۱۶۱

شماره ۱۶۱ ایکنجی دوره

شنبه ۱۱ فروردین ۱۳۲۵

| قیمتی ۵۰ دینار | | | |
|---|---|---|---|
| آبونه | ایلیك | ۱۲۰ | ریال |
| ۶ | آیلیق | ۶۵ | » |
| ۳ | » | ۳۵ | » |

# آذربایجان

مدیر :
فتحی خشگنابی

اداره‌نین محلی ستارخان خیابانی

بو روزنامه آذربایجان دموکرات فرقه‌سینین اورغانیدر

# کندلیلرین نماینده‌لریندن
## تشکیل اولونان مهم بیر کنگره

تولکه‌میزین اینده‌یه کیمی دالی قالماقلیغینین حقیقی علت‌لری ، اجتماعی شرائطیمیزین مختلف مدنی ساحه‌لرده گری قالماسی نتیجه‌سینده‌در . امپریالیزم نفوذی آلتینده اینده‌یه کیمی تولکه‌میز مدنیتین ان آلچاق سویه‌لرینده قالار کن ، اولیه بشرین حیات شرائطی خلقیمیزین حیاتیندا حکمفرما اولمیشدر . دنیادا صنایع ، اکتشاف تاپمیشدر ایسه یزیم تولکه‌میزده یئنی صنعت لرده‌ن هیچ بیر اثر یوخ ایدی ، بیزیم تولکه‌میزی « فلاحتی » بیر تولکه آدلاندیریب و خلقیمیزی اجتماعی فعالیت‌لرده‌ن گئری قویموشدرلار .

فلاحت اصولی ایسه کهنه اصوللار ایله اداره اولوندیغی ایچون فلاحتی محصوللارین تولید سطحی چوخ آشاغی ایدی . بو تونلا استعمارچیلارین حقیقی نماینده‌لری اولان کنچمیش حاکم طبقه‌میز تولکه‌میزی هم فلاحت و هم صنایع ترقی‌لرینده‌ن دالی قویموشدر .

بیز صنایع باره‌سینده بحث ایتمک ایسته‌میریك فقط فلاحتین ترقی‌سینی نظره آلاراق ملی حکومتیمیزین بو باره‌ده گوتوردیکلری تدبیرلری اینديکی اجتماعی شرطلریمیز ایله تطبیق ایتدیکده‌ن‌سونرا دوغرودان‌دا بو تدبیرلرین اجرا اولونماسینی جامعه‌میزین شرائطین ایجاب ایتمه‌سینی دوشونوروك .

کندلی کتله‌لری جامعه‌میزین ان مهم حیاتی مصرفلرینی تولید ایدیرلر ، اونلارین ، اجتماعی ثروتیمیزین یارانماسیندا بویوك و دانیلماز بیر سهم‌لری واردر . اما دیمك اولار که اینده‌یه کیمی تولید مناسبتلری کندلی‌لر ایله مالك‌لار و یاخود دولت آراسیندا صحیح و دوز گون اولمامیشدر . اصولا که لی‌لرده‌ن جانسیز « تولید وسیله‌لری » کیمی استفاده اولونوب و اونلارین صرف ایتدیکلری انرژی و قوه‌نین مقابلینده هیچ بیر زاد اونلارا ویر یلمیردی . بونلار تون حیاتلارینا ادامه ویرمك ایچون همیشه ایشله‌ییردیلر و عین زماندا هیچ بیر حقوقلاری یوخ ایدی .

بونا گوره اونلار هیچ وقت تون بترلرینه تمامیله علاقه‌دار اولموردیلار ، اونلار اکیلمه‌میش یئرلرده‌ن لایقنجه استفاده ایتمك ایسته‌میردیلر ، چونکه اورانین محصولانین تون کملر آپاریردی . و یاخود اونلارین استفاده ایتمکلرینه بیر امکان وسیله‌سی یوخ ایدی .

بو موضوع ، بیزیم فلاحتیمیزین دالی قالماسینا سبب اولموشدی . ایندی فلاحتین دالی قالماسینین بویوك عاملرینده‌ن بیری‌ده فلاحتین کهنه سیستم ایله اداره اولماغی ایدی و اوندان

بقیه‌سی ۴ نجی صفحه‌ده

ایزویستیا روزنامه سیندن

# ایران مسئله‌سی
## ۳ـ ایکینجی دنیا محاربه‌سی
### و ایران مرتجعلرینین سیاستی

سووت اتفاقی اوزورینه سلاحلی هجوم نقشه‌لری حاضرلایاراق آلمان فاشیستلری ایراندان سووت اتفاقینین اساس نفت دائره‌سی اولان باکویا ضربه ایندیرمك ایچون الوریشلی بیر هجوم میدانی کیمی استفاده ایتمگی نظرده دوتمشدیلار . بونا گوره محاربه‌دن اولکی ایللر ، ایراندا آلمان فعالیتین سون درجه آرتماسیله ایضاح اولونور . هیتلر چیلر ایرانی هر شیدن اول سووت اتفاقی علیهنه یوللندیلمش حربی عملیات ایچون گله‌جك هجوم میدانینا دوندرمکدن توتری تولکه‌نین بوتون تصرفات و سیاسی حیاتینین هر بیر ساحه‌سینه سوخولماغا چالیشیردیلار .

فاشیست آلمانیاسینین سرعتله ایرانا سوخولماسینا باشدا سابق شاه رضا پهلوی اولماقلا ایرانین حاکم دائره‌لری کومك ایدیردیلر که ، بونلار گیتدیکجه داها آرتیق درجه‌ده فاشیست آلمانیاسینا استناد ایدیردیلر . خارجی سیاستده‌کی بوتما . یل سووت اتفاقینا قارشی دشمن اولان ایران دائره‌لری طرفینده‌ن عادلانه حیاته کئچیریلیردی .

ایران حاکمیت دائره‌لری طرفینده‌ن بو جور خیرخواه مناسبت شرائطینده آلمانلار ایرانداکی اقتصادی و سیاسی موقعلرینی سرعتله گئنیشلندیرمکده موفق اولدیلار . بو جهتدن آلمان ، ایران تجارتینین چوخ‌چوخ سورتده آرتماسی علامتدار . اگر ۱۹۳۳ ـ ۱۹۳۴ ـ نجی ایللرده قدر آلمانیا ایرانین خارجی تجارتینده یالنیز ۶ نجی یری دوتوردیسا سونراکی ایللرده ایسه اونین پایی سرعتله آرتیر . ۱۹۳۶ ـ ۱۹۳۷ نجی ایللرده آلمانیا آرتیق ایکینجی یری دوتمشدی . ۱۹۳۸ ـ نجی ایلده سووت ـ ایران تجارت مقاوله‌سی نین قوه‌سینی ایتیردیکده ایسه بیرینجی یری دوتمشدی . عین زماندا بونیلا قید ایتمك اهمیتلیدر که ، ایرانین آلمانیایا مال ویرمه‌سی ایله آلمانیانین ایران ایچون مال ویرمه‌سی آراسیندا قبریتیم سازشین عکسینه اولاراق آلمانیانین خیرینه بویوك بیر‌ اوچ‌ درود وار ایدی . یعنی آلمانلار ایراندان « تضمنی تجارت بورجی » آلماق ایچون قبریته‌دن استفاده ایدیردیلر و بو دا طبیعیدر که ، ایران تاجرلرینده کسگین رازیلق دوغوروردی .

فاشیست آلمانیاسی متخصصلر « تجارت آگینتلری » ، « مصلحتچیلر » ، « مشاورلر » و آلمان تجارت صنایع

بقیه‌سی ۴ صحیفه‌ده

## تیاتر تاریخمیزی
### رونق لندیره‌ن اونودولماز گون

۱۳۲۵ نجی ایل فروردین آیینین ۸ ـ ی ساعت بش ده ستار خان خیابانین‌دا الوان خالچالارلا بزه‌نمیش آذربایجان دولت تیاترو سنین ایشیك قاپیسیندا یوزلرله آداملار گولراوزله تیاترو سالونونا طرف آخیشیرلار .

ملی دولت رهبرلرینین ماشین لاری بیر ـ بیریئن آردینجا دوزولور بو گون تیاترونین قارشیسیندا عادی گونلر نسبتا درین بیر جانلا ماوار‌دیر .

تاسیس اولونموش آذربایجان دولت تیاتروسنین بو گون آچیلاجاغی خبرینی ایشیتمیش تبریزین روشن فکرلری ، معلم لری ، دولت اشچیلری ، روزنامه‌نویس لر ، دوقتور لار ، مهندس لر ، اشچی‌لروسایری توزدوغما ملی تیاترولارینین یارانماسینی افتخار حسیله قارشیلایاراق اینجه ستاره‌لریمیزی گورمك ایچون جان آتیردلار .

تماشاچیلار سالوندا در . سالون و

بقیه‌سی ۳ نجی صحیفه‌ده

## آذربایجان دموقرات فرقه سنین
### میانه و گرم‌رود محلی کمیته سینه

سیزین کندلیلر آراسیندا آپاردیغنز ملی دموکراسی سیاست واونلارا ویردیگیز فرقه تربیه‌سی بوگون او تشکیلاتین باشینی اوجا و مفتخر ایله‌دی .

میانه تشکیلاتی ویردیگی فدائی دسته‌لری و اونلارین جبهه‌ده گوستردیگی فداکارلیقلار بیزیم مدعامیزین شاهدی در میانه تشکیلاتینین بو باره‌ده گوردیگی ایشلر سایسیز و حسابسیزدر . او تشکیلاتین فدائی لره روحیه ویرمك و اونلاری جبهه‌ده اولـدا یله اینجه صنعت تأثیرینده‌ن کناردا قالماماق ایچون گوندردیگی آ کتورال و موسیقی هیئتی مخصوصا گوزه چارپماقدادر و میانه . دموکرات جوانلار تشکیلاتینین جبهه‌ده اولان فدائیلرایله اونلارین عائله لری آراسیندا یاراتدیق لاری اوتباط ـ دسته‌لری سیزین تشکیلاتین ان بیوك فعالیتینده‌ن بیری‌در . اونا گوره آذربایجان دموقرات فرقه‌سینین مرکزی کمیته‌سی و خلق اوشونلار و زارتی طرفیندن میانه‌وگرم رود و فرقه تشکیلاتینه اونین بلوك ومحلی کمیته عضولرینه ومخصوصا تشکیلات باشچیسی اولان آقا علی شهیدیه تشکر اعلام ایدب وگله‌جکده بتون فرقه تشکیلاتلارینین و ایله ده میانه و گرم‌رود تشکیلاتینین بوندان داها آرتیق . فعالیتینی آرزو ایدیریك .

آذربایجان دموقرات فرقه سینین مرکزی کمیته سینین
صدرمعاونی ـ پیشه‌وری ـ پادگان
آذربایجان خلق اوشونلار وزیر معاونی ـ دانشیان

رسمی کنچیده اشتراك ایده‌ن آتلی فدائیلردن بیردسته

# تیاتر تاریخیمیزی رونق لندیرمن اونودولماز گون

اول صفحه‌دن بقیه

قویه‌لرین گوزل صورتده رنگمه سی، بویوک لیوسترلرین نظره چارپماسی تماشاچیلار آراسیندا بویوک سه‌وینجه سبب اولور .

صحنه نین بویوک قرمزی مخمر پرده‌سینی بیر بیرینه باغلامیش قیزیل رنگلی ایپك له تاماشونین نظر دقتینی قوزونه جلب ایدیر . اوچونجی زنگ وورولور . ایشیق سونر سونمز سالونی درین بیر سس سیز لیك بوبورور بو آندا فرقه میزین رهبری وملی دولتیمیزین باش وزیری آقای پیشه وری ومحترم ملی مجلس رئیسی آقای شبستری تبریزده کی سوومت مدنیت ایوینین مدیری آقای بالرزاده وملی دولتین باشچیلاری پرده قاباغیندا گورونمه‌سی تماشاچیلار طرفیندن گورولتولی آلقیشلارلا قارشیلانیر

باش وزیر آقای پیشه وری کیچیك قایچی ایله قیزیل رنگلی لنتانی کسیر پرده یاواش یاواش آچیلیر .

تیاترونون آکتیور دسته سی سوومت قومپوزیتوری جهانگیر جهانگیر اوونن یدیمی رهبرلیگی ایله خاق چالغی آلتلری اورکسترو سینین مشایعتیله آزادلیق سرودینی اوخویور .

رسمی حصه‌ده باش وزیریمیز آقای پیشه‌وری ملی دولتیمیزین تشبثی ایله آذربایجاندا ملی دولت تیاتروسنین تاسیس ایدیلمه‌سینی ملی مدنیتیمیزین انکشافینده آتیلمش مهم بیر آددیم اولدوغینی قید ایدرك خلقیمیزی و اینجه صنعت ستاره‌لرینی تبریك ایدیر .

معارف وزیری آقای بی‌ریا توز نطقینده کئچمیش فاسد دولتین آذربایجانلی خلقین ملی مدنیتینه نه اولدیغی کیمی اینجه صنعت‌لره لاقیدعلاقه بسله‌مه‌سیله علاقه‌دار اولاراق آرتیست لرین کئچیردیگی آغیر وضعیت‌لر حقینده مفصل دانیشدیقدان سونرا سوومت اتفاقی ایله مدنی رابطه ساخلیان ایران جمعیتی تبریز شعبه‌سنین تبریزده اساسلی تیاتر و دسته‌سنین یاراتماسیندا گوردیگی فعالیتلره یکون و ورماقلا ملی دولتمیزین بوندان سونرادا اینجه صنعتیمیزین هر طرفلی انکشافی ایچون بویوك اقداملار ایتمك آرزوسیندا اولدیغینی قید ایتدیلر .

سونرا تبریزده کی سوومت مدنیت ایوینین مدیری آقای بالرزاده کیچن بیر ایل مدتینده تبریزده تیاترونین یارانماسی و انکشاف ایتمه سی اوغروندا سوومت اتفاقیله مدنی رابطه ساخلایان ایران جمعیتی تبریز شعبه‌سینین و خصوصا سوومت مدنیت ایوی ایشچیلرینین گوستر دیکلری اونودولماز کمك‌لیك لره، قید ایده‌رك ملی دولتیمیز طرفیندن تاسیس ایدیلمیش دولت تیاتروسی ایشچیلرینه گه‌جکده بویوك موفقیتلر آرزوایتدیگینی افاده ایدیر .

ایندرسه باش وزیریمیز آقای پیشه‌وری‌نین ایندرسه‌ده آقای بالرزاده نین دولومضمونلو کیچیك چیخیشلاری تماشاچیلار و آکتیورلار طرفیندن استقبال ایله قارشیلانیر .

رسمی حصه‌نین بو قدرصمیمی کیچمه‌سی ملی دولت باشچیلاریمیزین و ایله‌جه‌ده سوومت آداملارینین خلقیمیزین ملی تیاتر وضعیتنه ساله دیکلری جوشغون علاقه‌نین پارلاق افاده سیدیر .

ملی دولتیمیزین اینجه صنعت ستاره‌لرینه گوستردیکلری بودرین احساسات فرخ ایلیك تیاتر و تاریخیمیزده قیزیل صحیفه‌لر یازاجاقدیر .

تیاترومیزین بوتون آکتیور و آکتریسلاری بو اونودولماز تاریخی گونی همیشه افتخار ایله یاداییدرك تیاتر وضعیتمیزین داهادا انکشاف ایتدیریلمه‌سی اوغروندا فداکارلیقلا چالیشاراق خلقیمیزین وملی دولتیمیزین قارشیسیندا اوز اعتمادلارین شرفله دوغرولداجاقدیر . صمد صباحی

# ایران مسئله‌سی

اول صفحه‌دن بقیه

شرکتلرنین « نماینده لری » آدی آلتندا ایرانا چوخلی آ گینتلر گونده‌رمك ایچون ایران ایله اولان اقتصادی علاقه‌لریندن استفاده ایدیردی. ایرانداکی آلمان تبعه‌لرینین عمومی مقداری محاربه‌نین باشلا . نتیجنا قدر ۳ مین نفره چاتمشدی، بونلاردان مین نفره قدری تهراندا یاشاییردی .

آلمانلار ایرانین دولت اداره لری و موسسه‌لرین اکثرنده رهبر وظیفه‌لری دوتوردیلار . ایران حکومتی اولار آلمان « متخصصلرینی » عمومی سایی ۷۰۰ آدامدان عبارت ایدی. اونلاردان بعضلاری چوخ مسئول موقعلری ، مثلا ملی بانکین مدیری ، دمیر یوللاری اداره‌سنین رئیسی و سائره کیمی وظیفه‌لر دوتمشدیلار .

قوره رمذی

مفسر

# اسپانیادا وضعیت

آلمان فاشیستلری روسیه جبهه لرینده شکست تاپدیقدان سونرا اغلب توز غارتدن حصوله گلمش ثروتلرینی و طاغوتدن پیس مسلك لرینی اسپانیا شبه جزیره‌سینه دوغرو حرکت ویریب اورادا کوك سالماغا جان آتدیلار .

آلتی ایل قاتلی محاربه‌دن سونرا دنیا ایله خیال ایدیردی که فاشیستلر. ین خطریندن نجات تاپوب بردافا هیتلر کیمی برتجی جیوانلارا راست گلمیه جکدر .

اما مع الاسف که هنوز دموکراسی اصولیله تربیت تاپمش و دموکراسی اوغروندا ترزلرینی فدا ایده‌ن مجاهد جوانلارین قانلاری قورومامش فاشیست مسلکی اسپانیادان باش قالدیریب انگلستاندا چرچل کیمی حامی توزینه تهیه ایتدی .

محاربه نین اثنا سندا اسپانیا حکومتی جدا آلمان امپریالیزملری ایله اشتراك مساعی ایدیب حتی روس

بقیه‌سی ٤نجی صفحه‌ده

# جوان اوردوموزا

عشق اولا شانلی جوان اوردوموزا
بیر پولاد سنگر اولوب یوردوموزا

مشق ایدر صفحه میدان تتریر — سان ویرمن وقته خیابان تتریر
ایله بیل موج ایدر عمان تتریر — دیکتاتور اورکانی طهران تتریر

عشق اولا شانلی جوان اوردوموزا
بیر پولاد سنگر اولوب یوردوموزا

بو قیزیل باش قوشونون همتی وار — اونون هرتك‌تکینین قیمتی وار
شرف ناموسی وار ، غیرتی وار — وورماغا دشمنیله قدرتی وار

عشق اولا شانلی جوان اوردوموزا
بیر پولاد سنگر اولوب یوردوموزا

روح ویریر ملی قوشون‌ایمدی بیزه — قلعه‌دور دوره‌ده سرحدیمیزه
باکی یوخ جنگیده قان چیخسا دیزه — اولا دشمن دورا بیلمز توز توزه

عشق اولا شانلی جوان اوردوموزا
بیر پولاد سنگر اولوب یوردوموزا

سان گونی منده ساغاندان بویانا — نظریم دوشدی ایگیت بیر جوانا
آقامات الده کلن قهرمانا — بسلیدور اونی غیرتلی آنا

عشق اولا شانلی جوان اوردوموزا
بیر پولاد سنگر اولوب یوردوموزا

م . نیکنام

قهرمانزاده

# وطنی سه‌و !

« اوغلوما نصیحت »

اوغلوم ، سن بیرگل ایدین ، بیزیم ساکت و یوخسول یعجه‌مزدا آچدین ، سن آچیلرکن بیزلری نه‌قدر سه‌ویندیردین ، چونکه بیزلر حیاتدا چیچه‌کلرمزی خزان وورمش بیرباغا بنزردیك، چونکه بوتون یوخسوللار شن عائله حیاتدان محروم ایدیلر . سن آنادان اولورکن بیزیم صولغون ایومرده بیر انقلاب عمله گلدی . منزیلمز گدر لباسنی سویونوب آتدی . بابان همیشه سه‌ونجله دیه‌ردی : «آللهه چوخ شکر اولسون که ، بیزیمده ایوده قشنك بیرگل آچدی ! »

سن آغلادیقجا بیزیم مزار قدر ساکت دامخامزدا بایرام اولوردی . اوچومزده گوزومزی سنین اوزونه تیکه‌ردیك وسنین هر بیر خیردا حرکتنی تعقیب ایدوب سه‌وینه‌ردیك گولوب شادلاناردیق .

اوغلوم ، بیز حیاتی بابالارمزدان اوگره‌نمیشیك زمان تدریجا بیزلری تولوم ساحیلینه سوروکله‌دیکجه بیز لرده پرده - پرده ده‌گیشیلیب قوجالیریق ونهایت حیاتدا بیر کولگه کیمی سیلینب گیدیریك سن بویودیکدن صونرا حیاتمیزین صحیفه لرنی ورقله ، اوخو ، اوگرن و مبارز اول ! من وطنین اوغروندا مخبطین هر بیر اشکنجه‌سنی عذابنی قبول ایتدیم منه ایله گلردیکی اوجا بیر داغین زروه‌سیندن، درین و قارانلق درمیه یوارلاندیم بو درمده منلرجه وطن اوغروندا عذاب چکن انسانلارا تصادیف ایتدیم . اونلارین چوخی اللرینی قویونلارینا قویاراق نه ایده‌جکلرینی بیلمردیلر . چونکه هر طرفده زندان واردی ، ظلم واردی ، اشکنجه و گوز یاشلاری واردی . بو زمان هیچ بیر شخصیته قیمت ویر مزدیلر . صنعتین و بیلگینین نه حرمتی واردی ، نه ده قیمتی . بیزیم اولکه ده انسانلار بیر - بیرینی آلداتماقلا ، یالان دانیشماقلا گذاران ایدیردیلر . دوزلر و فقرار آجلاریندان محو اولوب گیدیرلر .

یوزلرجه منیم کیمی شخصلر میدانلاردا بیر تیکه‌چوره‌ك‌دن اوتری ساعتلارجا بوینومزی بوروب دوراردیق . کیم بیزه ایش ویره‌جکدی ؟ کیم بیزی ایشه آپاراجاقدی ؟...

من ایوه کدرلی دوندیگیم زمان سن خیردا جا قوللارینی آچاراق منم اوستومه پرواز ایله دیگین وقت منم بتون غملریمی ؛ المریمی شادلیق دسمالی ایله سیلوب آپاراردین هردم اوزومه گولوب « دده » دیدیگین زمان اهقه‌ایله گولوب سنی حرارتله آغوشوما باساراق دونه - دونه اوزوندن اوپه‌ردیم .

اوغلوم ، بیزیم وطن گوزه‌لدی، اونی سه‌و ، اونی منده سه‌ویره‌م ، بله من وطنی اوشاقلیقدان سه‌ومیشه‌م چونکه اونین اوجا داغلاریندا قوزو اوتارمیشام ، سویوق سولاریندان دویا - دویا ایچمشه‌م، چمنلرینده قاچوب کپه‌نك توتمشام باغلاریندا قوش اولامیشام، میوه‌لریندن ییمیشه‌م، چایلاریندا چیمیشه‌م. سنده وطنین داغلاریندا آزاد اولاراق تنفس ایله قاچ آتیل دوش ، وطن سنیندی، سنده وطنین سن اونی قوری! اونی قول حالینا سالماق ایسته‌ینلر ایله. امانسیز مبارزه آپار مبارزه‌ده بارشماق مغلوب اولماق دیمه‌کدر . قوزوم کیم اولورسا اولسون وطنین آزادلیغنی ایسته‌مه‌ینی اولدور ، اونی محو ایله ، چونکه وطنین آزادلیغی سنین سعادتین در .

سن اوز قانینلا بو دلبر وطنی دوشماندان مدافعه ایله چونکه سنین تتمن ، با بان بو تورپاقدا سنه آرقالاناراق یاتمشدی سن راضی اولما که اونلارین مزارلاری بیگانه تاپداغی اولسون . قویما وطنین اقلرینده خبس یاتوشلار اولاسین اوغلوم ، آتانین ، باباتین و بیرده منیم حیاتم سنه باغلیدی . بیزلر امید گوزومزی سنه تیکمشدیك سنی بیر گیمز کیمی سه‌ویردیك بر گون سن برك خسته‌لندین بو زمان قیزدرماتین حرارتدن اوزونی که منیم کاهدا بابانین اوستونه آتیردین سنین دیلین یوقدر که بیزیمله دانیشاسان دردینی دیه‌سه‌ن بیز سنین بو حالینا آغلاردیق : سولغون گوزلرین ایله باقاراق ساکتی دیردین « من اولورم ، ایچون منی دوقتورا آپارمیرسیز ! ؟ »

آنجاق بیزیم گوز یاشمز سنه درمان اولمادی سنی سووه‌تلرین مجانی حکیمینه آپاردیق دوقتور بیزیم چرپیمان قلبمیزه تسللی سویوسه‌یدی بیز سه‌وندیك ، یانار یوره‌گیمزی تسللی الی‌ایله سوندوردی دیمك سولماقدا اولان ودانچه‌زی دیرلدی .

« اوشاق یاخشی اولار، داوا یازدیم آلین ساغلیر » دیدی . او نسخه یازدی داوا خانه‌ده سنین درمانین ایگرمی بش قران دوتدی بو ۲۵ ریال ساتکی بزه ۵۰ ملیوندان آرتیق گلدی . قوزوم سن اولدوگون حالدا بسو یولی تاپوب ، درمان آلا بیلمه‌دیك . ؟

اوغلوم ، اونی بیل که بیزیم وطنده یوزلرجه سنین کیمی اوشاقلار ، بویوکلر درمانسیز و دوقتورسوز اولوب گیدوبلر . ! سن دوقتور اول ! ملتی مجانی معالجه ایله وطنین چوروك یارالارینی کس آت ! سن همیشه دوشونکه بابان بو وطنده دوقتورسیز و درمانسیز اولدی .

اوغلوم ، زالی ، وطنی سه‌و او سنین سعادتین دی و آزادلیغیندی .

سون

www.iran-archive.com

م . ع . قوسی

# آذربایجانین ملی داستانلاری

۱۱

بوسوده اوغلان شراب ایچرکن ایچمز اولدی ، قیزیل پیاله‌نی الیندن یره چالدی . دیر ! منیم شهباز آتیمی گتورن منی سوون یگیتلر آتلانسین .

کافرلردن بیری یرده دوشوب آتیه بولوشمکده ایدیلر .

بو محلده پهلوان ، ارسلان ... اغلان یندی ، کافرلره قیلیج وردی ، عرابه‌دی . بازرگانلارین ... لیی قورتاردی .

بازرگانلر دیر : بك یگیت مره سن ارلیك ایشله دین ، كل ایندی بیندیگین مالدان آپار .

یگیتن گوزی بیر قالخانی گوردی ، گورزی گوردی ، مره کمانی گوردی ، بواوجونی ... دیدی : مره بازرگانلر بواوجینی منه ویرین .

بیله دیجك بازرگانلر سخت اولدی .

یگیت دیر : مره بازرگانلر بوخیا چوق ایسته دیم ؟

بازرگانلر دیدیلر : نه چوق اولسون ، اما بیز یسم بیر یگیتمیز اوغلی واردر بواوجونی اونا ارمغان آپارمق گرك ایدی دیه‌دیلر .

اوغلان دیر : یگیتز اوغلی کیمه‌دور ؟

دیدیلر : بای بوره‌بك اوغلیدر ، آدینه بامسی دیرلر . یگیتی بای بوره‌نین اوغلی اولدیغینی بیلمه دیلر .

بونده یگیت اوزینه دیر : بورده منته آلماق نه گرکدر ، بابام یانینده منت سنز یاخشی در . آتین قمچلدی یولا گیردی . بازرگانلر آرداسیندن دیدیلر : والله بخشی یگیت مروتلی یگیت در .

وزاوغلان باباسینین اوینه گلدی ، باباسی چتر اوتاغ قوردوردی ، ایت خلچالر سالدیردی ، کچه‌دی اوتوردی ، اوغلینی ساغ یانینه آلدی .

اوغلان بازرگانلر خصوصندن هیچ سوز سویلمه‌دی ، کافرلری قیر- دیغین دیمدی . ناگاه بازرگانلر گلدیلر ، باش یندیریب سلام‌وردیلر ، گوردیلر اویگیت کیم باش کسیب ، قان توکیبدر ، بای‌بوره‌بگین ساغینده اوتوریر . بازرگانلر یوبوردیلر ، یگیتین الین اوپوردیلر .

بونلار بیله‌دیجك بای‌بوره‌بگین آچغی دوتدی ، بازرگانلره دیر : قرات اوغلی قراتلار ، آتا دورورکن اوغول الین اوپرلرمی ؟

دیدیلر : خان بویگیت سنون اوغلین درمی ؟

بلی منیم اوغلیمدر دیدی .

دیدیلر : ایندی ایشیجیمه خان ، اونون الین اوپدیکیمزه ، اگرسنون اوغلون اولماسایدی بیزیم مالمز گرجستانده گتمشدی ، هامی‌میز تتق اولمشدق .

بابوره‌بك دیر : مره منیم‌اغلوم باش کسیبدرمی ، قان توکوبدرمی ؟ مره بو اوغلان آد قویاسینجه واردر می ؟ بلی خان آرتقدر .

اغوز بگلرینی چاغردی قوناقلدی ، دده قورقوت گلدی ، اوغلانه آدی قویدی ، دیدی :

سوزوم آنله بای بوره بك ، الله تعالی سنه بیر اوغول ویرمش اونون آدی بامسی اولسون .

آدین من ویردیم یاشین الله ویرسون ، اغوز بگلری ال کوتوردیلر ، دعا قیلدیلر ، بو آد بو یگیته قوتلو اولسون دیدیلر .

بامسی بك آتینه میندی ، شکاره چیخدی ، اونون اوزینه بیرسوری اوو گلدی ، بامسی بیرینی اوودی قووا قووا بیر یره گلدی ، نه گوردی بیر قرمزی اتاغ تیکیلمیش ، اوزینه دیوی : بو اوتاغ کیمین اولا ؟ خبری یوق که بو آلا گوزلی بیر گوزل قیزین اتاغی در .

اوتاغین اوزرینه گلدی ، دیدی : نه اولوسه اولسون ، بو اوتاغ بانو چیچکین اوتاغی ایمش که بیرك یگین نشانلیسیدی .

بانو چیچك اوتاغدان باخیردی ، دیر : مره دایه‌لر بیر قرات اوغلی قرات بیزه ارلیك گوستریر، گیدین بوندان سوروشین کورك نه‌دییر .

ینگه آدلی اصیر بیر خاتون داردی ، ایره‌لی گلدی یای‌دیلدی : آی بك یگیت ، بیزه شکاریندن بیر پای ویر .

بامسی بك دییر : مره دایه ، من اووچی دکیلم ، بك اوغلی بکم ، شکار هامیسی سیزون اولسون ، منه بیلدیر کوروم بو اوتاق کیمیندر .

ینگه دیر : بك یگیتیم بواوتاغ بای‌بیجان بك قیزی بانوچیچکین‌در .

بوسوزده بگین قانی قایندی ، ادبله یاب یاب گری دوندی .

قیزلار اووی کتردیلر ، گوزل لرشاهی بانو چیچکین یانینه ، بانو چیچك باخدی گوردی دییر : مره قیزلار بو یگیت نجه بگیندی ؟

قیزلار دیدی : والله خانم بو یگیت یوزی تقابلو یاخشی یگیتدر دییر بك اوغلی بکم .

بانو چیچك دیدی : هی‌دایه‌لر بابام منه دیبردی سنی یوزی‌تقابلو بکه ویرمشم ، اولمیا کیم بو اولا چاغرین خبرلشیم چاغردیلر ، بامسی گلدی ، بانوچیچك یاشماقلندی ، خبر سوروشدی : یگیت هارادان گلیرسن ؟ - ایچ اغوزدن .

- ایچ اغوزده کیمین سنی سن ؟

- بای بوره‌بك اوغلی بامسی بك دیدیکلری منم .

قیزدییر: یگیت نه‌مصلحته گلدین ؟

- بای بیجان بگین بیرقیزی وارمش ، اونی گورمگه گلدیم .

قیز دییر : اوایله آدام وکرل که سنه گوروته ، اما من بانو چیچگین دادسیم ، گل ایمدی سنله اووه چیقاق ، اگر سنون آتین منیم آتیمی گچرسه اونین آتینده گچر سنله اوخ آتاق ، اگر سنون اوخین منیم اوخومی گچرسه ، اونین اوخینده گچر . سنله گولشك منی یخسان ، اونیده یخرسن .

بامسی دییر : خوش اولسون آتلانین .

ایکیسی آتلاندیلر ، میدانه چیخدلر ، آت قوودیلر : بامسی‌نین آتی قیزین آتینی گچدی . اوخ آتدیلر : بامسی نین اوخی قیزین اوخین گچدی .

قیز دییر : مره یگیت منیم آتیمی کیمسه گچدیگی یوق ، اوخیمی کیمسه گچدیگی یوق . ایمدی گل سنله گولشك . بامسی آتیندن یندی ، قاروشدیلر ، ایکی پهلوان کیمی بیری بیرینه سارماشدیلر . بامسی گوتوروب قیزی یره ویرماق ایستدر ، قیز گوتوروب بامسی‌نی یره ویرماق ایستدر .

بامسی دییر: بو قیزه باشیلسام اغوز ایچینده باشیما قاخینج : یوزیمه توخینج اولور ، غیرته گلدی ، قیزین مه سیندن دوتدی ، اینجه بلینه ال سالدی قالدی . آرخاسین یره گتیردی .

قیز دییر : یگیت ! بیلگیلن بای بیجانین قیزی بانو چیچك منم بامسی بو سوزی ایشیدیجك قیزی اوچ کره اوپدی ، بیر دشله دی ، بارماغیندان قیزیل یوزیگینی چیقاردی ، قیزین بارماغینه تاخدی دیدی: آی خان قیزی اورتامزدا بو نشان اولسون .

بامسی قیزدن آیرلدی اولرینه گلدی ، آغ سققالی باباسی دییر اوغول دانیش گوروم بو گون اوغوزده نه گوردوز ؟ هانکی قیزی سوودین اونی سنه آلیم .

بامسی دییر: بابا منه بیر قیز آلارسن کیم من یرمدن دورماش اودورسین ، من اوچ آتیمه مینماه‌مش او مینسین ، منه بو کیمی قیز گرکدر

باباسی بای بوره خان دییر : اوغول اولمیه سن ایستدیگین قیز بای بیجان بك قیزی بانوچیچك اولا ؟

بامسی دییر : بلی آغ سققالی عزیز بابام ، منیم ایستدیگیم اودر .

باباسی دییر: ای اوغول بانو چیچکین بیر دلی قارداشی وار ، آدینه دلی قوچار دییرلر قیز دیلیه‌نی اولدیریر .

بامسی دییر : بابا اوندا پس من نیلیم ؟

باباسی دیدی: اوغول اغوز بگلرین ایوبمزه چاغرب نجه مصلحت گورسه‌لر اونا گوره ایش گورك . اغوز بگلرین چاغردیلر، آغیر قونا . خلق ایلدیلر ، بگلر ایله مصلحت گوردیلر که بو قیزی ایستمگه دده قورقود گیتسین دده قورقود دیدی : بگلر ایندیکی منی گوندر یرسیز ، بیلیرسیز که دلی قوچار قیزین قارداشی قیز دیلیه‌نی اولدیریر . باری یاندرخانین ایلخی سیندن ایکی شهباز یو کورك آت گتیرین اگر قاچما قوما اولسه اونلارا مینیم .


## تشکر و معذرت

محترم آقالاردان که مرحوم حاجی داداش خان چلبی نین تعزیت مجلسینی نوز قدوم شریفلری‌ایله شرفلندیرمیشلر چوخ تشکر ایدوب وضمنا مشغله‌نین چوخلیغنا گوره خصوصی بازدیدلریندن استدعا اولونور.

ش ۱۲

حسن سیدمدنی

## اعلان

تبریز شهرینده تشکیل اولونموش - آذربایجان . شاعر ویازیچیلار جمعیتینن هیئت اداره سی بوتون ادبیات عالمینه هوسکار اولان لارا اعلان ایدیر که بو گوندن اعتباراً جمعیه عضولار قبولینه باشلامشدر . شاعرلر یازیچیلار درام ... منقدلر جوان قلملر ادمنی یازیچیلاری شعبه لریندن ... عضولیگه داخل اولماق ایستییلر هر گون ساعت ۸ دن ۶ یه قدر هیئت اداره‌یه مراجعه بویورسونلار ۳ - ۳

ش ۹ آدرس تربیت خیابانی آذربایجان شاعر ویازیچیلار جمعیتی

## اعلان

نمره ۱۴۰۴ ۱۳ر۱۲ر۲۴

بولگوسی لازم اولان کندلرین بقیه‌سی

آذربایجان خارجنده آذربایجان آزادلیغی و ملی حکومتی علیهنه تبلیغات آپارانلارین املاکین صورتی که بتر بولگسینه شاملدر

| ردیف | بخشین آدی | مالکین آدی | کندین آدی | ملکین مقداری |
|---|---|---|---|---|
| ۱۱۱۳ | میانه | عبدالحمید کاظمی | طاحونه ترک | ۳ دانگ |
| ۱۱۱۴ | « | « | بالاوجه | ۱ |
| ۱۱۱۵ | « | ابوالفتح کاظمی | تشلدنده | ۱۶ شعیر |
| ۱۱۱۶ | « | « | سرخه‌حصار | ۶ « |
| ۱۱۱۷ | « | « | کنکرلوک | ۱۶ « |
| ۱۱۱۸ | « | « | بالاوجه | ۶ « |
| ۱۱۱۹ | « | « | مزرعه وانده | ۷ شعیر ۳۳ مثقال |
| ۱۱۲۰ | « | « | اباروق | ۱ شعیر ۱۳ مثقال |
| ۱۱۲۱ | « | « | ترک | یاریم شعیر |
| ۱۱۲۲ | « | « | طاحونه‌ترک | ۱۶ « |
| ۱۱۲۳ | « | « | « بالاوجه | ۱۰ شعیر ۲۷ مثقال |
| ۱۱۲۴ | « | ابوالفضل و سعید کاظمی | تشلادده | ۱۶ شعیر |
| ۱۱۲۵ | « | « | سرخه حصار | ۶ « |
| ۱۱۲۶ | « | « | کنکرلوک | ۱۶ « |
| ۱۱۲۷ | « | « | بالاوجه | ۶ « |
| ۱۱۲۸ | « | « | مزرعه‌وانده | ۷ شعیر ۳۳ مثقال |
| ۱۱۲۹ | « | « | النجاروق | ۱ « ۱۳ « |
| ۱۱۳۰ | « | « | ترک | یاریم شعیر |
| ۱۱۳۱ | « | « | کامرزترک | ۱۶ شعیر |
| ۱۱۳۲ | « | « | « بالاوجه | ۱۰ شعیر ۲۷ مثقال |
| ۱۱۳۳ | « | غلامرضا صدیق‌زاده | سبز | ۲ شعیر |
| ۱۱۳۴ | « | « | لیررون | ۵ر۱ « |
| ۱۱۳۵ | « | امیرهوشنگ امیرحسن امیرعباس اشرف السلطنه | سروز | ۵ر۱ دانگ |
| ۱۱۳۶ | « | اوسانلاری | جناب حسنجان | ۵ر۳ « |
| ۱۱۳۷ | « | « | باغ اوماسی جناب | ۳ « |
| ۱۱۳۸ | « | « | طاحونه جناب | ۶ « |
| ۱۱۳۹ | « | غلامعلی آقایاری | نوروزق | ۲۲ شعیر |
| ۱۱۴۰ | « | « | کردج | ۹ شعیر ۳۲ مثقال |
| ۱۱۴۱ | « | یدالله مولوی | قپاق تپه | ۵ دانگ ۶ شعیر |
| ۱۱۴۲ | « | « | داش کن | ۱۹ « |
| ۱۱۴۳ | « | « | کوسالار سفلی | ۴۸ « |
| ۱۱۴۴ | | بانو طوبی | سومعر علیا | ۲ دانگ |
| ۱۱۴۵ | | فخامشرالسلطنه | | |
| ۱۱۴۶ | « | عبدالصمد دارا | ۳ اوجه | ۶ دانگ |
| ۱۱۴۷ | « | « | آقچه مشهوربار ۳ک | ۳ دانگ |
| ۱۱۴۸ | « | « | قهرمانلو | ۶ چارک |
| ۱۱٦۹ | « | « | قلعه جیق باتوابع | ۳ دانگ |
| ۱۱۵۰ | « | « | دمیرچی | ۳۰ شعیر |


www.iran-archive.com

## کندلی‌لرین نماینده‌لریندن تشکیل اولونان مهم بیر کنگره

اول صفحه‌دن بقیه

سونرا مناسبتلرین بوجوردوز گون اولماماغی کندلی‌نی هیچ‌وقت‌ده‌جدی صورتده طبیعت له مبارزه ایدیب و ثروتلریمیزی داها‌دا آرتیرماق ایچون علاقه‌دار ایتمیردی.

ملی حکومتمیز بو موضوعی نظره آلاراق آذربایجانا خیانت ایدیب‌قاچان مالک‌لرین یئرلرینی، خالصه ملکلری کندلی‌لره تقسیم ایتمکه باشلادی. کندلی‌لر ئوزلری، ئوز یئرلرینه مالک اولدیقداغ سونرا جدیت له فلاحتین یوکسلمه‌سینه چالیشاجاقدیر.

ملی حکومتیمیزین منظوری ئولکه میزین اقتصادیاتینین انکشاف ایتمگی دیر. بیز بوندان سونرا یئنی صنایعه مالک اولمالیق، کارخانه‌لریمیزوجوده گلدیکدن سونرا اولیه خام مادلار تاپمالیق. اگر بیز ئوزومیز اولیه ماده‌لری تهیه ایتمکه مقتدر اولمیاق ئولکه نین ثروتینه بویوک ضربه وارد اولاجاقدیر. بو احتیاجلاریمیزی رفع ایتمکدن ئوتری اقتصادی جهتدن‌ده حقیقی بیر انکشاف اله گتیرمه‌لیک.

یئرلرین کندلی‌لره بولونمه‌سی ئولکه‌میزین اقتصادی پایه‌لرینین محکم لشمه‌سینه سبب اولاراق اقتصادیات‌میزین سطحی یوخاری گیده‌جکدیر چونکه یئر کندلی‌نین اولان سورتده او اورانین آبادلاشدیرماسیندا داها دا جدی اولوب و آرتیق‌راق محصول یاراداجاقدیر.

ملی حکومتمیز قاچیش مالک لرین یئرلرینی و خالصه ملکلری بولمک ایچون ایندیکی شرائطمیزین و خلقمیزین طلباتین قارشی‌سیندا مجبور ایدی. اونا گوره‌ده بو ایش اجراء اولونماغا باشلامیشدیر.

ضمنا بو ایشین آسانلاشماسی ایچون تبریزده کندلی‌لرین نماینده‌لرینین اشتراکی ایله عمومی بیر کنگره تشکیل اولوناجاقدیر.

بوتون ولایتلرده ولایتی کنفرانسلار عمله گلیب و کنگره ایچون کندلی‌لر طرفیندن نماینده سئچیلدیکدن سونرا فروردین آیی‌نین ۲۵ نده تبریزده کنگره تشکیل تاپیب ولازمی مذاکره‌لر یئری یولگوسی بارسینده عمله گه‌جکدیر.

سئچکی گرک فروردین آیی‌نین ۲۰ سینه کیمی قورتارسین کندلی‌لر تمایله بو سئچکیده اشتراک ایدیب و ئوز نماینده‌لرینی کنگره‌یه گوندره‌جکلر.

ح . س

# مقدس عسگرلیک پالتاری

جمعه گونی آخشام ستارخان خیابانیندا عسگرلرین گیجمه‌سینه تماشا ایده‌نلر آراسندا منده وارایدیم.

عسگرلرین موزون قدملری، افسرلرین منتظم فرمانلاری واونلارین یوکسک روحیه ایله آذربایجان سرودی اوخوماسی. اوخویا گیجمه‌لری وخلق کتله‌لرینین بویوک بیرسه‌وینج ایله اونلاری استقبال ایتمک‌حسلری بوتون اودلی روحلارا یئنی بیر سوینج ویریردی.

بیزلر گئچمیش حکومتین دورنده سربازلیغی، فقط (آقابالاسرا) لرین شخصی منافعلرینی حفظ ایتمکدن سوای بیر شئیه فایداسی اولمادیغینی آنلامیشدیق. بیزلر، ایکی ایل سرباز خانه‌لرین گوشه لرینده بیر زندانی کیمی، افسرمیزیندن و وکیل باشی کتگیندن سوای بیر محبت گورمه‌میشدیک، بوگون دموکراتی حکومتینین حقیقی آزادلیغینی وعسگرلیک لباسینین پارلاق افتخارینی دوشونوردوم. عسگرلیغین دیری روحیه‌سینه ایمان گتیردم. آنلادیم که، حقیقی سرباز اولان بیر شخص جامعه‌ده نه اندازه بویوک حرمتلی مقامه نائل دیر.

ایگرمی ایل خلقمیزی هرجوره اجتماعی ایشلردن دالی قویان ارتجاعی حکومت شرافتلی عسگرلیک پالتارینی دا ئوز استعماری سیاستینین حفظی یولوندا ایشله‌تمکله خلقمیزین استعدادلی روحیه‌سینی‌ده ئولدیرمیشدی.

ملی حکومتمیزین بیرآی عرضینده تشکیل ویردیگی قوشون، ایندی خلقمیزین اطمینانین قازاناراق بونا اینانیر که، ملی حکومت قوشون دسته‌لریمیزی فقط ئولکه‌میزین آزادلیغینین حفظی یولوندا تربیه ایده‌جکدیر، بو ایشام نتیجه‌سینده‌دیرکه، خلق کتله‌لریمیز هرگون دسته دسته داوطلب عنوانیله قوشون سیرالارینا داخل اولماغا حاضر لولورلار.

آذربایجان خلقی ئوز اوغوللارینین شرافتلی عسگر پالتارینا افتخار ایدیر وبونی چوخ یاخشی‌بیلیرکه: آذربایجانین قهرمان جوانلاری‌ئوز ئولکه‌لرینین پارلاق تاریخی افتخارینی آخر قطره قانلاری قالانا قدر حفظ ایده‌جکدیر.

یاشاسین آذربایجانین رشادتلی و قهرمان بالالارینین مقدس عسگرلیک پالتاری!...

آذربایجان مطبعه‌سی

## مملکت خبرلری

### ازاب محالیندا

معارف وزیرلیگیندن ادارمیزه گوندریلن مکتوبده:

ازاب محالینن، دیزج‌شبخهر جان کندینده بیر مدرسه انشاء ایتمک ایچون آقای مشهدی امین ـ ابراهیمی دیزجی (۲۰۰۰) متر مربع مساحتینده خلقین معارفی ایچون بیر هدیه ایتدیکلریندن، او کندین اهالیسیندن‌ده ۳۹ نفر محترم آقالاردان، مذکور مدرسه‌نین بناسینا شروع اولوناندا، (۱۳۰۰) تومن ویره‌جکلرینی تعهد ایتمیشلر. معارف وزیرلیگی، او کندین معارف پرور اهالیسینین بو تشکره لایق همتلرینی تقدیر ایتمکله‌برابر، مدنیت و ترقی یه دوغرو بویوک آدیملار آتان ئولکه‌مزین، سایر کند، قصبه‌شهرلر اهالیسیندن‌ده، ئوز بالالارینین گله‌جک سعادتلری ایچون ـ بوکیمی همت و حمیت گورسه‌ده‌جگلری انتظاریندادیر.

### سلماسدا

خصوصی مخبیریمزدن: ـ ۵ر۱ر۲۵ ده سلماسدا اهالی طرفیندن بویوک بیر میتینگ تشکیل ایدیله‌رک بعضی ناطقلر طرفیندن گون مسئله‌لریله علاقه داراولان لازمی چیخشلاردان سونرا طنطنه‌لی میتینگ گورولتیلی آلقیشلارلا قورتارمیشدیر.

سلماسدا مالیه اداره‌سی ایشچیلریندن موسی ـ اکبرزاده، محلی قومیته‌یه یازدیغی بیر مکتوب دا ۱۳۲۵ نجی ایلین اولیندن آخرینه قدر، ئوز حقوقیندن هر آی اوتوز تومنی ملی اردویه هدیه اولماق ایچون ـ تعهد ویرمشدر او نون بو همتی دیقتله تشکردر.

### مراغه‌ده

۳ ـ ۱ ـ ۲۵ ده بایرام مناسبتیله مدنیت ایوینده، اونون آقتورال و موزیکال شعبه‌سی طرفیندن بیر قونسرت و تماشا ویریلدی، خانم لار دسته‌سی طرفیندن‌ده ملی حکومت و یئنی بایرامی تبریک ایچون نطقلار اوخوندی، و بو بیغینجاقدا، خانم علوی و خانم بلبلی، ملی حکومتیمیزین و ۱۳۲۵ نجی ایل بایرامی، حاقینده مهم چیخشلار ایتدیکدن سونرا گورولتیلی آلقیشلار لا بو شایینگ قورتاردی.

بایرام گونی ده مراغه‌ده‌کی ارمنی آقتورال هیئتی وجوانلار تشکیلاتی طرفیندن، سربازخانه‌ده مهم بیر قونسرت ویریلدی.

### خسروشادا

۴ ر ۱ ر ۲۵ ده خسروشدا خیاباندا، اسکولی اله ویردنین ماشینی، اونون شابور آدلی (۱۷) یاشنداکی، اوغلین باسیب ئولدیرمیش‌دیر.


آبونه چیلریمزه!

اگر روزنامه‌لریز وقتینده چاتماسا ادارمیزین دفترینه خبر ویرین.


# اسپانیادا وضعیت.

اول صفحه‌دن بقیه

جبهه‌لریندا سرباز و افسر اعزام ایتمه‌دن خودداری‌لیق ایتمیردی.

جبل الطارق تاریلر طرفیندن تهدید اولوناناقدر، لندن و واشنگتن سیاستمدارلاری فرانکو حکومتی ایله جداً مبارزه‌یه داخل اولوب، اسپانیا یا نفت و باشقا حیاتی موادین حملندن ممانعت ایدیردیلر.

اما جبل الطارق خطردن نجات تاپدیقدان سونرا فرانکو حکومتینین چهره‌سی دنیانین ذینفع ئولکه‌لرینده تغییر تاپوب اغلب اونی‌حمایت ایتمگه‌ده اقدام ایدیرلر.

فرانکو محاربه اثناسیندا وار قوه‌سیله هیتلر آلمانیاسینا یاردیم ایدیردی همینکه محاربه‌خاتمه تاپدی او سیاسی اختلافلاردان استفاده‌ایتمک مقصدیله مرور زمان قانونلاردان جوری منتفع اولاراق ئوز سیادتینی بو گونه قدر تعرض لردن حفظ ایتدی.

اسپانیادا یاشیان آلمان مهاجرلری که اغلب اونلارین سابیقینی اونوتدی میندن آرتیق ذکر ایدیرلر، گیجه گوندوز بورولماداندان بیرینی محاربه تورتمگه جهد ایدیرلر.

بو دهشتلی فعالیت لر فرانسه جمهوریتینه یاخین اولدیغی ایچون پاریس دیپلماتلاری جدا فرانکو حکومتینین اورتادان قالدیریلماسینا جان آتیرلار.

انگلیس و آمریکا دولتلری‌ایله ابتدا بو امرده فرانسه جمهوریتیله اشتراک مساعی ایدیب حتی بیرلشمش ملتلر مجلسنه اسپانیا نماینده سینی قبول ایتمه‌دیلر.

لکن سون زمانلاردا آلینان‌خبرلره گوره آمریکا دولتی فرانکوحکومتینه اسلحه ساتماقدان و فاشیست عنصرلرینی تقویت ایتمگدن خوددارلیق ایتمیرلر. فرانسه جمهوریتی اسپانیا مسئله‌سینین برلشمش ملتلر مجلسینده مطرح اولماسی تقاضاایدیردی لکن آمریکا و انگلیس دولتلری بو پیشنهادلیله موافقت ایتمه‌دیلر نتیجه‌ده آلتی ایلیده سونرا فاشیست رژیمی‌ینی دن

اسپانیاده حریرمیده قالایشیور. اسپانیا آزادیخواهلاری‌ایله هدفه فرانکو رژیمی علیه قیام ایدیب آلینان اطلاعاته‌گوره ئوتوزبش برده وسما دولت قوه‌لری آزادیخواهلاری‌ایله قانلی ووروشمالارا وارد اولوبلار. اسپانیا دولتی‌سوایکنجی دفعه‌درکه داخلی محاربه‌یه اقدام ایدیر. جهان‌محاربه‌سی باشلاندان قاباق اسپانیا ملتی هیتلر و موسولینی‌نین آغالیق یرتسینه قدا اولاراق مادریدین کوچه‌لرینده قان آخماندان سونرا آزادلق موقتی اولاراق آلمان اسلحه لریله اسپانیادان مطرود اولدی. اما نجه‌که هیتلر ئوزی سیادته اوله ویرمگه امکان تاپمادی اونون تورتدیگی یرتسیده قطعی صورتده دنیادا یاشیابیلمه جکدیر. اسپانیانین فعلی وضعیتی بوطرحی قانونه شاهد اولاراق اثبات ایدیرکه ملتی فرانکوکیمی آلچاقلار خفه ایده بیلمزلر.

بین‌المللی شرایطین آغیرلیغینه وامپریالیزم‌دولتلرینین یاردیمینه باخمیاراق اسپانیا آزادیخواهلاری ساعلام روحیه ایله فرانکو رژیمی علیهنه قیام ایدیب ئوزلرینی بویولدا فدا ایتمگه حاضرلاشدیریردیلار.

اسپانیا حکومتینده فعلا ایکی جبهه تشکیل تاپیب قانلی برووروشمانی گوزله‌ییرلر. ایر طرفدن‌فاشیست عنصرلری که چرچیل طرفیندن تقویت اولونورلار. دیگر طرفدن آزادیخواهلار جبهه‌سی که دنیانین بوتون آزادیخواهلاری طرفیندن تقویه اولونورلار. امپریالیزملر اسپانیادا آزادیخواهق رژیمینین توسعه سئیندن هراسناک اولاراق فاشیستلرین امحاسینه مایل دگللر اما اونلارین مایل اولدقلاری و تمایل گوستردیکلری ایدا آزادلق جبهه‌سینی شکست ویرمه‌جکدیر.

هیتلر، موسولینی شکست تاپدیغی کیمی فرانکولرده مرور زمانیله آزادلق سئلین جریانینده بوغولوب و تاریخده بویوک بیر بد نامق یادگار قویاجاقلار.

## دولت تیاترینین آچیلیشی مناسبتیله

آذرستاندان اوجالدی عرشه آزادلیق سسی
گوز اوتوندا بایراغین ساچدی عدالت صحنه‌سی
مسکن اولموشدی بویرهریاندا شوم بایقوشلارا
گوندم ایلردی بویاق تو پراقدا پیس سسله ندا
قیلدی عصیان خلقمیز حقده او یاندان اولدی یار
عدل الی ظالمین یاسین ایتدی آخر تار مار
ایتدی خلق اوغروندا اوز ملی سرودین زمزمه
دشمنین باغرین دلیب گوگلرده سالدی همهمه
هرطرفدن نعره قوزاندی وار اولسین یوردیمیز
آیلارا یولدوزلارا قوی غالب اولسین اوردومیز
اینجه صنعت پرده‌سی گوستردی ملیت یولین
هم دیلین حفظ ایله‌سن، هم گیتسین حریت یولین
آذری‌لر آذری دیلده گرک‌در سوزیازا
بو دعاره ضد اولان شخصین گرک بنین قارا
آذری اولادینه مخصوص اولوب آذر دیلی
پایدار اولسین گوروم آذرانلی آذر ائلی!

م . اعتماد

162

شماره ۱۶۲ ایکنجی دوره

۲شنبه ۱۲ فروردین ۱۳۲۵

# آذربایجان

مدیر: فتحی خشگنابی

اداره‌سی تبریز محلی ستارخان خیابانی

قیمتی ۵۰ دینار

| | | | |
|---|---|---|---|
| آبونه | ایلیك | ۱۲۰ | ریال |
| ۶ | آیلیق | ۶۵ | « |
| ۳ | « | ۳۵ | « |

بو روزنامه آذربایجان دموکرات فرقه‌سینین اورغانیدر

AZOH

# وطنیمیزی مدافعه ایتمك ایچون هامو آماده اولمالیدر

آذربایجان مسئله‌سینین بین‌الخلق‌سیاسی مسئله‌لری آراسیندا ان اهمیتلی بیر یئر دوتمقی، دموکراتیك حرکاتین بین‌المللی ارتجاعی قوه‌لری طرفیندن شرم‌آور فشار و حمله‌لره معروض قالماسی و ئوز آزادلیغی و استقلالینی اوغروندا چتین و طاقت‌فرسا شرایطده، قهرمانجاسینا مبارزه آپاران آزادلیق سوومن خالقین امپریالیست قوه‌لری طرفیندن ازیلمه‌سی، بیز آذربایجان خلقینی وادار ایدیر بیر دفعه داها ئوز مقدراتیمیزی و سرنوشتیمیزی ابدی اولاراق آبرومند صورتده حل ایتمك یولوندا دوشونك. فکر ایتمك و بو مقدس تاریخی هدفه چاتماق مقصدیله لازمی تدبیرلر اتخاذ ایدك و بو تدبیرلری حیاته کیچیرمك ایچون وار قوه‌میزله چالیشاق.

آذربایجان خلقی ئوز مقدراتینی تعیین ایتمك ایچون لازمی تدبیرلر اتخاذ ایدیب و بو تدبیرلری عملی ایتمکدن ئوتری ملی حکومتی وجوده گتیریب و آذربایجان خلقینی حقیقی آزادلیق سعادتینه چاتدیرماق وظیفه‌سین اونا محول ایتمیشدر.

آذربایجان ملی‌حکومتی بدو تشکیلدن آذربایجان خلقینین ملی‌منافعینی، ملی موجودیتینی و ملی تمایلاتینی حفظ ایتمك ایچون ملی قوشونو وجوده گتیریب و وطنیمیزین بوتون اوغوللارین خلق قوشونلار سیراسینه داخل اولماغا دعوت ایتمیشدر. خلقیمیز ملی‌حکومتین بو شرفلی چاغریشینا، آذربایجان مائینین بارلاق گنجینینه لایق اولان برصورتده، سس ویرمیشدر.

خلقیمیز اسارت زنجیرلری آلتیندا تحمل ایتدیکی توهین‌لری، تحقیرلری نظره آلاراق حاضر دگیل اجازه ویرسین اجنبی استیلاچیلاری علیهنه الده ایتدیکی بارلاق موفقیتلر هدره گیتسین.

بو ملی ثابتلری مدافعه ایتمك ایچون خلقیمیز ئوزونی تمامیله آماده ایدیب و بوندان‌دا آرتیق آماده ایتمه‌لی‌در.

آذربایجان خلقی افتخارلا یاشاماغی سوویر. آزادلیغی عزیز دوتور و هر بیر قوه بیزیم موجودیتیمیزی آرادان آپارماق ایچون عرض اندام ایده‌رسه، قهرمان خلقیمیزین پولاددان محکم اراده‌سی قارشیسیندا مقاومت ایتمگه امکان تاپا بیلمه‌جکدر.

خلقیمیز اجنبی استیلاچیلارین هر نوع نقشه‌سینه واقفدر. دشمن هر بیر یوله

ال آتا بیلر، خلقیمیز ایسه بو آلچاق نیرنگلره اوومایاجاقدیر، خلقیمیز

قارشی‌سیندا محکم دوروب آپارماق ایستیه‌نلرین هامی‌سینی کؤکوندن

سوکه‌جکدیر. وطنیمیزین آزادلیغی ایچون جانیمیزی قوربان ویرمگه حاضریق.

وارد اولماق فکرینه دوشرسه سون سز نفرت وحدتانی که بیزله مواجه

اولاجقدر. آذربایجان خلقینین آزادلیغی علیهنه آپاریلان هر نوع توطئه

امانسیزجاسینه آرادان قالدیریلاجاقدر.

بیز هیچ بیر کسه حمله ایتمك خیالیندا اولمادیغیمیزی آیدین بیر صورتده اظهار ایتمیشیك. بیزیم بیر صلح طلب ملت اولماغیمیزی بوتون دنیا تصدیق ایتمیشدر. بیز هر بیر ملت ایچون تام آزادلیق و دموکراتیك شرایطده یاشاماغی لازم بیلیریك و هر بیر خلقین آزادلیغینا احترام نظریله باخیریق. ولی هر کس بیزیم آزادلیغیمیزی و وارلیغیمیزی آرادان آپارماق ایسته‌سه اونا قارشی رحم اولونمیاجاقدر. آذربایجان قهرمان اوغوللاری هر ایشده و هر یرده اولسالار وطن سعادتی اوغروندا و ملی ثابتلری حفظ ایتمك یولوندا هر زمان مبارزه‌یه آماده اولمالیدرلر.

شعاریمیزی تکرار ایدیریم: «ئولمك وار دونمك یوخدور!»

**فریدون ابراهیمی**

### مملکت خبرلری
### حکم‌آباددا

آذربایجان دموکرات فرقه‌سینین تبریز شهر قومیته‌سینین ۹ نجی حکم‌آباد حوزه قومیته‌سینین حوزه کنفرانسی جمعه گونی فروردین آیینین ۹ نده سحر ساعت ۱۱ ده حکم‌آباد کمیته‌سی باشیندا حوزه عضولرینین حضوریله تشکیل تاپدی. شهر قومیته‌سی طرفیندن شهر قومیته‌سینین صدر معاونی آقای ولائی و شهر تشکیلات شعبه مدیری آقای معزی حاضر ایدیلر. کنفرانس آچیق اعلان اولدیقدان سونرا آقای میر رحیم ولائی فرقه‌میزین دوزگون رهبرلیگی و خلقیمیزی سعادته چاتدیرماق یولوندا و هابیله ارتجاعه قارشی گئتکین مبارزه آپارماق حقنده مفصل صورتده دانشدی و دفعه‌لرله کنفرانسدا حاضر اولانلار طرفیندن شدتلی آلقیشلارلا استقبال اولدی. سونرا عمومی کنفرانس طرفیندن ۱۷ نفر حوزه کنفرانسا نماینده انتخاب اولدی. بلافاصله ۱۷ نفر نماینده‌لر حضوریله ۹ نفر دن عبارت قومیته هیئتی و ۳ نفر حوزه تشکیل کمیسونی انتخاب اولدیلار. کنفرانس ساعت ۲ گون اورتادان سونرا نماینده‌لرین بویوك شادلیق و شدتلی آلقیشلاری ایچریسینده خاتمه تاپدی.

ایزوستیا روزنامه سیندن

# ایران مسئله‌سی

## ۳ـ ایکینجی دنیا محاربه‌سی

### و ایران مرتجعلرینین سیاستی

آلمان «متخصصلری» و «مشاورلاری» ایرانین صنایع و اکینچیلیگینین بوتون گوشه‌لرینه سوخولاراق فعلا ئولکه‌نین اقتصادیاتنا رهبرلیك ایدیردیلر. ایرلی ـ خبردالی بوتون حربی موسسه‌لرده (تهران جبه‌خانه‌سی، باروت و تفنگ زاووداری و سائره) ایشلیه‌ن آلمان «مهندسلری» و «تخنیکلری» ایرانین حربی صنایعنه نظارت ایدیردیلر. بئله‌لیکله آلمانلار ئوز جاسوسلارینی ایرانین دولت و تصرفات اداره‌لرینین هر بیر ساحه‌سنه ایلیشدیرمگه موفق اولموشدیلار.

ایران اداره‌لرینده ایشلیه‌ن متخصصلردن علاوه اولاراق هیتلر آلمانیاسینین بویوك مقداری ایراندا «کروپ»، «ماتن»، «آ. ی. گ. ه.»، «سیمه‌نس شوکه‌کرت»، «یونکه‌رس»، «فروشتال»، «شیخالو» و دیگرلری کیمی آلمان تجارت ـ صنایع شرکتلرینین بیرچوخ نماینده‌لیگلرینین پرده‌سی آلتیندا فعالیت گؤستریر، یردیلر. خصوصیله آلمان شرکتی «معرسه‌ده‌سین» «نماینده‌لری» اولان فرانس مایر و رومان غاموتا کیمی قارت جاسوسلار ایرانداکی بوتون هیتلر آگینتلرینین یوزوجوق فعالیتنه رهبرلیك ایدیردیلر. «ایران تجارت بیرجه‌سی» ئقلیات اداره‌سینین نماینده‌سی آلمان ووف ده‌میزی ساحه‌سینده‌کی آلمان کشفیاتنا باشچیلیق ایدیردی.

جنوبدا آلمان جاسوسی، تخریبات فعالیته «یونکه‌رس» شرکتینین نماینده‌سی شتونه‌مان ۳۰ ایلدن آرتیق ایراندا یاشامیش و هله ۱۹۱۴.۱۹۱۸ نجی ایللرده روس و انگلیسلر علیهنه مبارزه ایچون بختیاری کوچری طائفه‌لرینه سلاح و مهمات ویردی. ایران آذربایجانیندا تبریزده‌کی آلمان قونسولخانه‌سینین سابق کاتبی بوتولد شولتس فعال یوزوجولوق ایشی آپاریردی. شولتس آلمانیانین سووت اتفاقینا هجومی عرفه‌سینده سووت قفقازی علیهنه جاسوس تخریباتچیلیق ایشنه رهبرلیك ایچون خصوصی تاپشیریقلا تبریزه گلمشدی (قالمی ۳ نجی صحیفه‌ده)

خلق قوشونلارینین رسم کچیدیندن بیر منظره

## دنیا خبرلری

### مارتین ۲۶ سنداکی اجلاسدا

نیو ـ یورق. (سووت اتفاقی مطبوعات نماینده‌لیگی). امنیت شوراسی مارتین ۲۶ ـ سنداکی اجلاسندا گوندلیك مسئله‌لره باخماغا باشلامیشدر. بوتون اجلاس ایران مسئله‌سینین گوندلیك مسئله‌لر سیراسینا داخل ایدیلمه‌سی حقنده‌کی تکلیفین مذاکره‌سنه حصر ایدیلمیشدر. سووت اتفاقی نماینده‌سی غرومیکو یولداش تکلیف ایتمیشدر که، بو مسئله امنیت (قالمی ۳ نجی صحیفه‌ده)

### بوتون فرقه عضولرینه

چهارشنبه گونی فروردین آیینین ۱۴ نده آخشام ساعت ۵ تمامدا بوتون فرقه عضولری ئوز حوزه‌لرینده حاضر اولمالیدیرلار.

**آذربایجان دموکرات فرقه‌سینین تبریز شهر کمیته‌سی**

م. ع. قوسی

# آذربایجانین ملی داستانلاری

۱۲

دده قورقودین سوزی قبول اولدی، بایندرخانین ایلخی‌سیندن ایکی آت گتیردیلر . دده دده بیرینی میندی ، بیرینه یده‌کلدی، بکلر سیزی الله تاپشردیم دیدی، گیتدی.

دلی‌قوچار آغ توتاغینی‌قوردر موشدی، یولداشلریله اوتورمشدی، دده قورقود گلدی، باش ینداردی سلام ویردی.

دلی‌قوچارین آغزی کوپو گلندی دده قورقودین یوزینه باخدی دیر: علیکم‌السلام ای عملی آزمش ، فعلی دونمش ، قادر الله آغ آلنه قضا یازمش، قنادلیلر بورادن اوچمازلر، ایاقلیر بورادان کچمزلر ، آغزلیلر بوسودان ایچمزلر . سنه نه اولدی؟ عملین می آزدین ؟ فعلین می آزدین ؟ اجلین می گلدی ، بورالرده نیلرسن ؟ دده قورقود دیدی : تاری‌نین بویوردوقینه ، پیغمبرین قولینه باجین‌بانوچیچگی باسی بگه ایستمگه گلمیشم . دلی قوچار بونی ایشیدجك دیر: مره منیم قره آتیمی برافلارین گتیرین .

آتی گتیردیلر ، دلی قوچار میندی . دده قورقود بونی گوردیقده دورمادی قاچدی .

دلی قوچار دالینه دوشدی ، دده قوودی ، قوچارقوودی ، سرانجام قوچار دده‌یه چاتدی ، دده تاریه سغیندی اسم اعظم اوخیدی .

دلی‌قوچار قیلیجین اله آلدی، قالقیزدی ایستدی دده‌نی ویرسین .

دده ددی، ویرسان قوروسین، حق تعالانین امریله دلی قوچارین الی یوخاریده آسیلی قالدی ،دلی قوچار دیر ، مددامان ، تارنین بیرلیگنه یوقدر گمان ، سن منیم البمسی ساخله ، منده تارینین بویوروقیله، پیغمبرین قولیله باجیمی باسی‌یه ویرم . اوچ کره اقرار ایله‌دی ، گناهنا توبه ایله دی .

دده قورقود دعا ایله‌دی ، دلینین الی حق امریله ساغالدی ، دده مراد آلدی ، بای بوره بك ایولرینه گلدی ، بای بوره بك دیر : دده اوغلانسن‌می یا قیزسن؟ دده دیدی اوغلانام .

ـ دده دلی قوچاردن بس‌نجه قورتولدین ؟

ـ الاهین عنایتی ایله قیزی آلدم .

باسی بك آنا سینه موشتولیق گلدی ،هامی سویندیلر، شاد اولدیلر نجه کون سونرا اوغلانه آدا. علی سیندن بیرقرمزی خفتان گلدی، باسی‌نین یولداشلرینه بوایش‌خوش گلمدی سخت اولدیلر.

باسی دیر : بکیتلر نیه سخت اولدنیز ؟

دیدیلر : نجه سخت اولمیاق، سن قیرمزی خفتان گییرسن ، بیزآغ خفتان گییریك .

باسی دییر : بوندان اوتری نیه سخت اولورسنیز؟ بو گون خفتانی من گیدیم ، صباح نائبیم گیسین ، قرق گونه تکین سیز گییز اوندان سونرا بیر درویشه ویرمك.

# اعلان

حسین حاجی آقا اوغلی شهرت پنجه و میر ابوالفضل میرعلی اصغر اوغلی شهرت سنك‌دل نمره ۱۱۲۰ - ۲۴ جزائی دوسیه‌نین متهملری و سید حسن سیدعلی اوغلی دوسیه جزائی نمره ۱۶۸۲ - ۲۴ متهم و ابراهیم محمد علی اوغلی متقیان ۲۵ یاشندا نمره ۱۱۱۹ - ۲۴ جزائی دوسیه‌نین متهمی که هاموسی اوغورلیقا متهم دیلر و سابق ئوز محل اقامتلرین تبریزده‌معرفلیك ایدیبلر چون فعلا اولارین محل اقامتی نا معلومدر بو وسیله ایله احضار اولونورلار که انشار آخرین آگهی‌دن که اوچ دفعه متوالی منتشر اولاجاق دورت آیین انقضاسینه قدر تبریز بدایت محکمه لرینده حاضر اولوب ئوز لرین معرفلیك ایلسونلر و الا اوچ نوبت آگهی منتشر و آخرین انتشاردان دورت آی منقضی اولانا قدر حاضر اولمیالار محکمه غیابا موضوع اتهامه رسیدگی ایدیب حکم مقتضی صادر ایده‌جاق . ش ۹۳ ا. ۳

تبریز بدایت محکمه لرینن مدیر دفتری صدرالدین قدسی

# تشکر و معذرت

محترم آقالاردان که مرحوم حاجی داداش خان جاپی‌نین تعزیت مجلسینی ئوز قدوم شریفلری‌ایله شرفلندیرمیشلر چوخ تشکر ایدوب وضمنا مشغله‌نین چوخلیغنا گوره خصوصی یازدیغیندن استدعا اولونور.

نعمت‌اله هادی- حسن‌سیدمدنی ش۱۲

# اعلان

نمره ۱۴۰۴ ۱۳ر۱۲ر۲۴

بولکوسی لازم اولان کندلرین لیاسی

آذربایجان خارجنده آذربایجان آزادلیغی و ملی حکومتی علیهنه تبلیغات آپاراللارین املاکین صورتی که بیر بولکسینه شاملدر

| ردیف | بخشین آدی | مالکین آدی | کندین آدی | ملکین مقداری |
|---|---|---|---|---|
| ۱۱۵۱ | » | » | آق‌طوروق | ۴ دانگ ۱۵ شعیر |
| ۱۱۵۲ | » | » | دور زنان | ۳ دانگ ۱ شعیر |
| ۱۱۵۳ | » | » | قره طوروق‌نیم‌کندی | ۶ دانگ |
| ۱۱۵۴ | » | » | خانه‌کال زرخلر | ۲ » |
| ۱۱۵۵ | » | » | قلیچی | ۶ » |
| ۱۱۵۶ | میانه | عبدالصمد دارا | قواق عابا | ۶ » |
| ۱۱۵۷ | » | » | طرق | ۶ » |
| ۱۱۵۸ | » | » | بلاق بیك | ۴ دانگ ۱۲ شعیر |
| ۱۱۵۹ | » | » | باشماق | ۶ دانگ |
| ۱۱۶۰ | » | » | درین درق | ۵ر۵ » |
| ۱۱۶۱ | » | » | عجمی | ۶ شعیر |
| ۱۱۶۲ | » | » | اکرم آباد | ۳ دانگ |
| ۱۱۶۳ | » | » | چای‌تلوار | ۶ » |
| ۱۱۶۴ | » | » | تلوار بلاغی | ۴ دانگ ۱۲ شعیر |
| ۱۱۶۵ | » | » | کوروجی | ۳ دانگ |
| ۱۱۶۶ | » | باقر اسکندری | کلوجه | ۲ » |
| ۱۱۶۷ | » | » | امنجه | ۲ر۵ » |
| ۱۱۶۸ | » | » | سیز | ۱۴ شعیر |
| ۱۱۶۹ | » | علی‌امیربهبودی | تعلان | ۳ دانگ ۱ چارك |
| ۱۱۷۰ | » | » | طاهونه تعلان | ۲ر۵ دانگ |
| ۱۱۷۱ | » | غلامرضا صادقی‌نیا | برزی‌لق | یارم دانگ |
| ۱۱۷۲ | » | » | اوشار | ۱۴ شعیر |
| ۱۱۷۳ | » | » | برزلیق طاهونه | ۱ دانگ |
| ۱۱۷۴ | » | محمدتقی‌امیربهبودی | سفیدخانه و مزرعه | ۶ شعیر |
| ۱۱۷۵ | » | » | قلدق برزاق | ۱ دانگ یاریم |
| ۱۱۷۶ | » | » | مزرعه چار دیوارطاهونه | |
| ۱۱۷۷ | » | مجید حشمتی | درج‌مدن‌خان | ۲ دانگ ۱ شعیر |
| ۱۱۷۸ | » | » | ترك | ۱۵ شعیر |
| ۱۱۷۹ | » | داودزنجیروکیانی | تشق | ۶ دانگ |
| ۱۱۸۰ | » | » | کالسلان | ۴۳ شعیر |
| ۱۱۸۱ | » | » | رضون | ۶ دانگ |
| ۱۱۸۲ | » | » | صنفی | ۵ » |
| ۱۱۸۳ | » | احمد رهنما | چولاللو | ۴۸ شعیر مقدوم |
| ۱۱۸۴ | » | » | سلیمان قشلاقی | ۶ دانگ |
| ۱۱۸۵ | » | » | آق‌کند | ۹ دینار از ۴۴ دینار |
| ۱۱۸۶ | » | » | باغچقار عایا | ۴ شعیر |
| ۱۱۸۷ | » | » | ایدمیر | ۷ شعیر |
| ۱۱۸۸ | » | » | حاج هدتلو | ۴ » |

قاسم فیروزان

بیر کندلی ایزین حیاتیندان

# (سیاره)

حسن دایی ، آروادی خدیجه و قیزی سیاره ایله برابر مرندین یاخینلیغندا اولان ( ۰۰۰ ) کندینده یوخسوللق ایچینده یاشاییردیلار .

بیچاره حسن دایی‌نین دنیاده تك بیر امید گونشی وار ایدی ، اودا سیاره ایدی آنا و آتا بوتون عمرلرینین‌محبت و سوگیلرینی، تك اولان قیزلرینین اوستینده جمع ایله‌میشدیلر حسن دایی ، مرندده ینه‌جیلیك ایدمر و شه‌لیکنه بیر قورو چورك یولینی تامین ایدمرك ئه‌ئه‌سینه آپاراردی . بو صورتله، بو فقیر عاله یاشایشلارینده چوق زحمت و ذلت ایچینده‌ایدیلر . یوخسول قوجا ، قیشین سویوق و شاختالی گونلرینده ، شهره پالتوسیز و جیرق بیر باشماقلا ، آیاقلا رینا قار دولموش بیر حالدا گیدمر و آقشاملار گینه الیمجه کاسب کومه‌سینه تیتره‌یه ، تیتره‌یه گله‌ردی . عمرینن یاریسینی، حیاتین مادی ضرورتلری و دهشتلی مجادله‌لری ایچینده گچیرمش، حسن دایی ، بیر گون گندی که آرتیق ایشه گیده بیلمه‌یه‌جك بیرحاله گلدی . اونین آیاقلاری، سویوقدان دونوب دوتولمشدی.

قیشین ، آن شدتلی وقارلی گونلریندن‌بیری‌ایدی. گونلردنبری دوام ایدن آجلیق و دواسیزلیق ، حسن‌دایی‌نین حیاتی اوزه‌رینه اوقدر آغیر بیرضربه ووریشدی که ، ایندی‌یه قدر آج اولدوقلاری حالده‌اسرلرینی هیچ کیمه‌یه فاش ایتمه‌ین اوناموسکار یوخسوللار ، دوچار اولدوقلاری چتین و آجی گونلرده دایانامیاراق کندلرینده اولان، احمد آقا آدیندا بیر نفر تروتلینین یازنه‌گیدوب بیر مقدار پول ایسته‌مك ایچون بیرداتا عریضه یازدیر دیلار . بوعریضه اوقدر درین، اوقدر آجی یازیلمشدی که . اونداکی یازیلار، یالنیزمشفق بیر انسان قلبنه دگل، عین‌زماندا، کوروداش قلبلی انسانلارا دا اثر ایده‌ری .

خدیجه خالا عریضه‌نی یازدیر دیقدان سونرا احمد آقانین ایونه‌گیدمرك قاپونی‌دوگدی‌بش ، اون دقیقه سونرا قاپو آچیلدی‌ونوکر قاپویاگلدی . خدیجه خالا ، عریضه‌نی اونا ویرمکله برابر ، دیل ایله‌ده وضعیتلرینی آنلاتدی. نوکر عریضه‌نی آلاراق قاپونی باغلایوب گتدی .

آرادان ، دقیقه‌لر گچیر قاپو آچیلمیردی. ارینین ناخوشلیغیله تاثر و اضطراب ایچنده‌گوزلرجه قان آغلایان اوناموسکار کندلی قادین ، بویوك بیر امیدسیزلیك ایچنده ،پریشان بیرحالدا قاپودا منتظر اولارکن‌او ، ثروتمند آدام سالونینده‌ قومار اوناماقلا ومشروب ایچمگه مشغول ایدی . آرادان بش‌دقیقه گیچمشدی‌که ، قاپو آچیلدی ونوکر الینده عریضه ایله قاپویاگلدی و خدیجه‌یه دیدی که ، آقادیر که ، بوشامی یولیم یوقدر ، ایشلریمز گاددر . من آنجاق ئوزخانواده‌مین گونلیك یاشایشینا محتاجام .

یوسوز ، خدیجه خالانین گینه‌لمیش یارالارینا نشتر ووردی وئوزونی توتامیاراق آغلایا ، آغلایا ، یاواش قدم‌لرله ، ایولرینه دوغرو گیتمگه باشلادی .

او ، یولدا گیدرکن آغلیردی ، اونین گوزیاشلارینده ، فقیر ومایوس بیر ننه‌نین ، حریص انسانلارا قارشی دهشتلی بیر عصیانی وارایدی .

ایندی او ، یوخسول وقارانلیق یوواسینه نه جور گیده بیلردی ؟.. نه جور ناخوش ودواسیز اولان ارینن آغزینه بیر قطره دوا آخیدا بیلردی ؟.. بیر طرفدن آجلیق و بیر طرفدن‌یوخسوللیق‌اونا اوقدراثر ائتمشدی که ، آرتیق یریه بیلمه‌یه‌جك بیر حاله گلمیشدی . یواشادا ، اوزادان ، گنج بیر کندلی گنچیردی . بوکندلی فقیر اما قرقلنین ان اودلی و حقلی بیر عضوی ایدی . او ، خدیجه خالانین پژمرده بیر وضعیتده گیتدیگنی گوروبجه ،اونین دردلرینه شریك‌اولماقی ئوزی ایچون ان بویوك بیر وظیفه و بورج بیلدوب یانینا گیتدی واوندان نیه آغلادیغنی سوروشدی . خدیجه‌خالا ، گنج وصمیمی کندلینین بومهربان وشفق بیر دیل ایله اونین دردلرینه شریك اولماسی ، خدیجه خالانین قلبی اوره‌گینه تسلی ویردی و یاغیندن گیجن‌قضیه‌نی اونقل‌ایله‌دی.

§§§

## ایران مسئله‌سی

ایکینجی صفحه‌دن بقیه

ایدیلر. مقاومتین دایاندیریلماسی حقنده امر ویرن گنرال نخجوانی درحال ئوز حربی وزیر موقعندن گوتورولدی و سونرالار جبخانه‌یه سالینیب دوستاق ایدیلدی. بو دلیللر ایرانین حاکم دائره‌لری آراسندا فاشیستپرست احوال روحیه‌نین نه‌قدر درین اولدیغنی گوستریر.

متفق قوشونلارین ایرانا داخل اولماسیله آلمان فاشیزمینین ایراندا کی تجاوز کارلیقلاری پوزولدی.

لاکن فاشیستپرست احوال روحیه‌لی ایران مرتجعلرینین مقاومتی دایاندیریلمادی. رضاشاه و او زمانکی ایران حکومتی، متفق قوشونلارینین ایراندا قالمالارینین اونلارلا راضیلاشدیریلمش اولدیغنا باخمایاراق متفق قوشونلارینین ایراندا قالمالاری شرطلرینین برینه‌یتیریلمه‌سنی آچیقدان آچیغا پوزوردیلار. محوردولتلرین نماینده‌لیکلری باغلانان سازشین عکسنه اولاراق ئوز ایشلرینی دوام ایتدیرمکده و هیتلرجی آگنتلر سربست قالماقدا ایدیلر. مجلسده و مطبوعاتدا متفقلر علیهنه کسگین چیخیشلار ایدیلیردی. رضاشاه اقلابه اوغرایان و ئولکه ایچون فلاکتلی اولان خارجی سیاست استقامتنی دوام ایتدیرمکده تشبث ایدیردی. لاکن وضعیت گوگوندن ده‌گیشیلمشدی؛ بو یول اوزره‌داها ایره‌لیه گیتمك ممکن دگل ایدی رضا شاه ئوز اوغلو نیز خیرینه اولاراق تخت تاجدن ال چکمگه و ایرانی ترك ایتمگه مجبور اولدی.

انگلیس ـ سووت ـ ایران مقاوله‌سی باغلاندیقدان سونرا فاشیستپرست خادملر «حزب کبود»، «حزب ملت»، «میهن‌پرستان»، «ایران بیداره»، «سیاه‌پوشان» و سائره‌لری کیمی بیر سیرا فاشیست روحلی ملتچی تشکیلاتلار یارادaraق متفقلر علیهنه گیزلی مبارزه‌یه گیچدیلر. آلمان کشفیاتچیلاری مایور ایلمشولتسین رهبرلیگی آلتندا اولان بوتون بو فاشیستپرست تشکیلاتلار ۱۹۴۲ ـ نجی ایلین بیرنجی یاریسیندا «ملیون ایران» آدی آلتندا بیر تشکیلاتدا بیرلشدیلر. بو تشکیلاتین رهبر هیئتنه ایرانین بعضی گورکملی سیاسی خادملری. مثلا، مجلس وکیلی توبخت، نفوذلی روحانی سید کاشانی، اصفهاندا ایران قوشونلاری دویزیاسینین سابق قوماندانی زاهدی، ایران آذربایجانینداکی دویزیانین سابق قوماندانی گنرال پورزند و باشقا شخصلر داخل اولدیلار.

۱۹۴۳ ـ نجی ایلین ایکینجی یاریسیندا متفق حربی حاکمیت دائره‌لری بو فاشیست تشکیلاتین ایزینی آچماغا موفق اولدیلار. تشکیلاتین باش رهبری فرانس مایر حبس ایدیلدی. داها سونرا فاشیست اولتور دسته‌سنین دیگر باشچیلاری ـ توبخت، سید کاشانی، آلمان شولتس و همچنین جنوب طایفه‌لری قاشقائیلر و بختیاریلرین اراضیسنده گیزله‌نن آلمان چتر بازلاری حبس ایدیلدیلر.

بئله‌لیکله متفق حربی حاکمیت دائره‌لرینین گوردیگی فعال تدبیرلر نتیجه‌سنده ایران فاشیستلرینین تشکیلاتی لغو ایدیلدی. بونی قید ایتمك لازمدر که. ایران حاکمیت دائره‌لری «ملیون» تشکیلاتی عضولرینین و دیگر فاشیستپرست عضولرین تهلکه‌لی فعالیتی ایله نه اینکه لازمی مبارزه آپارمیردیلار، عکسنه حتی اونلارا طرف چیخیر و اونلاری مدافعه ایدیردیلر. ایران پولیسی و محکمه اورغانلاری متفقلر علیهنه یونلدیلمش دشمنجه سنه حرکتلرده افشا اولونمش شخصلری مسئولیته جلب ایتمکدن چوخ زمان امتناع ایدیردیلر.

ایکینجی دنیا محاربه‌سی مدتنده ایران حاکمیت دائره‌لرینین هیتلر آگنتلرینین ایراندا کی پوزوجولوق فعالیته مناسبتلرینی گوسترن دلیللر بئله‌دیر. بو دلیللر ایناندیریجی شکلده گوستریرلر که ایران حاکم دائره‌لری ایچریسنده سووت اتفاقنا دشمن مناسبت بسله‌یه و ایران خلقینین علیهنه اولان ایرانی سووت اتفاقی علیهنه یونلدیلمش سیاسی فتنه‌لره چکمگه جهد ایده‌ن نفوذلی دسته‌لروار ایدر.

ایران حاکم دائره‌لرینین مرتجع سیاستی استقامتنی ایرانین داخلی سیاستنده ده ئوزینی گوستردی. ئولکه ده خیلی درجه ده فیودال عنعنه‌لرینین و رضاشاه استبدادرژیمینین دیگر استنادگاهلاری اولماسنا باخمایاراق ایراندا هله بو وقته‌دک خلقین اساس منافعنه جواب ویره‌ن هیچ بیر اجتماعی، اقتصادی و مدنی اصلاحاتلار کچیریلمه‌مشدر.

بو اهالینین گنیش طبقه‌لری ایچریسنده نارضایتلیق دوغورمایا بیلمه‌زدی. ایران مجلسی و ایران قانون اساسیسیله نظرده دوتولمش یرلی ئوزینی اداره اورغانلارینا ـ انجمنلره آزاد دیموکراتیك سئچکیلر کچیریلمه‌سی ملی مسئله‌نین حل ایدیلمه‌سی، تورپاق اصلاحاتی کچیریلمه‌سی. امك حقنده قانون قبول ایدیلمه‌سی، دولت اداره‌لرینین جنایتکار عنصرلردن تمیزلنمه‌سی، ایشسیزلیگین لغو ایدیلمه‌سی، حفظ صحه‌نین یاخشیلاشدیریلماسی و سائره بونلار کیمی طلبلر ایراندا ایران اجتماعیتینین گنیش طبقه‌لری ایچریسنده بویوك شهرت قازانمشدر. دیموکراتیك حرکات ایران آذربایجانیندا خصوصی بویوك گنیشلنمه نائل اولمشدر. ایران آذربایجانینین اهالیسی ایله اوزون مدت عرضنده نه اینکه سیاسی، عین زماندا ملی ظلمه، آخیر جزا و تعقیبلره معروض قالمشدر. بونا گوره آذربایجاندا اصلاحات اوغروندا کی حرکات ایران دولتی چرچیوه‌سینده ملی مختاریت اوغروندا کی مبارزه‌یه چوریلمش و آرتیق یرلی آذربایجان اهالیسینین اساس منافعی ایله اویغون اولاراق بیر سیرا ملی دیموکراتیك تدبیرلرین حیاتا کچیریلمه‌سی ایله نتیجه‌لنمشدر.

تماملیه آیدیندر که، ایراندا مرتجع دائره‌لرین سیاستینین دوام ایتدیریلمه‌سی ئولکه‌ده وضعیتین داها داکسگینلشمه‌سنه گیریب چیخرمایا بیلمه‌زدی.

ایران سیاسی حادثه‌لری ایچریسنده بیر چوخ آداملار واردر که، اونلار بو وقته قدر آپاریلان ایرانین خارجی و داخلی سیاستنده ده گنگلیك یاراتماق ضرورتنی آنلالاریر ده گیتیکجه‌کرن و تی حقیقتا گلیب چاتمشدر و اونلار ایران خلقینین منافعندن نشئات ایتمکده‌در.

ن. آلکه‌یف

## دنیا خبرلری

اول صفحه‌دن بقیه

شوراسنین گوندلیك مسئله‌لری سیراسنا داخل ایدیلمه‌سین. غرومیقو اونا اساسلانمشدر که. سووت حکومتی ایله ایران حکومتی آراسنداکی دانیشیقلار نتیجه‌سنده سووت قوشونلارینین ایرانین قالان باشقا ناحیه‌لریندن چیخاریلماسی حقنده سازش الده ایدیلمش و مارتین ۲ ـ سندن باشلانمش سووت قوشونلارینین چیخاریلماسنا مارتین ۲۴ ـ دن اعتبارا تزه‌دن باشلانمش و گوزلنیلمه‌ز بیر وضعیت باش ویرمزسه چیخاریلما ۵ ـ ۶ هفته عرضنده قورتاراجاقدر.

آمریکا برلشمش شتاتلارینین نماینده‌سی بیرنس غرومیقو یولداش اعتراض ایدرك، ایران مسئله‌سنین گوندلیك مسئله‌لر سیراسنا داخل ایدیلمه‌سنده اصرار ایتمشدر. بویوك بریتانیانین نماینده‌سی ده اونا طرفدار چیخمشدر. مذاکره نتیجه‌سنده سووت اتفاقی، آمریکا برلشمش شتاتلاری و فرانسه نماینده‌لریندن عبارت بیر قومیسیون تشکیل ایدیلمشدر. بو قومیسیونا تاپشیریلمشدر که، ایران مسئله‌سنین امنیت شوراسندا مذاکره ایدیلمك قاعده‌سنی نظردن کچیرسین.

### مارتین ۲۷ سنداکی اجلاسدا

نیویورق، (سووت اتفاقی مطبوعات نماینده‌لیگی). امنیت شوراسنین مارتین ۲۷ ـ سنده‌کی آخشام اجلاسندا صدر بونانی بیلدیرمشدر که، ایران مسئله‌سنین امنیت شوراسندا مذاکره‌سنی نظردن کچیرمك ایچون سووت اتفاقی، آمریکا برلشمش شتاتلاری و فرانسه نماینده‌لریندن عبارت تشکیل ایدیلمش قومیسیون سازیشه گلمه‌مشدر.

بوندان سونرا اوزون مباحثه‌لر باشلانمشدر غرومیقو یولداش سووت اتفاقی ایله ایران آراسندا گیده‌ن دانیشیقلارین متقابل آنلاشما گتیرب چیخاردیغنی و سووت قوشونلارینین ایرانین یرده قالان باشقا ناحیه‌لریندن چیخماقدا اولدیغنی نظره آلاراق ایران مسئله‌سی مذاکره سنین آپریلین ۱۰ ـ نا دك تاخیره سالینماسی حقنده تکلیفده اصرار ایتمشدر غرومیقو یولداش سووت اتفاقنا مذاکره‌یه قویولمش مسئله‌نین مذاکره‌سنه حاضرلاشماق امکانی ویرمك ایچون مسئله‌نین تاخیره سالینماسی حقنده‌کی ئوزینین قاباقکی بیاناتنی خاطرلاتمشدر.

بیرنس، تاخیره سالینماق حقنده غرومیقونین تکلیفی علیهنه چیخمش در. بو مسئله اوزره ایران نماینده‌سنین تخمینی رأیینی ایشتمك حقنده مصر نماینده‌سنین تکلیفنه طرفدار چیخمشدر. سس قویولما نتیجه‌سنده غرومیقو نین تکلیفی رد ایدیلمشدر. بونا علاوه دار اولاراق غرومیقو بیلدیرمشدر که. بو حاردا ایضاح ایتدیگی شیلره گوره او ایران مسئله‌سی اوزره مباحثه ده اشتراك ایده بیلمیه‌جك و شورانین اجلاسنی ترك ایدیر.

سونرا امنیت شوراسی ایران مسئله‌سینین مذاکره قاعده‌سی مسئله‌سی اوزره ایران نماینده‌سنین رأیینی دینله‌مشدر.

> **آبونه چیلریمزه!**
>
> اگر روزنامه‌لریز وقتینده چاتماسا اداره‌میزین دفترینه خبر ویرین.

سرگیده اشتراك ایده‌ن رساملاردان بیری

## ارتجاعین بناسی

ع. محمدکاری

### تیتره‌ییر!

آزادلیق سه‌ون، فرقلر و ایللر بویی اسارت زنجیری آلتینداایکیله‌ین مظلوم خلقلر بو گون دنیانین هر یرینده قیام ائتمیش و ئوز وارلیق و آزادلیقلارینی حفظ ایتمکدن اوتری ئولوم ـ دیریم مبارزه‌سی آپارماقدادیرلار.

بو گون چین‌ده، هندوستاندا اندونزیادا، یوناندا و آذربایجاندا دا اولان بوتون قیاملارین بیرهدفی واردیر: آزادلیق و نتیجه‌ده خوشبخت حیات! بو ملتلر آزادلیغا چاتماقدان اوتری بویولدا اولان مانعلرله مبارزه ایدیرلر. بو مانعلر عبارتدیر: ارتجاع و استعماردان.

اونا گوره دیر که بو ملتلر قیام ایدندن دنیا ارتجاع واستعمارین بناسی تیترتمه دوتوب و بو تیترتمه اونون توکولمه‌سی و آرادان گیتمه‌سنین علامتی دیر استعمارچیلار ئوز قولدورلیقلاری و قان ایچمکلرینه دوام ویرمکدن اوتری، هر بیر جان آتیب و هر جور انسانیت پرنسیپلری ایله مغایر اولان عمللره اقدام ایدیرلر.

اجتماعی قضیه‌لرین کیفی تغییرینه معتقد اولمایانلار و بشری همیشه اسارت آلتیندا ساخلاماغا چالیشانلار بو گون ئوز حاکمیت و منافعلرینی خطرده حس ایتدیکده هاموسی زنجیرلارینی زینقیلدادیب و ماسقالارینی ییرتماغا مجبور اولوبلار.

آتا بابا سوزیدیر: «قوووروقلایا اوگره‌نن آغیز، بوش‌قالا بیلمز». بلی استعمارچیلار که ایللر بویی بدبخت مستعمره خلقلرینین قانینی سوروب و اونلارا انسانجا یاشاماغا امکان ویرمه‌ییبلر ایندی ایسه «قوووروقلاری» اللردن گیتدیکده گله‌جك «چرمزه‌لرین» فکرینده‌دیلر. آزادلیق سه‌ون خلقلرین قیامندن وحشته دوشوب، بعضی‌لری تزکلری دایی‌لارین یانینا شکایته گیدیرلر!......

و بونی دوشونمه‌ییب یا خود دوشونمك ایسته‌میرلر که بو گون آرتیق بشر «ینی نظم»، «عالی نژاد حاکمیتی» قورولماسی تحمل ایتمگه حاضر دگیل، اگر حاضر اولسایدی میلیونلارلا آزادلیق یولوندا قربان ویریلمزدی.

بورادا بیر آذربایجان مثلنی ده یاددان چیخارماماق که «جان ویرن آدام دیریلمز فقط گوزی ایشیقلاندیرار» بلی ایندی استعمارچیلارین و مرتجعلرین بوتون تشبثلری جان ویرن آدامین حرکتلرینه بنزه‌ییر و بو حرکتلر یالنیز ارتجاع و استعمارین قبرینی، ابدیلیك قبرینی، ایشیقلاندیرا بیلر!

آرتیق استعمار فنایه محکوم اولوب، محو اولاجاق و دنیا خلقلری آزاد وقیومسیز یاشاماق ایسته‌ییرلر و یاشایاجاقلار!....

www.iran-archive.com

163

شماره ۱۶۳ ایکنجی دوره

آذربایجان

۳شنبه ۱۳ فروردین ۱۳۲۵

قیمتی ۵۰ دینار

| آبونه | ایلیک | ۱۲۰ | ریال |
| --- | --- | --- | --- |
| ۶ | آیلیق | ۶۵ | « |
| ۳ | « | ۳۵ | « |

مدیر :
فتحی خشگینابی

اداره‌نین محلی ستارخان خیابانی

بو روزنامه آذربایجان دموکرات فرقه‌سینین اورغانیدر


AZOH

# بوتون فرقه تشکیلاتلاری

## حربی بیرشکل آلاجاقدر

بیزیم ملی نهضتمیزی یارادان و آزادلیغمیزی الده ایدمن آذربایجان دموکرات فرقه‌سی ئوز تاریخی وظیفه سینی بر آز مدتده لایقینجه انجام ویرمکه موفق اولمیشدر.

خلقمیز، فرقه‌میزین رهبرلیگی سایه‌سینده یاریم ایلدمن آز بیر مدتده بویوک و اهمیتلی ایشلر گوروب و وارلیغمیزی تمام دنیایه بیلدیرمیشدر.

بیز اونوتمامالییق که آذربایجان دموکرات فرقه‌سی تشکیل اولماییندان قاباق آذربایجان خلقی‌نین ملی قوه‌سی متمرکز اولمامیشدر.

فرقه‌میز بیزیم ملی قوه‌میزی بیر یره توپلاییب و ایندیکی جریانی یاراتدی...

بیز ملی حکومتمیزی قوردیقدان سونرا سیاسی و اجتماعی ساحه‌لرده بویوک انکشاف‌لار الده ایتمیشیک. اما بوتونلا فرقه‌میزین قارشیسیندا ایندی ده آیری - آیری مهم وظیفه‌لر دورور. ایندی ئولکه‌میزی قوروماق ایچون بوتون ملتمیز حاضرلیق آپاریرلار. بو، او دیمکدیر که بیز ئوز ئوزلریمیزی، ئوز که اشغالچیلارین بیزیم ملی آزادلیغمیزی آرادان آپارماق ایچون جرئت ایتمکه لایق بیلیریک. بیزیم مقصدیمیز دیری و شرفلی بیر ملته لایق اولان قوه‌لریمیز ایله بو گون هر جوره تصادفلرین قارشیسیندا عرض اندام ایدیب و مقاومت ایتمکه حاضرلاشماقدر.

فرقه تشکیلاتلاری بو حاضرلاشمادا قاباقجیل بیر حصه‌لر اولمالیدیرلار. بیز، خلاصکار فرقه‌میزه ابدی اولاراق منتداریق، خلقمیز الده ایندیکی نائیلتلری فرقه‌میزه بورجلو اولدیغی ایچون اونا بویوک علاقه بسله‌ییر. بوتونلا فرقه تشکیلاتلاریمیزین حربی بیرشکل آلماغی و بوتون فرقه عضولرینین حربی حصه‌لرده اشتراک ایتمه‌لری خلقمیزین و بو گونکی شرایطمیزین طلبایندان در. بونا گوره مرکزی کمیته و شهر کمیته‌سی قرار آلمیشدر که، آذربایجان داخلینده اولان بوتون فرقه تشکیلاتلاری حربی بیرشکل آلسینلار.

بوتون شهرلرده و یرلرده، فرقه عضولریندن حربی حصه‌لر تشکیل اولوناجاقدر. بو حصه‌لرین، سیاسی، حربی فنی شورالاری و سردسته‌لری اولاراق حربی تاکتیک و استراتژی نقطه نظردن تمامیله مکمل تعلیم‌لر آلاجاقلار. بو حصه‌لرده، شهرلریمیزین دفاعی ایچون مهندس دسته‌لری، و حربی بیر وضعیتده نه کیمی لازم اولاجاقلی شعبه‌لر یاراناجاقدر. صنایع مرکزلریمیزین، شهرلریمیزین دفاعی فرقه تشکیلاتلارینین عهده‌سینه‌در. بو ایش تزلیکله انجام تاپمالیدر. و بوتون فرقه تشکیلاتلاری ئوز وظیفه‌لرینی یشترتیب بو ساحه‌ده لایقینجه فعالیت ایتملی‌دیرلر.

بیز، ئوز موجودیتمیزی و آزادلیغمیزی حفظ ایتمک ایچون بو وضعیته حاضرلاشمالییق، آذربایجان، داها قولدور اشغالچیلارین ئولکه‌میزه تسلط ایتمکینه هیچ وجهیله امکان ویرمیه‌جکدر.

بیز ئوز وارلیغمیزی اثبات ایتمک ایچون هر جوره فداکارلیغا حاضریق. بیز خلقمیزین طلباتینی و خوشبختلیگینین تامینی اوغرونده ئولکه‌میزین مدافعی اولان حربی قوه‌لریمیزی گنیشلندیریب و بیزیم قدرتیمیزی دانیب دوشونمیه‌ن جنابلاری ایله لازم اولان صورتده عاقل‌لندیریب و تکلیفلرینه دوشوندیره‌جه‌ییک.

صمد صباحی

## فرقه‌ده تشکیلات و تبلیغات ایشلرینی

### یوکسک سویه‌لره قالدیرمالی

فرقه عضولرینین عدالتی درین سیاسی بیلیگه صاحب اولمالاریدیر. سیاسی سوادی اولمیان فرقه عضوی یاغسیز ماشینا بنزر بونا گوره ده فرقه عضولرینین سیاسی تحصیلینی آرتیرماق و بو ایشی نمونه‌وی تشکیل ایتمک لازم گلیر.

فرقه‌میزین حیاتی مسئله‌لریندن ماعلاوه‌بیش بین‌الخلق سیاسی مسئله‌لره قدر ئویرنمک و اوندان لازمی نتیجه‌لر چیخارتماق فرقه عضولریمیزین قارشیسیندا دوران مهم مسئله‌لردندیر.

اعترافلا قید ایتمک لازم دیر که ملی مختاریتمیز قورولدوغی سون دورت آی عرضنده وطنیمیزده بوتون ساحه‌لرده تاریخی آددیملار آتیلمیشدیر.

دولت ایشلرینده ملی مجلسمیزین و ملی دولتمیزین گوردوگی اصلاحات ایشلری چوخ ثمره‌لر ویرمیشدیر. آنجاق فرقه‌میزین ایسترسه تشکیلات ایسترسه ده تبلیغات ایشلری ساحه‌سینده گوردوگی ایشلر داها دا سرعته انکشاف ایتملیدیر.

ایندیلیکده بیزده ایسترسه فرقه کادری ایسترسه ده دولت کادری هله لایقینجه کفایت قدر یوخدور.

ملی دولتمیز تشکیل تاپدیغی ایلک دوره‌ده دولت هیئتی سالم کادرلارلا تامین ایتمک مقصدیله فرقه‌میزین ان فعال رهبر ایشچیلری دولت ایشلرینه گتیریلدیلر او زمان ان قوتلی فرقه ایشچیلرینین دولت ایشلرینه گتیریلمه‌سی اولدوقجا دوزگون خط حرکت ایدی.

چونکه دولتمیز فرقه‌میزه نسبتا داها جوان ایدی و دولتمیزین قارشیسیندا بویوک تاریخی وظیفه‌لرین یرینه یتیریلمه‌سینی نمونه‌وی تشکیل ایتمک، جوان دولتمیزی دموکراتیک پرنسیپلره اویغون قورماق کیمی مسئول وظیفه‌لر دوروردی.

آرتیق ملی دولتمیز قورولموش و گوردوگی تاریخی ایشلرله خلقمیزین قارشیسیندا ئوزونه درین اعتماد قازانماغا موفق اولموشدور.

فرقه‌نین رهبر ایشچیلرینین دولت ایشلرینه گچمه‌سی فرقه‌میزده رهبر شخصیت‌لرین اولدقجا نسبتا آزالماسینا سبب اولموشدور.

حال بو که فرقه‌میزین ایندی قارشوسیندا دوران وظیفه‌لر کچمیشه نسبتا داها بویوک داها مسئولدور.

ملی مختاریتمیزین قازانیلماسی اوغروندا دموکرات فرقه‌میزین گوردوگی دقته شایان ایشلرین مثبت نتیجه‌لرین هیچ کس انکار ایده بیلمز.

فرقه‌میزین رهبر ایشچیلریندن دوتموش هر فرقه عضوینه قدر بویوک فداکارلیق نمونه‌لری گوسترمرک ئوز تاریخی وظیفه‌لرینه شرفله انجام ویرمه‌لری سایه‌سینده بیز بو گونکی تاریخی غلبه‌لریمیزه موفق اولدوق بونا گوره‌ده هر زمان فرقه مسئله‌سی ان مهم مسئله‌دن سایلمیش و سایلیر.

خلقیمیزین دموکرات فرقه‌میزه اولان چوخ‌بون اعتمادینده اساسی بونونلا ایضاح اولونور که فرقه‌میز هر زمان خلقمیزله همدل و همفکر اولماقلا تاریخی وظیفه‌لریمیزین یرینه یتیرلمه‌سی ایشینده ان آغیر و مسئول یوکی ئوز چیگنینده داشیمیشدیر.

بقیه‌سی ۴نجی صحیفه‌ده

بوتون فرقه عضولرینه

چهارشنبه گونی فروردین آیینین ۱۴ نده آخشام ساعت ۵ تمامدا بوتون فرقه عضولری ئوز حوزه‌لرینده حاضر اولمالیدیرلار.

آذربایجان دموکرات فرقه‌سینین تبریز شهر کمیته‌سی

## مملکت خبرلری

### معارف خبرلری

اوغلانلار اورتا مکتبلری آراسندا گیده‌ن باسکت بال اویناقلاری، شنگلان (ادمان میدانیندا) فروردین آیینین بشینده باشلانمیشدر، سعدی و مسعود سعد مدرسه‌لری بوتون سایر مدرسه‌لره فایق گلره‌ک چارشنبه گونی ۱۴ فروردینده بو ایکی مدرسه آراسیندا برنجی‌لیگی قازانماق ایچون محترم معارف وزیریمیزین حضوری ایله مسابقه‌یه باشلایاجاقلاردر.

فردوسی مدرسه‌سی و اوغلانلار دانشسراسی محصل‌لری آراسیندا جریان ایتمکده اولان باسکت بال اویونون نتیجه مسابقه‌سی ۱۴ فروردین ده‌ینده شنگلان (ادمان میدانیندا) معارف وزیرلیگینین بدن تربیه اداره‌سی متصدی‌سی آقای اصولی‌نین تحت نظرینده انجام تاپاجاقدر.

### مراغه‌ده

خصوصی مخبریمیزدن: ۲۵.۱.۶
مراغه ولایت انجمنی‌نین ۱۱ نفرلیک هیئت اجرائیه انتخاب اولوب قورتاردی سیچیلنلرین بریسیده خانم حبیبه مدیرده واردر.

میکائیل آدلی بیر نفر حمال ۱۱ یاشیندا فرنگیس آدیندا بر قیزین ناموسینه تجاوز ایدندن سونرا اونی فجیع بیر صورتده ئولدوروب‌دور متهم نظمیه طرفیندن کشف و توقیف

بقیه‌سی ۴نجی صحیفه‌ده

## دنیا خبرلری

### آلمانیا گیزلین هیتلرچی تشکیلاتینین اوستی آچیلمیشدر

لندن - لندن رادیوسی خبر ویریر که، آلمانیادا اولان انگلیس و آمریکا حربی انضباط دائره‌لری یادبریر که، مارتین ۳۱ نده گیزلی تخریبات تشکیلاتینین اوستی آچیلمیشدر.

بو تشکیلات کنچمش هیتلرچی جوانلار اتفاقینا و آلمان قیزلاری تشکیلاتینا اساسلانیرمش.

هیتلر رژیمی احیا ایتمگی بو تشکیلات قارشیسینا بیر مقصد اولاراق قویمیشدی.

رسمی اولاراق معین ایدیلمیشدر که، تشکیلات تخریباتلا مشغول اولموش و اهالینی زورلامیشلار.

گیزلی تشکیلاتین عضولری بیرینجی دفعه بو ایلین اولینده حبس ایدیلمیشلر.

### ینی بلژیک حکومتی

پاریس - «فرانس - پرس» مطبوعات نماینده‌لیگی خبر ویریر که، بلژیکده باشدا باش وزیر «وان آکه‌ر» (سوسیالیست) اولماقلا ینی حکومت تشکیل ایدیلمیشدر خارجی ایشلر وزیری و خارجی تجارت وزیری وظیفه‌سینی «سپاآغا» (سوسیالیست) تاپشریلمیشدر بوندان باشقا حکومت ترکیبینه بش لیبه‌رال، دورت قومونیست دورت سوسیالیست و اوچ بیطرف داخل ایدیلمیشدر.

### مولوتوف آمریکانین سفیری جناب «سمیتی» قبول ایتمیشدر

مارتین ۳۰ نده سوویت اتفاقینین خارجی ایشلر وزیری مولوتوف

بقیه‌سی ۴نجی صحیفه‌ده

www.iran-archive.com

ح . س

## قهرمان فدائیلریمیزین

### خدمتلری اونودولمازدر!

ملی حکومتیمیزین قورولوشیندا خلقمیزین هر نوع ایله فداکارلیق گوسترمه‌سی اونودولماز مسئله‌لردن بریسی‌در.

قیشین سویوخ گیجه‌لری سحره کیمی کوچه‌لرده کشیک ویرمن، گیجه‌نی سحره کیمی زیرزمین‌لرده ایشله‌ین، چوللرده دیزه کیمی قار ایچینده قالان قهرمان فدائیلریمیزین بو فعالیتلری اونلارین بویوک آدلاری ایله برابر آذربایجانین پارلاق تاریخینده همیشه‌لیک اولاراق شفقلنه جکدر.

۲۱ آذر مدالی ملی حکومتیمیزین طرفیندن فدائیلریمیزه قدردانلیق و تشکر عنوانیله ویریلمیشدر. بو قهرمانلیق مدالی گله‌جکده فدائیلریمیز کیمی آذربایجانین ترقیسی یولوندا چالیشان شخصلرین ده سینه لرینی بزه‌کندیره‌جکدر.

هر بیر شرافتلی آذربایجانلی‌نین وظیفه‌سی‌در که، اوز ملی حکومتینه ایستن گلن یاردیمی اسیرگه‌مه‌سین. بونودا بیلمک لازم‌درکه، ملی حکومتیمیز، هرکسین زحمت و خدمتینی لایقنجه قیمتلندیریب و ... جکدر.

۲۰ ایل استبداد دوره‌سینین ... گیجه‌لری آلتیندا ازیلن خلقمیز ... اوز قهرمان اوغوللارینین فداکارلیقلاری سایه‌سینده آزادلیغینی الده آلاراق، شانلی تولکه میزی حفظ ایتمک ایچون وار قوه سیله ... چالیشاجاقدر.

قوی آذربایجان خلقینین دشمنلری بیلسینلر که، آذربایجانین قهرمان فدائیلری آج، سوسوز، سویوق و یالین... جنگلیکلره دوزمگه حاضر‌درلار، ولی استعمارجی سیاست ... اللارینین قانلی چکمه‌لری آلتیندا ... یاشامه‌گه حاضر دگلدیرلر.

بیز آذربایجان خلقی قهرمان فدائیلریمیزین خدمتلرینی هیچ بیر وقت اونوتمایب وتولکه‌میزین آزادلیغی اوغروندا حدسیز فداکارلیقلار گوسترن اوغوللار یمیزی دائما محبتله قارشیلایاجاغیق.

آذربایجانین قهرمان فدائیلرینه عشق اولسون!

---

# سرود

ای وطنیم آذربایجان
آدلی،سانلی گیچمیشون وار
قوجا شرقین چراغیسان
تاریخ بویونجا یادگار
سنسن بیزه آنا وطن
سنسن بیزه روح روان

ابدی اودلاردان نشان
سن بویوتدین قهرمانلار
آزادلغین بایراغیسان
افتخارلی آثارین وار
سنسن بیزه (نعمت)ویرن
یاشا یاشا آذربایجان

۲

ال اوزالدی یادلار سنه
قالخدی شرفلی فرقه‌میز
آزادلیغی برپا ایدیب
آرزو ایدیر اللریمیز
سنسن بیزه آنا وطن
سنسن بیزه روح روان

یوز ماق ایچون عزتینی
حفظ ایله‌دی حرمتینی
نشان ویردی قدرتینی
دنیا بونی شوکتینی
سنسن بیزه(قدرت) ویرن
یاشا یاشا آذر بایجان

۳

آذربایجان آذربایجان
سن قوردوغون ینی حیات
گوزل گونلر گتیریبسن
قوی یوردوموز جنت اولسون

اصلانلارین مکانیسان
خلقمیزه ویردی نجات
ستار خانلار یتیریبسن
دشمن باغری قان‌لادولسون
سنسن بیزه آنا وطن
سنسن بیزه روح روان

سنسن بیزه (شهرت)ویرن
یاشا یاشا آذربایجان

م . اعتماد

---

م . ع . قوسی

# آذربایجانین ملی داستانلاری

۱۳

قرق یگیت یدیلر، ایچدیلر، اوتوردیلر. کافرین جاسوسی بونلاری جاسوسلدی، بایبورد قلعه‌سینه خبر ویردی، دیدی: نه اوتورمسینیز؟ بای بیجان سن ایستدیگین قیزی بانو چیچکی بامسی‌یه ویردی.

او ملعون یدی یوز کافریله ایلغار گتیردی، بامسی آلاجه چادرایچینده ییوب، ایچوب، بی‌خبر اوتورمشدی کافرلی ووردی.

بامسی‌نین نایبی قیلیجین الینه آلدی، دیدی: منیم باشیم خان باشنه قربان اولسین.

نایب یارالندی شهید اولدی، اوتوز دوقوز یگیت بامسی‌نن دوستاق اولدیلر.

دان یری آغارنده، گون دوغانده، بامسی نین آتا سی آناسی باخدی اوغول چادرین گورمه‌دیلر، آه ایله‌دیلر عقللری باشلاریندان گتدی.

بامسی‌نین باباسی یقه‌سین یرتدی اوغول اوغول دیوب زارلقیله آغلادی، آغ برچکلی آناسی، بولدره بولدر، گوزنین یاشین توکدی، قره ساچین یولدی، باجیلری بوخبری ایشید یکده آغ دونلارین قره‌گیدیلر، وای یکیم قارداش، تکجه قارداش دیوب آغلشدیلر.

بامسی‌نین آداقلیسینه خبراولدی بانو چیچک قره‌لر گیدی، وای شاه یگیدیم، وای بك یگیدیم، دویونجه یوزینه باخا بیلمدیم. آی گوز آچوب گوردیگیم، کوکل ویریب سوید یگیم، یولینده قربان اولدیغیم دیوب زاری زاری آغلادی.

بوخبری دلی دوندار ایشیدیب آغ چاریب قرالر گیدی، اغوز بگلری بامسی ایچون عظیم یاس دوتدیلر.

بوحادثه دن اون آلتی ایل کچدی. بامسی نین ئولیسین دیریسین بیلمدیلر، بیر گون قیزین قارداشی دلی قوجار بایندرخانین دیوانینه گلدی، دیزی اوسته چوکوب دیدی. دولتلی خانین عمری اوزون اولسین بامسی دیری اولسایدی اون آلتی ایلدن بری گلردی، بیر یگیت اولا کیم اونون اولدی‌خبرین گتیره قیزیل آلقجه ویره‌رم، ئولدی‌خبرین گتیره‌نه باجیمی ویره‌رم.

بونی دیمك، یلانچی اوغلی یرنجوق دیدی: خان من گیده‌رم بامسی‌نین ئولیسی دیریسی خبرین گتیره‌رم.

بامسی بو اوغلانه بیر کوینك باغشلمشدی او کوینکی کیمزدی ساخلاردی.

کوینکی آپاردی قانا باتیردی بایندرخانین ایوینه گتیردی.

بایندر خان دیدی: مره بو نه کوینکدر؟

ـ بامسی‌نی کافر ایچینده ئولدر مشلر بودا اونون نشانه‌سیدر.

کوینکی گورجك بگلر بو کور آغلاشدیلر، زارلق ایله‌دیلر.

بایندرخان دیر: مرهنیه آغلیرسنیز، بیز بو کوینکی تانیماز، اونی بامسی‌نین آداقلیسینه آپارین گورسین او یاخشی بیلیر.

کوینکی بانو چیچگه آپاردیلر، گوردی تانیدی، یخه‌سین یارالدی، آغ یوزین دیرناقیله خراش ایلدی، زاری زاری آغلادی.

باباسینه، آناسینه خبراولدی، ایل ایچینه شیون دوشدی. آغ چاردیلر، قره گیدیلر، اغوزبگلری بامسی‌دن امیدلرین اوزدیلر.

بامسی‌نین باباسی بای‌بوره بك بازرگانلاری چاغیردی، یانینه گتیردی، دیدی: بازرگانلر گیدین کافرلر آراسینه بلکه بامسی‌نین خبرین گتیره‌سنیز.

---

اسلام صرافی

# کندلیلریمیزین پارلاق گله‌جگی

ملی حکومتیمیز قهرمان کندلیلرین کمکی ایله قورولدیقی کیمی اونلارین آسایش و خوشبختلیکلری ایچون ده بیوك قدملر گوتورمکده‌در. خالصه کندلری و تهرانا قاچاق مرتجعلرین ایسه املاکی کندلیلریمیز آراسندا بولونوب و هر بیرنفر کندلی لازمی قدر یئره صاحب اولموشدور.

ایندی ایللر بویی زنجیر آلتندا یاشایان اکینجی‌لر اوز آتاباباپورد لارینی اوزلرینین بیلیب و اونی آباد لاشدیرماغا باشلامشلار. بوندان سونرا کندلریمزده بیر نفرده اولسون توپراقسیز کندلی و قره‌رعیت تاپیلمیا جاقدر و آز مدتده وطنمزین قزیل یتیره‌ن توپراغی قهرمان کندلیلرین چالیشماسی نتیجه‌سنده چیچکلنیب و دوزلردره‌لر یاشیللاشاجاقدیر. بوندان سونرا کندلیلریمز گنجمیش عصرلردن قالان حنیتی و توکوزلری کناره آتیب وتراکتورایله‌تانیش اولاجاقلار وملی حکومتمز اونلارا توروق وبردیگی کیمی بولسمت‌ده کمك ایتمك ایچون فلاحت بانکی آچیب و مادی یاردیملاردا گوستره جکدیر. کندلیلریمز ایسه اوباره بملارین سایه‌سنده. اوز زراعتلری ایچون لازم اولان ماشینلاری آلیب وگنجمشده‌بیرایل مدتنده اکدیکلری زمیلری بیر هفته‌نین ایچینده شخم ایدیب و اکه بیله‌جکلر وفلاحت ایشینی ترقی ایتمه‌سی کندلیلریمزین مادی احتیاجلارینیدا آرادان آپاره‌جاقدر.

گنجمیش ارتجاعی تهران حکومتنین ظلملری نتیجه‌سنده کندلیلریمز قره‌غول کیمی یاشایر و اونلارین ساغلام اولماقلاریندا اهمیت‌ویریلمیردی و هر ایل مینلرله کندلی دکترسیزلیك و دواسیزلیق آرادان گیده‌ردیلر بو یالنیز استعماری سیاستین نتیجه‌سی اولان فقیرلیکدن ویاشا ماقین یولونی بیلمه مکدن وحفظ الصحه ایچون حدی یاردیملار اولمادیقیندان ایدی. ایندی ملی حکومت اونلاری ایللر بویی یاشادیقلاری زندان کیمی دخمه لردن نجات ویریب و کندلرده ده حماملاردوزلده جکدیر.

هابئله ملی حکومتمز مدنیتسیز قالمیش کندلیلریمیزی و اونلارین جوان نسلینی‌ده علم ومعارفه‌آدنا ایتمك ایچون ابتدائی تحصیلی اجباری ایدیب و آز زماندا کندلی بالالاریدا سوادلاناجاقلار. شبهه‌سیزکه دیمك اولار که‌ملی حکومتمز بوسوادسیزلیقی آرادان آپاره‌ق‌ایله نئچه جهل وبیچاره‌لیکده‌سون قویاجاقدر.

یاخین گله‌جکده، ایللر بویی ظلم آلتندا جان ویرمن آذربایجان کندلیلری و اونلارین گنج اولادلاری سوادلانیب وممکلتمزی اداره‌ایتمك ایچون بیوك ایشلر گوروب و علی رتبه‌لره ده یتیشه جکلر.

ایچمگه سو تاپا بیلمه‌ین کندلیلریمز بوندان سونرا اوز اکینلرینه اوزلری سوویریب وداها بیر ایل یاغیش یاغمایاندا دیلنچیلیك ایتمیه جکلر. آز بیر زماندا وطنیمیزین شهرلری ایله کندلرینی هیچ بیر فرقی اولمایب وحتی کندلرده ده الکتریك ایشیقی چکیلیب، مریضخانه‌لر و مکتبلر آچیلاجاقدیر و کندلره‌ده حقیقی مدنیتله تانیش اولوب اوز فلاحت ایشلرینی گیت گیده گنشلندیره جکلر.

بوندان سونرا هیچ بیر گوز آذربایجانین قهرمان کندلیلرینه تحقیرله بخمایب وهیچ بیر ال اونلاری زنجیرلیب قولاوورا بیلمیه جکدر. آذربایجان کندلیلری ابدی اولاراق آزاد یاشایاجاقلار —

---

آذربایجان مطبعه‌سی

---

# اعلان

حرمتلی وزیرلر هیئتی نین ۱۴ اسفند ۱۳۲۴ تاریخلی جلسه‌سی نین قراری آذربایجان محترم اهالی‌سینن اطلاعی ایچون آشاغیدا درج اولونور:

**قرارین متنی:**

۱ ـ ۱۴ اسفند تاریخیندن قاپاق آذربایجانا گتیریلمیش یاشاق وتکیلی آمریکا پالتار و پالتوسیندان ۵۰۰ر. عوارض آلنیوب سایش اجازه‌سی ویریلسین و بو تاریخدن سونرا گتیریلن مالالار ایله قاچاق مال کیمی رفتار ایدیلسین.

۲ ـ تجارت و اقتصاد و مالیه وزارتلری و نظمیه اداره‌سینه دستور ویریلسین قاچاق مالالارین کشف اولونماسی و کشف ایچون ویریلن پاداش خصوصیندا مرتباً باش وزیرلیگه گزارش ویرسینلر.

ش۱۶

آذربایجان کل گمرك اداره‌سی

۲۰۱

---

# اعلان

جمعه گونی ۲۵٫۱٫۲ ده یردانه سینه گلی تاپیلوب نظمیه اداره‌سینه ویریلوب صاحبی نشانه‌سین ویروب آپاراجاق.

ش۱۵

محمد ابراهیم باغ شمالی

---

# دقت!

فدائیلره هدیه کمسیونی قباقکی قرار ایله هر گون ساعت ۱۰ دان ساعت ۱ گون اورتادان سونرا یاکیمی ویریلن هدیه لری قبول ایدیر.

آذربایجان روزنامه‌سی

---

# آبونه چیلریمزه!

اگر روزنامه‌لریز وقتینده چاتماسا اداره‌میزین دفترینه خبر ویرین.

www.iran-archive.com

## فدائیلره ویریلن هدیه‌لر

نعمت‌اله هادی ۱۰۰ ریال

زهتابی ۵۰ »

کبریت ممتاز کارخانه سنین کارگرلری ۲۳۰۰۰ ریال

## اقتصاد وتجارت وزارتین حوزه‌سی طرفندن

۱ ـ آقای قرشیان ۴۰ ریال

۲ » کابیان ۳۰ »

۳ ـ » گنجوبان ۳۰ »

٤ ـ » وثوق افشار ۵۰ »

۵ ـ بانو سیفاریان ۳۰ »

۶ بانو مبقانی ۳۰ »

۷ ـ آقای قائم مقامی ۳۰ »

۸ ـ » هوده شاهی ۳۰ »

۹ ـ » باقر صدرائی ۳۰ »

۱۰ـ » جواد مجیری ۳۰ »

۱۱ـ » باغبان ۳۰ »

۱۲ـ » دارور ۳۰ »

## اروتق محالندان دریان کندینون دموکرات عضولریندن فدائیلره ویریلن هدیه‌لر

مهدیقلی سمیعی ۸۰ ریال

قلی دارائی ۱۳۰ »

حسن یاسنی ۵۰ »

مرتضی ملائی ۳۰ »

یوسف وطن‌دوست ۸۰ »

اسماعیل حبیبی ۶۰ »

یوسف حیدری ۵۰ »

ابوالحسن کریمی ۱۰۰ »

علی‌اشرف ایراندوست ۵۰ »

عسکر یزدانی ۳۰ »

میرزاعلی شفیعی ۶۰ »

حسنقلی صدیقی ۱۳۰ »

غلام قاضی ۳۰ »

احمدآقا شفاعی ۶۰ »

غلامحسین سلطانی ۵۰ »

رضاقلی افشانی ۱۰۰ »

جبار حسینقلی ۱۰ »

رحیم سپهری ۳۰ »

حاجی‌بابا عبدالمحمد ۱۰ »

عباس خلائی ۵۰ »

علی دارائی ۱۳۰ »

آقا تبریزی ۳۰ »

جعفرقلی رضوی ۱۳۰ »

# اعلان

اعتبارا اعلان اولونورکه آقای علی اکبر قراجه ـ جبار ایمانی و رسول اصولی و ۷۶ نفر رعیت دیزج علیا کندین محال مرندده اونلارین علیهنه عرضحال و اعتراضی بر ثبت ۸۷ قطعه یئر که ابیت اولونموش ۸۲۳۶۰ قران محکمه شعبه ۱ شهرستان تبریزده مطرح اولونموشدی تاریخ ۲۷ـ۱۱ـ۱۹ ده حکم بدوی رعایانون منفعتنه صادر اولوب و آقای علی‌اکبر قراجه وقت قانونی‌ده عرضحال استینافی دفتر استیناف آذربایجانه تسلیم ایلمیشدی جریان قانونی‌دن سونرا بالاخره حکم‌بدوی اکثریت رائیله شعبه ۱ استینافینا ابرام اولوب و سونرا آقای جهانشاهی وسیله‌سیله که وکیل علی‌اکبر قراجه ایمش عرضحال تمیزی بدون‌تمیز قانونی تقدیم و نمره ۴۱ ـ ۳ ـ ۲۰ ثبت اولوب چون مهلت قانونی ده عرضحال تمیز جهتدن تکمیل اولمیوب بونا گوره قرار رد عرضحال تمیزی تاریخ ۲۰ـ۳ـ۲۱ ده شعبه ۱ استینافینا صادر اولوب و تاریخ ۲ـ۶ـ۲۲ ده آقای جهانشاهی وکیل اداره اوقاف تازه‌دن عرضحال اعتراضی ریاست معارف طرفیندن همان ۸۷ قطعه یئرکه اونون‌حکمی محکمه شعبه ۱ استینافینا دستور اولمیشدی آقای جبار ایمانی و رسول اصولی و بیر عده رعایا که اونلارین مشخصاتی صریح عرضحالده قید اولمیوب دفتر استینافه تقدیم و نمره ۱۰۶ر۲ـ۲۲ ثبت اولوب چون تعداد رعایا ۱۵ نفردن آرتیق وعلاوه بئله‌که ذکراولدی مشخصات‌صریح رعایا معارف وکیلینین طرفیندن قید اولمیوب بونا گوره مراتب ۳ دفعه روزنامه آزاد ملت و روزنامه آذربایجان‌دا مطابق ماده ۱۰۸ آئین‌دادرسی مدنی نشر اولونورکه آخرین نشر اعلان دان سونرا مدت قانونی ده رعایا محکمه شعبه ۱ استینافینا حاضر اولسونلار و الا رای مقتضی صادر اولوناجاق وهرگاه سونرادان اعلامیه‌یه احتیاج اولسا ۱ دفعه نشر اولاجاق واونون قانونی مدتی ۱۰ گون‌دور.

ش ۱۴

۱ـ۳ آذربایجان استیناف محکمه‌لرینین مدیر دفتری ـ فرید

# اعلان

حسین حاجی آقا اوغلی شهرت پنجه و میر ابوالفضل میرعلی اصغر اوغلی شهرت سنگدل نمره ۱۱۲۰ ـ ۲۴ جزائی دوسیه‌نین متهم‌لری و سید حسن سیدعلی اوغلی دوسیه جزائی نمره ۱۶۸۲ ـ ۲۴ متهم و ابراهیم محمد علی اوغلی متقیان ۲۵ یاشندا نمره ۱۱۱۹ ـ ۲۴ جزائی دوسیه‌نین متهمی که هاموسی اوغورلیقا متهم دیلر و سابق ئوز محل اقامت‌لرین تبریزده‌معرفلیك ایدیبلر چون فعلا اونلارین محل اقامتی نا معلومدر بو وسیله ایله احضار اولونورلار که انتشارآخرین آگهی‌دن که اوچ دفعه متوالی منتشر اولاجاق دورت آیین انقضاسینه قدرتبریز بدایت محکمه لرینده حاضر اولوب ئوز لرین معرفلیك ایلسونلر و الا اوچ نوبت آگهی منتشر و آخرین انتشاردان دورت آی منقضی اولاناقدر حاضر اولمیالار محکمه غیابا موضوع اتهامه رسیده لیك ایدیب حکم مقتضی صادر ایده‌جاق .

ش ۹۳ ۲ ـ ۳

تبریز بدایت محکمه لرینن مدیر دفتری صدرالدین قدسی

نمره ۱۴۰۴

# اعلان

۱۳ر۱۲ر۲۴

### بولگوسی لازم اولان کندلرین بقیه‌سی

### آشاغیدا یازیلان مالکلرین صورتلی ممیزلیك اوزریدر

| ردیف | بخشین آدی | مالکین آدی | کندین آدی | ملکین مقداری |
|---|---|---|---|---|
| ۱۱۸۹ | میانه | محمدولی فرمانفرمائیان | اجاچی | ۱ دانگ ۵ شعیر |
| ۱۱۹۰ | » | » | حصار | ۷ شعیر هفدرم |
| ۱۱۹۱ | » | » | میانه | ۶ دانگ |
| ۱۱۹۲ | » | » | یوزبند | ۱ » |
| ۱۱۹۳ | » | » | شواقیر | ۳ » |
| ۱۱۹۴ | » | محمد فرمانفرمائیان | بوز تپه | ۱ » |
| ۱۱۹۵ | » | » | نهنامیر | ۳ » |
| ۱۱۹۶ | » | احمدانابازی | کرزج | ۶ شعیر ۸ م |
| ۱۱۹۷ | » | » | نودوزق | ۲۲ شعیر |
| ۱۱۹۸ | » | » | مطابق ممیز جدید | |
| ۱۱۹۹ | » | حمید نوبخت | صومعه علیا | ۲ دانگ |
| ۱۲۰۰ | » | » | غیرت دوست | ۳ » |
| ۱۲۰۱ | » | » | کوندوزنمدی | ۵ دانگ یاریم |
| ۱۲۰۲ | » | مصطفی مولوی | بحردان | ۲ دانگ ۴ شعیر |
| ۱۲۰۳ | » | » | قوق تپه | ۶ دانگ |
| ۱۲۰۴ | » | » | کولدرق | ۴ دانگ ۳ چارک |
| ۱۲۰۵ | » | » | طاوسلو | ۴ دانگ ۳ شعیر |
| ۱۲۰۶ | » | » | چیقلو | ۳ چارک ۳ پیمانه |
| ۱۲۰۷ | » | » | شهوبار | ۲ دانگ |
| ۱۲۰۸ | » | شراکت ابوالحسن خان مولوی | تازه کند کسبن | ۲ دانگ ۳ شعیر |
| ۱۲۰۹ | » | » | کوت‌الدوسفلی | ٤ دانگ ۳ چارک سه |
| ۱۲۱۰ | » | » | اقچه قشلاق میرزارحیم | ۶ دانگ |
| ۱۲۱۱ | » | » | افشارجق | ۳ دانگ سه |
| ۱۲۱۲ | » | » | اخمش | ٤ دانگ یاریم |
| ۱۲۱۳ | » | » مولوی وبرادرزادگان | سونج علیا | ۳ دانگ |

# تشکر

آذربایجان ملی حکومتی تشکیل اولوناندان بری خلقمیزین راحت لیقی اوغروندا چالیشیبدر. و بوندان‌دا آرتیق ئوز ملتین ترقی‌سی ، حفظ صحه‌سی ومعارفی قسمتلرینده آذربایجان ملتین آرزوسینی یرینه‌یئتیرمکلر و خلقمیزیله بیر دموکراتیك دولته مالك اولماسینا ملتلر آراسیندا افتخار ایده‌جکدر. حکومتمیزین دائما ئوز ملتنین قیغوسیندا اولدیغینین برهانلاری نمونه‌سی بو سون زمانلاردا سیفار کارخانه‌سینین ایجادی‌در. دولتمیزین همیشه ئوز ملتین هم‌راحت‌لیقی.و هم‌ده صرفه‌سینی‌دوشونوب خیرلی اقداملاریندان صمیم قلبدن تشکرلریمزی تقدیم ایدیریك.

ش ۱۷

حاجی ـ تقرشی . اسماعیل جوادی‌پور

قاسم فیروزان — بیر کندلی ایزینن حیاتندان

# ( سیاره )

۲

قلبینده ، ابدی بیر ایمان ودرین بیر سخاوت اولان آذربایجانین و قره‌تین او فداکار وغیرتلی کندلی بالاسی ، اونا ، سن هیچ بیر زمان غصه ایلمه. گیت من ، یاریم‌ساعته قدر توزومی‌سیزه یتیره‌رم . دنیاده ، داش قابلی انسانلارین یاملانمیش قلبلرینه التجا ایلمکدنسه ، آجلیق ویوخسوللیق ایچنده ئولملك نامو سکار انسانلار ایچون بویوك بیر شرفدر دییه‌رك خدیجه خالا ایله خدا حافظ ایدیب آیریلدی .

خدیجه‌خالا کندلینین بو صمیمیتندن بیر آزشاد اولاراق ایولرینه گیتدی . ارینه وقیزینا غصه یئتیشمه‌سین دیه احمدآقانین ایوندن ، بویوك بیر امیدسیزلیك ایچنده آیریلدیقینا دائر هیچ بیر صحبت ایلمه‌دی نه‌سینن بیز آزشاد گلدیگنی گورن سیاره آناسینن یانینا گیدرك آنا ، نه‌جور اولدی ؟ . . احمد آقادان پول آلابیلدین؟ . . دیدی . خدیجه خالا ، گوزیاشلارینی قیزیندان ساخلایاراق ، قیزیم گیتدیم ، اما احمد آقا ایوده یوخ ایدی . یولدا گلدرکن ، گنج بیر کندلی‌یه راست گلدیم اوندان احمد آقانی سوروشدیم ، منه دیدی که ، سنین‌اونین‌ایله‌نه ایشین وار ا منده ، حقیقتی اوندان گیزلتمه‌یوب اعتراف ایلدیم.

منه دیدی که ، سن هیچ اونین یانینا گیتمه ایوینزه دوغرویولا دوش ، امن یاریم ساعته قدر ، سیزه پول گتیره‌رم دیدی ، منده گلدیم ، حسن دایی و سیاره ته‌سینن گتیرمیش اولدیغی بو شاد خبردن سوینه‌رك او فداکار گنج کندلینین یولینی گوزلمکه باشلادیلار .

§ § §

آدی ، رجب اولان ـ او کندلی، چوق کاسب ایدی . بیر دانا قوجا آناسی وبیردانا دا باجیسی وار ایدی . او ، ایش‌اولاندا ایشله‌ر اولمایاندا ایسه ایشسیز قالاردی .

رجب ، خدیجه خالادان آیریلدقدان سونرا ، یولدا گیده‌رکن ، او فقیرلر ایچون بیر نقشه چکیردی . او ، ئوز، ئوزونه فکر ایدیردی ، نه‌ایتمه‌لی ایدی ا . اونلاری بوفلاکتدن و یوخسوللوقدان نجور قورتارمالی ایدی؟ . او ، بولدا ، بویله فکرلری ایده ، ایده ایولرینه گلدی وباشیندان گیچن اوغملی ماجرانی، آناسینا نقل ایله‌دی و دیدی که آناجان ! سنه‌بالوار یرام دور ، بهار حاجیندا، تبریزدن آلمیش‌اولدیغیمیز، اوگیلیمی گتیر آپاروب سالیم و پولینی دا اونلارا ویریم . یازیقدیرلار . گونلردنبری دوا سیزلیقدان و آجلیق‌دان مجالسیز بیر حاله گلن ، او فقیر قوجا ایله عائله‌سینه یاردیم ایتمك هر انسانین وظیفه‌سیدیر . هیچ اولمازسا ، او پول ایله اونلار بیر نیچه‌گون قاراتیق‌زندگانیقلرینه ایشیق ویرسینلر .

رجبن آناسی ، اوغلینین بوجوامرد حرکتندن چوق ممنون اولاراق ، گیت اوغول دیدی ، او گیلیمی سات . و ئوز لیکله اوچارسیز و امیدسیز انسانلارا پول یئتیر !.. رجب ، سوینجله ، گیلیمی آلوب (۵۰) تومنه ساتاراق پولینی آپاروب اونلارا ویردی بویله‌لیکله گونلردنبری ، ذلت ومشقت ایچنده اولان اوناموسکارلر بوقوتولدولار .

رجبین بوعالیجناب حرکتندن آرتیق بیر صورتده راضی اولوب ، تشکر ایده‌رك ابدی منت وتشکران حسارتی اونا بیلدیرمگی ، ئوزلری ایچون ان مقدس بیر بورج سایدیلار .

§ § §

خائن ئولکه‌میزین ، خائن دوشمنلردن ، تمیزله نوب ، ارتجاعین رحمسیزجاسینا ایشله‌دیگی جنایتلره سون قویولدیغی، آذرآیینین (۲۱) نده ایدی .

قرقمزین ، ابدی بیر ایمانلا ایشله‌دیگی وخلقمیزین‌محکم اراده‌سیله قورولان ملی حکومتمیزین قزیل شعاعلاری ئولکه‌مزین ایللر بویی قاراتیقدا قالان افقلرینه ، ابدی ایشقلار گتیردیگینین مژده‌سینی خبر ویریردی .

آذربایجانین ، بوتون شهر ، قصبه و کندلرینده یاشایان وگیچن قاسد حکومتلرین استبداد زنجیرلری آلتیندا اسیر اولمیش‌قهرمان خلقمیزین قلبنده وگوزینده ، آزادلیغا قاووشمغیمیز عزیز بیر گونین ، ابلك وصون سوگینین قیمتلی خاطره‌سی یاشیردی، هرشیئی گولور، گوك گولور دیئر گولور اولدوزلاردا گولوردی .

شماره ۱۶۳ ایکینجی دوره

# آذربایجان

۲ آوریل ۱۹۴۶

آذربایجان ادبیاتی تاریخندن

## ۱۷ – ۱۸ نجی عصرلرده تبریزده ادبیات

۱۷ نجی عصرین اوّللرینده حاکمیتی ئوز الینه آلان شاه عباس تورکلره مجاربه‌ده غلبه چالدی. اونون سیاستی آذربایجانی فارسلارین مستملکه‌سی ائتمک مقصدینه چئوریلدی. شاه اسماعیل خطائی طرفیندن انکشاف ائتدیریلن ملی ادبیات و مدنیت دوطه دوغرو گئدیردی. حکومت دیلی اولان فارس دیلی آذربایجان دیلینی عوض ائدیردی. شاه عباسین تشویقی ایله پایتخت اصفهانا کوچورولمشدی. سیاسی اجتماعی حیاتدا اولان بو وضعیت بیر سیرا آذربایجان شاعرلرینده امیدسیزلیکه سبب اولمشدی. ۱۷ نجی عصر شاعرلریندن علی‌خان ملک موجی «گیتمک گرک بیر ئوزگه اداره‌یه بو ماکندن» دیه بدبینلیکده قالدا. شاعرلرین بویوک بیر قسمی، خصوصاً ال ادبیاتی یارادیجیلاری خالقی جدی مبارزه‌یه جلب ائدیر و بیرلیکده ئوز حقینی آلماغا چاغیریردی. جنوبی آذربایجانین گورکملی عاشق و شاعرلریندن دیوارلی عاشق عباس یازمشدی:

عباس بو سوزلری دسر سربندن،
آرخی ووروب سویو گلسین دربندن.
ائل بیر اولسا داغ اوینادار یریندن،
سوزبیر اولسا ضربی کسکین سیندیرار.

بئله‌لیکله ۱۷ نجی عصرده آذربایجان خالق ادبیاتینین انکشافی ایچون گئنیش زمینه حاضرلانیر. بو آرادا دحقان او زمان خلقین دیلنجیلیگی، ایران شاهلاری و تورک سلطانلاری علیهینه چیخان عصیانلاردان الهام آلیردی. بونا مثال اولاراق کوراوغلی داستانینی گوستره بیلریک. بو داستان ۱۷ نجی عصرده آذربایجاندا باش وئرن جلالیلر عصیانیندان قوت آلمشدی. ۱۷ نجی عصرده یاشامیش تورک تاریخچی آراکیل «واغارشاپاد تاریخی» آدلی اثرینین ۲۶ نجی صحیفه‌سینده یازیرکه:

«کوراوغلی... بو همین کوراوغلیدیر که حال حاضردا عاشقلر طرفیندن اوخونان ساییسیز حسابسیز شعرلر دمشدیر... مین نفرله عصیان قالدیرمش کوراوغلی مصطفی بیک... بو همین تفنگلرده آدی چکیلن کوراوغلینین دوستی گریم اوغلی مصطفی بیکدر. بونلار هامیسی شاهه تابع اولمایان جلالیلر ایدیلر.»

بو ترکی تاریخچینین بو قیدیندن آیدین اولورکه، کوراوغلی افسانوی شخصیت دگل، تاریخی شخصیتدر.

۱۷ نجی عصرده «کوراوغلی» کیمی مشهور داستانلارلا بیرسیرادا «اصلی و کرم»، «عاشق غریب»، «عباس و گلگز» کیمی داستانلاردا یارانمشدی. بونلارین قهرمانلاری حقیقت اوغروندا مبارزه ائدن عاشقلردیر. بو داستانلاردان «عباس و گلگز» داستانی جنوبی آذربایجانین مشهور عاشقی و یارادیجیسی دیوارلی عاشق عباسین حیاتی ایله باغلیدیر. داستاندا گوستریلیرکه، عاشق عباس گلگز پریدن اونا بند اولور. فقط شاه عباس وسوگیه مانع اولور. بو شاه گوزل قیزی ئوز سرایینه آپارمال ایسته‌ییر. شاهین آداملاری قیزی زورلا آپاریرلار. بو بارده عاشق دییر:

شاه عباس حکم ایله آدملی ازیر،
اصفهاندان گلدی بو ظالم وزیر،
قویما دلی بنجان یاریم آپاردی.
من عباسام هیچ وقت دیمه‌رم یالان،
اثیمه تولکمه سالدیلار تالان،
قویما دلی بنجان الله ویردیخان،
قویما دلی بنجان یاریم آپاردی.

بو داستان حقی یاد الی شاه عدالسلار علیهنه مبارزه‌یه چاغیریر. اسیر بو داستان، ایسترسه ده دیوارلی عاشق عباسین باشقا شعرلری آذربایجان ادبیاتی تاریخنده چوخ مهم یرلردن دوتور. زیرا بدبعنی چهتدن اونین اثرلری اولدیقجا قوتلی اولدیقیندان تازه آذربایجان ادبیاتینین یارانماسیندا مهم رول اوینامشدر. بئله‌لیکله گئچن عصرلرده کی عزل‌القصیده ادبیاتینین یرینه آذربایجاندا ملی شکلی شعرلر انکشاف ائدیرکه، بو ادبیاتین انکشافیندا دا تبریز شاعرلرینین فعالیتی دقته شایاندر. فقط ۱۷ – ۱۸ نجی عصر ادبیاتی تماماً کهنه ادبیاتدان آیریلا بیلمه‌ییر. بو دوره ادبیاتیمزدا اساساً ایکی جریان عمله گلیر. بونلاردان بیرنجیسی بوخاریدادانیشدیغمیز کیمی ادبیاتدر وایکینجی‌ایسه فضولی ایله باشلایان ادبیاتیمزین دوامیدر. بو دوره‌لرده فضولی مکتبینی دوام ائتدیرن آذربایجان شاعرلری ایچرسینده قوسی تبریزی، صائب تبریزی کیمی گورکملی تبریز شاعرلری ده وار ایدی. قوسی سوز حقینده یازدیغی بیر شعرده فضولیدن بیر مصراع گتیرمک دییر:

هان سوزین رنجینده قیل
قوسی، فضولیدن اشیت،
«کیم نه مقدار اولسا اهلین
ایلر اول مقدار سوز».

آذربایجان شعرینین بویوک نماینده‌سی اولان ملا محمد فضولی‌سی معلوم اولدیغی اوزره همیشه ئوز دورینیدن شکایت ائتمش، «درد چوخ، همدرد یوخ، دشمن قوی، طالع زبون» دمشدر.

(آوورکار مادی).

---

## یازیچیلاردان!

قاشا اولونور ئوز اثرلرینی واضح خط و صحیح آدرس ایله برابر روزنامه اداره‌سینه گوندرسینلر.

---

## دنیا خبرلری

اول صحیفه‌دن بقیه

آمریکا بیرلشمیش شتاتلارینین سووت اتفاقیندا فوق‌العاده و وکالتلی سفیری جناب اوولائیر، سمیتی ئوز وکالتنامه‌سینی سوومت اتفاقی عالی شوراسی ریاست هیئتی صدرینه تقدیم ائتمک ایله علاقه‌دار اولاراق قبول ائتمیشدر.

### اندلزیادا وضعیت

باتاویا – ۲۸ مارت (تاس) باتاویادان هوللاندیالین «آت» مخبرلیگیندن بیلدیریلدیگینه گوره اندنزیالیلار «باندونق» اوغروندا ووروشمالارینی دوام ائدیریرلر.

۲۴ مارتدا شهرده بویوک یانغینلار اولمیشدر.

شهرین هر طرفینده بویوک پارلاییشلار وار ایدی.

۲۳ نجی انگلیس دیویزیاسینین سربازلاری شهرین جنوبی محله‌لرینین بیر نئچه‌سینه سوخولموشلار. اندنزیالی و چنلی عائله‌لری آراسی کسیلمه‌دن بونلارین بوتون اوزونی «باندونق»دان چیخیرلار.

### یونانستاندا سئچکیلر

آتینا – مارتین ۳۱ نده یونانستاندا سئچکیلر کئچیریلمیشدر.

یونانستانین بوتون دموکراتیک فرقه و تشکیلاتلاری، او جمله‌دن همکارلار اتفاقلارینین باش قدراسیاسی سئچکیلرین یونان خالقینه ئوز اراده‌لرینی آزاد صورتده بیلدیرمک ایچون هیچ بیر امکان وئرمیه‌ن شرایطده کئچیریلمه‌سینی نظره آلاراق، ارتجاع قیریلماق و هده واسطه‌سیله سئچیجیلری رای وئرمکده اشتراک ائتمگه مجبور ائدیرلر.

الده اولان معلوماتلارا گوره دولتی و هم ده خصوصی اداره و مؤسسه‌لرین فعله و خدمتچیلری سئچکیلرده اشتراک ائتمکدن بویون قاچیرارلارسا ایشدن قوولمالاری ایله هده‌له‌نیرلر.

برن – سویس رادیوسی خبر وئریرکه، مارتین ۳۱ نده انتخابات گونی یونانستانین «سالونیک» شهرینده بویوک تشویش و توققوشمالار اولمیشدر.

لندن – رویتر مطبوعات نماینده‌لیگی خبر وئریرکه، مارتین ۳۱ نده آتنا شهرینین کارگر محله‌لرینین بیرینده جماعتی سس وئرمکده اشتراک ائتمگه چاغیرمیلاری ایچون بئش نفر حبس ایدیلمیشدر.

لندن رادیوسی خبر وئریرکه مارتین ۳۱ نده گون اورتا یا کیمی آتنانین وارلی محله‌لرینده سئچیجیلرین ۵ دافتی سس وئرمیشدر. فعله محله‌لرینده ایسه سس وئرمه چوخ غیر منتظم صورتده گئدیبدر.

لندن – یونانستانداکی سئچکیلر حقینده لندن رادیوسینین معلوماتیندا دئییلیرکه، سئچکی محللری یونان سالداتلاری و ژاندارما طرفیندن حفظ ائدیلیر.

بریتانیا حربی حصه‌لری ده لازم گلدیکده استفاده ائدیلمک ایچون تام حاضر وضعیتده ئوز یئرلرینده دورمیشلار.

---

## مملکت خبرلری

اول صحیفه‌دن بقیه

اولاندان سونرا قضیه صحرائی محکمه‌یه احاله اولونور، متهم اعدامه محکوم اولونمشدور.

### شیر خورشید سرخین جلسه‌سی

دونن ساعت ۳ یاریم گونورتادان سونرا شیر و خورشید سرخین جلسه‌سی تشکیل تاپدی. بو جلسه‌ده قرار آلیندی که شیر و خورشید سرخ بوتون آذربایجاندا متمرکز اولسون و ۱۷ نفر موقتی هیئت واسطه سئچیلدیکدن سونرا ۷ نفر هیئت اجرائیه انتخاب اولوندی که شیر و خورشید سرخ ایچون جامع بیر اساسنامه یازسینلار و سونرا بوتون آذربایجاندان شیر و خورشید سرخ طرفیندن تشکیل تاپمیش کنگره‌یه چاغیریلمیش اولسون.

### خامنه‌ده

خصوصی مخبریمیزدن: خامنه ایچون داخله وزیرلیگیندن ۳ نفر نظمیه و بیر نفرده نظمیه اداره‌سی مسئول لیغینا تعین اولوندی.

خامنه‌نین ۱۳۲۵ نجی ایل بلدیه بودجه (۱۳۴۱۰) تومن، داخله وزیرلیگیندن تعین و تصویب ایدیلدی.

خلق قوشونی وزیرلیگی حاضر سربازلارین حرکتلری ایچون وزارتین حسابینه اولاراق بیر ترن تخصیص ائتمش.

خامنه اهالیسی‌نین نماینده‌سی مخصوصا اداره‌میزه گله‌رک گئچن دوره‌ده، دورت آیدا گورولمه‌ین

ایشلری جوان حکومتیمزلا دورلرینین اهالی‌نین راحت لیغینی گوزه آلیب ۳ گون لق قیسا بیر مدتده سرعتله اونلارین اسنه دیکلر نی یرینه گتیرمک دن ئوتوری خامنه اهالی سینین، ملی حکومتیمز ایچون تقدیم ائتدیکلاری تشکر نامه نی ویریوک روزنامه‌ده درج اولونما سینی خواهش ائتدیلر.

### میانه‌ده

میانه اطرافنداکی (سرواسان) محالینین وزرقان کندی اهالیسیندن، بالاخانم آدلی بیرقادین، میانه‌نین قومیته‌سینه یازمش اولدیغی بیر عریضه‌ده یازیرکه منیم بیر اوغلومدان باشقا قیلیم یوخدور، بو نی‌دا قیزیل باش اوردو عسگر آلماقوسیسونی منه قبول ویریب در. عصرلردن بری بیز قادینلارین غصب اولونان حقوقلارینی ئوز و بیزه قایتاران و ئولکه‌میزین حقوقینین مدافعی اولان ملی دولتیمیزه، اگر لحتملی اوغلی آدلی بیر تک اوغلومی قوربان ویریرم ونوقوریاتیمیس قبولینی استدعا ائدیرم.

### باسمینج دا

خصوص مخبریمزدن:

۸ ر ۱ ر ۲۵ ده باسمینج دا نظمیه اداره‌سی تاسیس اولونوب رسما ایشه باشلامشدور.

۹ ر ۱ ر ۲۵ تاریخینده جمعه گونی، محال انجمنی‌نین ۱ نجی جلسه‌سی تشکیل تاپیب ۹ نفرلیک ئوز هیئت اجرائیه‌سنی انتخاب ائتدی.

---

## فرقه‌ده تشکیلات و تبلیغات ایشلرین یوکسک سویه‌یه قالدیرمه‌لی

اول صحیفه‌دن بقیه

همیشه اولدوغی کیمی ایندی قوروجولوق دورنده یاشادیغیمیز بیر شرایطده ده فرقه عضولرینین عهده‌سینه دوشن وظیفه‌لر بویوک و مسئول دور.

فرقه عضولرینین ایسترسه‌دوات ایشلریمیزده ایسترسه ده فعالیت لرینده ئوز وظیفه‌لرینه لاییقنجه انجام ویره بیلمه‌لری ایچون دورین سیاستینی بیلمگه مالک اولمالاری طلب اولونور. ایندی فرقه‌میزین تشکیلاتی ده [illegible] گوستره‌بیلر فرقه عضولرینین سیاسی ثابت آرتمیش.

فرقه‌میزین بو یو گوندن گونه آرتیر. دموکرات فرقه‌میزین رهبرلیگینه ایمان گتیرمیش خلقمیز دموکرات فرقه‌سینین عضوی اولماقی ئوزونه ملی شرف حساب ائدیر. آنجاق مسئله تکجه فرقه عضولرینین ساییلرینین چوخالماسی ایله تماملانمیر.

اساس مسئله فرقه بوتون آرتماسی ایله باغلی اولاراق فرقه‌نین تشکیلات و تبلیغات ایشلرینین ده یئنی دن قورولماسی، فرقه رهبرلیگینین یوکسک سویه‌لره قالدیریلماسی دور.

فرقه‌میزین مبارز اورقانی اولان «آذربایجان» روزنامه‌سی «فرقه‌میزین حیاتی مسئله‌لرینه یاخیندان مشغول اولمالیدور».

یازیچیلاریمیز ایسه فرقه حیاتینه داها یاخیندان مراقلانمالی و فرقه‌نین فرقه مسئله‌لری اطرافینده جدی مقاله‌لر یازماغا صرف ائتمه‌لیدیرلر.

بیز امیدوارق که آذربایجان دموکرات فرقه‌سی‌نین تشکیلات و تبلیغات شعبه‌سی فرقه ایشلریمیزین داها محکم قورولماسی ایچون فرقه کادرلارینین تربیه ائدیلمه‌سی ایشینده جدی قدملر گوتوره‌جکلر.

---

سیزده مناسبتیله
صاباح روزنامه میز منتشر اولمیاجاقدر.

www.iran-archive.com

شماره ۱۶۴ ایکنجی دوره

۵شنبه ۱۵ فروردین ۱۳۲۵

# آذربایجان

مدیر: فتحی خشگنابی

ادارەسینین محلی ستارخان خیابانی

| آبونه | | | |
|---|---|---|---|
| قیمتی ۵۰ دینار | | | |
| آبونه | ایلیك | ۱۲۰ | ریال |
| ۶ | آیلیق | ۶۵ | « |
| ۳ | « | ۳۵ | « |

بو روزنامه آذربایجان دموکرات فرقه‌سینین اورقانیدر

AZOH

# آذربایجان ملی مجلسین ایکنجی عمومی اجلاسی

خلقیمیزین اراده‌سینی تمثیل ایده‌ن ملی مجلسیمیز تشکیل تاپدیقدان سونرا خلقیمیزین طرفیندن اونون عهده‌سینه ویریلمیش وظیفه‌لاری لایقنجه یرینه یتیرمك و بیر آز مدتده بویوك فعالیت لر ایتمیشدر. آذرین ۲۱ نده‌ن بو طرفه مجلسین تصویبی اوزره تولکه میزین شرائطی ایله تطبیق اولونموش قانونلارین وضع اولوب حیاته کئچمه‌سی ایله ملتیمیزین احتیاجلارینین ان مهم حصه‌لری آرادان قالدیرلمیشدر.

ملی مجلسیمیز خلقیمیزین کئچه - گوندوز یورولمادان چالیشمالارینین و اونلارین زحمتلرینین نتیجه‌سینده قورولموش ملی حکومتیمیزین پایه‌لرینی محکم‌لندیریب سیاسی و اجتماعی حیاتیمیزا اویغون اولان قانونلاری تئزلیکله حیاته کئچیرمیشدیر.

بو گون ، ینه‌ده آذربایجان ملی مجلسینین هیئت رئیسه‌سینین تصمیمی اوزره مجلسین ایکنجی عمومی اجلاسی اولاجاقدیر. آذربایجانین مختلف نقطه‌لرینده اولان مجلس و کیللری ایندی تبریزه گلیب و گلمکده‌دیرلر.

ملی مجلسین ایکنجی اجلاسه دوره‌سی نئچه نقطه نظردن چوق اهمیتلی‌دیر و اورادا ان مهم مسئله‌لرین باره‌سینده دانیشیق عمله گله‌جکدیر.

بو عمومی اجلاسدا:

۱- آذربایجان ملی حکومتینین کئچمیش ایشلرینه نظارت ایتمك و اونون حیاته کئچیردیکی ایشلره یئتیشمك.

۲- مجلسین برنجی عمومی اجلاسیندا ملی مجلسه ویریلمیش پروگرامین ماده‌لرینی نظره آلاراق اجراء اولونمامیش ماده لرین باره‌سینده لازمی تدبیرلر اتخاذ ایتمك.

۳- گله‌جکده نه کیمی گوروله‌جك ایشلرین پروگرامینی تنظیم ایتمك و آذربایجانین بوتون نقطه‌لرینده لازمی اصلاحاتین وجوده گلمکی ایچون عملی یوللار گوسترمك کیمی مسئله‌لر مطرح اولوناجاقدیر.

بو دفعه آذربایجان ملی مجلسین اجلاسی ان حساس و اهمیتلی بیر شرایطده تشکیل اولونور . ملی مجلسیمیز بوتون اجتماعی احتیاجلاریمیزی نظره آلاراق خلقیمیزین سیاسی و مدنی حیاتینا اویغون اولان قانونلاری وضع ایتمکله گله‌جکده آزادلیغیمیزی حفظ ایدیب و تثبیت ایتمك ایچون مساعد شرطلر یاراداجاقدیر.

آذربایجان خلقی ملی مجلسین بو عمومی اجلاسینا مخصوصاً امید گوزی ایله باخیر و اوندان چوق بویوك انتظارلاری واردیر.

رضا آذری

## قهرمان تبریزین انقلاب تاریخیندن بیر صحیفه

هجرتین ۱۳۲۶ نجی ایلنده ، یعنی ۳۹ ایل بوندان قاباق ، محمد علی شاه ، ۱۳۲۴ نجی ایلده آتاسی مظفرالدین شاه طرفیندن ، ایران ملتینه ویریلن مشروطه‌نی و آزادلیغی ( دارالشورای ملی نی ) توپا دوتوب تخریب ایتمکله بوتون ایراندا ، اورتادان قالدیردی . یالنیز تبریز اهالیسی ستارخان و باقرخانین سر- کرده لیگیله مسلح صورتده قیام ایدیب توز حقلرینی الدن ویرمه‌یه چکلرینی محمد علی شاها عملی صورتده رشادتله بیلدیردیلر .

ایرانین سایر یرلری کیمی ، تبریزی ده ساکت و مشروطه‌نین لغو اولماسینا راضی ایتمك ایچون او مستبد حکمدار هر طرفدن تبریزین اوستینه قوشون گوندرمگه باشلادی . همان ۱۳۲۶ نجی ایلده تبریزین غیرتلی و شجاعتلی اهالیسیله استبداد ارتجاع و دولت قوه‌لری آراسیندا گیدن قانلی ووروشمالاری گوره‌نلردن حیاتدا اولانلاری ، ایندی‌ده ، او انقلابین نئجه روحلی و عظمتلی بیر انقلاب اولدیغیندا حیرت و دهشت ده دیلر . او زمانلار اگرچه طیاره تانك و یا خود بو گونکی اختراعات ایجاد ایدیلمه‌مشدیلر .

بونیله برابر تبریزین او قانلی و آلوولی دوگوشلاری ، دیمك اولار که ، دنیاده ، او تاریخه قدر باش ویرن ، دیموقراتیك انقلابلارین و ساواشلارین نسبتله ، ان مهم لریندن بیدی . و ینه ده جسارتله ادعا ایتمك اولار که ، ۱۷۸۹ نجی ایلده باشلایان ( فرانسانین بویوك انقلابی ) گیچندن سونرا ، تبریزلیلرین ۱۳۲۶ دا مشروطه و آزادلیق اوغروندا آپاردیقلاری قانلی انقلاب ووروشمالاری ، دنیانی حیرته سالان بویوك تاریخی انقلابیدی . دنیانین مهم تولکه لریندن روز نامه و آژانس مخبرلری تبریزه گلمشدیلر . تبریز لیلرین بو غیرتینه ، عالم تقدیر و تعظیم نظرایله باخیردی . حتی تبریز ده ( مموریال ) مدرسه سینده معلم لیك ایدن ( مستر باسکرویل ) آمریکا [illegible] استعفا ویرەرك قانلی [illegible] قوشولدی . او مرحوم دا قارانلیك دعوالرینین بیرسینده شهید اولدی .

تبریزین بو مقدس انقلابینا یاردیم ایتمك ایچون ، آزادلیق سه‌ون شمالی آذربایجانلی ، گورجی و ارمنی قارداشلاریمیزدان بیر چوخلاری دا بورایا گلدیلر و بورادا اولارداندا

ارتجاع قوه لری طرفیندن شهید ایدیلنلری آز اولمادی .

خلاصه او قانلی دوگوشلرین‌ان سایلی گونلریندن بیریسیده ، ماکو اوردوسینین ایکنجی دفعه اولاراق تبریزه اوزرینه گلمسی‌دیر . او دهشتلی دوگوشین ، بیر ایکی صحنه سینی و ورجیلی حاجی محمد باقرین ، او تاریخده گونی - گوتونه یازمش اولدیغی ( انقلاب آذربایجان ) آدلی تاریخیندن اقتباسیله آذربایجانین شی نسلینه یازیب ، تقدیم ایتمگی مناسب و فایده‌لی حساب ایدیرم .

۱۳۲۶ نجی ایلین جمادی‌الاخر آئینین اولیندن تبریزلیلر استبداد و دولت اوردولاری ایله ، پنجه ، پنجه یه قوپوب چاریشیرلاردان تا ۳۵ مین نفرلیك ماکو اوردوسونن ۲۸ شعبان

بقیه‌سی ۴ نجی صفحه‌ده

صمد صباحی

## فرقه‌میزین مرامنامه‌سین یاخشی توگره‌نمه‌لییك

فرقه عضوی اولان هر بیر کس فرقه مرامنامه و نظامنامه‌سینی دەریندن توگرنمگه و رعایت ایتمگه موظف‌دیر.

هر دەفه‌نین مذاکره ایدیلمه‌سینده مبلغ‌لر اولدوقجا مسئول وظیفه داشیرلار . بونا گوره‌ده ایلك دفعه مبلغ‌لرین فرقه مرامنامه‌سینی دریندن اوگره‌نمه‌لرینی تشکیل ایتمك اونلاری یاخیندان یوخلاماق سونرا ایسه مشغله آپارمالارینا اجازه‌ویرمك لازمدیر. چونکه فرقه حوزه‌لرینده فرقه‌نین مرامنامه‌سی اولدوغی کیمی دوزگون مذاکره ایدیلمه لیدیر .

فرقه مرامنامه‌سینی توگره‌نلره و جوان مبلغ‌لره یاخیندان کمك ایتمك مقصدیله مرامنامه‌میزده

بقیه‌سی ۴ نجی صحیفه‌ده .

حسن نصیرزاده

## مقدس وطن اوغروندا

شانلی و عظمتلی تاریخلره مالك اولان ، آذربایجان خلقی ، توز دوغما یوردی آذربایجانی هرشیدن آرتیق سه‌ومیش و سه‌ومکده‌دیر .

هیچ بیر جنبش غیرتلی و شجاعتلی خلقیمیزی آنا وطنی اوغروندا کی مبارزه‌لردن آییرماغا قادر اولمامیش و اولمایاجاقدیر .

خلقیمیز سه‌ویملی وطنی ایچون هر جور تهلکه‌لره و چتینلیکلره دوزموش اما وطنی مدافعه ایدیب خائنین یانیندا باشی اوجا یاشامیشدیر . چونکه خلقیمیزین آنا توپراغینا اولان ایسته‌گی هر شئیدن آرتقدیر .

تزگیلره قول اولماماق ایچون رشادتلی آذربایجان خلقی همیشه وطن و ملت یولوندا اولمگی توزونه مقدس بیر وظیفه بیلمیشدیر .

اودر که آذربایجان خلقی تاریخلر بویی مستبد و جبار پادشاهلارین وحشی قوشونلاری قارشیسیندا دیز چوکمه‌میش .

عکسینه اولاراق اونلاری دیز چوکدوروب تسلیم اولماغا مجبور ایتمیشدیر . خلقیمیز اودلار - آلاولار ایچریسیندن همیشه باشی اوجا چیقمیشدیر . ایندی اودلار تولکه‌سی اولان آذربایجانیمیزین آدی دنیاده افتخارلا قارشیلانمیشدیر .

بونلارین سببی خلقیمیزین محکم و سارسیلماز بیرلیگی مالك اولماسیدیر .

بو بیرلیکله وطنیمیزه خیانت و عصیانکارلیق گوزیله باخانلارین و بیزیم آزادلیغیمیزی الیمیزدن آلوب بیزی قول ایتمك ایسته‌ینلرین مردارالرینی کسمیشیك و لازم گلیرسه ینه ده کسمگه قادریك .

آذربایجانلی تزگیلره قول اولمامیش و اولمایاجاقدیر .

قانلار بهاسینا آلدیغیمیز آزادلیغی و سه‌ویملی آنا توپراغیمیزی گوز بەبه‌گی کیمی مدافعه ایده‌جه‌ییك .

ایندی آزادلیغیمیزین و وطنیمیزین مدافعه‌چیسی اولان ملی قوشونوموزلا افتخار ایده بیلیریك .

ملی قوشونوموز مغلوب ایدیلمز بیر محکم قلعه‌یه چوریلمیشدیر . او نا گوره که . بتون خلق اوشاقدان بویوگه قدر ملی قوشون آرخاسیندا محکم دایانمیشدیر .

لازم گلیرسه هامو الینه اسلحه آلوب قوشون جرگه‌لرینه دولماغا حاضردیر . بیزیم ملی قوشونوموز لونا گوره مغلوب ایدیلمه‌زدیر که او توز وظیفه‌سینی یاخشی دوشونوب و آنا وطنی خلقی مقدس بیلمیشدیر .

خلقین آزادلیغینی و ملی حکومتی مدافعه ایتمك ایچون بیزیم وطنداشلاریمیزدان هر گون گونوللی اولاراق قوشون سیرالارینا یازیلماق ایچون مراجعت ایتمکده‌دیرلر .

بونلار خلقیمیزین وطنینه اولان

بقیه‌سی ۴ نجی صحیفه‌ده

مملکت خبرلری

آذرشهرده

[illegible]

خلخال دا

[illegible] مرکزی واسطه [illegible] خلخال دان گلن [illegible] بوتون خلخال [illegible]

[illegible] تشکیلاته تبریز [illegible] تبریك [illegible] وظیفه‌یه تبریك ایدیب و بو [illegible] ایله بیزده شرکتیمیزی آرزو ایدیریك .

باسمینج دا

۱۴ ارارده ۲۵ ده تبریز مرکزی پوستخانه‌سی طرفیندن باسمینجدادا پوستخانه دایر اولموشدور .



www.iran-archive.com

# ماکسیم گورکی

بیر اوشاق یازیچیلیغینین ایلک گونلرینده ئوز قلمیله انقلابین قاباغا گیتمه سینه چالیشیردی . اونون داستانلاری ، یازیلاری کچمیش دوره‌لرین صحنه‌لرینی مجسم ایدیب و روسیه‌نین ایلک انقلابینا زمینه حاضر لاییردی اونون داستانلارینین پهلوانلاری خلقی مبارزه‌یه چاغیریردی و اونلارین ئوزلری چوخ وقت انقلابی فرقه‌لر نماینده‌لری اولاراق صداقت و یاخشی اخلاقلارا مالك ایدی‌لر .

ماکسیم گورکی روزنامه‌لرده انتشار ویرمن مقاله‌لری و گوندلیك مسئله‌لر خلقین احتیاجلارینا راجع اولدیقدا جلب توجه ایدیردی .

هر جور کمك فرقه‌نین صندوقنه الیردی مثلا بعضی گیجه‌لر تازه قطعه‌لریندن دعوت اولانلارا اوخویوب و اونون گلیرین بتون فرقه صندوقنه باغیشلاردی . بیر گیجه‌نی هاءده اونوتمارام ، ۱۹۰۳ نجی ایل من پطروسبورگدا اوسکار کروز ترکین ایونده وارایدیق و گورکی ئوز تازه اثری «انسانی» اوخودی ، بو اثر حاضرلاردا باشقا بیر تاثیر باغیشلادی . چون بیر چوخ عده اونون بنی دن ایشیتمگینه مایل ایدیلر ، ماکسیم گورکی اونی تازه‌دن اوخودی و بو دفعه اونون تاثیری آرتیق اولاراق چوخلی مبلغ فرقه نین صندوقنه عاید اولدی .

داستانقین اولنجی قسمتله ایکنجی قسمتین آراسیندا تنفس ویریلدی قادعوت اولانلاردان پذیرالیق اولونون . بو موقعده گولمه‌لی بیرواقعه اوز ویردی . ایوین خانمی نین میلی وارایدی‌کی عزیز قوناخدان پذیرالیق ایتسین ولذتلی خوراکلری «گورکی» یه تعارف ایدیردی .

بو ضمنده «بری» پنیر ساند . ویچی اونا تعارف ایتدی گورکی تشکر ایله‌دی‌ لکن خانم ال گوتورمیدی دگلدر چوخ اصرار ایدیردی گورکی آخردا تسلیم اولدی و بیر دانا ساندویچ گوتوردی . من آلکسی ماکسیموویچین مقابلنده اوتورمشدیم و تیزین بیس ایی تیجه‌سندن اونون اوزینن عجیب حالتلارینی گورردیم او بیله دینه ایتسین و جرات ایتمردی که لقمه‌نی آغزیندان چیخارتسین و اونی اوتماقدا تردی وارایدی

من اختیارسیز گولدیم ایوین خانمی توجه اولوب و اونون علتی خبر آلدی . بو موقعده گورکی زحمتله تکه‌نی اوردی ایوین خانمی تز بیر باشقا ساندویچ اوناتعارف ایتدی لکن گورکی وحشتلی گوزلر ایله اظهار ایتدی که بیرده اولار سا ملیم یوقدر فقط مختصر شیرینی یه جکم .

گورکی نین چوخ اثرلری «زنانیه» مطبوعات موسه سی طرفندن منتشر اولوردی و گورکی هنگفت گلیرینی که بو موسه دن آلیردی هاموسینی انقلابچیلارا ویریردی .

او مشهور یازیچی اولمیشدر ، اونون اثرلری باشقا دیللره چویریلیردی . اما گورکی نین بونلاردان گلیری یوخ ایدی اوندان اوتری که روسیه بین المللی ادبی کنوانسیون عضوی دگیلدر و ئوز گه ئولکه‌لر یازیچیبا حق تالیف ویرمه‌میش گورگین اثرلرینی چاپ و منتشر ایدیردیلر . ۱۹۰۵ نجی ایل برلنده بیر «ای . لادژنیکف» آدلی بیر مطبوعات موسه سی آچیلدی و گورکی نین اثرلرینن چاپینی وحق التالیفنی عهده دار اولدی . گورکی بو موسه دن آلدیقی پوللاریدا تماملیه فرقه نین اختیارینا قویدی .

«فورورتی» سوسیالیست فرقه سنین ارگانی ۳ نومره سینده گورگینن «عاقل» اثرینی منتشر ایلدی . سرین کتابخانه‌سی «دموسی» «قفقاز حادثه‌لری اطرافندا» اثرلرین چاپ ایتدی .

۱۹۰۷ نجی ایلده «ژانویه‌نین دوققوزی» اثری «لادژنیکف» موسه سی طرفندن چاپ اولدی ۱۹۰۵ نجی ایلده ژانویه‌نین ۹ ندا پطروسبورگین ایشچیلری گاپونون راهنما لیقیلا قیش قصرینن سمتنه ئوز عریضه‌لرینی تزارا تقدیم ایتمك ایچون عازم اولدیلار .

سلطنتی گارد اونلارا شلیك ایتدی، چوخلی تلفات اوز ویردی .

بو قانلی حادثه نین اثرینه ایشچیلر اعتصاب ایتدیلر و بوتون شهرین مؤسسه لرینین ایشچیلری ایشلریندن ال چکدیلر . باشقا یئرلرده‌ده ایشچیلر اعتصاب ایتدیلر . نظامی حکومت اعلام اولدی .

گورکی بو حادثه دن خبر تاپدیقدا نچه نفر ضیالیلارلا حکمرانلارین یانینا گیتدی ، تا بو تحریك دن مانع اولسون .

۹ ژانویه نین آقشامندا گورکی پرو انجمنین ده کی ضیالیلاردان تشکیل تاپمیشدر نطقی سویلدی .

اووقت کی لنین خارجده یاشاییردی ، گورگینن ادبی اثرلرینه چوخ علاقه گوستریردی و بیزلر که او زمان پطروبورگدا ایشله‌ییردیك گورگینن یازدیقی اثرلرینی لنینه گوندرردیك .

گورگینن «ئوزون سوون» اثرینین انتشاری قدغنیدر .

گوزوسیکف و من اونی گورونمز مرگیله «اریون مرضی» کتابینین خطارینین آراسینا یازدیق و لنینه گوندردیك .

گورکی حیاتینن سون ایلارنده فاشیزمیله مبارزه آپاریردی و اونون عقیده‌سی فاشیزمه راجع کن .

«آلچاق انسان طبقه‌سی آلچاق قالی عمله قادردر» هاموبیا معلوم دور .

گورکی دیردی کی : «گرك بیله رذیللری کوکندن قازماق . اگر دشمن تسلیم اولمازسا گرک اونی نابود ایتمك»

گورکی نین دیدیگی سوز بوگون حقیقت تاپمیشدر ، اگر فاشیزمدن ئوز توکنی قالیرسادا تیزلیکله بوتون یر اوزیندن محو ایدیله‌جکدر . «هلن ستاسوادان چهویریلمیشدر»

---

ح . س

# آذربایجانین معاصر شاعرلریندن

## «میرزا علیخان لعلی»

میرزا علی لعلی ۱۲۵۲ نجی ایل هجری‌ده «ایروان» شهرینده آنادان اولوب ایگرمی یاشیندا ئوز آتاسی «حاجی آقا میرزا» ایله برابر تبریزه گلیب «میرزا جلیل» کاروانسراسیندا تجارت ایتمگه مشغول اولورلار .

ایله او موقعلرده فطری استعداد سایه‌سینده هرگون اوج . دورت ساعت مقدماتی علملری تحصیل ایتمگه باشلادی، نیچه ایل بو وضعلا شلدیکدن سونرا ، آتاسی فوت ایلییر، او وقت ئوز قلبی آرزوسنی یرینه یتیرمکدن ئوتری بازار و تجارت ایشلریندن ال گوتوروب طب درسینی تکمیل ایتمك ایچون «میرزا ابوالحسن حکیمباشی» نین خصوصی درسلرینده حاضر اولوب، چوخ زحمتلر چکه‌رك مقصودینه نائل اولمیشدی . سونرا استانبولا مسافرت ایدیب و اورانین طب دارالفنونینده ئوز تحصیلینه ادامه ویریب دوقتورلیق درجه‌سینه نائل اولور .

استانبولدان قاییتدیقدان سونرا تبریزده راسته کوچه‌ده معروف «دیکباشی» ندا بیر مطب آچوب و حکیملیگه مشغول اولاراق ، آز بیر مدتده بیوك شهرت قازاندیقی ایچون ولیعهدین «خصوصی حکیمی» اولدی .

بیر زماندان سونرا لعلی طهرانا گیدیب و ئوز فطری لیاقت و استعدادی اوزرینه وزیرلر و وکیللرایله برابر «ناصرالدین» شاهین معیتنده اوروپایا مسافرت ایدیب و بو مسافرتده ئوز استعدادلی قریحه‌سینی گوستریب و شعر یازماغا باشلادی، دیدیگی نظملرین جمله‌سیندن بیریده «مثنوی» نامه‌سی‌دور .

میرزا علیخان لعلی ۱۳۲۴ نجی هجری‌ده تبریزین آزادیخواهلیق قیامیندا تبریزه گلیب و بورادا آزادیخواهلاری تشویق ایده‌رك فکری مساعدت ایتمکدن گیری قالمامیشدر . سونرا تفلیسه قاییدوب و نیچه مدتدن قالاق (بروئشیت مزمن) خسته‌لیگینه دوچار اولدیغیندان ۱۳۲۵ نجی هجری ایلینده تفلیسده وفات ایلییب ، اورادا دفن ایدیلمیشدر .

---

### آشاغیداکی شعرلر لعلی‌نین اثرلریندندر :

نه شیرین سن سنه قربان اولوم ای لب شکر کندی
سنی هر کیمسه گورسه دین و دنیادان کئچر کندی
بویوك خبط ایتمیشم کندیلرون هجرینده الحق من
منیم بختیم یاتوب بو بارده‌ ای بختور کندی
چخا گر بیر سنون تك شوخ شهرآشوب هر کندن
یئری وار افتخار ایتسه تمام شهره هر کندی
نه بو سیماده انسان . نه ملك ده بیله صورت وار
نه کندی، صورت سیماده ، بیر قرص قمر کندی
یقین چولارده بیر آهوی پیشان بند و دامیان
دوتوب شهره گتوریبسان سنی صیادیلر کندی
بونه هنگامه‌دیر گور دوشه‌وروب اوصافی تبریزی
ساووب حسنیله مین آشوب شهره بیر قمر کندی
اولوم بو گوزلرون قربانی آخر بو نچه گوزدر
که گوزدن قویموری بو گوز امان اهل نظر کندی
هامی خوبان شهرین تاخ اولوب اوقاتی بو سوزدن
گلوب کندن دیینده بیر قرین لب شکر کندی
اگر بیر وعده یه باقمل یوخدور صبر و تمکینون
نه بیر اوزگه تدبیر ایلرم من دربدر کندی
تمین الدوله وار! بیر راس ویرم یاخشی جواندر
آپار ایتلت اونی همدیللر هم جوت‌سورر کندی
اوزوم ازماخدا هرکز مثلی یوخدور ارمشاندا
کفی ساز اولسا بئش خرواری بیر گونده‌ازر کندی
جمالین کر دیسن ، دوشمز اله بیر ایله اشبه
فرنگیلر اونی گوید . قابار ای بیخبر کندی

---

م . ع . قوسی

# آذربایجانین ملی داستانلاری

۱٤

بازرگانلر یوللاندیلر ، گیجه گوندوز گتدیلر ، بایبورد قلعه‌سینه چاتدیلر . اوگون کافرین بایرامیدر ، هر یئری بزکده ایچکده . ایدی یاسی‌نی گتیرمشدیلر ساز چالدیریردیلر .

یاسی اوجا چاردقدان باخدی بازرگانلری گوردی ، بونلری گوردیگینده خبرلشدی :

بك بابامین قادین آنامین سوغاتی قوناق ،

اباغی اوزون شهباز آته‌مین قوناق ،

آغ سققلی بابامدان ، آغ برچکلی آنامدان

ویرگیله بیر خبر منه ،

گوزیم آچیب گوردیگیم ،

گوگل ویریب سودیگم ،

بای بیجان قیزی بانو چیچك ،

ایودمی یوخسا اردمدر ؟

ویرگیله بیر منه خبر ،

قره‌باشیم قربان اولسون قوناق سنه .

بازرگانلر دییر :

ساغ سن‌می ؟ سالم سن‌می ؟ جانم یاسی ،

آغ سققلی بابانی ، آغ برچکلی آنانی ،

سوریشیرسن ساغ دریاسی ،

آغ چقارب قاره گیدیلر ،

سنین یدی باجیلارین ،

اولرینده آغلار گوردیم ،

گوزین آچیب گوردیگین ، گوگل ویریب سودیگین ،

بای بیجان قیزی بانوچیچك

سنون ئولدیگنی دینله‌دی ،

یالانچی اوغلی برنجوقه وعده ایله‌دی

خانم یاسه ، بایبورد قلعه‌سیندن قاچ ، یوردینه کئچ ، کتمزاولسن بای‌بیجان قیزی ، بانوچیچگی اردبیل ، یاسی گیتدی ، آغلیه آغلیه قرق یکتین یانینه گلدی . دیدی : منیم قرق یولداشیم بیلرسیزمی نه‌لراولدی ؟ یالانچی اوغلی برنجوق منیم ئولوم خبریمی آپارمیش ، بابامین ایوینه شیون دوشمش ، قازه بندر قیزی گلینی آغ چقارمش ، قره گیمش گوزوم آچیب گوردیگیم ، گوگل ویریب سودیگیم ، بانوچیچك بالانجی اوغلی برنجوقه آداقلی اولدی . بیله دیجك قرق یکیت بوکر بوکر آغلاشدیلر ، زارلیق قیلدیلر .

کافرگنین بیرقزی وارایدی ، هرگون یاسی‌نی گورمگه گلیردی ، اوگون گورمگه گلدی ، گوردی یاسی سخت اولیبدر . قیز دییر :

---


نمره ۵۰۰۵ / ۱ — ۱۱ / ۱ / ۲۵

## اعلان

شرکت سهامی چاپچاپانین ۱۲۱/۱۲ – ۲۸-۱۲-۲۴ نمره‌لی نامه‌سی موجبنجه شرکتین هیئت مدیره مدتی ۱۳۲۵ نجی ایلین اولینده دورت ایلین مدتینه قدر تمدید اولوب و آقایان غلامحسین امیر ماك و رضا بابیروجی شرکتین تفتیش سیله بیرایلین مدتینه انتخاب اولوبلار .

عدلیه وزیری ساونی و ثبت اسناد مدیرکلی – اعتماد

ش ۱۸

# اعلان

نمره ۱۴۰۴ — ۱۳ر۱۲ر۲۴

## بولگوسی لازم اولان کندلرین بقیه‌سی

### آشاغیدا یازیلان مالکلرین صورتی ممیزلیك اوروریدر

| ردیف | بخشین آدی | مالکین آدی | کندین آدی | ملکین مقداری |
|---|---|---|---|---|
| ۱۲۱۴ | سراب | مهدی جوادی حاجی سیف السلطان | ملا یعقوب | ۶ دانك |
| ۱۲۱۵ | « | « | نریق | ۳ « |
| ۱۲۱۶ | « | ابراهیم زهتاب | کوشنه | ۶ « |
| ۱۲۱۷ | « | « | هروان | ۱ سهم |
| ۱۲۱۸ | « | « | دوق | یاریم آچیخا |
| ۱۲۱۹ | « | « | هوسق | ۱ سهم |
| ۱۲۲۰ | « | عسگر زهتاب | سرابدا | ۴ جریب بیر ۲ جریب چمن |
| ۱۲۲۱ | « | رابعه خانم | دانیاران | ششدانك |
| ۱۲۲۲ | « | « | نسگل آباد | « |
| ۱۲۲۳ | « | « | تازه کند | « |
| ۱۲۲۴ | « | سید حسین هاشمی | فرکوش | ۱ دانك بیر سهم |
| ۱۲۲۵ | « | « | تازان | ۶ دانك |
| ۱۲۲۶ | « | « | سرابدا | ۳ قطعه بیر بیر قطعه باغ |
| ۱۲۲۷ | « | احمد مشایخی | « | باغ بیر قطعه چشمه بیر سهم |
| ۱۲۲۸ | « | حاجی حسن | زری | ۶ دانك |
| ۱۲۲۹ | « | « | کلیان | ۳ « |
| ۱۲۳۰ | « | جوادخان شقاقی | اسفنتان | ۷ یوزده |
| ۱۲۳۱ | « | حاج میر ابوالفضل قرشی | سرابدا | ۳ قطعه بیر ۶ دانك و ۰ قطعه سوای ۱ سهم |
| ۱۲۳۲ | « | « | سنبلان مرتعندن | ۱ قطعه ییلاق |
| ۱۲۳۳ | « | اجلال الممالك اجلالی | کیلك آباد | ۳ دانك |
| ۱۲۳۴ | « | اجلال حضور | « | ۳ « |
| ۱۲۳۵ | « | اسکندوبلی | قمیرچی | ششدانك |
| ۱۲۳۶ | « | « | سیه‌دون | « |
| ۱۲۳۷ | « | « | کهنه دالان | « |
| ۱۲۳۸ | « | « | دیدولان | « |
| ۱۲۳۹ | « | « | شوردیزه | « |
| ۱۲۴۰ | « | میرزا اسماعیل | گاودوش آباد | ۳ چارك ۱۵ مثقال |
| ۱۲۴۱ | « | میرزا نصرت بهاء السلطان | خالی کندی | ۶ آقچه |

# اعلان

حرمتلی وزرلر هیئتی نین ۱۴ اسفند ۱۳۲۴ تاریخلی جلسه‌سی نین قراری آذربایجان محترم اهالی‌سینن اطلاعی ایچون آشاغیدا درج اولونور:

**قرارین متنی :**

۱ـ ۱۴ اسفند تاریخیندن قاچاق آذربایجانا گتیریلمیش باشماق و تکیلی آمریکا پالتار و پالتوسیندان ۵۰۰ رل عوارض آلینوب ساتیش اجازه‌سی ویریلسین و بو تاریخدن سونرا گتیریلن مالار ایله قاچاق مال کیمی رفتار ایدیلسین .

۲ـ تجارت و اقتصاد و مالیه وزارتلری و نظمیه اداره‌سینه دستور ویریلسین قاچاق مالارین کشف اولونماسی و کشف ایچون ویریلن پاداش خصوصینده مرتباً باش وزیرلیگه گزارش ویرسینلر .

ش ۱۶ — ۲۰۲

آذربایجان کل گمرك اداره‌سی

# اعلان

حسین حاجی آقا اوغلی شهرت پنجه و میر ابوالفضل میرعلی اصغر اوغلی شهرت منشدل نمره ۱۱۲۰ ـ ۲۴ جزائی دوسیه‌نین متهملری و سید حسن سیدعلی اوغلی دوسیه جزائی نمره ۱۶۸۲ ـ ۲۴ متهم و ابراهیم محمد علی اوغلی متقیان ۲۵ یاشندا نمره ۱۱۱۹ ـ ۲۴ جزائی دوسیه‌نین متهمی که جاموسی اوغورلیقا متهم دیلر و سابق توز محل اقامتلرین تبریزده معرفلیك ایدیبلر چون فعلاً اونلارین محل اقامتی نا معلومدر بو وسیله ایله احضار اولونورلار که انتشار آخرین آگهی‌دن که اوچ دفعه متوالی منتشر اولاجاق دورت آی انقضاسینه قدر تبریز بدایت محکمه‌لرینده حاضر اولوب توزلرین معرفلیك ایلسونلر و الا اوچ نوبت آگهی منتشر و آخرین انتشاردان دورت آی منقضی اولانا قدر حاضر اولمیالار محکمه غیاباً موضوع اتهامه رسیده لیك ایدیب حکم مقتضی صادر ایده‌جاق .

ش ۹۳ — ۳۰۳

تبریز بدایت محکمه‌لرینین مدیر دفتری صدرالدین قدسی

### اروق محالیندان دریبان کندینون دموکرات عضولریندن فدائیلره ویریلان هدیه‌لر

| | | |
|---|---|---|
| عباس آذری | ۵۰ | ریال |
| غلامحسین نورمحمدی | ۶۰ | « |
| ستار یوسف | ۱۰ | « |
| محمدعلی بهلولی | ۳۰ | « |
| آقاداداش محمدعلی | ۶۰ | « |
| محمد حاجی‌حسین | ۱۰ | « |
| محمد قاضی | ۲۰ | « |
| علی‌اصغر باقرزاده | ۳۰ | « |
| بابا عربی | ۱۰ | « |
| عباس محمدآذری | ۱۴ | « |
| آقاعلی نبی | ۴۰ | « |
| علی‌اکبر بابازاده | ۱۰ | « |
| محمد عسکری | ۱۰ | « |
| علی‌اکبر باقرزاده | ۱۰۰ | « |
| هاشم دهقانی | ۴۰ | « |
| ابراهیم فتح‌الهی | ۳۰ | « |
| حسن فتحی | ۱۰ | « |
| میرزاحسن توفیقی | ۳۰ | « |
| محمدآقا جوانمرد | ۵۰ | « |
| محمدعلی میرزا | ۱۰ | « |
| حسن اکبری | ۴۰ | « |
| رضا حمامچی | ۱۰ | « |
| عباس اسرخانی | ۲۰ | « |
| حسینقلی عبدالهی | ۴۰ | « |
| علی‌اصغر رستمیه | ۳۰ | « |
| میرزاعلی فرح | ۳۰ | « |
| حسینقلی قاسمی | ۳۰ | « |
| احمد مقصودی | ۱۰ | « |
| محمد احسنی | ۱۰ | « |
| علی‌اصغر هوشیاری | ۴۰ | « |
| خلیل فخری | ۳۰ | « |
| غلامحسین قدیری | ۱۴ | « |
| تقی مصباحی | ۱۰ | « |
| ابوالقاسم اسدی | ۴۰ | « |

قاسم فیروزان — بیر کندلی قیزینین حیاتیندان

# ( سیاره )

۳

بوتون خلق ، خیابانلاردان ، ایدی بیر طرف ترانه‌لری آراسیندا گیچن قهرمان فدائیلریمیزی ، جوشغون بیر سوینج ایله باغیرلارینا باصاق واونلارین بوشاتلی علمه‌لری ، تبریك ایتمك ایچون تلسیردیلر .

ظلملره نهایت ویرن ، قانلی گوزیاشلاری ، مهربان و مشفق الللریله سیلن ، آذربایجان قهرمانلارینی ، گورمگه گه‌لنلر آراسیندا ، آغ تیللی قوجه ننه‌لرمیز و باجیلاریمیز دا وار ایدی . اوگون ، سیاره‌ایله آناسی وخته لیکدن تازا دوران آناسی حسن‌دایی دا فدائیلریمیزی گورمگه گلمیشدیلر .

§§§

بوتون ، گنج فراق چاغنی ، کندده گچیروب ظلم و اشگنجه‌لر ایچریسنده بوتون و فقیر بیر کندلی‌نین حسیات محصولی اولان ، سیاره ، کند محیطینین سیرلگی ایچنده گچن گون ، آی ، ایللرینه باقمایاراق ، اونا ، فطرتنا ویریلن اینجه و حساس بیر روحی ، گون‌به‌گون ترقی‌یه دوغرو آپارماق وقادینلیغین ، اجتماعی حقوقلارا نائل اولماق آرزولرینین گونلرینه ، انتظار گوزلریله باخاردی .

اونین ، حیاتندا تك بیر آرزوسی وار ایدی . اوده ، شرفلی ومقدس عسکر پالتارینی اگنینه گیمك ، اوردو صیرالارینا داخل اولاراق « شفقت باجیسی » وظیفه‌سینی ایفا ایدوب حرب میدانلارینده یالنیز ، توپ وسلسل سسلری آراسیندا آزغین دوشمنله ضربه وران قهرمان عسکرلرین یارالارینی باغلاماقدان عبارت ایدی .

سیاره ، بو تمیز فکرلرین عشقیله ، گونلرینی گیچیریردی . او ، ( ۲۱ آذر ) گونی ، قهرمان فدائیلری گوروب تماشا ایده‌رکن ، اونین ، ایللر بویی حسرتینی چکدیگی ، او صاف ولکه سیز عشق ، سیاره‌نین اینجه قلبنده بیرقات داها محکمله نمیشدی .

آرتیق ، او ، ملی حکومتیمیزین آذربایجان قادینلارینا ویرمیش اولدیغی اجتماعی حقوقلارا نائل اولدیغیندان ، زیاده سیله سوینمگه باشلامیشدی .

§§§

سیاره ، او ایشقلی گونین شادلیغیله ایوینه گلدی . ایللرجه مستبد انسانلارا قارشی ، حساس روحینده ، عصیان و نفرت بسله‌یه‌ن او کندلی قیز ، بوگون چوق مسرور و بختیار ایدی . گیدوب ، توزینی ، خلق قوشونلارینا تانیتاراق عسکر پالتارینی گیبوب ، « شفقت باجیسی » اولاجاقدی .

سیاره ، آتا و آناسینا ، قیبینی ، ایلك و صون سوگیلیسی دیه‌ننده ، حسن دایی ایله خدیجه خالا ، قیزلرینین ، بو آرزو سینی ، دیرین بیر ایسته که قارشیلادیلار .

§§§

ملی حکومتیمزین ، قورولدیغینین ، اکینجی گونی ایدی . سیاره ، کندلرینده‌کی ، ملاکدان صو دولدوروب تن بیر حالدا ایولرینه قاییدارکن ، گوزلری ، اوزاقدان گلن بیرنفر فدائی‌یه ایلیشدی .

بو قهرمان فدائی ، خائن دوشمنلرله ، محاربه نتیجه‌سینده ، الیندان یارالانان و سیاره‌نین آتاسی خسته اولدیغی زمان ، بونلارا ، توز ایوینن کیمنی ساتاراق ، یاردیم ایدمن رجب ایدی .

رجب ، آتشلی بیر عاطفه‌نین ویردیگی بیوك بیر مظفریتله جوشغون سوینجلر آراسینده ، آذربایجان ملی مارشینی اوخویا ، اوخویا ، کندلرینه ، آتا و باجیسینین یانینا گیدیردی آلنیندا ، آغ بیر دستمالللا باغلامیش و قان دستمالین ایشیگه چیخمیشدی .

رجب ، سیاره‌یه ، یاخینلاشدیغی زمان دوردی و آلنینا باغلامیش اولدیغی ، آغ ، آچوب ، تازادان باغلاماق ایسترکن ، سیاره ، رجیله قارشی ـ قارشی‌یا گلمیشدی . او دقیقه ، گنج کندلی قیزینین ایدآل روحیه سینده ایللرجه هجرانینی چکدیگی بیر آرزونین ، ایلك غنچه‌لری آچیلماغا باشلامیشدی .

رجب ، سیاره‌نی گورجك تانیدی و اوندان خسته اولان آناسینی سوروشدی .

سیاره ! آتان نیجه‌دی ؟ ...

سیاره ، رجبین بو سئوالینه قارشی ، اثری و دوما وتگلی گوزلرینی ، اونین گوزلرینه دیکدی و رجبه قارشی ، او آن ، قلبنده اویانان صاف بیرعشقین هیجانیله جواب ویردی:

ـ آتام تیزدن یاخشیدور . سیز ، آتامین حالینی قورتاردیز ، بیزیم آن فلاکتلی گونلریمیزده ، بیوك یاردیملار گوسته دیبنز ، بیزیم ، او عائله‌مزی ، عمرمیزین صونونا قادار اونوتمایاجاغیق . رجب ، سیاره‌نین سوزلرینه قولاق آسارکن آلنیندان ، آچیلمیش اولدیغی قانلی دستمالی الینده دوتمیشدی .

بیر دقیقه سکوتدن سونرا ، بو ایکی‌سینده درین بیر علاقه و نهایتسیز بیر سوگی بسلیه‌ن بو ایکی گنجین ، پارلاق گوزلری ، روحی‌سوگیلرین صافیتی افاده ایدن باخیشلارلا ، عشق ، فداکارلیق و حقیقت وعد ایدیردیلر .

سیاره ، الینده‌کی کوزه‌نی یره قویدی و بیوك بیر جسارتله : اجازه ویریرسوز ، یارانیزی ، من توز الیمله باغلایم دیدی . دستمالی رجبین الیندن آلاراق ، اونین آلنینداکی یارانی باغلادیغی دقیقه‌ده ، اونا قارشی صمیمی محبتلرله چاپیردی . رجب ، سیاره‌نین ، بو مهربانلیغیندان تشکر ایدرك آیریلماق ایسترکن ، او دقیقه ، بو ایکی سوگیلینین قلبلرینده حقیقی و تولمز بیر عشق اولدوزی دوغمیشدی .

§§§

آرادان بش ، اون گون گیچمیشدی سیاره ، داوطلب اولاراق ، خلق قوشونلاری صیرالارینده ، شفقت باجیسی وظیفه‌سنی افتخارلا ایفا ایده‌جگینه دائر بیر عریضه یازمیش و اونین بو عریضه‌سی قبول اولونمیشدی .

او ، اگنینه ، عسکر پالتارین گیبوب شفقت باجیسی اولدوغوندان سونرا قادینلار قوروینده عضو اولوب آتا و آناسینین رضایتلری نتیجه‌سینده رجب ایله نشانلاناراق ، سعادتلی ازلارین جرگه‌سینه داخل اولدی .

ایندی هر ایکی نشانلی ده خلق قوشونلاری صیرالارینده خدمت ایدیرلر ! ...

صون

آذربایجان ادبیاتی تاریخیندن

# ۱۷ - ۱۸ نجی عصرلرده تبریزده ادبیات

قوسینین یاشادیغی دوره‌ده بو خط نظردن قصولیه چوخ یاخین ایدی. اودا زماننین مشکاتچیرایدی. او حتی قصولینن:

«منی جاندان اوساندیردی،
جفادن یار اوسانمازمی.
فلکر یاندی آهیمدن مرادیم
شمعی یانمازمی؟»

بیتی ایله باغلایان غزلینه‌نظیره اولاراق یازمشدی:

«منیم شوخ ستمکارم جفادن
اوسانمازمی.
فراموش اولمایان یاریم منی.
بیر قطره آنمازمی؟»

قوسی تبریزی حقنده الیمزده اطرافلی معلومات یوخدور. فقط اونین شعرلرینی تدقیق ایتدیکده ۱۷ - نجی عصرین آخرلارینده یاشادیغی آشکارلولور. ۱۶۶۶ - نجی میلادی ایلینده گنجه حاکمی ضیادخان اوغلی اوغورلیه اونین «تبرسالی قدح گیم، نوبهار عیش و عشرتدره» مصراعی ایله باشلایان بیر ترجیع بند یازدیغی معلومدر.

قوسی تبریزی او زمان شرق ایله مراقلانان بعضی آوروپا عالملر نین‌ده نظر دقتینی جلب ایتمشدی. بریتانیا موزه‌سینین ال یازمالاری شعبه‌سنی ترتیب ایتمش شارل - ریو قوسینین میرزا طاهر وحیدانن حسین خان قزوینی ایله چوخ یاخین مناسبتده اولدیغنی قیدایتمکده‌در. سندل و آشاغیدا گتیردیگمز مذکر شاعرین ۱۷ - نجی عصرین ایکنجی یارسندا یاشادیغی، حتی ۱۸ - نجی عصرین اوللرینده‌ده یاراندیغی اثبات ایدیر. «تذکره روز روشن» مولفی قوسی حقنده یازیر که، «علم و فضل اربابندن اولان قوسی، آقا حسین خان ساریدن تحصیل آلمش و اکبرشاه زمانیندا هندوستانه سیاحت ایتمشدر».

قوسینین اصفهاندا یاشاماسی و اورادا خوش بیر حیات سورمه‌سی حقنده‌ده الیمزده مدرکلر واردر. آنجاق غربتده یاشامش شاعر همیشه دوغما وطنی خاطرلامش و «کوتلوم دوتولدی که وطندن امان منیم» دیمشدر. قوسی تبریزی غزللرینن چوخندا «کیم ئوز کونلومدن آیری یولمادیم همدرد دنیاده» دیه یانوب اوز قوییادا ۱۷ - نجی عصر آذربایجان ائل ادبیاتنداکی مبارزه روحنمزده اوزاق دگیلدی. او، آذربایجانلیلارین مبارزه‌ده متینلگی ترنم ایدمرک یازیردی:

«هیچ شمع ایله رام اولماز
پروانه‌لریز بیزلر،
زنجیره باش اندیرمز
دیوانه‌لریز بیزلر،
... بیری گمیشکن اید ایتمه.»

... سک که. «قوسی» تخلصی ایله یازان تبریز شاعرلری چوخ اولمشلار. بعضی ادبیات‌شناسلار ۱۷ - نجی عصرده یاشامش قوسی تبریزلی اوغلی و قوسی اولدیغنی دالید ایدیرلر. بو خصوصدا ادبیات‌شناسلق عالملری تانردی حمید آراسلی «آذربایجان» مجله‌سینین ۵ - نجی نمره‌سنده چیخیش ایدمرک یازمشدر: «ایندیه‌میز قوسی تبریزینی ۱۷ - نجی عصرده یاشامش قوسینین نوه‌سی حساب ایدیر. شبهه‌سز اونین فکریده یاشقالارینین فکری کیمی مباحثه ایدر. اودر که، معاصر ادبیات‌شناسلار قدیم دور آذربایجان ادبیاتینن درینن‌دن اوگرنیلمه‌سی ایشنده عالملریمزه کومک ایتمک مقصدیله بوتون تذکره‌لری دیوانلاری و باشقا سندلری آختاریب تاپمالیدیرلار.»

آذربایجان ادبیاتی تاریخنده قوسی تبریزی ایله بیر سیرادا ۱۷ - نجی عصرده یاشامش مشهور آذربایجان شاعری صائب تبریزینین‌ده آدی چکیلمکده‌در. معلوم اولدیغی اوزره کیچن ایل آقای نخجوانینین تشبثی ایله صائب تبریزینین اثرلریندن عبارت کچیک بیر کتابچا دخی بورا‌ده چاپ‌لنمشدی. بعضی ادبیات‌شناسلارین فیکرینه گوره صائب تبریزینین ۸۰ - مین بیتدن عبارت آذربایجان و فارس دیللرینده یازیلمش اثرلری واردر. اونین سو دیوانی حیاتی ساغیکندا اونا بویوک شهرت قازاندیرمشدی. مشهور تذکره چیلردن سرخوش «کلمات الشعرا» آدلی تذکره‌سنده یازیرکه: «حتی روم سلطانلاری و هندستان پادشاهلاری ایران شاهنه مکتوب یازیب صائبین دیوان و شعرلرینی خواهش ایدمردیلر».

صائب تبریزی حقنده دورنین عالملری، ادبیات‌شناسلاری عالی فکرلر سویله‌مشلر. بعضلاری اونی ۱۷ - نجی عصرین حافظی آدلاندیرمشلار. اودرکه، شاهلارین نظر دقتنی ئوزنه جلب ایدمن شاعر سرایلارا دعوت اولونور سادا منت ایله یاشاماق ایسته‌میر. بو خصوصدا یازمش اولدیغی شعرلرینن بیرینده دیرکه:

«منت ایله دیریلیک صائب
اولومدندر بتر»
«جان ویرمرلر اهل غیرت
درد بی درمان اچون»

صائبین اثرلرینده نصیحت آمیز جهتلر چوخدر. او، شاهلارا تعریفدن چوخ، نصیحت یازمشدر.

(قورتارمادی)

## دقت!

فدائیلره هدیه کمیسیونی قاباقکی قرار ایله هر گون ساعت ۱۰ دان ساعت ۱ گون اورتادان صونرا یاکیمی ویریلن هدیه‌لری قبول ایدیر.

آذربایجان روزنامه‌سی

آذربایجان مطبعه‌سی

## فرقه‌میزین مرامنامه‌سین یاخشی اوگره‌نه‌لیک

اول صفحه‌دن بقیه

تصادف ایدیلن بیرسیرا مهم مسئله‌لری آیدینلاشدیرماق لازم گلیر. فرقه مرامنامه‌سینی نظردن گچیرمه‌میشدن قاباق دموکرات فرقه‌سینین ئوزونون اصل ماهیتیندن عبارت اولدوغونی بیلمه‌لییک.

دموکرات فرقه‌سی دیرکن‌ایلک اول دموکرات سوزونه‌تصادف ایدیلیر. دموکراتیانه در؟ «دموکراتیا خلق حاکمیتی» ویا «خلق دولتی» دیمکدیر. بولودیمک دیرکه خلقین مقدراتینی دموکراتیک یوللارلا حل ایتمک، طلب احتیاجلارینی آرادان قالدیرماق ایچون خلقین اراده‌سیله حساب‌لاشماق لازم‌دیر.

دموکراتیادا حاکمیت تام‌واصل معناسیله خلقین الینده اولور. خلق طبقه، دین، ملیت فرقلریندن آسیلی اولمیاراق خلقین اعتمادینی قازانمیش آداملاردان ئوز ملی کنگره‌سین یارادیر.

خلقین نماینده‌لرینین ورلیغی ایله بوتون خلقی تمثیل ایدمن ملی کنگره ان‌عالی حاکمیت اورغانی سایلیر.

دموکراتیادا طبقه، ملیت، دین فرقلریندن آسیلی اولمیاراق هر بیر کس ئوز حقنی آزاد بیر صورتده افاده و مدافعه ایتمگه قادر اولور. آذربایجان خلقینن‌ده آرزولادیغی اوزون مبارزه‌لردن صونرا الده ایتدیگی دموکراتیانین اصل ماهیتی بیله‌در. خلقیمیز بونی همیشه افاده و مدافعه ایتمیش و ایده‌جکدیر.

ایکنجی تصادف ایتدیگیمیز سوز فرقه دیر.

فرقه‌نه‌دیر؟ «فرقه هرهانسی‌بیر اجتماعی طبقه‌لرین قاباقجیل حصه‌سینی تشکیل ایدمن آداملارین اجتماعی اولوب همین طبقه‌لرین سیاسی و اقتصادی منافعینی افاده و مدافعه ایدیر».

بیزیم فرقه‌میز بوتون طبقه‌لرین قاباقجیل آداملاریندان تشکیل تاپمیش خلق فرقه‌سی دیر.

فرقه‌میزین یارانماسیندا بوتون طبقه‌لرین اشتراکی اولموشدور. بونا گوره دیرکه مرامنامه‌میز یازیلارکن هیچ بیر طبقه‌نین خصوصی منافعی نظرده دوتولمامیشدر. بیزیم فرقه‌میزین مرامنامه‌سینده بوتون خلقیمیزین هر طبقه‌دن اولورسا اولسون طلب و احتیاجلاری دیلک و آرزولاری افاده ایدلمیشدیرکه بومقدس آمالین شرفله یرینه یتیریلمه‌سی ایشینده هاموغین مسئولیتی‌داشییر. بوناگوره‌ده بیزده هیچ بیر طبقه‌نین منافعی بیری اوبیریندن اوستون دوتولابیلمز چونکه بیز دموکراتیانین بویوک بیرنسیپلرینه احترام بسلمه‌گه ئوز ملی مختاریتیمیزی قازاندیق.

بیز دموکراتیک پرنسیپلره صادق قالماقلا خلقیمیزین پولاددان محکم وحدتینی یاراتدیق بولیله قازاندیغیمیز آزادلیغی مدافعه ایده‌جگیک.

## قهرمان تبریزین انقلاب تاریخیندن بیر صحیفه

اول صفحه‌دن بقیه

۱۳۲۶ دا تبریز اوزرینه گلمه قدر، اوچ آیین مدتینده، تبریز تقریبا محاصره‌ده ایدی، بوسون آیدا محاصره داها‌دا شدتله‌نمیشدی.

تبریزه اطرافدان گلن آذوقه‌نین وحتی شهره آخان سولاریندا یوللاری کسیلمیشدی. شعبان آیینین ۲۵ نده یاسمنج دا اوتوران تمام دولت قوه‌لرینین باش قوماندانی شاهزاده عین الدوله، ارتجاع و استبداد قوه‌لرینن مسکنی و اجتماع محلی اولان، دوه‌چی، سرخاب، سیلاب و ششگلان محله‌لریندن باشقا، تبریزین بیرده‌قالان‌و اوتاریخه قدر رشادته دوگوشن ۱۱ محله‌سنین اهالیسینه (نوتا) گوندرمرک ۴۸ ساعته قدر تسلیم اولوب آغ بایداق ووردملارینی ایچون مهلت ویرمش، و تسلیم اولمادیقلاری تقدیرده، او محله‌لری یر ایله برابرایدیب اهل عیاللارینی اسیر ایده‌جگینی بیان ایتمشیدی.

ستارخانا بو خبری گتیردیکلرینده تمام جسارتیله دیمشدی که «۴۸ ساعت‌چوخدور خواهش‌ایدیرم ایله بو ساعت محاربه‌یه باشلاسینلار» بالاخره‌خان دا: «هرنه اللریندن گلیر اسیرگه‌میسینلر» دیه‌جواب‌ویرمشیدی.

تبریزین جماعتی ده عین‌الدوله‌نین بو هدهسینی، استهزا یولیله قارشیلایب دیردیلر: بیز اوچ آیدیر گیجه گوندوز ووروشماداییق. عین الدوله‌نین تریاک‌هواسی‌باشینا ووروب محاربه‌نین اچینده اولدیغیمیز حالدا، یئنی دن بیزه (اعلان حرب) ایتمسی، چوخ گولونج و احمقلیقدر جماعت بویوک متینگلر تشکیل ایدمرک: «بزیم محاربه‌دن و تولمکدن قورخوموز اولسایدی، ئوز حقوقمزی آلماقدان ئوتری بو، اولوم دیریم میدانینا قدم قویمازدیق، اونون مهلته احتیاجمز اولماز» دیمی کیمی کیچیکلی، بویوکلی، قوجالی، جوانلی ئوز حقمیز اوغروندا ئولوب قوادیرمگه حاضریک دیدیلر.

تبریزین غیرتلی جماعتی، بو مهلتین تمام اولماسینی صبرسیزلیق‌ایله گوزله‌ییب ساعتلری سایردیلار. حقیقتا او زمانلار تبریز چارشنبه ووروشماغی عادت ایتمشدی توپ تفنگ سسی کسیلنده جانلاری سیخیلیردی.

چهارشنبه گونی شعبانین ۲۶ سیندا ماکودان گلن بویوک اوردو صوفیان و خوجا میرجاندان تبریزه طرف حرکت ایتمگه باشلادی. تبریزین یاخینلیقنا یتشنده، قره‌داغ دیرلیشن قرا داغلی سالار ارفع و سیف الله خانین تحت قوماندالاریندا اولان قارا داغ آتلیلاری و قره‌ملکین برلی اهالیسی طرفیندن استقبال ایدیلمرک شهرین شمال غربی سینده، بیرآغاجلیغیندا اولان (آنا خاتون) کندینده و اطرافیندا [ اوتوراق ] ایتدیلر. شعبانین ۲۷ نجی گیجه‌سی ایکی طرفین توپ و تفنگین سسیندن‌هامو عصبانیتدن دیوانه کیمی اولمیشدی. تبریزین رشید فدائی‌لری، سحره قدر سنگرلرده، توزین، دومانین ایچینده و یوخوسوزلیقلا یاغا آپاردیلار.

پنجشنبه گونی شعبان آیینین ۲۷ سینده، عین الدوله‌نین، ئوز طرفیندن قصولی اولاراق ویردیگی ۴۸ ساعت لیک مهلت و یاخود ئوزی حاضرلیق آپارماق ایچون ایتدیگی متارکه اورتادیغیندان، قوچاق تبریزلیلر بیر گون اولدن کیچگلی بویوک لی مدافعه‌یه حاضر لانمیشدیلار. اما دوشمن طرفیندن بیر حرکت و علامت گورونمدیگیندن، سردار سالارین امرینه، ارک، امیرخیز، و خیابان‌دان آنا خاتونا، سرخابا و شاطرا، نوداکی او ردوی‌اطرف توپخیلیگی اولدی‌ایسه‌ده بونده دوشمن طرفیندن بیر جواب و بیر حرکت گورولمه‌دیگیندن فدائیلرده توپ شلیکینه خاتمه ویردیلر.

(قورتارمادی)

## مقدس وطن اوغروندا

اول صفحه‌دن بقیه

صونسیز و ابدی محبتین آیدین و ثبوتلی علامتی‌دیر.

مقدس وطنیمیزین آزادلیغینی دائمی ساخلاماق و اونی هر جور تهلکه‌دن مدافعه ایتمک ایچون‌بوتون خلقمز مرلیکده مال و جانینی بو یولدا اویموشدر.

قوی آلچاق دشمن بیلسینکه بیز وطنیمیزین الی‌ایله آلدیغیمیز آزادلیغی ساخلاماغا قدرتیمیز واردر. بیر قیسق ئمزین وطن اوغروندا، خلق اوغروندا ئولمه‌سینه‌ن‌ایرگه‌میه‌جیک.

چونکه بیزیم یاشیمزی اوجا ایدن وطندر قلبیمیز ایسه‌وطن‌عشقی ایله دولودر.

دنیاده ئوز وطنی آزادلیغی مدافعه ایدمن خلقلر خوشبخت و آزاد یاشامیشلار.

بیزده ئوزوموزون وگله‌جک نسلیمیزین آزاد و سعادتلی یاشاماسی ایچون چالیشمالی و هر جور مبارزه‌یه حاضر اولمالیق.

دنیانین آزاد ملتلری ئوزمقدراتلارینی ئوزلری حل ایتدیکلری کیمی بیزده‌ئوز مقدراتیمزی ئوزوموز حل ایتمه‌لییک.

«آذربایجان آذربایجانلیلارین‌دیر» بوشعار بیزی اورکدن نه‌قدر سویندیریرسه اوقدرده مبارزه‌یه چاغیریر.

قوی، تاریخین چرخینی گئیری دوندرمک ایسته‌ین آخماقلار بیلسینلر که اونی گیری دوندرمک ممکن اولمایاجاقدر.

و ایله‌جه‌ده شانلی تاریخه‌صاحب اولان آذربایجان ئولکه‌سی‌و اونون خلقی آزاد یاشامش ویاشایاجاقدر.

شماره ۱۶۵ ایکنجی دوره

جمعه ۱٦ فروردین ۱۳۲۵

# آذربایجان

مدیر :
فتحی خشگنابی

ادارەنین محلی ستارخان خیابانی

| قیمتی ۵۰ دینار | | | | |
| --- | --- | --- | --- | --- |
| آبونه | ایلیك | ۱۲۰ | ریال | |
| ٦ | آیلیق | ٦۵ | « | |
| ۳ | « | ۳۵ | « | |

بو روزنامه آذربایجان دموکرات فرقەسینین اورقانیدیر

AZOH

## قهرمانلاریمیز تقدیر اولونور !

«مراغه شهریندن گلمیش تلگرافا گوره باش وزیر آقای پیشه‌وری طرفیندن آقای جعفر کاویان فدائی دستەلرینین وخلق قوشونلارینین تشکیلینده ایتدیگی فعالیتلره گوره و آقای غلام دانشیان و آقای ربیع ـ کبیری که ایندیه کیمی آذربایجان ملی نهضتینده یوروتمەدان فعالیت گوسترمیشلر ژنرال‌لیق درجەسینه و آقای آرام زادیکیان، غلام رضا ـ جاویدان، قلی صبحی فدائی دستەلرینین یاوَرلیغیندا ابراز ایتدیکلری لیاقه گوره سرهنگ‌لیك درجەسینه نائل اولدیلار.

صادر اولونموش امریه‌لر صونرا درج اولونا جاقدیلار».

ملی حکومتیمیز قورولماسیندان قاباق خلقمیز استعمار منگەسینده سیخیلیب و تمامیله اجتماعی وفردی حقوقلاریندان محروم اولمالاری ؛ بیرعده اوزلرینی «اشرف مخلوقات وآقا» آدلاندیریب وآذربایجان خلقینی تحقیر ایتمك ایسته‌دیکلرینین خاطره لری و مینلرجه بیزیم گئچمیش شوم اسارت ایللریمیزده اولان جریانلاری خلقیمیز اونوتمامیشدر.

بیز خلقمیزین ارادەسی سایەسینده او، قورخولو وقارا کوَلکەنی اولکەمیزین پارلاق افقیندن تمامیله تمیزله‌دیك. ملی حکومتی مزی قوردوق. او وقتدن بری داها بیز قاباخکی کیمی اسارت آلتیندا یاشامیریق و اوزیمزه لایق بیر دموکراسی حکومت و ومجلس وجوده گتیرمیشیك.

خلقمیزین حقیقی احتیاجلاری بو حکومتین وجوده گلمکینی ایجاب ایدیردی وبونا گوره‌ده بوتون آذربایجان ساحەسینده ملی بیر نهضت یارانیب و هامو بیر هدفی، فقط اولکەمیزین و ملتمیزین آزادلیغینی الده ایتمك هدفینی اوزونه مقدس بیر وظیفه بیلەرمك اونو الده ایتمك ایچون قیام ایتدیلر.

بو نهضتده بیز، خلقمیزین ان قاباقجیل‌لارینا راست گلدیکده اونلارین قهرمانجاسینا چالیشیب و بو نهضتین یارانماسیندا یوروتمەدان فعالیت گوسترمکلرینی اعتراف ایتملی ییك.

بونلار، بو قاباقجیل قهرمانلار آزادلیغیمیزین وجوده گیرمه سینده ان موثر بیر عامللر درلر.

اونلار مقدس بیر ایدەئالا اوزولرینی خلقمیزین اختیارینا قویدولار گئجه گوندوز یورولمادان چالیشدیلار. اونا گوره ده اونلارین ملی افتخاراتیمیزده ان مهم بیرسهم‌لری واردر.

باش وزیریمیز مراغه یاندو آبا مسافرت ایدیب و اورالارین فدائی و قوشون تشکیلاتینا باش چکدیکدن سونرا خلق قوشونلارینین تشکیلینده و ملی حکومتیمیزین وجوده گلمه سینده فعالیت گوسترمیش نظامی درجەلری ایله مفتخر ایتمیشدیر.

بونلار یالنیز قوشون سیرالاریندا ابراز ایتدیکلری لیاقه گوره ده دگیل بلکه اجتماعی تکاملیمیزده اشتراك ایتمکلری و سیاسی بلیکلرینه گوره‌ده ژنرال‌لیق و سرهنگ‌لیك درجەلرینه نائل اولموشلار. خلقمیزین آزادلیغی یولوندا قهرمانلیق گوسترەنلری هیچ وقتینده تاریخیمیز اونوتمایاجاقدیر. ملی حکومتیمیز دموکراسی حکومتلره لایق اولان کیمی خلقمیزین فعال عضولرینی تقدیر ایتمکده هامودان قهرمانلیق وفداکارلیق گوزله‌ییر.

اولکەمیزین آزادلیغی اوغروندا چالیشانلار نه تکجه نظامی حصەلرده بلکه سیاسی واجتماعی ساحەلرده ایسه گوستردیکلری لیاقتلره گوره خلقمیزین و ملی حکومتیمیزین طرفیندن تقدیر اولوناجاقلار.

## آذربایجان ملی مجلسینین ایکنجی عمومی اجلاسیندا اولونموش مذاکرەلرین خلاصەسی

دونن ساعت ۱۰ گون اورتادان قاباق آذربایجان ملی مجلسینین ایکنجی عمومی اجلاسی آقای شبستری‌نین ریاستی آلتیندا مجلس ملی‌نین وکیللرینین اشتراکی ایله تشکیل تاپدی. بو اجلاسدا اولونموش مذاکرەلرین خلاصەسینی آشاغیدا قید ایدیریك :

آقای رئیس مجلس مجلسی افتتاح ایتدیکدن صونرا، آذربایجان ملی مجلسینین بو آزمدتده گوردیگی ایشلرین بارەسینده مختصر بیر باغلا نغ نطقی سویله‌ییب وملی مجلس تشکیل اولوناندان صونرا گئچمیش نامناسب قانونلارین، او جمله‌دن مدنی مجازات قانونلارینین لغو اولونماسینا راجع دانیشدیلار.

آقای رئیس مجلس دیدیلر که : گئچمیش عمومی اجلاسدان صونرا ملی مجلسین تصویب ایتدیگی قانونلاردان بیری‌ده تریاك آلیش ـ وئریشینین لغو اولونماسیدر که ایندیه کیمی استعماری سیاستلر مخصوصا اونو رواج وئریب و گون‌دن ـ گونه خلقمیزی فلاکته طرف آپاریردیلار ..... ملی مجلس تریاك معامله‌سینین تمامیله ممنوع اولماسی قانونینی حیاته گئچیردی.

بیرده آذربایجان ملی حکومتین علیهنه مبارزه آپاریب آذربایجاندان قاچمیش مالکلرین یرلرینین عوضسیز اولاراق کندلیلر آراسیندا بولونمه‌سیدیر. بو یرلرین کندلیلره بولونمه‌سی بیزیم اقتصادی پایەلریمیزی محکملشدیریب و اونون محصولینی یوخاری آپاراجاقدر. چونکه، کندلیلر اوز یرلرینه علاقه دار اولوب و محصولاتین آرتماسیندا داها آرتیقراق دقت ایده‌جکدرلر.

آقای رئیس مجلس معارفینین اثرینده وجوده گلمیش بحرانی و آذربایجان اوزرینده بو بحرانین قاباغینی ساخلاماق ایچون ملی مجلسین لازمی تدبیرلر اتخاذ ایتدیگینی دییه‌رك گلەجکده بیز آلتیندا اولان معلمریمیزدن و آیری بیر آلتی تروتلریمیزدن لاییقنجه استفاده ایدیب و خلقمیزی مادی فلاکتدن قورتارماق بارەسینده مفصلا دانیشدیلار.

آقای رئیس مجلسدن صونرا هیئت رئیسه عضوی آقای دیلمقانی ایندیه قدر آذربایجان مجلس ملی سینده اولونان خرجلرین بارەسینده مجلسه راپورت ویردیلر.

آذربایجان مجلس ملی سینین کاتبی آقای محمد عظیما هیئت رئیسه‌نین طرفیندن ایندیه کیمی تصویب اولونموش قانونلارین بارەسینده گزارش ویردیلر.

سونرا آقای قیامی تریبونین دالینا گیدیب و ملی مجلسین هیئت رئیسەسینین عهدەسینه‌ویریلمیش آغیر وظیفه‌لرین لاییقنجه یرینه یتیرلمه سیندەن هیئت‌رئیسه‌دن اوز موکللرینین آدینا تشکر ایتدیلر.

آخردا آقای رئیس مجلس ایندیه کیمی ملی مجلسده تصویب اولونموش قانونلارین بارەسینده دانیشیب دیدیلر که : بیز بو قانونلاری محترم ملی مجلس وکیللرینین عرضینه یتیریب و اونلارین موادینین تصویبی ایچون عموم وکیللردن رأی آلاجاق، اگر تصویب اولونموش قانونلاردا اولا بیلسه مجلس وکیللری اونلارین بارەسینده اظهار عقیده ایتدیکدن صونرا لازمی قانونلاری تصویب ایده جکلر....

مجلس گون اورتادان قاباق خاتمه تاپدی ایکنجی جلسه بو گون ساعت دوققوزا موکول اولدی.

ح.س

## آذربایجان خلقی ملی مجلسیمیزه امید گوزی ایله باخیر !

آذربایجان مجلس ملی سینین ایکنجی عمومی اجلاسی تشکیل تاپدی. بو اجلاس آذربایجان خلقی ایچون گئچن اجلاسدان نتیجه جهتدن اهمیتلی سایلا بیلر.

گئچن اجلاسدا ملی مجلسیمیزین برابرینده اول درجەده ارتجاعی حکومتین کذ افتکارلیقلارینی آرادان آپارماق، ادارەلرده نظم بر قرار ایتمك، اقتصادی بوشه یتیشمك، معارف و صحیه ادارەلرینی آبرومند بیر حاله گتیرمك و بونلار کیمی ضروری ایشلر دورووردی.

گئچمیش اجلاسدا آذربایجان ملی مجلسندن وکیللریمیزین عهده سینه قویولان وظیفه‌لر ایندیه قدر اونلارین جدیت و فعالیتلری نتیجه سینده تام موفقیتله اجرا اولونوب و بوتونلا خلقمیزین اطمینانینی قازانا بیلمشدیلر.

آذربایجان ملی مجلسینین بو اجلاسی اوندان اوتری بویوك اهمیته شامل‌دیر که، بو اجلاسدا آذربایجان خلقینین گلجك آزادلیغی واونون خوشبخت حیاته یتشمه‌سی ایچون جدی تدبیرلر آلینماسی امیداولونور.

آذربایجانین شش میلیون خلقی بو اجلاسه امید گوزیله باخیر و انتظاری وار اوز سئچدیگی وکیللری اونوزقلبی آرزوسی اولان آزادلیغینین حفظیند. الریندن گلن فداکارلیقی مضایقه ایتمیه‌جکلر و یقین ایله‌بیلرکه، آذربایجان خلقی بو یولدن. کئچیکه کیمی اونلاردان و اونلارین وضع ایتدیکلری قانونلاردان پشتیبانلیق ایدیب و آخر قطره قانلاری قالانا کیمی بو مقدس هدفین اجراسی یولوندا هر نوع فداکارلیقدان بویون قاچیرمیاجاقلار.

بو اجلاسدا آذربایجانین عمومی سیاستی و اجتماعی ایشلرینده، هابئله اقتصادی و مدنی جهتدن بویوك موفقیتلر الده ایدیلەجکدیر، آذربایجان خلقینین ایمانی واردیر.

بو سببلردن گوره‌در که، آذربایجان خلقی بو اجلاسه بویوك اهمیت وئریر.

### «دیده‌بان سینماسیندا»

**گوستریلن «ژاپونیانین مغلوب ایدیلمه‌سی» فیلمینین موفقیتی**

بیر نیچه گوندن بری دیر تبریزین «دیده‌بان» سینماسیندا «ژاپونیانین مغلوب ایدیلمه‌سی» فیلمی بویوك موفقیتله نمایش ایتدیریلمکده‌دیر.

«ژاپونیانین مغلوب ایدیلمه‌سی» فیلمینه گوزنده یوزلرجه آداملار تماشا ایده‌رك گوزل تاثیراتلا سالونی ترك ایدیرلر.

«ژاپونیانین مغلوب ایدیلمه‌سی» فیلمی مرکزی سند فیلملری کارخانه سینین اوتوز اکی نفر اوپراتوری طرفیندن چکیلمیشدیر.

بو فیلمه تماشا ایدن هر بیر کس ژاپونیا جهانگیرلرینین ۱۹۰٤ نجی ایلدن باشلامیش بو گونه کیمی باشقا [illegible] ۴نجی صحیفه‌ده

www.iran-archive.com

ساهر

## اوزوم باغلاری

اوزوم ، آنجاق مدیترانه اقلیمنده یعنی یایلاری ایستی و قوراق اولان یئرلرده یئتیشیر .

ایستی و نمناك استوائی منطقه لرایله ، سوسوز چوللر ، بوزلی قطب اراضی سی ، بیشه لیکلر ، بیر ده یاغیشی بول اعتدال منطقه لری اوزوم لیکلن عاری اولان یئرلردر .

بئله ده ، بیر چوق داغلیق ، سرین یایلاقلاردا ، دنیزه یاخین رطوبی یئرلرده اوزوم حصوله گلمز .

ایران یایلاسی ، کویرلر استثنا اولونورسا ، دیمك اولورکه باشدان باشا اوزوم باغلاری ایچون ان ساعد بر اولکه در .

بالخاصه آذربایجان که داها اویغون بیر طبیعی شرایطه مالك اولوب اونون بیر چوخ نقطه لرینده گنیش اوزوم باغلاری ، کئچمیش زمانلاردان بری ، وجوده گلمیش .

آذربایجانین اوزوملیك ساحه لری ، ان زیاده شاهی گولی اطرافیندا دوشوب ، بئله که عربده ، خوی ، سلماسدان اورمیه یه قدر و اورادان سرلدوز و گادار چایی بویونجا واقع اولان یئرلرده ، جنوبدا ایسه میان دوآب ، ملك کندی ، بالخاصه مراغه ، مراغه ایله تبریز جاده سی اوزرنده دوشن بوتون آباد لیقلار ( تبریز توزیده ! ) گوزل اوزوم باغلاریله مشهوردر .

سونرا ، شاهی گولونین شمالیندا اوزانان ، قارلار ایله تورتولمیش فیروزه رنك میشو داغی اتکلرنده : جنوبدا گونشلی ( گونی ) محالی شمالدا ایسه مرند و زنوز یئرلری اوزوم آغاجلاری ایله مزین اولموشلار .

قارا داغدا ، میانه ده ، و قیزیل اوزن ساحلری اوستونده واقع اولان یئرلرده ده ، آز ، چوخ ، اوزوم اله گلیر .

آذربایجانین اوزومی تنوع و نفاست و شیرین لیك اعتباریله ، تورکیه و فرانسا و بیر چوخ باشقا اوزوم حاصل ایدن اولکه لرین محصوللدان اوستون در .

بو گون ، آذربایجانین قوری اوزومی ( کشمش و سبزه و ساره سی ) اوروپا بازارلاریندا بویوك شهرته مالك اولوب و اونون شراب و آلکل استحصالی ، یاخین زمانلاردا ، ایرانین هر یئرینده اهمیت تاپمیشدر .

دیمك اولورکه آذربایجانین اوزوموندن چکیلن شرابلار ، شامپانی ، بورخونی ، سیرا گوز نوشابه لریندن داها اوستون بر شرائطه حائزدر .

یالنیز ، بو گونه قدر ، بویوك شراب چیلق فابریکلری اولمادیغندان بیزیم رنگین اولکه مزین شراب محصولی او قدر ترقی تاپمامیشدر .

آذربایجانین اوزوم محصولی اهالیسنین احتیاجندان داها آرتق اولوب و بو اوزدن ، گیت گیده ، اوزوم باغلاری وسعتندن آزالیر ، بئله که بیر چوخ یئرلرده ، اوزوم باغلارینی بوغدا و سائر آزقیمتلی اکین یئرلرینه تبدیل ایتمکده درلر !

اوزوم بزیم اولکه مزین طبیعی و توکنمز بیر ثروتی اولدیغی ایچون شبهه سیز ، آتیه ده بویوك اقتصادی اهمیته مالك اولاجاقدر . و بزیم اولکه مزین محصولی دنیا بازارلارینی دوتاجاق .

همده ، بوندان سونرا ، قوری اوزوم قوطولاری و رنگین شراب شیشه لری اوزرینده ، هر یرده « آذربایجان » آدینی اوخویاجاقلار !

### دقت!

**فدائیلره هدیه کمیسولی قباغکی قرار ایله هر گون ساعت ۱۰ دان ساعت ۱ گون اورتادان سونرا یاکیمی ویرلن هدیه لری قبول ایدیر .**

**آذربایجان روزنامه سی**

ع . م . قوسی

## آذربایجانین ملی داستانلاری

۱۵

نیچون سخت سن بگیم بگیت ؟ هر گون سنی شاد گوریردیم ، گولردین ، اویناردین ، شیمدیسنه نه اولمش ؟ یامسی دیر : نجه سخت اولمایم ، اون آلتی ایلدر کیم یابان دوستلاییم ، آتایه قوبه قارداشه حسرتم ، بیر قره گوزلی آداقلیم ده واردر ، یالانچی اوغلی برنجوق آدلی بیر کیشی واردی ، کذب یالان سویلمش منی تولدی دیمشدر ، آداقلیمی ایسته مشدر .

قیز یامسی نی قلعه دن اشاغه سالندیردی ، یامسی گندیسین یوزینده گوردی ، المشکر آیدی یولا دوشدی ، کارین ایلخیسینه گلدی ، یاخدی کوردی بوز آتی بولونیله اوتلایر بوز آت یامسی نی کوروب تانیدی ، ایکی ایاغی او سته دوردی کشندی یاشنی یوخاری دو تدی یامسی به قورخو گلدی ، یامسی آتین بوینین او جقلدی ، ایکی گوزین اوپدی ، صچرادی میندی ، قلعه نین قاپوسینه گلدی ، اوتوز دوقوز یولداشین اصرلدی :

مره ساسی دینلی کافر ، تاری سنه یول ویردی گیدر اولدیم مره کافر اوتوز دوقوزبکیتیم اماتنی مره کافر بیرین اسکیك یسم برینه اون تولدیرم — اوتون اسکیك بیلسم برینه یوز تولدیرورم — اوتوز دوقوز یکتیم اماتی مره کافر .

قرق تفر کافر آتلاندی ، دالینه دوشدی ، تیمه ، دیلر ، دوندیلر ، یامسی اغوزه گلدی ، یاخدی کوردی بیر اوزان گیدیر دیدی : مره اوزان هارایه گیدیر سن ؟

اوزان دیر : یك بیكت طویا گیدیرم .

مره کیمین طوینه ؟

یالانچی اوغلی برنجوقن مره کیمی آلیر ؟

خان یامسی نین آداقلیسن آلیر .

یامسی دیر : مره اوزان سازینی منه ویر ، آتیمی سنه ویریم ، ساخله کیدیم بهاسین گتیریم .

اوزان سازی یامسی و بردی آتی آلدی ساخلدی .

یامسی سازی آلدی ، یابانینه گلدی ، یاخدی کوردی بیرقاچ چوبانلر بولین قیه سین آلیب آغلیر لر ، یولداش بیرلر .

یامسی دیر : مره چوبانلر کیشی یولده داش گورسه کنار چکیر ، سیز بو یولده داشی نیچون یغرسنیز .

چوبانلر دیر : مره سن نه بیلرسن بیزیم حالیمزدن خبرین یوق .

— مره نه حالینز وار ؟

چوبانلر دیر : بگمزین بیر اوغلی واردر ، اون آلتی ایلدر کیم تولوسی دیریسی خبرین کیمسه بیلمز ، یالانچی اوغلی برنجوق اونون تولوسی خبرین گتیرب آداقلیسین آلماق ایستیر او یولدان گلر گچیر .

یامسی دیر : مره بو یوزوز آغ اولسین ، آغزین امکی سیزه حلال اولسین .

*

اوندان یابانسنن اردوسینه گلیر ، اولرینده بیر بویوك آغاج واریدی .

آغاجین دیبیندن یاخشی بیر بولاق آخاردی ، یامسی گوروبگی کیم باجیسی بولاقدن سو آپاریه گلیر ، قارداش یامسی دیبوب آغلیر .

یامسی بونی گوروندن تاب گتیرمدی بولدر گوزین یاشی روان اولدی ، سویله دی :

مره قیز .

آغاجیب نه آغلیرسن نه بوزلیرسان ؟ مگر سنون آشان تولموش ؟ قره یاغیرسن ساوسیلمش ؟ آغاجیب نه آغلیرسن نه وزلیرسن

قارشویا ئان قره داغدا گیم یایلاقلار ؟ ایلخی ایلخی شهباز آتلاری کیمیندر ؟

قاتار قاتار دوملری کیم یوکلر ؟

شیرین دلدن آی از خبرینه قره باشیم قربان اولسون بو گونسنه

قز دیر

جالمه اوزان دیمه اوزان قارشویانان داغ آغام یامسی ییلاقیدی ایلخی ایلخی شهباز آتلار آغام یامسی مینه گیدی .

قاتار قاتار دوملر آغام یامسی یوکلکیدی

ینه دیر :

مره اوزان قارشویان قره داغدان آشیب گلدین یامسی آدلی بیر یکیت گوردونمی ؟

جوشقون جوشقون سولاردان ، کچیب گلدین یامسی آدلی بیر یکیت گوردونمی ؟

آغیر آدلی شهرلردن ، کوچوب گلدین یامسی آدلی بیر یکیت گوردنمی ؟

مره اوزان اگر گوردون دیئله منه ، قره باشیم قربان اولسون اوزان سنه

ینه دیر :

قارشو یانان قره داغیم یخیلیدی ، اوزان سنون خبرین یوخ .

دارددنیاده بیر قارداشیم آلینیدر اوزان سنون خبرین یوخ .

یامسی بوندن گچدی ، قیز قرنداشلارینین ایلینه گلدی ، اوبلاری اوتورموش گوردی دیر :

سحرسحر برلرینده دوران قیزلار ، آغ اوتاغی اویوب قره اوتاغه گیرن قیزلار ،

آغ جیلاوب قره گین قیزلار ، اوچ گوندور یول گلمیش مدور وورونی اوچ گوندر سوندریسن الله سیزی ، قیزلار گلدیلر ، یمك گتیردیلر .

یامسی قاونین دو یوردی ، سونرا دیدی آغزین باشی گوزی صدقه سی ، کهنه خفتان وارایسه منه ویرین گییم

## اعلان

عموم اهالی نین اطلاعی ایچون اعلان اولور که اورمیه دریاچه سنده اولان گمی لرین اولاری اشاغیدا کی ترتیبله عوض اولوب لاربوندان سونرا تازه آدلاریله ذکر اولاجاقدور .

| | |
|---|---|
| ۱ — پهلوی مولوی گمی سی | ستارخان |
| ۲ — شاهپور « | باقرخان |
| ۳ — آهنی موتوری گمی سی | ۲۱ آذر |
| ۴ — اخگر « | « ۳۷ |
| ۵ — رضائیه « « | اورومیه |

یول وپست وتلگراف وتلفن وزارتی

ش ۳۲

علی توده !

### آند ایچیریك !

آند ایچیریك عزیز وطن ! جلالینا ، نووراغینا

خطالیتین مزا رینا ، ستارخانین اوجاغینا

نه قدر که جانیمیزدا تقمیر ، قانیمیز وار ،

دشمن اباق باساییلمز قهرمانلار یاتاغینا

آند ایچیریك عزیز وطن ! تو توند ه بیر نفر کیمی

قارا دومان چوکه بیلمز عمر و میزین اوطاغینا

ووروشلاردا سندن توری بدنیمز شان . شان اولسا

قویمارق بیر خطر گلسین آزادلیغین بایراغینا .

نه تولومدن ، نه قورخودان ، نه یاتیندان باکیمیز یوخ ،

دوگوشلرده ، چوق آتیلدیق ، آلاوولارین قوجاغینا

چوخ ایگیتلر وطن دیه شهید اولدی ائل یولوندا

توز قاتیله یازدی آدین تاریخین آغ وراغینا

جوانلرین ضربه چالدی اشقیاجیلار دسته سینه

قوچ کور اوغلی قیر آتیله لیرسالدی هر داغینا ،

بیزیم ائل لر ازل گوندن آمانسیز در دشمنلره ،

توز دوسیئنا مهربان در ، حرمت ایدر قوناغینا .

عزیز وطن ! آرخاین اول خلقیمیزین بیرلیکی ایله

آزاد حیات یار اتیشیق هر او غونا و شاغینا .

بهار گورن گلشن لرین ، ساری تللی زمیلرین

داها بیرده قسمت اولماز آچ قوردلارین تاپداغینا

سنین سرین سوللرین دان یادلار کباب ایچه بیلمز

آسلانلارین گوزه نجی در هر کوکلی یولاغینا

هر شاعرین بیر بلبل در ئوتورمثین باغچاسیندا

اودیر : خارقونا بیلمز قزیل گولون بوداغینا

سحر . سحر گونش کیمی افق لری یارای وطن ،

مظلوم ائل لر گوز تیکیب سعادتین چراغینا

قوی بوروسون شفق لرین قوجا شرقی باشدان باشا

ایشیق سالسین او قارانلیق زندان لارین بوجاغینا

ائل لر یئزدن نور سیلر آزادلیقین اورقوسینی

بوتون دنیا حیران قالسین آذربایجان تورپاغینا

محمدعلی محبوبی

# آزادلیغمیزین

## دشمنلری اشتباه‌دا درلار... !

ایکنجی دنیا محاربه سی یا خود هوسکار مرتجعلرین یاندیرمیش اودلاری که، میلیو نلارلا گناهسیز بشرین قانی‌ایله سوندی ، دنیا ملتلرینه محکم بیر تکان ویردی . هابیله محاربه قورتاردیقدان سونرا دنیاده اوزویرمن حادثه‌لر ومختلف دولتلر نتیجه‌سینده بدبختلیک عامل لرین وانسان قانی‌ایله تغذیه وآقالیقا عادت ایدنلر آشکار اولاراق افشاء اولوندیلار ایندی مظلوم ملتلره ثابت اولوب که ، قان ایچن وقان ایسته‌ین ظالم لرین جوابلاری فقط قان ایله ویریلمه‌لیدر و بوندان باشقا چاره یوخدور. بو حقیقتی دوشونرکن، آزادلیق شیفته‌لری مختلف جبهه‌لرده قان ایسته‌ین ظالملره قان‌ایله‌جواب ویریرلر. حاضردا کی انا نلارا وگله جك نسل‌لره ، حقیقتی و حقیزلیگی آچیق و پرده‌سیز گوستردیلر . عین زماندا متفضح عدوالارین منحوس سیاستلری کسگین ضربه‌لر ایله ضعیف‌التدبیر وصون قویولار . بوهامو تحولاتلر مقابلنده آذربایجان ملتی‌ده ساکت اوتورمایب ایللر بویو حسرتنی چکدیگی آرزوسنی عمل مرحله سنه یتیردی و توزونه لایق خلق حکومتی قوردی . بو شرفلی نهضت وافتخارلی‌قورولوشی منفور مرتجعلره بیر یارالی اوخ کیمی دگیب اونلاری جور بجور تشبث لره‌وحیله‌لره‌وادار ایدیب‌روایت‌مکده‌در. آزادلیق دشمنلری هر جزئی دگیشیکلیك دن استفاده فکرنده درلر وهمیشه چالیشیرلار که‌بلکه بزیم ایچون تزه تورلار قورسونلار ویئه ده توز آغالیقلارینی (که‌بیزیم قلاکتیمزده آختاریرلار ) بر یا اینسنلر آماهیهات بوجور جوروموش فکرلر چوروموش کله لردن چیخار که نی و آزادلیق بسله‌ن زمان‌ایله تطبیق اولونا بیلمز . وبیزیم ایندی کی اوروولوشومیزی و(ئولملك وار دوتسك یوخدر ) آلتیندا ایرمیلیه‌ن خلقمیزی کیچمیش لرایله مقایسه ایتمك اولماز . داها ایندی آذربایجان ملتی آلدغی آزادلیقی همیشه لیکجه ساخلاماغا قادردر . بو قدرتن . قاباغینی هیچ وجهله آلماق اولماز آرتق بوندان سونرا آذری یوردوندا پارلایان آزادلیق شعله سنی سوندورمك اولماز بلکه اونو سوندورمك هوسنده اولانلار اود ایچ سنده محو اولاجاقلار . بو حقیقتدن باشقا غلط فکر ایدنلر اشتباه‌دادرلار –

## اروناق محالیندان‌دریان کندینون دموکرات عضولریندن‌فدائیلره ویریلن هدیه‌لر

| | | |
|---|---|---|
| مهدیقلی سمیعی دارپانی | ۸۰ | ریال |
| مرتضی ملائی | ۸۰ | » |
| قلی دارپانی | ۳۰ | » |
| حسن یاسنی | ۱۰۰ | » |
| یوسف وطن‌دوست | ۱۰۰ | » |
| یوسف حیدری | ۱۰۰ | » |
| حسن فاتحی | ۳۰ | » |
| هاشیم قهرمانی | ۵۰ | » |
| علی‌اشرف ایران‌دوست | ۵۰ | » |
| حسن قنبری | ۳۰ | » |
| حسین آقا هاشیمی | ۳۰ | » |
| علی‌اشرف صنوبری | ۵۰ | » |
| علی داوپانی | ۱۰۰ | » |
| صادق کلنتری | ۶۰ | » |
| علیقلی ابراهیمی | ۱۰۰ | » |
| علی‌اصغر علی‌اکبر | ۳۰ | » |
| علیقلی طالبی | ۳۰ | » |
| ابراهیم‌خلیل جاویدی | ۳۰ | » |
| آقاعلی عربی | ۱۰ | » |
| مناف بابازاده | ۱۰ | » |
| آقاداداش حبیبی | ۴۰ | » |
| کاظیم آلعلی | ۳۰ | » |
| حسن قنبری | ۴۰ | » |
| علی اصغر بهروزی | ۳۰ | » |
| علیحسین فرخنده | ۶۰ | » |
| لطفعلی ساعدی | ۸۰ | » |
| علی‌اصغر بصیری | ۴۰ | » |
| محمدآقا نصیری | ۳۰ | » |
| اسداله آقاداداش | ۱۰ | » |
| غلامحسین اکبری | ۶۰ | » |
| محمود عباسقلی | ۱۰ | » |
| اسد وفائی | ۳۰ | » |
| نجف پایدار | ۱۰ | » |
| حسینقلی کریمیان | ۱۰ | » |
| لطفعلی بشری | ۸ | » |
| اسماعیل نجمی | ۱۰ | » |
| بایرام رضازاده | ۳۰ | » |
| عباس قهرمانپور | ۳۰ | » |
| محمدحسین پری | ۳۰ | » |
| صادق تقی‌پور | ۳۰ | » |

# اعلان

تبریزین بدایت محکمه‌سینین ایکنجی شعبه‌سینین ۱۱۳۰-۲۳ر۱۲ر۲۴ نمره‌لی حکمنین سوادی

شاکی . عصمت خانم جدیدالاسلام رضا قیزی

متهم ـ بالاکشی نجفقلی اوغلی (عالی مهر) ۳۲ ساله شغل فعله آزاد مجهول‌المکان

اتهام شاکیه‌نی کتك کارلیق ایدوب که یارالانوب‌ولی‌نتیجه رسیدملیك دن توتری دوسیه محکمه‌یه ارجاع اولوب‌چون متهم مجهول‌المکان‌در مجله رسمی طبق مقررات آگهی نشر واحضار اولوب احضار قانونی مجله رسمی موجبنجه منقضی‌اولوب دوسیه عمل یوخاریده‌کی تاریخده تحت‌نظره آلوب آقای بهرامی زاده وکیل عمومی حضوریان حکم غیابی صادر اولور متهم باآگهی در مجله رسمی حاضر اولمیوب آقای دادیار تقاضای رسیدگی غیابی و صدور حکم مجازات متهم ایلدی ختم مذاکره اعلام رای صادر اولور چون متهم باآگهی مجله رسمی‌ده حاضر اولمیوب بر طبق گزارش کلانتری و پاسبان جرم انتسابی محرزدر لهذا متهم مزبور برطبق قسمت اخیر ماده ۱۷۳ قانون کفر برای حبس تادیبی قابل تبدیل بجزای نقدی‌از قرار روزی بنجریال محکوم اولور بوحکم غیابی ابلاغ اولوناندان سونرا موعد قانونی‌ده قابل اعتراض‌در. شعبه۲ بدایت مجله‌رسمی سیدصفی آبلاغ

چون محل اقامت متهم غیر معلوم در اونا گوره رونوشت حکم آگهی وسیله سیله روزنامه رسمی‌ده درج اولور که متهم مدت مقرره‌ده توز قانونی حقیندن استفاده ایلسون ش ۱۹ ۱-۳

تبریز بدایت محکمه‌لرینین مدیر دفتری . صدرالدین قدس

# اعلان

اعتبارا اعلان اولونور که آقای علی اکبر قراجه ـ جبار ایمانی و رسول اصولی و ۷۶ نفر رعیت دیزج علیا کندین محال مرنده اولنلارین علیهنه عرضحال و اعتراضی بر ثبت ۸۷ قطعه شرکه ثبت اولونموش ۸۲۳۶۰ قران محکمه شعبه ۱ شهرستان تبریزده مطرح اولونمشدی تاریخ ۲۷ـ۱۱ـ۱۹ ده حکم بدوی رعایانون منفعتنه صادر اولوب و آقای علی‌اکبر قراجه وقت قانونی‌ده عرضحال استینافی دفتر استیناف آذربایجانه تسلیم ایلمیشدی جریان قانونی‌دن صونرا بالاخره حکم‌بدوی اکثریت رائیله شعبه ۱ استینافینا ابرام اولوب و سونرا آقای جهانشاهی وسیله‌سیله که وکیل علی‌اکبر قراجه ایمش عرضحال تمیزی بدون‌تمبر قانونی تقدیم و نمره ۴۱ـ۳ـ۲۰ ثبت اولوب چون مهلت قانونی ده عرضحال تمیز جهتدن تکمیل اولمیوب بونا گوره قرار رد عرضحال تمیزی تاریخ ۲۰ـ۳ـ۲۱ ده شعبه ۱ استینافینا صادر اولوب و تاریخ ۲ـ۶ـ۲۲ ده آقای جهانشاهی وکیل اداره اوقاف تازه‌دن عرضحال اعتراضی ریاست معارف طرفیندن همان ۸۷ قطعه بشرکه اوبون‌حکمی محکمه شعبه ۱ استینافینا دستور اولمیشدی آقای جبار ایمانی و رسول اصولی و بیر عده رعایا که اونلارین مشخصاتی صریح عرضحالده قید اولمیوب دفتر استینافه تقدیم و نمره ۱۰۶ر۲ـ۲۳ ثبت اولوب چون تعداد رعایا ۱۵ نفردن آرتیق وعلاوه بونه‌که‌ذکراولدی مشخصات‌صریح رعایا معارف وکیلینین طرفیندن قید اولمیوب بوناگوره مراتب ۳ دفعه روزنامه آزاد ملت و روزنامه آذربایجان‌دا مطابق ماده ۱۰۸ آئین‌دادرسی مدنی نشر اولونور که آخرین نشر اعلان دان صونرا مدت قانونی‌ده رعایا محکمه شعبه ۱ استینافینا حاضر اولسونلار والا رای مقتضی صادر اولوناجاق وهرگاه صونرادان اعلامیه احتیاج اولسا ۱ دفعه نشر اولاجاق واونون قانونی مدتی ۱۰ گوندور. ش ۱۴

آذربایجان استیناف محکمه‌لرینین مدیر دفتری ـ فرید ۳ـ۲

نمره ۱۴۰۴ — ۱۳ر۱۲ر۲۴

# اعلان

## یولگوسی لازم اولان کندلرین بقیه‌سی

### آشاغیدا یازیلان مالکلرین صورتی ممیزلیك اوزریدر

| ردیف | بخشین آدی | مالکین آدی | کندین آدی | ملکین مقداری |
|---|---|---|---|---|
| ۱۲۴۲ | سراب | حاجی معصوم خان شرباتلو | شرمدان | ۶ دانگ |
| ۱۲۴۳ | » | » | دمدلان | ۶ » |
| ۱۲۴۴ | » | » | کیمدلان | » |
| ۱۲۴۵ | مهرانرود | حاج میرحمزه و میرزه محمد قرشچی | کلواق | » |
| ۱۲۴۶ | » | » | اتن | ۱ دانگ |
| ۱۲۴۷ | » | » | تازه کند | ۶ دانگ |
| ۱۲۴۸ | » | » | قامه | ۵ » |
| ۱۲۴۹ | » | صرهنگ امیر پرویزی | گر | ۶ » |
| ۱۲۵۰ | » | » | الوار | ۶ » |
| ۱۲۵۱ | » | غلامرضا مجتهدی | یوسف‌آباد | ۶ » |
| ۱۲۵۲ | » | » | این‌آباد | ۶ » |
| ۱۲۵۳ | » | ابراهیم خراسانچی | یوغورتچی | ۶ » |
| ۱۲۵۴ | » | » | برنج آباد | ۶ » |
| ۱۲۵۵ | » | » | عین‌الدین | ۳ » |
| ۱۲۵۶ | » | حاج رفیع مجتهدی | » | ۳ » |
| ۱۲۵۷ | » | » | قوردلو | ۳ » |
| ۱۲۵۸ | » | » | عرق کندی | ۳ » |
| ۱۲۵۹ | » | » | خواجه آغرد | ۳ » |
| ۱۲۶۰ | » | » | تانغ‌آب | ۳ دانگ یارم |

حکایه

بکلر جانیلی

# حیاتدا منیم نصیبیم ...

اطرافدا اولان محلی وحومه کمیته لریندن بیرنجه سی‌نین وضعیت وتشکیلاتی ایشلرینی تدقیق ایدیب ، نقصانلارینی رفع ایتمك ایچون، آذربایجان دموکرات فرقه‌سی‌نین‌مرکزی قومیته سی طرفیندن، سیار تعلیماتچی‌ایقا تعیین‌اولونموشدوم. گزمجگیم یرلر گیس محلی اولدوغوندان توزیمی اولجه اهر ولایتی کمیته‌سینده معرفیلك ایتدیم . گیده‌جگیم کندلرین محیط وشرائطینه موافق کتبی دستور وشفاهی تاپشیریقلار ، اولومیته‌دن آلدیقدان صونرا، بیرنفر بلدچی‌نین رهنمالیقی ایله، اولنجی منزله طرف یولادوشدوم . مقصودیم ، حومه لرده گوردیگم منفی ومثبت جهتلری اظهار ایتمك دگل،اونا گوره‌ده نیجه گونین عرضینده‌نیجه کندگزیب دولاندیغیم‌حقنده ده ایضاحات ویرمگه احتیاج گورمیرم . لکن بونی تذکر ایدیرم که اونواحی‌نین یول وارزلرینه وخصوصا اشخاصینه آشنا اولمادیغیم ایچون، بیر کندن باشقا بیر کنده یولادوشدر- کن، اوکندین اهلیندن بیرنفر فرقه عضوی بلدچی عنوانیله منه قوشولور، صحبت ایده ایده یوللاردان قوروددوق . اونلار مختلف سوءاللار واسطه‌سیله، کندلرین اقتصادی وضعیاتی‌نین یاختیلاطماسنا راجع، فرقه وحکومتین امرو قرارلارینی، گوندملیك مسئله‌لری وبنی خبرلری، منده‌ن اوگره نردیلر . بوطریقیله سیاحت ایدرك هم گوره دیگیم یئرلری-اوجامان آغاجلی میشه‌لرله اورتولمیش، عظمتلی داغلاری، ویالچین قایالی سیلدریم دره‌لری گورور، وهم‌ده عهده‌دار اولدوغوم وظیفه‌نی ایفا ایدیردیم. خلاصه اسفندین قورتارماسینا بیرهفته قالیردی . هوادان ایلك باهارین عطری گلیردی . محیط گوزه‌ل اوق گویجك وساده ایدی. طبیعتین بوسرخوش‌چاغیندا من ، بلدچی یولداشیملا صحبت ایده‌ـ‌ایده یول گیدیردیك. اوزمزی‌ایله حرکت ایتدیگیمیز بیر یولقوشی آثار کن هیو... دوریتیشدیك» دیبیه منه خبر ویردی .

من باشیمی قالدیریب باقدم . تخمینا بیر کیلومتر مسافه‌ده بیر کند گوردم . بو کندده ، اوبیرلر کیمی اریم خرابه بیر حالدا نظریمده جلوه ایتدی . ایولری ، ۳ یاخود ۴ بنادن سوای چیی کرپیج ویاساده‌جه یالچیقدان تیکیلمیش، آلچاق داخمالاردان عبارت ایدی بوداخمالارین هر بیرسی‌نین بیر قاپیسی وبیرده پنجره عوضینده گمیش بیرباجاسی وارایدی. عمومیته ال حیوان سالینان طویله لر ایله انسان یاشایان ایولری خارجی گوروشدن تشخیص ویرمك ممكن‌دگل‌ایدی. بو منظره‌نین مشاهده‌سیندن ، من، اختیارسیز اولاراق دمدن بیرخیال عالمینه گیتدیم. خارجی مملکتلرده کندستان اهالیسی مدنی ومترقی بیر حیات گچیرمه‌گه موفق اولدوقلاری بیر حالدا طهران اصول اداره‌سی آلتیندا آذربایجانلی کندلیلری گون لرینی قاراتلیق وبدبخت‌لیر حالدا گچیرمیشلر . آدلارینی وطن و ملت پرست قویان اوخبیث حکمدارلار، واونلارین قویروقلاری رضاغالار، سیدضیاءلار وغیرلری کیمی خارجی‌لرین مستعمره سیا ستینه رضایت وریب ، آذربایجان ملتینی وجود دلتله‌باغلادیلار.

www.iran-archive.com

رضا آذری

# قهرمان تبریزین انقلاب تاریخیندن بیر صحیفه

۲

بو گونلرده یعنی ۱۳۲۶ نجی ایلین شعبان آیندا شهرین آذوقه‌سی قورتارمش چورکده تاپیلمیردی. شهرین محاصره‌سی ایله شدتلنمیشدی که خارجدن بیر نفرده اولسون شهره داخل اولماسی ممکن دگل ایدی.

بر شخص روایت ایدیردی که من آیین ۲۷ سینده یاسمنج‌دا ایدیم سحردن آخشاما قدر، او قدر پیاده و آتلی قوشون تبریزه طرف گیجیب گئتدی که سایی حسابی یوخیدی. توز قوزیمه دیردیم، بی چاره تبریز اهلیسی بو قدر قوشونون قاباغیندا نیجه دوزاجق و یقینا شهر بیر ساعت ده تسلیم اولوب خراب اولاجق در.

⁂

۲۷ شعبانده، ماکو اوردوسینین بقیه‌سی ده گلدی، آتا خانون، چولی و هر طرف دولمشیدی، بو قوشونون بر مقداری عین علی داغی نین اتکی ایله دوه‌چی محله سینه گئتمکده ایکن، آجی کنارینداکی فدائیلر اونلارین گئتمه‌سینه مانع اولوب ووروشما یا باشلادیلار. سردارین امری اوزرینه‌بو طرفدن توپلار آتش ایتمگه شروع ایدیب، شرابخل توپلاری‌نین گولله لری اونلارین آراسیندا پاتلا‌ییب اونلارین نظامینی داغیدیب‌دارما داغین ایلیدی. بو حالی گوردیکلرینده باری‌سی دوه‌چی یه طرف و قالانی دا گیری یه دونوب چوخ سرعتله اوزلاچاغا قویدیلار. قره داغلی رحیم خان و مرندلی شجاع نظام‌دا اونلارین ایچینده‌ایدیلر. دوربین لی کشفیات چیلارین راپورتینه گوره قیرخ مره قدر اؤلی بیرده قالمشیدی.

جمعه گونی شعبانین ۲۸ ینده، بو گون قیامت گونیندن بیر نمونه ایدی شهرین اطرافینی محاصره ایدن بوتون اوردولارین باش فرماندانی عین الدوله گوردی که تهدید ایله تبریزین غیرتلی جماعتی تسلیم اولمایب، استبداد بایراغینی آلتینا گیرمه یه جك و توز ملی حقلارینی آلماق اوچون مدافعه ایتمکده گئتدیکجه‌داها داشجاعت و جسارتله اولوب بو قدر قوشونین قاباقیندا قوجامان بیر داغ کیمی دایانیب‌دیلار بونین ایچون آیین ۲۵ ینده‌ن ۲۸ ینه قدر، تمام حاضرلیق آپاره شیدی.

شمال باغینین مقابلیندن یعنی مارالان اوستندن تا آجی چاینین بوخاریسینا قدر بیر مسافه‌ده، ۱۴ دانه قلعه یخان توپ دوزدیرمش، و ماکو اوردوسیدا توز توپلارینی شهرین شمال غربیندن تا قره ملیکه قدر یرلشدیرمشیدی. گوندن بیر ساعت گیچردی توپلار شهرین اوزرینه اوچ طرفدن آتش ایتمگه باشلادیلار سردار و سالارین امرینه گوره، ارك حیاتدان، مارالان و امیره قیزداکی توپلار دان دوشمنه طرف گولله یاغدیرمالا امانسیز جاسینا جواب ویریردی. بوتون غیرتلی فدائی لر توز سنگرلرینه محکم یرلشیب مدافعه یه حاضرلانمیشدیلار.

عین الدوله‌نین فرمانی ایله، بیر توپ (پولق) شاهسون و طالش - خانلارینین تحت قوماندلسیندا، مارا- لان طرفیندن، بویوك بیر توپ (پولق) عراق و بختیاری سرکرده لرینین قوماندلسی آلتیندا خیابان محله‌سی نین سمتیندن، بیر توپ (پولق) باغ میشه قاپیسیندان، بیر توپ آلافایی سمتیندن، بیر بویوك توپ قارا داغلی رحیم خانین سرکرده‌لیگیله، ساهان میدانی دوه‌چی قاپی سی طرفیندن بیر توپ استانبول قاپی سیندان یعنی سردارین ساغ طرفیندن بیر توپ دوه‌چی ایله امیره قیز آراسینداکی عرانجی کوچه سیندن سردار قوه لرینین مرکزینه دوغرو، اونلارین دا سرکرده‌لری قارا داغلی ضرغام و حاجی موسی خان و سایر قارا - داغ خانلاری ایدیلر. بیر توپ مرند قوه‌لری امره قیز ایله دوه‌چی آراسیندا اولارقوری چایدان، مرندلی شجاع نظام و سایر مرند خانلاری‌نین قوما - نداسی آلتیندا جناب سردارین سول جناحینا دوغرو. ایکنجی دفعه گلن ماکو اوردوسی دا آجی کورپیسی طرفیندن ماکولی عزت الله خان و سایر ماکو، سلماس، خوی و آواجیق خانلارینین سرکرده لیگی ایله. بیر توپ، قره‌ملك دن سالار ارفع و سیف الله خان و اوسکولی عیوضعلی خانین فرمانی آلتیندا شهرین (۱۱) محله سینی اوزره یوخاریدا یازیلان ترتیب ایله یورش ایتمگه باشلادیلار.

بو قوه‌لرین سایینی احتیاط لاریندان باشقا (۴۰) مین دن ۸۰ مینه قدر قید ایدنلر واردر. اوزمان تبریزین تقریبا اوچ حصه‌سیندن بیر حصه‌سینده ارتجاع قوه‌لرینین الینده‌ایدی، خطی مارالانین اوست طرفینده کی قورخانا انگیندن و اورداکی تپه‌لردن باشلا ییب ییکریه و باغمیشه ده کی قولله اوستیندن و اورادا میدان چایینین ساغ طرفیله تا قاری کورپی سینه‌قدر سونرا چائی بو طرفه گیجیب باغمیشه بازارچاسی، حرمخانه بازاری ایندی کی معارف وزارتی و شمس‌العماره و مجتهد کوچه سیندن منی (چار منار) دان ده تقریبا میدان چایی نین محرابیله تا استانبول قاپی سینا قدر اوزانیردی.

استانبول قاپی سی و ساهان میدانیندان شهرین شمالینه دوغرو امره قیز محله سینی آجی کنارینا گیده‌ن جاده‌سینین شرق طرفینده کی دوه‌چی ایله، امره قیز آراسیندا اولان بازار و کوچه‌لر تا چوله قدر آجی کنارینا قدر جبهه یونی ایدی غرب جبهه سیده قره ملیکدن قارشی سیندا اولان (حکم آوار) و (عمی زین‌الدین) محله‌لری ایدی. سایدیقیمیز جبهه یوینین آرخاسی یعنی مساحت و جمعیت‌جه شهرین تمام اوچ ده بیر حصه سیده او امانسیز دوشمنلرین الینده ایدی.

بله بیر آغیر شرایطده تبریزین بی چاره برده قالان اوچ حصه دن ایکی حصه‌سی، بو ظالم، رحمسیز و مروتسیز جلادلار، اشقیا و قاتلی استبداد جاناوارینین سودی لر ایله آج، سوسوز اولاراق اوچ آی ایدی که، گیجه - گوندوز ووروشما دا ایدی. حقیقتا بو شجاعته بو شرافته عشق اولسون!

محترم اوخوجولاری اینانمیریرام و گورنلرده تصدق ایدرلر که، تبریزین او زمانکی حالی، داش اوره‌کلی لری بیله آغلادیب رحمه گتیردی. شهر داخلنده اولان باغلار و باغچالار تبریزین عقلی و عصمتلی قادنلاری و معصوم بالالاری ایله دولمشیدی بی چاره‌لر اویون‌سوروسی کیمی یونجا و اوت علف یمگه باشلامشلار ایدی و بعضی خرداجا بالالارین زنبیل لر ایچینده سوموك تاپیب داش آراسیندا دوگوب یدیکلرینی توز گوزیمله گوردوم محله‌لرده و محله بازار چالارندا باققال - علاف و گوی - گویرتی ساتان دکانلاردا چورك عوضینه جما - عته یونجا ساتیلیردی. بو قیامت احوالینی او زمانلار گورنلر و یا گوروب ده ایندی یادینا سالانلار و یا عین حقیقته یازیلان بو سطر لری اوخویانلارین بشرت حسی و عاطفه‌سی جوشه گلیب آغلامامالی امکانسیزدر. بوشرطلیتیلمن بوکیله اولان آغیر بر شرایطده، آنجیغین مشروطه آزادلیق نعمتیندن بیری تهرانداکی ارتجاع دستگاهی و مرتجعلری تدویر و حیله یسولیله محو ایتدیلر. آزادلیق و رشادت بشیگی اولان تبریزی بو گون گوردیگیمیز کیمی خراب و پریشان حاله سالدیلار. بو زحمتلریمیزین و آزادلیق یولوندا چکدیگیمیز مصیبت لر و دوزدیگیمیز بلالارین حقی نی و مردینی بو ۳۹ ایلده یاختی آوجوموزا قویدیلار. توز حیات و شقاوتلری نی ایلك اول بو آزادلیق میدانی نین رشید قهرمانلارینی باشدا ستارخان و باقرخان اولماق اوزره حیله ایله تهرانه آپاروب اورادا و آیری یرلرده تولدرمکدن باشلایب سون ۲۵ ایلده آخرنجی مرتبه‌سینه یتیردیلر.

یوخاریدا دیدیگیمیز کیمی قارا داغلی مشهور رحیم خان ۲۸ شعبانیندا دوه‌چی قاپی‌سی طرفیندن هجومه حاضرلانمشیدی، سید ابراهیم مقبره سینین سمتینده قویدوردیغی توپ ایله فدائیلرین استانبول قاپی سیندا و عرانجی کوچه سینده کی سنگرلری نی دوبوردی، ورجی و گودرلی محله سینین فدائیلری بو سنگرلرده چوخ محکم دایانیب آتیشمایا باشلا دیلار. بیر توپ گولله‌سی بو سنگره دگمگله حاجی آقا مشهدی خدا کرم گودرلی نین اوغلی نی داغیتدی.

او جوانین انی نی و قاتینی و داش پارچالارینی اونون یانینداکی یولدا شلاری گودرلی مشهدی حسینی و سیف‌الدینی توز گوزلرینه گوردیلر حالدا او رشید جوانلار هیچ حالللا ربنا تغییر ویرمه ییب آتیشمالارنیدا دوام ایدیرایدیلر بیر قدم ده اولسون دالی قویمادیلار.

• دیده‌بان • سینماسیندا گوستریلن

# « ژاپونیانین مغلوب ایدیلمه‌سی »

فیلیمینین موافقیی

اول صفحه‌دن بقیه

حلقلرین اسارت آلتینا آلنماسی، دنیاده ژاپونیا امپریالیزمینین آغا لیغینین برقرار ایدیلمه‌سی اوغروندا توکیونون باش ارکانحربینین و مجلسی‌نین اشاده‌یکلری مدهش جنا یتلرین تاریخی سندلرین گوروروز.

فیلمیده ژاپونیا جهانگیرلرینین دنیاده حاکم‌موقعی دوتماق مقصدیله غصبکارلیق نقشه‌لرینی تطبیق ایتمه لری حادثه‌لری ایرنجلیکله افشاء اولونور.

ژاپونیا تجاوزکارلاری «چینین» حربی اوستونلوگیندن استفاده ایده‌رك ایلك اول چینی استیلا ایتمك‌مقصدیله بویوك قوه‌لرله‌هجوما گئچیرلر. سونرا یورت آرتورداکی روس‌حربی گمیلرینه باسقین‌ایدیرلر.

۱۹۴۱ نجی ایل دیقابر آیینن ۷ سینده ژاپون هوا قوه‌لرینین حمله سینه پیرل - هاربار آداسینا هجوم ایتمکله ساکت اوقیانوسدا محاربه نین آلاولانماسینا سبب اولورلار.

۱۹۱۸ نجی ایلده ولادی‌واستوکا قوشون چیخارتماقا موفق‌اولورلار.

۱۹۳۸ نجی‌ایل پیرسوروسکی ولایتینده خاسان گولی‌اطرافینداکی حادثه‌لر ژاپون امپریالیسترینین سوودتلر اتفاقی علیهنه ایشله‌دیکلری جنایتله نتیجه‌لنیر. سوودت اتفاقینه قارشیلیقلی اردیم مقاوله‌سی باغلایان جوان مغولستان خلق جمهوریتینی غصب ایتمك ایچون ژاپونلار هجوم ایدیرلرسه‌ده لاکن مغلوب‌اولورلار.

آلمانیا فاشیزمیله متفق اولان ژاپونیا امپریالیستلری استالین گرادین سقوط ایده‌جگینی گمان ایده‌رك شرقدن سوودتلر اتفاقینا هجوم‌ایتمك فاچه‌سینی حاضرلاییرلار. لاکن قهرمان قزل اوردونون استالین گراددا آلمان‌اردولارینا وردوغی ازلوم ضربه‌لری ژاپونلارین عاقبت سیز خولیالارینه سون قویور. قیزیل اوردونون ساکت اوقیانوس دوناناماسی‌نین و آمور چایی دوننما سی‌نین پارلاق حربی عملیاتلاری

سووت اوردوسونون قدرت و قوتی ییلمزلیگینی شرق ایل بسوندان اهل یورت آرتور قلعه‌سینین مدافعه سینده قهرمانجا‌سینا شهید اولموش روس عسکرلرینین قبری اوزرینه چیچك سپرن، سووت ژاپون جبهه‌سینده سووت اوشلارینین باش قوماندانی سوودتلر اتفاقی مارشا لی و اسیلویسکی اکرانده گورولمه سی گورولتولو آلقیشلارا سبب اولور.

اثر قابل‌مدتینده‌ژاپونیا تجاوز کارلارینین جدی حربی حاضرلیقینا باخمیاراق تجاوزکارلیقین خطرناك یوواسی اولان ژاپونیانین حاضرلادیغی باطلارمطفی قیزیل اوردونون آغیر ضربه‌لری آلتیندا ایدلیك سکوت ایدیر.

تماشاچیلار دنیاده عدالتلی صاحبین دایمی اولان قهرمان قیزیل اردونون تجاوزکار ژاپونیا امپیر یالیزمینین قودوز اوردولاری اوزه رینده چالدیغی هرغلبه‌نی آلقیشلارلا استقبال ایدیرلر.

سووت آدملارینین قدرتینین تایلمزلیگینی مردلیك و ارادهسینی افاده ایدن بو فلم‌منجرریا تپه‌لر ینده رالیسینین حزین آهنگی آلتیندا یورت آرتور قلعه‌سینده نگهبان دوران سحره‌لینین اوزاقلارا باخما سی ایله قورتاریر.

بوتون هموطنلاریمیزین بو ایمتلی تاریخی سندلار فیلمینه تماشا ایتمه سین توصیه ایدیریك.

صمد صباحی

# دنیا خبرلری

اول صفحه‌دن بقیه

## آمریقا بیرلشمش شتاتلاری ایله یونانستان آراسیندا هوا خطی یارادیلمشدر

واشنقتون. آمریکا بیرلشمش شتاتلارینین دولت دپارتمنتی اعلان ایتمشدر که، آمریقا بیرلشمش شتاتلارینین هوا خطی ایله یوك داشیماق حقنده یونانستانلا سازش باغلامشدر. بو سازش، هواخطی ایله علاقه ساخلامان و یونانستان تورپاغیندا طیاره‌لرین اینمه‌سی و هابئه ایرلاندیا فرانسه ایسویچره، ایتالیا، یونانستان، مصر، فلسطین، عراق، سعودیه، عربستانی، و هندوستان، کیچن بین‌الخلق هوا خطی ایله حرکت ایده‌جك طیاره‌لرین آقتیادا یشره اینمه‌سی ایچون آمریقا شرکتلرینه امکان ویره‌جکدر.

## آبونه چیلریمزه!

**اگر روزنامه‌لریز وقتینده چاتماسا ادارمیزین دفترینه خبر ویرین.**

آذربایجان مطبعه‌سی

166

شماره ۱۶۶ ایکنجی دوره

اشنبه ۱۸ فروردین ۱۳۲۵

# آذربایجان

مدیر : فتحی خشگنابی

اداره‌نین محلی ستارخان خیابانی

قیمتی ۵۰ دینار

| آبونه | ایلیک | ۱۲۰ | ریال |
| --- | --- | --- | --- |
| ۶ | آیلیق | ۶۵ | ۰ |
| ۳ | ۰ | ۳۵ | ۰ |

AZOH

بو روزنامه آذربایجان دموکرات فرقه‌سینین اورغانیدر

## فرقه حربی لشیر

فرقه‌میزین عضولری ئوز سون‌سیز و درین اعتمادلارینی، هر موقعده، فرقه‌نین عالی اورغانلارینین گوستر یشلرینی دوز گون بر صورتده اجرا ایتمکله فرقه رهبرلیگینه گوستر میش و اثبات ایتمیشدرلر. مرکزی کمیته‌نین بوتون چاغیر یشلاری، فرقه عضولری طرفیندن، همیشه چوق حرارت و علاقه ایله قرشلانمیشدر. بو عمق وسون‌سیز ایناما‌نین‌نمونه‌سی، فرقه عضولری طرفیندن، مرکزی کمیته‌نین فرقه‌نین حربی لشدرمک باره‌سینده، ویردیگی فرمانین تلقی و اجراسیندا، آیدینجاسینا گورونمکده‌در. بو شرفلی چاغیریش، فرقه‌میزده درین بیر احساس اویاندیریب، هامو وطن و آزادلیق مدافعه سی ایچون سلاح آلیبا گیرمکه بیر بیرینه سبقت ایتمکده‌دولر.

طبیعیدر هر بیر فرقه عضوی اله آلدیغی سلاحین حقینی اوزمان ایفا ایتمیش اولار که وطن آزادلیغی اوغروندا آپاریلان مبارزه‌لرده لایقنجه اوندان استفاده ایده بیلسین. صون محاربه لرده الده ایدیلن گنیش تجربه ایله آشنا اولسون. کافی مقداردا گنیش و حربی تعلیماتدان بهره آپارسین. بو حربی امتیازاتی الده ایتمک ایچون فرقه‌میز مساعد بیر شرایط یارادیب و بوتون فرقه عضولرینه امکان ویریر که شهرلر، کارخانه‌لر، اقتصادی و نظامی نقطه نظردن اهمیته حایز اولان منطقه لری قورومـاق و مدافعه ایتمکدن ئوتری بیر سلسله تعلیمات آلـاق باشلاسینلار و دوگوشلرده حمله ودفاع اصولنه آشنا اولسونلار. فرقه‌نین حربیلشمکی، فرقه‌میزین افتخارلا دولو تاریخینده چوق اهمیتلی بیر یئر دوتور.

بو گوندن اعتباراً بوتون فرقه عضولری وطنمیزی لایقنجه مدافعه ایتمک ایچون حربی تعلیمات گورمکه باشلایاجاق و بو تعلیمات سایه‌سینده هر بیر فرقه عضوی ئوز تاریخی وظیفه‌سینی یئرینه یئتیرمکه حاضرلاشاجاقدر.

فرقه‌میز هر بیر حساس و تاریخی مرحله ده ئوز لیاقتینی آذربایجان خلقی آزادلیق و حقیقی دموکراسی یه رهبرلیک ایتمکده گوسترمیشدر. اونا گوره بیز امینیک که بو تاریخی مرحله‌ده داخیدا افتخار و شرفله امتحاندان چیخاجاق و سعادت قپوسینی ملتمیزین اوزینه آچاجاقدر.

فریدون ابراهیمی

## سوو‌ه‌ت - ایران دانیشقلاری حقنده رسمی معلومات

مسقوادا ایرانین باش‌وزیری ایله سوو‌ه‌ت حکومتینین رهبرلری آراسیندا باشلانمیش و سوو‌ه‌ت سفیری گلدیکدن صونرا تهراندا دوام ایتدیریلمیش دانیشقلار ۱۳۲۵ نجی ایل ۱۵ فروردینه مطابق اولاراق ۱۹۴۶ نجی ایل ۴ - آپریلده آشاغیداکی مسئله‌لر اوزره تام سازشله قورتارمیشدر:

۱ - قیزیل اوردو حصه‌لری ۱۹۴۶ نجی ایل ۲۴ مارتدان داها دوغروسی ۱۳۲۵ نجی ایل ۴ - فروردیندن باشلایاراق ایرانین بوتون اراضی‌سینی آی یاریم مدتینده بوشالدیرلار.

۲ - ایران سوو‌ه‌ت مشترک نفت جمعیتی یارادیلماسی حقنده مقاوله و اونون شرطلری بو ایلین ۴ فروردیندن باشلایاراق ۷ آی مدت کئچدیکدن صونرا مجلسین ۱۵ نجی دوره‌سینین تصویبینه تقدیم ایدیله‌جکدر.

۳ - آذربایجان مسئله‌سی ایرانین داخلی ایشی اولدیغیندان حکومت ایله آذربایجان اهالیسی آراسیندا موجود قانونلارا مطابق اولاراق و آذربایجان خلقینه خیرخواه مناسبت روحینده اصلاحات کئچیرمک ایچون صلح یولی تاپیلاجاقدر.

شاهنشاه حکومتینین باش‌وزیری

احمد قوام

سوو‌ه‌ت سوسیالیست جمهوریتلری

اتفاقینین ایرانداکی سفیری ا. سادچیقوف

### مملکت خبرلری

#### باش وزیریمیزین مراغه‌یه ورودلاری

مراغه‌دن خصوصی مخبریمز طرفیندن مخابره ایدیلن مرتبلره گوره باش وزیریمیز ۱۶ / ۱ / ۲۵ ساعت ۸ ده مراغه‌یه وارد اولوب، مختلف طبقه‌لر و اداره رئیسلری ایله گوروشدیکدن صونرا اورادا اولان قوشون و فدائی تشکیلاتینا باش چکمیشلر.

#### اسگوده تلفون خطی

خصوصی مخبریمزدن:

پوست، تلغراف و تلفون وزیرلیگی‌نین تصویبیله اوسگو و خسروشادا تلفون خطی دایر اولوب ۱۲ / ۱ / ۲۵ دن آذربایجانین هر نقطه‌سیله مخابراتا باشلانیلمیشدر.

#### عجبشیرده حواللار تشکیلاتی

۹ / ۱ / ۲۵ ده عجبشیر محلی قومته‌سینین یاردیمی و اورا حواللاری و محصللرینین تشبثیله محلی قومته نین قولی بوندان سونرا منجاق تشکیل تاپیب. لازمی چیخشلاردان سونرا، نظامنامه‌یه مطابق اولاراق حواللار تشکیلاتینین انتخاباتی عمله گلیب ساعت (۱۳) ده گوروشلولی آلقیشلارلا خاتمه تاپدی.

## ملی مجلسین ایکنجی عمومی اجلاسینین ۲ نجی جلسه سینده

### اولان مذاکره لرین خلاصه سی

جمعه گونی ساعت ۹ بیر ربعده آذربایجان ملی مجلسین ایکنجی عمومی اجلاسی‌نین ۲ نجی جلسه‌سی عالی صورتده آقای شبستری‌نین ریاستی آلتیندا تشکیل تاپدی.

۱- آقای عظیما گنجمیش جلسه نین مذاکره‌لری‌نین باره‌سینده مجلسه گزارش ویردی.

آقای رئیس مجلس برنامه‌موجبه دانیشانلارین آدلارین ذکر ویردیکدن سونرا آقای پیشه‌وری تریبونین دالیندا قرار دوتاراق ملی حکومتین دورت آی مدتده گوردیگی ایشلر باره‌سینده مفصل صورتده معلومات ویردیلر. بو معلومات‌وقتینده مجلس ملی‌نین صورت جلسه سیندن آلینوب چاپ اولوناجاقدر. بیز آنجاق اونون بعضی نکته لرینی قید ایدیریک:

آقای پیشه‌وری - دولتمیزین گوردیگی ایشلر خلقین مستقیم دخالتی ایله اولمیشدر و بونا گورده من گمان ایدیرم که بو باره‌ده درین توضیحاته تازه‌لیگی اولماسین آنجاق چوق مختصر اشاره ایتمک ایسته‌یرم.

بیزیم ملی دولتمیز، خلقمیزین آزادلیق یولوندا آپاردیغی مبارزه گونلرینده سلاح واسطه‌سی ایله تشکیل اولموشدور.

ارتجاع دوره سیندن آلدیغمیز میراث منفور وچوروموش بیر دولت تشکیلاتیندن عبارت ایدی. دولتی اداره‌لرده تنبللیک و عطالت ایله وقت کئچیرمن سایمیز، حسابسیز، آمورلارین مقصدلاری بو ایدی که امرار معاش ایدیب بیر نوعیله ایش ساعتلرینی آخره یئتیرسینلر. من اونلاری مقصر حساب ایتمیرم. اونلارین یاشادیقلاری محیط و چالیشدیقلاری وضعیتین بوندان باشقه آیری بیر محصولی اولا بیلمزدی.

ملی دولت تشکیل تاپان موقع اداره‌لرین وضعیتی بو حور ایدی، حتی من استانداری‌یا گیدنده اورادا بیر پاک تاپا بیلمه‌دیم. دولت اداره‌لرینین باشیندا دورانلارین مقصدلری فقط شخصی استفاده و پول قازانماقدان عبارت ایدی، خلقین دردینه قالماق، دولت تشکیلاتینی لازمی طرزده اداره ایتمک فکرینده ابداً اولمامیشدرلار. اونا گوره بیز، حکومتی اله آلدیغمیز زمان بویوک مشکلاته تصادف ایتدیک. ولی خلقمیزین بیزه اولان اعتمادی، سیاستیمیزین دوز گونلیگی، ایشچیلریمیزین صداقتی سایه‌سینده تیزلیکله ایشلری یولونه قویوب مجلسه تقدیم ایتدیگیمیز برنامه اوزره اصلاحاته باشلادیق. ئوزیمیز چوق گوزل بیلیرسیز که بیز عملی یوللار ایله احتیاجلاریمیزی اورتادان قالدیرماق ایسته‌ییردیک. ملی دولت تشکیل تاپانادک خلق نمایندگی دولتیمن آیری ایدی. ملت دولتین مفهومیندن هیچ زاد آنلامیردی، چونکه دولت‌لار قوه‌سیله ملتی لزیردی... و خلق ایسه بونا عادت ایتمیشدی. «قورتارمادی»

## دنیا خبرلری

### امنیت شوراسندا

نیو-یورق. (سوو‌ه‌ت اتفاقی تلغراف نمایندگی). آپریلین ۴ - نده امنیت شوراسینین اجلاسی اولمشدر. سوو‌ه‌ت حکومتی ایله ایران حکومتی آراسندا گئدن دانیشقلار حقنده بو ایکی حکومتین معلومات تقدیم ایتمه لری ایله علاقه‌دار اولاراق امنیت شوراسی ایران مسئله‌سینین مذاکره سینی مای آیینین ۶ - سنادک تاخیره سالماغی قراره آلمشدر.

امنیت شوراسینین ایش قاعده لری مسئله‌سی اوزره امنیت شورا سنین گله‌جک اجلاسی آپریلین ۹ - نا تعیین ایدیلمشدر.

### لهیستانده سوسیال - دیموقرات تشکیلاتی ایله قومونیست فرقه‌سی بیر اتفاقدا بیراشمشدر

بیرلین. «دیجه فولکس‌زئیتونگ» غزیته‌سی خبر ویریر که، لهیستانده سوسیال - دیموقرات و قومونیست فرقه‌لری‌نین قورولتایلاری اولمشدر. فرقه قورولتایلاری واحد سوسیالیست فرقه‌سینین یارادیلماسی حقنده تکلیفی آپریلدا سس قویمشلار. فعله صنفینین بیرلیگی و واحد سوسیالیست فرقه سینین یارادیلماسی حقنده قرار لهیستانده بیر سس علیهنه ۱۵۹۹ سسدن عبارت اکثریت قبول ایدیلمشدر.

بقیه‌سی ۴ نجی صحیفه‌ده

ادبی انتقاد

# شاعرلر مجلسی

«قوسی»

۴-۳ نجی نمره

بو گونلرده ۴۳۴ صحیفه‌دن عبارت اولان شاعرلر مجلسی مجموعه‌سینین نشر اولماسی بوتون آذربایجان ادبیات مراقلی‌لارین سه‌وینديرمیشدیر.

بومجموعه آذربایجانین خیالی وگنج شاعرلری‌نین مهارتیندن ایلک نمونه اولدیغی ایچون خلق طرفیندن حرارتله قارشیلانیب، اونون نسخه لری اوخوجیلار و ادبیات سه‌ونلرین آراسیندا الدن‌اله دولانماقدادر.

بوآثرده تبریز شاعرلر مجلسینده شرکت ایدن وتوالکه‌نین باشقا شهرلریندن بوجمعیتله رابطه ساخلایان ۵۰ نفر شاعرین سئچیلمیش شعرلری درج ایدیلمیشدیر.

مقاله‌میزده بوشعرلرین بارەسینده داشماغی موضوع اتخاذ ایتمکله قبلاً کتابین کیفیتی بارەسینده نظریه گوسترمگی مناسب بیلیریك:

«شاعرلر مجلسی» مجموعه‌سی اولدوغی قدر سلیقه‌لی ونفیس شکلینده چاپدان چیخمیشدیر، اونین جلدینین اوزه‌رینده‌کی گوزه‌ل سرلوحه داخلی شاعرانه وجذابدیر، اوهرکه قدیم ال یازمالارینداولان کتابلارین برنجی صحیفه‌لرینده‌کی‌ترسیم ایتمیش ترنجلری وتذهیبلری خاطرلادیر.

کتابین اولینده بویوك شاعر و مشهور ادیب «ملامحمد فضولی»‌نین خیالی بیر تصویر قویولمشدیر، بو تصویرده فضولی‌یه «ادبیات استادی» کیمی معنالی سیما وریلمشدیر. لکن تاسف اولسون که بوشرق شعرینین گونشیندن، بیر ادبی شرح حال اونین تصویریندن سونرا بوقالین مجموعه‌یه علاوه اولمامیشدیر. کتابین مقدمه سینی مجموعه‌نین ۳۸۵-۳۹۳ صحیفه لرینده اوخوماق اولور، بومقدمه کتابین باشلانغیجنداچاپ ایدیلمیدی داها یاخشی اولاردی. آقای رضا قلی‌بگ بومقدمه‌ده قدیم زمانلاردا آذربایجان خلقی آراسیندا «گوركملی شاعرلر مجلسی» اولدیغی و ادبیاتمز تاریخنده اومجلسلرین گورکملی رول اوینادیقلارینی گوسترەرك معاصر دوروده آذربایجاندا شاعرلر مجلسینین وجوده گلمه‌سینین ضروری اولدیغی تایید ایتمیشلر. مقدمه‌نی یازان شاعرلر مجلسینین آزبیر زماندا بویوك موفقیتلره چاتماسینی بیان ایدرك «شاعرلر مجلسی وایندیکی یازیچیلار وشاعرلر جمعیتی عضولرینه توزیلی ادبیاتلارینی داهدا یوکسکره قالدیرماق ایشنده بویوك موفقیتلره» آرزوایتمشدیر.

شاعرلر مجلسنین برنتیجه عده شاعرلرینین شرح‌حالی آقای غلام محمدلی قلمیله یازیلیب مجموعه‌نین آخرلرینه علاوه ایدیلمشدیر. بوقیاس ترجمه حاللاردا بیز آذربایجانین معاصر شاعرلرینین حیات تاریخچه‌سی و اونلارین یاراتدیقلاری اثرلرینه تانیش اولیریق. علاوه بوشرح حاللار مجموعه‌یه «معاصر شاعرلر تذکره‌سی» کیمی‌ده امتیاز وریرمشدیر. بالبتّه اگر بوشرح حاللار هر شاعرین شعرلرینین اولینده، عکسلرینین یانیندا چاپ اولسایدی کتاب داها موزون و مناسب شکله دوشه‌ردی.

بیرنجی باخیشدا مجموعه‌نین گوزه چارپان نقصی بودرکه نه شاعرلرین اشعارنین چاپ ایتمسینده ونه ده اونلارین شرح حاللارینی یازمقدا، نه‌ده‌اقلاً مجموعه‌نین فهرستینده الفبائی اصولی مراعات ایتمه‌مشلر و لاکن هرمجموعه‌نین بیر الفبائی فهرستی اولدیقدا احتیاجی واردر. تاهرکس که ایسته‌بیر مثلا عاشق حسینین شعرلرنه باخسین فوراً «ع» حرفه مراجعه ایتمکله صحیفه‌نین نمره‌سینی بیلسین وبوش یره وقتنی آلتی صحیفه لیك فهرستی باشدان باشه اوخوماقا تلف ایتمه‌سین.

§§§

مجموعه‌ده‌کی اشعارین مختلف موضوعلری اولدیقی کیمی مختلف طرز، وزن وقافیه‌لری ده واردر: بوشعرلرین بیرسیراسی بوجهتدن آذربایجان منظوم ادبیاتینین ۱۹-۱۷ نجی قرنلرده یارادیلان اثرلریندن الهام آلیرلار. فطرتین، میلانی‌نین، صفوتین، صحافین، ذاکرین شعرلری بوردیقده قرار تاپیرلار. بیرآیری سیرادا بونلاردان ۱۹ نجی قرنین آخرلرنده وایگرمی نجی قرنین اوللرینده وجوده گلمیش آذری سبکینده تقلید ایدیرلر، آذراوغلی مدینه گولگون، علی توده، کمالی بودسته شاعرلردن تاپیرلار. بیر اوچنجی قسم شعرلرده واردرکه لفظ وصنایع شعری جهتندن قدیم ادبیاته، اما فکر ومعنی حیثیندن یوکسك اشعاره اوخشادرلار، اعتماد، بورچالو، درفشی‌نین چوق قطعه‌لری بو صنعته مالك دیرلر. مجموعه‌ده اولان یئنی سبك و یئنی مکتب بی‌ربانین، خندانین هلال ناصری‌نین قطعه لرینده گورسنمکده‌در. عاشق حسینین شعر لری عاشق داستانلاریندان وعاشق سوزلریندن الهام آلیرلار. کورد شاعری هزارین و ارمنی شاعری عوفاسیانین توزلرینه مخصوص سبك لری واردر. ساهرین خصوصی اسلوبی اونین رباعی شعرلرینده ایشلنمشدر.

بوتون شاعرلر توز یارادیجلیق لارینی سیاسی، اجتماعی وملی احساسات و تاثرات اوزرینده وجوده گتیرمشلر: علی فطرت مجموعه‌نین برنجی شاعری توز «وطن عشقنده»، «آذربایجان طرلانی»، «ای وطنیم»، «آذربایجانیم یاشا» قطعه‌لرینده عزیز آنا توپراغی آذربایجانا علاقه دار اولدقنی گوستریر، او بیلدیریرکه «ملت توز مقدس وطنی اوغروندا چالشماقا وظیفه‌داراولاراق کنچمیش قهرمانلارین حیات تاریخی اونین ایچون اونودولماز بیر سرمشق اولا بیلر».

میرمهدی اعتماد جوشقون احساسات، ساده جمله‌لر، روان عبارتلرله «آزادلیق بهاری» قطعه‌سینده آزادلیق گونشنین دوغماسینی توصیف ایتمشدر، «دوغما آذربایجان» شعرینده اولکه‌نین گوزللیکلرینی شانلی تاریخینی، خلقین سعونجینی آیدینلا تدیرمشدر.

اعتماد شعرلرینده مقصودینی بیان ایتدیکدن سونرا بدعی بیر نتیجه‌یه چاتیر، بونتیجه‌نی‌ده موفقیتله یاشا ویرمیشدر. «محمد بیریا» انقلابی و عین زماندا بیر خلق شاعری‌دیر، او خلقین خصوصیندا فقیر طبقه‌نین حیاتیندان و آمال وآرزوسیندا موضوع آلاراق اشعارینی سویله‌ییر، شاعرین سوزلری قلبدن گلدیگی ایچون بوتون اوخوجلارین اوره‌گینده سونمز اثرلر بوراخیرلار.

بی‌ریانین اشعارینده گل وبلبل کلمه‌لری چوق آز ایشله‌نیلیر. اونلار عموما انقلاب، عصیان، آزادلیق، حریت وبوکیمی کلمه‌لرایله دولودر. شاعرین اثرلرینده دنیا آزادلیقی اوغروندا چالیشانلارا بویوك احترام وتقدیر حسی یارانیر.

جعفر خندان سوویت آذربایجانین فعال شاعری آذربایجان حکایه‌لریندن بیرگوزه‌ل قیزین حکایه سینی «تبریزین قمری» عنوانیله نظمه چکمشدر بومنظوم داستان نهایت موزون و رواندر اونون برنجی پارچالاریندا تبریزین شاه اسماعیل دوراندا جلال وشوکتیندن آذربایجانین آداب وعنعه‌لریندن دانیشیر کن صون پارچه‌لرینده قمرین هندوستان شاهنه گلین گتمه‌سینی تصویر ایتمشدر. قمر هندوستاندا یاراماسا مشدر بو بویوك توالکه‌نین عجیبه غریبه‌لری، گوزه‌للکلری اونی مشغول ایده بیلمه‌مشدر، اوبیر باغچه‌سیندن یوداغیندان آیریلمش گل کیمی سولمش سونراده دردین یسر یوخو اونی آغوشه آلمیشدر.

شاعرین بویوك هنری بوائل یانیسینی قمرین دلیندن یازماقدادر: «عزیزیم وطن یاخشی، گوزه‌لگی کتن یاخشی، غربت یئترجت اولسا یئنه‌ده وطن یاخشی».

ستانین نتیجه و آخرنجی بیتی «بلبل چمنسیز اولماز، انسان وطنسز اولماز» چوق مفکوره‌وی و درین معنایه مالکدر. میلانی‌نین «لور» قطعه‌سی معنی حیثیندن دقته‌لایقدر، بیزیم معاصر ادبیاتمزبوجوره شیرین وساده مثللر وحکایه‌لردن بوش، قالمشدر.

آذر اوغلی «باکوسفری» چاقادا آرازی گنجرکن، باکو رونور، بایرام دسته‌سی» وباشقا قطعه‌لرینده توز باکو مسافرت خاطراتین یازیر بوجوان شاعرین اشعاری چوق ساده وطبعی‌دیر، اونلاردا هیچ بیر تکلیف گورونمور، او تمثیل و تشبیهی کاملا مناسب بیر شکلیده ایشله دیر.

مظفر درفشی مجموعه‌ده شرکت ایدمن گنج شاعرلردن بیرنمونه اولا بیلیر، درفشی و اوتون شاعریولداشلاری طبیعتده یاش وبریب گوگرن گللر کیمی دیرلر، نجه‌که بو گللر باغبان‌سیزلیق وسوسوزلیق سایه سینده سولماقله توز عطرلرین محفوظ ساخلایرلار بو گنج شاعرلرده کچمیش زمانلردا آغیر حیات شرایطی آلتیندا قالیب، راکد بیر محیطده یاشاماقلا برابر توز استعدادلرینی حفظ ایتمشلر.

وطنین گلجگی خلقین سعادتی جوانلارا باغلیدر، جوان شاعرلریمیز لازمدر ایتدیکلری ایله کفایتمه‌یب توزلرینی، عالمشدیرمك، معاصر لشدیرمك ایچون بویوك فعالیته باشلاسینلار. یاجاردیقلری قدر دنیا ادبیاتینین شاهازلرینی منظوم اثرلرینه یاخینلاشسینلار، دنیادا اولان ادبی جریانلارینی آنلاسینلار. توزگه ملتلرین صنایع ادبی سیندن باخبراولسینلار، آذربایجانین ادبیات تاریخینی یاخشیدان یاخشا دقعه‌لرجه ورقله‌سینلر تاخاق اوغروندا و وطن یولوندا چالشیر کن یئنی موفقیتلره نائل اولسینلار.

بوموضوعده ده یاخشی درك ایتمه‌سیلر که شاعرلر مجلسینین موسسلری وآذربایجان خلق، معارف خادملری توجه ایله‌مسئلر کی یاشادیغمز عصرده بوتون دنیا خلقلاری ترقی و سعادته چاتماقا چالشیرلار، هرملت توزتوالکه سینده زنگین بیر مدنیت وجوده گلمه‌سینه سعی ایدیر، علمی، ادبی، تاریخی اکتشافلرینی آثارلرین، تحقیقاتین سایی آرتیر، سیاسی واجتماعی اصول وعقاید مرتب حالدا یوکسلیر، خلاصه دنیا دائمی حالدا اولاراق ترقی مرحله‌لرین طی ایدیر.

آزادلیق و ملیته علاقه‌سی اولان آذربایجان خلقی‌ده بوندان برکنارده قالابیلمز، شبهه سیز بیزده گرگ توزبیزه مخصوص شئون ومدنیت یاراتماقا سعی ایدمك.

بوگون ادبیات عالمیده شعردن باشقادیگر یازیچیلیق شعبه‌لری‌یارانیبدر، شاعرلر ایچون ادبیات صحیفه‌لرینده یالنیز بیر ستون تخصیص وریلیبدر، باشقا ستونلاری روزنامه‌جیلر، ادیبلر، دراماتورلر، منقدلر اجتماعی وسیاسی موضوعلری یازانلر اداره ایدیرلر.

بوناگوره‌ده مصلحت گوروروزکه شاعرلر مجلسی یانیندا یئنی وجوده گلمیش یازیچیلار جمعیتینین توسعه سینه چالشماق، اوندا یوقاریدا اید اولان شکلیده خصوصی شعبه‌لر ایجاد ایتمك، امکان‌اولدیقی صورتده بوجمعیتی شاعرلر مجلسیندن آیرماق و اونلار ایچون گنیش و سالم تپه گورمك ان مهم ومقدس بیروظیفه‌دیر.

---

## اورتق محالیندان دریان کندینون دموکرات عضولریندن فدائیلره وریلن هدیه‌لر

| | | |
|---|---|---|
| فهراد حسن بگی | ۳۰ | « |
| علیقلی ملااوغلی | ۱۰ | « |
| رستم علی‌اکبر | ۲۰ | « |
| قدش فیاضی | ۲۰ | « |
| احمد برهانی | ۱۰ | « |
| قلی پایدار | ۱۰ | « |
| محمدآقا شرف | ۱۰۰ | « |
| رسول خوشخبری | ۱۰ | « |
| فرج کریم | ۱۰ | « |
| غلامحسین میکائیلی | ۳۰ | « |
| عسگر خیری | ۳۰ | « |
| حسن اسدیاری | ۳۰ | « |
| حسین آقا هاشیمی | ۲۰ | « |
| حسین محمدعلی | ۳۰ | « |
| غلامحسین خسروی | ۴۰ | « |
| حسین حسینی | ۶۰ | « |
| عباس عراقی | ۳۰ | « |
| علی صادق | ۳۰ | « |
| حسن منوری | ۴۰ | « |
| میرزاعلی رضاقلولو | ۶۰ | « |
| محمدعلی لطفی | ۵۰ | « |
| آقاعلی عالیهزاده | ۱۰۰ | « |
| محمدحسین امیربکلوئی | ۱۰۰ | « |

## فدائیلر ایچون هدیه یول‌و گمی پست وزارتینین وردیگی پوللار

| | | |
|---|---|---|
| امیر مقدم | ۳۰۰ | ریال |
| امیر خسروی | ۱۰۰ | « |
| دکتر براز | ۱۰۰ | « |
| حیدر حدادی | ۱۰۰ | « |
| صادق محرری | ۹۰ | « |
| میریحیی تقبا | ۷۰ | « |
| فاتقی | ۵۰ | « |
| حصاری زنوری | ۵۰ | « |
| اکبر تحویلی | ۵۰ | « |

---

## ( غزل )

یوزون گوندورمگر دونموش سراسر شوقی دنیانی
گوره‌ن مفتون اولور دائم سنین‌تك شوخ زیبانی
اول آهو گوزلرین ایتمیش منی حیرانبو عالمده
نه تك حیر اتام بیرمن، ایدیب واله هرانسانی
ملك تك سورتین گورسه‌یدی جانا! یئنوا مجنون
اولاردی حسنینه مایل، قیلاردی ترك لیلانی
یوزونده دانه‌خالین گوره‌ن وقتده دوشوندوم من
نیچون ترك ایلمش آدم او وقتده باغ رضوانی
بو حسن وبو ملاحتده سنی گورسه‌یدی هرکیمسه
مذمت ایلمزدی وامق فرهاد صنعانی
داها سینه‌مده‌یئر یوخدور اوخوندان ای کمان ابرو
یئدر بیهوده یاغدیرما بوقدر تیر مژگانی
ملامت ایلیمه ذاکر، منی سویلر غزل یازما
نیجه یازماز غزل محزون گورنده حسن جانانی

محزون

www.iran-archive.com

# کئچمیش ارتجاع قوشونونون

## داخلی وضعیتی نه‌جور ایدی ؟

سابق قولدورلق دوره‌سینده‌کی قوشونون سربازخانالارینین وضعیتی نظره آلساق، اوزمان آذربایجانین سربازلیغا گیده‌ن جوانلاری او اخلاقسیز محیطده ایکی ایل خدمت مدتینده ئوز اخلاق لارینی و صحت‌لرینی ایتیریب جامعه‌ایچریسینه دونردیلر.

جلاد و رشوت ییه‌ن فرمانده‌لرین و وکیل باشی لارین ظلمی و شاللاغی آلتیندا دائما ازیلمکده ایدیلر.

اویوبوك سربازخانا اوطاقلارینین آدینی (آسایشگاه) قویوب ولی حقیقتده اخلاق سیزلق و کثافت یووالارینا داخل اولاندا همیشه عفونت، تر و کثافت قوخوسی که سربازلارین چیرك پالتالارینین واوطاقین تکینه سریلمیش ناتمیز سرمجك‌لاریندن تولید اولاردی انسانین بورنونا چارپاردی.

سربازلارا هر جهتدن یاشایش قسمتلرینی چتینلشدیریب و اونلاری بیرنفر (قرمقول) کیمی ئوز ارتجاعی مراملارینی یئرتمك و جیبلارینی دولدورماقدان ئوتری، هر جور حقوقلاردان محروم ایتمیشدیلر. مثلا اونلارین یه‌مك وضعیتی بئله ایدی که آدینا آبگوشت دیدیکلری بیر نیجه دانا ات سوموگی و بش آلتی دانادا نخوددان عبارت اولان بیر کاسا ایگرنجی ایستی سوایدی. بیر صورتده‌کی هر گون مرتب سربازلارین جیره‌سی بیچاره ملتیه‌ز بن جیبیندن ویریلیردی. ائیله ایسه بو نه دندر که آشپزخانالارین او کثیف قازانلاریندا سورسوموك و بیر آز نخوددان سوای هیچ بیرشئی تاپیلمازدی! معلومدر که، سربازلارین بو جیره‌سی او شهوت پرست و اوغری فرمانده‌لرین کیفلارینی، شهوتلرینی و ثروتلرینی تامین ایده‌ردی.

سربازلارین یاتاجاق یرلری ایسه بو ترتیبده‌ایدی : باشی آلتینا یاسدیق و یاخود آلتینا دوشك سالماق حقینه مالك دگلدیلر بلکه، اونلار قوری یرده ئوز پیس و مردار باشماق‌لارینی باشلارینین آلتینا قویدوقلاری حالدا بیر دانا ادیال ایله یاتماغا اویدیختلری مجبور ایده‌ردیلر. و او یاسدان دیه قدر میکروبخانا و بیت بیره و سایرحشرات کومه‌سی اولان اوطالارда اونلارین حیات سورمه‌لری حقیقتا آغلامالی بیر حال ایدی.

سربازلارین هیچ‌وقت ئوزجیره‌لرینی ایسته‌مگه حقلری یوخ ایدی. ایسته دیکلری تقدیرده فرمانده‌لرین تاپداغی آلتیندا ئولمگیدیلر. یالنیز فرمانده‌لرین حسن توجهینی قازانیب و اونلارین رضایتنی اله گتیرمکدن ئوتری لیستارین آلتینی امضاء ایتمك حقینه مالك ایدیلر.

سربازلار سربازخانادا خدمته مشغول اولماق عوضینه یا فرمانده‌لرین ایوینده بنا فعله لیك ایده‌ردیلر که اونلاری نتیجه‌ده بیر آپارتمانا صاحب ایتسونلر. و یادا دولتی بنالرده فعله برینه ایشله‌ییب و او بنالرین مخارجی مرتجع دولتین جانی و فاسد بویوك مامورلارینین عیش و نوشینه صرف اولاردی.

خلاصه اوبیچاره جوانلاریمیزین باشینا اورادا او قدر فلاکت گتیریردیلر که سربازلار ئوز فرمانده‌لرینین ایوینده گیدیب نوکرلیك و له‌له‌لیك ایتمگی سربازخانادا خدمت ایتمگه ترجیح ویره‌ردیلر بئونا گوره‌ده او زمان هر کیسم ئوز آدینی نظام وظیفه اعلانیندا گوروسیدی وظیفه‌یه گیتمگی زندانا دوشمك کیمی و بلکه‌ده آغیر حساب ایدیرك یولسوزلار ایسه فراره تشث ایده‌ردیلر. و پوللی لاردا پول و پارتی وسیله‌سی ایله خدمته گیتمکدن یاخالارینی قورتاراردیلار.

اما ایندی چوخ بویوك سعادتدر که او ظالم، غاصب وارتجاع دولتین کوکی قازیلیب ملی حکومتیمیزین قورولوشوندان و اینه ساتلادیغی گوندن بو ظلماره سون قویولدی.

سربز خانالاری و سربازلاری ایستر لباس جهتیندن و ایسترسه‌ده راحت لیق و یه ایشمك جهتیندن چوخ مرتب و یاخشی بیر صورتده نظامنه سالدی. اونا گوره‌ده ایندی آذربایجان جوانلاری ئوز آدلارینی نظام‌وظیفه اعلانیندا گوره‌ده چوخ سه‌وینج و رغبت ایله خلق‌اوشونلار صیراسینا یازیلماغا جان آتیرلار.

ایندی بیز و بویوك مبتیزقدر بنی بیلیب و صمیم قلبدن جوان ملی دولتیمیزین بوجوره یئنی موفقیتلر بنی (آرزو و امید ایدیریك).

## اعلان

تبریزین بدایت محکمه‌سینین ایکنجی شعبه‌سینن ۱۱۳۰-۲۳-۱۲ ر ۲۴ نمره‌لی حکمنین سوادی

شاکی - عصمت خانم جدیدالاسلام رضا قیزی

متهم - بالا کشی نجفقلی اوغلی (عالی مهر) ۳۲ ساله شغل فعله آزاد مجهول‌المکان

اتهام - شاکیه‌نی کنك کارلیق ایدوب که یارلانوب‌ولی‌نتیجه رسیدملیك دن ئوتری دوسیه محکمه‌یه ارجاع اولوب‌چون متهم مجهول‌المکان در مجله رسمی طبق مقررات آگهی نشر واحضار اولوب احضار قانونی مجله رسمی موجبجه مقتضی‌اولوب دوسیه عمل یوخاردکی تاریخده تحت‌نظره آلوب آقای بهرامی زاده وکیل‌عمومی حضوریله حکم غیابی صادر اولور متهم با آگهی در مجله رسمی حاضر اولمیوب آقای دادیار تقاضای رسیدگی غیابی و صدور حکم مجازات متهم ایلدی ختم مذاکره اعلام رای صادر اولور چون متهم با آگهی مجله رسمی‌ده حاضر اولمیوب بر طبق گزارش کلانتری و پاسبان جرم انتسابی محرزدر لهذا متهم مزبور بر طبق قسمت اخیر ماده ۱۷۳ قانون کیفر برای حبس تادیبی قابل تبدیل بجزای نقدی از قرار روزی پنجریال محکوم اولور بوحکم غیابی ابلاغ اولیاندان سونرا موعد قانونی‌ده قابل اعتراض‌در. شعبه ۲ بدایت مجله رسمی صیدصفی آبلاغ

جون محل اقامت متهم غیر معلوم در اونا گوره رونوشت حکم آگهی وسیله سیله روزنامه رسمی‌ده درج اولور که متهم مدت مقرره‌ده ئوز قانونی حقیندن استفاده ایلسون ش ۱۹ ۳-۳

تبریز بدایت محکمه‌لرینین مدیر دفتری - صدرالدین فرس

## اعلان

اعتبارا اعلان اولونور که آقای علی اکبر قراجه - جبار ایمانی و رسول اصولی و ۷۶ نفر رعیت دیزج علیاکندین محال مرندده اونلارین علیهنه عرضحال و اعتراضی بر ثبت ۸۷ قطعه شرکه قیمت اولونموش ۸۲۳۶۰ قران محکمه شعبه ۱ شهرستان تبریزده مطرح اولونموشدی تاریخ ۲۷-۱۱-۱۹ ده حکم بدوی رعایانون منفعتنه صادر اولوب و آقای علی‌اکبر قراجه وقت قانونی‌ده عرضحال استینافی دفتر استیناف آذربایجانه تسلیم ایلمیشدی جریان قانونی‌دن سونرا بالاخره حکم‌بدوی اکثریت رائیله شعبه ۱ استینافینا ابرام اولوب و سونرا آقای جهانشاهی وسیله‌سیله که وکیل علی‌اکبر قراجه ایمش عرضحال تمیزی بدون‌تمیز قانونی تقدیم و نمره ۴۱-۳-۲۰ ثبت اولوب چون مهلت قانونی ده عرضحال تمیز جهتدن تکمیل اولمیوب بونا گوره قرار رد عرضحال تمیزی تاریخ ۲۰-۳-۲۱ ده شعبه ۱ استینافینا صادر اولوب و تاریخ ۲-۶-۲۲ ده آقای جهانشاهی وکیل اداره اوقاف تازه‌دن عرضحال اعتراضی ریاست معارف طرفندن همان ۸۷ قطعه یئر که اونون‌حکمی محکمه شعبه ۱ استینافینا دستور اولمیشدی آقای جبار ایمانی و رسول اصولی و بیر عده رعایا که اونلارین مشخصاتی صریح عرضحالده قید اولمیوب دفتر استینافه تقدیم و نمره ۱۰۶ ر ۲-۲۲ ثبت اولوب چون تعداد رعایا ۱۵ نفردن آرتیق وعلاوه بئله که ذکر اولدی مشخصات صریح رعایا معارف وکیلینین طرفیندن قید اولمیوب بونا گوره مراتب ۳ دفعه روزنامه آزاد ملت و روزنامه آذربایجان‌دا مطابق ماده ۱۰۸ آئین دادرسی مدنی نشر اولونور که آخرین نشر اعلان دان سونرا مدت قانونی ده رعایا محکمه شعبه ۱ استینافینا حاضر اولسونلار و الا رای مقتضی صادر اولوناجاق وهرگاه سونرادان اعلامیه‌یه احتیاج اولسا ۱ دفعه نشر اولاجاق و اونون قانونی مدتی ۱۰ گون‌دور. ش ۱۴ ۳-۳

آذربایجان استیناف محکمه‌لرینین مدیر دفتری - فرید

حکایه

بکلر حائیلی

# حیاتدا منیم نصیبیم ...

۲

بونلارین، آلین تری ایله، دوزولمز زحمتلری نتیجه‌سینده، اله گتیردیکلری معیشت یولینی اگری یوروخ یوللارایله الریندن آلدیلار. فابریکلر، زاوودلار، مدرسه‌و مریضخانه‌لر آچماق عوضینده، آپاروب عصمتسیز خانملا- رلا عشقبازلیقدا و عیشلیقدا صرف ایتدیلر.» دیه‌توز-توزیمه دوشوندیم.

- یولداش تعلیماتچی! گه‌ده نه‌فکره گیتدین» دیه‌ن یلدچی‌نین سسی منی دوشونجه‌دن آییلتدی. او سانکه منیم توره‌کیمدن گیچه‌ن افکاری آنلامیشدی:

- «نه ایچون صحبت ایتمیرسن؟» دیدی.

- هیچ غصه ایتمه، او که کیچمیشیمیزدر گیچیب، بیرداها اونی گیریه قایتارماق ممکن اولمادیغی ایچون اونون بارەسینده دوشونمك ده هدردر. او که گلجکیمیزدر، بوخصوصدا دا هیچ فکر ایتمگه ده‌گمز بوجهته که دموکرات پارتیاسینین یاراندیغی و رهبرلیك ایتدیگی ملی‌حکومتیمیز خلقینی، کمال رفاهیت‌ایله یاشاداجاغینا، بیز زحمتکشلری سعادته چیخارداجاغینا اسارت وملالتدن قورتاراجاغنا اینانمالی‌ییق. ساغ اولسون شهامتلی رهبرلریمیز، وار اولسون مبارزهم مسلکلاریمیز» دیه منیم قلبیمی ترلزله گتیرمش حقیقه متانتلی بیرستون ووردی خلاصه کنده وارد اولدوق.

نسبتا مرغوب اولان بیر بنانین قارشوسیندا کنداهلیندن ۶-۵ کیشی اوتورموشدولار بیر طرفده ده ۴-۳ نفر اوشاق «هانسی شاهین دورانی اولدوغونو بیلمه‌دن، دردین عمین نه‌رنگده اولدوغونو دوشونمه‌دن» دانشوب گولوشیردیلر. حقیقتا بوموسمده گون قاباغیندا اوتورماق، مهربان بیر آنانین آغوشینده بوخویا گیتمك کیمی هاویاخوش‌ونشئه‌لی گوروندردی ریما تیکیشدی. مقصودی: معلومکه منیله دانیشماق ایدی. بوزمان، منم دقتیمی جلب ایدنشی بواولدی که همین اوشاقلارین آراسیندان ۹-۸ یاشیندا سولغون رنگلی و مخزون باخیشلی بیرقز اوشاغی، منی گوره‌ن کیمی آیاغا دوراراق، من گلدیگیم یوللارا دوغرو، دقتله گوزلری ایشله دیکجه باقماغا باشلادی. سونرا آختاردیغینی سانکه گورمیه‌ده‌یگی ایچون مایوس‌اولوب گه‌ده یئرینه اوتوردی. او بیره‌اوتورارکن اوره گینین ان درینلیگیندن، موثر ویاندیریجی بیر آه‌چکدی. آهی‌نین سسینی ایشیتمه دیم سه‌ده اما قلبیمین شهادتی ایله بتون وجودیمده حس ایتدیم...

رفیقیم: «تشکیلات اورادر» دیه اشاره‌ایله همین بنانی منه گوستردی. اورادا اوتوران اشخاص بیزی گورجك آیاغا قالخدیلار. منیم، فرقه طرفیندن گونده‌ریلمیش نماینده‌اولدوغومو درك ایدرك بشاشتله منه یاخینلاشوب، تواضع واحتراملا بیر-بیر ال اوزاتدیلار. گوروشدیك وعین زماندا بیر بیرلریمیزین احوالینی‌ده سوروشدوق.

خلاصه اونلارلا سوال - جوابا باشلایوب، حومه‌نین صنعتی وکانی ایله ده تانش اولدوم. مختلف ایشاره‌حقینده فرقین صحبته مشغول ایکن: «عمی‌جان!» دیه خطاب ایدن انجه‌بیرسس ایشیتدیم. بوسس، منه خطاب اولدوغونو درك ایدیب، اونون گلدیگینی حس ایتدیگیم طرفه چه‌وریلدیم. و ملاحظه ایدرکن، کنده وارد اولدوغوم وقتده، نظریمی اوزنه جلب ایدن قیزجغزی گوردوم. معصوم بالا یانیمدا دوروب باواشجادان منه گیمدن دوتموش، تیسگیلی باخیشلارینی دوداغلاردی ریما تیکیشدی. مقصودی: معلومکه منیله دانیشماق ایدی. بوسیبه:

- «نه دیمك استیرسن، قزیم؟» دیه اوندان سوروشدوم.

- «منیم آقاجانیم، بس گلمدی؟» دیه مندن سوال ایتدی.

اونون، «یاخ من گلرکن، صونی گوروسه‌ن بوللارا حسرت ونیگراناتیقلا گوز تیکدیگی‌نین سببینی ایندی آنلادیم. دوشونمدیم که، اوشاق، آتاسی‌نین انتظارینی چکیرمش. لاکن من اونون آتاسینی تانیمادیغیم، و، نه وقت گله‌جگینی بیلمه‌دیگیم ایچون، اونا ویره‌جگیم جوابدار: اونه بیر جوابدان که اونون الینی صیقیلماسین، حالی : پیشان اولماسین: عاجز و چاره‌سیز قالدیم. اونا گوره مصاحبلریمین اوزینه باخدیم.

اونلاردان بیرنجیسی‌نین گوزلری‌نین یاشار دیغنی، بیرینین آسفلی بیرآه چکدیگینی مشاهده ایدیب، بیرآیری‌سی تیزابه آهسته بیرسه‌له:

- «یازیق اوشاق، الله سنه صبروتسلی ویرسین» دیه‌ایل ایزنه دانیشدیغینی ایشیتدیم. اونلارین بوئله ملول وضعیتلو حرکتلریندن من مبهوت اولدوم.

167


شماره ۱۶۷ ایکنجی دوره

۲شنبه ۱۹ فروردین ۱۳۲۵


# آذربایجان


قیمتی ۵۰ دینار

| آبونه | ایلیك | ۱۳۰ | ریال |
|---|---|---|---|
| ۶ | آیلیق | ۶۵ | « |
| ۳ | « | ۳۵ | « |

مدیر : فتحی خشگنابی

اداره‌نین محلی ستارخان خیابانی

بو روزنامه آذربایجان دموکرات فرقه‌سینین اورغانیدر


AZOH

## ملی مجلسین ایکنجی عمومی اجلاسینین ۲نجی جلسه سینده آقای پیشه‌ورینین ایتدیگی نطقین خلاصه سی

کیچن شماره ده‌ن بقیه

بیز بو عادتی آرادان قالدیرماق ایچون جدی صورتده عملیاته گیریشدیك . بیز حکومتیمیزی تشکیلات یوللاری ایله خلقه یاخینلاشدیردیق ، خلق انجمن ایالتی و ولایتی سئچدیلر و اوندان سونرا شهرداری مسئله‌لری ایدی که قاباقکی دوره‌ده شهرانجمنی آدینـا بیر انجمن دوزه‌لدیردیلر ، اما بز بونی دادموکراسی اساسلاری اوزرینده قوردوق . من یاشی‌اوجاغی ایله دیه بیلرم که بوتون آذربایجاندا اولان شهرلرده شهر انجمنلری بو آز مدتده بویوك فعالیتلر ایتمیشلر ، مراغه شهری تولکه‌مزین ان بویوك شهرلریندن اولماسا‌دا بو آخر سفرمده مشاهده ایتدیم که یادیه اوراقی قلا کیندن قورتاریب ایشلری اوقدر وسعت تاپمیشدر که دولت تیاتروسی دوزه‌لتمگه اقدام ایتمیشدرلر بو ایسه شهر انجمنین یاخشی ایشلمه‌سی نتیجه‌سیندیر . شهر انجمنلرین خلق ایله تماسی اولدیغی ایچون خلقین احتیاجاتین تشخیص ویرمگه امکان تاپا بیلر .

بیز تزلیکله شهرلریمیزده خلقین احتیاجاتین قالدیراجاغیق . تبریزده خلقین سو ایچون لوله کشلیگه مهم احتیاجی واردر . بونو دولتمیز تشخیص ویریب و تیزلیکله شهرده لوله کشلیك اولوناجاقدر . خیابانلاری و کوچه‌لری آسفالت ایده‌جه‌یك . آیری یئرلرده ایسه لازمی اصلاحات عمله گه‌جکدر و ایستر یوللار و ایسترسه آیری ارتباط خطلری و سائر اصلاحات تیزلیکله عمله گه‌له‌جکدر .

آقای پیشه‌وری اوز نطقلرینده دموکرات فرقه‌سینین حاکمیزه رهبرلیك ایتمه‌سینی دیه‌ره‌ك محاللاردا و ولایتلرده بخشدارلارین و سایر دولت ایشچیلرینین اداری جریانلاری توکره شهرلرین بارهسینده و اونلارین تربیه ایتمك باره‌سینده مفصلا توضیح ایتدی و بیرده دیدیلر که : بیزیم مقصدیمیز خلقه خدمت ایتمك دیر و بیزیم اطمینانیمیز واردر که بیزبخشدارلاری و انجمنلری دائر ایتمکله خلقه یاخینلاشیب و اونلارین حقیقی احتیاجلارین تشخیص ویره‌بیله‌جه‌یك .

بیزیم‌ده دییشدیك که تولکه میزین امنیتی حفظ ایدمك ویو وظیفه‌میزی ایسه لایقنجه انجام ویردیك و تولکه‌میزده ملی کورونمه‌میش بیر امنیت یاراتدیق . بیزیم چوخلی نقصلریمیزده البته واردر . بعضی دولت ایشچی‌لری وقـایلر اشتباه ایدیرلر هرکسین گناهی واردرسه اونلارین مجازاتین قانون تعیین ایدیلر وهیچ کسده اوز کسنین گناهین مسئولی دگلدر . منطقده‌ن خارج مجازاتلار بیزیم دولتیمیزین رویه‌سیندن تماملا خارجدر . بیر نفر آتانین تقصیر اولماقلا اونون اوغلانلارین تقصیرلندیرمك اولا‌بیلمز . فقط قانون حکومت ایتملیدر . بیزان اول‌دییشدیك که هرکس آذربایجان خلقینین آزادلیغی علیهنه مبارزه آپارسا قانون موجبنجه جزالاناجاقدر بیز گرده‌ك همیشه قانونلاریمیزی نظرده دوتاق . بو قانونلاردان خارج اولماق ملی حکومته دشمنچیلیك ایتمك کیمی‌در . بوتون فرقه ایشچی‌لری و دولت عضولری اوز وظیفه‌لرین یاخشیجا دوشونمه‌لیدرلر . قانون گرده‌ك خلقین آزادلیغینی حفظ ایله‌سین ، خلق گرده‌ك آزاد یاشاسین ، خلق گرده‌ك عالی بیر مدنیته ، اخلاقه مالك اولسون . عدالت و قانون اولان یئرلرده آزادلیق و سعادت‌ده واردر . دولت بو مسئله‌یه چوق اهمیت ویرمیشدر و امکانیندان خارج صورتده خلقین امنیتی تامین ایتمیشدر .

بقیه‌سی ۴نجی صحیفه‌ده

## محمدتقی زهتابی

### جوانلارین دیلگی

شاید بو مقاله نین عنوانینی گوره‌ن زمان بعضی لری یئنه اوز فکرلرینده رضاخان توره‌ده‌ن مالیخولیانی مجسم ایدیب دیه‌بیلر که جوانین دیلگی نه اولا بیلر ؟

سرخوشلیق عیاشلیق جنایت و نـولـوم اوجورملاریندا محبت آختارماق نی‌جیجکلرین بو داغلاری زهرلی گولوشلریله سووارماق . ایلان قهقهه‌لریله آو آولاماق جامعه ایچینده بدبختلیق و فلاکت تخملارینی بجه‌ریب اونی فنا عرقابه دوغـو سوق ایتدیرمك جوانلارین برنجی آرزوسینی تشکیل ویرمز .

شاید بوجاهللار فکر ایتسینلرکه منزماشی اشغال ایدیب صدر کار اولماق ، ماهوله مین جوره تملق و تزویر ایله بویوك مقاملاری اشغال ایتمك جوانلارین آرزوسینی تشکیل ویرمز .

شاید بو حضرتلر فکر ایتسینلر که آذربایجان جوانی رضاخان مکتبینین شاگردلاری کیمی سراسر یالان تاریخلری اوخویارکن کهنه غدار سلطانلارین جوروبوش سومو. کلرینی خاطرلاییب و اونلارین ـ ماتلر قانیله قوردوقلاری امپراتور . لیقلاری دوباره وجوده گتیرمگی آرزو ایدیر !

ولی بو زنیا لار سراسر عمرلرینده اشتباه ایتدیکلری کیمی‌نه بیوك بیر اشتباهه دچار اولورلار .

آذربایجان جوانی ماشینی محو ایتمك آرزو ایتمیر . آذربایجان جوانی مقام ، منزماشی ایسته‌میر ، آذربایجان جوانی ایللر بویی اسارت آلتنده قالدیغی زمان زنجیرین اشکنجه‌سین گوروب باشقا ملتلره آغالیق ایتمك فکرینده دگل .

بونلار آذربایجان جوانین آرزولرینی تشکیل ویرمه‌مکی‌بیل دیر که حتی اونون فکرینده‌ن ده خطور ایتمه‌ییر .

بوگون آرتیق بیر مسئله آذربایجان جوانلارین فکری سهلدر بوتون وجودلی جوانلاییب و بوتون آذربایجانین نقطه‌لریندن گلن نامه لر اعتلالانان قطعنامه‌لر ، اولوتان درخولستلار بو مسئله نین دوغرو اولدوغین اثبات ایدیرلر .

بو جوانلار گنجبش قهرمان و آصلان بابالارین اوغوللاری اولدوقلاری کیمی قهرمان و شیر بالاسی کیمی‌ده فکر ایدیرلر .

بونلار فکر ایدیرلر که آتالارینن قانیله قورولان بو آزادلیقی حفظ ایتمك اونلارین وظیفه سیدر اونا گوره دییرلر که (جوانلارین قانی آزادلغین ضامنی در .)

هر یئرده ، هرمجلسده ، هرگر دشده ، هر سیاحتده صحبت اولو نان زمان صراحتله دییرلر که بیزیم مدال ، شهرت ، تشویق و پولیمیز یالنیز بیر شئی اولور . بیز بونلارین هیچ بیرینی ایسته‌میریك یالنیز بیر شئی طلب ایدیریك ایسته‌دیگمیز بیزه هرشئی دور .

بو شئی بیزیم بوگونکی آمال

بقیه‌سی ۴نجی صحیفه‌ده

## مملکت خبرلری

### عدلیه ده

۱۰ ارار ۲۵ ده اکبر آریانی آدیندا بیر نفر حبیبه آدیندا بیر آروادیلا ازدواج ایتمیشدی ، آیین ۱۵ ینده تریاك وسیله سیله انتحار ایدیب احتضار حالیندا بیر وصیت نامه یازیب و اورادا قید ایتمیشدر که ، چون من اون مین تومن پول بو آروادا تاپشیرمشدیم و منه اعاده ایتمکدن بویون قاچیردیغینا گوره و بوندان باعث اوز اهل عیالیمی بدبختلیکده بوراخیب بونی آلمیشدیم ، بوپـه مختلیفین آـارشی سندا نوزمی اولدورمکدن باشقا بیرچاره تاپمادیم دیه وصیت نامه سینی یازیب قورتارا‌دان سونرا اولموشدور . اونا گوره ایندی حبیبه توقیف اولوب ایشینه عدلیه ده باخیلماقدادر .

شهریمیزین اطفائیه مامورلاریندان بیریسی ماشین اوستیندن دوشدوگونا گوره آغیر صورتده یارالانیب اولموشدور . بو آدامین یارالاری دیبه تولید ایتدیگیندن قضیه عدلیه ده تعقیب اولونماقدادر .

### ۱۰ نفر شرور و پیس سابقه‌لی لرین محکومیتی

عدلیه‌ده ، بدایت مدعی‌عمومیسی داخله وزیرلیگی معاونی و نظمیه اداره‌سنین نماینده لریندن تشکیل تاپان کومیسیوندا اون نفر سابقه‌لری خراب ، شرور ، اخلاقسـزلارین جرملرینه و ایشله دیکلری گناهلارینا باخیلیب آشاغی دا یازیلان شرحیله تصمیم دوتولموشدور :

اونلاردان ۴ نفری آذربایجاندان ایکی ایل تبعید اولونمالاری

۱ـ علی ـ تقی اوغلی مشهور قارا

۲ ـ محمد ـ محمد علی اوغلی

بقیه‌سی ۴نجی صفحه‌ده

## دنیا خبرلری

### قوام‌السلطنه نین بیاناتی

تهران ، ۱۶ فروردین ، بونایتد پرس مطبوعات نماینده‌لیگی تهراندان خبر ویریر که ، ایرانین باش‌وزیری قوام بیلدیرمیشدیر که) سوویت ایران معاهده‌سی وهابیله روس قوشونلارینین ایراندان چیخمالاری ایران مسئله سینین ۶ مایـدا امنیت شوراسیندا مذاکره ایدیلمه سین آرادان قالدیریر .

### ایران سوویت معاهده سینه دائر

تهران ، ۱۶ فروردین ـ ایران حکومتین رسمی نماینده‌سی سوویت ایران معاهده‌سینی خارجی مخبرلره ایضاح ایدمه‌گ بیلدیرمیشدر :

بو معاهده ایران حکومتینین و ایران خلقین آرزولارینا جواب ویریر ، سوویت و ایران خلقلری آراسینداکی متقابل مناسبتلرده یئنی بیر دور آچیر .

حکومتمز بو معاهده‌نی امضا لارکن ، اوز سیاستینین حیاته گچیریلمه‌سینده تام موفق اولمشدر . بیز سوویت اتفاقی ایله ایران آراسیندا یاخشی متقابل مناسبتلارا ، هابئله تولکه‌مز ایله آمریکا بیرلشمش شتاتلاری و بویوك بریتانیا آراسیندا یاخشی متقابل مناسبتلار اولماسینی آختاریرق .

سوویت ایران معاهده سینین بین‌الملل مهم اهمیتی اولان بیر حادثه در و بیز امید واریق که) بو بوتون متفقلر طرفیندن یاخشی قارشیلاناجاقدر . چونکه ، معاهده عمومی صلحین محکملنمه‌سینه خدمت ایدیر .

### اسپان جمهوریت حکومتنده یئنی تعیینلر

پاریس ، ۱۷ فروردین فرانس ـ پرس مطبوعات نماینده‌لیگینین خبر ویردیگینه گوره ، «مارتینس باریو» «خرالمین» باشچلق ایتدیگی اسپان حکومتینه «فالسپیا» جمهوریتچیلرینین نماینده‌سی «قاستلااونی» و قوموونیست فرقه‌سینین نماینده‌سی اولان «سانتیاگوکاریلونی» وزیر تعیین ایتمیشدر .

### ایتالیا ـ یوگوسلاویا سرحدینی تعیین ایدن کمیسیون اوز ایشینی قورتارمیشدر .

لندن ، ۱۷ فروردین لندن رادیوسینین معلومات ویردیگینه گوره ایتالیا ـ یوگوسلاویا سرحدی مسئله سینی تدقیق ایدن کمیسیون اوز ایشینی قورتارمشدر .

### فرانسه موسسان مجلسی حربی بودجه‌نی تصویب ایتمیشدر .

پاریس ۱۷ فروردین ، فرانس ـ پرس مطبوعات نماینده‌لیگی یاد یردیگینه گوره فرانسه موسسان مجلسی ۱۹۴۶ نجی ایل ایچون ۱۴۰٫۹۰۰ میلیون فرانك مقداریندا حربی بودجه تصویب ایتمیشدر .

www.iran-archive.com

آذربایجان ادبیاتی تاریخندن

# ۱۷ — ۱۸ نجی عصرلرده تبریزده ادبیات

تاسفله قید ایتمه‌لیک که «صائب تبریزینین آذربایجان دیلینده یازلمش اثرلری بوتوقلکه بیزه گلیب چاتما مشدر. بو زمانه قدر اونین:

«نه احتیاج که ساقی ویره شراب سنه.

که نوز یاله سنی و یرمش اذاب سنه»

مصرعلی‌ایله باشلانان مشهور غزلی و آقای تخجوانیس گلیجا سندا ویرلمش اوچ غزلی، بیزه معلومی بللیدر.

صائب تبریزی‌ده دورنین باشقا شاعرلری کیمی فضولیدن الهام آلمشدر. فضولینین:

«کونوم آچیلیر زلف پریشانینی گورجک.

نطقیم دوتولور غنچه خندانینی گورجک»

بیتی ایله باشلانان غزلینه صائب تبریزی نظیره یازاراق:

«ائلدن جیخار آرام زلف پریشانینی گورجک

ایشدل گیدرم سرو خرامانین گورجک»

دیمشدر.

صائب تبریزینین اثرلری فارس ادبیاتنا دا تاثیر ایتمشدر. اونین:

«عاشق قانینی وسمه‌لی قاشین نهان ایچر

جوهرلی تیغ آن آرا پیوسته قان ایچر»

بیتی ایله باشلانان غزلینه راقم تخلصلی بیر شاعر فارسجا نظیره یازمشدر. مثلا:

خون عاشق راچو آب آن لعل میگون میخورد.

آب را نتوان چنین خوردن که او خون میخورد

سون زمانلاردا آذربایجان عالملری صائب تبریزی حقنده‌داها گنیش تدقیقات آپاراراق اونین آذربایجان دیلینده یازلمش بیرنچه غزلینی درج ایتمشلر. بو جهتدن حمید آراسلی بولداشین فعالیتنی خصوصیله قید ایتمک لازمدر او، لنینغراددا شرقیات دانشگده سی ال یازمالاری شعبه‌سندن گوتوررك صائبین آذربایجان دیلینده یازدیغی ۴ غزلینی «آذربایجان» مجله‌سینین ۳—۴ نجی نمره‌سنده درج ایتدیرمشدر.

۱۷ — نجی عصر شاعرلریندن دانشارکن شاه صفی و شاه عباس حقنده قصیده‌لر یازان مسیحی آدلی بیرشاعری ده قید ایتمه‌لیك. اونین «ورقا و گلشا» آدلی داستانی آذربایجان ادبیاتی تاریخنده مشهوردر بوندان باشقا شاعرین «دانه ودام» «زنبور واسل» آدلی اثرلرینین اولدغنی داقید ایدیرلر. او، یالنیز داستانلار دگل، رباعی شعرلرده یازمشدر. فقط شاعر اوچ داستانی ایله فخر ایدرك دیمشدر که:

حقاکه منیم بو اوچ کتابم روشندر اولاردان آفتابم «ورقا و گلشاه» و «دانه ودام» «زنبور واسل» اوچنجیبه نام مسیحنین مشهوراثری اولان «ورقا و گلشا» فضولینین «لیلی و مجنون» اثرینین تاثیری آلتندا یازلمشدر. ورقا و گلشانین ۱۶۶۰ نجی میلادی ایلینده یازلمش بیر ال یازماسی نسخه‌سی برتانیا موزه‌سنده ساخلانیلماقدادر.

بئله‌لیکله ۱۷ نجی عصرده ترقی ایدن آذربایجان ادبیاتی بیر طرفدن یازیلی، دیگر طرفدن ده شفاهی ادبیات ساحه‌سنده گورکملی اثرلرین یارانماسنا سبب اولوردی. خصوصاً عاشق ادبیاتنین انکشافی ایچون گنیش امکان یارانمشدی. شعرده تازه مضمون تازه شکل نظره چارپیردی. داها دوغروسی آذربایجان ادبیاتندا نئی بیر دوریارانیردی ملی شعرین انکشافی ایله سجیه‌لنن بو دور آذربایجان ادبیاتی تاریخنده واقف دوری آدلانیر. ملاپناه واقف ۱۸ نجی عصر ادبیاتمزی تماملیه نئی بیر یول ایله انکشاف ایتدیریردی که، تبریز واونین اطرافندا یارانان تازه ادبیات دا بونا سس ویریردی. قاراداغلی عاشق علیبنین والله یازدیغی،

ع. م. قوسی

# آذربایجانین ملی داستانلاری

۱۵

یاسی‌نین بیر خفتانی وارمش اونا ویردیلر، آلدی گیدی. بویی بوینه، بیلی بیلینه، قولی قولینه اولدی. یاجیسی یونی یاسی یه بیزندی، قره قیمه گوزلری قان یاشیله دولدی، دیدی:

قره قیمه گوزلرین چونکلمسیدی،
آغام یاسی دیبردیم اوزان سنه،
بوزبوی قره ساچلارین اورتمه‌سیدی،
آغام یاسی دیبردیم اوزان سنه،
اونوت قونوت بیلکلرین صوالمه‌سیدی،
آغام یاسی دیبردیم اوزان سنه،
اصلان کیمی دوروشین اولمه‌سیدی
آغام یاسی دیبردیم اوزان سنه،

یاسی دیبر: قیزلار بو خفتانه منی تانیدیلر، اغوزئکلری‌ده تانیرلار، گوریم ایل ایچینده منیم دوستم دشمنیم کیمدر.

خفتانی چقاردی قیزلرین اوستینه آتدی: نمسن نه یاسی‌سن قالسین، بیر اسکی خفتان ویردیز مینه‌ماشیم وتیمی آپاردیز، بیر اسکی دوه جوالی آلدی دلدی بوینه گچیردی گلدی

گوردی: قره گونه اوغلی بوداق، قرانلك اوغلی اوروز، قوجا اوغلی شیر شمس‌الدین، ایز ین قارداشی دلی قوجار بیرلیکده اوخ آتیرلار.

بوداق آتنده یاسی دیدی: ال وار اولسین، اوروز آتنده دیدی الین وار اولسین، شیر شمس‌الدین آتنده دیدی الین وار اولسین، قوجار آتانده دیدی، الین قوروسین

یارمالقرین چوروسین، هی دونقوز اوغلی دونقوز.

یلانجی اوغلی: برنجوق آجیقلاندی دیدی: مره قوات اوغلی قوات سنه یاراشیرمی بو کیمی سوز سویلمك، گل منیم کمانمی چك، یوخسا شیمدی بوینن وورارم.

بیله دیجك، یاسی کمانی آلدی. چکدی. کمان قبضه سیندن ایکی پاره اولدی.

یلانجی اوغلی برنجوق دیدی: مره یاسی‌نین کمالی وارگتیرین.

یاسی‌نین کمانین گتردیلر ویردیلر، آلدی دیدی: بکلرسیز ین عشقیزه کمانی چکه‌رم، اوخی آتارام. بیر یوزوگی نشان قویمشد یلر، یاسی یوزوگی ووردی پاره لدی.

قرانلك باخیب تماشا ایدیردی، آدم گوندردی، یاسی‌نی چاغیردی.

اوزان گلدی، باش ایندیردی، سلام ویردی، دیدی: آغالار، سحرسحر دورمش سن، آغ اوزه مانه گیرمش سن، ساغده اوتوران ساغ بکلر، سولده اوتوران سول بکلر، دیبده اوتوران خاص بکلر، دولتوز قوتلی اولسون.

بیله دیجك قرانلك دیدی: مره دلی اوزان دیله منن نه دیلرسن، چترلی اوتاقیمی استیرسن، قول قارا واشیمی استیرسن، قیزیل آلچیمی استیرسن ویررم.

یاسی دیبر: خان منی قوی یمك یاتمه گیدیم، قارنیم آج‌دور، دویوروم.

آشاغیداکی قوشما دیدیکلرمزه جانلی شاهددر:

بو گوهر سوزلرین‌ای عالیجناب تمام عاشقلرین سمینه گلمش. اما حقده، بلاعقده سنین تك. اینانما که روی زمینه گلمش.

بو عصرده شاعرلرین خوبیان، مدرسه برابر سن، یعنی‌سن علمین معدنیسن. گوهر کابیان ایشیده‌لر سوزین دمینه گلمش

(قورتارمادی)

# اعلان

تبریزین بدایت محکمه‌سینین ایکنجی شعبه‌سینن ۱۱۳۰—۲۳/۱۲/۲۴ نمره‌لی حکمنین سوادی

شاکی. عصمت خانم حدیدالاسلام رضا قزی

متهم — بالاکشی نجفقلی اوغلی (عالی مهر) ۳۲ ساله شغل قناد آزاد مجهول‌المکان

اتهام. شاکیه‌نی کتك کارلیق ایدوب که یارالاوب ولی نتیجه رسیده‌لیك دن توتری دوسیه محکمه‌یه ارجاع اولوب چون متهم مجهول‌المکان در مجله رسمی طبق مقررات آگهی نشر واحضار اولوب احضار قانونی مجله رسمی موجبنجه منقضی اولوب دوسیه عمل یوخاریده کی تاریخده تحت نظره آلوب آقای بهرامی زاده وکیل عمومی حضوریلن حکم غیابی صادر اولور متهم باآگهی در مجله رسمی حاضر اولمیوب آقای دادیار قضای رسیدگی غیابی و صدور حکم مجازات متهم ایلدی ختم مذاکره اعلام رای صادر اولور چون متهم باآگهی مجله رسمی‌ده حاضر اولمیوب بر طبق گزارش کلانتری و یاسیاز جرم انتسابی محرزدر لهذا متهم مزبور بر طبق قسمت اخیر ماده ۱۷۳ قانون کیفر برای حبس تادیبی قابل تبدیل بجزای نقدی از قرار روزی پنجریال محکوم اولور بو حکم غیابی ابلاغ اولناندان سونرا ده‌روز قانونی ده قابل اعتراض‌در. شعبه ۲ بدایت مجله رسمی سیدصدقی آبلاغ

چون محل اقامت متهم غیر معلوم در اونا گوره رونوشت حکم آگهی وسیله سیله روزنامه رسمی‌ده درج اولور که متهم مدت مقرر ده‌روز قانونی حقیندن استفاده ایلسون ش ۱۹ ۳—۳

تبریز بدایت محکمه‌لرینین مدیر دفتری — صدرالدین قدس

حکایه

بکلر حائیلی

# حیاتدا منیم نصیبیم ...

۳

— «عمی جان! آقاجانیم بس نه‌وقت گله‌جك؟» قزین ایکنجی دفعه ایتدیگی بو سوالین مقابلینده حرتدن آییلیب، اوزیمی توحداندیم، بحیثله دولو بیر نظرایله اوزینه باخدیم، آنی اولاراق مسرت وسعادتی الیندن آلیندیغینی گوزلرینده اوخودوم. ازیم گلدی. الیمی باشینا چکمرك نوازش ایتدیم. و، قلبینی ساکت ایتمك ایچون:

— «دلی قزیم! داریخما، دیدیم. انشاءالله، بو یاخین گونلرده، آقاجانین گله‌جکدر.

— آخر، نه‌طور ایدیم، گوبلوم ایستیور.

— «بیلیرم قزیم! بیلیرم، گوبلون ایستیه‌جکدر قشنگ‌قزلار، عقللی کمالی قزلار، هاموسی آتالارینی جوق ایستیرلر. هله، قزیم! بیرجه منه دی گوروم سنین آدین نه‌دیر؟ آخرمن سنین آدینی بیلمیرم» دیبه‌ین صحبتین موضوعینی ده‌گیشمك ایستیدیم... «آدیم ریحاندر، آغاجانیم‌ین قزیام، ایدیمیر.

سان اگر او اوشاقلاردان سوروش» دیبه یولداشلارنی منه نشان ویردی، مزابه:

— «ریحان؟ بهبه، نه قشنك آددر!» دیدیم «سرده‌کی نه ایچون اینانمایب بیلمیرم که سن یالان دانیشان قزدگلسن، سن ادبلی ومعرفتلی بیر قز... سوزیمی قورتارماق ایچون منه مجال ویرمیه‌رك:

— «دوراباخ گوروم! سن منیم آغاجانیمی بازاردا گوردین‌مه» دیه گیله‌دماو، اولکی موضوع اوزه‌رنده دانیشماغا باشلادی.

من اونی قانع ایدیجی بیرطرزده: — «بلی قزیم! گوردیم» دیبه جواب ویردیم.

— «بس سنه دیمدی که نه‌وقت گله‌جك؟»

— «دیه! دیدی، بیرآز اهمیتلی ایشی وارایدی، اونی قورتاران کیمی گله‌جکدر.

— «منه شیرنی بالقدا آلمشدی؟ یایوخ؟

— گلنده آلوب گتیره‌جکدر، دیدیم. ویردیگی سوالارا قارشو، مندن آلدیغی مثبت جوابلاردان، او، شاداولوب:

— «گیدیرم آناما دیبم داها آغلاماسین» دیبرك سئوینه سئوینه ایولرینه طرف قاچماغا باشلادی. قزین سوزلریندن آناسی‌نین همیشه آغلادیغی معلوم اولوردی.

من، واقع اولموش عملی بیرحادثه‌نین آحتمالاتی نتیجه‌لریله اوز، اوزه گلدیگیمی آنلادیم بوحادثه نه‌طور و نه جهته واقع اولمشدی؟ بوسؤال منیم ایچون مبهم وقرانلیق ایدی. بونی آیدینلاشدیرماق و بوموضوعین تمدن عبارت اولدوغونو بیلمك حساری منده طغیان ایتدی، اونا گوره ده تحقیق ایتمگه مجبور اولدوم موضوعین جریانیندان خبردار اولارکن، توره‌گیم دزاتیله دولدی. توز تدقیقاتمدن پشمان اولدوغوما نهایت ایله قلم آلدیم وبعضی وحشی مرتجع اساسلارین دوتدوغو اشلری عدالت محکمه‌سی‌نین نظرینه تقدیم ایتمك ایچون یازماغا باشلادیم. تحقیق ایتدیگیم حوصه قوپه‌سی کامی آشاغیداکی طرزده منه اطلاعات ویریشدی.

— ۲ —

جمال بیزیم کندین معروف ساکنلریندن ایدی تخمیناً ۳۱، ۳۲ یاشلاریندا خوش خلقت، خوش خصلت و خوش طینت بیر جوان ایدی. چوخ ثروت صاحبی دگل ایدیسه‌ده، یوخسولدا دگلدی. قوناق سه‌ون بیرآدام اولدوغو ایچون‌قاپیسی هرگله‌نین اوزینه آچیق اولاردی. اونیه گن‌ایسته‌ین استیر تانش اولسون ایستر یاد، ایستر غریب اولسون ایستر دیلی اوتون جوره گیدن یمیش، دوزونداندا دادماییش اولمازدی.

# آقای پیشه‌ورینین نطقینین

## خلاصه‌سی

اول صفحه‌دن بقیه

اندیه کیمی خلقیمیزین اکثریتی تشکیل ویرمن کندلی لرین مال و ناموسلارینین تامین لری یوخ ایدی. اما ایندی کندلی‌لر ئوزلرینی آزاد لیقدا و امنیت ده حس ایدرلر. ایندی‌تمامیله بوتون ئولکه‌میزده امنیت برقراردر. ایندی بیز بوتون نقطه لرده قانونی نظمیه تشکیلاتلاری یارا داجاغیق.

بیرده اقتصاد مسئله سی دره. بیز حکومتیمیزی قورمامیشدان قاباق اقتصادی بحرانلا مواجه اولمشدوق. طهران حکومتی ایسته‌میردی که بیز نهضتیمیزین مرحله‌لرینی طی ایتمه‌میشدن قاباق بیزیم تشکیلاتیمیزی پوزسون و بونا گوره‌ده بیز بانک لاری دوتما غا چوق تئز موفق اولا بیلمه دیک. طهران بیزه‌بول حواله و ئرمک واسطه‌سی ایله بانکلاردا اولان پول لاری آپارمیشدر. بر آزاجیق مقدار موجودی وجه‌لرین مقابلینده بانکین تاجرلره ۱۵ میلیوندان متجاوز بورجو

وارایدی بیز بیلیردیک که ایندیکی شرایطیمیزده پول ئولکه‌میزین قانی منزله‌سینده در و انسان قانسیز یاشیا بیلمه‌دیکی کیمی پولسیزلیق ایسه بیزیم تشکیلاتیمیزا بویوك ضربه وورا جاقدر. بیز لازمی تدبیرلر گورمکله بانکی سقوطدان ساخلادیق و تدریج ایله مالی وضعیتیمیزی دوزه‌لدیب و بانکین خلقه اولان بورجلارینی بیر قدرده ویره بیلدیک. بیز مالیات بر در آمدی وصول ایتمکه باشلادیق مالیات بر در آمد قانونی و عادلانه بیر طرز ایله آلیندی. اوندان قاباق مالیا تین وضعی دوز گون ده گل‌ایدی. مجلس شورای ملی ایران عموما او آداملاردان تشکیل تاپمیشدر که اونلار بویوك مالیات لاری ویرملی آداملاردان ایدیلار. و بوناگوره‌ده مالیات وئرمك ایسته‌میردیلر، تاجرلریمیزدن بعضی لری واردر که مالیاتی آز وئرمك ایچون ئوز سرمایه‌لرینی متفرقه یئرلره بولمیشدرلر...

قورتارمادی

# شاهسونلر و سبلان

ساهر

آراس چایی ایله سبلان اتکلری آراسندا، اسکی زمانلاردان بری، کوچه‌به حالینده یاشایان آذری ائللری، شاهسونلر، آذربایجان تاریخینده‌مهم بیر روللاری واردر. شاهسونلرهنه ۱۷ نجی عصردن اول، مختلف آد داشیان و آیری، آیری طایفه‌لره بولونرکن، مرتجی‌شاه عباس‌صفوی او طایفه‌لری بیر یره توپلایب، (شاهی سوون) نامیله، اونلاردان قیزیل باش قدرتینی آرتماق اصدیله‌بویوك و گوجلی بیر اوردو وجوده گتیردی. شاهسون اوردولاری ایران‌عثمانلی دوگوشلرینده بویوك نقش اوینامیشلار! شاهسون ائللری اصل وقدیم آذری ائللرینده اولوب، عایت چالیشقان، زحمت‌کش‌وجسور بیر کیمسه‌لردیلر.

شاهسونلر، بدوی بیرحیات‌سور دوکلری حالده، هر زمان ایران حکومتی اوغروندا، هرجورفداکار لیق گوستریب وممکلته. بالخاصه آذربایجانا قارشی اونودولماز خدمتلر ایدیبلر. لکن رضاشاه دوری، تهران حکومتی بو بیچاره‌لری، کوچبه لیکدن قورتاریب، تخته قاپوایتمك بهانه سیله، اذا و پریشانلیغا سوق ایدرك، اونلارا چوقلی زیانلار وورووب و اولمازین عذاب واذیتی اونلارا دادیزدیرمیشلار!

شاهسونلر، قیش فصلینده موغان اوتلاقلاریندا گچیریب، ایلك بهارین ایکنجی آیی یاریلارندا، اورادان کوچه‌رك، یایلاغا ساری حرکت ایدیرلر و بهارین سون گونلرینده آنجق سبلان اتك لرینه واریب، سو باشلاریندا، یاشیل‌چارلیق‌لاردا چادر قورارلار.

شاهسون‌ائللری، چوللی‌اوبون، اینك، دوه‌و آز مقدارداداگچی بسله‌یب، لکن یایلالاری داشلق اولدیغینا گوره، گامیش تربیت ایتمزلر.

بو ائللرین باشلیجا طایفه‌لاری، گیه‌و، حاجی خواجه‌لو، حاجی علی‌لو، گوره‌ارلو وگیه‌لو و ـ ئزه دن عبارتدر. بونلاردان بو گونه قدر تخته قاپو اولانلار، کندلرده یاشاره، اکین چلیك وحیوانداریق‌لا اشتغال ایدیرلر. شاهسونلرین یایلا لاری، سبلان، چالداغ، اردبیل اطرافی و مشکین جوارینده در. بوتون یای گونلری، سرین‌و یاشیل یایلالاردا اوبالار اوروب یاشارلار و دوری سولار ایچرلر! داغلار باشمن ایلك دومانلار آلیرکن‌واوجا یایلاجلار قار ایله اورتولور کن، داغلاردان اووایا ساری‌ایدر، مشکین و اردبیل محالنداینی بیچیلن‌بوغدا و آرپا تارلالاریندا حیوانلارین اوتلاتا، اوتلاتا، پنده موغان‌ساری یولاییب بش آیا قدر اوردا گذران ایدرلر.

سبلان - سهند کیمی بیر یاتار داغ اولوب، تبریزین شمال شرقی طرفینده سراب ایله اردبیل آراسنده غربدن شرقه ساری اوزانار، بیله که غربده قارا داغ و مشرقده ایسه طالش مرتفعاتیله بیرلشیر.

سبلان ۴۰۰۰ متر یوکسك‌لیکده دائمی قارلارایله مستور تپه‌لر محالك دره‌و او، آذربایجانین ان اوجا داغلاریندان سایلیر.

بو داغلارین سرت و یالچین یاماجلاری، جنوبا طرف و ملایم اتك لریده شمالا ساری ایره‌لیلر.

سبلان باغان آغیر قارلار هیچ بیر زمان آرادان گئده‌بیب و بیر چوق چای، بولاق وکهریزلر وجوده گتوریب، هرطرفدن سرادن آلقا. لیقلارین، مشکین نین مشکین تورپا قلارین و چیچکلی باغلارین، باشقا طرفدن‌ایسه اردبیل محالنی سووا. رار. تبریزین غربی باغلاری و زمی لری ده اوندا آخان سولار واسطه‌سیله آبادلاشار.

شمالدا اهر سویی و جنوبدا (تبریزین شمالدان گئچن) آجی چای سبلاندان نشات ایدرلر.

سبلان داغلاریندا مختلف گوگرد، مس، دمیر معدنلری و الیق معدنی سولار میدولدر.

سبلان بیر طرفدن قارداغلار و باشقا جهتلردن سهند و طالش داغلاری ایله محاط اولدیغنا گوره باغش آز اولوب بناء علیه طبیعی مثبه‌لیك‌لردن عاری‌در. فقط اونون یاماجلاری چالیقلار و آرومایك گوره‌رینتار وچمن لر ایله اورتولو اولوب اتکلرینده ایسه اوجسوز، بوجاقسیز باغلار، زمی‌لر و اونلا رین اورتاسندا گوزل آبادلیقلار وجوده گلیب.

تبریز - اهر جاده‌سی سبلانین غربینده و تبریز - اردبیل یولی‌ایسه اونون شرقی دامنه لرینده، (سایان گدیگی) اوزوندن گچیر.

سبلان آذربایجانین گوزل بیر داغی، مهربان بیر آناسی در. اونون قسیله بیزیم اولکه‌مز چیچك‌لنیب یاشیل رنگه بویانار...

# آقای ژنرال جعفر کاویان

سزین آذربایجان آزادلقنی اله گتیرمکده فدائی‌دسته‌لرینی وقزیل باش اوردوسنی ان یاخشی تشکیل ایتدیگنزه گوره آذربایجان باش فرماندهلقی طرفیندن ژنرالیق‌درجه‌سنه‌یتشماقزی خلق قوشونلاری مسلسل طابورلین افسرلری و سربازلاری طرفیندن تبریك وگله‌جکده سیزون آرتیق موفقیتیزی آرزوایدیریك

آذربایجان خلق قوشونلاری مسلسل طابوری افسرلری طرفیندن سلطان طالب‌پور

ش ۲۵

## مملکت خبرلری

اول صفحه‌دن بقیه

جمشیدی ۳ ـ میر محمد ـ میرعلی اوغلی مشهور قارا میر محمد ۴ ـ علی محمود اوغلی اسکندانی و آغاعلی دا بازلان آلتی نفری ده هر بیریش ایکی ایل حبس اولونما لاری.

۵ نجی ـ علی ـ محمد اوغلی مختاری
۶ ـ میرتقی ـ میرابوالقاسم اوغلی امیر علوی‌پور
۷ ـ شیرین دیل‌محمود ـ علی‌اوغلی
۸ ـ حسن اکبر اوغلی خرق‌اندام مشهور جن حسن
۹ ـ میررحیم ـ میراسماعیل اوغلی مشهور کور میررحیم
۱۰ ـ عباس ـ علی اوغلی مشهور قارمان

و قومیسیونین بو خاریداکی قراری داخله وزیرلیگینه اطلاع اولوندور.

### مراغه

خصوصی مخبیرمیزدن:

مراغه بلدیه‌سینین آلدیغی قراره گوره بوتون خیابانلارین سککی لری، بوتمادا شیلا فرش اولونماجا. قلاری اعلان ایدیلمیش در.

بلدیه انجمنی‌نین آلدیغی‌قراره گوره عمومی و خصوصی نمره‌لی حماملارا قیمت تعیین‌ایدیلمش، تخلف ایتمیلر مجازات اولوناجاقلار.

آدلاری آشاغیدایازیلان‌شخص لرین اموالی آذربایجان ملی حکو متمیز علیهنه مبارزه آپاردقلارین دان ئوتری مصادره قومیسیونی طرفیندن ضبط اولوندی: ۱. فتوحیلر ۲ـ لطیف اسماعیل حمیدیه. ۳ـ مجتهدزاده. ۴ـ دوقتورشیبان. ۵ـ معین آزاد. ۶ـ صمد افتخاری. ۷ـ حمید حمیدی. ۸ـ موسی سعیدیه.



## اعلان

من حضرت قلی عبدل اوغلی عضولیك ورقه‌می ایتیرمشم تاپانلار بش‌نجی ناحیه‌یه ویرسنلر.

ش ۲۴ حضرتقلی آیت

## اعلان

ستارخان خیابانیندان خلیفه گر لیك یانینا انتقال ایتمشم. هرگون ساعت ۹ ـ ۱۲ و ۳ ـ ۵ قدر مریض لری قبول ایدیرم شنبه گونلری ۵ نجی قومیسیرلیگین تصدیقیله فقرا مریضلره مجانا باخاجاغام. ش ۲۶

شیر و خورشید مریضخانه‌سینین حکیمی: دوقتور ق. قاراولی



# جوانلارین دیلگی

اول صفحه‌دن بقیه

و آرزومزدر. بیز اونی قارداشدان یولداش، شهرتدن، مدالدان آرتق سه‌ویریك ... اوشئی (اسلحه‌دیر!)

جوانلار آشکارا دی‌یرلر که بیز ایسته‌ییریك اسلحه گوتورووب (جوانلارین قانی آزادلغین ضامنی در) شعارینی عملا گوستره‌ك!

جوانلار بیر سسله دی‌یرلر که «آزادلق آغاجنی آزادلق دشمنلری نین قانیله سووارماق لازمدر»

اونلار دی‌ییرلر که بیز آرزو ایدیریك سلاح الیمیزه آلب‌وطنی میزین سرحدلرینده داغلاردا داش لاردا، یوالارلاردا، قارلار اوسته ئوز سینه‌میزی دشمن سونگیلرینه قالخان ایدیب اوسیاق که بیرداها کئچمیش تنگین صفحه‌لر دوغما یوردوموزون تاریخنه تکرار اولونسون. اونلار آرزو ایدیرلر که مسلح اولاراق آزادلیغیمیزین دشمنلری‌ایله آمانسیز محاربه ایدیب و اونلارین قانیله بو تازه اکیلن آزادلق نهالینی سووارب بجرسینلر اونلار آرزو ایدیرلر که مسلح حالدا ملی اوردوموزون قاباقیندادوگوشلرده ستارخان، بلالاری اولدوقلارینی گوسته‌سینلر. اونلار دی‌ییرلر: ئولریك ولی دوئمریك.

بو آرزولر نئجه گنج اوغلانلا را دگل بلکه قهرمان گنج قیزلار یمیزدا بو آرزولاری همیشه ئوز ورکلرینده بسله‌ییب و اونلارین عملی اولدوغنی صبرسیزجه‌سینه گوزله‌ییرلر اونلاردا دی‌یرلر که آذربایجان شرفین سعادت قابوسی اولدیغی کیمی بیز آذربایجان قیزلاری دا قادین آزادلغی حیاتینه گئچیرملك ایچون ئوز قارداشلاریمیز ایله چگین به چگین وطن و آزادلق مدافعه‌سینه اشتراك ایدیب و ایدی اولاراق آزادلیغیمیزی حفظ ایده جه‌ییك.

اونلار دی‌ییرلر که قولاغیمیزدا کی گوشوارمنی سانیب ملی آزاد لیغیمیزدان مدافعه ایتمکدن ئوتری سلاح آلیب آخرین قطره قانیمیز قالینجا دوگوشه‌جه‌ییك.

خلاصه بوتون آذربایجانین قهرمان گنج اوغلانلاری و قیزلاری بیر سسله ملی حکومتیمیزه قهرمان فرقه میزه تمام رهبرلریمیزه دی‌یرلر که ملی وارلیغیمیزی حفظ ایتمکدن اوتری (بیزلره سلاح ویریز).



## آبونه چلریمزه!

اگر روزنامه‌لریز وقتینده چاتماسا ادارمیزین دفترینه خبر ویرین.

## اعلان

محترم آقالارا خبر ویریلیر که ۵ نجی حوزه کمیته‌سی طرفیندن موقع تماشایه قویولاجاق سوئل پیه‌سینین عوضینه پنجشنبه گونی فروردین آیینین ۲۲ سینده آخشام ساعت ۵ ده شیرخورشید صحنه‌سینده دولتی آکتورلارین اشتراکیله (ناموس) پیه‌سی اویناییلاجاقدر.

۵ نجی حوزه کمیته‌سی صدری قلی‌راستگار

168

شماره ۱۶۸ ایکنجی دوره

۳شنبه ۲۰ فروردین ۱۳۲۵

# آذربایجان

مدیر :
فتحی خشگنابی

ادارەنین محلی ستارخان خیابانی

قیمتی ۵۰ دینار

| آبونه | ایللیک | ۱۲۰ | ریال |
| --- | --- | --- | --- |
| ۶ | آیلیق | ۶۵ | « |
| ۳ | « | ۳۵ | « |

AZOH

بو روزنامه آذربایجان دموکرات فرقەسینین اورغانیدر


## ملی مجلسیمیز
## خلقمیزین احتیاجلارینی تامین ایدیر!

نچه گوندن بری در که آذربایجان ملی مجلسینین ایکنجی عمومی دوره اجلاسیەسی تشکیل اولونور. ایندی آذربایجان خلقی اوز مقدراتینی اوز الی ایله تعیین ایدیر یز. ایندی داها خلقمیزین احتیاجاتینی تامین ایتمکدن اوتەری طهران دا تشکیل تاپمیش انحصاری مجلس شورای ملی یه یالوارمیریق. ملی مجلسیمیز خلقمیزین بوتون احتیاجلارینی نظرده دوتماقلا ملی دولتیمیزه لازم اولان اصلاحاتین عمله گتیرمەسی ایچون تام اختیارلار وریر. مجلسده اولکەمیزین احتیاجلارینی نظرده دوتماقلا، مجلس نمایندەلری لازمی قانونلاری تصویب ایدیرلر. مجلس نمایندەلریمیز خلقمیزین حقیقی نمایندەلری اولدیقلارینا گوره گلەجکده خلقمیزین ابدی سعادتلرینی، حیاتلارینی تامین ایتمک ایچون لازمی یوللار آرایرلار.

آذربایجان خلقی ایندی آزادلیغین نه اولدیغینی دوشونور. ملی حکومتین، ملی مجلسین و تشکیلاتین حقیقی معناسین آنلاییر. آذربایجان خلقی ایندی گوروبر که اولکەمیزه حکومت ایدن فقط اوز ملتمیزدیر و بونا گوره ده دولتمیز و مجلسیمیز هیچ بیر وجهله استثناء قائل اولمادان عمومیتده فقط اولکەمیزین حقیقی احتیاجلارینی، معارفینی، صحیەسینی، فلاحتینی، و نهایتله خلقمیزین طلباتینی عملاً تامین ایتمک ایستییر.

بو، فقط بیزیم آزادلیغمیزین سایەسیندەدر.

ایندییه کیمی بوتون حقوقلاریندان محروم اولونموش خلقمیزین معارفی، صحیەسی و سائر احتیاجلاری ایچون مجلسده بویوک بودجەلر تصویب اولونور.

خلقمیز، اعتماد ایتدیگی و زحمتله قوردیغی ملی مجلسدن و ملی حکومتیمیزدن ابدی اولاراق تشکر ایدەجکدیر.

بیز، آشاغیدا ملی حکومتین ملی مجلسه تقدیم ایتدیگی بودجه لایحەسینی اوخوجولاریمیزین نظرینه چاتدیریریق.

## آذربایجان ملی مجلسینه

ملی حکومت آذربایجاندا مصرف اولان خرجلری و عاید اولان گلیرلری ملی مجلسین اجازەسینه منوط بیلدیگی ایچون اوزینه وظیفه بیلیب ۱۳۲۵ نجی ایل بودجەسینی تهیه و تصویب ایچون ضمیمەده تقدیم و بودجه لایحەسینده بو شرحله تنظیم و تصویبی تقاضا ایدیر.

۱ ـ ماده ـ گلیرلرین جمعی (۶۴۰۶۰۰۰۰) تومن خرجلرین جمعی (۶۳۸۵۶۹۷۳) تومن و بودجه اضافه (۳۰۳۰۲۸) توماندن عبارتدر.

۲ ـ ماده ـ بو بودجه ۱۳۲۵ نجی ایل فروردین آیین اولندن ۱۳۲۵ نجی ایل اسفند آیین آخرینه قدر قابل اجراءدر.

۳ ـ ماده ـ بو بودجه نین موادیندا ذکر اولونان ارقام فقط اوز بریندە مصرف اولوب بیر مادەدن آیری مادەیه و بیر رقمدن آیری رقمه قابل انتقال دگل مگر هیئت دولتین تصویبی ایله.

۴ ـ ماده ـ بودجەلرین جرئنده وزیرلر اختیاریندا قویولان مبلغ بو ترتیب ایله اصلاح و منظور اولور که مراتب علمنی رعایت ایتمک و عالم صاحبلرینن تشویقی ایچون دکتر مهندس ـ لیسانس ـ دیپلمەلرین حقوقندا (اصل) ده منظور اولان حقوق میزانیندان (۱۰ ر.۰) اضافه اولینور که اونین جزئیاتی بیر لایحه اصلاحیه ایله مجلسه تقدیم اولاجاقدر.

۵ ـ ماده ـ آذربایجاندان معارف ایشلرینه توسعه ویرمک ایچون معارف وزارتی بودجەسینین ریز صورتنده که (۶۰۲۰۳۳۰) تومن مبلغندن عبارتدر ـ علاوه اولونمش (۴) ملیون تومن یئنی تاسیس اولوناجاق مکتبلر ـ گنجه قورساللاری و اونیورسیته نین تکمیلی ایچوندر.

۶ ـ ماده ـ کندچیلرین وضعیتینی یاخشیلاشماسی، فلاحتی


بقیەسی ۴ نجی صحیفەده.


## ملی مجلسین ایکنجی عمومی اجلاسینین ۲نجی جلسه سینده
### اولونموش دانیشیقلار و
## آقای پیشەورینین
### آذربایجان ملی حکومتینین ایندییه قدر گوردیگی ایشلر حقینده ویردیگی گزارش

جمعه گونی فروردین آیینین ۱۶ سندا ساعت ۵ر۹ دا آذربایجان مجلس ملیسینین ایکنجی اجلاسی نمایندەلرین حضوری و آقای شبستری نین ریاستیله تشکیل اولدی، بو جلسەده دولت هیئتی ده حاضر ایدی.

آقای شبستری ـ من ایکنجی دوره اجلاسیەنین ۲ نجی جلسەسینی رسماً آچیق اعلان ایدیرم. آقای محمد عظیما دونتکی جلسەنین صورت جلسەسینی مختصراً راپرت ویرەجکدر. آقای محمد عظیما ۱ نجی جلسەنین صورت جلسەسینی مختصر وجهیله اوخودی. آقای شبستری انجی جلسەده اوخونان پروگرام موجبنجه آقای پیشەوری آذربایجان دولت هیئتینین ایندییه قدر گوردیگی ایشلردن بیر راپورت ویرەجکدر.

آقای پیشەوری ـ من ایله فکر ایدیرم که دیەجگیم سوزلر چوخ مفصل اولا بیلمز، چونکه دولتین بوتون گوردیگی ایشلر خلقین اطلاعینه، خصوصاً مجلس ملی عضولرینین مستقیم نظارتیله اولمیشدر، اونا گوره منیم دیەجگیم سوزلر گمان ایدیرم که نمایندەلر ایچون تازه سوزلر اولما یاجاقدر وفقط بونلار مختصر صورتده تذکر کیمی اولا بیلر. سیز چوخ گوزل بیلیرسنیز که بیزیم ملی دولتیمیز مبارزەده دوغولوب، دولت و مجلس مسئللرین، تفنگلرین و باشقا اسلحەلرین گورولتوسی آلتندا تشکیل تاپیبدر. بیزیم وزیرلریمیز و دولت ایشچیلریمیز آزادیخواهلار دان سنچیلیب دولت ایشلرینه وارد اولولمو شلارسا، لکن کفات قدر مجرب دگلدولر. استعدادی دولتدن بیس یادگارلار و منفور ارثیز: اوغورلوق اختلاس، تنالیك و دولت مقاماتندان سوء استفاده ایتمك و دوائرین بیرده الیندان باشقا بیرشئی قالماشدیر. ایشچیلردن بیره...سی فقط معاشلارینی تامین ایدیب، گوتلرینی گچیریب، ساعت سایماق و اوندان سونرا احسەسی ایشلرینین دالنجا گیتمکدن باشقا فکرلری یوخیدی. من اونلاری سرزنش ایتمك ایستەمیرم چونکه تشکیلاتین اقتضاسی اوایدی. شرعوا اوج نفر، صادق آدم اولسایدی [illegible]


بقیەسی ۴ نجی صحیفەده.


## آذربایجاندا رادیو استاسیونی

یکشنبه گونی فروردین آیینین ۱۸ نده [illegible] نجی دفعه اولاراق تبریز رادیو استاسیونی آچیلیب، ویریلیشه باشلادی و ساعت ۴ گون اورتادان سونرا ۳۸۰ متر موجدا (...) بیرنجی ویرلشی آذربایجان دیلینده ویردی. [illegible] مرتب پروگرام تنظیم اولانا کیمی امتحان ایچون هر گون ساعت ۶ گون اورتادان سونرا و خاریجدا دیلین موجدا تبریز رادیو ستیشنی آذربایجان دیلینده خبرلر ویرلر [illegible] ایفاء اولونان موسیقی ایشیدیلەجکدر.

## دنیاخبرلری

### سوویت نمایندەسینین امنیت شوراسینا مکتوبی

[illegible] امنیت شوراسیندا کی سوویت اتفاقی نمایندەسی « غروميقو » یولداش امنیت شوراسینا آشاغیداکی مکتوبی گوندرمیشدر:

« مارتین ۲۶ سیندا امنیت شوراسی سوویت قوشونلارینی ایراندان چیخماسینین گنجیکمەسی حقده ایران حکومتینین ۱۸ مارت تاریخلی شکایتینی نظردن گنچیرمکه باشلادیغی زمان من سوویت حکومتینین تابشریغی ایله بو مسئلەنین امنیت شوراسینین مذاکرەسیندن چیخاریلماسینی تکلیف ایتمیشدیم. بو زمان گوسترمیشدیم که ایران حکومتی ایله اولان دانیشیقلارا گوره مارتین ۲۴ ندن سوویت قوشونلارینین ایراندان تمامیله چیخماسی باشلانمیشدر که، بو دا ۵ ـ ۶ هفته عرضینده قورتاراجاقدر و بونا گوره ایران مسئلەسینه باخیلماسی ایچون امنیت شوراسینین اساسی یوخدر.


بقیەسی ۴ نجی صحیفەده


## من ده فدائیلره هدیه گتیر میشم!

بیژن ـ ادیب

بیژن، چوخدان ایدی که منیم انتظاریمی چکیردی، من اداره یه گلدیکده میزین اوستنده بیر کیچیك صندوق گوردیم. اوندان بورایا نه ایچون گلدیگینی سوروشدم، معصوم باخیشلارین میزین اوستینده کی صندوقه تیکیب « من ده فدائیلره هدیه گتیر میشم » دیدی.

دخیلینده اولان پوللارنین وار یوخین که ۸۸ ریال ایکی عباسی دان عبارت ایدی هدیه کمیسیونینا گتیر میشدی. اونلارین هاموسی ۱۰ شاهی لیق ایدی، اونلارین سایماغی منیم وقتیمی آلیردی ایسه چوخ سوینج ایله بیژنین ویردیگی پولون حسابینا یئتیشدیم. من بو موقعده اونی تەسن کیمی حس ایدیردیم، سانی قورتا رجاغین « بس منه کاغذ ویرمیرسن؟ » دیه اوزیمه باخدی. او، ایولرنده آلاسنین ویردیگی هدیەنین قبضنی گوروب واونون نه اولدیغینی سوروشور، اودا دییر که فدائیلره پول ویرب بو کاغذی آلمیشام، بیژن فورا بو موقعدن استفاده ایدەرك دییمیش

درکی: « بو بارسوز من ده پول ویریب قبض آلام؟ »

مثبت جواب ایشیدیکدن سونرا دخیلینی آچیب و اوزی دیدیگی کیمی « فدائیلره اودا هدیه گتیرمیش در! »

بو پاك حسلر خلقمیزده اولان صمیمیت دن و ملی شعور بیزدن بویوك نمونەلردر ...

ف . خ

# آنامین دییکلری

آنام بو گونلر فکرلشیر، اوگور. ور که ایشلر تماميله ده گیشیلمکده‌در. دنیاداکی جریانلاری گـوردیکده حسابی ایچوی وئریر . اونون دا . نیث بقلاری فکرلریندن بویوك نمونه اولا بیلر :

. بالا ! گل ایندی نه‌نه . بالا بیر آز دردله‌شك ، آخی سن منیم اوغلوم سان . نوزون بیلیرسن که اگه منده آزادیخواه‌لدا اولماسام آزادیخواهلار. ین لاپ اه سن‌دیه‌ن‌هاوادارلارینداندام حله‌دی گوره‌ك ابروزی نامه‌لرده آغا. چیرچیرا راجع نه‌یازیبلار ؟ آغاچیر چیر یاخشی های کوی سالیردی ، اما نه‌تعسی ئولموشین سوزین دای هیچکس ایناننیر کی ! خالقین عدیقه‌سی لاپ سوسته‌لیبدی

گوتورهله گیزلنجه منیم دیلیمدن اونا بیر کاغذ یاز : آغا چیرچیر ایلله جه باشووا دونوم ، قربانون اولوم ، منیم اگه‌نیجه واختی گـزوم سنده‌ایدی دیدیلر که آغاچیرچیر آمیرکاداتیفاق ایلیه‌جکدی منده قولاخلاریمی بلله . میشدیم سن ده اگه یاخشی دانشدون اینان کی گوزه اولماسیدی لاپ باخ استه بیردیم که نوزسیدون کئجیب ایراد بولادا قولاق آسام که سئون سـووی اشیدیم ، گینه دندیم‌شیطانا لعنت ! اما نیه اگینه اوندان . بوندان ایشیتدیم ، آغا چیرچیر ! ایله‌جه آللاه بو زمانه‌نی آپارسین بیرده گیرمه‌سین ، سن آمیرکاداسان یاخـن قورتاریب ، من کاذربایجاندالاپ بئته اویوتا . اوتا قالمیشام ، آغا چیرچیرا باخ وزروبا. لون بوشوما اولـون نه‌م یالان دیسم. هاذربایجان دا بو شیره ده گمیشاری گوردنده اگه بیل که منه بش‌من یامان دی‌بیرلر ، لاپ ده‌دمه‌م اوتا چکیرلر. بیرجه بیله‌سن بایرام گـونتری بورادا نه ه‌ای کوی قویدی ، دالالارینین آر. اسی یاتمیشلاراجنه کیمی توکولدیلر خیاوالارا ، توز . قوزیمه دی‌بیردیم گی‌نیجه آری قوری یادیمدان چیخدی ! کاش آغا چیرچیرا یازیدیم بیر ۲۰ . ۳۰ آرشین منه آتیم بومباسی گو. ندمریدی اگه بولار ایشیگه چیخجا. غین یاوا شجاسینا جیبیمدن چیخا. ریب آتیدیم ، آما نیلیم ، قادام منیم اویوخ هوشما !

آغا چیرچیر ! ایله‌جه هـر ایل چرشنبه‌لرده توزیم چیخب دامللارین دورمسین چرخلاردیم ، گنجه یارسی گندب بولاخدا اگیدن آغ‌بیرچکلری ایله قدا یلامی سویا توکردیم ، قاپیلا. را قولاغ آسدا گیدیردیم ، بو ایلکی اگه یاخیم قاتیشدی که هیچ بیر ایش گوره‌بیلمه‌دیم ، بو دموکرات لارین همه‌سی منی لاپ هوو شتیبه سالیبدر

ایندی بولار دای هیچکسی سا بمیرلار ، قوشون دوزلدیبلر ، بله‌کی باخیرام دای بیزلرین ایشی سووو. شویدی . او دیه‌رلر آغا چیرچیرا سن سایدونون قوی دورسون . گود فلك نه‌لر سایار ! بیله‌جه من ده آرزی ایله‌بیردیم بیر گون هامیلیخجا یه‌شاق بیر بیزلمیزین دورمیزه ، قشنك جه سینه دردله‌شك ، آما ایندی

حله بورلسیهلیبدی که قارا یولا هندو. ستاوندادا ، سونرا مصرده ده خالق آیلیب ، آغا چیرچیراهاچانکه بیز دانیشاندا آغزیمیزا چوللی دووغان یئرلشیر آمانیئه که یاخیرام مسجد ایشتك یاغلاملی یئرده گـل ، دای یوخدا او خالارا یئتره‌مز اودی که منده اگه دانیشاندا حله یالاندان دی بیرم که منده آزادی خواهام ، اگه دوغرو دانداندا نه‌کی بیلیرسن ایرحمتلیك آغام ستارخانین قاباین دولدیراردی کابه گلسی عمیم ده‌کی شیخ محمد خیابانی ایله لاپ جان ویرقه‌لیب بولداش ایدیلار .

قوی حله آغا چیرچیر ! باشیمیزی دولاندمراق گوره‌ك نه‌وار ، آقا سید ضیاء آغانی دادوتوبلار ، قورخورام اگه حبیده باشینا سیر که‌توشه ، نیجه بو کیف دوتموشلار آپیلیبلار ، بودا بیر طرفدن دوشوبدی نویه گیمه ، او بیری طرفدن خیاوانلاری ایرقـوم ایلمك استه‌ییرلر ، بیلمیرم گون توشوب بو قیرلار نه‌ری‌سه جمعه آخشامی لار شهرده کی آداملارقیر اوسته آغلاماغا گیده‌بیله‌جکلر یا یوخ؟ اوندان یس هلم شهرده لوله کشلك ده ایلمك استه‌ییرلر . واه ، واه ! آغاچیرچیر الاپ اوتا ئولوقالمیشیق بیلمیرم آخی نیجه اولاجاقدی دانیان لارین سوبی گردی ، اوله ایله کان مردار سولاری هامسی یاغی بومورو. لموش ایچه‌جکدی ؟... آغاچیرچیر حله سئون‌دا بـو طرفه گلمگوووی ماصلاحات گورمیرمم ، آمیرکادا بیر آزاویان بویاناسه‌ومل گوره‌ك باشیمیزا نه‌گلر ، آنجاق زحمت اولماسا ۴۰ . ۵۰ آرشین منه آتیم بومباسی گوندر جیبیمده حاضردا ساخلاییم ایمه یئری گلسه بودموکراتلاری گیره‌ومله‌یب بیر ایش گوریم ...

آذربایجان ادبیاتی تاریخندن

# ۱۷ - ۱۸ نجی عصرلرده تبریزده ادبیات

بئله‌لیکله ۱۸ ـ نجی عصرده واقف مکتبی داها نفوذلی ، داها تاثیرلی ایدی . حتی وقتیله اصفهاندا یاشامش و غلیظ شعرلر یازمش شاعر مهدی بك اصفهاندان کوردستانا گلد . یکدن‌سونرا بو ادبیاتین تاثیری آلتندا ساده شعرلرده یازمشدی . مثلا :

ای آقالار روا ایمدر بو گونده
یار اوزینه حسرت قالان من‌اولدیم

تبریزده‌بو کیمی شاعرلرین‌سایی گوندن ـ گونه آرتیردی .

۱۷ ـ نجی عصرده یاشایان تبریز شاعرلری ایچریسنده میرزا عبدالرزاق نشئه‌نی‌ده خصوصیله قید ایتمه‌لییك . معلومدر که ۱۸ . نجی عصر ادبیاتمز « خانلقلار دوری آذربایجان ادبیاتی » آلتندا بعضی شهرلرده کی خانلارین سرایندا عمله گلن برلی ادبیاتی احاطه ایدیر . برلی خانلاردان بعضیلری نوز عنوانلارینا « شاه‌نامه » لر یازدیرماق تشبثی کیمی گولونج تدبیرلره ال آتیردیلار‌سادا ، بعضیلری‌جمعیتین آرزوو استه‌کلرینه اویغون اثرلرین یارانماسنا امکان یارادیردیلار .

بو دورده سرای اطرافیندا یارا. نان شاعرلردن میرزا عبدالرزاق‌نشئه نوز دیلینی و خالقنی سه‌ون‌شاعرلر. دن ایدی . او ، نادرشاه افشارین سرایندا یاشامش ، آذربایجان و فارس دیللرینده دیوان باغلامش بیر شاعردر . دیل و اسلوبجا نشئه نوز معاصرلری اولان واقف ، قوسی ، ودادی کیمی شاعرلره نسبتا اولدقجا غلیظ یازمشدر . فقط نادر شاهین سرایندا اونین آذربایجان دیلینده قصیده‌لر یازماسی تاریخی اهمیته مالکدر . بو حادثه بر طرفدن شاعرین نوز آنادیلینه اولان‌حرمتنی گوستریرسه ، دیگر طرفدن ده نادر شاهین آذربایجان دیلینین انکشافینا

چالیشماسی و یول ویرمه‌سنی اثبات ایدیر . نادرشاهین امریله تبریزلی شاعر نشئه حضرت علینین قبری اوزه‌رینده‌کی بنایه و شاهین اوزینه راجع آذربایجان دیلینده قصیده‌لر یازمشدر . بیرنجی قصیده بو بیتلرله باشلاییر .

شه جم حشمت ، دارا ، درایت نادردوران
که‌تخت دولت جمشیده وارندرجهان اوزره...
عیار خالص اخلاصین ایدی گون کیمی روشن ،
قضا جریان ایدیب فرمان کمال و عز و شان ایله .
که لازمدر علینین روضهٔ پاکین طلا ائتمك ،
منوردر مقام مهر دائم آسمان اوزره .

شاعر نشئه نادرین ئولومی حقنده یازدیغی قصیده‌سنی ده آذربایجانجا بئله دیمشدر :

شه شهان فلك رتبه نادر دوران ،
کیم اولدی امرینه تابع جهاندا هر کیم وار ،
وجودی قطب جهان ، ذاتی آسمان شکوه ،
بنای دولتی ثابت ، عدالتی سیار
روانه گوره نادر شاه نوز سرای شاعری نشئه به آذربایجان دیلینده بئله بیر عصر دیمگی وصیت ایتمشدی

۱۸ ـ نجی عصر آذربایجان ادبیاتی انکشافی‌ایله‌علاقه دار اولاراق تبریزده‌ده تازه ره‌آلیست شعریارانیر که ، بونین گورکملی نماینده‌لری ۱۹ ـ نجی عصرده نظره چارپیر . بو دوره‌ده‌آذربایجان ادبیاتی‌تاریخنی زنگینلشدیرمن دلسوز ، نباتی ، حیران خانم ، شکوهی و باشقا بیر سیرا قدرتلی شاعرلر یارانیرلار .

جعفر خندان

غفار هریسچی

# تبریزیمیز گوزه‌لله‌نیر!

اودلار آلاولار یوردی ، قهر. مانلار مسکنی ، ستارخانلار وطنی قوجامان شهر ، عزیز تبریزیمیز ایللر اوزونی استبداد و ارتجاع طرفیندن خرابه زاره چه‌وریلمه‌سینه باقمایاراق ایندی ئوزینین دوغما خلقینین الیله زینت ویریلمه‌گه باشلانمیشدر .

ایندی تبریزین آغوشیندا حیات سوره‌ن اهالی شاد وخرم‌در ، هامی اعتماد نظری ایله ئوز گله‌جگینه باخیر ، هامی بیرلیکده ئوز یاراتدیغی خلق حکومتیندن آرخیجالیق ایدیر ، اونا گوره ده خلقمز دولتمز اصلاحات و وطنمیزین آبادلیغیندا کومك ایده جکدر . دولتمز خلقمزدن اولدیغی ایچون خلقمز ده اونا ایناتیر و یئل باغلاییر . شهر انجمنیمز شهریمزین آبادلیغی و نظافتی ایشینده جدی قدملر گوتوروبدر . آرتیق شبهه قالماییب کی ، تبریز خطائی‌لر زمانیندا گینداندا یاخشی شکل آلسین : شهر ادارمیز تبریزین گوزه‌لله‌شمه‌سی ایچون بویوك تدبیر و تشه‌لرحاضر

لایبشدر . خیابانلاریمز آسفالت اولما لا شهریمزیمیز بیروضعیت آلاجاق و سو ارخلرینین اوستی ئورتولوب حفظ صحیه‌یه مطابق بیر اصول ایله دوزه‌لیب و خیابانلاردا یاغدان یاشا آغاج آکیلیب هران یاشیللانا جاق، ایندی گوندن گونه گوزه‌لله‌شمکده اولان شهریمزی بیرده جلوه‌لندیره‌ن‌شئی وارسا ، اودا خیابانلاریمزدا توزاسلان قدملری یئری گوئی تیتره‌دن قزیل‌باش اوردوموزدر . بیزیم‌اوردوموز آزادلیغیمز ین ضامنی اولدیغی کیمی آبادلیغیمز ین وشمن حیاتیمزیندا عهده‌داریدر . بیزیم آنجاق اونلارین سایه سینده سرحدلریمزین محکملندیرمکله‌مملکت مزی آبادلاشدیرا بیله‌ریك .

قوی آنا وطنیمیزین مرکزی تبریز آباد لاشیب گوزه‌لله‌شمکده ئولکه میزین باشنی اوجالتسین ، خالقمز آباد ئولکه‌ده مدنی حیات سورسین .

تبریزین آبادلاشماسی خلقمزین افتخاریدر .

# همیشه ایره‌لی !

چهارشنبه گونی فروردینین ۱۴ نده ساعت ۵ ده بوتون فرقه‌عضولری ، فرقه‌نین امرینه گوره کیشی ، قادین ، جوان و قوجالار هامیسی برلیکده حوزه‌لره جمع اولدیلار و هامیسی سبزلیقلا فرقه‌میزین قرارینی گوزله. ییردی فرقه طرفیندن ساعت ۵ ـ ۲۰ دقیقه‌ده بوتون حوزه‌لرده چیخشلار باشلاندی ناطقلار فرقه‌نین امرلر. ینی ، فرقه‌عضولرینه بیلدیردیلر

فرقه‌میزین تصمیمی بو ایدی کی ، بوتون فرقه عضولری حربی تعلیماتی اوگره‌نمکدن اوتری حاضر اولسینلار. حله ناطقلرین آغزلاریندان سوزی قورتارمامیش ، بوتون فرقه عضولری دسته ـ دسته ایره‌لی گلیب هامیسی ، جوان قوجا ، قادین ، کیشی ، آدلارینی یازدیرماغا حاضر اولدیلار . بیزیم مختاریتمزه ، آزادلیغیمزا دوشمن اولانلارایله‌دوگوشوب وورو‌شمادان قورخماریق ، حقوقلمزدان دفاع ایتمك آتا بابالاریمزدن بیزه میراث قالوب دور ده‌ییر دیلر . اونلار شجاعت و جسا. رتله ئوز قانلارینین بهاسینا اولاراق بو ئولکه‌نی ، بو آزاد وطنی بیزه یاد. گار قویوب گیدیبلر .

تهران ارتجاعلری بو دفعه ده آذربایجاندا یارلایان آزادلیق شعله‌سنی ئوز حیله و تزویرلری ایله بیزده سوندورمك آرزوسندا دورلر .

اما او گیجره‌یگمز امارت گو. نلری بیزلر ایچون بیر عبرت آیناسی اولوب گوزومیزین قاباغیندادور

بیرداها تهران مرتجعلری بیزی آلداتیب بیزدن آزادلیغیمیزی الیمیز دن آلا بیلمزلر . باشمزدان ، جانمز دان ال چکریك ، تمام وار یوخمز دان گیچه‌ریك ، اما آزادلیغمزی دنیاده هیچ قیمته ال دن ویرمن دگیلیك ! قوی تهران و بوتون دنیا بو سسمزی ایشیتسین و بیلسین که ( ئولمك وار دونمك یوخدور ) شعاریمیزی اوجا سسله تکرار ایدیریك .

فرقه عضولرینین گوروناتی سـاری شهری لرزه‌یه سالمیشدی . یاشاسین جوان ملی حکومتمیز ، اونین دایاغی اولان قهرمان خلقمز !

میر فاضل

فدائی‌لر ایچون هدیه یول‌و کمی پست وزارتینین ویردیگی پوللار

| | | |
|---|---|---|
| فرهنگیان | ۳۰ | • |
| فاتقی | ۳۰ | • |
| منجم | ۳۰ | • |
| فتحی‌زاد | ۳۰ | • |
| احمدی | ۳۰ | • |
| خاضع | ۳۰ | • |
| آلیاری | ۳۰ | • |
| رادپور | ۳۰ | • |
| صدقی | ۳۰ | • |
| مرجانی | ۳۰ | • |
| قلی جعفرقلی | ۳۰ | • |
| میرحسن | ۳۰ | • |
| هادیپور | ۳۰ | • |
| علی بکلو | ۳۰ | • |
| ولیزاده | ۳۰ | • |
| صدری | ۳۰ | • |
| کرم | ۳۰ | • |
| حاجی‌زاده | ۳۰ | • |
| زینال‌زاده | ۳۰ | • |
| اختری | ۳۰ | • |
| شناور | ۳۰ | • |
| محمودپور | ۳۰ | • |
| سولر | ۳۰ | • |
| فرنکر | ۳۰ | • |
| ازرقی | ۳۰ | • |
| شهیدی | ۳۰ | • |
| دوشالی | ۳۰ | • |
| قدیمی | ۳۰ | • |
| تشنه‌جی | ۳۰ | • |
| لطفی | ۳۰ | • |
| خزائی | ۳۰ | • |
| رحملو | ۳۰ | • |
| مرادزاده | ۳۰ | • |
| عیسی‌وهاب | ۳۰ | • |
| عطاری | ۳۰ | • |
| فاریابی | ۳۰ | • |
| کریمی | ۳۰ | • |
| توجه‌دهی | ۳۰ | • |
| علیقلی‌زاده | ۳۰ | • |
| جعفری | ۳۰ | • |
| محمودی | ۳۰ | • |
| دریانورد | ۳۰ | • |

## ۵نجی حومه‌ده

جمعه گونی فروردین آیینین ۱۶ سیندا بشنجی حومه‌نین فرقه عضو لری دسته‌دسته حومه کمیته‌سینه طرف گلمکده ایدیلر. هله ساعت بش اولمامیش حومه‌نین اوطاقلاری حیاط واعجاسی جماعتله دولموشدی هامو عمومی جلسه‌نین آچیلماسینی صبر سیزلیکله گوزله‌یردی . قادین کیشی هامونین اوزونده بیرسوینج گورونوردی . حومه کمیته‌سینین عمومی اجلاسینی آقای راستکار آچیق اعلان ایتمه‌دن سونرا هامو آیاغا قالخوب بیرلیکده سرود اوخوماغا باشلادیلار . سرود قورتاراندان سونرا آقالاردان آخوندزاده ، فرهود ، مرکزی فرقه کمیته‌سی طرفیندن آقای تونه‌کرانی وحومه‌نین تبلیغات شعبه سی طرفیندن آقای محمدعلی دیبا جیخیشدا اولدیلار . ناطقلر آذربایجانین آزادلق تاریخیندن . آزادلق یولوندا آپاریلان مبارزه‌لر حقنده ، ملی حکومتین قورولماسی واونی مدافعه ایتمک حقنده اطرافلی صحبت ایتدیلر .

شاعرلردن آقای کثیف وآقای صمد عافت وطن و آزادلق حقنده یازدیقلاری شعرلرینی اوخودیلار . ناطقلرین دانشقلاری دفعه‌لرله گورولتولی آلقشلارلا قارشیلانیر .

بوحالدا حیاط قپوسیندان آذربایجانین قوجامان و مبارز آزاد کواهی وملی مجلسیمزین سوکیملی رئیسی آقای شبستری‌نین گورونمه‌سی هامونی تورونه جلب ایتدی سونرا شبستری خطابات کرسی‌سینه چخیب آذربایجانین مشروطه تاریخیندن ، آزادلق تاریخیندن تهران ارتجاعنین خیانتلری وملی حکومتیمزین وظیفه لری حقنده اطرافلی صحبت ایتدی .

سونرا آقای راستکار آشاغیدا کی قراری اوخودی : «بیز ۸۰۰ نفره قدر بشنجی حومه‌نین عضو لری قراره آلیریقکه) ملی آزادلقیمزی وملی دولتیمزی مدافعه ایتمک ایچون

ع . م . قوسی

## آذربایجانین ملی داستانلاری

۱۶

قزان دیر : بکلر بو گونکو بگنگیم بوتین اولسین . قویون ها رایه گیدیرسه گیدسین ، تیارسه ایله‌سین . یاسی بمک اوزونه گلدی ، قازنین دویوردیقدن سونرا قازانلری بره چوویردی یمکلری بره توکدی .

قزان‌بگه خبر وئردیلر : دلی اوزان (اوزان قدیم آذربایجان دیلینده ساز چالان دیمکدر که بو گون ادبیات و خلق آراسینده اوناعاشق دییرلر) بوتون یمکلری توکدی ایندی‌ده قیزلارین یانینه گیدسر .

قزان‌نک دیر : قویون قیزلار یانینه‌ده گیدسین .

یاسی قیزلار آراسینه گیردی ، دورناچارلری قوودی ، نقاره‌جیلری قوودی ، کیمینی دوگدی ، کیمینین باشین یاردی .

قزان‌بگین خاتونی‌بونی گوردی دیدی : مره‌قوات اوغلی قوات سنه دوشرمی‌بی تکلف منیم اوزیمه گلسن ؟ یاسی دیدی : قزان‌بگدن منه بویوروق اولوبدر قویون کیمسه منه دولاشابیلمز .

خاتون دیر : مرمچونکه قزان بگدن بویوروق اولوبدر قویون اوتورسین . سونرا دوندی یاسی یه دیدی : دلی اوزان مقصودین نه‌دردینله .

یاسی دیر : مقصودیم اودر که اولیک قیز وارسه دورسین او یناسین من ساز چالیم . بیر اصیر جه‌نیکه آدلی خاتون وار ایدی ، دیدیلر اصیرجه‌ینکه دورسین اوینا سین ، دلی‌اوزان نه بیلیر .

اصیرجه ینکه دوردی دیدی : مره اوزان اولیک قیز منم ، اوینا مقه باشلادی . یاسی دیر : منیم سنله ایشیم یوخدر اولیک قیز وار سه قالخیز دورسین اوینا‌سین من ساز چالیم اصیرجه ینگه دیر : بوی یوزوالالی دلی عیدن خبر سویلیر ، گیتدی یرینده اوتوردی .

سونرا بیر فاطمه آدلی قادن واردی دیدیلر فاطمه اوینا‌سین فاطمه دوردی دیر : دلی‌اوزان چال سازیوی من اوینایم

یاسی دیر : منیم سنله اویونیم یوخدر گیت اوتور یرینده آداخلی قیز وارسه دورسین اوینا‌سین بو زاده قزان خاتونی‌دیر : خان‌قیزی بانوچیچک دورسین اوینا‌سین . بانو چیچک قرمزی خفتان گیدی ایو آراسینه گیردی دیدی : دلی اوزان چال سازیوی

یاسی دیر : آی خان قیزی سن آداخلی‌سن‌می ؟

بانو چیچک سونی ایشیدجک گوموش کیمی آغ بیله‌گین آچدی الین چیقاردی : یاسی وبردیگی یوزوک کوروندی . یاسی یوزوکی

یوزو کیمی وبرکه .

تانیدی دیر : یاسی کیده‌لی اوجا تپه‌لر باشینه چیقدین‌می آی قیز ؟ قره ساچین بولدین‌می آی ایز ؟ قره گوزدن آجی یاشی توکدینمی آی قیز ؟ یاخان یرتدینمی آی قیز ؟ قیز سن آداخلی اوله‌وسن ، منیم قیز دل

قیز دیر : یاسی کیده‌لی اوجا تپه‌لره چوق چیخمیشام ، قره ساچیمی چوق یولمیشام ، گوز یاشیمی چوق توکمیشم ، که‌تردن جرقمیو شام هوادا قالمش گلمز اوغلانی گوزلیرم چوق دیمیشم .

هاموموز بیر نفر کیمی جانیمیزی‌اور بان ویرمگه حاضیریق .

بیز بشنجی حومه عضولری‌بوتون آذربایجان خلقی‌ایله هرزمان آنا یوردوموز آذربایجانی مدافعه‌ایتمگه حاضیریق . فرقه‌وحکومتیمیز نه امر ویرسه بیر سرباز کیمی یترینه یتره جه‌ییک اونون ایچون بیز فرقه چیلر جربی بیلیگه صاحب اولمالییق . اودر که) بیز هاموموز تیز زماندا حربی درسلرده اشتراک ایدیب اسلحه‌نی ایشلتمه‌گی تمامیله اوگره نمه‌لی وحربی قاعده قانونه صاحب اولمالییق .

یاشاسین آذربایجانلارین پولاددان محکم بیرلیگی .

یاشاسین آزادلقمیزین ضامنی اولان فرقه وملی‌حکومتیمز .

یاشاسین آذربایجان واونون غیور خلقی .

قرار بیر سسله قبول اولوتور .

حسین نصیر زاده

عاشق حسین جوان

## یانیر چراغی تبریزین

آی عارفلر نه گوزلدیر گورون بو چاغی تبریزین
سوبله‌نیر تولکه لرده شن و سوراغی تبریزین
محله‌لارداحرمتی وار گلیر قوناغی تبریزین
قوناق ایچون بزه‌نیبدر الوان اوطاغی تبریزین
عطرلی گلر بتیریر هر بر بوجاغی تبریزین

§§§§

شفق سالیر شرق الینه قدرتلی تبریز شهری
قارالمق ظلمات چکیلیب آچیلیب آیدین سحری
قارلی قیشی عوض ایدیب گونشلی گوزل بهاری
چیچک آچیر باخچا باغی بودقلار گییر یاری
گریب صفا سورمه‌لیدیر گلستان باغی تبریزین

§§§§

باخیرام آتا یوردوما جانیز لارا جان گلیدیر
ظلمدن سولان اوزلرین یاناغینا قان گلیدیر
ال گولور ، وطن گولور ، نه گوزل زمان گلیدیر
خسته‌لره شفا ویرن بویوک بیر لقمان گلیبدیر
یتیردیکی قهرمانلار اولوب داپاغی تبریزین

§§§§

قبله کندلی قارداش اولوب یوخدی اور که‌حسرتی
ویریب ال - اله چالیشیر محکم ایدیر حرمتی
بایلسین هر بر تولکه یه بو مرامین برکتی
گون کیمی دوشسین دیزنی حقیقتی سعادتی
آدی دوشسون دیلدن دیله آرتسین قوراغی تبریزین

§§§§

آباد اولسون بیله شهر چونکه شوکت شان یوردادیر
آزادلقا قربان اولان نجه یوزمین جان یوردادیر
جوان حسین یاز سوزلرین عدالت دوران یوردادیر
آزادلقین پشتبانی بویوک ستارخان یوردادیر
اودور سونمیر شعله‌لنیر یانیر چراغی تبریزین

حکایه

بکلر حائیلی

## حیاتدا منیم نصیبیم ...

٤

ایلین عزیز گونلرینده ، کندین بوخول اهالیسی ، خصوصاً دول قادنلاری ایله یتیم اوشاقلاری ، اونون احسان سفره‌سی نین باشیندا اگلشردیلر . بوندان علاوه ایتک و قویونلارینین صاغیلان موقعینده ، صاغینی اولیان یوخسوللاری ، او ، یادندان چیخارتمازدی همیشه ، هربیز ده هر محله‌سینده مقتدر و زنگین اولان رفقاسیندا یوخسوللارا ساعدت ایتمک ایچون تبلیغ و تشوق ایدر و دیه‌ردی :

« انسان دیدیگین ، آرزوبا چوق یاشایاندان سونرا ، آخر بیر گون حتما اولوب گیده‌جکدر گیدوکن ، اگر میلیونلارا مالک اولسادا اوزی ایله فقط ۶ ـ ۵ متر آغ آپاراجقدر . اونون تویلادیغی مال و مکنت ایسه تمامیله دنیاده قالاجاق و مختلف اشخاص طرفیندن کورلانیب ، خرجله‌نیب قورتاراجاقدر ، نتیجه‌ده او شخصدن ، قازانچ نامنه ، بیر کلمه قوری آددان باشقا هیچ بیرشی قالمیاجاقدر که ، اودا ، خلق آراسیندا یا پیس‌لیک و یا یاخشیلیقلا یاد ایدیله‌جکدر . عزیزیم ! چالیشین جهد ایدین ، توزینیز ایچون یاخشی آد قازانین ، بلکه قارا تورپاقلار آلتندا ، ابدی اولاراق یاتدیغینیز زمان ، آدینیز بو دنیاده خیرو دعا ایله یاد ایدیلسین . بو حقده بیزیم اجدادیمیز توز نسللرینه توصیه‌لر ایتمیش و تابشیریقلار ویرمیشلر . » دییه نصیحت ایدیردی . بو ، بگنیلمش صفتلر خاطره‌سینه کدر اهالیسی‌نین قلبینده جمالا ئه‌ده ، عزت و احترام حس اولوناردی هامو جمالین نه اینکه تک توزینی ، حتی قادینی رعنای وبالاسی ریحانی‌ده سه‌وه‌ردیلر . چونکه اونون اخلاق و طبیعتی ، و خصوصا ینحی‌لیک صفتی عورتینین و ازتن‌دا ملیح گوزللرینده انعکاس ایدیردی . بیله که ، ریحان ، آناسینین آلوب گتیردیگی آجیل و شیرنی‌لری گیرلرینه تک یاشیمایمزدی ، دستمالینا یاغلاییب مهاجر آدلانان غریب و یوخسول همسایه‌لرین ایوینه قاچار و اونلارین اوشاقلارینا : « آقاجانیما قربان اولوم ، منه توغول آلوب گتیریب ، گلین سیزه‌ده ویریم » دیه‌رک اونلارادا پایلاردی . بیرلکده دییه ـ توغولی بیه‌ر و آرادایر ، توز عالملرینده صحبت ایده‌ردیلر . سونرزمانلار ملی قیام‌دان بیر نیچه گون قاباق ایدی . بیر گون‌ده ینه اولادین صحبتلرینه قولاق آسماغا باشلادیم . ـ اول جوابسه بوجور باشلادیلار : ریحان اونلاردان سوروشدی :

ـ « بس سیزین آغاجانیز سیزه توغول آلمیر ؟ » ۱۲ یاشیندا اولان بویوک قیز جواب ویردی :

ـ « یوخ ، بیزیم آغامیزین ایندی پولی یوخدور »

ـ « نیه یالان دانیشیرسان آی قیز ! او وقت که سیز بورا گلدیگیزها ، نه‌دی ، اونداکی سیزمنی تانیمیردینیز من ده سیزی تانیمیردم ، آقام سیزی قوناق چاغیردی ، سیزده‌بیر ده گلدیز ، آتامدا پلوو پیشیره‌بیلدی . سفره سفشا‌دان سونرا ، سیزین آغان ، جیبیندن یاق بوقدر ( ایکی الینی موازی طرزده بیر بیرینه مقابل دوتاراق گوستردی ) پول چیخاروب سایدی و گئده جیبینه قویدی . بس او قدر پوللاری نه ایلدی ؟ هامو سینی خرجله‌ییب قورتاردی ؟

ـ « یوخ ریحان خانم ، او پوللاری آغام خرجله‌میوب تارمادی ، اونلاری ، یادیندا دگلمی مگر ، او وقت که ابتدا آقامی دوگه‌ـ دوگه ایویمیزدن چیخاردیب آپاردیلار

ـ « هه ، یادیمدادر ، بس آنان‌دا سحر آختاریب گیجه آغلاییردیز

ـ هه ، ساعات اول یادیندا امیش ، صباحسی گون سنین آغان گلیب بیزه دیدی که آغلامایین ، گیدیرم ، بو ساعات آغانیزی بورا گتیررم . بیر سوموندیك آنام‌دا یالواردی ، دیدیکه اللهسینین گولگه‌وی بیزیم اوستومیزدن اکسیك اولمه‌سین ، بیز بورادا سنه پناه گتیرمیشك .

ـ « نه جور اولدی ، آغام گیتدی ؟ »

ـ « هه ، جمال آقا گیتدی . بیز ، او گون آختام قدر ایله گوزلرمیزی یوللارا تیکدیك ، نه سنین آغان گلدی ونه ده بیزیم آتامیزدان بیر خبر چیقدی . تااینکه آختام اولدی هوالار قارانلقلاشان زمان آغان گلدی هـا یندا ده‌راو دامندیده‌سیزیلا سزده ایدیك‌سنین آنان آغلاییردی ، منیم نه جاییدااونا یالواریرم دیکه آغلاماسین ، دیبوردیکه ایندی هایاندا اولسالار گلیب چیخارلار .

# ملی مجلسین ایکنجی عمومی اجلاسینین

## ۲ نجی جلسه‌سینده اولونموش دانیشیقلار

اول صفحه‌دن بقیه

ایشدن چکیلیردی، یا ایشده قالیر دسا محیطه سازش ایتمکه مجبور اولوردی، ویاخودکه بیرجور امرار معاش ایدیردی. ملی دولت تشکیلنده اداره‌لریمزین وضعی بو ایدی، حتی من سابق استانداراق ناسینا گتمه یکده استفاده ایتمک ایچون بیرکاغذ ویاکت تاپیلمدی، خصوصا او وقت که استاندار بوتون اختیارات‌لا گلمش دیگی آذربایجان نهضت ملی سیاسی باتیرتدیمین، قوسلاردیمیشگن ده باغ سبزه‌نشان ویرسین.

بیز حکومتی اله آلدیغمزدا وضعیت چوق آغیرایدی، من ایندی هله مالی جهتدن دیبیرم، حالدا حکومتی اله آلدیغمز زمان بیزبرنامه ایله ایشه باشلادیق و او برنامه‌نی تصویب ایچون مجلسه گتیردیک، بیزیم قاباقیمزا قویدوغمز برنامه ایران دولتلرینین عادی برنامه‌لری نظیری دگیلدی.

بو برنامه عملی بیر برنامه ایدی، بز بیلیردیک که بو دولت معین مدتده بو ایشلری گوره‌جک، من بئله گمان ایدیرم که او برنامه تمامه دقتدن نظردن ده دیر. برنامه‌ده بیرنجی مسئله ملی حکومتین قوروله‌شی دیر، ملی حکومت بئله قورولمالیدی که خلق حس ایتسین که بو حکومت اونون قوروتدوغو ملی حکومتدیر و اوندا اونون دخالتی واردیر، بو ایش سوزده چوق آسان گورونور ده، لکن عملده چوخ چتین دیر، چونکه ایندییه قدر حکومت خلقی دولتین آیری اولماغا عادت ویرمیشدیر، دولت خلقین باشی اوستنده بیر بوغوروق کیمی اولوب، ملت انه، عذاب و فشار آلتندا دولت چرخلرینی دولاندیرمالیدی. مالتین دولتی اموراتدا دخالتی وخدی، بیز بو عادتی دگیشدیرمه‌لی ایدیک دولت ماشین ساداتینی تامین ایتملی ایدی.

بیز برنامه‌ده گوسترمیشیک که بو نتیجه اولمالیدیر. بو ایشچی‌لرین شخصا دموکرات اولمالارینا انجام تاپیلمز باشقا عمل ده بئله اولمالیدی که خلقین استه دیگی عمالگیلری بیز تشکیلات اوزیریله دولتی تشکیل ویریب ولایت و بلوک انجمنلری واسطه‌سیله اداره ایشلرینده، مالیه، بهداشت ایشلرینده خلقه نظارت ایتمگه امکان وئردیک.

ایکنجی‌سی بلدیه‌لر مسئله‌سی‌دیر، گئچن دوره‌ده شهرداری انجمنلری دولت تشکیلاتینا تبدیل اولوب، بلدیه رئیسی دولت طرفیندن تعیین اولوردی و ظاهر سازلیق ایچون لوتا انجمن آد قویمودیلار. بیز، خلقی تقسیم صورتده بو انجمنی سنجب و بلدیه ایشلرینده دخالت ایتمه‌سینه امکان وئردیک. البته بو تازا بیر ایشدیر بیر مدت لازمدیر که دوزگون صورتده چالیشماق، و بیر قطعی صورتده بونی ایده بیله‌جگیک. منیم یادیما گلیرکه (آقای بکانی بورادا دیر یاخیر) گئچن ایل بایرامدان قاباق خویا گتمیشدیم، بلدیه سوپورلرینین پالتاری یوخیدی، آیاقلاری آلماموشدیلار؛ استه بیرده‌یار شهرین کوچه‌لرنده اولان آغاجلارین باشنی کسیب، وسائطلا اونلارین آیلالا وینی تامین ایتمیشلر، من ایندی باش اوجالیقلا دییه بیلیرم که بلدیه بیزیم ایشی اولدور یاخشی لاشیب نه اینکه حقوقلارین داوبیرلر باشقا شهرین ایچریسنده ده اصلاحات‌ایشلار نیب‌دیر.

مراغه شهری ایرانین مشهور شهری حساب اولمیوب، دیمک اولار که متوسط شهرلریندن دیر ومترقی شهر دگل‌دیر، بونونلا برابر مراغه‌ده بلدیه انجمنی مالی وضعیتین یاخشیلیغینا استنادا تصمیم دوتوب که بیر دولت تیاتروسی بنا ایتسین، بو چوخ اهمیتلی بیر ایشدیر، چونکه ایران حکومتی ایندییه قدر حتی تهراندا دولت تیاتروسی عمله گتیره بیلمه‌ییب‌دیر. لکن ایندی خلق، انجمنی اوز ابوی و اوز عائله‌سی بیلیر، میاندابدا بلدیه اوروپا‌اصولیله بویوک بیر حمام دوزه‌التمک ایستیر، بوفکری بیز ومجلس اونلارا ویرمه‌میشیک، خلق اوزی احساس ایدیر که بورادا حمام مسئله‌سی مشکلدیر، گرک معاصر بیر شکلده بو مسئله‌نی اصلاح وحل ایتمک، البته بوکیمی ایشلر آسان ایشلر دگلدیر، بئله بیر حمام تیکمگین تومنه شاید ۸۰–۹۰ مین تومنه باشاگلن بیر ایشدیر، بودا میاندوآب ایچون بویوک بیر پولدیر.

تبریزده بلدیه‌نی تحویل آلاندا اورانین صندوقیندا پول یوخیدی، لاکن ایندی بیز باجارا بیله جگیک که یاخین زماندا تبریزده سولوله کشلیگی عمله گتیریب و خیابانلار یمزی آسفالت ایدک، بیز اونلارین وسیله‌لرینی‌ده آلمیشیق، تبریز بیرنجی ایران شهریدیر که اوندا سولوله کشلیگی اولور، من دیمک ایسته‌ییرم که حکومتین خالقه یاخینلاشماسینین نتیجه‌سی ومنفعتی بودور. هله آذربایجاندا انجمنلر مسئله‌سی تازه‌دیر، لاکن بونا یاخیشماق چوخ آز بیر بیلار واردیرکه اورادا انجمن تشکیل ویرمگه موفق اولمامیشیق، چونکه ایندی بیلیرسیز که قیش‌دیر، سویوق‌دیر، گیدیب گلمه وسیله‌لریده یوخدیر. هله ایندی‌ده اهردن نماینده‌لر گلنده شاید آت وسیله سیله گلیبدیر، ایندی انجمن تشکیلاتینی قورولوب وطن‌حس ده وجوده گلیبدیر. اونی بو ایش بولاش منظم حالا سالماق لازمدیر، من فکر ایدیرم که اوچ دورت آیدا بونلان آرتیق ایش گوروملک اولاجاق و البته محترم نماینده‌لرین و دولت ایشچیلری‌نین فعالیتی وحسن نیتی اوز ه‌ریده بو نتیجه‌لر الده ایدیله‌جکدیر، اوندان سونرا بخشدارلیق وفرماندارلیق

# آذربایجان ملی مجلسینه

اول صفحه‌دن بقیه

توسعه‌سی و گندچیلره جهت تهیه ایتمک و بورج ویرمک ایچون فلاحت وزارتینین ریز بودجه سینه که (۳۰۰۵۰۰۰) تومندن عبارتدیر (۳) میلیون تومن علاوه اولونور.

۷– ماده – مستخدملری مریض لیکدن – قوجالیقدان – بیمه ایتمک مقصدی ایله مستخدملر حقوقلارینین ۳۰/۰ دن بوزده‌سی‌قدر دولت طرفیندن آذربایجان بیمه اداره سینه تخصیص ویریلیر که اجتماعی بیمه قانونی ملی مجلسین تصویبیندن سونرا عملی اولونسون.

۸– ماده – آذربایجان خلقینین صحیه وسلامتی تامین ایتمک ایچون و حفظ الصحه ایشلرینه توسعه ویرمکدن اوتری صحیه وزارتی بودجه سینین ریز صورتنده معین اولونان (۳۰۳۰۰۰۰) تومن علاوه اولونمش (۳) میلیون تومن بوخارجدا ذکر اولونان ایشلر ایچون منظور اولونور.

۹– ماده – ولایت – محال – بلوک – انجمنلرینین اخراجات و اداری خرجلری ایچون داخلی وزارتینین ریز بودجه سینده منظور اولونان مبلغه (۱) میلیون تومن داها علاوه اولونور.

۱۰– ماده – موجود اولان شوسه یوللارین چوخی خراب و بعضی ولایات و محالاتلاردا اصلا شوسه یولی اولمادیغینا گوره و هابئله تلگراف سیملرینین خراب اولماسی و بعضی یرلرده اصلا تلگراف وسیله‌سی اولمادیغینی نظره آلاراق شوسه و دمیر یوللارینین تعمیری و تازه یوللارین احداثی و تلگراف‌سیملرینین تعمیر ودایرایتمگی ایچون پست و تلگراف و یول وزارتینین ریز بودجه سینده اولونان اعتباره که (۵۰۴۵۰۰۰) تومندن عبارتدیر (۳) میلیون (۷۵۰) مین تومن علاوه منظور اولونور.

۱۱– ماده وزارتخانه‌لرین ملزومات ایشلرینه تمرکز ویرمک ایچون مالیه وزارتینده مرکزی مباشرت اداره‌سی تشکیل و او اداره وزارتخانه‌لرین ملزومات احتیاجلاریني اوز بودجه‌لرینده منظور اولان اعتبار حدودینده تهیه ایده‌جکدیر.

۱۲– ماده – مالیه‌وزارتی مجازدیر (۱۳۳۲۰) تومن دولت ناظر و آکتورلارینین و هیئت عامله‌سینین حقوق تفاوتلرینی بودجه‌ده منظور اولان رقم اوزره قانون حدودیندا پرداخت ایتسین.

۱۳– ماده – مهم و کلی دولتی معاملات مالیه وزارتینین جلب‌نظری وباش وزیرین موافقت وتصویبی ایله انجام تاپمالیدیر.

۱۴– ماده – قند وشکر وقماش و دخانیات تجارتی کلا دولت انحصاریننده اولمالیدیر.

۱۵– ماده – سفرخرجی وفوق العاده‌لر ایچون مالیه وزارتی لازمی آئین‌نامه تنظیم و وزیرلر هیئتینین تصویبی ایله موقع اجرایه قویاجاقدیر.

۱۶– ماده – قاچاقین کشفی ایچون مالیه وزارتی لازم اولان آئین‌نامه‌لر تنظیم ایدیب و وزیرلر هیئتینین تصویبیندن سونرا موقع اجرایه قویاجاقدیر.

۱۷– ماده – بو بودجه که بو لایحه‌یه ضمیمه‌دیر و اونا نسبت ایشلی که تعیین اولوب پرداختلار اونین اوزیله مجازدیر.

۱۸– ماده – آذربایجاندا محکمه ایشلرینی آسان ایدیب دموکراسی اصولینه تامین ایتمکدن اوتری موجود اولان ۴ طبقه‌لی محکمه‌لری اصلاح ایدوب دیوان عالی تمیز بوقانونین تصویبی تاریخیندن منحل ومحکمه‌لر تشکیلات قانونی تیزلیکجه ملی مجلسه تقدیم اولاجاقدیر.

۱۹– ماده – مالیه وزارتی مجازدیر دولتی بینالر و مستقلاتینده لازم اولان تعمیرات و ساختمانلار ایچون باش وزیرین تصویبی ایله دولت ذخیره‌سی منبعیندن اکی میلیون تومنه قدر مصرف ایتسین.

۲۰– ماده – ضروری و فوری خرجلرکه بو ایلده دولت طرفیندن علی‌الحساب عنوانیله ویریلوب وایلین بودجه‌سی باتندن منظور و قابل پرداخت‌دیر.

# مالیه‌وزیری – الهامی

مسئله‌سیدیر، البته اونو بو تزلیکلده منتظم بیر شکله سالماق اولمازدی، دولت مامورلارینین ایچریسنده‌هنوز آشنا اولمایانلاریمیز آز دگلدیر. من مکرر منده همکارلیق ایدهن وزیرلره دمیشم که بیز د وانتخابا قورموروق باشکه ادارهلریمز قانونی اجرا ایتمک ایچوندور. فرماندارلار ده دا گرک قانونو نظری وبچری‌سی اوله‌لار اما بوجور آداملار که لایقنجه بونی باشا دوشسونلر چوخ آزدیر چونکه گرنه‌لر باشا دوشسورلر، تازالاردا اداره ایشلرینه آشنا دگیللر. اونا گوره ده اداره لرده بعضی یرده کهنه آداملار و بعضی یرلرده‌ده تازا آدام.

# باش وزیر – پیشه‌وری

لار لایقنجه مقصودیمیزی اجراء ایده بیلمیرلر. بیزیم امیدیمیز بودرکه گلن دوره‌ده بخشدار و دهدار و کدخدالاری ئوزلیده آلیمو اوزه‌ریله تربیت ایدیب و ایش باشینا قویاجاق بعضی مترقی یرلرده دولت ایشچیلری تربیت ایتمک ایچون مدرسه‌لر آچیلیر، لکن ایندی‌بو ایشدن‌ئوتری بیزده‌مشکلات چوخدیر. بونا گوره‌دیرکه ایندی بیر ایشلدیغمز آدامی ایش باشینا قویوروق. چوخ یرلرده گورورسن که او ایشچیلر بیر یارا ایشلرده وزیره مراجعه ایتمک یرینه ویا‌یه‌مراجعه‌ایدیبر یا اینکه قره‌یه مراجعه ایتمک یرینه، حکومته مراجعه ایدیر. قورتارمادی

# دنیا خبرلری

اول صفحه‌دن بقیه

لکن امنیت شوراسی سوویت حکومتی ایله راضیلاشمادی و ایران مسئله سینی گوندهلیک مسئله‌لر سیراسیندا ساخلادی.

حالبوکه، آپریلین ۴ نده درج ایدیلمیش بیرگه سوویت – ایران رسمی معلوماتیندان معلوم اولدیغی کیمی سوویت – ایران دانیشیقلاری دوام ایتمیش و راضیلیق الده ایدیلمیشدیر، بئله‌لیکله سوویت حکومتینین مارتین ۲۶ سیندا ویردیگی بیاناتیندن دوزگونلوگی و ایران مسئله سینی امنیت شوراسینا گتیرمگین اساسسزلیغی تماماً تصدیق اولوندی سوویت حکومتی هابئله آپریلین ۴ نده امنیت شوراسینین قبول ایتدیگی قرارین اوستوندن گوز یوموب گئچه بیلمز.

سوویت و ایران حکومتلری آراسیندا الده ایدیلمیش راضیلیق ایله سوویت قوشونلارینین چیخماسینین حل ایدیلدیگینی سوویت حکومتینین آپریلین ۳ نده خبر ویرمه‌سینه باخمایاراق امنیت شوراسی ایران مسئله‌سی مذاکره‌سینین مایین ۶ سیندا دوام ایتدیریلمه‌سینی قراره آلمیشدیر.

امنیت شوراسینین بوجور قراری او زمان اساسلی اولابیلاردی که، بیرلشمیش ملتلر تشکیلاتی نظامنامه‌سینین ۳۴ نجی ماده‌سینده نظرده دوتولدیغی کیمی ایراندا کی وضعیت بین‌الخلق صلح و امنیتی تهدید ایده بیله ایدی.

نظامنامه‌یه مطابق اولاراق امنیت شوراسی بین‌الخلق صلح و امنیتین موجودیتینی تهدید ایده بیله جک هرهانسی بیر مباحثه یا خود هرهانسی بیر وضعیتی تحقیق ایتمگه وکیل ایدیلمیشدیر.

حالبوکه، اولدیغجا آیدیندیرکه ایراندا حقیقتده بئله بیر وضعیت اولمامیش و یوخدیر.

بونا گوره مایین ۶ سیندا ایران مسئله‌سینی مذاکره ایتمک ایچون امنیت شوراسینین اساسی یوخ ایدی بئله‌لیکله امنیت شوراسینین یوخاریدا گوستریلمیش ۴ – آپریل تاریخلی قراری بیرلشمیش ملتلر تشکیلاتی نظامنامه‌سینه ضد اولوب دوزگون و قانونی دگیلدیر.

یوخاریدا گوستریلنلرین اساسیندا سوویت حکومتی، ایران مسئله‌سینین امنیت شوراسینین گوندهلیک مسئله‌لری سیراسیندان چیخاریلماسینی تاکید ایدیر.

# اعلان

بیردانه ۲۱ آذر مدالی ایتیرمیشم هر کس تاپیبا آذربایجان روزنامه سینه ویرسین ۵۰ قران انعام آلیسن

ش ۲۷ یحیی شهسوار

www.iran-archive.com

ع . محمدکاری

# بوگون وطن یزدن نه گوزله‌ییر ؟

سویملی آنامیز ، آذربایجانین بیزدن نه انتظاری واردیر . او ، بوینیندا اولان آغیر استعمار و استبداد زنجیرینین گوتورولمه‌سینی و خوشبخت وعصریمیزه اویغون بیرحیاتا چیخاریلماغینی بیزدن طلب ایدیردی . قیرمان خلقیمیز آذرستانین مرد و ایگیت اوغوللاری ، آنا یوردلارینین چاغریشینا سس‌ویرمک و وطن اوغروندا قیام‌ایدیب ، استعمار زنجیرینی قیریب و آذری توپراغینی قولدورلاردان تمیزله‌یب و اونون وارلیغینی و موجودیتینی بوتون دنیایا اثبات ایتدی .

شبهه‌سیز ایندی خلقیمیز آنا یوردیمیزین استقلالینین مهم بیرحصه‌سینی عملی ایتمیشلر . اما آنامیز ، بیزیم قاباغیمیزدا یئنی وظیفه‌لر قویور : اونو اسارتدن قورتاردیغیمیز کیمی آزادلیغینی حفظ ایتمگی ده بیزدن طلب ایدیر .

خلقیمیزین ملی نهضتی ، بوتون مرتجع ، امپریالیست و استعمارچیلاری لرزه‌یه سالمیشدیر . اونلار گوروردلر که ، بیزیم دموکراتیک حرکتیمیز شرق ئولکه‌لری آزادلیغینین مشعلی اولاجاق و بئله‌لیکله امپریالیزمین شرقده منافعی بویوک مخاطره‌لره معروض قالاجاق . آرتیق امپریالیستلر شرق مظلوم کتله‌لرینین اطاعتینی و قلبینی قیرمیشکنده استعمار مرکزلرینه آخدیرماغا امکان تاپمایاجاقلار !

اودور که سرسام دوتوب و بویوک بیر شورشه مبتلا اولوبلار . بو مسئله‌نی نظرده دوتماقلا برابر قاباغیمیزدا یئنی بیر وظیفه دورور .

بیر آنا یوردومیزی خلاص ایتدیگیمیز کیمی بوگون اونون آزادلیغینی قوروماغی و دشمنلرایله آمانسیز مبارزه آپارماغی و بو شعاری همیشه نظرده دوتمالیق : آنا یوردومیزا حاقق یاخان گوزلریمیزدن قازلمالی وطنیمیزه طرف اوزانان الین الله‌رینی کسیلمه‌لیدیر !

خلقیمیز بوگون آزاد بیرحیات قورماغا امکان تاپدیغی حالدا بیرده ارتجاعه امکان ویره بیلمز که تازه‌دن جان آلسین .

بوگون آرتیق ده آغیر قدر حجمی اولان پاپاغی بیر دلی‌زور ایله بیزیم باشلاریمیزین آغریندا ، بروسه امکان ویرمه‌ییر . عزیز کارگرلریمیز آزاد بیر صورتده ئولکه‌میزین صنایع و استحصالینی بویوک بیر درجه‌یه قالدیرماغا چالیشیرلار . آرتیق کندلی‌لریمیزده قولدور زادهلار‌ین تازیانه‌سی مظلوم کندچی‌لریمیزین باشی اوسته قیرلانمییر . ایندی هیچ بیر رعیت قالمیش و یئنی گورده بیر اولدوزی اولماسان داشلارده و بدبخت کندچی

لریمیز بوگون آزادلیق سایه‌سینده قلاکتدن قورتولمیش و یئر صاحبی اولمیش و خوشبخت بیر حیاته دوغرو گیتمکده دیرلر .

او دورکه بوگون آزادلیغیمیزین ضامنی اولان خلقیمیز آنا یوردیمیزین آزادلیغینی حفظ ایتمگه چالیشمالیدیر و چوخ خوشبخت لیکدیر که ، بوگون خلق قوشونلاری کیمی قدرتلی و ملی بیر قوشون بیزیم وطنیمیزین دایاغیدیر و بیزده امکان تاپیریق داوطلب شکلینده قوشونا وارداولماقلا ئوز وجدانی وظیفه‌میزی وطن اوغروندا ایفا ایدک .

بوگون آذربایجانلی اولان بیر فرد هر یرده اولورسا اولسون سنگرده یاتمیش سرباز کیمی آییق ساییق وطنیمیزین کشیکینده دورمالیدیر و بوتون جوانلاریمیز داوطلب اولماقلا خلقیمیزین پارلاق تاریخینی و اونون تاریخ بویی گوستردیگی قهرمانلیق و فداکارلیقلاری تایید ایتمه لیدیرلر . بورادا بوتوندا قیداتمک لازمدر که ملتیمیز ملی حکومت یاراتماغا قادر اولدیغی کیمی اونو حفظ ایتمگه‌ده قادر دیر و هیچ‌بیر قولدورلارا ئینی‌دن قولدیرلیق ساحه‌سی قورماغا امکان ویرمیه‌جکدیر .

بو بیر مسلم اصل دیر : یاشامیز مبارز بیر ملت آزاد یاشایا بیلر . خلقیمیز تاریخ شهادتیله مبارز بیر ملت اولدیغینا گوره آزاد یاشایر و ابدی اولاراق یاشایاجاقدیر .

همیشه‌لیک یاشا آذربایجان !

م ـ ه

## ئولکه‌میزین آبادلاشماسی حقینده

شهریمیزین کوچه‌لریندن و خیابانلاریندان گچنده کثافت ، زبل و توز توپراق باشدان آیاغا انسانی قارشیلاییردی .

شهریمیزین هر محله‌سینین کوچه‌لرینده و هر طرفینده چوخلی مزبله و مستراحلار وجوده گلیب و هر یانیندا میکروب‌لار آشیانه‌سی یاغلامیشدی .

قیش ، یاغیش یاغاندان سونرا عمومی جاده‌لر باتلاق شکلینه دوشدوگیندن خلقین ترددی مشکل ، لکه‌حیب آرتیق زحمت ده اولدوغونی و یا یایدا کوچه‌لرین توز توپراقلاری انسانین باش گوزینه و آغزی بورنونا دولدوغونی هامیله ایستی گورلرده . شهرین تمام ساحه‌لرینده بیرقاشیق سو تاپیلماماغی کیم انکار ایده بیلر ؟

مولالارین هاموسی ساق زمان داکی آدی شهر اداره‌سی اولوب و تنبل خانا دان باشقا بیر آیری شئی اولمایان اداره‌نین ایشه باخماماق نتیجه‌سینده وجوده گلیب و گوندن گونه ئولکه‌میز آبادلاشماق عوضینه خرابلیگه دوغرو گیتمکده‌ایدی

مرکزی حکومت طرفیندن تبریز شهر اداره‌سینه تخصیص او.

لونان بودجه ایرانین سایرشهرلرینه نسبتاً صفر درجه‌سینده اولدیغینا باخماییراق بورایا گوندریلن بودجه‌نین آغالارین بوغازیندان آرتانی ده‌وه‌دن بیر قولاق ، آبادلاشماغا مصرف ایدیله‌ردی .

اما بو آز مدتده ایشه باشلایان ملی حکومتیمیز ئولکه‌میزین هر بیر ساحه‌ده‌کی احتیاجاتینی نظره آلیب بویوک آدیملارلا خلقیمیزی ترقی‌یه و ئولکه‌میزی انکشافه دوغرو سوق ایتمکده‌دیر .

گرک بیز ملی حکومتیمیزین بو فعالیتنه چوخ علاقه گوستریب بوتون موجودیتیمیز ایله یاردیم ایتملی‌یک .

ئولکه‌میز یاخین بیر زماندا ملی دولتیمیزین فعالیتی و خلقیمیزین یاردیمی و فرقه‌میزین رهبرلیگی آلتیندا ان مدنی ئولکه‌لردن داهی قالمایب و اونلارین سیراسیندا یئر دوتاجاغی محققدیر .

اسماعیل محمدی

## قادر !

من اونی یاخشی تانیردیم . او خوش سیمالی و گولش اوزلی بیر جوان ایدی . اونون اوجا بویی والی کوره‌گی‌وار ایدی . او ، قوی هیکلی و چاق بدنی ایله محلده معروف‌ایدی اونون شاداب اوزی و قرمزی یاناقلاری وجودینین کامل حالدا ساغلاملیقی آیدین گوستریردی . قادر چوخ خوش خلق و آلچاق گوگل برآدامیدی .

همیشه گولردی و هامو ایله مزاح ایده‌ردی و هامودا اونی سه‌وه‌ردی و اونون کیمی یاخشی هیکلی اولماغی آرزو ایده‌ردی . بیر نیچه وقت وار ایدی که من قادری گورموردوم . سابق ده گونده هیچ اولمازسا ایکی دفعه گوردوگوم آدامی ایندی بدنه‌گوزومه دگمه‌دیگینی و اونون هارادا اولدوغونی بیلمیردیم . اونون خسته اولدوغونا گمان ایدیردیم ، سده اوجور ساغلام وجودی اولان قادرین ناخوش اولماغینا اینانا بیلمیردیم . آرتیق ، اولارلرکه سفره گیتمشدیر ، دیه ، ئوزیمی قانع ایتدیم .

ایکی گوندن بری دوام‌ایدن یاغیش‌هدتیله یاغیر و اکینچی‌لر ایچون خیرو برکت گتیریردی . شهرین کوچه‌لرینده هرکس برچتیر ایله ئوزینی یاغیشدان حفظ ایتدیگی حالدا او ئوبه‌دل یا قاپیدن قیمده بر طرفه چکیله‌رک ، سرعتیله اوزلرینی داللیسنجا گیدیردیلر . عدی حالدا چوخ یاواش وتانی ایله بیربیرینه شخصلرده‌‌ایسه یاغیشدا ایسلانماماق ایچون چوخ یه‌یین گیدیر ویمبادده قاچیرلار ، بو آرادا بیرتیق کورکه بوروموش

برنفر نظری جلب ایدیردی .

او یاغیش آلتیندا سالیب ، یاغیش یاغلی بدن کونون اطرافیندان تؤکولور و یاواش ، یاواش یول گیتمکده‌ایدی . اونون آیاغیندا جورابی یوخ ایدی و چوخ زحمتله آلت سیزیاشماقلارینی آیاقلارینده گوتوروب قویا بیلیردی . اونون آرتیق اوزی سارالمیش رنگی یوزعون توکلریله برلیکده برمحزون و رقتلی قیافه وجوده گتیرمشدی . اونون یاغیشین شدتیله یاواش یریمگی و قاحالتی کوچه‌دن گلیب گیچن‌لریله برلیکده منیم‌ده نظریمی جلب ایتدی . دوزگون متوجه اولدوقدا اونی تانیدیم سادا قادر اولدوغونا شبهه ایتدیم . خیر ئوزی ، دور ! بد بخت قادر نه بوحاله دوشمشدر دیه . ییرتانیش آدامدان سوروشدوم . اونی تانیرسن می ادیه منه جواب ویردی ، یاخشی تانیرام او قادر دور دیدیم : لکن من گوردوگوم زمان بو حالدا دگل ایدی او بیرشید هیکل‌لی و خوش سیما آدامیدی و همیشه خوش ایدی و گولردی‌لی همان دور دیه منیم سوزیمی کسدی : لکن ایندی‌اونون خوش گونی منقل باشندا گیچیر ! اونون بو انساندا رقت لویادان حالنا و بدبختلیگینه باعث تریاکدر . او بیر نیچه آی بوندان قاباق تهرانا سفر ایتمشدی . بیچاره ، اورانین بدبختلی یواسی اولان قهوه‌خانه لرینده تریاکه عادی اولموش و تهراندان قایدارکن وطنه سوغات گتیرمشدر وایندی نیچه آی‌در که تریاک چکمک نتیجه‌سینده صحت بدنینی و ایشله‌مک قدرتینی الدن ویرب گونده بیر نیچه پارچا لباس لاریندان و ابو اثاثیه‌سندن ساتماقیله آنجاق تریاک مخارجنی ئودیه‌بیلیر او ، بیر آزاجیق غفلت نتیجه‌سنده ئوزونون و عائله‌سنون بیر بد بخت لیگینه باعث اولمشدر . آرتیق اونون ایندی ئوزونون و عائله‌سینین حیاتندان و سعادتیندن اطمع اولدوغی حالدا آذربایجان‌ملی حکومتینین تریاک ال‌ـه‌یدی مبارزه سنی و تریاکه عادی اولانلاری معالجه ایدب و بدبختلیک‌دن نجات ویرمگینی ایشتمشدر . اودورکه بو یاغیش‌لیق و سرین هوادا تا توان ایاقلاریله ئوزنی صحیه اداره‌سینه معرفیلیک ایتمکدن اوتری گیدیر .

## اعلان

محترم تبریز اهالی‌سینین نظرلرینه بو وسیله‌ایلن‌چاتدیریرام‌ چون‌سوومت خسته‌خانه‌سی تمام معاینه و برق و عملیات قیمتلارینی تخفیف ویروب اونا گوره سوومت مریضخانه سینین دواخانه‌سی‌ده تمام‌دوالرین قیمه‌لرین اسکلدیب و چوخ اوجوز قیمته ساتش اولونور . ش۲۸

مدیر دواخانه شوروی ـ
محمدتقی حقایقی

**اوخوجولاریمیزین نظر دقتنه :**
(۱٦۷) شماره‌میزین ۲ نجی صحفه‌سی (پیام‌شوق) منظومه‌سینده : ساطانیه چمنزاری برنه ، ساطانیه چای ، چمنی و ۴ نجی صحفه‌ده : (شاهمونلر) مقاله‌سنده سبلان ۴ وز هر ، عوضینه (٤مین) متریازیلمالیه‌دیر .

فریدون بازرگان

## بدن تربیه‌سی
### حقینده

خلقلر حیاتیندا ، بوتون دنیا مبارزه صحنه‌لرینده ، بدن تربیه‌سی اهمیتلی بیر مقام دوتور . بوگون تمامیله مدنی اولمش ئولکه‌لر ئوز وطن اولادلارینی جسم جهتیندن قوتلی و ساغلام ساخلاماغا چالیشیرلار . زیرا هر بیر ژیمناستیک میدانیندا قازانیلان موفقیت محاربه صحنه‌لرینده یاتام بشریت مبارزه ساحه‌لرینده اله گلن موفقیت حساب اولونور . اونلار یورولمادان جهد ایدیرلر که جوانلارینی قولی‌قوتلی عضله‌لری محکم ، اندام‌لاری متناسب و عمومی حالدا طبیعت چتینلیکلری مقابلینده بیر مقاومتلی و محکم بدن مالک اولسونلار . نیجه ایللر ئولکه‌میزده بونلارین عکسینه اولاراق لازم اولان اهمیت بدن تربیه‌سینه ویریلمه‌میشدر . ناقص و آزاساسلا ولا یا قرعی بیر وسایل ایله ۳۰ ساعت درس مقابلینده ایکی ساعت‌محصل‌لر ایچون ژیمناستیک وقتی تعیین اولونمیشدی . چوخ واضح‌دیر که بدن تربیه‌سینین بویوک اهمیتی اولدوغونا گوره بو قسمده اولان دیقه‌گیمیز وضعیات نه‌قدر خلقیمیزین و جوان نسلیمیزین ضررینه تمام اولوردی . ایندی آذربایجاندا قدما فردوسی مکتبینده بیر آز ساده ورزش علتلاری موجود دور مکه اونلارین‌دا الله بیر اهمیتی یوخدور حال بو که گرک تمام‌مدرسه‌لرده کافی و مکمل‌وسایل‌اولسون . مدرسه‌لریمیزده بدن تربیه‌سینین ضعیف اولماسینا ، آریخ و اوزی سیز قیافه‌لر ناهددرلر ، دیدیگیمیز کیمی اوتوز ساعت درسین برابرینده ایکی ساعت ورزش اودا ناقص و یوخ وسایل ایله هیچ‌کافی دگل ، خصوصیله کیچیک اوشاقلار ایچون ابتدائی مدرسه‌لرده ژیمناستیکه بویوک اهمیت ویریلمه لیدر . ژیمناستیک اویونلاری‌اوشاقلار ایچون بنیه‌لرینین ساغلاملیغینا باعث‌دیر .

بیزده بوندان سونرا جوانلاریمیزین اوزئیک و گنج نسلیمیزین ساغلام اولماسینا داها اهمیت ویرمه‌لییک . حتی بئله که بوتون ورزشکارلاریمیز بین‌المللی مسابقه‌لرده شرکت ایتمگه‌ملیمیز افتخار قزانسینلار . ملی حکومت وجوده گلندن بوگونه کیمی معارف‌وزارتی بدن تربیه‌سینه لازمی توجه‌لر ایتمشدیر و بو توجه‌لر بیزی امین ایدیر که امید یسلیلیک بوندان سونرا بدن تربیه‌میز بیوگ‌کشف و خلقیمیز اونون سایه‌سینده ساغلام اولماقلا برابر ئوز معنوی سیمالاری ساحه‌سینده عالی قدملر گوتوره‌جک .



www.iran-archive.com

ع. م. قوسی

# آذربایجانین ملی داستانلاری

۱۷

یامسی سن دگیلسن ، قیزیل
یوزوك سنون دگیل ، قیزیل یوزوه
گده چوق نشانلار وار ، اونی
ایستیرسن نشانین سویله .

یامسی دیر : سحرسحرخان‌قیزی
بیریمدن دوره‌دیمی ؟ سوز آتیه
میندمیمی ؟ شکاره چیقمادیم می ؟
سن منی چاغیر مادیمی ؟ سنله میدانه
آت چاپمادیم ؟ منیم آتیم سنون آتین
کچمدی‌می ؟ منیم اوخیم سنون اوخین
کچمدی‌می ؟ گولشده من سنی یا ـ
سمادیمی ؟ اوچ اویوب بیردیشله‌مدیم
قیزیل یوزوه گی یارماقیوه تاخمادیم‌می ؟
سوروشدقین یامسی من دگیلم‌می ؟

بیله دیجك‌قیز یامسی‌نی تانیدی ،
جیه‌سیله چوخاسیله یامسی‌نین ایاغینه
دوشدی . دایه‌لر کنیزلر یامسی‌یه
حقتان گیدیردیلر .

بو حرجك مجرادی آتامیندی
یامسی‌نین آتا آناسینه موشتاق آپاردی
دیدی :

قارشویاتان قره داغین کونچامیشدی
اوچالدی .

آخار آخار بولاقلارین قوروميشدی
قاینادی .

شهباز آتین قاریمیشدی قولسون
ویردی .

قیزیل‌دوه‌لرین اوجامیشدی کوشك
ویردی .

آغ قویونین قوریمیشدی قوزی
ویردی .

او آلتی ایللیك‌حسرتین اوغلین یامسی
گلدی .

قیین آتا قیین آنا منه موشتاق
ویرسنیز .

یامسی‌نین آتا آناسی دیرلر :
قارشویاتان قره داغلار سنه ییلاق
اولسین .

آخار سولار سنه ایچمك اولسین ،
شهباز آتلاریم سنه مینمك اولسین ،
قیزیل‌دوه‌لریم سنه یوکلمك اولسین ،
آلتون آقچه‌م سنه خرجلاق اولسین ،

دیرگی گوموش ایو‌یمسنه گولگه
اولسین ،
قره باشیم قربان اولسین گلینیمسنه .

بو محلده گلر یامسی‌نی گوزدیلر
قزان بك دیر یامسی ورمك اوغلی
گلدی بزه موشتاق .

یامسی بورمك دیر : اگر بو منیم
اوغلیم دور یارماقینی قاناتسین ، قانینی
دستماله‌سورتسین ، گوزلریمه‌چکسین
گوزلریم آچیلسه بو اوغلیم‌یامسی‌دور .
زیرا آغلامقدن گوزلری کوراولمشدی

دستمالی گورنده چکجك الله
تعالی‌نین قدرتیله گوزلری آچیلدی .
آتا آنا یامسی‌نین ایاقینه دوشدیلر ،
آلاسی سویله‌دی : قازه بزر قیزیمین
کاتیمسین چیچکی اوغول ، گوز
ایت قیندن ایدنیم اوغول ، یلمین قوتی
اوغول دیدی چوق آغلادی اللهینه
شکرلر الدی .

یالانچی اوغلی یرنجون مونی
ایشتدی ، یامسی‌نین قورخوسندن
قاچدی ، یامسی اونین دالینه دوشدی
یرنجوق قایتدی ، یامسی‌نین ایاقینه
دوشدی ، ایلیجی آلتیندن کچدی ،
یامسی ده اونین گناهیندن کچدی .
قزان بك یامسی‌یه‌دیدی : گل مرادینه
یتیش .

یامسی دیدی : یولداشلاریمی
چیقارمینجه ، قاعدی آلمینجه مراد
ایستمرم .

اغوز بکلری آتلاندیلر ، بایبورد
حصارینه چاپدیلر ، کافرلر بونلاری
قارشولادیلر .

بکلر آخار سودان آبدست آلدیلر
آغ الندین یره قویدیلر ، ایکی رکعت
نماز قیلدیلر . گومبور گومبور نقاره‌لر
دوگولدی ، بیرقیامت ساواش اولدی

قزان بك شوکلی شاهی آتیندن
یره‌سالدی ، ولی دوندارقره تکوری
قیلیجلادی یره سالدی ، قره بداق
قره ارسلان شاهی یره سالدی ، بدی
کافرنگی قیلیجدن کچدی .

علی توده

## دیمیشم!

من کیچیك یاشیمدان ازه‌ل باداند
قاتلو دوگوشلره طوفان دیمیشم .
قیر آتین یلینده قلینج اویناداند
آذر یالاسینا اصلان دیمیشم .

§§§

ائلیم چوخ بنزه‌ییر ئوز اجدادینا .
هر زمان حرمتله سالیر یادینا .
منده آد قازانلان هر اولادینا ،
بابك سوبله‌میشم ایلخان دیمیشم .

§§§

آدوستلار ! بلبله چمن شیریندر .
اناتا هر شیئدن بدن شیریندر .
منه ، ئوز جسمیمدن وطن شیریندر ،
جانیمی یوردوما قربان دیمیشم .

§§§

سه‌وه‌ره‌م خلقمی ئوزومدن آرتیق .
اوره کیمدن آرتیق ، گوزومدن آرتیق .
سوزونی دونورام سوزومدن ، آرتیق .
چونکه هرسینه من جان دیمیشم .

§§§

ئوز دوغما توربائیم آزاد ائلیم وار .
آیری دیل بلمه‌ره‌م « آنا دیلیم » وار
ئوزگه یار سه‌وه‌مه‌ره‌م ئوز سه‌وگلیم وار .
من ئوز وطنیمه جانان دیمیشم .

§§§

بمنا قودوز یاغی حدینی آزیر .
بو دور قایم دی یره گلیم یازیر .
سلاح گوتورمگه حاضرام . حاضر !
هر ایگیت قاننا مین قان دیمیشم .

§§§

یاخین گله یلمز ائلیمه ، دشمن .
غرق اولار بو جوشقون سئلیمه ، دشمن .
گر دوشسه بیر یاندا الیمه دشمن .
عمرونون نطفه فرمان دیمیشم .

### فدائیلر ایچون هدیه پولو گمی یست وزارتینین ویردیگی پوللار

| | | |
|---|---|---|
| دریادل | ۳۰ | ریال |
| اسماعیل اوغلی | ۳۰ | » |
| باقری | ۳۰ | » |
| اصغرکاران | ۳۰ | » |
| ساعی | ۳۰ | » |
| نبی آدم | ۳۰ | » |
| سعدالله | ۳۰ | » |
| محترما | ۳۰ | » |
| راستگو | ۳۰ | » |
| رضابابا | ۳۰ | » |
| بهجت | ۳۰ | » |
| انوری | ۳۰ | » |
| سرکارات | ۳۰ | » |
| جلوندی | ۳۰ | » |
| صفرعلی | ۳۰ | » |
| گروهی | ۳۰ | » |
| امیراصلانی | ۳۰ | » |
| موسوی | ۳۰ | » |
| نصرین | ۳۰ | » |
| نخجوانی | ۳۰ | » |
| رضاقلی‌زاده | ۳۰ | » |
| تقی‌رضائی | ۳۰ | » |
| ایرانزاده | ۳۰ | » |
| خاندانی | ۳۰ | » |
| فرهاد | ۳۰ | » |
| پرویزی | ۱۰ | » |
| پرتوی | ۱۰ | » |
| کبود | ۱۰ | » |
| حاجلو | ۱۰ | » |
| آهنگری | ۱۰ | » |
| اکبرنیا | ۱۰ | » |
| پورانرانی | ۱۰ | » |
| عسجدی | ۱۰ | » |
| زوربملك | ۱۰ | » |
| مجتهدی | ۱۰ | » |
| حبشی | ۱۰ | » |
| یوسفی | ۱۰ | » |
| صادقی | ۱۰ | » |
| خانعلی | ۱۰ | » |
| ترنجی | ۱۰ | » |
| واثقی | ۱۰ | » |
| آذری | ۱۰ | » |
| سردانی | ۱۰ | » |

حکایه

بکلر حائیلی

## حیاتدا منیم نصیبیم ...

۵

ـ ه . ده یاخشی یادیمدادر ، آغان آنحاق تك گلدی ،
ئوزی‌ده چوق غمگین ایدی . دیدیگه « لاقدعیلر گیشنی
یوراقمادیلار ، منی خانمی سوروشدیگه نیه یوراخمادیلار مگر
پول گسب . آدام ئولدیریب آخره گناه باش ویریب‌دره آغان
دیدی که : « خیر جانیم ، بونلارین هیچ بیری دگل ، بازق
گیشی‌نین آدینا اوبله بیر بهتان و افترا دوزه‌لدیلر که ، اگر بیر
جنایت ایتسه ایدی و یا بیر کاروان داغیتسایدی اوندان یاخشی
اولاردی و منده منماته ویرمزدیلر . آنام سوروشدی که بس
آخرده آد اویوب ، نه تهمت ترهیب ساخلایلار نه ایده‌جکلر
نه وقته قدر حبس ایده‌جکلر ؟ » آغاجانین جواب ویردی که :
« بو آدی اوستنه قویبلار که « بو آدام بولشه‌ویکدر روسیه‌
دن بورایا جاسوسلوقا گلیبدر ، گویا صباح تیزدن شهر نظمیه‌
سینه آپاروب تحویل ویره‌جکلر ، چونکه امر اورادان صادر
اولوبدر ، اورادا تحقیق ایده‌جکلر ، ثابت اولمادان سونرا ،
انشاءالله بوراخارلار گسر چیخار » بو صحبتلردن سونرا سیز
ئوز ایوینیزه گیتدینیز ، لکن آنام گیجه‌نی سحره کیمی
آغلادی بیزده اونا باخرب آغلادق .

ـ هه » سونراسینی دیگیلن ، بورالاریادیمدان چیخمیدور
بیرده‌گی منی آتانیزین جانی آغلادیغینیزلرلری دسه‌گیلن ،
نوره‌گیم خراب اولور ، لاپ آز قالیرام آغلیام .

ـ » یاخشی ، دی قولاق آس ، سحرسی آنام ، منین
آقاجانیلا گتمشدیلر آقامی گورمگه ، نهاردان سونرا گلیب
چیقدیلار ، من آنامن اوزینه باخدیم . آغلاماقدان گوزلری
شیشمیشدی . سوروشدوم که « آنا بس آقامی بوراقمادیلار ؟ »
دیدیگه « الله بیله‌حکومتین چرخینی چه‌ویرسین ، بیز الیمیزی
گوتورمه‌میزی آزاد و خوشبختلیگیمیزی آتوب بونی دوتدوق ،
ئوز وطنیمیزه گیده‌ك دیه‌مه‌ونه ـ سه‌وینه ایدیك و راحت
خانمانیمیزی یوزوب بورا گلدیك . بیزه‌ادت ایتدیگیمیز کیمی
آغ گون گیچیرمك امیدی ایله بوراگلمشدیك ، لاکن بورا
دا بیزی قارا گونلر گوزله‌ییرمیش . مثل وار دیه‌رلر سن
سایدیغوی سای ، گور بیر فلك نیجه سایر ، بدبختلیگین
منحوس کابوسی حالیمیزه گلمیش گونلری بیزه گوسترمك
ایچون تامسیر وملك شکلینده آغوشین بیزه قارشی آچوب گل
گل دییرمیش . ایندی عزیز بالا ! آتاوی وطن خائنی آدلاند
یریب شهره ، زندانا سالماغا آپاردیلار . نه ایدیم ، نه چاره
قیلایدیم ، عورت طایفه‌سی ، آغلامادان باشقا الیمدن نه گلردی
نه آغلادیم ، نه قدر یالواردیم ، آیاقلارینا بیله دوشه‌ندیم ، انصاف‌
سیزلار بیر ذره منه رحم ایتمه‌ییب ، گوز یاشلاریما بیله اعتنا
ایتمدیلر ، دلدارلق و تسلی عوضینه دوشیمدن ایتله‌ییب و
علاوه ، تلاق سوزلرده دیدیلر . منی نا امید و مایوس گیری
قایتاردیلار آنجاق منمده ، هرشیئدن الیم اوزولدی . اگر بونلار
وطن و ملت قدری بیلسه‌یدیلر ، ئولکه‌میز بیله خرابه قالمازدی
بوندور ، هانسی گنده باخیرسان خرابه ، سالکه یاقوشلاریمسکنی
در ، هیمین اگینه باخیرسان لوت چیلاق . کیمین اوزینه
باخیرسان مردنی داها دیغروسو متحرك بیر ایسکلت‌دن‌عبا‌
رتدر ، سالکه دوین ئولموش . گیجه ایسه قیردن‌عذاب‌لیلکه‌
لرینین‌الیندن اورتاوبی قاچمیشدر . قریم ایل ز دوشیه‌دن بیر آز
« وار » گیریمیشك ، بونلارین فکری مقصدی بو حور تهمتلر
و شخص غرض لریله بیزیم واریمیزی الیمیزدن چیخارماق و
بیزی‌ده آیری‌لاری کیمی آج و چیلاق بیر حالا سالماقدان
عبارتدر .

ـ مثل وار که ، ئوزی بیحلال آغلاماز دیرلر ، بو گوندن
سونرا داها من آغلامیاجاغام ، چونکه ئوز جزالمزی بیز
ئوز الیمیز ایله سونره‌ورمشیك »

صحبتین بو یرینده زمان خانمین گوزلری یاشاردی .
اونون معصوم و کیچیجیلیکلری بیله تاسف و کدرلی سوزلری
اشیتمگه تاب و تحمل ایده‌بیلمه‌ییب اضطراب و هیجانه
گلمیشدی .

www.iran-archive.com

# ملی مجلسین ایکنجی عمومی اجلاسینین

## ۲ نجی جلسه‌سینده

اول صفحه‌دن قبه

بونونلا علاقه‌دار اولان مسئله‌لردن بیرسیده امنیت مسئله‌سیدر. بیز اولندن دمیشدیک که وارلوموزله چالیشاجاغیق که خلقین مالی، جانی، ناموسی حفظ اولسون، چونکه امنیت اولمادیقدا بیزیم هیچ بیر تدبیریمیز نتیجه ویرمیه جکدی. بونا گوره‌ده ملی حکومت تشکیلنده‌هامی‌میز چالشدق که امنیت اولدقجا کیمی تامین اولسون، من کنارلاردا گندیلرله دانیشردیم، حتی چوخ‌سی ملی تاثیریدی که کیمی و امنیت‌دن راضی‌لیق ایدیردیلر، حتی مراغه‌ده بیرپارا آداملار دیردیلر که داستانلاردا دیلن کیمی امنیت اولدو یاخشی اولمشدر که گرک گیجه‌لر دکانلاری آچیق قویاق، خلق گورسین که بو اش افسانه دگیل‌دیر بلکه حقیقت‌دیر. بیز ملی حکومتی اساس امنیت اچون قورمشوق واسیته‌له اثبات ایدمه‌لیریک که دشمنلیرمیز اولده بیزه‌دیدیکلری سوزلرکی آذربایجان نهضتی عمله گتیره‌نلر، اوغریدرلار، حاضرولی بالاچ دیرلار، بوزبوندا اثبات ایتدیک و عمل‌ده ده گوستردیک‌کی امنیت ایجاد ایتمک اولار و خلقی راحتلیگه چاتدیرماق اولار. البته نواقص چوخدر تک‌تک فداییلریمیز و یا عضولریمیز و اداره‌لریمیزده بیرپارا نقصانلار واردر. قوی بعضی بولداشلار بیلسین‌کی هرکس نوز گناهندن جوابنی شخصا ویرملیدر.

بیز اهرده ایگرمی، بلکه قیرخ ال قولدورلوق ایلمیش صمدخان و عبدالله خانلاری مجازات ایتدیک، خلق بیزی آلقشلادی، بیلدیکی ملی حکومت اونون راحتلیقی اچون چالیشیر. سید ضیاء روزنامه‌لری ... تیق کتیله‌شیدرل آزادی آدقوده‌یلارب خلق اونلارا گولدی.

ملی حکومتیمیزده بوجور آداملارا حیات اولا بیلمز، گرک اونلار، اونون قابلنده، چوق محکم صورتده محو که اولسونلار. هرکس نوز جرمنین مجازاتنی گرک چکسن آیری بیر آدام اونون مجازاتنی چکه بیلمز، او عوض‌ده‌دن جومله‌مجازات اولماز بیز بیرینی مجرم اولدیقی صورتده مجازات ایده بیلک‌لکن اوغلونی تربیه ایتملیک. گرک مجلس نماینده‌لری، لاتی و بولرک انجمنلری واسطه‌سیله اونلارا بیلدیرسن‌کی ملی حکومتده بیر آدامین بیر شخصیتی اوتوسیز آلماق اولماز. بیز آزادلیق و خلق دشمنلری‌نین مالللاریی مصادره ایده‌ریک. لاکن آزادلیق علیهینه اولان آداملار گرک مطرود اولسونلار لکن بو، قانون موجبنجه جرمین اولمه‌ش کمیسیون واسطه‌سیله عمل اولونور و اونلارین مالللاری، مصادره و دولت اچون یارادیم اولونور و البته بیر ملللارا حسن نه حسین، نه جعفر، نه تقی، بلکه خلق بولونودا مصرف اولانیدر.

دنن اتفاق دوشوبدور که تک‌تک آداملار مصادر اولونان مالللاردان استفاده ایتمش اولسونلار لکن بو چوخ نادردر، او اشلری گورنلر، شدید صورتده مجازات اولمالیدرلار، اونلاردن دوستلیقی، آبی ده‌ستانقی‌در، و بیزه دشمنلیکدر. گرک کاملا تامین ایتمش اولسون. تک‌تک آداملارداشه بیر اشلر گورمیش اولسالاردا گرک مجلس ملی‌ده اونلارین قباغی آلینسن. قوی خلق آزاد یاشاسین خلق نه قدر آزاد یاشارسا داها آرتیق حکومتمزین دالیندا دورار لکن شله اولمادیقدا تشکیلاتیمز تز که آرادان گیده‌ر. بیز گرک خلقین اعتمادینی اوزومزه جلب ایدک که خلق هیچ تصور ایتمه‌سین که دموکرات فرقه‌سینده و ملی حکومت اداره‌لرینده‌بیر پیس اش گورن آدام اولا بیلر. بو فلسفه‌لر هوادن دگیل میدان امتحان اولونوبدر. هر یرده قانون وار یاشایش وار هر یرده ظلم وار ایت‌ده‌مه اورادا اولان دولتین عنوانی دموکرات ایسته. دیمه ... آدله آدلانسن انسانلار ... نتیجه بیلمزلر. ملی حکومت بو اشه بویوک اهمیت ویریر.

بیزیم ملی دولتیمز امنیت جهتندن چوخ اشلر گوروب، فکر ایدیرم که شهر امنیتی و اطرافدا امنیت آز چوخ یاخشیلاشیبدیر. کچن حکومت لرده خلقین اکثریتینی تشکیل ویرن کندلی لر اچون هیچ جانی و مالی تضمین یوخیدی. بونلارین‌تک اوغری و قولدورلار بلکه دولت مامورلاری و ژاندارم‌لار طرفندن ده تضییق اولونوردیلار.

ملی حکومت زمانیندا هیچ بیر مامور قانونسز برینین ایونه گیده بیلمز. بیله ایشلر گورونورسه گیت گیده قباغی آلیناجاقدر.

قورتارمادی

# اعلان

من بیر مقدار پول تاپمیشام صاحبی نشانه‌سین دیب تحویل آلا بیلر. صاحب الامر میدانیندا محمد آقا وزانه.

ش ۳۰

# اعلان

جمعه گونی فروردین آینین ۲۲نده ساعت ۳ گون اورتادان سونرا خانملار کلوبونون عمومی کنفرانسی مرکزی فرقه‌نین سالونوندا تشکیل تاپاجاقدر. خانملار کلوبونن عضولرینه اعلان اولونور که کنفرانسدا حاضر اولسونلار.

آذربایجان خانملار کلوبی

# اعلان

بیر دانه ۳۱ آذر مدالی ایتیره‌شم هرکس تاپسا شهر قومیته‌سینده محمد علی‌یه ویرسین ۵۰ قران انعام آلسین.

ش ۲۹ قربان عظیمی

## دنیا خبرلری

اول صفحه‌دن قبه

هر طرفین سهملرین مقدارینه موافق اولاراق بولونه جکدر.

۳ــ شرکتین کشفیات ایشلری آپاریلماق اچون آیریلان ایلک اراضینین سرحدلری بو ایل ۲۴ مارتدا ایدیلن صحبت زمانی سیزین طرفینیزدن منه ویریلمیش نقشه ده گوستریلن کیمی اولاجاقدر. سووئت سوسیالیست جمهوریتلری اتفاقی، تورکیه و ایران سرحدلرینین قطع ایتدیگی نقطه‌لردن کئچن و رضائیه گولونون شرق ساحلی ایله جنوبه دوغرو میاندوآب شهرینه قدر اوزانان خطدن غربده یرلشمیش غربی آذربایجان اراضی سی حصه‌سی مستثنادرکه، بودا علاوه اولاراق یوخاریدا گوستریلن ۱۹۴۶ نجی ایل ٤ آپریل نقشه سینده قید ایدیلمشدر. ایران حکومتی یوخاریدا گوستریلن خطدن غربده یرلشمیش اراضینی خارجی شرکتلره و یاخود خارجی لرین اشتراکی ایتدیگی و یا خارجی سرمایه‌نین استفاده ایدیلدیگی ایران شرکتلرینه امتیازه ویرمه‌گی عهده‌سینه گوتورور.

٤ــ ایران طرفینین سرمایه‌سی ۳ نجی ماده ده گوستریلن نفتلی تورپاقلاردان عبارت اولاجاقدر که بونلرده تخنیکی ایشلر گورولدکدن سونرا نفت قویولاری اولاجاقدر. اونلارین محصولی ایسه شرکت طرفیندن استفاده ایدیله‌جکدر.

سووئت طرفینین سرمایه‌سی ایسه نفت استحصال و اعمال ایتمک اچون لازم گله جک هر جور مخارجدن، آوادانلیقدان، متخصص و فعله لرده ویریله جک معاشدان عبارت اولاجاقدر.

۵ــ شرکتین فعالیتینین مدتی ۵ ایلدر.

۶ ــ شرکتین فعالیت مدتی قورتاردیقدان سونرا ایران حکومتی سووئت طرفینین سهملرینی ساتین آلماق و یا خود شرکتین فعالیت مدتینی اوزاتماق حقوقینا مالک اولاجاقدر.

کشفیات ایشلری آپاریلاجاق یرلرین نفت قویولارینین و شرکتین بوتون موسسه‌لری دائره‌لرینین محافظه‌سی یالنیز ایران امنیت اورقانلاری طرفیندن تربیه‌یه ویریله‌جکدر.

گوستریلن سووئت ـ ایران نفت شرکتینین تشکیلی حقنده بو مکتوبین مضمونینا موافق اولاراق گله‌جکده باغلاناجاق مقاوله ایرانین ینی دن سئچیلن مجلسی نوز قانونویریجی فعالیتینه باشلایان کیمی، هر حالدا بو ایلین مارتین ۲۴ندن حساب اولوناراق ۷ آیدان گنج اولماماراق تصویبه ویریله‌جکدر.

جناب سفیر سیزه بیله دیگرم بویوک احترام اطمینانینی قبول ایدینیز.

ایرانین باش وزیری ـ قوام السلطنه»

همین گون جناب ا. و. سادچیکوف

# ایرانین باش وزیری قوام‌السلطنه‌نین

## سووئت اتفاقی وزیرلر شوراسینین صدری ستالینه تلغرامی

«مسکوا ـ سووئت سوسیالیست جمهوریتلری اتفاقی وزیرلر شوراسی صدری گنرالیسیموس ستالین حضرتلرینه:

ایران و سووئت سوسیالیست جمهوریتلری اتفاقی آراسیندا مسئله‌لر اوزره مسکوادا منیم طرفیمدن ذات عالینیزله باشلانان و سونرا تهراندا دوام ایتدیریلن دانیشیقلار حاضردا مثبت نتیجه ایله تماملانمیشدر که، بوتون ساحه‌لرده هر ایکی دوست و قونشو اولکه‌لر آراسیندا تام متقابل آنلاشما الده ایدیلمیشدر و شبهه‌سیز که ایران ایله سووئت اتفاقی آراسینداکی متقابل مناسبتلرده یئنی بیر دور آچیلیر.

طرفیمیزدن گوستریلن بوجور بویوک ثمره‌سی الده ایدیلمه‌سینه و دانیشیقلارین مثبت نتیجه ایله تماملانماسینا امکان ویرمیش اولان قیمتلی یاردیما و خیرخواه مناسبته گوره هم نوز آدیمدان، هم‌ده ایران حکومتی و ایران خلقی آدیندان ذات عالینیزه تشکر اظهار ایتمه‌گی لازم حساب ایدیرم.

ذات عالینیزه ساغلاملیق اوزون عمر، همچینین منفعتمز اولان سووئت اتفاقی خلقلرینه موفقیتلر آرزو ایدیرم.

ایرانین باش وزیری قوام‌السلطنه

# گنرالیسیموس ستالینین

## قوام‌السلطنه‌نین تلغرامینا جوابی

«تهران ـ ایرانین باش وزیری قوام‌السلطنه‌یه.

شخصا سیزین بو قدر فعال اشتراک ایتدیگینیز سووئت ـ ایران دانیشیقلارینین موفقیتله تماملانماسی مناسبتیله سیزین تلغرامینیزدا افاده ایدیلمیش دوستانه حسلره گوره ذات عالینیزه تشکر ایدیرم.

امینم که، بو دانیشیقلارین نتیجه‌سینده سووئت سوسیالیست جمهوریتلری اتفاقی ایله ایران آراسیندا الده ایدیلمیش سازش اولکه‌لریمیزین خلقلری آراسینداکی امکداشلیق و دوستلیغین گله‌جکده داها‌دا انکشاف ایتمه‌سینه و محکملنمه‌سینه خدمت ایده‌جکدر.

سووئت سوسیالیست جمهوریتلری اتفاقی وزیرلر شوراسی صدری

ا. ستالین»

## مملکت خبرلری

### معارف وزارتینده

### اوقافین معارف وزارتیندن آیریلماسی

آذربایجاندا معارفین توسعه‌سی ایله علاقه‌دار معارف وزارتی اشلرینین چوخالماسیندان و معارف وزارتینین خلق معارفینه یاخیندان و یاخشی نظارت ایتمه‌سیندن اوتری وزیرلر هیئتی اوقافین معارف وزارتیندن آیریلیب باش وزیرلیگین نزدینده آیری دولتور جهتاهیدن نظارتی آلتیندا مستقل اداره اولماسینی تصویب ایتمشدر.

§§§§

آذربایجان دیلینین متودینی قورخماق دن اوتری ابتدائی مدرسه معلملری اچون معارف وزارتی طرفیندن آخشام قورسلاری تاسیس اولونور.

### اوغلانلار دانشسراسیندا بیر متینق

دوشنبه گونی آیین ۱۹ ندا اوغلانلار دانشسراسیندا، تازه آچیلان افسر مدرسه‌سینین جوان طلبه‌لرینه آقای ولائی (وطن و وطن پرستلیک) حضوصوندا تمام ساعت یاریم دوام ایدن نوزدگرلی نطقیرینده حقیقی وطنچی و وطن پرستلیگینه اولدیغی شرح ویردیکده متعدد دفعه‌لر آلقشلانیلردی و بو متینق ساعت آلتی دا بویوک احساسات و گورولتولی آلقشلارلا خاتمه تاپدی.

و مذکور نطق بیر استفاده‌لی درس اولدیغی اچون گلن نمره‌لریمیزده درج اولوناجاقدر.

### خوی‌دان

خصوصی مخبریمیزدن:

۱۴ و ۲۵ ده تبریزدن گلن فداییلر طرفیندن خوی‌دا طنطنه‌لی بیر میتینق ویریلیب، سونرا محلی قومیته‌نین تبلیغات شعبه‌سینین صدری نوز نطقینده ملی حکومتیمیزین گوستریشیله آزادلیغمیزین مدافعه‌سی اولوندا خوی اهالیسی‌نین سون نفرینه قدر چالیشاجاقلارینی سویلدیکدن سونرا، گلن فداییلر خلقین آلقشلاری آراسیندا سلماسا دوغرو حرکت ایتدیلر.

### سلماس‌دا

خصوصی مخبریمیزدن:

آیین ۱۴ دیده دورت گیبون قهرمان فداییلریمیز خلقین بویوک احساساتی آراسیندا سلماسا وارد اولوب و حرارتلی جشنلار ایدیلدی. ساعت ۱۱ ده اورمیه طرف حرکت ایتدیلر.

جناب قوام السلطنه‌یه جواب ویره‌رک اوزونین ۱۹۴۶ نجی ایل ۴ آپریل تاریخلی مکتوبینی آلدیغینی تصدیق ایتمیش و بیلدیرمشدر که، جناب باش وزیرین ایرانین شاهنشاه حکومتی آدیندان وردیگی اطمینانه گوره سووئت حکومتی جناب باش وزیرین ٤ آپریل تاریخلی مکتوبیندا سایلان اساس‌لر طرلرله شمالی ایراندا نفت یاتاقلارینین کشفیاتی و استثماری حقنده مشترک سووئت ـ ایران شرکتینین یارادیلماسی اچون نوز راضیلیغینی بیلدیریر.

۱۶۵

شماره ۱۷۰ ایکنجی دوره

۵شنبه ۲۲فروردین ۱۳۲۵

# آذربایجان

مدیر :
فتحی خشگنابی

اداره‌نین محلی ستارخان خیابانی

قیمتی ۵۰ دینار

| آبونه | ایللیك | ۱۲۰ | ریال |
|---|---|---|---|
| ۶ | آیلیق | ۶۵ | • |
| ۳ | • | ۳۵ | • |

بو روزنامه آذربایجان دموکرات فرقه‌سینین اورغانیدر

AZOH

# طهران اعلامیه‌سینین اطرافینده

سون آیلاردا ، ایران داخلینده ، یاخود خارجی و بین الخلق محافلده اتحاد جماهیر شوروی و ایران‌منا‌سبتلرینی پولاندیرماغا چالیشان بیر عده تحریکاتچی و فاسد عنصرلرین وار قوه‌لری ایله آپاردیقلاری فعالیتلر بیر نتیجه‌یه یتیشمه‌دی، مسکوا و تهراندا ایکی دولت باشچیلاری آراسیندا اولان مستقیم مذاکرات . امپریالیزم دلاللارینین بوتون فساد توره‌دیجی اقداملارینی اثرسیز قویدی.

«ایران حکومتینین باش وزیری و سووت دولتینین ایراندا کی سفیر کبیری امضاسیه یتیشمیش و نتیجه‌گون بوندان اول تهراندا منتشر اولان مشترک اعلامیه . امپریالیست ارسیاستی‌نین ایرانلی کیفه‌سی طرفدارلارینه بویوك و گوزله‌نیلمز بیر ضربت کیمی ایدی.

وار قوه‌لری ایله دنیا ملتلرینی ینی بیر محاربه او چوروما سوق ایده‌ن محافل ، بو سون زمانلاردا شوروی قوشون حصه‌لرینین ایران شمالینده توقف‌لریندن استفاده ایتمه‌ك آپاردیقلاری ضد شوروی تحریکات و تبلیغاتین توسعه‌سی ایچون تازه بیر عنوان و بهانه تاپمیشدیلار. خصوصیله علاء و تقی زاده کیمی عنصرلری تورلرینه آلت ایدیب ایسته‌یردیلر که ، ایران ملتینین ذهنینی توز نجیب و شمالی همسایه‌سینه نسبت بولاندیریب و شوبهه ایتسینلر . لیکن قیزیل اوردو حصه‌لرینین معین بیر مدتده ایران شمالی نقطه‌لریندن چیخاریلماسینه دایر سووت دولتی‌نین صریح وعده‌سی ، عمومی صلح و دنیا تهلکه‌سیزلیك دشمنلری‌نین بوتون اقداملارینی بوشا چیخاردی . ایران ، شوروی مشترك اعلامیه‌سینین گوزه‌لی اهمیتی بوندادر که ایران ملتی سووت خلقلرینین ضدینه آپاریلان شدتلی تبلیغات و تحریکاته رغماً شورا دولتی باشچیلرینین نظریه‌لرینی و طرز فکرینی اشیقجاسنه دوشوندی و متوجه اولدی که شوروی زمامدارلاری ضد دموکراتیك رژیملرین اوجاغی اولمیان همسایه مملکتلرین دوستلیق و صمیمی مناسباتینه بویوك بیر قیمت قائلدیر.

ساعدین تشکیل حکومت دوره‌سینده ، شوروی حکومتی طرفیندن ایسته‌نیلن ، شمالی ایران منطقه‌سینین نفت امتیازینی بعضی بوروکانودلار و ارتجاعی محافل ایران استقلالی علیهینه خطرلی بیر ایش گوسترمك ایچون وار قوه‌لری ایله فعالیته کیچدیلر . او گون ایران مرتجع باشچیلری شوروی حکومتینین نفت موضوعینداکی تقاضالارینین حقیقتی یالنز بوجهت که اونلارین امپریالیست اربابلرینین منافعی و ایرانداکی موقعیلری خطره دوشمه‌سین ، ملتین نظریندن گیزلی ساخلادیلار لیکن بو گون ایران باش وزیری ایله

بقیه‌سی ۴نجی صحیفه‌ده

## آذربایجان ملی مجلسینین

### ایکنجی عمومی اجلاسینده دانیشیقلار

۲

تهران حکومتلری دیمك اولار که عمدی صورتده بو قانونلاری گیجیکدیردیلر ، اونلار خلقیمیزی ده توزلری کیمی حساب ایدیب آذربایجان خلقینی اراده‌سیز و عزت نفس‌سیز بیر خلق دوتمدیمك ایسته‌یردیلر لیکن آذربایجان خلقی تاریخ بویو توز شهامتینی گوسترمیشدیر و بو کیمی قانونلارین تاثیری آلتندا توزشرافت و شهامتینی الدن ویرمه‌یلمزدی. بیز گرك ملتیمیزی گوزل وسیله‌لر بارات الفلالاعلام و مدنیت ساحه‌سینده تربیه ایدمك نه اینکه اونلاری دوگمك و یا توهین اتمکله دیلسیز آغزسیز بیر جماعت کیمی بویودمك . بونا گوره‌ده بیز او قانونلاری آزادان آپارماق ایچون ملی مجلسیمزده او قانونلارین لغوینی تصویب ایتدیك .

ایکنجی‌سی ، تریاك قانونی در هامویا معلومدور که تریاکین شرقده خصوصاً ایراندا معمول اولماسی مرتجع و استعمارچی دولتلر توسطی ایله عمله گلیب . اونلارین تریاکی معمول ایتمکدن مقصودلاری بواندی که شرق ملتلرینین شهامت و قهرمانلیق ، صداقت ، صمیمیت لرینی ، اونلاردا فطری اولان گوزل اخلاق لاری آرادان آپاریب بو وسیله ایله توز استعماری سیاستلرینی اجرا ایتسینلر

گیچن بین‌المللی محاربه سیندن سونرا تشکیل تاپان جامعه ملل‌دن بیر هیئت تریاکی آرادان آپارماق ایچون ایرانه گلمیشلرسه‌ده لیکن ایران دولتی اونلارین پیشنهادلارینی ایران صادراتینا ضررلی اولماقی بهانه‌سی ایله قبول

بقیه‌سی ۲نجی صحیفه‌ده

## ملی مجلسین ایکنجی عمومی اجلاسینین ۲نجی جلسه سینده

# آقای پیشه‌ورینین

### آذربایجان ملی حکومتینین ایندیه قدر گوردیگی ایشلر حقینده ویردیگی گزارش

کچن زمان کندیلر بیر تمیز بالتالی گورورده‌یه توزونی گیزلتمك ایسته‌یردی لکن ایندی یلمه دگل اونلار باشلارینی یوخاری دوتورلار ایندی کامل امنیت اولونوبدر . ایندی قاچاق قولدورلیغین قاباغی آلینبدر.

دشمن نه قدر چالیشیرسا که بیزیمله کردستان خلقینین مناسباتی پوزادیرسین ، لکن بیز بوتون قابلیتینی آلیرق و حتا کردستان فرقه‌چیلری‌ده دوستلیقا چالیشیرلار ، بیزیمله کردلر آراسیندا ، اختلاف سالمغا چالیشانلارین پیس حرکتلری ده معلوم اولدی که ارفع ایله اولوب بیر عده مراغه‌ده وچاردولیدا کرد بالتارینداتجهیز اولونمشدر و بعدا میانه‌ده و مراغه حدودی آراسیندا ۳۰۰ نفر بیزیم علیهیمیزه تجهیز اولونمشدر . بیز ترلیکه اونلاری آرادان آپاریب آز زماندا فدائیلریمیزین خدمتی سایه‌سینده ساده بیر صورتده اونلاری برطرف ایتمگه موفق اولدوق و بو ، آذربایجاندا گوروننه‌ین بیر اهمیتلی ایشلردندر . ایندی اهر و مراغه اطرافندا ملی دولته نسبت مخالف هیچ بیر حرکت یوخدور ، اردبیل و گرمی محاللاریندا بعضی آشیریکلر اولموشدی ، بیز اونیدا آرادان آپارمیشیق ، خاین گناهیز اولسا عینین باخیش کیمین حکومتدن هیچ کیم طرفدار اولماز . عدالت و قانون

دوزگون صورتده اجرا اولونمالیدیر .

سونرا من ایسته‌یردیم بونی دیه‌یم که دولت قورولوشندان سونرا امنیت مسئله‌سینده خلقیمیز گینه‌زاندار ، ملاری آرادان آپاریب و قانونی نظمیه تشکیلاتنی وجوده گتیرمیشك امیدواریق که‌بیر ایکی آیادر نظمیه‌نین و تشکیلاتی چوخ منظم بیر حالا دوشه‌جك ، ژاندارم تشکیلاتندان اثر قالمایاجاقدر .

سونرا اقتصاد و مالیه موضوعیندر

بقیه‌سی ۴نجی صحیفه‌ده

## ۱۰۰۰۰ ریال هدیه

مرحوم بارون سیاط ۱۱ ارارده ۲۵ تاریخده توز وصیت نامه سینده بوداغیان قارداشلاری تجارتخانه‌سی واسطه سیله مین تومن مبلغنده باش وزیر جنابلارینین اختیاریندا قویولماسینی وصیت ایتمشدر که لازم اولان مصرف ایچون خرج ایدیلسین .

باش وزیر جنابلاری تقاضانی قبول ایدیب ، او مبلغی پرورشگاهین اختیارینه ـ ویرلمه‌سینی امر بویوردیلار.

او مرحومین آذربایجان خلقینه اولان یاخین علاقه‌سی خاطره‌دن چیخمایاز ابدی بیر تحفه‌دیر .

اسلام صرافی

## ایشسیزلیك

### مسئله‌سی حل ایدیلیر

فرقه‌میز ایشه باشلامامشدان اول آذربایجان خلقینه فشار ویرمن و اونون حیاتنی تهدید ایده‌ن عامل لرین ان مهمی ایشسیزلیك مسئله سی ایدی و خلقمیزین بیکار قالماقی و قحله کندچیلریمیزین آج سوسوز یاشامالاری تهران حکومتینین خائنانه سیاستلرینین نتیجه‌سی ایدی .

تهران حکومتی آذربایجاندا دیکتاتورلیق ایده‌ن زمان فعله کندلیلریمیزین قلاکتله یاشامالاری یادیمدان چیقماییب و حله‌ده اونلارین مظلوم قیافه‌لری نظرده‌دیر که هر سحر دیوارلار دیبینده صف چکیب و منتظر اولوردیلار که اونلاری ایش ایچون چاغیرسینلار ولی آخشامدا الی بوش ایولرینه قاییدیردیلار .

حتی آذربایجانین داخلی اداره‌لرینی ده فارسلار اشغال ایتمیش ، هموطنلریمیز ایش باشندان قوولموشدیلار نتیجه‌ده خلقیمیزین باشی توز معاشینی تامین ایتمگه مشغول اولوب و توز آزادلیقی و خوشبختلیگی ایچون بیر ساعت‌ده اولموش اولسون فکر ایده بیلمیردی .

بیکار و یوخسول هموطنلریمیز چاره‌سیز قالیب آذربایجانی ترك ایدیردیلر و ظالم استثمارچیلار اولاری تهراندا یاسایر فارس ولایتلرینه آغیر شرایطده ایشلمگه ... ایدیردیلر و بو ... 

بقیه‌سی ۴نجی صحیفه‌ده

## مملکت خبرلری

### دولت تیاتروسی

سووت رژسوری اسماعیل افندیوین بدیعی رهبرلیگی ایله درام نویس ( شیروانزاده )نین دورت پرده‌لی « ناموس » دراماسینی ، موقع تماشایه قویماق ایچون حاضرلانمشدر ، بو دراما پنجشنبه گونی ساعت بشده ، بشینجی حوضه کومیته‌سی خیرینه ویریله‌جکدر . سحر ساعت اونده خانملار ایچون و گون اورتادان سونرا ساعت بشده عموم ایچون تماشایه قویولاجاقدر بو نمایش ده دولت تیاتر هیئتینین بوتون صنعتکارلاری اشتراك ایده‌جکلر .

### مراغه‌ده

خصوصی مخبریمیزدن : ـ ۱۵ . ار ۲۵ ده آذربایجان دموکرات فرقه سی مراغه ولایتی کومیته سینین عمومی کنفرانس ( ادب ) مدرسه سنین صحنه

بقیه‌سی ۳نجی صحیفه‌ده

## دنیا خبرلری

### و . م . مولوتوف

### جناب دیه‌ندیشی قبول ایتمیشدر

۳۰ فروردین سووت سوسیالیست جمهوریتلری اتفاقی خارجی ایشلر وزیری مولوتوف مجارستانین خارجی ایشلر وزیری جناب « دیه‌ندشی » قبول ایتمیشدر .

مصاحبه‌ده سووت سوسیالیست جمهوریتلری اتفاقی خارجی ایشلر وزیری غ . دکانوزوف ، مجارستاندا کی سووت سفیری غ . م . پوشکین و مجارستانین سووت اتفاقیندا کی سفیری « سه‌کفیودیولا » اولموشدور .

بقیه‌سی ۴نجی صحیفه‌ده

www.iran-archive.com

# ادعا نامه‌نین متنی

اول صفحه‌دن بقیه

## ارومیه شهرینین داخلینده

آذر آیینین ۱۵ ندن. آقای کامکار ارومیه آذربایجان دموکرات فرقه‌سینین کمیته عضوینین منزلنده دموکرات فرقه‌سی‌نین نماینده و سرهنگ زنگنه ارتش رئیسی و استاندار، سرهنگ نوربخش ژاندارمری رئیسی و سرهنگ داروغه شهربانی رئیسی آراسیندا آذربایجانین اخیر نهضتنه راجع و قان توکولمه‌دن جلوگیرلیك ایتمك خصوصندا ۳ دفعه مذاکره و مصاحبه اولمیشدور سرهنگلر هر اوچی سوز ویریرلر که قان توکولمه‌دن جلوگیرلیق ایدیب و تبریز پادگانی کیمی عمل ایده‌جکلر. بونونلا بیله آذر آیینین ۲۴ نده تاسوعا گونی سرهنگ زنگنه‌نین امری ایله آرتش وژاندارم اوملری شهرده موضع دوتوب. سنگر قازیب و شهردن خارجده کی فدائیلره توپ و تانك ایله حمله ایدیب آذرین ۲۴-۲۵ ی تاسوعا و عاشورا گونی او کندلری که فدائیلر اورادا جمع اولموشدولار توپا باغلیوب ۵۰۰ دن آرتیق کیشی آرواد و اوشاق اولدوروبلر و ۵۰ دن آرتیق یارالی اولوبدر آذرین ۲۴ نده صبح ساعت ۸ ده جلیل وهاب زاده و آزادوطن. ارومیه کمیته‌سینین عضولری شهربانی رئیسی ایله قان توکولمه‌دن جلوگیرلیق اولماق بار‌ه‌سینده مذاکره ایتدیکدن سونرا هیچ بیر نتیجه حاصل اولمامیشدور. همان گون ساعت ۱۲ ده آقایان کامکار - وهاب زاده - آزاد وطن و تمدن دموکرات فرقه‌سی طرفیندن سرهنگ زنگنه ایله ملاقات ایدیب تذکر ویریبلر که تبریز آرتشی تسلیم اولاندان سونرا ارومیه پادگانی‌نین قان توکمه‌سی بی‌ربط‌دیر سرهنگ جواب ویریبدیر که او تبریزه مطیع دگل و مرکزین امری ایله گرك فدائیلاری قلع و قمع ایتسون و فرقه‌نماینده‌لری عنقریب دیوب گرك اسلحه‌نی تسلیم ایده. اونلار بو جلسه‌دن مراجعت ایده‌رکن پادگان افرادی اولارا تیر اندازلیق ایتمك ایستدیکده شهربانی رئیسی اونلارین یانیندا اولماغا جهت - موفق اولمامیشدولار آذرین ۲۴ دی آخشام و ۲۵ ی - تاسوعا و عاشورا گونی. آرتش ژاندارم مامورلاری ترور ایتمگه باشلاییب ۴۰ دان آرتیق آداملاری شهرین ایچینده دموکرات و آزادیخواه آدی ایله توتدوروبلر او آداملار که تانی‌بیرمیشلار کوچه‌لرده گیدنده و یا ایولریندن چیقاردیب تیرباران ایدیبلر. و اونلاردان که ظنبین ایمشلر. اونلاری تفتیش ایدیب هر کسدن دموکرات فرقه‌سی‌نین کارتی و یا کاغذی چیخیب توتدوروبلر که بو اولدورولمیشلردن اونلار که ایندیه کیمی معلوم اولوب عبارتدرلر:

صمد قند ۲۰ یاشیندا تلگراف خانه عضوی دموکرات فرقه‌سینین فعال عضولریندن - ابراهیم فرهنگ ایگرمی دورت یاشینداخوارباراداره‌سنین عضوی - علی اکبر عمی‌مکدار قوجاکیشی - عبدالمحمد ماشینی حابی‌ساز - اسماعیل عبدالله اوغلی کارگر ۳۰ یاشیندا - حاجعلی جمال آبادی اکینجی - بایرام‌عمی‌خه گیر قوجاکیشی - رجب اهومجی واونین نوکری - کربلای تیمور شاطر - آوانس جانشیان ۷۰ یاشیندا کیشی که اونین تقصیری فقط بوایمیش اوغلی دموکرات دور - معصوم دلال معصوم اوغلی - میرزاآقا عربلو کند بی‌نیش دموکرات حوزه‌سنین ناظمی که شهره گلمیشدیر و فرقه کارتی اونین جیبیندن چیقمیشدیر - حسن وردست - سیفعلی اکینجی - فرهاد عرابجی و اونون اوغلی - جارچوکندی نین ملاییسی که شهره گلمشدر و اونون جیبیندن دموکرات کارتی چیقمیشدی - حسین توربق قامعا اکینجی - سورمن شوفر و اونون شاگردی - هاشم قاسم و عسکر یوسفی اوچ قارداش - عبدالرحیم جهانبخش - الله‌قلی اکینجی - علی ایرانخواه سرایدار - عبدالله اسدی باغدار - مصطفی هفت‌آسیابی - صفر بابا زاده اکینجی - سیفعلی عماری کارگر - بابا داریوش ملکدار ویلسون سرکیس و غلام نوکر.

بو ایشلرین هاموسندان عجیب محمود عمادی‌نین ترور ایله مگیدر. عمادی ارومیه‌نین عمده مالکی یاغشی‌بیلا معروف بیر آدام ایدی اوندان تمام عمرنین مدتنده بیر آدام اینجیمه‌میشدیر نه حزب توده یه و نه دموکرات فرقه‌سینه داخل اولمامیشدیر!! - او بدبختین ایرادی فقط بو ایمیش - بیر نچه وقت بونداق قاباق جبهه آزادی‌ده عضو ایمش و بیرده تاسوعا گونی بیر نچه غیر بیطرف آداملاردان بیر جلسه تعیین ایدیب اورادا قان توکمه‌دن جلوگیرلیق ایتمك باره‌سینده سرهنگ زنگنه‌یه نصیحت ایله‌مك خصوصنده صحبت ایتمیشلر - عمادی ده او آداملارین بیریسی ایمیش - علاوه سرهنگ زنگنه نین امری ایله بو ایکی گونده اون بشدن آرتیق دموکراتلارین ایولرین غارت ایتمشلر که او جمله‌دن عبارت دیلر محمدجهانبخش - یعقوب کارگر - علی اسلامبول‌چی - مانعچی - الله‌ویردی لال - حسین سلیمان اوغلی - علی رسولی بیتابنده - عبدالله اسدی باغدار - عبدالله داه کارگر - و علی اکبر اعرابی کمیته دفترداری - ایولره و دموکرات فرقه‌سینین کلوبنا اوقدر گوله آتیبلار و سالانه باغلاییبلار که گلوبین تابلوسی تیکه‌تیکه اولوب. فورتارمادی

ژاندارملار طرفیندن تیرباران ایدیلمیش دموکراتلارین جسدلری خسرو طاطوسیان و جوارش رستم اوف

۳۶ یاشلی دموکرات فرقه‌سینین عضوی میرزه جواد آذر آینن ۲۴ نده چارباش کندینده ژاندارملار طرفندن گولله‌لنمیشدیر تیرباران ایدیلدیکدن سونرا آلاق ایدیب جسدنین اوستوندن کچمیشدیر.

# آذربایجان کندلیلر کنگره‌سینده

اول صفحه‌دن بقیه

بیز اگر اللی ایل بوندان قاباق‌کی یاشاییشمیزی نظردن کچیرسك! گوره‌ریك که، ایندی نه قدر ترقی ایتمیشیك. داها دوغروسی او وقت خوراکی الیمیز ایله یئیردیکسه ایندی قاشق و چنگال ایشله‌دیریرسك. بیز یاشاییشمیزدا بیر چوخ یئنی‌لیکلره صاحب اولماغمیزا باخمایاراق طرز استحصالیمیزدا ایسه هیچ جور ده گیشیکلیك اولماییب، بلکه گون‌به‌گون دالی گیتمیشیك. سیز آذربایجانین هیچ بیر کندینی تاپا بیلمه‌سیز که اوتون ایندی که نفوسی نچه ایل بوندان قاباقکیندان آز اولمایا.

تهران مرتجع حکومتی بونادا فکر ویرمیردی. آنجاق بیزیم حکومتمیز خلقین دوغما اولاد‌لاریندان اولدیقینا گوره خلقمیزین راحتلیگینی و سعادتینی ایستەییر. ایندی اگر بیز اقتصادی دورومیزی اساسلاندیرماساق یوز ایلدن سونرا بنده‌لیگه دوشه جه‌ییك. اونا گوره ده گرك بیز کندلیلریمیزی اوره‌تدیریب، چوره‌کلندیرمه‌لیيك که بو وسیله ایله ده وطنیمیزین اقتصادی حیاتی‌نی اورلاشین. بیز یاخین گلجه‌کده مملکتلر ایله سازیشه گلیب فلاحت بانکی توسطیله اونلارین یئرلرینی آلیب کندلیلریمیزه ویره جه‌ییك البته بو باره‌ده آقای دکتر مهتاش کافی درجه‌ده ایضاحات ویردی.

مالك و زارع آراسیندا بهره خصوصینده مجلس ملی میز طرفیندن قانون تصویب اولونوب که، ایندی اونی سیزین ایچون اوخویوب و تشریح ایده‌جه‌ییك. او الامی تهران مجلسی بو خصوصدا ایندی. یه‌قدر هیچ بیر تغییر ویره بیلمه میشدیر. هله ۲۵ ایل بوندان قاباق ایراندا کیلو و متر واحد اولچو قبول اولوندیغی حالدا ایندی ایراندا و هابیله آذربایجاندا یوز جور اولچو واردر اثه‌ده بهره بردارلیقدا ایکی یوز جوره‌در. عمومیتله هرشیلری بو جور هرج و مرج‌در توله گلبن او مرتجع حکومته (هامو بیرسله محو اولسون) او مرتجع حکومتین مین ایشینین ایچریسیندن بیرینی دوز تاپماق اولماز.

اونا گوره ده بیزیم فلاحت وزیریمز حکومتمزین تشکیلینین اولینده مالکلر اتحادیه و فرقه نماینده‌لری ایله بیرلیکده بیرجلسه تشکیل ویریب و مالکلرین راضیلیغی ایله بیر لایحه تنظیم ایدیب ملی مجلسه تقدیم ایتدی که بوتون آذربایجاندا بیر جور بهره بردارلیق اولسون مجلس ملی‌میزده بو قانونی تصویب ایتدی.

آقای پادگان تصویب اولونموش قانونی اوخویوب و تشریح ایتدیکدن سونرا یئنده نطقینه ادامه ویریب و دیدی:

ایندی نچه گوندیر که، تهران رادیوسی و روزنامه‌لری های-کوی سالیلار که قوام‌السلطنه ده بیر پارا اصلاحاتا باخیر. لاکین گوره‌جکسیز که آلتی آی - بیر ایل کندلره مامور گیدیب - گله‌جك آخیردا دا بیر شئی چیخمایاجاق. مجلس ملی‌میز خلقین اوزیندن تشکیل تاپدیغی ایچون خلقین‌ده احتیاجینی بیلیر. مثلا الاحت وزیریمز آقای دکتر مهتاش اوزی اسگولی و بیر کندلی عائله سیندن‌دیر. اونا گوره ده اونلارین رئیسی خلقین ایچریسیندن‌دیر.

۲۱ آذرده که مجلس ملی میز تشکیل تاپیب او وقتدن دوردآی دورت گون گچیر. بو مدتده ۲۰ دان متجاوز قانون وضع ایدیبدیر. بونلارین هاموسیدا خلقین ان یاخین احتیاجی اولان موضوعلاردیر. مسئله بورادادر که، بیز گرك اوزوموز قویدیغیمیز قانونلارا احترام ایدك. بیزیم مجلس ملی‌میزده هیچ وقت اله بیر قانون وضع اولونماجاق که، خلقمیزین یوزده هشتادینی تشکیل ایدن کندلیلریمیزین منافعنی حفظ ایتمه‌سین. بونا گوره ده گرك کندلیلریمیز اونلارین محافظی اولسونلار. من سیزی امین ایدیرم که، بو نهضتده آذربایجانلیلار اثبات ایتدیلر که، اونلار لایقدرلر اوز حیاتلارینی ایسته‌دیکلری کیمی قورسونلار: یاشاسین آذربایجانین غیرتلی و شجاع خلقی. (آلقشلار)

ایندیه قدر تهران مرتجع حکومتی آذربایجان ملتی دیمه‌گه‌دیلری گلیردی. بیزی آنجاق آذربایجان اهالیسی آدلاندیریردیلار. اما بیز اثبات ایتدیك که، بیز اوزوموز میللتیك، دیلیمیز، ادبیاتمیز، مدنیتمیز و آداب رسوماتیمیز واردر. بیزیم دورت آیدا گوردیگیمیز ایشلری اونلار دورت مین ایلده گورمیشلر. تهران مرتجعلری فقط ایندیه قدر تولی لرتین سومه‌کلرین افتخار ایدیب آلتی‌مین ایللك تاریخ ادعاسی ایدیرلر.

باخمایاراق که، کندلرده سعی ایدیبلر بوراگلن نماینده‌لری سوادلی آداملاردان انتخاب ایتسینلر، اگر حاضرداکی نماینده‌لرین یوزده دوخسان بشی سوادسیزدیلار. شبهه یوخدر، خلقمیز دورت ایل بو ترتیب ایله یاشایاندان سونرا آذربایجان دنیانین ان گوزل و ان مترقی اولکه‌لریندن اولاجاقدر. قوی آذربایجان خلقی آز مدتدن سونرا اثبات ایتسین که، آذربایجاندا بیر نفرده اولسون سوادسیز قالمایاجاقدر.

ایندی آذربایجان خلقی گرك گله‌جك نسلینین گوزونون بببه‌گی کیمی اولان آزادلیغینی محکم ساخلاسین (هامو بیر سسله جان و مالیمیزلا حاضریق)

آزاد یاشاماق ایسته‌ین بیرملت گرك اولومه حاضر اولسون.

یاشاسین آذربایجانین ملی‌مجلسی وملی دولتی (آلقشلار)

یاشاسین آذربایجان خلقنه وملی دولتمزه رهبرلیك ایدن آذربایجان دموکرات فرقه‌سی (گوروولتولی آلقشلار. هورا - هورا...)

www.iran-archive.com

اول صحیفه‌دن بقیه

ایشمه‌دی قرخ یا اللی ایل بوندان قاباق دیمك اولار که آذربایجاندا بو عادت چوخ آز ویا که هیچ یوخیدی لیکن تهران مرتجع حکومتلری خصوصی ایله رضا خان دوره‌سینده بیر دستور ویرمشدر که هر کس چوخ تریاك ساتمیش اولسا آنجاق اونلارا عاملیت اجازه‌سی ویریله‌جکدر بیله لیك ایله اونلار ایسته‌یردیلر که قهرمان خلقیمزی ئولدیریب آذربایجان نسلنی آرادان آپارسینلار و باشقا یرلر کیمی بیزی سفالته و بدبختلیگه دچار ایتسینلر نتیجه‌ده اونلار بیله خیال ایدیرلر که دوتدقلاری بو سیاستله آذربایجان خلقی عدالت ودموکراتیك حکومتی اله گتیرمگه قادر اولمایب آنجاق باشقا مستعمره دولتلر کیمی عدالت و دموکراسی‌نین خیالی ایله قانع اولاجاق لیکن آذربایجانلی بتون تاریخلر بویو اثبات ایتمیشدر که نه‌ایسته‌ییرسه تیزلیك ایله عمل ایدیر او هیچ وقت موهومات وخیالاته تولانان بیر خلق دگیلدر نتیجه که مشروطه انقلابیندا دا خلقیمز عملی وفعال اولدوغونی اثبات ایتدی. ایندی بیز افتخار ایدیریك که ملی مجلس میزده بتون شرفلی ملتلرکیمی بدبختلیگه سوق ایدن بیلمس عادتی (تریاکی لیقی) رسمی صورتده لغو ایتدیك.

اوچونجی‌سی — بیر بولگوسی نین قانونی — بیز کندلی لریمزین سعادتی و یرلریمزین آبادلیغی اوچون بیله صلاح گوردیك که خالصه کندلر و هابیله فرقه‌میزو حکومتمز ایله مخالف اولان شخصلرین ملك لری عوض سیز زارع‌لرین آراسندا بولونسون البته بونی دیمه‌لی یك که بیر چوخ عده خالصه کندلری خصوصا رضا خان دورینده بویوك باشلار آراسندا چوخ ئازل بیر قیمتله عرضنده ساتیلیردی بو ایش مخصوصا مرتجع حکومتلر ایله ال بیر اولانلارین آراسیندا عمده گیردی هر کس اونلارین ایندیکی جنایت لره موافق اولوب و اونلارایله سازش ایدیردی چوخ آز بیر قیمت مقابلنده و ظاهری بیر تشریفات‌لا خالصه ملك لر اونلارا ساتیلیردی من بیر یارا یترلریلیرم که مثلا اون مین تومن مقابلنده نتیجه ایل قسطلا خالصه کندلری ساتیلیردی حال بوکه همان آلینان ال فقط آتمش مین تومن اودون محصولی اوندان اله گیردی بئله‌لیکله هاموبا معلوم دور بو کندلر دیمك اولار که پول‌سیز اونلارین الینه گیجردی بوندان باشقا البته توضیحه محتاج دگلدر که بیر عده آدملار دیدیگیم کیمی حکومتمز و فرقه‌مزله مخالف اولوب و بو آدملار ایسترسه آذربایجانلی و ایسترسه غیر آذربایجانلی اولسونلار مرتجع حکومتلر طرفداری اولدو غونا گوره گیجن زمانلار دا دا ئولکه مزین ثروتی چوخالدان کندلی لره دائما اشگنجه ویریب ویونون نتیجه سنده بیزیم بیسر چوخ قیمت لی یئرلریمز و توپراقلاریمز اکیلمه‌میش

## آذربایجان ملی مجلسی‌نین ایکنجی عمومی اجلاسیندا دانیشقلار

و بایر قالیردی بونا گوره تصویب ایتدیگمز قانون موجبنجه بو آدملا رین مخالفتلری کامل صورتده مدرك لر موجبنجه اثبات اولدیقدان سونرا اونلارین کندلری زارع لر آراسندا عوض سیز بولونمه‌لی در من خیال ایدیرم که بو قانون اجرا اولدوقی صورتده او کندلر ده که ایندیه قدر بیر چوخ بشری بایر قالیب و بش مین خانوار یاشایان بیر کند ده آنجاق اوچ یوز خانواردان زیاده یوخدور بیله‌لیکله بویوك آبادلیقلار عمله گلیب نیجه ملیون سفیل سرگردان کندلی لره کفایتی قدر ایش ویاشایش یئری تاپیلاجا قدر البته بو ایشین نه تك کندلی لره بلکه بوتون آذربایجان خلقنه منت لی اولدوغوندا هیچ بیر شبهه یوخدور چونکه بوآیدین بیر حقیقت در که ئولکه‌ده ثروت چوخالیرسا اوئولکه ده یاشایان خلقین هاموسی اوندان بهره‌مند اولور.

من امید ایدیرم که آذربایجان مجلس‌سنین اوچونجی اجلاسنا قدر آذربایجاندا اقتصادی جهتجه بویوك موفقیت لر الده ایدیله جکدر البته تصدیق ایدیلمه‌لی در که ایندی ئولکه میزده اقتصادی وضعیت چوخ چتین اولوبدور اولابیلر که بعضی لری بیله فکرایتسین لر که بوچتینلیك آذربایجاندا حکومتین دگیشیلمه‌سی نتیجه سنده عمله گلمیشدر لیکن بو دیمك اولار که دوزگون دگیلدر چون که هر محاربه‌دن سونرا اقتصادی بحران گلمه‌سی حتمی در ایندی ده ئولکه میزده اولان بحران دنیا محاربه‌سنین نتیجه سنده وجوده گلمیشدر و بو بحران نه تك آذربایجاندا و نه‌تك ایراندا بلکه بوتون دنیاده حکمفرمادر نتیجه که گیجن بین الملل محاربه‌سی نتیجه سنده دنیا بویوك بیر اقتصادی بحرانا دچار اولموشدر و او وقت همین طرزده مین‌لرله تاجرلر ورشکست اولدولار من ایله بیلیرم که ملی حکومتمزین تشکیل تاپماسی بیله بیر موقعده آذربایجان خلقی ایچون ضررلی یوخ بلکه چوخ دا خیرلی اولموشدر بونا گوره که آذربایجاندا اولان تاجرلر رژیمین تغییرینی گوردیکده آلیش ویریش دن ال ساخلایب و ضمن آیدین لاشماسینی گوزله دیلر بورادا دیمك اولار که آذربایجان تاجرلری ایچون غیر منتظره بیر توفیق اولموشدر بیله‌لیك ایله اونلارا هیچ بیر خسارت وارد اولمادی و ضرر اولموش سادا چوخ آز بیر مقدار دا حدت ورماق اولار لیکن عکسینه تهراندا تاجرلر بویوك خسارت لره دوشوب و بیر چوخ تاجرلر ورشکست اولدیلار من قطعی صورتده دیه بیلیرم که اگر ملی حکومتمز تشکیل اولماسایدی آذربایجان تاجرلری ده بویوك خسارتلره دوشوب ایندی تاجرلریمز دن چوخ لاری ورشکست اولموش دیلار.

آذربایجان مجلس ملی سنین برنجی اجلاسندا ایندیه قدر من دیه بیلیرم که ملی مجلسین هیئت رئیسه‌سی و کمیسیونی بومدت ده چوخ عقیده وفعالیتله ایش له‌یب مقررات و دقت گوزله‌مه‌دن گیجه گوندوز چالیشمشلار و هر قسمت ده اکارلیق ایتمکدن جان قاچیرمامشلار و هر بیر لایحه یاره‌سینده بویوك اطرافلی دانیشقلاردان سونرا خلقین وحکومتین نفعنی نظره آلاراق اونلاری اکثریتله تصویب ایتمشلر عین حالدا هیئت دولت و وزیرلرله کمال صمیمیت وصداقت وحسن نیت‌له هم کارلیق ایتمشلر.

من امید ایدیرم که حرمتلی وکیل لرین حسن نیت و یاخین همکارلیقی ایله آذربایجان ملتین فلاکت وبدبختلیکدن قورتارماغا وخوش بخت بیر حیاته یتیرمگه آز بیر زماندا موفق اولابیله‌جیك. خلقمز غیرتلی و چالیشقان اولدوغی بوتون تاریخلرده اثبات اولموشدر لیکن بوخلق گیجن استبدادی و مرتجع حکومت لرین فشاری نتیجه سنده بوزنگین وگوزل ئولکه دن متواری اولوب ایرانین غالب یئرلرینده یاشاماغا مجبور اولمشلار. بونونلا برابر بئله اوئلر لرده بویوك صنعتی ایشلر وتجارتی ایشلر آذربایجانلیلارین الینده اولمشدر حال بوکه بیزیم ئولکه میز دیمك اولار که اللی ملیون نفوسون حیاتنی تامین ایده‌ن بیر ئولکه در بیزیم قورتولماز معدنلریمز وقیمتلی اکینجیلك یئرلریمیز واردر وامید ایدیرم که چوخ بیر یاخین زماندا خلق میزین چالیشقانلیقی وفداکارلیقی نتیجه سینده بوثروت لردن استفاده اولونوب و ئولکه مزدن متواری اولان خلقمز ئوز وطن لرینه قاییدیب تشکیلاتمز اونلارین سعادت و خوشبختلیگنه یاشاماقلارینا امکان ویره‌جکدر.

یاشاسین آذربایجانین غیور و قهرمان خلقی فداکار وچالیشقان ملتی

آقای رئیس مجلسین نطقی بیوك احساسات‌لا قارشیلاندی.

آقای شبستری — آقای دیلمقانی مجلسین بودجه‌سی بار‌ه‌سینده ایضاحات ویره‌جکدر.

آقای دیلمقانی — البته محترم نماینده‌لرین خاطرلرینده وارکه ۱۳۲۴ نجی ایلین آذرآئی نین ۳۰ ندا مجلسین ۴ نجی عمومی جلسه سینده مجلسین بودجه‌سی که ۲۱۷۲۵۴ تومن‌دن عبارتدر عمومیتله تصویب دن گیجدی سونرا دی آینده من و آقای دیبائیان هیئت رئیسه طرفندن مباشرت مجلسه انتخاب اولدوق اجازه ایستیرم دی آئی نین اولندن ۲۹ اسفنده قدر که اوچ آئی تمام اولا مجلسین احتیاجلاری ایچون خرج اولونان پول‌لاری محترم نماینده‌لرین نظرینه یتیرم.

نماینده‌لر — آقاوجادان اوخویون

وزارت مالیه‌دن آلنیب ۵۵۰۰۰ ر تومن آزادملت روزنامه‌سنین عایداتی ۴۰۷۴٫۳۵ ریال جمعی ۵۵۹۰۷۴٫۳۵ ریال بونلارین مقابلنده خرج اولوب

حقوق خرج‌لری:

۱ — ۲۷۷۷۶۴ ریال ۲ تحریر اوزامی و مطبوعات خرج لری ۱۰۳۳۸٫۵۵ ریال ۳ اتومبیل خرجی ۸۵۶۵٫۵۰ ریال ۴ — اثاثیه آلنیب ۱۳۱۷۲۳٫۵۵ ریال ۵ — جشن وضیافت خرج‌لری ۷۱۸۷٫۹۰ ریال ۶ — گلاه فوق العاده‌سی ۳۴۹۱۰ ریال ۷ — قیش یاناجاقی ۱۶۶۰۰٫۵۰ ریال ۸ — متفرقه خرج‌لر ۵۸۵۳٫۶۰ ریال ۹ — مستخدمین لباسلاری ۵۰۹۷ ریال ۱۰ — نشریات آزاد ملت روزنامه‌سی ایچون ۲۳۹۱۴٫۵۰ ریال ۱۱ — بلدیه عمارتی ایچون تعمیرات معرضی کمیسیون مجلس میزین بودجه سینده منظور اولونمایب ۳۵۳۷٫۵۰ ریال که جمعا ۲۲۵۵۹۲٫۶۰ ریالدان عبارت و مجلس اسفند آئی نین آخرینده موجودی سی ۳۳۴۸۱٫۷ ریالدر.

آقای شبستری — آقای محمد عظیما آذربایجان مجلس ملی سنین ایکنجی منشی‌سی ایندیه قدر تصویب اولونان قانونلار ولایحه‌لر باره‌سینده توضیحات ویره‌جکدر.

آقای عظیما. آذربایجان مقدس مجلس ملیسنین حرمتلی وکیل‌لری آذربایجان مجلس ملی سنین هیئت رئیسه‌سنین ایندیه قدر گوردیگی ایشلرینین خلاصه سینی آقالارین حضورلارینا عرض ایدیرم. آذربایجان مجلس ملی سنین هیئت رئیسه‌سی بیرنجی. ایکنجی. اوچونجی. دوردونجی بشنجی. آلتنجی و یدنجی و سگزنجی اجلاسلرینده آذربایجان مجلس ملی سنین اداری تشکیلاتنی ویریب وداخلی ایشلرین مرتب ایدیبدر و آقالان دیبائیان و دیلمقانی مجلسین مباشرتنه تعیین ایدیلیبدر — آذر آیینین ۲۱ نجی ملی جشن اولونماسی وشهرلر و قصبه‌لر ئوزلرینی آذرلا آدلانماسی وبوتون روزنامه‌لر و اونلار ورسمی کاغذلر ومغازه‌لرین تابلولاری آذربایجان دیلنجه یازیلماسی تصویب اولونوبدر وعجالته آذربایجان مجلس ملی سنین ملی مجلس ساختمانی دوزلدیه نه قدر بلدیه ساختمانیندا اولماسی قراره آلینیبدر. بلدیه سنجگی قانونی وهابیله ولایتلر ومحال‌لار و بلوك انجمنلر سنجگی قانونی هیئت رئیسه‌نین ۹ نجی اجلاسیندا تصویب اولونوبدر. آذربایجان معارف وزارتین بودجه‌سی اورمیه و زنجان معارف اداره‌لری بودجه‌سیندن باشقا هیئت رئیسه‌نین ۱۰ نجی جلسه‌سینده تصویب اولوندی هیئت رئیسه‌سنین ۱۱ نجی جلسه‌سینده نظمیه مدرسه‌سنین بودجه‌سی و ۱۲ نجی جلسه سینده فلاحت وزارتین بودجه‌سی تصویب اولوندی.

آذربایجان ملی مجلسینین هیئت رئیسه‌سنین ۱۳ نجی اجلاسیندا گیجه کلاسلاری وشیخ صفی وسید جبرئیل بقعه‌لرینین بودجه‌سی تصویب اولوندی هیئت رئیسه‌نین ۱۴ نجی جلسه‌سینده آزاد ملت روزنامه‌سی و مجلسین کتابخانه‌سی باره‌سینده مذاکرات اولوندی و قراره گلدی که آقای شمس روزنامه و کتابخانه‌نین مدیری اولسونلار — سونرا ماده واحده ملی وظیفه‌سنین مدتین تمدیدی حقینده تصویب اولوندی. ۱۵ نجی جلسه‌ده شیرو خورشید صحه‌سنین تعمیرات بودجه‌سی تصویب اولوندی.

هیئت رئیسه‌سنین ۱۶ نجی جلسه سینده باش وزیرلیگین بودجه‌سی تصویب اولوندی و مالیه وزیری آقای الهامی آقای کریمخانی‌نی ئوزمعاون لیگینه معرفیت ایتدی.

۱۷ نجی جلسه سینده عدلیه قانونی و خالصه یئرلرین بولونمه‌سی قانونی تصویب اولوندی هیئت رئیسه‌نین ۱۸ نجی جلسه سینده گلیردن ویرگی قانونین اصلاحیه‌سنین ۶ نجی ماده‌سی اظهارنامه قبول ایتمك حقینده مدتی اسفند آیینن آخرینه قدر تمدیدی تصویب اولوندی. رسمی روزنامه و قانون‌لارینون اجراسی وانتشاری حقینده قانون تصویب اولوندی. سونرا صحرائی محکمه‌لر حقینده عالی محکمه‌نین تشکیلی حقینده قانونلار تصویب اولوندی. هیئت رئیسه‌سنین ۱۹ نجی جلسه سینده اورمیه و زنجان معارف اداره‌لرنین وهنرستان بودجه‌سی و اینجه صنعت حقینده ماده واحده تصویب اولوندی. ۲۰ نجی جلسه سینده صحیه وزارتین بودجه‌سی تصویب اولوندی. ۲۱ نجی جلسه سینده فلاحت وزیری آقای دکتر مهتاش آقای مهندس بارزگانی و آقای مهندس امیدپوری ئوز معاونلری معرفیلك ایتدی سونرا داخله وزارتین و اونا تابع اولان آمار اداره‌لرینین بودجه‌سی تصویب اولوندی وزارت مارفین فنی معاونین حقوقی دا تصویب اولوندی.

۲۲ نجی جلسه سینده آقای کبیری پست و تلگراف و یول وزیری آقای طاهری‌نی ئوز معاون لیگینه معرفیلك ایتدی ۲۳ نجی جلسه سینده نظمیه اداره و اقتصاد و تجارت وزارتین بودجه‌لرینین بیر قسمت لری تصویب اولوندی

۲۴ نجی جلسه سینده آذربایجان شوسه یول‌لارینین بودجه‌سی واون مین تومن اسفند آئی ایچون باش وزیرلیگین اختیارینده قویولماسی اعتبار قانونی تصویب اولوندی سونرا ملی روزنامه‌لره مساعده ویرمك و سیاسی اداره‌نین بودجه‌سی نظمیه و ساخلولاردان قاچانلار و وظیفه افرادلارینین مجازاتی تصویب اولوندی وهم ده ترك ولونون مشغله‌سین‌دن فیلدن چوگیرلك ایتمك قانونی و بونی مجازات لارین لغو ایدیلمه‌سی تصویب اولوندی و بو جلسه‌ده خلق اوخونولاری وزیری آقای گاویان آقای حسن ابراهیم‌زاده‌نی ئوز معاون لیگینه معرفیلك ایتدی.

هیئت رئیسه‌نین ۲۵ نجی جلسه سینده نظمیه اداره‌لرینین بودجه‌سی نین قالان قسمتی تصویب اولوندی و سونرا پست و تلگراف و دمیر یول و گمرك اداره‌سنین بودجه‌سی تصویب اولوندی ۲۶ نجی جلسه سینده اقتصاد و تجارت وزارتینین بودجه‌سنین قالان قسمتی ده تصویب اولوندی هیئت رئیسه‌نین ۲۷ نجی جلسه سینده ده ماده‌واحده شیر و خورشید صحه‌سنین تعمیری حقینده تصویب اولوندی و ۲۸ نجی جلسه سینده دمیر یولگوسی‌نین بودجه‌سی تصویب اولوندی هیئت رئیسه‌نین ۲۹ نجی جلسه سینده قرار آلندی که یوللار

بقیه‌سی ۳ نجی صحیفه‌ده

www.iran-archive.com

## آذربایجان ملی مجلسینین ایکنجی عمومی اجلاسیندا دانیشیقلار

ایکینجی صفحه دن بقیه

دوتماق جهتینه و ایل بایرامی قاباقدا اولدوقدا گوره، و گیلر ۱۵ فروردینده عمومی اجلاس ایچون دعوت اولسونلار ـ مالیه وزارتینین بودجه‌سی ده تصویب اولوندی.

هیئت رئیسه‌نین ۳۰ نجی جلسه‌سینده عدلیه وزارتینین بودجه‌سی و ۳۱ نجی جلسه‌سینده آزادلیق روزنامه‌سی‌نین بودجه‌سی تصویب اولوندی و ایل بایرامی مناسبتیله قرار آلندی که هیئت رئیسه خلقدن پذیرالیق ائتسین هیئت رئیسه‌نین ۳۳ نجی جلسه‌سینده مجلسین خرجلرینده نظارت اولوندی و لازم اولان تصمیملر دوتولدی آقای دکتر جاوید داخله‌ولری آقای بکائی و آقای سرهنگ میلانیانی اول معاون لرینی معرفلیک ایلدی. هیئت رئیسه‌نین ۳۴ نجی جلسه‌سینده عفو عمومی حقینده یئنی‌دن قانون تصویب اولوندی، و ۳۵ نجی جلسه‌سینده صحرائی محکمه سینین ۲ مدید قانونی تصویب اولوندی و ۱۵ فروردین ده برنامه‌سی قراره آلیندی. بو ایش اردن باشقا هیئت رئیسه مجلسده حاضر اولوب و مجلسین داخلی ایشلرینده دمه‌ده‌دلیک ائدیبلر.

ع. م. قوسی

# آذربایجانین ملی داستانلاری

۱۸

بکلر قلعه‌یه یورش آپاردیلار، یاسی اوتوز دوقوزنکینین اوزرینه گلدی، اونلاری ساغ سالم گوردی الله شکرایلدی، کافرین کلیساسین ییخدیلار، یرینه مسجد یایدیلار، گنشلرین اولدیردیلر. جمعه ناری آدینه خطبه اوخودیلار.

یاسی بگ آغ اوتاغینه گیری دوندی، بانوچیچگی آلدی طویی باشلادی.

بوقرق بگیدیئ بیر قاچ نه‌خان قزان، بیر قاچینه بایندرخان قیزلار وردیلر.

قرق گون قرق گیجه طوی اولدی، یاسی بگیدیه مراد آلدیلار.

دمدم قورقود گلدی شادلق چالدی بوذه‌ل یاسی‌نین اولاسین دیدی، قره داغلارین یخلماسین کولگلی آغاجین کسیلمسین، آخر عمرینده تاری دیندن آییرمسین، گناهیزی آدی گورگملی محمد مصطفی یوزی سوینه باغشلاسین.

۴ـ قزان بگین اوغلی اوروز بگین دوستاق اولماق حکایه‌سی

بیرگون اولاش اوغلی قزان‌بگ یریندن دوروشدی، قره‌بزین اوزرینه اوتاقلارین تیکدرمشدی، بیر یرده ایپک خالچاسی دوشندمش ایدی، دوقسان گنج اقوز صحبته گلمش‌دی، دوقوز یرده بادیه‌لر دوزولمشدی، دقوز قره گوزلی، بوروماساچلی، الللرینده قزیل یایه‌لی صراحیلر گوتوروشدیلر، قرمزی شراب بکلر آراسینده گزدردیلر.

حامیدان چوق اولاش اوغلی قزان ایچمشدی... ایچادر اوتاقلر، قاتار دوه‌لی یشلردی.

اوغلی اوروز قارشوسیندا دوروشدی، ساغ یانیده قارداشی قره گونه اوتورمشدی، صول یانینده دایسی اوروز اوتورمشدی.

قزان ساغه باخدی قاقاه گولدی، صولونه باخدی چوق سویندی، قارشوسینه باخدی اوغلی اوروزی گوردی الین الینه چالدی آغلادی.

بوایش اوروزه خوش گلمدی، ایره‌لی گلدی، دیزی اوسته‌چوکدی، باباسینه سویله‌دی:

آغام قزان، ساغه باخدین قاه‌قاه گولدین، صوله باخدین چوق سویندین، قارشو باخدین منی گوردین، آغلادین، سبب نه‌دور؟ دیگیله منه، قره باشم قربان سنه.

## آذربایجان

### شاعرلر و یازیچیلار جمعیتی باره سینده معلومات

جمعه گونی فروردین آیینین ۱۶ سی ساعت ۲ ده شاعرلر و یازیچیلار جمعیتینین ۱۳۲۵ نجی ایلده اکنجی عمومی اجلاسی تشکیل تاپمشدور.

جمعیت صدری آقای ابوالقاسم کامل جلسه رسمیتینی اعلان ایتمکله برابر هیئت اداره‌نین کیچن هفته عرضنده تصویب ایتدیگی قرارلاری و گوروبولمش ایشلری ایضاح ایتدیکدن سونرا قاباقجادان آلینان قراره گوره آقای محمدلو عباسی (آذربایجان مطبوعاتی‌نین) تاریخی حقینده اطرافلی معروضه ایتمیشدیر.

آذربایجان خلقینین عظمتینی و قدرتینی و دیلینین قدیملیگی و زنگینلیگینی اثبات ایدن معروضه دفعه‌لرله آلقیشلاندی.

معروضه گلن نمره‌لرده چاپ اولوناجاقدور.

عمومی اجلاسین قرارینه گوره جمعه گونی فروردین آیینین ۲۳ نده آشاغیدا آدلاری یازیلان شخصلر معروضه ایده‌جکلر.

آذربایجان ادبیاتندا شعرده هجا وزنینین نوعی و قاعده‌سی حقینده حرمتلی اوستاد آقای جعفرخندان، یازیچیلارا دائر شری اثرلرین نوعی حقنده ایسه.

آقای نور محمدخانلی شعرده قافیه و وزن حقنده، آقای ذاکر هاشیه عمومی اجلاسین قرارینه اوزره هفته‌لیک اجلاسلار بو قرار ایله گیچیریله‌جکدر.

جمعه گونلری ساعت ۱۰ دن ۱۲ یه قدر جوان قلم‌لر ـ ساعت ۲ دن ۴ ه قدر شاعرلر ـ ساعت ۴ دن ۶ یه قدر یازیچیلار.

ارمنی شاعرلر و یازیچیلار اجلاسی یکشنبه گونلری ساعت ۳ دن ۵ ه قدر اولاجاقدر.

اعتمادین مسلکینده توالدی وار، دوندی‌یوخ

قوی‌بوشام جان نقدینی بیر ماه تابان عشقینه
بانه عشقیم چاتیبدر شیخ صنعان عشقینه
دوشموشم صحرای عشقه بینوا مجنون کیمی
اولموشام آشفته او زلف پریشان عشقینه
عاشقم آذربایجان آدلی، سئویملی دلبره
دینیم ـ ایمانیم بودور تولدم بو ایمان عشقینه
چون وطن اوغروندا اولمک دیربمانلارمده
قوخمارام تولسم داغلماسیدا اویمان عشقینه
من ازل گوندن مقدس یوردیمین سرلریم
قوی‌بوشام ایمانی، وجدانی بو عنوان عشقینه
قویماریق بیگانه‌لر ال تاپسین ائل ناموسینا
یاداغیلسین بو آنا یوردیم فلان خان عشقینه
حکم ایدیبدر مسلکیم مسلک یوا اولداجان ویرمم
ایله‌رم او ز جانیمی قربان بو فرمان عشقینه
بر بیله گونده گرک ملت سلاح آلسون اله
ایله‌سین جانین فدا بو آذرستان عشقینه
اعتمادین مسلکینده تولدی وار دوندی یوخ
گر تمام اولسا بوسوزمیلرجه قربان عشقینه

سیدمهدی اعتماد

### دوه‌چی اهالیسینین همتی

جمعه گونی ۲۴ ر ۱۲ ر ۲۴ ده دوه‌چی اهالیسینین آقای شهرنتون ایوینده تشکیل ویردیگی جلسه ده سو آرخلارینا راجع محترم حومه دوردن اطلاعیلن پول ویرمکلرین سوزنی.

حاجی محمد حسین رشتچی ـ ۱۵۰۰ ریال

| | |
|---|---|
| مشهدی رحیم انصاری خامنه | ۵۰۰ « |
| مشهدی حسین فرزانه | ۵۰۰ « |
| مشهدی قاسم تلنچی | ۵۰۰ « |
| مشهدی اسماعیل روغن رای | ۳۰۰ « |
| مشهدی ابراهیم مشهور عرب | ۳۰۰ « |
| حاجی ابوالقاسم صحتی | ۲۵۰ « |
| حاجی علی مسگر | ۲۵۰ « |
| مشهدی اصغر مسگر | ۲۵۰ « |
| حاجی مهدی | ۲۵۰ « |
| مشهدی اسد اهرم‌چی | ۲۵۰ « |
| مشهدی حسین اهرم‌چی | ۲۵۰ « |
| آقا سیدحسن دلال | ۲۰۰ « |
| مشهدی قاسم نمایند | ۱۵۰ « |
| دائی حسین گیو | ۱۳۰ « |
| مشهدی حسین علاف | ۱۰۰ « |

### فدائیلر ایچون هدیه پول و گمی پست وزارتینین ویردیگی پوللار

| | |
|---|---|
| نخجوانی | ۱۰ ریال |
| رضاقلی زاده | ۲۰ « |
| تقی رضائی | ۲۰ « |
| ایران زاده | ۲۰ « |
| خاندانی | ۲۰ « |
| فرهاد | ۲۰ « |
| پروزی | ۱۰ « |
| پرتوی | ۱۰ « |
| کشور | ۱۰ « |
| حاجیلو | ۱۰ « |
| آهنگری | ۱۰ « |
| اکبر نیا | ۱۰ « |
| پور ایرانی | ۱۰ « |
| عسجدی | ۱۰ « |
| زرین ملک | ۱۰ « |
| محمدی | ۱۰ « |
| حبشی | ۱۰ « |
| میرزاعلی آقاانصاری | ۱۰۰ ریال |
| مرزامحمدروفه‌گر | ۱۰۰ « |
| آقامیرابوالقاسم | ۱۰۰ « |
| مشهدی حسن بزاز | ۵۰ « |

حکایه — بکلر حائیلی

# حیاتدا منیم نصیبیم...

۶

اونا گوره مهاجر قیزی سوزینی کسدی: «باجی! دورون بیر آزادا قوناق. قوناق‌اویاتاق، عمه، همی گلیب دم ـ دمی» دیبه آغلاماغا باشلادی. زنجان و اوسری بولداشلارینیدا آیاقا قالخیب اونلارلا مشغول‌اولدولار. لکن من استیرم که، او قیزین صحبتی‌نین قالانینی دوام ایدیب تورزوم ختم ایلیم؛ چونکه قلبیمده‌ن کفایت قدر سیورلم «دیبه منی مدن رضایت ایستدی، من ایسه:

ـ «خواهش ایدیرم، زحمت دگیلسه بویورونوز!» دیدیم، او، سوزینین باشدینه یوله دوام ایتدی.

ـ «مامورلار گناهسز گیشی قوللاری باغلی شهره آپاردیب نظمیه‌نین سیاسی شعبه‌سینه تسلیم ایتدیلر. اورادادا اونلاردان توضیحات آلماغی توقیف ایتدیلر، نه سوزینه قولاق آسدیلار، نه آندینا اعتنا ایتدیلر. یدیگی چوره گین چکدیگی سیقارین قیمتینی اونلاردان ایکی قات ـ اوچ قات آرتیق آلیردیلار حتی آلاهین مباح خلق ایتدیگی صوی‌ودا ایچمک ایستدیگی وقتده اونا پول ایله ویریردیلر. پولی بول اولاندا قاراوول دوران آژانلار، اوتوتلاخوش دانیشار، آزاولاندا ایسه ییها، ومنی ات کیمی قاپاردیلار. بیر دفعه قاراوول‌لاردان بیرینه اوزینین گناهسیزلیقی و دوغرو ـ دوز گوتلیگی حقنده آند ـ قسم ایدرکن آژان اونا: «دوز آدام اولسایدین ایرانه نه گلیردین» دیبه احمق جهتینه بیر جواب ویریشدی خلاصه بتونلی آلتی آی تمام محاکمه اولونمادان بولشه‌وق اتهامیله قارانلیق زیرزمینده یاتیرتدیلار بو مدتین عرضینده‌جمال آیدا ۳ ـ ۴ دفعه اونون زواللی عورتیله برابر شهره آیاق دوگیلر هر دفعه گیدن نظمیه رئیسلرندن دوتموش آژانلارینا کیمی اوایکی تولزلی آچیقلار، او شرافت وحیثیت صاتیجی لاری اونلاردان پول تومنلرله پول چکیب، عوضینده یالان وعده‌لرله اونلاری امیدوار ایدردیلر.

ـ «ایالله ـ مرکزه یازمیشیق که، بوشخصه راجع دقتلی صورتده تحقیقات آپاردیق و نتیجه‌ده گوردیک که، بوتون بولشه‌ویکلیکی خصوصینده ویریلن راپورت محض افترادیر. ایندی‌ده بو جیچین گیدین انشاءالله بیر هفته‌یه‌قدر مرخصلیک امری صادراولار» بوراخارق، بیخارکار دیبوردیلر. بو سوال اوزه‌ده او یازیچیلارین موجود نقدلرینی آخرنجی ریالیناقدر اللریندن آلدیلار، عوضینده اونلارا فقط یالان وعده‌لر ویردیلر. نهایت بندیدن اوتانوب حیا ایتمه‌دیکلری جهنم، الله دانندا اوتانوب خجالت چکمه‌دیلر فکر ایتمدیلر که بوقدر ناحق ظلم، بیرده القیاجاق آخر بیر گون گوگورب اونلارین اوزلرینی محو ایده‌جکدیر. خلاصه آلتی آیدان سونرا، یازیق کیشینی خلاص ایدیب، ایوینه‌اهل عیالی‌نین یانینا گوندرمک عوضینده، سیاسی دوستاق عنوانیله قوللاری باغلی تبریز حبس‌خانه‌سینه گوندردیلر. اونی، عورت اوشاقلاری‌نین اوزینه حسرت، عورت اوشاقلارینی ایسه اونون اوزینه حسرت قویدولار. گونش، هرگون، سحرلر قباغدا طلوع ایتمکده، آخشاملار غروب اول ایتمکده دوام ایدیر. شهرده گوللرده، بیر بیرینی تعقیب ایدیردی. گوزلرینی حسرت و نیگران قالا یوللارا تیکن عورت و اوشاقلارین ایسه ساعتلرینین هربیری بیر ایل قدر گلیب گیچیردی. سئوالرین الریق هربردن اوزه‌لوب، ادارلرینی فقط بیرجه اللیه باغلامیشدیلار. بیچاره قادین اولرینین نه قدرکه دگرلی اشیاسی وارایدی، تدریجا شهره آپاروب، دگرسیز قیمته صاتیب دی و ارینین یانماسی ایچون تبریزه زندانه گوندرردی. ۲ ایل ۸ آی بو منوال اوزه‌ره گیچدی، بیچاره‌نین اوینده آرتیق گوزه گلیم بیرشی قالمادی. اگر جمال کیمی محترم‌وارا بیرشخصین ده وجودی قرنشلیقدا اولمسایدی، اونلارین یولچولوق ایتمکه باغلیاجاقلاری‌حتی بیرقرص‌ چورکلری... بدبخت عائله‌نین چرخ فلک ایله‌ ال به یاخا اولان گونلری بیرینی بیرایدی. ققنا گوبکلر ترپنه‌رک باولاق هنمشلر اشباه چاخماقا باشلادی. ناگهانی اولارلق ظهور ایدن بو حادثه‌دن ظلمکار تورپه‌گر قورخوب تیتره‌مکه، مظلوم و معصوم تورپه‌گر ایسه سوینیب فرح‌لنمکه باشلادیلار.

www.iran-archive.com

## طهران اعلامیه‌سینین اطرافیندا

اول صفحه‌دن بقیه

شوروی دولتین ایراندا کی سفیر کبیری آراسیندا مبادله اولونان مکتوبلار شمالی منطقه‌لر نفتی نین امتیازی حقینده آلینمش قرارلاری گوستریب و ایران ملتی شورا دولتی نین مجبالی و صمیمی حهتلی رویه‌سینه آیدینجاسینا متوجه اولوب و بو امتیازین شرائطیله ئوز جنوب همسایه‌سینین اختیارینده اولان امتیاز کیفیاتینی تطبیق ایدورك ضد شوروی تحریکاتی نین وخیم عاقبته و ایران ملتی نین حقیقی دشمنلرینین ماهیتلاری و کیم اولدیقلارینه آشنا اولموشدور.

ایران ـ شوروی مشترك اعلامیه‌سی بو جهتدن که ایکی ملتین مناسباتینی بولاندیران تحریکاته صون وریب و بنی بیر دنیا محاربه‌سی نین باشینی قوران و بین‌الخلق اختلافلار بورسینی ترویج ایدن دلاللارین بوتون اقداملا رینی ازمیش ئولموشدور، آزاد دنیاده و آزادلیق‌سوون ملتلر ایچینده‌چوق اهمیت و گوزل تاثیر ایله تلقی اید یلمیشدر.

آذربایجان ملتی: بو موقعده که وار قوه‌سینی، ئوز ملی موجودیتی مبانی سینی محکم‌لدیرمك یولوندا صرف ایتمیشدر و بو یولدا هر گون بنی بیر موفقیتلره نائل اولماقدادر: طبعاً ایران ـ شوروی مناسبتاری نین سمیمی‌لشمکینده‌ن و ایکی ملتین آراسیندا اولان مذاکراتین موفقیتله نتیجه‌لنمه‌سیندن مسروردر.

بزیم ایچون هیچ بیر تردید یوخدر که بویوك و نجیب شمالی همسایه‌میز کیجیك ملتلرین سعادتینی و اونلارین ظلمکار و ارتجاعی حکومتلرین فشاری آلتیندان خلاص اولماقلارینی ایستیر و بو مقدس منظورین اجراسی ایچون شوروی زمامدارلاری دشمن قره‌تارینی ئوز تیرقلارینه‌ن توواندان سونرا، فاشیزمین محوایدیجی فشاری آلتیندا اینلین ملتلری خلاص ایتمکه جدا اقدام ایتدیلر و فاشیزمین منحوس کولگه‌سینی همیشه‌لیك اوروپا ملتلری باشیندن اوسته‌وندن قالدیردیلار. بو

گون بیزیم قهرمان خلقیمز، بوتون آزادلیق‌سوون و حقیقی دموکراسی‌نی الده ایتمکه چالیشان ملتلرین آپاردیقلاری مبارزه شرایطی آلتیندا مبارزه‌یه مهیا اولموشدر هیچ بیر قوه بیزیم ملی تقاضالریمیزین اساسینه ضربه وورماق یا خود بیزی گدیکیمیز شرفلی یولدان گری قویماغا قادر اولمایوب و بیله بیر امکان تاپیلماجاق در. بیز دفعه‌لرله ئوز احترام حسیمزی و نظریمیزی باشقا ملتلرین استقلال و آزادلیقلارینه بیلدیریب و گوستر میشیك بونا گوره ده ئوز که لردن ئوز تام آزادلیقیمزه احترام نظریله باخمالاری منتظر و متوقع اولوروساق حقلی بیز.

آذربایجان ملی موسسان مجلسی آدلانان ملت نماینده‌لری نین عمومی کنگره‌سینده، ئوز منطقی تقاضالرینی صریح صورتده دموکرات دولتلره خطابا نشر ایدیلیگی دکلاراسیون (اعلامیه) ده متذکر اولموشدر. او گوندن اعتبارا خلقیمز ئوز ملی تمایلاتینی حیاته کیچیرمکده بویوك موفقیتلره نائل اولوب ملی حکومت و ملی مجلس تشکیل ایدیب مدنیت و ملی معارفین احیاسی و انکشافی یولوندا فوق العاده ایرەلی گتمیشدر.

ایندی خلقیمز بو نکته‌یه جدا متوجه اولموشدر که دنیانین بویوك و کیچیك ملتلری کیمی حقیقی آزادلیق و دموکراسی نعمتیندن بهره‌مند اولماقا کاملا حقلی و صلاحیتلی دیر.

بیز حتی دوشونه‌ده بیلمریك که میلیارجه آذربایجان جوانلاری نین فداکارلیقلاری و سایسیز حسابسیز مجاهدتلری سایه سینده و میلیارجه آذربایجان قهرمان اوغوللارینین قان بهاسینه آلینان آزادلیقیمزی الیمیزدن چیخارماغا تشبث اولا بیلر. بیز ئوز آزادلیق و ملی موجودیتیمیزده‌ن مدافعه ایتمك ایچون تمام وسائله مالك اولدیغیمیز کیمی لازم اولان موقعده ملی تمایلاتیمزین دفاعی اوغروندا بو وسایلین هاموسیندن لاینقطع استفاده ایده‌جکیمیز ده شبهه سیزدر.

**فریدون ابراهیمی**

## دنیاخبرلری

اول صفحه‌دن بقیه

سرلشکر ارفعین حبس ایدیلمه‌سی

تهران ـ ۲۰ فروردین ـ تهران رادیوسیندن وریلدیگی خبره گوره ایران اوردوسینین باش قرارگاهی نین سابق رئیسی سرلشکر ارفعین اقداماتین ایرانین مشروطه قانونلا رینا ضد اولماسیندان توتری باش وزیر قوام السلطنه‌نین امری ایله او حبس ایدیلمیشدر.

تهران ـ ۲۰ فروردین ـ تهران رادیوسیندن یا یریلدیگینه گوره سوومت قوشونلاری قزوین ایله بابل آراسیندا کی تلفن خطینی ایران حکومتینین تحویلینه وریمیشلر.

آنکارا ـ ۲۰ فروردین ـ یونان کابینه‌سی «د، موسکینوسیدان» نائبلیقدا قالماسینی خواهش ایتمیشدر

## ایشسیزلیك مسئله‌سی حل ایدیلیر

اول صفحه‌دن بقیه

چکدیگی نقشه‌ایدی. و اونلار آذربایجانلیلارین بیرلیکده یاشاییب و متحد اولماقلارینندان قورخوردیلار.

بو ایشسیزلیك ۱۳۲۰ نجی ایلدن سونرا دا دهشتلی حالدا دوام ایدیب مخصوصا متقللرین (حمل و نقل) ایشلری ایراندا قورتاردیقدان سونرا داهادا شدتله‌نیب و میلیارلە ایشسیز قالان آذربایجانلی ئوز وطنلرینه قاییدیلار.

لیکن آذربایجانین ئوزینده یاشایان آذربایجانلیلاری دا آجلیق و ایشسیزلیکله بیر تهلکه‌لی اوچوروما طرف سوق ایدیردی و بونا گوره (ایشسیزلره ایش، آجلارا چورك) شعاری دیللر ازبری اولموش‌ایدی تا اینکه خلقیمیز ۲۱ آذرده بو فلاکتلره صون قویماق ایچون قیام ایتدی و قره‌میزین الی ایله قورولان ملی حکومتیمیز خلقین احتیاجلا رینی تامین ایتمکه باشلادی.

بیله‌لیکله ایلك دفعه حکومتیمیزین قارشی سیندا دوران چتین مسئله‌لرین بیریسی ده ایشسیزلیك مسئله سی ایدی. لکن ملی حکومت آز بیر مدتده بو مسئله‌نین حلی یولوندا جدی و گوزگملی قدملر گوتوروب و هله‌ده گوتورمکده‌در.

بو بابه مختلف حربی اعمالیك، سیرزادلیق، طیاره چیلیك دمیر یول، تلگرافچیلار، و نظمیه مکتبلری آچماق قاباقدان تعطیل اولموش کارخانه‌لری بنی دن ایشه سالماق هابئه تازه توخوجولق، سیگار و کشبافلیق کیمی کارخانه‌لر دائر ایتمك یولی ایله اجرایه قویولوب و علاوه شهرین خیابانلارینی آسفالت ایتمك ایچون حاضرلاشیب و بیر آی مدتنه قدر شهرین خیابانلا ری اسفالت ایدیلمگه باشلاناچقدر و بئه‌لیکله آز بیر مدتده میلیارله آذربایجانلی دولت‌خرجی ایله درس اوخویوب و ایشسیزلر ایشله‌مگه مشغول اولورلار.

علاوه یاخین زماندا شهریمیزین سویی لوله ایله یایلاتماق ایچون لوله چکمگه شروع اولاجق که بو ایش ده ده یوزلرله فعله ایشه باشلایاجاقلار. بوندان آرتیق معدنلرین ایشه دوشمه‌سی بیکارلیقا قطعی صون قویاجاقدر.

بوندان سونرا ملی حکومتیمزین جدیتی و اوتون گندجی فعله‌یه بیوك اهمیت ویرمه‌لی هابئه اونلارین یاشایشنی یاخشی لاشدیرماسی قولکه میزده بیکارلیقا ابدی اولاراق صون قویاجاق و بیر نفرده اولسون ایشسیز قالمیاجاقدر.

**آبونه چیلریمزه!**

**اگر روزنامه‌لریز وقتینده چاتماسا ادارەمیزین دفترینه خبر وریین.**

## قوام السلطنه‌نین مولوتوفا تلغرامی

«مسقوا ـ سوومت سوسیالیست جمهوریتلری اتفاقی وزیرلر شوراسی صدری معاونی و خارجی ایشلر وزیری جناب مولوتوف حضرتلرینه.

ایران و سوومت سوسیالیست جمهوریتلری اتفاقی مراقلا تدیران مسئله‌لر اوزره دانیشیقلار حاضردا مثبت نتیجه ایله تماملاندی، دوست و قونشو ئولکه‌لر آراسیندا تام متقابل آنلاشما یاراندی. بو زماندا بو قدر قیمتلی نائلیت الده ایدیلمه‌گی و ایکی ئولکه آراسینداکی متقابل آنلاشمادا بو سردوو آچیلدیغی مناسبتیله ئوز صمیمی تبریکمی بیلدیریرم امیدوارم که، مسقواداکی تحریری و شخصی دانیشیقلار نتیجه سینده و ذات عالیلرینین لطفکار کومگی سایه‌سینده اقتصادی متقابل مناسبتلر دخی هر ایکی ئولکه‌نین خیرینه مثبت صورتده نتیجه‌لنه‌جکدر.

ایرانین باش وزیری قوام السلطنه

## مولوتوفین قوام السلطنه‌نین تلغرامینا جوابی

«تهران ایرانین باش وزیر و خارجی ایشلر وزیری قوام السلطنه حضرتلرینه

سوومت اتفاقی ایله ایران آراسینداکی دوستانه متقابل مناسبتلرین محکملنمه‌سی ایشینه جدی کومك اولان دانیشیقلا رین مثبت نتیجه‌ایله قورتارماسی مناسبتیله سیزین تبریکینیزه و خیرخواه آرزولاریزا گوره تشکریمی قبول ایتمه‌یینیزی جناب باش وزیر سیزدن خواهش ایدیرم. امیدوارم که اقتصادی مسئله‌لر اوزره دانیشیقلاریمز و سیزین شخصاً بو دانیشیقلاردا اشتراکینیز خلقلریمزین خیرینه اولاراق عین درجه‌ده موفقیتلی نتیجه ویره‌جکدر.

سوومت سوسیالیست جمهوریتلری اتفاقی خارجی ایشلر وزیری و. مولوتوف.

## ملی مجلسین ایکنجی عمومی اجلاسینین

### ۳ نجی جلسه‌سینده

اول صفحه‌دن بقیه

ملی حکومت وجوده گلدیکدن اوچ آی قاباق بیز ساده بیر ده‌ولر گورمیش ایدیك که، حکومت دگیشدیکده بورجا یا اعانه یغماغا مجبور اولماییق. گیچ‌ن اقلا لاردا چوخ اتفاق دوشمش ایدی که اقلاری عمله گتیرمکلر مجبور اولمشدیلار متمول‌لردن بویوك اعانه‌لر وریمیشلر. بیز باشگالاری دوتمالی ایدیك لکن بیز، اگر بیر آز عجله ایدیدیك ممکن ایدی که ۲۱ آذرده ملی تشکیلاتیمزی قورماغا موفق اولا بیلمه‌یه‌یدیك، چونکه تهران چالیشیردی که بیزی تحریك و عصبانی ایتسین و ایش بیتمه میشدن بیزی بوغسون، اونا گوره ده بیز باشگالاری تیز دوتا بیلمه‌دیك و بیر دفعه ۲۱ آذرده قالمیش دوتدیق.

بیز بانگلاری اشغال ایده‌ندن سونرا معلوم اولدی که تهران حکومتی آنلامازلیقندان، یا عمدی صورتده اوزون مدتدن بری تبریز بانگینا بیر شاهی دا اولسا پول گوندرمه‌میشدر بانکه عوضینده حواله گوندرمیشدر. تبریز بانگی دا توزی اسکناس چاپ ایتمیر که دولت ایشچیلرینه ویرسن بانکه تاجرلر و باشقا آداملار بانگا اعتبار ایدیب قویدیقلاری پوللاری دولت ایشچیلرینه خرج ایدیردی بورا دان چیخان مالیاتلار تهرانا گوندریلیب و ۱۴ ملیون تومن پرداختی تهراندان آنجاق حواله گوندریلیبدر بانگی تحویل آلدیقمیز زمان ۳ ملیون ۲ یوزمین تومن دولت بانگینده و یاریم ملیوندا آیری بانگلاردا واریدی، مقابلده ۱۵ ملیون تومن خلقه بورجلی ایدی. بوندان باشقا بیز مجبور ایدیك که اقلا دولت ایشچیلرینین آذر حقوقینی ویرمك و بو حقوقدا ۳ ملیون دان آرتیق اولوردی. دیمك که گمرك مالیات ییغیب اونلارا و خلقین بورجلارینما ویرمیدیك. ملی حکومت هر دیش‌دن آرتیق اقتصادا، یولا باخیبدر ـ قورتارمادی

## مملکت خبرلری

اول صفحه‌دن بقیه

سینده تشکیل تاپمش و بو قوقره ده فرقه میز صدری باش وزیریمیزینها حضورلاری اولموشدور.

۲ ـ مراغه ده فدائیلر قوماندانی آقای سرهنك جاویدان طرفیندن، وسائیلری جاغیریش اعلانی نشر اولوب سلاحی اولمایان فدائیلرده ده اسلحه ویریله‌جکدر، یاوملرین حقوقی آیدا ۳۰ تومن و آتیلارین حقوقی (۴۰) تومن در تمام یمك ایچمکلری، یاتماق یرلری و آتلارینین علوفه‌مخارجی فدائیلر قوماندانلیغی عهده سینده‌در. چوخ لی گونیللی لر قوز آدلارینی وطن و ملت یولوندا، بویوك بیر سوینجله یازیرماقدا دوام ایدیرلر.

www.iran-archive.com

شماره ۱۷۱ ایکینجی دوره

جمعه ۲۳ فروردین ۱۳۲۵

# آذربایجان

| آبونه | ایللیک | ۱۳۰ | ریال |
|---|---|---|---|
| ۶ | آیلیق | ۶۵ | « |
| ۳ | « | ۳۵ | « |

قیمتی ۵۰ دینار

مدیر: فتحی خشگنابی

اداره‌نین محلی ستارخان خیابانی

بو روزنامه آذربایجان دموکرات فرقه‌سینین اورقانیدیر

AZOH

## آذربایجانین سسی!

خلقمیز ئولکه‌میزده حقیقی دموکراسی‌نی برقرار ایتدیکدن سونرا حکومتیمیز بو گونکی احتیاجلاریمیزین ان مهم لرینی تشخیص ویرمکله لازمی اصلاحاته باشلادی.

آذربایجان ملی حکومتینین رادیو استاسیونی نئچه گوندن بری‌در که ایشه باشلاییب و آذربایجان دیلینده خبرلری داغیدیر.

ملی حکومتیمیزین ان مهم موفقیتلریندن بیری ده رادیو استاسیونی‌نین دائر ایتمه‌سیدیر.

خلقمیز آزاد اولدیقدان سونرا ئوز وارلیغینی ایسه ئوز گه لره ۵۰۰ میلیون بیر ملتین وارلیغینی وقدرتینی دانانلارا، بوتون دموکراسی دنیاسینا اعلام ایتملی ایدی.

استعمارین قورخولو و محکم حصارینی خرابه‌لیگه دونده‌ریب و اونون ویرانه‌لرینین اوستینده آزادلیق بناسینی قوران خلقمیز، ایللر بویو خلقیمیزی و فارس شوونیستلرینین شوم تدبیرلری سایه‌سینده ئوز آنا دیلینی اوخومقدان و یازمقدان محروم اولان ملتیمیز، بو گون، بو گون که بوتون دیری ملتلر آزادلیقلارینی حفظ ایتمک و اله گتیرمک ایچون ئوز لیاقتلرینی اثبات ایدیرلر. ئوز آنا دیلیمیز ایله آذربایجانین قلبیندن، آذربایجانین تاریخی خاطره‌لرینین شاهدی اولان شانلی «تبریز»دن سسله‌نیر...

هامو ایندی بو سسی ایشیدیر وملتیمیزین قدرتینی دوشونور! ملتیمیز بو گون او کهنه، چوروموش پان فارسیزم توره‌دن منفور عنصرلره آذربایجانین نه کیمی بیر ادیاته، گئنیش دیله مالک اولماسینی ثابت ایدیر.

آذربایجانین سسی هر یره داغیلیر، ئوز خلقمیز ایسه دنیالارجا سه‌ونج ایله بو سسه قولاخ آسیرلار، استاسیوندان نشر اولینان سوزلری ئوز شیرین آنا دیللری ایله ایشیدیب دوشونورلر.

بوندان سونرا ابدی حیاته، آزادلیغا مالک اولان مقدس اودلار ئولکه‌سی آذربایجان، همیشه سسله‌جکدیر، بو سس، چوروک بئینلرینده خام آرزولار بسله‌ینلرین نظرینجه ئولوم نغمه‌سیدیر، چونکه داها ملتیمیز تحملی بیر دیلی قبول ایتمیه‌جکدیر.

ایندی بیزیم هموطنلریمیز اوزاق. اوزاق نقطه‌لردن آذربایجانین سسین ایشیدیرلر، آذربایجانلی هر یرده اولورسا، اولسون آذربایجانی سه‌ویر و ئوز دیلینده اولان سوزلرین ترنمیندن هوسله‌نیر...

آذربایجان، خلقمیزین اراده‌سی سایه‌سینده بو گوندنی ئولکه‌لرله هم آهنگ اولماغا طرف گئتمکده‌دیر، او، طهرانین استعمار سیاستی آلتیندان قورتارمیشدیر و بوندان سونرا هیچ وحیله باز غصبکارلار ایله تعارف ایتمگه حاضر اولماییب بیزیم آزادلیغیمیزی تهدید ایدن عنصرلره ذره‌جه امان ویرمیه‌جکدیر.

بیز، سسیمیزی هامویا ایشیدیریریک، قوی خلقی اسارت آلتیندا ساخلایان امپریالیزم نوکرلری ئوزلرینین بوشلاقا محکوم اولدوقلارینی دوشونسینلر و بیلسینلر که بیر ملتین شرفلی تاریخینی و دیلینی آرادان آپارماق ممکن اولاسی بیر ایش دگیلدیر...

---

## ملی مجلسین ایکینجی عمومی اجلاسینین ۲نجی جلسه‌سینده

# اقای پیشه‌ورینین

### آذربایجان ملی حکومتینین ایندیه قدر گوردیگی ایشلر حقینده ویردیگی گزارش

ایندی دیمک اولار که دنیادا بیلمسئله‌سی انسان بدبنه. اولارقان کیمی‌دیر بیر اجتماعدا پول اولماز سا ممکن‌دیر که او اجتماع سقوط ایتسین - بونا گوره‌ده بیز پول باره‌سینده آشاغیدا گوستره‌جگیم جدی تدبیرلری گوتوردیک:

اولا بیز قدغن ایتدیک که بانکلار موقتی حالدا آداملارا پول ویرمه‌سینلر چونکه بیر پارا آداملار بانکلاردان پول آلیب تهرانا آپاریردیلار و ایکی میلیون موجود اولان پولدا بو ترتیبله کفایت ایتمزدی. اولده بیله نظره گلیردی که بازاردا بویوک بحران عمله گله‌جکدیر، من ایشده مطالعه ایتمیشم، منیمله ایشله‌ین وزیرلر بیلیرلر که من اول بانک، مالیه، اقتصاد و سونرا باشقا ایشلره باخیرام ایندی تاجرلر اولاییلر که ئوزلری بونا اعتراف ایتمه سینلر، لکن بیزیم بو ایشیمیز باعث اولدی که آذربایجاندا تاجرلر ورشکست اولمادیلار، حالبو که بوندن قاباق بین‌الملل محاربه‌سی قورتاردیقدان سونرا ایرانین باشقا شهرلرینده یوزلرله تاجرلر ورشکست اولدیلار، الحمدلله بیزده ورشکست اولان یوخدور. بیز اگر او وقت ایکی میلیون تومنی پایلاسایدیق خلق بانکا توکولوب، بیر هرج و مرج عمله گلیردی. لکن تدبیرلریمیز نتیجه‌سینده ایکی میلیون موجود عوضینده ایندی بیز، ایکی میلیوندان یوخاری و بلکه ده ۳ میلیون خلقه طلبلری بابتیندن ویرمیشیک، مالیاتدان یوزده ایگرمی بش تهرانا ویرمک عوضینه اونو طلبکارلارا ویریریک. بیز بیر میلیون بش انداز بابتیندن خلقه ویرمیشیک. البته بو، مرور زمانلا اولوبدور، ایندی بیز حس ایدیریک که مالی وضعیتمیز یاخشی لاشیر. ایندی بلدیه اداره‌لرینده بیر انقلاب کیمی وجوده گلیبدیر. البته بو انقلاب فقط دولتین مالی تدبیرلری وسیله‌سیله اولونان بیرایش‌دیر. ایندی بلدیه وضعیتی‌ده دوزه‌لیر و بوتون آذربایجاندا یواش - یواش بلدیه‌لر فلاکت حالدان قورتاریرلار. بس دیمک که مالی تدبیرلریمیز بانک لاری و باشقا اداری ایشلریمیزده دیرلتدی.

مالیات بردرآمد گلدیکده، بو مالیات دوز گون‌اولورسا‌یدی عادلانه بیر ایش ایدی. محاربه زمانیندا بیر نفر مالی آلیردی صباح اون برابر قیمتینه ساتیردی. دنیا داملی ایشده

بقیه‌سی ۲نجی صحیفه‌ده

---

## طهراندان مکتوب!

بیز طهران یاشیان آذربایجان جوانلاری، بویوک دموکرات فرقه‌سینین رهبرلیگی آلتینده عمله گلمیش ملی دولتمزین تشکیلیندن سونرا همیشه مرتبا مبارز آذربایجان روزنامه‌سینین اوخوبوروق هر بیر نمره‌سینده بیرینی موفقیتلرین الده ایدیلمگی نی حس ایدیب وطنیمیزین نجاتی ایچون وارقوه‌لری ایله چالیشان حقیقی رهبرلرین سیمالری گوزوموزون اوتونده جانلانیر، آرتیق هر بیر آذری جوانی ئوز یوردونو آنیشلاییر، بیز، بیزیله آذربایجانین آراسیندا اولان فاصله‌یه باخماییب مقدس ئولکه‌میزین مدافعی اولان تشکیل اولونموش خلق قوشونلار سیرالارینا داخل اولماغا جان آتیریق... گونده‌ن. گونه شانلی موفقیتلره دوغرو گیدن آذربایجان خلقی، شبهه‌سیز حقیقی آذربایجان دموکرات فرقه‌سینین رهبرلیگی نتیجه‌سینده‌دیر.

بیز طهراندا یاشیان کندلی‌لر، ایشچی‌لر، ضیالیلار اوزاقدادا اولساق وطنیمیزین، یعنی دوغما آنا یوردومیزین یولوندا حیاتیمیزدان و بوتون وارلیغیمیزدان کئچمگه حاضیریق!

بیز، ملی دولتیمیزین چیقاردیغی قانونلاری اوخویارکن ئولکه‌میزین سرعتلی آددیملارلا یئنی پارلاق بیر حیاته‌دوغرو گئتدیگینی گوردیکده سه‌وینجدن یورکلریمیز چیرپینیر، قلبیمیزده وطنیمیزه قارشی اولان علاقه جانلانیر، ئوز یئریمیزده یئنی بیر روح حس ایدیریک، ایللر بویو کئچمیش ارتجاع دولتین قانلی و امانسیز پنجه‌سی آلتیندا قس آلماغا امکان تاپیلمه‌ین آذربایجان خلقی‌نین قلبلرینده اولان آرزولر و امیدلر ملی دولتیمیزین گوسترشلری ایله حیاته کئچیر. آذربایجان داخله گلن انگشافی بیز هامودان آرتیق حس ایدیریک، چونکه بیز منفور ارتجاعین مرکزی اولان طهراندا یاشاییریق، هله بورادا حقیقی

بقیه‌سی ۲نجی صحیفه‌ده

---

### مملکت خبرلری

**(تبریزین لایق و گوزه‌ل بیر مرکز حالینه سالینماسی)**

قهرمان تبریزی شانلی آذربایجانیمزا لایق اولان بیر شکلده گوزل بیر پای تخت حالینا سالماق ایچون، ملی حکومتمیزین دستوری ایله شهرداره‌سی و بلدیه انجمنی اساسلی بیر پلان اوزریله آوروپا شهرلری اصولینده گوزه‌ل بیر شهر وجوده گتیرمک ایچون ایندیدن بویوک تصمیملر دوتماق ایچون مهم مذاکره ومشاوره‌لره باشلامشلار.

اولا. خیابانلارین اسفالتینین ماتریاللاری حاضرلانمش و بو یاخین زماندا آسفالتا باشلانیلاجاقدیر. ۲- شهرین بعضی یرلرینده انبارلار قاییرماغا شروع اولوب. هه‌لیکده قولسول‌خانه کوچه‌سینده بیر قویونون ویر آیریسینین دا ملی مجلسین جبه‌طینده ستارخان باغیندا اولدیغی کیمی قازیلماسینا باشلانیلیب وشهرین سایر یرلرینده‌ده انبارلار وجوده گتیریله‌جکدیر ۳- پیکره‌دن - تاواغراالقدر ستارخان خیابانی و اونون شمال و جنوبیندا واقع اولان یرلر هر طرفدن ۲۵۰ متردن تا ۷۰۰ متره قدر شهرین مرکزی حسابی اولوناراق ایلک اول شهرین اعماراتی مرکزده باشلاییب سونرا یوبرلرین اطرافینداکی باشقا کوچه و محله‌لری نیجه‌ـ نیجه حومه‌لره آیریلاجاق و هر بیرسینین‌ده اساسلی بیر صورتده ئوز نوبه‌لرینده اعمار و اصلاحیه باشلانیلاجاقدیر. بو و آیری اصلاحات پلانلاری اوزرینده هله مذاکره ومشاوره‌لر دوام ایتمکده اولوب یاخین زماندا آلینان قرار انتشار ایدیله‌جکدیر.

### ارومیه‌ده

۱۹ ر ار ۲۵ ده اورومیه‌ده عموم کند نماینده‌لری حضوری ایله کندلیلر قورولتایی تشکیل تاپیب صادره اولونان اراضی‌نی تقسیمی و کند تصرفاتی و هر جور فلاحه راجع مهم دانیشیقلار آپاریلدیقدان سونرا، کندلیلر قورولتاینا بیر نماینده سیچیلمیشدیر.

بقیه‌سی ۲نجی صحیفه‌ده

www.iran-archive.com

# تبریز

فریدون بازرگان

ایللر بویی آزادلیقین سنگری اولان آذربایجانین مرکزی تبریز رسوبی بیر دوزلیگده اورومیه دریاچه سینین شمال شرقینده واقع اولوبدر بو دوزلیک نتیجه چایلارین توسطیله (آجی چای و میدان چایی) مث وب اولونوب. تبریزین بلوکلاری عمومی حالدا سهند وقره داغ داغلارینین کناریندا در. تبریزین مختلف نقطه لرینین ارتفاعی ۱۳۵۰ دن ۱۵۰۰ مترده دک در و اونون شمال غربینده عینال زینال تپه لری ۱۸۰۰ متر ارتفاعیله واقع اولوبدر که سهند داغینی قره داغا متصل ایدیر. قره داغین داغلا ریندان عبورون مشکل اولماغی و هابئله سهندین تبریزله مراغا آراسینده مانع اولماغی تبریزه بویوک اهمیت ویریبدر چونکه یالنز خزر دنیزیندن قارا دنیزه دک بیر یول واردر که اودا تبریزدن گئچمه لیدر. بو یولین وجودی وهابئله تبریزدن عراقه وماوراء قفقازه اولان یوللار بو شهر اچون بویوک تجارتی ومرکزیت اهمیتی ویرمشدر. تبریز زنگین و بوللی میوه یه مالکدر. هابئله اونون فرش صنعتی ده اهمیتلی در. تبریزین تاریخینه دایر مؤلفلر قدیم یاما... ده چوخ شیئی یازمیشلار. آکاده... مستروو فرانتز ستشرلی یازیرو ... آنوری یازیلارینین گوسترگینه گوره اوچ مین ایلدن آرتیق تاریخی اولان آذربایجان ... ان قدیم صنعت وعلم مرکزی شهری میلادی تاریخیندن ... قاباق بنا اولموش و ... دولتی دورنده کی هامان تار... پاتروا کیس شهریدر. تبریز ... نوزیتین مین ایللره مالک اولان ... بیر نئچه دفعه آذربایجا... مرکزی اولاراق یین... دنیاسیندا گورکملی ... مشدر. هندوستان وچین ... شرقی بویوک ئولکه لریله ئولکه لری آراسیندا تجارت ... تبریز واسطه سیله آپار... شرقدن گئن تجارت یولی ... گئچه رک کیچیک آسیا وقارا ... حلری ایله عرب ئولکه لرینه ... ایمیشدیر.

یاقوت حموی اوز کتابی معجم البلدانده یازمیشدر که تبریز آباد و گوزل بیر شهر در اونون محکم کرپیج و گجلی دیوارلاری وار اونون آراسیندان چایلار گئچیر، اطرافی تمامیله باغدر و میوه سی بول اولار.

نزهةالقلوب تبریزی آذربایجانین دارالملکی آدلاندیریب و اونون بناسنین تاریخینه دائر بئله یازیر: «تبریز شهرینی هارون الرشیدین قادینی زبیده خاتون سالدیرمشدر ۱۷۵ نجی ایلده» تاریخی معلومات بو یازینی رد ایدیر.

شهرین بنا تاریخینی بیز بو جور آنلامش اولساق تبریزین ۲۵ نجی هجرت ایلیندن باشلایاراق عربلره قارشی تشکیل ایتدیکلری عصیانلاری و آپاردیقلاری مبارزه نی اونوتمامالیق.

یونان تاریخچیسی هرودوت تبریز حقنده ویردیگی معلوماتدا دییر: «یوقاری آسیادا بش یوز ایگرمی ایل حکمرانلق ایدن آثورلرین اسیرلیگی آلتیندان بیرنجی اولاراق میدیالیلار خلاص اولموشدور. تبریز شهری میدیا دولتی نین پایتختی اولموشدور. قدیم اکباتانین تبریز شهری اولماسنا احتمال واردر.»

البته بو فکر عمومی تاریخ عالملری طرفیندن قبول ایدیلمیش بیر فکر دگل، چونکه قدیم اکباتانین حاضرکی همدان شهری اولدوغونا دائر وثیقه لر واردر.

تبریز شهری اورتا عصرلردن شاه اسماعیل دورینه دک آذری لر یوردونون قدرتلی و بویوک دولتلرینین مرکزی اولدوغونا گوره صنعت و تجارت عالمینده و هابئله معارف ساحه سینده یوکسک ترقی لره مالک اولموشدر سانکی او عصرلرین مشهور معارف پرورلری و عالملری علم تحصیلی ایچون شرق ئولکه لریندن تبریزه گلیردیلر.

تبریزین حیاتی دورنده مکرر زلزله لر اولمیشدر.

اونلارین شدیدی ۴۳۴ و ۲۴۴ هجریده باش ویرمشدر بو ایکنجی زلزله ده ۴۰ مین نفر ئولمشدر.

۱۱۳۴ و ۱۱۹۳ هجریده باش ویرن زلزله لر اثرینده تبریزین مشهور مدنیت یئرلریندن اولان رشیدیه - علائیه - دمشقیه - لولویه - مرجانیه - سلیمانیه - مظفریه - اسگندریه - قاضیه و نصیریه کیمی تاریخده ذکر اولونان بنالر یوخ اولمشدر.

۸۹۶ نجی هجری ایلده تبریز صفویه پایتختی اولاراق و ۹۳۰ ده ایسه سلطان سلیم خان عثمانی بو شهری تصرف ایتمیشدر.

۹۹۴ و ۹۵۵ ایللرده تبریزلیلر عثمانلیلار علیهنه قیام ایتمیشلر.

بو قیاملار و هابئله تبریزلیلرین عربلر و مونغو علیهینه آپاردیقلاری مبارزه تاریخده چوخ گنیش و پارلاق صحیفه لردر. بیز بورادا اونلارین تفصیل و آیری موضوع اولماقینا گوره تبریزین مبارزه تاریخینی شرح ویرمیریک. بونو بیلمه لییک که سلطان سلیم ۹۲۰ هجریده چالدیران محاربه سیندن سونرا تبریزی موقتی حالدا تصرف ایده رک و چوخلی قتل و غارتدن سوای تبریزین اوچ مینه قدر صنعتکارینی جبریله استانبولا مهاجرت اتمکدن اوتری وادار ایلدی.

همین بو صنعتکارلارین مهاجرتی باعث اولدیکه استانبول تجارت و صنعت ترقی یه طرف گئتسین. زیرا روبلاردان سونرا او شهرده صنعت دن بیر اثر قالمامیشدی. حالبو که او زماندان بویانا استانبولون تمام صنعتی و عالی بنالاری تبریزلیلرین الیله تیکیلمیشدر.

گنجه نین بین الخلق محاربه ده تبریزه چوخلی خسارتلر وارد اولدی بئله که اونون تجارتی بو صدمه لر اثرینده کاملا وقفه یه دوشدی تبریزین چوخلی بنالاری دئدیگیمیز کیمی زلزله اثرینده آرادان گئتمیشدر ۱۸۸۰ میلادیده اله گلن بیر احصائیه یه گوره اوزمان تبریزده ۳۱۸ مسجد و ۱۰۰ حمام و ۱۶۶ کاروانسرا و ۳۶۰۰۰ ایو واریمیش. تبریز حقینده سیاحلار چوخلی شئی یازمیشلار. ۱۳ نجی میلادی عصرده مشهور سیاح مارکوپولو ایتالیالی تبریزی گورمیش و اونو نجب زاده لر شهری آدلاندیرمیشدر. پولو تبریزین توخوجولاری و اونلارین یاراندیقلاری زنگین محصوللاری تمجید ایتمیشدر. داها اونون تجارتی اهمیتینی شرح ویرمیشدر آوروپا سیاحی قیلاویجونین گوستردیکلرینه گوره امیر تیمور زمانی (۱۴۰۰ نجی میلادی حدودینده) تبریزده ایکی یوز مینه قدر عائله وارمیش بو سیاح بیر مدت تبریزده قالاراق و بو شهرین حقینده مراقلی معلومات یازمیشدر. او گوسترمیشدر که تبریزده چوخلی یاخشی خیابان و کوچه لر واردر بوراداکی گوزل دکانلاردا مختلف شئیلر ساتیلیر خیابان و کوچه لرین آراسیندا قلعه یه بنزه ر و چوخلی قاپولاری اولان بویوک بنالار وار که بو بنالارین ایچریسینده مختلف و قشنگ مغازه لر اولور. بو اورتیلی بازاردان کوچه لره چوخلی دروازه لر آچیلیر. بورادا چوخلی ایپک و پامبوق پارچالار، سندلی، باشماق، کهربا و سائر شیئلر ساتیلیر تبریز ان مهم تجارت شهریدر...

قیلاویجو تبریزین منتظم شهر حصاریندن آد ویرمه میشدر. داها اون بشینجی عصرده قاتارینی تبریز حقینده معلومات ویرمیشدر. اونون یازدیغینا گوره شهر اطرافینین بعضی یئرلرینده پالچیقدان چکیلمیش دیوارین داغاناق وضعیتینی گورمیشدر داها شهرین ایچریسینده عالی بنالار، بزه کلی مسجدلر ومدرسه لر واریمیش. ینه آوروپالی شیلتبرگر آدلی سیاح یازیرکی تبریز اون بشینجی عصرده میرانشاهین حاکمیتی دورنده بویوک تجارت شهری اولمشدر.

کونت دوگوبینو (۱۸۸۲ - ۱۸۱۶) فرانسز ایلچیسی ایراندا نوز «اوچ ایل آسیادا» آدلی کتابینده یازیرکه تبریز ایرانین بویوک شهرلریندن بیریدر. تهران پایتخت اولدوغی حالدا تبریز اوندان ایره لی و بویوک بیر شهردر تبریزین هواسی قیشدا چوخ سرین و سویوخ اولار و اوزمان تبریزده ریز یاغیش یاغار. داها اون بشینجی عصرده تبریزه گلن ونیزلی مسافرلر تبریزین تجارتیندن و قادینلاریندان توصیف یازمیشلار. تاورنیه فرانسز سیاحی یازیرکه تبریزده پول ام کیمی اله گلیر. شاردن آیری بیر فرانسز سیاحی صفویه زمانیندا تبریزین ۱۵ مین ایو اولدوغینی بیلدیرمیشدر.

و یازمیشدر که بو شهرین یاریم میلیون جمعیتی و ۲۵۰ مسجدی و ۳۰۰ کاروانسرایی وار. مؤلفلردن بیری انگلیزلی لرد گرزن مشهور سیاحتچی اوز سیاحتنامه سینده تاریخی و گنیش ایضاحات تبریزه دائر بوراخمیشدر. تبریزین تاریخیندن بیر نئچه صفحه شرح ویره رک و گوسترمیشدر که تبریز کلمه سی آریالی تاب (ایسدی) و ریز (جریان معناسینه) کلمه لریندن مرکبدر و بو آدی بو شهره ویرمک او مناسبتله اولمیشدر که شهرین اطرافیندا ایستی چشمه و سولار واردر. او یازیرکه تبریزده باش ویرن ۱۱۳۴ هجری ایلده زلزله ده ۸۰ مین نفر ئولمیشدر. تبریز بیر مدت قره قویونلو کردلرینین حکومت مرکزی و ۱۲۲۰ هجریدن قاجار ولیعهدلرینین مقری اولمیشدر. گرزن تبریزین جمعیتینی ۲۰۰ مین قید ایده رک و یازیرکه بو شهرده ۴۰ مین دکان و ۱۶۶ کاروانسرا واردر. بو مؤلف ارک قلعه سیندن و گوی مسجددن آد آپارمشدر. او یازیرکه ارک قلعه سینی عباس میرزا قورخانه یا تبدیل ایتمیشدر و بیر مدته دک بد کار قادینلاری ارکین بلندیندن آشاغیا آتاردیلار لیکن بیر دفعه بیر قادینین چادراسی اونو نجات چتری کیمی اولومدن ساخلادی و بو زماندان تبریزلیلر بو تصادفی معجزه یه حمل ایده رک او عملی ترک ایتدیلر.

فریدون بازرگان

## تکذیب

بلدیه ده کهنه کار ایشچی لرین ناحیه سیندن اخیرا بیر بویوک اشتباه ئوز ورمیشدر.

آذربایجان ملی حکومتی لازم گورور خلقین توجهینی بو نکته یه جلب ایتسین که: موقوفه لره عمومی مقبره لره احترام نظریله باخیر، اونا گوره بلدیه نین بو خصوصدا ویردیگی اعلان اشتباه وبی اطلاعلیقدان ناش اولموشدر.

موقوفه لر یالنیز تعیین اولونموش یئرلرده مصرف اولمالی و عمومی مقبره لر ساتیلمامالیدر.


## اعلان

ماشین ایله (مریشة) یعنی (آزور) دیکه بیلن خانملارا احتیاج اولدیغیندان خلق قوشونلاری وزارتینده (فنی شعبه) یه سحر ساعت ۹ دان ۱۲ یه قدر مراجعت ایتسونلر.

ش ۳۱

خلق قوشونلاری وزیرلیگینین فنی شعبه سی


## ممکلتمزین هر طرفینده بویوک احساسات

خوی محلی اوبینه سیندن مرکزی اوبینه یه گوندریلن ۴۰ ورق خوی و اطرافینداکی تشکیل اولونمیش جلسه لرین و یغینجاقلارین تفصیلاتی مشروح بیر صورتده یازلمشدر. شانلی فرقه میزین رهبرلیگی و خلقمیزین الیله قورولان حقیقی آنامیز اولان ملی دولتمیزه، خلقیمزین جاندان گونولدن نه قدر مربوط اولدیغینی معرفی ایتمک ممکن دگلدیر.

خویدان گوندریلن بو مشروحه لرده، مدنی تربیه و ملی شعوره مالک اولان خلقمیز، وطنیمیزه دولتیمیزین مدافعه سی یولوندا آذربایجانین هر طرفینده، شهرلر و کندلرینده و هر گوشه بوجاغیندا گیجه لی گوندوزلی نیجه فعالیت گوستریب حاضر اولدقلاری آیدین صورتده گورونمکده در مثلا، گوهران، ولادان، ایواوغلی، امیربک پیره، قره شیبان، دل آباد، سراب کندی، پاردچی، اگر یوخاری قراجلو، دیزج، تازا محمد، شیخلو، قیر قلعه، امربک و بولاردان باشقه یوزلرجه آیری یئرلردن گلن متنوع لرین و جلسه لرین صورتلری، خلقمیزین بو آز مدت ده نه بویوک قدملر گوتوروب، رشد سیاسی یه مالک اولان ماهیتی سیراسیندا ارتقا ایتدیگی و اوز ملی حقوقنین محافظه سی ایچون نه جسور سلاح الینده اولاراق وطن آستانه سینده کشیک چکدیگی هر بیر وطن داش گوردیگده، بئله بیر ملته منسوب اولدیغینا افتخار ایده رک گیجه گوندوز وطن اوغروندا یاتماییب چالیشان فرقه میز و خلقمیزه عشق اولسون.

ر. آ

## ممکلت خبرلری

اول صفحه دن بقیه

### سلماسدا

جمعه گیجه سی آبانین ۱۶ سیندا سلماسین (شوریک) کندینده (قلی) آدلی بیر فرقه عضوی ئولدوریلمیش قنبه نین کنلی تعقیب اولونماقدادر

### مراغه ده

خصوصی مخبریمزدن: اولجه خبر ویردیگمز کیمی مراغه ده (۱۱) یاشینده (نرگیس) آدلی قیزین ناموسینه تجاوز ایدندن سونرا چوخ فجیع بر صورتده اونی قتله یتیرن (میکائیل) صحرایی محکمه نین حکمی موجبینجه اعدامه محکوم اولدیغیندان ۱۶ / ۸ / ۲۵ ده جمعه گونی سحر ساعت سگگزده آسیلماق صورتیله اعدام ایدیلمشدر. آلتی مین نفردن آرتیق جماعت تماشایه دورموشلاردی. بو کیمی جانی قاتل ناموس اوغورلارینین جزالاماسی خلقیمیزین ئوز ملی حکومتینه بسله دیگی حرمت و محبتی داها دا آرتیرمالدادر

### (بدر) اکابر مدرسه سی محصللرینین تشکری

(بدر) مدرسه سینین محصللری سوادسیز ایکن آز بیر زماندا ئوز آدلاریندا اوخویوب یازماغی اوگره ندیکلریندن، ملی دولتمیز معارف وزیرلیگینه و مدرسه مدیریتینه صمیمی تشکرلرینی، ۲۵ امضا ایله اداره میزه ئوز الیریله یازدقلاری مکتوبدا تقدیم ایتمکده دولر.

www.iran-archive.com

## دولتی توخوجیلق فابریکی

ملی دولتمیز طرفیندن یئنی تأسیس اولونان ( آذربایجان دولت توخوجیلق فابریکی ) نین اون - گونه قدر قورولماسی تمام اولوب رسماً ایشه باشلایاجاقدر .

کارخانه یه ورودیمدا اورادا بویوك انتظام گورونیردی ، او قدر سکوت وار ایدی که اورادا کارخانه نی قورانلاردان باشقا آدام اولماديغيني گمان ایتدیم .

اورانین صنعتکار مدیری آقای ( چاووشی ) نی ، او چالیشقان جوانی دنیانی ظلمته غرق ایدن فاشیست استیلا سیندن ، او قره گونلردن قاباقجادان تانیردیم .

اونون توز صنعتینه و توز ایده آلینا نه قدر بویوك بیر ایقام و ایمان لا مربوط اولدیغینی او قارا گونلرده ده سینامیشدیم .

بو ساعت جلسه میز وار در دیبه تمام ایشچی لره خبر گوندردیکده کارخانه نین حیه تینده یوزه یاخین قادینلی کیشیلی ایشچی گوردیکده بو قدر ایشچی اولدیغی حالدا کارخانه نین انتظاملی سکوتی منی حیرته سالدی .

او ، توز احلاقی اجتماعی و سیاسی چیخیشلاریندا ، دکرلی موضوع لاردان باشقا ایشچیلره احلاقلی اولما لارینی ده تأکید ایله توصیه ایدیب و بو کارخانه ده احلاقی فسد اولان آداملارا یئر اولماياجاغینی بیان ایلدی .

بو کارخانه ده عمله گئن و ترپقوتاز » حاصلاتی ، یعنی ایپلیك ، فیندقوز و ایپك جورابلار کوینکلر و سایره لر ، تولکه میزین احتیاجاتینی رفع ایلمکدن علاوه خارجی تولکه لره ده صادر ایتمه سی ممکن اولاجاقدر .

بورادا بئش یوز عمله ایشله یه جك ، ایشچی لرین چوخی سینی قادینلار تشکیل ایده جکدر .

نیجه گوندن سونرا ایشچی دوتماغا باشلاناجاقدر اورادا ایشچی لر ایچون عالی یمك سالونی آشپزخانه و قولوب دوزه لمك اوزره در .

ایشچیلرین هامیسینن ایش پالتارلاری بیر فورمادا و بیر رنگده در .

اورادان بویوك احساسات ودرین افکار ایله آیریلدیم .

**رضا آذری**

---

ع . م . قوسی

# آذربایجانین ملی داستانلاری

۱۹

سونرا دییر : بابا اگر دیمز سن یریمدن دورمارام ، قره گوزلی بکیتلرمی یانیمه آلارام ، کافرایللرینه گیده رم ، قیزیل من آلینمی قوبارام کئشیش الین اوپه رم ، کافر قیزین آلارام ، داهی سنین یوردینا گلمرم آغلاماغین سببی نه در دی منه ، قره باشیم قربان اولسون آغام سنه

قران بك اوغلینین یوزینه باخدی چاغریب دیدی : بری گل ای ایگیت اوغول . ساغیمه باخدیم قارداشیم قره گونه نی گوردوم کیم باش کسیبدر قان توکیبدر آد قازانیبدر ، سولیمه باخدیم دایم اوروزی گوردوم کیم باش کسیبدر ، قان توکیبدر ، آد قازانیبدر ، قارشوما باخدیم سنی گوردوم ، اون آلتی یاشا چاتدین بیر گون اولادوشم تولدم ، سن قالاسن ، نه اوخ آتدین ، نه باش کسدین ، نه قان توکدین . او گوندور که تاج تختیم سنه ویرمزلر ، بو ناگوره صباحی گوردوم آغلادیم .

اوروز بورادا دییر : آی بك بابا ، دومجه بویومش سن ، گوشکچه عقلین یوخ ، بچه اوچالمیش سن ، داریجه بیتین یوخ ، هنری اوغول آتادان او گرنیر ، بس حا آتا اوغلدان ؟ سن هاچان منی کافر سرحدینه آپاریب ، آت سالیب اوخ آتیب ، باش کسدین ؟ من سندن نه گوردوم که نه او گرنم ؟

قران بك الین الینه چالدی قاه قاه گولدی ، دیدی :

آی بکلر ، اوروزیاخشی سویله دی ، سیز بینیز ، ایچنیز ، صحبتزی داغتمینیز ، من بو اوغلانیله اووا چیقیم اوخ آتدیقیم یرلری ، قیلیج چالیب باش کسدیکیم یرلری گوستریم ، سونرا اوغلانا گرك اولار .

آتین چکه ردی ، اوچ یوز مرصع دونلی ایگیت یانینه آلدی . اوروزده قرق آلا گوزلی یگیت یانینه آلدی .

قزان اوغلینن قره داغلره اووا چیندی ، اوو اوولادی ، قوش قوشلادی ، یاشیل اوتلی چمنه چادر قوردوردی ، بیر قاچ گون بکلر ایله یدی ایچدی .

کافرین جاسوسی بونلاری گوروب خبر ویردی : های نه اوتورمسینز ، قزان اوغلیله داغلرده ، چمنلرده سرخوش دیلر .

اون مین قره دونلی کافر آتلاندی ، قزان اوزرینه ایلغار ایتدیلر .

باخدیلر گوردیلر قالین توز قوپدی ، کیمی دیدی شکار توزی در ، کیمی دیدی یاغی توزی در . قزان دییر : شکار توزی بیله قالین اولماز . یقین بیلین بو گئن یاغی در . توز آیریلدی ، گون کیمی ایشیقلاندی ، دنیز کیمی بایخاندی ، اون مین کافر گورو کدیلر . قزان قزان آتین چکه ردی ، اوغلی اوروزده آتین آتین اوینادی ، دیدی :

بری گلگل آغام قزان ، دنیز کیمی بایخانیب گلن نه در ؟ گون کیمی ایشیقلانیب یولدوز کیمی پارلایب گلن نه در ؟ بوندان بش کلمه خبر منه ، قره باشیم قربان اولسون بابام سنه .

---

### فدائی لر ایچون هدیه یولو گمی پست وزارتینین ویردیگی پوللار

| | | |
|---|---|---|
| یوسفی | ۱۰ | « |
| صدقی | ۱۰ | « |
| خاتملی | ۱۰ | « |
| ترکی | ۱۰ | « |
| فیاضی | ۱۰ | « |
| آذری | ۱۰ | ریال |
| سروانی | ۱۰ | « |
| نخجوانی | ۱۰ | « |
| درزجی | ۱۰ | « |
| فرشچوبان | ۱۰ | « |
| یعقوب | ۱۰ | « |
| شیدا | ۱۰ | « |
| صادق | ۱۰ | « |
| نوروزیان | ۱۰ | « |
| علی آقابك | ۱۰ | « |
| عبداله | ۱۰ | « |
| میر علی اصغر | ۱۰ | « |
| میر جلیل | ۱۰ | « |
| حسین دریائی | ۱۰ | « |
| محمد باقر | ۱۰ | « |
| حسین زاده | ۱۰ | « |
| رجبعلی خان | ۱۰ | « |
| ستیز | ۱۰ | « |
| مترجم | ۱۰ | « |
| بانوشهناز | ۱۰ | « |
| مامور | ۱۰ | « |

---

## قهرمان اوغلوم !

توماریلا آتینی ، سیل یا راغینی !
ای دوغما یوردونا ، پاسبان اوغلوم !
اوجا دوت الینده ، آل بایراغینی ،
قوی اسین گویلرده ، قهرمان اوغلوم !

§§§

دشمنله گلنده هر وقت اوز - اوزه
سونگیله ده ل باغرین ، تیز چوکدیر دیزه !
آذری ایولادی دیبشلر بیزه
ویرمه خاینلره هیچ امان اوغلوم !

§§§

بابان کور اوغلونك ، جاییرت آتینی
یئرین ترپتگینن ، بتدی قانینی
اوره کلی آچگینان ، قول قاناتینی
شیغی سارلار اوسته سن ترلان اوغلوم !

§§§

گلسین سنگرلردن ایگیت نعره سی
دوشنده داغلارا ، گوله نین سسی
سریلسین یئرلره خاین دسته سی
قوی اولسون دشمنین باغری ، قان اوغلوم !

§§§

قهرمان اوغلانلار قورخوب سارالماز
قوچ ایگیت اولر که ، آلچاق آد آلماز
نامرددن دنیادا ، نشانه قالماز
مرد اوغول دیریدر هرزمان اوغلوم !

§§§

بولاد سنگربنده یئره یاتگینان
آتاندا گوله نی سرراست آتگینان
دشمنی توپراغا ، توزا قاتگینان
قوی توسون ، آلنیندان قوماندان اوغلوم !

§§§

قلبینی دوتماسین ، هیچ زمان ملال
سنیندیر بو دولت ، بو جاه و جلال
ایگیت اول دوشونده ، پارلاسین مدال
قوی اوزین آغ اولسون ارسلان اوغلوم !

§§§

ستارخان هیچ وقت چیخماییر یاددان
آزادلیق یولوندا اولوبدر قربان
آدینا یازیرلار هرزمان داستان
دیریدور دنیادا او ، اصلان اوغلوم !

«محزون»

---

حکایه

# حیاتدا منیم نصیبیم ...

۲

بو حادثه نین نتیجه سی ایدیکه زندانین پولاد قدر محکم قاپوسی ، یونگول بیراك زه ایله آچیلدی .

ایلار بویی گناهسیز یاتان مظلوملار آزاد ایدیلدی بو حادثه نین نتیجه سی ایدیکه ، بیل م ، مهربان ار هجرانتینده وعزیز آتا فراقینده ، ایللر اوزونی گوزیاشلاری آخیدان غریب همسایه لریمیزین ده توری سونمیش گوزلری آیدینلاشدی . عورت قوللارینی آچاراق اریني باغرینا باسدی ارده قوللارینی آچاراق قیزلارینی باغرینا باسدی اونلارسه وینج گوزیاشلارینی آخیداركن هر بیریسی توز نوبه سینده دییردی .. من آرتیق سنینله گوروشمكدن الیمی اوز میش و امیدیمی تمامیله کسمیشدیم

## بکلر حائیلی

الله تعالی مرحمت و شفقت نظرینی ، همیشه ، بیزی بیربیریمیزه یتیرن قومنین اوزه رینده ثابت و بر قرار ایله سین » دیبه دعا ایدیر قیزلار ایسه آمین دییردیلر .

بلی شهریور حادثه سی نین بو ازلمیش و الدن دوشمیش خانوادمیه عطف ایتدیگی مرحمت بوندان عبارت اولدی .

شهریور حادثه سی نین وقوعیندن بیر نیجه آی کیچدی قورخوب یووالاریناته پلمیش حیله گر تولکی لرتورکوب مغارالارینذا گیزلنمش قودوز چاتاوارلار و قابانلار ، قزیل اوردو طرفیندن ویریلن متعدد ، که ، « بیزیم هیچ کسین ماليله جانیله ایشیله رجوعیمیز یوخدر » مضمونلی اعلانلاری نتیجه سینده یاواش . یاواش ، ولی چوق احتیاطلا ، آشکاره چیقماغا باشلادیلار

بیرنیجه آی داها کیچدی . بوانسان شکلینده اولان یرتیجی لار ، بو مدتین عرضینده قولاقلاریله ایشیتدیکلرینی گوزلریله ده گوردیلر . آرتق شك وشبهه دن چیخوب قلبلرده خاطرجمع اولدولار . آرتق صبر ایده بیلمزدیلر ، گیردیکلری اویون جلدینی بیرتیب بنده یاواش یاواش یرتیجی لیق دونونی گییمه یه باشلا .

دیلار چونکه ، بودون ، ارثی اولاراق ، اونلارا ، توز اجدادلاریندان قالمش بیرودیعه ایدی اونلار ارثی اولان بو خاصیت لرینی ده گیزله ده بیلمزدیلر چونکه عقربین خصوصیتی سانجماق زهلی نین کی ایسه قان سورماقدر . گونلر ، سینما لنتاسینین فیلملری کیمی ، ینه ده منتظم بیر حالدا بیربیرینین دالنجا گیب گیجردی . تاریخین اونودولماز صحیفه لرینده ، ابدیه قدر ماتی نشان ویریله جك بویوك ، وطن و آزادلیق محاربه سی همین بو گونلرده دوام ایدیر و گوزلی گونه توزینین منحوس و عنادلی مبارزه سین عدتلندیرمرمك ، ووروشما میدانلارینین قانلی صحنه لریندن ، مطبوعات واسطه سیله خبر ویریر و عموم دنیا خلقین حیران ایدیردی بو محاربه نین نتیجه سینده بوتون دنیاده اولدوغی کیمی ایراندادا اقتصادی بحران عمله گلدی بیر طرفدن خارجی تولکه لردن تجارت مالی گلمدیگی ایچون مملکتین داخلینده موجود اولان مالارا محتکرلر طرفیندن آمبارلارا دولدورولوب ، آغزلارینا قفل وورولدی ، بوجهته لتمتین قیمتی ، گوندن گونه باهالاناراق اولکی قیمتی نین

# ملی مجلسین ایکنجی عمومی اجلاسینین

## ۲ نجی جلسه‌سینده

اول صفحه‌دن بقیه

ایشله‌ییلر بئله مصلحت گورموش‌ایدیلر که دعوا زمانیندا بو قانونی قویولار و بیر آدام که بیر گونده جزئی بیر معامله‌ده ۱۰ مین تومن قازانیرسا ۸ مین تومنی دولته ویره‌ملی اولسون که دولت قوتلنسین، مامور لارینا و باشقا اداری ایشلرینه خرج اولسون.

البته تجارتده یوزده ۹ یوز قازانج عادلانه دگیلدر. تازا مالیات بردرآمد قانونی قویولاندا دکتر میلیسپونین نظری شا اول درجه‌ده دوز گون ایدی، لکن تهران مجلسینی تشکیل ویرنلر بویوک تاجرلر و متمول‌لردن ایدی که اونلارا بویوک مالیاتلار علاقه دوتوردی، بونا گوره اونلار اشکاللار چیخارتدیلار و مالیاتین نقشه‌سینی بیر آیری یولا سالدیلار که نتیجه‌ده قازانما قاریشیق بیرشکله دوشدی و بئله اولدی که تاجرلر دفترلرینی دگیشدیلر و بیر تجارتخانادان مهم تجارتخانا وجوده گتیردیلر. بورادا بویوک تاجرلریمز واردر که بویوک قازانجلاری اولمشدی و ایندی آند ایچیرلر که عایداتیم یوخدر، لکن عمله‌ده‌مو بیلیر و گورورکه اونلارین نه قدر عایداتلاری واریمش. بونا گوره مالیات اداره‌لرینده چون مالیات وصول ایده‌بیلمیردیلر، تشخیص و بیرلن مالیاتین قاباغینا بیر صفر قویوردیلار تا بلکه بیرینی وصول ایده‌بیلسینلر و بئله‌لیکه هرج ـ مرج تولید اولوردی

معلومدر که ملی حکومت تشکیل تاپدیقدا بیزیم مالی متخصص‌لریمز یوخیدی و چاره یوخیدی که مالیاتی تشخیص ویرمک ایچون بیر کمیسیون سنچیلسین. تهران مجلسی ثروتمند آداملاردان تشکیل اولوندیقه گوره اورادا ایله بیر اصول گوتورمشدیلر که ایللرله مالیات وصول ایتمک اولمازدی. مثلا اگر بیر آدام تشخیص ویریلن مالیاتا اعتراض ایتسیدی، گرک عالی کمیسیوندا اونا رسیده‌لیک اولایدی که بو کمیسیوندا تهراندادر. بئله‌لیکه بویوک تاجرلر و بویوک مالیاتلارا شامل اولانلار که‌نوزلری بو قانونی گیچیرمشدیلر نجه ایللر ایدی که بو قانوندان استفاده ایدیب مالیات لارینی تاخیره سالیردیلار.

بیز منتظر اولا بیلمز ایدیک که تهران عالی کمیسیونی ایللر بویی اعتراضلارا باخسیاراق مالیات کمیسیونی سوروندیرسین و بیزی اقتصادی فشاره سالسین، بونا گوره بو ایشی محلی شرایطه اویغون بیر طرزده اجرا ایتمکه قرار ویردیک، عادلانه صورتده بیز بیر قدر مالیات وصولینه ده موفق اولدوق ـ بیز بیر عالی محکمه قوردوق که مالیات اجراسنا اعتراض لاری اولانلار، او محکمه‌یه مراجعه ایتسینلر و بو محکمه ده‌رسیدیلیک اولوندقدان سونرا آرتیق مالیات آلینمش اولسا صاحبلری نه قایتاریلمسین ـ بیز بیله لیکله تهران حکومتینین مالیات‌وصولنده توز ایله بارانتیقی اشکالی اورتادان گوتورمش اولدوق.

بیز غیرمستقیم اشلرله، گویون چیلارین قاباغینی آلماق، قند ـ شکرین قیمتنی عادلانه بیرحالا سالما قلا اقتصاد ایشینه کمک ایتدیک و بو مالالارین قیمتنی معتدل بیر شکله سالدق. بو ایشیمیزین حتی تهرانین بازارلریندا دا شدید تاثیری اولدی.

البته بو مال‌لاردان چیخان سرمایه‌نی آیری‌یره خرج ایده‌بیلمزدیک، چونکه اوندا موجودی‌یولدا آرادان گیدیب دولته ضرر اولاردی. مثلا گرک ایدی که چای آلیب یرینه قویولایدی.

بیز غلط قانون استخدامی آرادان آپاردیق. گیچن زماندا غلط قانون استخدام اصولیله مثلا بیر نفر ضابط بویوک بیر حقوق آلیردی مقابلنده بیر نفر تحصیل ایتمش ایکی یوز تومن حقوقلا استخدام اولونوردی. اونا گوره بیز لیاقتی اولمایان آداملارین حقوقلارین آزالتدیق و توز یولداشلاریمزادا دیدیک که آز حقوق آلسینلار، البته محاربه زمانیندا قویولان حقوقلار ایندی اولابیلمز و بو ایش غیر عادلانه دگیلدر، چونکه سطح زندگانلیق آشاغی گلیردی، مثلا بیر آدامین اوتوز تومن حقوقی و یتمیش تومن مدد خرج و فوق‌العاده سیدی، ایندی که سطح زندگانلیق آشاغا دوشوب و یوزده قیرخ جنسلر آشاغی گلیر، دیمک اولارکه بیزم بو ایشیمیز کاملا عادلانه‌در. ایندی مثلا تبریزده باغین قیمتی ۲۵ تومن در، در صورتیکه گیچن ایل‌لرده آلتمیش تومن‌ایدی. ایکی قراقیق یومورتا ایندی ۱۲ شاهیا ساتیلیر. ایندی هر پارچاکه بازاردا مثلا اون تومنه ساتیلیردی دولت مغازه‌لریندن ۳ تومنه ساتیلیر. بیز دعوا زمانین حقوقینی ویرسیدیک اوندا هم عادلانه اولمازدی، همده خلقی سویماغا مجبور ایدیک، همده سطح زندگانلیق یوخاری گیده‌ردی.

سونرا بویوک بدبختلیک که ایرانین باشیندا واردر، بو درکه ایشچی‌نی ایشه گوره قویمور دیلار وقدیمدن سرقدلیلر و بازیکیلر نجه اصول قویموشلارسا ایله‌ده قالیردی. مثلا بیزیم اداره‌لریمزده اون نفر آداما ۱۲ نفر پیشخدمت ایشله‌ییر. سیزین نظریزه بئله گلمه‌سین که پیشخدمتین حقوقی آز اولوب، دولت بودجه سینده ایله تاثیری یوخدر، لکن آذربایجان دوایرینده پیشخدمتلرین عده‌سی ایکی‌میندن زیاده‌در، آیدا اونلارین حقوقی ایکی یوزمین تومن اولور، بیز بو یوللا باخشی قوشون ساخلیا بیله ریک و باخشی کارخانا اداره ایده‌بیلردیک. البته مقصود بیز پیشخدمتلرله مخالفت ایتمک دگیل‌دی، لکن اداره‌لرین هر بیری کیچیک ایشینه بیر شعبه آچیرماق که مثلا بو شعبه‌لر ایللرباشینده شاید یوز تومنلیک دولته نفعی یوخدر، اونلارین حقوقلاری گندلیلره و قوجا آروادلارا تحمیل اولونور، البته بو عده‌نین هاموسینین تقصیری یوخدر، لکن دیمک اولارکه اش قورانلار قاباقجادان بونی فکر ایتمه‌ییلر.

بیز بیرنجی دفعه تمام اداری تشکیلاتنی دگیشه بیلمزدیک. بونا گوره‌ده بیر آز ایشچیلرین عده‌سینده تخفیف ویردیک و بیر قدرده اول اوج آیدا او آدامین حقوقلاریندان کی وجودی زایدیر آزالتدق ایندیسه بیکارلیقین قاباغینی آلمادان شوتری بوتون ایشچیلری ساخلاماق مجبوریتنده ییک. بو آداملارا باشقا یرلرده مفید بیر ایشلر ویره‌جه‌ییک بو یوللا برابر ناچاریق که اونلاری بیر مدتده اداره‌لرده ساخلاییب کوچه‌لرده‌تو کمکدن پرهیز ایده‌ک بو ایلکی بودجه‌میزده بیر نفرده اداره ایشچی‌سی اداره‌دن چیخاریلماسنا یول ویرمه‌میشیک، بر عکس بعضی تازا موسسه‌لر تشکیل ایتمکله ایشچی لریمزین عده‌سینی آرتیرمیشیق.

ایندی حساب بیزیم الیمزده وار در بودجه میزده تنظیم اولونوبدر. هامی بلیرسیزکی ایران دولتی نجه ایل‌دی که کامل بیر بودجه تصویب ایده‌بیلمه‌میشدر. آنجق بیر آیلیق و ایکی آیلیق ناقص بودجه مجلسه گتیرمشدر لکن بیزده اوچ آیلیق ناقص ولنگ بودجه‌لر مجلسه گتیرمشدر لکن بو دوره‌ده کامل‌صورتده بودجه میز مجلس مایمزه گتیرمشیک هله بو گرک بوندان دا تز مجلسه ویریلایدی، لکن تاخیرینه بیر پارا علتلر واردر که اونلاری سیزه گوسترمه‌جگم

بیز گیچن مالیات بردرآمدی دگیشدیردیک، چونکه بیلیریک که ایندی گیچن ایللرکیمی استفاده ایتمک اولماز وعادی‌بیرحالدا بوندان استفاده ایتمک چتیندر و آنجاق کوچای تاجرلر بازاردا استفاده ایده بیلرلر. بیز بو اوچ آیین ایچینده مالی جهتدن ایشلره مسلط اولدوق اوچ یوزمین تومن فقط میانه زنجان دمیر یول اداره‌سینه ویردیک بونی ویرمه‌سیدیکده اولمازدی، ایندی بو جهتدن ملی حکومتین وضعیت مالیسی یاخشی در.

اعلان

هوپ هوپ نامه

ولاهوتی‌نین دیوانی

چاپدان خارج اولوب و اعلا جلدلر ایله «هلال ناصری» کتابخانه سینده ساتیلیر.

آذربایجان مطبعه‌سی

# دنیا خبرلری

## قیزیل اوردو حصه‌لرینین اهالیسی طرفندن طنطنه‌لی ایاسه یولا سالینماسی

چانچون. چانچون شهرنده آپریلین ۷ سینده، مانچوریانی ترک ایده‌ن قیزیل اوردو حصه‌لرنین طنطنه‌لی یولا سالینماسی اولمشدر. یولا سالینما مراسمی شهر اهالیسینین، مانچوریا خلقلرینی ژاپون امپریالیستلریندن خلاص ایتمش اولان قیزیل اوردویا ساده دیگری حسلرین قدردانلی نمایشنه چیوریلمشدر. بو یولا سالینمادا شهر اهالیسیندن ۲۵۰ مینه قدر آدام اشتراک ایتمشدر.

شهر باغندا میتنقله آداملارین اشتراک ایتدیگی میتنق اولمشدر. میتینقده شهر بلدیه رئیسی جزاو، چین حربی نماینده‌لیگی طرفندن جزه، همکارلار اتفاقلارین تجارت ـ صنایع پالاتاسینین دوحانی تشکیلاتلارین و طبالرین نماینده لری چیخیش ایتمشلر.

## طهراندان مکتوب!

اول صفحه‌دن بقیه

آزادلیق یوخدر، بورادا همیشه آذربایجانلیلاری تحقیر ایدیرلر. وطنیمیزین گوزه‌لجی‌سی اولان بیز آذربایجان جوانلاری آنادیلیمیزده یازماقدان و یاشیتلرده‌دانیشماقدان محروموق اما آذربایجانلی هریرده اولورسا ـ اولسون توز آنادیلینی سه‌ویر، توز دوغما یوردونی ایستمیر.

ایندی آذربایجان جوانلاری دوشمنولرگیندا هریرده اولورلار. اونلارین حقیقی وطنلری آزاد اولموشدر.

بیز آذربایجان دموکرات جوانلارینا اوزاقدان آتشین سلاملار گوندریریک. بیزده سوز وریریک که‌وار اوقویه لوکه‌میزین آزادلیقی اوغروندا هریرده اولماق چالیشاق. بیز اوزاقدان. اوزاغا آنا یوردومیزین حفظ ایتمگی اوغروندا چالیشان آذربایجانداکی جوانلارا هر مواقعده یاخشیلاشیب و اونلارین اللرین سیخماغا افتخار ایدیریک. چونکه بیز آذربایجانلی‌ییق... ! بیزیم گونیمیزین توتوند مه‌ویدلی داخله‌وزیریمیزین بیاناتی که: «بیز، خارجده اولان آذربایجانلیلاری آغوشیمیزی آچاراق قبول ایده‌جه‌ییک... » دیمیشدر ـ گورسه‌نیر!

بیز هامومیز آذربایجان‌دا اولان خلق قوشونلار سیرالاریندا سلاحه ساریلیب وخلقمیزین آزادلیغینی دفاع ایتمگی صون‌درجه‌ده آرزو ایدیریک

یاشاسین بویوک و مقدس دوغما یوردومیز آذربایجان!

یاشاسین آذربایجان دموکرات فرقه‌سینین یورولمادان چالیشان رهبرلری!

۳۰۰۰ دن آرتیق آذربایجان جوانلاری طرفیندن: رحیم، دلیق بابا عزیز

چیخیش ایدنلر توز طلقرینده قیزیل اوردونین خلاص کاراق روللونی قید ایتمشلر. چانچون اجتماعی تشکیلاتلاری نماینده‌لرینین چیخیشلاریندا سووت اتفاقی ایله چین آراسنداکی دوستلوغین داها‌دا محکملندیرلمه‌سی قید ایتمشدر.

## لیه‌ژ شهرینده ا. و ستالین آدینا کوچه

پاریس. بروسه‌ل‌دن ویریلن معلوماتا گوره، بوگونلرده لیه‌ژ شهرنده (بلچیکا) معز چای ساحلینده‌کی کوچه‌لردن بیری ستالین کوچه‌سی آدلاندیریلمشدر. طنطنه‌لی مراسمی آچان صدر اوز نطقنده دیمشدر: «بیز بوگون بوتون بیرسه‌وینجه بوکوچه‌نین آچیلشندا اشتراک ایدیریک واونا، آلمان اشغالندان قورتولو شومز اوغروندا‌کی مبارزه‌نین رمزی اولان بیر آدی ویریریک. ستالین آدی عین زماندا بین‌المللی امکدا شلقین رهبیدرکه، بونسز عمومی صلح ممکن دگیلدر».

مراسمده ۱۵ مین آدام حاضر اولمشدر. «یاشاسین ستالین!» «یاشاسین قیزیل اوردو» سسلری آرامی کسیلمه‌دن اوجالمشدر. ساحل کناری کوچه‌نین بوتون ایولرینده قیزیل بایراقلار آسیلمشدر.

## چانچون‌ندا قیزیل اوردو نماینده لرنین شرفنه قبول

چانچون. چان قای شینین شمال ـ شرق قرارگاهدن حربی نماینده لیک رئیسی گنرال دون یان ـ بین مانچوریانی ترک ایده‌ن قیزیل اوردو گنرال‌لاری‌و افسرلرینین شرفنه آپریلین ۵ ـ نده ضیافت ویرمشدر. سووت طرفندن‌ بولدا سووت اتفاقی مارشالی مالینوفسکی، گنرال‌لار یهنات تروتسه‌نکو و دیگر گنرال‌و افسرلر حاضر اولمشلار. چین طرفیندن چین حکومتی نماینده‌سی لیوتسزه، سووت‌چین دوستلقی عمومی مانچوریا جمعیتین صدری چان پوی ـ بی، چزاو شهرنین بلدیه رئیسی ژی سون ـ مای و چین گنراللاری و افسرلری حاضر اولمشلار. تبریک نطقی ایله دون‌یان ـ بین چیخیش ایتمشدر. مانچوریاداکی سووت قوماندانلقی آدیندان جواب نطقی سووت اتفاقی مارشالی مالینوفسکی سویله‌مشدر.

## دقت!

تبریز رادیو استاسیونونین موقتی پروگرامی

آذربایجان ملی حکومتین رادیو استاسیونی تبریز شهرینده ۲۸۰ متر موجدا (متوسط موج) ایشه باشلاییب هرگون تبریز ساعتی اوزره‌یله آخشام ساعت ۵ دن ۶ یه و ۸ دن ۹ دقدر آذربایجان ملی رادیو استاسیونوندان خبرلره و موسیقیه قولاق آسایلرسنیز!

www.iran-archive.com

شماره ۱۷۲ ایکنجی دوره

مدیر :
فتحی خشگنابی
اداره‌نین محلی ستارخان خیابانی

# آذربایجان

بو روزنامه آذربایجان دموکرات فرقه‌سینین اورغانیدر

۱ شنبه ۲۵ فروردین ۱۳۲۵

قیمتی ۵۰ دینار

| آبونه | ایلیك | ۱۲۰ | ریال |
| --- | --- | --- | --- |
| ۶ | آیلیق | ۶۵ | « |
| ۳ | « | ۳۵ | « |

AZOH.

## کندلی‌لرین نماینده‌لرینین بویوك کنگره‌سی

بو گون کندلی‌لرین طرفیندن انتخاب اولونموش نماینده‌لرین اشتراکی ایله بویوك بیر کنگره تشکیل اولونور.

بو، ایران تاریخینده بیرنجی دفعه‌در که کندلی‌لر، ئوز مقدراتینی حل ایتمك ایچون حقیقی دموکرات رژیمیندن استفاده ایده‌رك بیر کنگره تشکیل ویرمگه امکان تاپیشلار.

اینده‌یه کیمی طهران حکومتی‌نین دوروندا کندلی‌لر استثمار اولونوب و ایل اون ایکی آی زحمت چکمه‌یکدن سونرا هیچ بیر حقوقه مالك دگیلدیلر.

کندلی‌لر، تماما صحیه، تمدن، معارفده‌ن کاردا قالیب و جامعه‌میزین محروم حصه‌سینی تشکیل ایدیردیلر. اونلار اجتماعی حقوقلارینین، ئولکه‌نین حیاتی مصرفلرینین تولیدینده ایند بکلری فعالیتلارین اهمیتینی‌ونه اوله‌یعنی دوشونمه‌یب قان ایچن اربابلارین و اربابلارین شاللاقلاری آلتیندا مطلق اطاعت حالیندا ایدیلر.

ایندی فرقه‌میزین رهبرلیگی سایه‌سینده تشکیل اولونموش ملی دولتیمیز اوزون ایللاردن بری کندلی‌لرین نصیبی اولان محرومیتلاره و هابئه مالك و رعیت آراسیندا اولان اختلافلارا سون قویماق ایچون لازمی تدبیرلری حیاته کچیریب و کندلی‌لرین نماینده‌لرینین اشتراکی ایله تشکیل تاپمیش کنگره ده کندلی‌لره عاید اولان مسئله‌لرین هاموسینی حل ایده‌جکدر.

بو کنگره‌نین تشکیل تاپماسی ئولکه‌میزین اقتصادی حیاتیندا ان تاثیرلی بیر عامللردرو که چکمه‌مولتین نه کیمی وظیفه‌لری انجام ویرمگی ایچون آیدین یوللار آریا جاقدر.

کنگره‌ده مالك و رعیتین آراسیندا کی مناسباتین قانون موجبنجه اجراء اولوناسی بارسینده لازمی تصمیم‌لر دوتولوب و بوندان سونرا مالك و رعیتین آراسیندا هیچ بیر اختلاف وجوده گلمیه‌جکدر.

کندلی‌لر بو کنگره‌ده، بوتون احتیاجلارین دیمگه حقلی‌درلر، فرقه‌میز و ملی دولتیمیز اونلارین پیشنهادلارینا لایقنجه اهمیت ویریر، چونکه کندلی‌لر خلقیمیزین ان چوخونی تشکیل ویریرلر، اونلارین دولتیمیزه و فرقه‌میزه ده‌رین اعتمادلاری واردر، اونلار حکومتیمیزه اینانیرلار و حکومتیمیز ایسه اونلارین طلبلارینی حیاته کچیرمك ایچون چوخ صمیمیت و جدیتله فعالیت ایدیر...

دولتیمیز، کندلی‌لری ئاندارملا رین اشکنجه‌لریندن قورتاردی، اورتادا قرتلرده اولان رسم‌لری آرادان گوتوردی و ایندی اونلارا ئوز سرنوشت لرینی تعین ایتمگه امکان ورمیشدر.

ایندی خالصه یئرلری و آذربایجان خلقینین علیهنه مبارزه آپاران لارین یئرلرینی اونلارین آراسیندا عوضسیز بولورلر، بو اوندان ئوتری درکه کندلی‌لر، ئوز زحمتلریندن لازیمنجه استفاده ایدیب و اقتصادی حیاتیمیزین سویه‌سینی یوکسلتسینلر.

کندلی‌لر ایندی ئوزلرینی آزادلیق دا حس ایدیر کن نه تکجه اقتصادی ساحه‌لرده یورولمادان فعالیت ایدیرلر بلکه اونلار ئوز ملی حکومتلری‌نی ساخلاماق ایچون سلاحا سارپلماغا جان آتیرلار.

کندلی‌لرین بیزه اعتماد ایتدیکلری کیمی بیزده، اونلارا اعتماد ایدیریك شبهه سیز کندلی یولداشلاریمیزین ایستر ئوز آزادلیقلارینی حفظ ایتمك ایچون خلق قوشونلار سیرالاریندا و ایسترسه کندلرده اقتصادی ساحه‌لرده ایتدیکی فعالیتلریندن خلقیمیز لایقنجه تقدیر ایده‌جکدیر...

یاشاسین ملی دولتیمیزین حقیقی کمك و گوزه تچی‌سی اولان کندلی‌لر!...

## ملی مجلسین ایکنجی عمومی اجلاسینین ۲ نجی جلسه‌سینده

# آقای پیشه‌وری‌نین

### آذربایجان ملی حکومتینین اینده‌یه قدر گوردیگی ایشلر حقینده ویردیگی گزارش

تدبیرین بیرسیده بودور که بیر ملیون خزانه‌بضی چاپ ایتمیشیك‌بو، بوندان ئوتری درکه جنسی اوجوز ویره‌ك مثلا اون تومن جنس مقابلنده دوققوز تومن آلنیر، بونون فایداسی بودور که اولا خلقدن بیر ملیون تومن بورج ایتمگه مجبور اولمادیق، البته بو پول بورج اولوناسایدی اسنرلك اولا. نا قدر بویوك مقداردا گرك فائض ویرلیدی بوندان باشقا جنس‌...سا ندیق و بو بیر ملیون ایلین آخرینه‌قدر نیچه دفعه دولانار و نیچه برابر اولار.

بو گون که، آیین اون آلتی‌سی‌در مالی جهتدن داها وضعیتیمز بوحددر بیز بیلیریك که یولوموزوار، بو بویوك بیر موفقیت در که بودجه‌میزی تنظیم ایتمیشیك و گسر بودجه‌مزده بوحددر بو ایش حتی اوروپادولتلرینده ده چوخ چتین‌در، بیزیم بودجه‌میز گچمیش دولتین طرفندن یازیلان بودجه‌دن نیچه قات آرتیقدر، بودجه‌میزده مین‌لر آرتیق ایشچی استخدام ایتمیشیك، بیز اداره‌ایشچیلرینی‌ساخلیرق تاپش تاپا بیلدا اونلارا باشقا ایش ویرمك البته بو ایش مالی سیاستیمیزین دوزگونلیگینین نتیجه سیندەدر.

آقای شبستری. اون بش دقیقه تنفس ویریلیر.

تنفسدن سونرا

آقای شبستری. آقای پیشه‌وری ئوز بیاناتنی ادامه ویریسینلر.

آقای پیشه‌وری. بو مسئله دن سونرا فکریمیزی مشغول ایدن اقتصاد مسئله‌سی در. بیز هله فکر ایدیریك که ملی حکومت تشکیلیندن سونرا آذربایجاندا بویوك احتکارلار باشلاییب

بقیه‌سی ۴ نجی صحیفه‌ده

## وطن و وطن پرستلیك!

« دوشنبه گونی فروردین آیینن ۱۹ نده اوغلانلار دانشسراسی سالونوندا (وطن و وطنپرستلیك) بارەسینده اقسرلیك مدرسه سینین جوان طلبه‌لرینه تبریز شهر کمیته‌سینین صدر معاونی آقای ولائی طرفیندن سویله‌نیلمیش درسین خلاصه‌سی. »

گله‌جك خلق قوشونلارین تربیه ایدن عزیز و جوان طلبه لریمیز! وطن نه دیمك در؟

آنا و وطن بیر بیریندن آیریلمیان بیر اورگدر. وطن انسانلارین دوغولدوغی یری، آنا آنا سینین تربیه تاپدیغی‌یادگدر. بیزیم آتالاریمیز وطنیمیزین دوز و چوره‌گی ایله بیری اوز قوجاقلاریندا بسله‌یوب بویا بتیرمیشلر هر کس ئوز دوغولدوغی و تربیه تاپدیغی وطنی دوست عزیز دوتار وطن سیز بیر ملت اولا بیلمز. وطنین سوییه‌ن انسان تاپیلماز.

بیزیم وطنمیز آذربایجاندر بو وطن اودلار آلاولار ئولکه‌سی‌در. هرمات ئوز وطنی ایله فخر ایدن کیمی بیزده آذربایجانلی و آذر اولادی اولماغیمیزا افتخار ایدیریك. وطن هر بیر انسانین سعادت‌اوجاغی در. وطن اوغروندا مبارزه ایدن ملت همیشه‌یاشایار. وطن یولوندا شهید اولانلارین خاطره‌سی ده ابدی‌اولا. راق خلقین اوره گینده یاشار. بیزیم محاربه گوستردی که دیموکرانسی ملتلرین قوشونی هجوم ایدن زمان

بقیه‌سی ۴ نجی صحیفه‌ده

## آذربایجان مجلس ملی

### هیئت رئیسه‌سینین صحرائی محکمه‌لرینین مدتینین تمدیدی‌حقینده تصویب اولونموش قانونی

ماده واحده - ۱۳۲۴ نجی ایلین آذر آیینن ۳۰ نده تصویب اولونان صحرائی محکمه‌لر قانونی و اونون تکمیلینده ۲ر۱۲ر۲۴ تاریخده تصویب اولونان قانونون مدتی ۱۳۲۵ نجی ایلین خرداد آیینن آخرینه قدر تمدید اولونور.

بو قانون که بیر ماده‌دن عبارتدر آذربایجان مجلس ملی‌سی هیئت رئیسه سینین ۱۴ فروردین ۱۳۲۵ تاریخلی جلسه‌سینده تصویب اولوندی.

آذربایجان مجلس ملی‌سینین رئیسی: حاجی میرزا علی‌شبستری

آذربایجان مجلس ملی‌سینین کاتبی: م ولائی

تبریز - ۱۳۲۵ نجی ایل فروردین آیینن ۱۴ نده

## مملکت خبرلری

### فرقه عضولری حربی تعلیماتا باشلادیلر

۲۳ فروردین جمعه گونی ساعت ۲ دن دورده قدر تازا ملی میداندا، ۵۰۰ نفردن آرتیق حومه‌لرین حربی تعلیماتچیلارینا، ماها و طابیم قوماندانلاری بیرینجی دفعه اولاراق حربی تعلیمات کیچیرمشلردر تعلیم قورتولاندان سونرا حرمتلی باش وزیریمیز آقای پیشه‌وری، فرقه میزین سلاحلانما و آزادلیغمیزین مدافعه سی بارەسینده آتشلی بیر نطق سویله دی.

آقای پیشه‌وری نین بو نطقی جوشغون بیر محبت و صمیمی بیر اوره‌که قارشیلانوب شدتله متعدد دفعه‌لر آلقیشلاندی.

### عدلیه ده

عباس محمد باقر اوغلی، محمد آدینندا بیر نفری ئولدیر دیگینه گوره ۲۲ر۱ر۲۵ تاریخینده جنایت محکمه‌سی طرفیندن آلتی ایل آغیر ایشلر ایله حبس اولونماسینا حکم صادر اولدی.

بقیه‌سی ۴ نجی صحیفه‌ده

## دنیا خبرلری

### قاچقینلار ویئرلرینی ده‌گیشمش شخصار مسئله‌سی اوزره قومیسیونین ایشی

لوندون. ۱ جقینلار و یئرلرینی ده‌گیشمش شخصار مسئله‌سی اوزره قومیسیونین آپریلین ۱۰ . نده گون اورتادان سونرا اولمش اجلاسیندا قومیسیونین ایش نقشه‌سی مذاکره ایدیلمیشدر.

### اندونزیادا وضعیت

باتاویا . هوللاندیا مطبوعات نماینده‌لیگی رسمی خبر ویریر که، سون اوچ گون عرضنده یاوا و یادان یاندونغا ۲۵۰۰ هوللاند سالدات و افسری گوندەریلمش و بورنه‌او آداسنا تازه هوللاند قوشونلاری چیخاریلمشدر.

« دمنیوه تەدمرلندمر » غزته سی یازیر که، اندونزیاداکی هوللاند اوردوسی تیزلیکله چوخلی مقداردا

بقیه‌سی ۴ نجی صحیفه‌ده

www.iran-archive.com

# آغاج و آغاجلیقلار

• بیر ئولکەنی ویران ایتمک ایستەرسنیز ، هر شئی دن اول ، او یرین آغاجلارین کسینیز ! »
« بیر حکیمین سوزی در »

آغاج طبیعتین گوزەللیگینین پارلاق بیر نشانه سیدر .

آغاجلارین زمرد پرده لری آرەسیندا شعر و خیالین پریلری گزیب ، اونلارین اینجه یارپاقلاری گونون هر وقتنده ، باشقا بیر رنگه بویانار و اونلارین خیشیلتیلاری ، هنر و شعره مفتون اولانلار ایچون ان لطیف ودل انگیز بیر موسیقی در ! آغاجلیقلار ، یالنیز یرین قارا و چرکین اوزونی بزەمزلر ، اونلار اوزاق ، ، تپەلری ، توزلو و دومانلی ساحەلری ، داغلاری ، داشلاری ساحرانه بیر شکلده جلوەلندیریب و اونلارین شبکه لری آراسندان گوروک ، گوگ ، دنیز ، باشقا بیر خیالی گوگی و بیر افسانوی دنیزی آندیرار .

آغاجلار انسانلارین حیاتندا ، معیشتینده بویوک بیر رول اوینارلار آغاج سیز منطقەلرین اهالیسی بەسوی ، کوجیه فکری پولانیق و اکثر یا فلاکت و آجلیغه محکوم بیر کیسه لر اولورلار اونلارین شعری اولمز ظریف و خیاللاری ایسه او قدر شاعرانه اولماز . حیاتین حکمت و فلسفه نین غایەسی اونلار ایچون یالنیز یوللار کسیب ، قافلەلر سوروب وقان توکمکدن عبارتدر !

حالبوکه آغاجلیقلارایله محاطر منطقەلرین خلقی اکینجی ، باغبان مدنی و هنر صاحبی اولوب ، شعره وموسیقی یه مفتون اولورلار اونلارین هنرمندلرینین یارادەبیلدیگی آثار ، اکثریا دا ، اثرلردن سایلیب و اونلارین شفقی دنیانی آباد و انسانلاری آسوده ایتمک دن عبارتدر

آغاج و آغاجلیقلارین یالنیز انسانین فکر ، ذوق و قریحه سنده دگل ، اونون سعادتی و رفاهی ایچون لازم اولان بیر عاملدر .

فوری بیر چولی تصور ایدینیز آغاج سیز ، سوسوز یوم بوش ... او چولده هر هانکی وسیله ایله اولورسا اولسون آغاجلار تیکینیز او قدر سورمز که او یرده کیچیک بیر میشه لیک وجوده گلیر یاواش یاواش هوا اعتدال اوزره اولوب و یاغیش طبیعتیه یوللاشار ! و تدریجا چشمەلر بولاخلار وجوده گلر و اونلارین سولاری ایله ، گیت گیده زمیلر ، ، بولار ، کندلر ، شهرلر تیکیلیب علاوه یاشایش و مدنیت اوجاقلاری توز توزونه ، قورولورلر ! خلق آجلیق دان و عسرتدن قورتولوب ، سعادت گوشنی اونلارین افقنده ن گوروب که گولار .

عکس صورتده بیر آغاجلیق ئولکه نین آغاجلیقلارین کسینیز ! چوق کچمز ، او یاشیل منطقه قوری سوسوز و عمناك بیر چول حالینی آلیب ، قارلار بوش قالیر ، قوشلار اوچوب گیدر و بولاقلارین سسی

کسیلیر ! انسانلار ایسه فلاکت و آجلیغا دوشەیب ، نهایت او یردن کوچوب باشقا یره گیدرلر .

بیزیم گوزەل ئولکه میزکه بوتون ایران یایلاسینین آغاجلی و سرسبز یری در ، متاسفانه درەبگلیق دورلرینده ، مرور زمان ایله بیرچوخ یرلرینین آغاجلارین کسیب و میشه لیک لرینی یاندیریبلار و علاوه اولارق حکومت ، آذربایجانی ، آغاجدان و یاشیل لیك دن عاری ، بیرقوری چول حالنه سالماق سیاستین تعقیب ایدردی !

تهران حکومتی ، باغلی ، باغچالی آذربایجانی ، سوسوز و آغاجسیز بیر کرمانا ، قوری چوللر ایله محاط بیر جندق و بیابانه که چەویرمک ایستەییردی اما ، بو وسیله ایله آذریلری یوخسولایق و مسکنت اودونا یاندیریب اونلارین اوجاقلارین سوندورسون و آذربایجانی ساده و هنرسیز ( تورکلر ! ) ایله مسکون ، بیر خرابه مستعمره حالنده ساخلاسین ، بویولدا چوق صرف مساعی ایدیب آز ، چوق اوز منحوس مرامینه چاتدی !

بیله که ، بیر طرفدن ، قبلارا داغین قالین میشەلرین ، چوخ سیز کسدیردیب ، زنجان ناحیه سنده گوزل ، چایلار بویونجا دوشن قالەری اورمانلارین قورودوب و تبریزین تاریخی شمال باغینی آرادان گوتوردی ! و گوز بویاماق ایچون ، هر ایل ، بیزیم خرابه و توزلو خیابانلاریمزدا آغاجلار اکدیریب لکن اونلاری سوسوز براخاردیلار طبیعتیله سوسوز قالان آغاجلار پایزا قدر قورویوب و پاییزدا ، کهنه ( شهرداری ) قولدورلاری ایچون مفته یاناجاق و ( بادآور ) خزینه تامین ایدردی ...

بوگون که بیزیم ملی حکومتمیز ارادەسیله و شهر ادارەسی طرفیندن بوتون آغاجلیقلاردان عاری اولان خیابانلاردا آغاج اکیلیر ، تبریز لیلری سوینديریب و اونلار ایچون آتیده کولکه لی و توزسوز یوللار آچیب و بو وسیله ایله بیزیم ئولکه میزی بزەمک ایستەییر ، لکن گرك شهر ادارەسی اینديدەن آغاجلاری محافظ ایتمك و قوروتماماق چاره لرین دوشونسون .

نجه کی بوتون مدنی ئولکه لرده ، یوللار ، خیابانلار آغاجلار ایله تزیین اولونور ، شهرلرین بیر چوخ یرلرینده ، بوش قالان و دولتی اراضی لی ده ، آغاجلیقلار و چمنلر و گلشنلر ایله بزەییب و ئولکه نین طبیعی گوزەللیگینی بیره یول آرتیرار . بیزیم شهریمزدەده تهران حکومتی الیله خرابه حالنا دوشن بیر چوق بایر یرلر کهنه قبرستانلیقلار وار ، امید ایدەریک که

علاقمند حکومتیمیزین شهرادارەسی بو ئولکه نی نظرەالاراق ، اویرلرین آباد لاشماغیندا و آغاجلار ایله بزەنمگینده صرف مساعی ایدوب وتبریزیمیزی گوزەللتسین .

هابیله ، معارف وزارتی ، هر مدنی ئولکه ده اولدیغی کیمی ، بیزیم مکتب لریمیزده که تهرانلیلار ایله ، قوری چوله دونموشلر ، آغاجلار ایله بزەییب و مکتب لیلرین محیطینی یاشیل پردەلر ایله اورتسین زیرا آغاجلی و چمنزار و میشه لیك بیر محیطین مکتب لیلری ذوق و هنر صاحبی آداملار اولورلار و ذوق و هنر صاحب لری آنجاق بویوك و مدنی ملت لر وجوده گتیره بیلرلر ! ...

**ساهر**

حسن لعیر زاده

# اینجه صنعتیمیزین انکشافی یولوندا

قدیم زمانلاردان قالان تاریخی گوزەل بنالار آذربایجان ملی اینجه صنعتین یادگاری اولماقلا ملی اینجه صنعتیمیزین نەقدر زنگین اولدوغونی افاده ایدیر .

بو تاریخی بنالار ، آذربایجانین هر یئرینده تصادف ایتمک اولار .

بونلار ، قهرمان اجدادیمیزین اینجه صنعت عالمینه علاقەسینین نەدرجه ده اولدوغونو آیدین گوستریرلر .

خلقیمیزین دلیلی و بوتون نعمه لرینی دلیب ملتیمیزی و ملی اینجه صنعتیمیزی اورتادان قالدیرماق ایچون وار اوه لرینی صرف ایدەن تهران مرتجعلری ایله بیر وضعیت یاراتمیشدیلارکه بیزیم بچارەلی و بیلیکلی اینجه صنعت صاحبلریمیز اوز گوزەل صنعتلریندن ال چکوب اوزگه ایشلره گیتمه گه وادار اولموشلاریدی .

او زمان خلقین افتخاری اولان اینجه صنعت صاحبلرینه آلچاق نظرایله باخیردیلار . بئەلیکه اینجه صنعتیمزه بویوك ضررلر ویریب اونون انکشافینه مانع اولوردیلار .

ایندی آذربایجان خلقی اوز الی ایله اوز آرزوسینه مطابق ملی حکومتی قوراندان اصلاحاتیمیزین ساحەسینده اولدیغی کیمی اینجه صنعت ساحەسینده ده بویوك موفقیتلر الده ایتمکده یز .

خصوصا معارف وزارتی طرفینده اینجه صنعت ادارەسی یارانماسی ملی حکومتیمیزین اینجه صنعتمزین انکشافینه نەدرجەده فکر ویرمەسینی آیدین گوستەریر .

همین اینجه صنعت ادارەسی اینجه صنعت عالمینین هرساحەسینده موفقیتله ایشه باشلامیش و آز بیر مدت ایچریسینده موسیقی ، ال ایشلری ، فرش توخوماق ، هیکلتراشلیق و رساملیق شعبەلریندن عبارت اولان اینجه صنعت مدرسه سینی یاراتماغا موفق اولدی .

ایندی همین مدرسه نین درسلری چوق گوزەل بیر صورتده دوام ایتمکده در .

یاخین زمانلاردا آدی جهانگیر ، بزرگ لیگی ایله شهرتمزه تشکیل تاپمیش شرق موسیقی آلت لری اورکستری آذربایجان موسیقیسینده گوروتمه میش خارقه لر یاراتمیشدر .

همین اورکسترین گوستردیگی بویوك قوه تلر خلقمیز طرفیندن همیشه بویوك ممنونیتله قارشیلانیرلار

بو اورکستر آذربایجان خلقینین موسیقی ساحەسینده کی انکشافینین نمونەسی دیەبیلدیر .

رساملیق صنعتیمیزین انکشافی ساحەسینده ده بویوك موفقیتلر الده ایدیلمکده در .

فروردین آیدین بریندن اعتبارا سوویت مدنیت اوی ترتیبنده آذربایجان رساملارینین بویوك سرگیسی آچیلمیشدر .

بو سرگی آذربایجاندا بیرنجی دفعه اولدیغی حالدا چوق دقته شایان و گوزەل بیر شکلده دوزەلمیشدر . بورادا رساملیق صنعتینی هر قسمتدن و اینجه ظریف ال ایشلریندن گورمك ممکندر .

بو سرگی آذربایجان رساملارینین گەلەجك انکشافی ایچون آتیلمیش بویوك بیر آدیمدر .

کچمیشده فردی حالدا ایشلەین و بیربیرینی تانیمایان رساملاریمیز بو سرگی واسطه سیله هم اوزلری بیر-بیریله و همده یولداشلارینین ایشلریله تانیش اولورلار . بەلیکه رساملاریمیزین آراسیندا ... بیر علاقه میدانا گلمشدر . همین علاقەده گلەجکده رساملاریمیزین بیلگیلری و صنعتلرینین مبادله سینه بویوك کومك ایدەجکدر بو سرگیده اوتوز نفره قدر رسام اشتراك ایتمشدر . بو سرگی یه تماشایه گلیب علاقه گوسترن خلقمیزین سایی گوندن ، گونه آرتماقدادر .

بو بویوك سرگینین یارادیلماسیندا چوق زحمت چکن سوویت رسامی آقای حاجییوفین زحمتی رساملاریمیز و خلقمیز هیچ وقت یاددان چیخارمایاجاقدر .

چونکه بو سرگی آذربایجان رساملیقیندا بویوك بیر انکشاف دورینین باشلانغیجی در ایندی رساملاریمیز بو گونه قدر اوز صنعتلرینه اولان عشق و علاقەلرینی داها دا آرتیرمشلار . ایندی اونلار اوز صنعتلرینه افتخاری نظر ایله باخیرلار

تیاتر ساحەسینده ده جسارتله قید ایتمك اولار که داها ، بویوك و حدسیز نائیلتلر الده ایدیلمشدر . هامومیز گوردوگوموز کیمی تبریز ( شیر خورشید ) صحنه سی ایندییه قدر اولدوقجا خراب بیر حدا ایدی اورادا ویریلن تماشالار مقابلینده آلینان پوللاردان بر شاهیدا اولسون اورا ایچون خرج اولونمایردی . لیاقتلی آکتیورلاریمیز اورادا آکتیور صفتی ایله یوخ بیر تیکه چورك

قازانماق ایچون مناسبتسیز تماشالر ویریردیلر وآکتیورلاریمیزا اطباعا لازمی قیمت ویریلمەیردی . بیرچه وقت بوندان قاباق سوویت اتفاقی ایله مدنی رابطه ساخلایان جمعیتین و سوویت مدنیت اوینین کومکلیگی ایله بیر آکتورال حقیقی تشکیل ایدیلدی . همین آکتورال هیئتی جوان اولماغینا باخمایاراق تز بیر زماندا تك تبریزده دگیل آذربایجانین چوق یرلرینده بویوك تماشالار ویرمکله خلقمیزین حسن رغبتینی قازاندیلار . خلقمیز تیاترونون حقیقی معناسینی داها یاخیندان باشا دوشدی همین آکتورال دستەسی خلقمیزه اولدوقجا بویوك خدمتلر گوستردلر .

هامی ملی حکومتیمیز قورولمامیشدان قاباق آذربایجاندا دولت تیاترونسین یاراتماسی حقینده آذربایجان دموکرات فرقەسینین مرامنامەسینین ۴۳ - نجی ماده سی فرقه نین برنجی قورولتایی سینده تصویب ایدیلمیشدر .

ملی حکومتیمز قورولان کیمی بو مهم مسئله نین یرینه یتیرلمەسی ایچون تیاتر صحنه سینین تعمیرینه باشلاندی بویوك مخارج و چوخلی زحمتدن سونرا « شیر خورشید » صحنه سی آیرولی بیر صحنه یه چەویریلدی و بورانین آدی آذربایجان دولت تیاتری آدی ایله آدلاندی سوویت اتفاقی ایله مدنی رابطه ساخلایان جمعیتین تشکیل ویردیگی آکتورال هیئتی‌ده دولتمیز طرفیندن ینی تشکیل تاپان دولت تیاترونون آکتورال هیئتی ایله بیرلشدی .

لازمی و مکمل حاضرلیقلاردان سونرا آذربایجان تاریخینده قیزیل خطلرله یازیلماغا لایق اولان بیر گون گلوب چاتدی .

او گون ملی دولتمیز طرفیندن آذربایجان دولت تیاتروسی آچماق ایچون صحنه نین قاباغیندا دولت و فرقه نمایندەلری ایله بیرلیکده باش وزیریمیز آقای پیشه وری صحنه نین پردەسینی یاغلایان لنتی کسرکن سویلەدیگی اوز مختصر نطقلرینده دیدیلر که :

بو گون آذربایجان خلقی ایچون تاریخی بیر گوندر . ایندییه قدر یالنیز ایران دگل یاخین و اورتا شرق اولکه‌لرینده‌ده دولت تیاتروسی اولمامشدر . بیز آذربایجان خلقی افتخارلادیه بیلریك که بیز آذربایجاندا برنجی دفعه اولاراق دولت تیاتروسنی یاراتدیق .

تیاترونین سالونونی گورولتولی آلقشلارو اورا سەسلری بوروشدی تیاترو آچیلاندان سونرا آتلین کتابی بەسی مواقع تماشایه قویولدی نهایت جسارتله دیه بیلریك که ملی دولتمیز آزبیر زماندا اینجه صنعت ساحەسینده بویوك موفقیتلر الده ایتمیشدر . بو موفقیتلر ملی اینجه صنعتمیزین بویوك مرتبه یه قالخماسی ایچون یول آچمشدر .

میرفاضل

# ملی حکومتیمیز پایدار اولسون

تـوز خلقین گیجه ـ گوندوز فایدوسیناللان جواز ملی حکومتیمیزین گوستردیکی فداکارلیقلار ، تولکه‌میزین تاریخی گونلریندن حساب اولوب گلـه‌جك نسله یادگار قالماسیندان توتری تاریخ صحیفه‌لرینی زینتلندیره‌جکلر . سابق قولدوررضاخان‌واوندان سونرا اونون ال آلتی‌لاری دوروینده ، آذربایجانین ، نه‌قدر عایداتی‌وثروتی وار ایدی ایسه ، تمامیله چکیب تهرانه آپاربردیلار . یالنیز تمام ایران‌خصوصیله آذربایجان جماعتی تهران مرتجعلری ایچون چالیشمالی و اویارامازلار ایچون (بابل) قلعه‌سینه بنزه‌ر آپارتمانلار ، عمارتلر تیکمه‌لیدیلر

آذربایجان هرخصوصدا یاددان چخمیش ، تولکه‌میز خلقیمزله برابر یازیق اولوب مدنی ملتلردن گیری ده قالمیش ، سانین آلتیندا بیر قول کیمی دنیانین مادی ومعنوی اولاراق باشاباش لذتیندن محروم ایدیلمیشدی ایندی ایسه ملی حکومتیمیز تشکیل تاپاندان بری ، مات دولت و حکومت ده ملت دیمك اولدیغینا گوره هرگون ال بیرلیك ایله گیجن دورمیزین وطنمیزین مقدس جسمینده آچدیغی یارالاری ساغ‌لماغا باشلاییب بویوك آددیملارلا ایره‌لی گیتمکده‌درلر . تبریزین آذربایجاندا و بلکه اوزمان بوتون ایراندا بیرنجی مرکزی بیر شهراولدیغینا بیله اهمیت‌وبریلمه‌یرك سایر ایران‌شهرلرینده‌اولدیغی کیمی ، دولتی آبادلیقلار و عمارتلردن بیراثر گورونمه‌مکده‌در . اما ایندی ایسه ملی حکومتیمیزین تشکلندن‌دورت آی گیجدیگی حالدا ، شهریمیزین بوتون‌ایولرینه‌دمیرلوله‌لر ایله آوریالی بیر اصولدا خلقیمزین راحتلیغیندان توتری سو آختیماق‌ایچون حاضرلیق آپاریلیب‌هربیر (ماتریالی‌دام آلینمشدر یاخین‌بیر زماندا عملیاته باشلاناجقدر ۲۵ ایلده بیزی سوبوب ، چالیب .

جریب الیمزدن آلیب تهرانه داشیدیقلاری ملی ثروتمزدن حیا ایدیب وجدانه گلمه‌دیلر ، هیچ اولمازسا بیزیم ایچون‌ده بیر بالاجارادیو ایستاسیونی ویا اجتماعی و ملی ایشلریمز ایچون بیر بنا و بیر مریض خانه و یا خود بیر بانك‌عمارتی و و و . . . تاسیس ایتمدیلر .

ملی حکومتیمیز وار اولسون ، ایندی‌تولکه‌میزی آبادلیغینا وآذربایجانه خلقیمزین افتخار ایده‌بیله‌جکی بیر گوزل پای تخت وجوده گتیرمك ایچون تبریزی و سایر شهرلریمزی گـوزل لیندیرمگه باشلامشدر . بیله که ، رادیو ایستاسیونی فابریکلرداراللفتون ، مکتبلر بوآز مدتده یارادیب ویارادماقدادر . خیابانلارین آسفالتیناو آرخ‌لارین کنارلاریندافتی اصولیله آغـاجلار اکیلمه‌سینه و گلن نسلی دگرلی و علم‌لی‌بیرنسل یتیرمك‌ایچون عمومی و مجانی مکتبلر آچیلماسینا چوخدانـدر که باشلاییب در . حقیقی آتامیز اولان ملی حکومتیمیز پایدار اولـسون

**فدائیلر ایچون هدیه پول و گمی پستوزارتین وبردیگی پوللار**

| | | |
|---|---|---|
| بصیر پور | ۱۰ | ریال |
| دبعی پور | ۱۰ | « |
| شیدائی | ۱۰ | « |
| واحدی | ۱۰ | « |
| اطمینان | ۱۰ | « |
| محمودی | ۱۰ | « |
| ابراهیمی | ۱۰ | « |
| امیرخیزی | ۱۰ | « |
| مددی | ۱۰ | « |
| علی نژاد | ۱۰ | « |
| مجرد | ۱۰ | « |
| جهان بخش | ۱۰ | « |
| باقری | ۱۰ | « |
| علی حسینی | ۱۰ | « |
| سعیدی | ۱۰ | « |
| سیف‌اله | ۱۰ | « |
| امیر قاسمی | ۱۰ | « |
| صادق | ۱۰ | « |
| مراد زاده | ۱۰ | ریال |
| پور مهدی | ۱۰ | « |
| وفائی | ۱۵ | « |
| پروین | ۱۵ | « |

**پست تلگراف اداره‌سی**

| | | |
|---|---|---|
| کاتبی | ۱۰۰ | ریال |
| طاهری | ۵۰ | « |
| رضوانی | ۵۰ | « |
| حکمتی | ۵۰ | « |
| نکلایف | ۵۰ | « |
| ظهیری | ۴۰ | « |
| احسانی | ۵۰ | « |
| سنباط | ۵۰ | « |
| ساماسی | ۲۰ | « |
| ابوالحسن | ۳۰ | « |
| بخت آور | ۵۰ | « |
| دلداریان | ۵۰ | ریال |
| عربدفتری | ۱۰۰ | « |
| جهانشاهی | ۵۰ | « |
| بهروز | ۵۰ | « |
| فتحی | ۲۰ | « |
| طباطبائی | ۲۰ | « |
| ایوبی | ۵۰ | « |
| ابراهیم زاده | ۱۵ | « |
| اهراری | ۲۰ | « |
| انوبی | ۱۰ | « |
| بغدادچی | ۱۰ | « |
| موبدا | ۱۰ | « |
| حمت | ۱۰ | « |
| مسرور | ۱۰ | « |
| رشیدی | ۱۰ | « |
| جمالی | ۱۰ | « |
| بشری | ۱۰ | « |
| جدی | ۱۰ | « |
| سپهری | ۱۰ | « |
| احسانی | ۱۰ | « |
| افسری | ۱۰ | « |

ع . م . قوسی

# آذربایجانین ملی داستانلاری

۲۰

قران‌دییر : بری گلکل‌اوسلان اوغول دنیز کیمی یایخانیب گلن کافرین لشگری‌دیر ، گون کیمی ایشیقلانیب گلن کافرین تاس کلاهی‌دیر ، اولدوز کیمی پارلایب گلن کافرین چداسی‌دیر . اوروز دییر : بابا باغی نه‌دیمکدیر ؟ قران دیدی : اوغول باغی اونلاردیر که بیز اونلارا یتمك قولدیریب ، اونلاردا بیزه یتمه‌لر قولدیربرلر . اوروز دییر : بابا آدم بیر بیت یکیت قولدیرسه اونون قانین ایسترلر . قران دییر : اوغول‌مین کافر قولدیرسن کیمسه سندن قان ایستمز . اوروز دییر : آغام قران ! آغ میدانه آت سالارام ، قرمپولاد قلیجیم الیمه آلارام ، ساسی دینلی کافرلاری قولدیرردم ، بوگون‌ساواش و وروش گونی‌دیر . قران دییر : اوغول ای اوغول ، منیم سوگلیم آته ، او کافرین اوخچی‌سی وار اوج اوخ آتسه بیری بان گیچر ، باش کسن جلادی اولور ، آدم اتیندن آبگوشت پیشیرمك آدتیدی اولور . قوی من بیرینجی دوریم ، توز آتیمه مینیم ، قرمپولاد قلیجیم ایله کافرین باشین کسیم ، دوه دوه ساواشیم ، دونه‌دونه وروشیم ،

# وطن

مهربان آنامیز ، دوغما آنامیز
قورولدی تبریزده عدالت وطن
آزادلیق یولوندا آخدی قانیمیز
یاراندی ملته سعادت ، وطن

§§§

اوجالار بایراغین هر یاندا اسر
ظلمین ریشه‌سین کوکندن کسر
گیده‌ر قارا گونلر هیچ قالماز اثر
محو اولار او ظلم اسارت وطن

§§§

او قرانلیق ظلمت سیلینر گیده‌ر
گون چیخار دنیانی منور ایله‌ر
قالماز اوره کلرده نه کین نه کدر
ایده‌ن اولماز سنه خیانت وطن

§§§

من جوان حسینم دوریر قانیم
آزادلیق یولوندا قرباندر جانیم
ای عزیز وطنیم دینیم ایمانیم
سن ایله تاپموشام دیانت وطن

عاشق‌حسین جوان

# اعلان

بیردانه ۲۱ آذر مدالی ایتیرمیشم هرکس تاپسا حومه بدی‌یه ویرسین ۵۰ قران انعام آلسین ش ۳۲

آقا شهیدی

حکایه

بکلر خالیلی

# حیاتدا منیم نصیبیم ...

۸

۱۰ـ۱۵ برابری اولدی . بیر طرفدن ده خارجی تولکه‌لره گوندریلن مالـلار آپاریلمادیغی ایچون اوست اوسته ییغیلوب چوخالدی و ضرر ایتممك شرطیله نقده چوورلمك قابلیتینی ایتیردی . اونا گوره‌ده اونلارین استحصال منبعلری باغلانوب تعطیل ایتمگه مجبور اولدیلار نتیجه‌ده ایشسیزلیك بحرانی عمله گلوب ، الللری اوینونداـ آواره گزه‌نلرین مقداری آرتماغا باشلادی بیر یاندان باهالیق بیر یاندان ایشسیزلیك خلقین بدنینده سـتلرق ، روحینده اولگوجیك ، قلبینده ایسه زنده کالیغا قارشو بیر بدبینلیك تولید ایتمشدی . یوزده ۳ یا ۵ نفردن سوای‌عموم خلق ، عائله سینین حیاتینی محافظه ایتمك ایچون آنجاق و آنجاق گونده بیر . ایکی کیلو عرام چورك الده ایتمك‌فیدینه قالیر و بیتین سویوق و دونندوروجی گیجه‌لرینده‌سحره کیمی سحردنده گون‌اورتایا کیمی ایاق اوسته بویونلاری چیگنینده چوره‌کچی دکانلارینین قاپیندا نوبه یه دوروردولار بویله تاسفلی‌وضعیته اونلاردان ققطاولی‌زورلولار ، بیلی‌تاپانچالیلار یالطوسیلین آلتیندان همیشه ایری . زنجان چاقی‌سی بوینه باغلایانلار ، بیر سوز دیـمك آدیلی لوطی قوپیلار هر بیری

٦ـ۵ عدد سنگك آلابیلیردیلرالیمز . آچ‌قیزلار ، آداسیزلاره باچه‌ریقسیزلارایسه گونده یوزلرله‌دیوارلاردیبینده . آجیندان تولیردیلر محتکرلر ایسه ، کوچه‌لرده گوزلرینه گـورونن ییشیکلری دوتوب اولجه توزلریندن اویوردیلر ، سونرا‌بله‌لین تومارلیاـ تومارلیا آپاریر ، ایچلارینا ایپ باغلاییب ، سیچانلاری بوغدورماق ایچون غله‌آمبارلارینندا محبوس ایدیردیلر .

بلی ، شهرلریمیزین وضعیتی‌بوقرارایدی . او که‌قالدی کندلریمیز ، قولاخ آس بیرینجه کلمه‌ده او حقده دییوم . بیر طرفدن‌توزلرینی اصیل و نجابتلی بیلن اصلی‌قیزخانلار ، دیگر طرفدن اوزلرینی عالی عرقه منسوب ظن‌ایدن وجدانسیز فیودالار ، آدلارینی نادر‌دوران قوپاراق توزلری کیمی عدار آدالماری‌باشلارینا یعوب‌مظلوم‌ودنج کندلی‌اهالیسینی غارت ایدیردیلر . بیر یاندان‌دا ، توزلرینی عدالتلی شاهین صادق نوکرلری آدلاندیران امنیه‌لر ، او کندلی قانینا تشنه اولان جاناوارلار ، مملکتده امن و امانلیغی بریا ایتمك‌عنوانیله ، کندلرده ، خطرناك زهیلر کیمی معصوم وزحمتکش طبقه‌نین جانینا یاپیشیب اونلارین قانینی سورورسوردوقجا داها دا یاقلی اولوردولار . اونلار قاتلری ، جانیلری ، مقصرلر و قولدورلاری تعقیب و دستگیرایتمك عوضینده عکسینه اولاراق ، حقسیزلیگه‌قارشو‌عصیان ایدنلری و اسارت‌زنجیرینه اعتراض ایدنلری ، سیمدن توخونموش‌تازیانه‌لرین آلتندامحو و نابود ایدیردیلر . اونلار بـو جنایت و بو خیانتلری توز

باشلارینا‌یوح ، اوزگه‌لردن ، داها دوغروسو توز باشچی‌لاریندان اوگره‌نیردیلر . میرغضبلیك درسینی اونلاراتعلیم ایدن عالی بیر اورقان ، و بو اورقانین دا قانون نامه‌سی‌وار ایدی . قانون کتابچاسی اونلارا سرهنگلریندن سرهنگ لرینه ایسه سرتیپ‌لریندن والخ بومراتب ایله ویریلیردی . عالی‌اورقان ایسه ، اسانلیق شرینی ایتیرمیش آزغینلار ، توزلرینی آغاجنس ایدن قولاغی‌یاتیق قوللار ، و ایمپریالیزمین ایماواشاره سینه اویروق بولایان یالتاقلاری طرفیندن اداره اولونوردی بلی ، پارلمانیمیزدا وکالت کرسی‌لرینی ، پول وشاللاق گوجینه مردار و جودلاری ایله اشغال ایدن ، توزلرینی ملت‌طرفیندن انتخاب اولونموش نشان ویرمن ، حقیقتده ایسه ایکی‌ایشته گین آرپاسینی بولمگه استعدادی اولمیان رذالت اوغرولاری ، توز وطن و ملتلرینه بوطرزیله‌خدمت وفداکارلیق‌ایدیردیلر .

مملکتین بویله باشسیز و صاحبسیز قالدیغی گونلرین بیرینده ، جمالین دا اموالی قاچاق و قولدورلار طرفیندن آپاریلدی . بواشیه بوطور اولموشدی ، کندین تاجرچیسی چولده مال ـ قرانی اوناراد گن‌شهوره درمیك عبداله خانین آتیلاری اوبین اوزمرینه توکولمیش‌وسوروبی‌الیندن‌آلوب آپارمیشلاردی ، سایی ۴۵ راس اولان بو مال حیوانین‌تخمینا یاریسی‌جمالا متعلق ایدی . جمال وغیره‌لری بومالین‌قایتاریلماسی ایچون بیر ایش گوره بیلمدیلر .

# وطن و وطن پرستلیک

اول صفحه‌دن بقیه

دیردیلر : وطن ایچون آزادلیق ایچون ابرلیا وطن دیدیکده یالنیز بوش معنا ایله تقط اولونماز، اونلا بوتوک بیر معنا بویوک بیر حقیقت وار هر کس ئوز وطنینه بویور چلو دور اونی ساخلامالی و اونا خدمت ایتمه‌لیدر . وطن دیدیکده اوندا اولان طبیعی گوزللیکلر ، محصول لار معدنلر ، داغلار ، میشه‌لر و چای لار اونون آغوشوندا آزاد و خوشبخت یاشایان خلقدر .

بیزیم آتا بابالاریمیز بو مقدس توپراغی اوز قانلاریله حفظ ایدیب نسلدن نسله مرد و ناموسلی او قول لارینا تاپشیرمیشلار اجدادیمیز بو وطنی گوز بببه گی کیمی حفظ ایدیب دشمن لرخبار بندن مصون ساخلامیشلار وطنیمیز آذربایجان ئوز تاریخیله بویوک قهرمانلار سیاسی سیمالار مورخ‌لر علملر ادیبلر شاعرلر ویر میشدیر آذربایجان خلقی آزادلیغی و وطنینی [illegible] آذربایجان ئوز زمانیندا اونون دوزل چوره‌گیلی یمیش هر بیر آذربایجانلیدا آزادلیغا نسبت بویوک علاقه و محبت روحو وار .

گچمیش استبداد دوریندا وطن فقط ساده و ظاهری بیر لفظ ایدی چونکه وطن و وطن اولادی استبداد زنجیریله وطن داخلنده زنجیر لنیب ظالم ستم پنجه سی آلتندا ازیلیر و بوتوولوودی خلق گچیک بشری حقوقلاردان بیله محرومیدی . فرانسه یازیچیسی‌سی لابرویر دییر : « استبداد دستگاهیندا و طنین خارجی وجودی یوخدر » واقعده بیله آذربایجان خلقی ایچون گچمیش ارتجاعی حکومت زمانیندا بو وطن یوخیدی آذربایجانلیلارین وطنی تهران حکومتی باشندا اولوورلان فارس مستبدلری طرفیندن داغیدیلمیش اونون مادی دینی آزادلیغی حتی ملی مبارزه تاریخی توهین ایدیلیر و آزادان گیدیردی گچمیشده وطنیمیز داخلیمیزه استفاده ویرمین بیراسکلت قوری بیر قبرستان قالمیشدی ملی ارتجاع حکومتنده وطن کیمی ایچون خارجی وجود یوخدور .

دموکراسی اصولوندا وطن گر ک تولیغی سوتون اهالیسین مشترک آنا سی نشان ویره و خلقین تک بتک مساوی حقوق و مزایا قائل اولا بو. تولانا اوبلار ئوز وطنینی تورکدن سومیلر . دموکراسی حکومتنده بوتون قانونلار و خلقین سعادتین و آزاد لیغین ضامنی اولمالیدر . بو وضعیتده خلق ئوز اوبونده تولیغی آزاد حس ایده بیلر و طنین مناسبنی دوشونوب گچدن اونا محبت بسلر نتیجه‌ده اولی غرض ایتدیرادن جدی مدافعه ایدر وطن آزاد بویوگاهلارین بالیچیلارین هامر لرین ئوز بویوگ سوزیدر وطن ایچون گلیزلر و هرلیالیب وطن یارو سیندن یازیلان معرلر اولدی اور گلدن جیهان گیمی ئوره گلرده مخصوص

آگر یاشیلاره آذربایجان‌شاعرلریندن عباس صحت وطن یاره‌سینده دییر :
گوزلوموزون سو گلی محبوبی ملیم
وطنیمدر وطنیمدر وطنیم
. . . . . . . . . .
. . . . . . . . . .
وطنیمن لعلینی تیتال اولماز
ناخلفلر اوتنا قربان اولماز
وطن اجدادیمیزین مدفنی دور
وطن اولادیمیزین مسکنیدر
وطنینی سومیین انسان اولماز
اولسا اول شخصده وجدان اولماز

بو گوزه طیبیزده خلقه‌اجتماعی و سیاسی و فردی حقوقلار و رایب خلقمیز آزادلیغی آذربایجان خلقی آراسیندا ملی وحدت یارانمیشدیر ملی حکومتمیز و مجلس ملی میز طرفیندن وضع اولونموش قانونلار عموما خلقمیزین سعادتی و رفاهی آذربایجانین آبادلیغی ایچوندور

اینیدی گچمیش فاسد دستگاه ییخیلیب خلقی بوغان قانونین وجودی یوخدور بوتون آذربایجان خلقی تام معناسیله ئوز وطنینه ئوز ایوینه صاحبدیر .

وطن پرست لیک له در و گیجه وطن پرست دییلر !

ئوز ملی حکومتیمیز قانونلارینا تابع اولان وطنین سعادتی و خلقینین آزادلیغی یولوندا چالیشان اوننیه سینی وطنین مدافعه‌سی یولوندا خارجی و داخلی دشمنلر مقابلنده سنگر ایدن شخصه وطن پرست دییلیر آذربایجانین وطن پرست و ملی شاعری آقای بی ریاتین شعرینی مناسب گوروب سیزه اوخوروم .

قلعه تک قوی اولا سرحد وسنگر بدنیم
یاشا ای فخرلی شوکتلی مقدس وطنیم
سنین اوغروندا دویوشارده بویوما تمام قانیما
ئولدرم جان هرافعله ایتان اوف دیمرم
حجر دنیاده یاراشماز بوآدیملان تمام تانیما
سن بو بو وجود ترییه ویرد ین منه ای باغ ارم
قلبیم تیرددی اگلیمده کی پاللار کفنیم
یاشا ای فخرلی شوکتلی مقدس وطنیم

ئوز خلقین ترقیسی ایچون مدنی و اقتصادی ساحه‌لرده فعالیت گوسترن و خلقینی معاصر بیرملت حالنا سالماق یولوندا چالیشان و ئوز ایشینده خلقه و حکومته مادی و معنوی یاردیم ایدن شخصه وطن پرست دییلیر .

آذربایجان دموکرات فرقه‌سی نین دوزگون رهبرلیگی سایه‌سینده اینیدی ملی حکومتمیز دموکراسی اصول و آذربایجان خلقینین دفع قومیسی اولاراق ملی‌حاق فوق‌العاده یولانمیشدیر .

## معلکت خبرلری

اول صفحه‌دن بقیه

آقا ویردی یولس اوغلی ولی قولی آدینده بیر نفری بیر تپه نفر یولداشلاری ایله برابر قتله یتیرکینه گوره جنایت محکمه‌سی طرفیندن اوچ ایل آغیر ایشلرایله حبس کسیلدی .

جعفر اسماعیل اوغلی قتل اتهامیله جنایت محکمه‌سی طرفیندن بش ایل آغیر ایشلر ایله حبسه محکوم اولونوش .

محمد ولی مختار اوغلی حسین شاهمراد اوغلی ، حمید محمد اوغلی غله قاچاقچیلیغی ایتدیکلرینه گوره جنایت محکمه‌سی طرفیندن هر بیرسینه ایکی ایل حبس جزاسی ایجرا ایدیلمیشدیر .

## آذر فهرده

رادیو استانسیونون آچیلماسی مناسبتیله آذرفهرده مرکزی قوشه ده باش ورلنگه مخابره اولونان بیر تلگرافدا دییلیر که : « رادیو استانسیونی نین آچیلماسی آذربایجان ملتینی و اورانیینی و اونون گوچینده نه کیمی بویوک سعادت لره نایل اولاجاغینی دنیا ملتلرینه اعلان ایتمک دیمکدر » .

استانسیونون آچیلیشی مناسبتیله بورادا تشکیل تاپان (۳۰۰۰) نفرلیک بیر متینغ‌دن خلقمیز ئوز صمیمی تبریک لرینی عرض ایتمکله برابر ئوز سو گیلی ملی دولتیمیزین و جاندان عزیز اولان آنا یوردوموزون محافظه سی و مدافعه سی یولوندا هر بیر جور فداکارلیغا حاضر اولدوقلارینی بیلدیردیلر .

بالاخره آذربایجان خلقی ناموسلی اجدادینین ۴۰ ایللیک آزادلیق مبارزه سنین قهرمان اوغول لاری نین ایشلر بویو قازانیق زندان لاردا چکدیگی زحمتلری آزادلیق یولوندا فدا اولان هرافلی ستار خانلارین باقر خانلارین خیابانی لارین فعالیت لرینین ۲۱ آذرده نتیجه یه یتیردی ملی حکومتی قوردی واقعی آزادلیغی آذربایجان نین خلقی ایچون یاراتدی .

بیز اینیدی ملی حکومتیمیزه و فرقه میزه منت دارلیق .

اینیدی هر هرافلی آذربایجانلی ئوز وطنیندن ئوز ملتیندن ملی حکومتیندن مدافعه ایتمه‌لیدیر وطن پرست اونا دییلیر که خلقینین سعادتی یولوندا آذربایجان ملی حکومتینی و اونون ایجاد ایتدیگی قانونلاری حفظ ایتمکده اورکدن چالیشا آذربایجانین آبادلیغیندا ، آذربایجان ملتین ملیتیندن آنا یاچیلارینین ناموس و شرافتیندن مدافعه ایده هر بیر وطنپرست آذربایجانلی مقدس وطنین ملی حکومتین و آزادلیغین حفظ ایتمه‌لیدیر .

یاشاسین ملی حکومتیمیز !
یاشاسین مقدس دوغما و آنا وطنیمیز آذربایجان ئولکه‌سی .
یاشاسین ملی حکومتیمیزین باش وزیری آذربایجان نهضتینین باشچیسی پیشه وری .

## مستر روزولتین بیرنجی وفات ایلی

بیر ایل بوندان اول آوریلین ۱۲ سینده آمریکا بیرلشمیش دولتلری‌نین رئیس جمهوری فرانکلین دلانو روزولت وفات ایتمیشدیر .

گنچین بین‌الحلق محاربه‌سی دوروندان ئولن گوره دن دنیا سیاست صحنه‌سینده بویوک رول اوینایان مستر روزولت آمریکانین بیرنجی دفعه اولاراق دورت دفعه جمهوریت رئیس لیگینه انتخاب اولونمیشدر .

مستر روزولت اول مهم اقتصادی تدبیرلری سایه سینده ۱۹۳۳ ده آمریکانین اقتصادی جهانین تهدید ایدن عمدی بحرانلارا خاتمه ویردی .

مستر روزولتین خدمتلری آلمان وژاپن فاشیست امپریالیست لاری علیهنه آپاریلان محاربه‌لرده و خاصه بین‌الحلق کنفرانس لاریندا بویوک و گورکملی بیر ایز قویموشدور .

روزولتین وفاتینین بیرنجی ایل دونومو مناسبتیله دنیا مطبوعاتیندا چوخلی مقاله‌لر یازیلمیشدر .

# ملی مجلسین ایکنجی عمومی اجلاسینین

## ۳ نجی جلسه سینده

اول صفحه‌دن بقیه

و ممکن در که آذوقه آزالا اوندان سونرا محافظ مادی تیلاسینی نتیجه مندهسه دوشموش تجار لار خارجه آذوقه آپارلار و ئوزلرینه سرمایه ایجاد ، بو خصوص حکومت ملی‌دن قیمتلر اوبادی اوا گوره بیر همیشه شهرین آذوقه‌سینی کنترول ایتمه‌لیدیر و طنین آیدینلیغینا اقتصادی‌‌ایشلرینی نجه مدت تامین ایدیلملیدیر و قرقه نین تشکیلات یولیله درخشانین شهر آپار لاریندان تظمینیه آذوقه انتقال ویرمه یلیمسی قاباغی آلماسینا چالیشیردیق .

بیز چالیشیریک که سیاسی ناراضیلیق لار بحرانلار اغلب چور ک مسئله‌سیندن دور بیر چالیشدیق آدوقه نین یولیله آذربایجاندان خارجه مسدود ایتمک اوچون بیز ک یاکیلی بعضی اشخاصا ضررلی دور . لکن اکثریته ۹۸ نفر ضرر گورسین آهالی‌وخشته دوشمه‌سین و ملی حکومتدن نهایت گوری ۵۰ مین نجه که دیدیم ...

اوللکی کیمی خدمت آزادلیغا ... ایلی داخلیه ضرورلی دیر ک گرک لسی ئوز ایشینه اودوگی قیمتین و محصولینی فاضلانه ... بیر چوخ ...

اول صفحه‌دن بقیه

## دنیا خبرلری

... هولاندیا مطبوعاتی نماینده لیگین معلوماتینا گوره ...

دهماسکنوس یونانستان ثانی وظیفه‌سینده قالیر

لوندون ـ رویتر مطبوعات نماینده لیگین آچیغیندان ویریلیگی خبره گوره یاش وزیر دماسکنوس یاش وزیر پولانیس ایله گوروشدکدن سونرا ... وظیفه‌سنده قالماغی اقرار ایتمیشدر .

# آذربایجان قدیم تاریخیندن

یازانی : فریدون ابراهیمی

بو یاخین گونلرده ساتیشا بوراخیلاجاقدر .

شماره ۱۷۳ ایکنجی دوره

۲شنبه ۲۶ فروردین ۱۳۲۵

# آذربایجان

مدیر : فتحی خشگنابی

اداره‌نین محلی ستارخان خیابانی

قیمتی ۵۰ دینار

| آبونه | ایللیک | ۱۲۰ | ریال |
|---|---|---|---|
| ۶ | آیده | ۶۵ | « |
| ۳ | « | ۳۵ | « |

بو روزنامه آذربایجان دموکرات فرقه‌سینین اورغانیدر

AZOH

## ملی مجلسین ایکنجی عمومی اجلاسینین ۲نجی جلسه‌سینده

# آقای پیشه‌ورینین

### آذربایجان ملی حکومتینین ایندیه قدر گوردیگی ایشلر حاقینده وبردیگی گزارش

بیزاول‌حتگبارین‌صادر اولماسینا اجازه وبردیک سونرا خلقه صدمه اولماغا گوره اونادا اجازه ویربلدی . اولده بیز صادراته‌اجازه ویرمیردیک لکن ایندی ویرمیشیک بونونلا برابر ، نه لایقی ق.ر صادر اولونمور ، دیمک اولور که دنیا وضعیتنه باغلی در وگه‌جکده بیز قیمتلی جنسلریمزی صادرایتمگه یول تاپاجاییق . عموماً مینله دیمک اولار که ایران دولتنین خارجی و تجارتی سیاستی یوخدر. تهران حکومتی خارجدن گلن مالارین قاباغنی آلماق و توزه‌للا - رینا دنیاده بازار تاپماق یاجارمیر ایندی مثلا تیکیلی پالتار و اتومبیل مثل کیمی ایران بازارینا توکودو دسته‌دسته تاجرلری ورشکت ایدیر خارجدن گلن کهنه پالتارلاری گیمک بیزه تحقیرو توهین‌در بیز اونلاری گیه بیلمریک‌ایران حکومتی نوزی بیلر نه ایدیرسه ایتسین- لکن بیز اوز قیمتلی جنسلریمزی صادر ایدیب و عوضنده بیزه لازم اولان شیلردن مثلا لاستیک ،شهرلریمزین آبادلیقی ایچون لوله ، آسفالت و باشقا شیلر وارد ایده‌جه‌ییک ایران دولتی نوزینه لازم اولان شیلری احتیاجی قدر وارد ایده بیلمیردی و بیلمیر چونکه تهران ایشلری اوغرولار الینده‌در بیرتاجر یوزمین تومن ویریر واردات اجازه‌سی آلیر بیله‌لیکله من دیه‌بیلرم که بیز خارجی تجارت مسئله‌سینده‌ده ساقط اولمیش

امیدایدیرم بیله بیر محکم اقتصادی سیاسته مالک اولان بیرحکومت ترقی ایدیر و هر بیر مشکلاته فائق گلیر . محاربه زمانی تجهیزات و سلاح‌قاییران کارخانه‌لر ایندی‌حاضیبی تجارتدن توتری ایشله‌ییر بو خطرناکدر بونلارخلقین قاننی‌سوراجاق ایندی‌بوتون نتیجه‌سنده بیزیم‌صنعتکارلاریمزدان مهم بیر حصه‌سی‌بیکارقالماغا مجبور اولمشدر اگرمحکم اقتصادی تدبیرلر گورمه‌بلمزسك صنعتکارلاریمز آرادان گیده‌ر بیکارلق دنیانی تهدید ایده‌ن بیر بویوك بلادر بوندان ، بویوك اعتصابلار بویوك اقتصادی بحرانلار عمله گلیر -البته تولکه‌نین دوره‌سنه حصار چکمك اولماز لکن واردات‌و صادرات‌ایشلرینی بیله ترتیب ویرمك اولارکی ایسته‌دیگمیز شیئی آلیب و ایسته-

مه دیگیمزی آلمیاق -نجه که سووت تولکه‌سنده ۵ ایللیك نقشه‌لر اوزره‌بو جنیزلیکلری آرادان آپاریرلار . کئچن دوره‌ده‌بیزده آمار موضوعی چوخ پیس شکلده ایدی مثلا بعضی اولاردنجه دانا آرتیق‌سجل تاپیلیردی هله ایندی ده وار در ، ایندی بیز

دوزگون احصائیه تهیه ایدیریك . وایریك که مثلا خارجدن گیرین گیریته احتیاجیمز یوخدر و ملکه کارخانالاریمزدا تهیه‌ایدیلن آرتیق گیریته گرك خارجده بازار تاپاق بیرده بونی‌بیلمه‌لیك که ملی‌حکومت

بقیه‌سی ۴نجی صحیفه‌ده

## آذربایجان مجلس ملی‌سینین

### فلاحت بهره‌سنین مالك‌ایله اکینچی آراسیندا بولونمه‌سی قانونی

۱ - ماده - زراعت وسیله‌لری سو - ایش توپراق - توخوم‌وشوخوم دان عبارتدر .

۲نجی ماده برینجی ماده‌ده قید ایدیلن وسیله‌لرین هربیرسی مالکه یا زارعه متعلق اولدیغنی نظره آلماقلا برابر زراعت - بهره‌سی آشاغیداکی ماده‌لر مطابقینجه مالك واکینچی آراسیندا بولونملیدر .

۳نجی ماده - بوقانون موجبینجه تصویب اولونان بهره‌لردن باشقا آیری بیرشیئی هیچ عنوانله زارعه‌دن و کندچی‌لردن آلینماجاقدر بوتون بدعتلر لغو اولونور .

۴نجی ماده - ایش - توخوم شوخوم وسیله‌سی هر بیر کندده اکینچی‌یه متعلق اولمالیدر وهربیر کندده که اکینچی بو وسیله‌لرین تهیه‌سینه قدرتی اولماسا مالك موظفدر اکینچی‌نین شوخمنه واکین احتیاجینه گوره توخوم مساعده‌سی اوناتنزیل‌سیز بورج ویرسین‌محصول باشیندا اکینچی‌ عین بورجین مالکه قایتاراجاقدر و اکینچی‌نین توخوم واوکوز احتیاجنی کند کمیونی تشخیص و تصدیق ایتمه‌لیدر اگر بورجنی ایل‌باشیندا ویرمگه قدرتی اولماسا بورجون مدتی عادلانه طرز ایله تمدید اولونمالیدر وبونی داکند کمیونی تشخیص و تصدیق ایتملی

در .

۱نجی قید . کند کمیونی اوچ یا بش نفردن عبارت اولاجاقدر کمیون عضولری کند اهالیسی طرفندن کندین معتمد شخصلریندن اکثریت رای‌ایله انتخاب اولوب کند کمیونی تشکیل‌ویره‌جکدر کند کمیونی ایلدن ایله تازه‌لانیر هروقت - کمیون آراسیندا اختلاف گورولسه فلاحت وزارتی پیشنهاد ایله انتخاب تجدید اولاجاقدر .

۲نجی قید . اگرمالك،اکینچی لرین بو احتیاجلارین تامین ایتمگه قدر اولماسا محال انجمنی وبخشدارلار بو موضوعی تصدق ایتدیکدن سونرا دولت بو احتیاجلاری‌تامین ایتمه‌لیدر .

۵نجی ماده - محصولین بیچین و جمع آورلیق خرجی اله گلمن محصولدان بولونمه‌کدن قاباق آرا لیقدان ۱۰۰ ده ۲۰ حسابیله زارعه ویریلمه‌لیدر عوضینده محصولون بیچماقی دوگوب و حاضر لاماقی‌و جمع‌آورلیقی اکینچی عهده‌سینه‌دو مالك سهمینی خرمندن انبارا حمل ایتمك اکینچی‌وظیفه‌سی‌دگل.مالك گرك نوز سهمینی نوزی‌انبارا حمل ایتسین.

بقیه‌سی ۴نجی صحیفه‌ده

## سووت ایران دانیشیقلارینین موفقیتله باشا چاتدیریلماسی

آپریلین ۶-سیندا اعلان ایدیلن سووت . ایران دانیشیقلاری‌حقنده-کی رسمی معلومات سووت اتفاقی ایله ایران آراسنداکی مناسبتلرده اره‌لیه دوغرو‌جدی بیر آدیمدر. سووت و ایران حکومتلری آراسیندا موسقوادا باشلانمش و سووت سفیری گلدیکدن سونرا

تهراندا دوام ایتدیریلمش دانیشیقلار نتیجه‌سنده آپریلین ۴-ینده بیر سیرا مهم مسئله‌لر اوزره تام راضیلیق الده ایدیلمشدر . سووت و ایران حکومتلری آراسنداکی سازیشده شمالی ایرانداکی نفت یاتاقلارینده کشفیات آپارماق و استثمار ایتمك

بقیه‌سی ۳نجی صحیفه‌ده

# کندلی‌لرین

## بویوك موفقیتی !

دونن فردوسی سالونی نوزینه بیر تاریخی و اونودولماز منظره آلمیشدی. بوراداء بیر ملیوندان آرتیق کندلی‌زحمتکش لرین نماینده‌لری طرفیندن طنطنه‌لی بیر ییغینجاق تشکیل اولونموشدی .

هر زاددان اول ایللر بویی اسارت آلتیندا قالمیش کندلی لرین متین قیافه‌لری گوزه چارپیردی. بو نماینده‌لر آذربایجانین مختلف نقطه‌لرینده اولان بوتون کندلرده‌ن کنگره ده اشتراك ایتمك ایچون تبریزه گلمیشلر.

بو بیرینجی دفعه‌در که بیزیم تاریخیمیزده تولکه میزین اکثریتنی تشکیل‌ویرن‌زحمتکش کندلی‌لر اقتصادی‌حیاتیمیزی باخشلاندیرماقدان توته‌ری بو جور مهم بیر ییغینجاق تشکیل ویرمکه موفق اولموشلار.

اونلار چوخ ده‌رین اعتماد و صمیمیت‌له بیر یئره توپلانیب و کندلرده نه کیمی احتیاجلارین و گوزملی ایشلرین اولماسی باره‌سینده دولتیمیزه گوسترش ویریرلر.

کندلی‌لر فرقه‌میزین و دولتیمیزین ایندیه کیمی‌ایندیکی فعالیت لرین ، هابئله ملی مجلسیمیزده دوزگون قانونلارین تصویب و اجرا اولونماسیندان دولتیمیزی و فرقه میزی تقدیر ایده‌رك اونلاردان تشکر ایدیرلر.

کندلی‌لرفرقه‌میزی‌ودولتیمیزی نوزلرینه خلاصکار‌حساب ایدیب جوشغون دویغولارلا دولتیمیزین مدافعه‌سی یولوندا هر جوره فداکارلیقا حاضر اولمالارینا سوز ویریرلر...

فرقه‌میزین رهبرلیگی‌سایه‌سینده وجوده گلمیش ملی‌دولتیمیز بوندان سونرا کندلی لرین بو اونودولماز اعتمادلارین نظره آلاراق اونلارین بوتون احتیاجلارینی آراداق قالدیرماق‌ایچون جدی تدبیرلرحیاته کئچیره‌جکدر.

بو کنگره ده مهم مسئله‌لردن بیری ده گله‌جکده تولکه میزین استحصالاتین سویه‌سینی یوکسلتمکدر.

نماینده لر بو موضوعه داهادا آرتیق‌راق توجه ایدیب و اونلارین باره‌سینده جدی و اویغون تولچی‌لر گوتوره‌جکلر.

بیز امینیك که کندلی‌لریمیز ایندی نوزلرینی آزاد حساب ایدیب و آزادلیقلارین حفظ ایتمك ایچون ملی دولتیمیزی گوتدن. گونه آرتیق‌راق تقویت ایتمگی نوزلرینین مهم وظیفه‌لریندن بیلرلر.

## مملکت خبرلری

### آذربایجان خانملار کلوبینین عضولرینین کنفرانسی

فروردینین ۲۲-سینده ساعت ۵ر۴ ده مرکزی کمیته‌نین سابق کلوبینده آذربایجان خانملار کلوبینین هیئتی طرفیندن کلوب عضولرینه کنفرانس ویریلدی

کنفرانسدا خانملار کلوبنین نظامنامه‌و مرامنامه‌سی کلوبین‌صدری خانم دانش طرفیندن اوخوندی تبریز شهر کمیته سینین صدر معاونی آقای ولائی‌طرفیندن نظامنامه ومرامنامه نین‌ماده‌لری تحلیل اولونوب و بوتون عضولر طرفیندن تصویب اولوندی کنفرانسدا خانم جمشیدی وخانم مغربی چیخیش ایتدیلر وخانم‌مدینه « وطن »آدلی شعرینی اوخودی .

کنفرانس دفعه‌لرله آلقشلارلا قارشیلاندی کنفرانس اورتاردیقدان سونرا کنسرت ویریلدی

بقیه‌سی ۴نجی صحیفه‌ده

اسماعیل محمدی

## دانیشیر تبریز!

بو کلمه هر گون آخشام ساعت ۵ ده رادیودان اشیدیلرکن اساندا مخصوص بر فرح، سوینج و افتخار حسی اویادیر.

بو اول دفعه دگل که تبریز دانیشیر، حقیقت سوزلرینی دانشماق و آزادلیق عملرینی اوجا سسیله حقلین قولاغینا یتیرمک یوز ایللردن بری تبریزین وتمام آذربایجان خلقینین اساسی و فطری شعارلاریندان در.

هر عصرده اولکه‌میزده حکم سوره‌ن وزمینین کیفیتینه باخمایاراق آذربایجان خلقی اوز آزادیخواه لیق سسینی دنیا حقیقتی قولاقلارینا چاتدیرمیشدر.

معاصر دنیادا یاشاماق ایچون معاصر و مترقی ملته لاق وسیله‌لر ایله تجهیز اولونماق لازم در.

اودور که ملی حکومتمیز اوز اصلاحات برنامه سنده آذربایجان خلقی ایچون رادیو استاسیونی وجوده گتیرمگی قرار آلدی و چوخ قیزا بیرزماندا آذر بایجانین مرکزی تبریزده رادیو استاسیونی قورماغا موفق اولدی.

آرتیق ایندی دانیشیر تبریز سوزلری آذربایجانین قهرمان، غیرتلی و لایق خلقینین دیلیندن وارلیغی نی و آزادلیغی نی دنیایه اعلام ایدیر.

دانیشیر تبریز! یوسس هر گون آذری اولکه سنین مرکزی ستارخانلار و باقرخانلار یتیشگی تبریزدن اوجالیر و بر آندا داغ لاردان؛ دره لردن و دریالردن گیچیر و دنیانین اقصی نقطه‌لرینده یاشیان حقلرین قولاغینا چاتیر و اونلاردا آذربایجان خلقینین رشادتینه احترام حسی اویادیر.

دانشیر تبریز! یوسس هر گون گون ایرانین داخلینده و خارجینده اولان آذربایجان دشمنلرینین قولاغینا توپ گولله سی کیمی ده‌گیر و اونلارین وجودینی لرزیه سالیر. او آدملار که اوزلرینین آغالیقلارینی آذربایجان خلقینین اسارتینده و حقه لنمگینده گوروردولر و بو ملتی بوغماق ایچون هر جوره نامردانه تشبث لره اقدام ایدیردیلر ایندی آذربایجان خلقینین آزادلیقی واتحاد و اتفاقی اونلارا کسگین بیر جواب و آغیر بیرچوماق کیمی اونلارین کله لرینه ده‌گیر و اوز تشبث لریندن پشیمان ایدیر.

دانیشیر تبریز سوزلری اوجا سسیله دنیا حقلرینه یتیریرکه آذر بایجانین وارلیقی و آزادلیقی بیر حقیقت در او آزادلیق و مختاریت آذربایجان خلقینین اراده سی و کسگین مبارزه نتیجه‌سنده وجوده گلمشدر . و بو آزادلیغین حفظینه و نسللر بویی ساخلاماسینا ۵ ملیون رشید و غیرتی آذربایجان خلقی ضامن در.

یاشاسین خلقمیزین سعادتینی تامین ایدن ملی حکومتیمیز!

## گیتمه گوزه‌لیم!

گیتمه گوزه‌لیم گوزلریمی ایلمه گریان
هجرینده بوسنقین اوره‌گیم ایتمه پریشان
ایللر بویی حسرتله فراقیندا گیچیندیم
زحمتله منی وصله یتورمشدی بو دوران
غمگین اوره‌گیم شوق رخونله آچیلوردی
تازه نفسین ایتمشدی دردیمه درمان
تازه دوشو نوردیم سنین عشقیله جیانی
همدم‌لیگین ایتمشدی منی بیربنی انسان
یلمم فلکین کینه‌سنی هاردان گه جوشدی
نازل ایلدی بیز یله بیر آیت هجران
ای صبر و قراریم بو قدر اولما وفاسیز
گیتمکله یتون صبر و قراریم آپاریرسان
بش ایل سنین اسینله گونول عادت ایدیبدور
بوعادتی ترک ایله‌مک اولماز یله آسان
روحم گیده‌ر آیریلسام اگر سن کیمی جاندان
انصاف ایله روح اولماسا یالنیز یاشاماز جان
جان جسمدن آیریلسا دگل عاشقه مشکل
عشاقه چتیندیر هامی دان فرقت جانان
گولوم داها بوندان سور اختدان اولایلمز
گر گیتسه گوزیمدن اوزاقاسن کیمی خندان
بوخ بوخ گوزه‌لیم غم یمه هجرونده دایانام
روحیم گتوروب بسکه سنین عشقوه ایمان
گیتسن ده اگر یاد که بو عشقین داهی چیخماز
قلبیمدن اگر قوپسا بتون دنیادا طوفان
عشقین منی آزاد ایلدی بند جفادان
ایندی بو قادالیق اوریمی وئتک گلستان
منده بو اوبی بیر داها یاد ایلره سالمام
دوندم بو بولومدان منی تولدیرمه رقیبان
سو نمز بو ایشیق لاندیقین آثار تمدن
دوشمز نظریمدن منه سن ایتدیگین احسان
قیل بور جالو یحیونه‌نی آلقیشلا روانه
عشقی منه هر یرده اولا واردی نگهبان

اورجلو

## وطنه قارشی وظیفه‌میز

سابق فاسد حکومت دورنده دولت ایشچیلرینین ازری سندن اولونمایردی . ملته و مملکته ظلم وخیانت نتیجه‌سی اولاراق اوچوق پول‌ان آزایشلیه‌نه وئریلیردی . ایش ایچون و شخصیتلر ایچون قیمت قایل اولان یوخ‌ایدی.

چون بو چوروک وایگرنج دستگاهده تقسیم عدل ، صحیح بر تماین اوستنده د‌گ‌ل‌ایدی ایشچی لرین جوخسی اداری ساعتلرینی بوش بوغازلیق ، رومان اوخوماق روزنامه اوخوماق ، مهمل لیک له وات گچیرمک و یا رشوه و اختلاس و حقه مزاحمت نقشه‌لری چیزمک له گیچیرردی. ارتجاعی حکومتین بارز وصفلرندن بیری، تنبل‌لیگین مهمل‌لیگین، مفته یئجی‌لیگین وفساد اخلاقین تعمیمنده و تشویقینده‌اولان تمدی ایدی . ارتجاعی حکومت حقیقتده خلق دشمنی و وطن‌خاینیده ملتین ،مجوبن و بد بخت‌لیگین و مملکتین افتراس و انهدامین استه ییردی .

حالبو که ملی حکومتیمیزین تشکیلاتینه بناسی مملکته عشق و علاقه ، دوزگونلک و چالیشقانلیق تملی نین اوستنه اورولوبدر . و بو شکل ایلن اداره لر تشکیلاتینده لازمی اصلاحات عمله گلیبدیر .

فاسد ارتجاعی حکومت‌دورنده محیطمیز مسموم بیر محیط ایدی بو مسموم محیط پارازیتلر، طفیلی لر ، مجملر؛ خاینلر ، تالانچیلار ، پاک وطن عشقی و وطن حسیندن محروم عناصرایچون مساعداولدیغی کیمی ، عمال صحیح العمل؛ لیاقتلی مامورلار ایچون زهرلی و بوغوجی ایدی .

ایندی آرتیق محیط د‌گیشیب دیر . مملکتیمیزین پاک عضولری ئولکه میزین حقیقی و صمیمی خادملری و وطنمیزین خیرلی فداکار و صالح اولادلاری ایچون فعالیت عرصه‌سی گئنیش وخدمت میدانی آچیقدیر و ایلیه‌بیلرلر که بو مساعد محیط و بویوک عرصه‌ده بری‌برلرین وطنپرست‌لیق مسابقه‌سی ویرسینلر و الرندن گلدیگی خدمتی وصنعتی اوز ملت لرینه و وطنلرینه یتیرسینلر وطنمیزین عالی مصالحی بو گون اقتضا ایدیر که فردی منا-فعمزدن مملکتین و ملتین خیرینه صرف نظر ایدیب ایشلیمگه چالشاق تا استیلا دوره‌سنده اولان خراب چیلیق لرین جبرانینی‌ایدیب حقیقه‌تن و ئولکه‌میزی ذروهٔ سعادته یتیرمک بوده هر فردده عادی تمایل لر و آلچاق حسلرین حدلی و عالی وطنپرست لق حسی نین یوتون موجودیتیمیزه حکمینی و شعورمیزین و وجدانیمیزین اعماقنه نفوذی ویرتو اشتاقیله اولور.هر بیرآذربایجانلی فرد بو عالی و متعال حسی اوز ضمیرنده‌دوییه‌لیدیر، بو عالی حسین نتیجه سیله دیر که وطنمیزین آزاد‌ لیغی و ملتیمیزین حاکمیتی تضمین ایدیلمیش اولور .

محمد عزمی

## سووت ایران دانیشیقلارینین موافقیتله باشا چاتدیریلماسی

اول صفحه‌دن بقیه

اوزوره مشترک سووت - ایران شرکتینین یارادیلماسی حقنده الده ایدیلمش راضیلق ان مهم بر دو-تور . بو شرکتین تاسیس ایدیلمه- سی و اونین شرطلری حقنده گی مقاوله بو ایل ۲۴ ماردان اعتبارا ۷ آی مدت اوزرنده قدر ۱۵ نجی- چاغریش مجلسنین تصدیقنه ویریله جکدر . الده ایدیلمش راضیلق‌گوره بیرینجی ۲۵ ایل عرضنده بو شرکتین سهملرینین ۴۹ فائضی ایران طرفینین ، ۵۱ فائضی ایسه سووت طرفینین اولاجاقدر. سونرا که ۲۵ ایل عرضنده ایسه هر ایکی طرف سهملرین ۵۰ فائضنه مالک اولا جاقدر . ایران حکو-متی ایران باش وزیری‌نین مکتوبنه علاوه‌ایدیلمش خریطه‌ده گوستریلان خطدن عرضده بیرلشمش اولامینی خورجی‌شرکتلره وباخود‌خارجیلرین اشتراک ایتدیگی ویا خارجی سر-مایه‌نین استفاده ایدیلدیگی ایران شرکتلرینه امتیاز ویرمه‌مگی عهده‌سنه گوتورمشدر .

داها سونرا ، ایران آذربایجا- نیندا عمله گلمش وضعیتی تنظیم ایتمک مقصدیله ، واقعی چاتمش ضروری اصلاحاتلاری موجوداتو- نلارا موافق و ایران آذربایجانی اهالیسینه خیرخواه‌مناسبت روحنده حیاته کچیرمک ایچون ایران حکومتی طرفدن بیرسیرا تدبیرلر نظرده دوتولمشدر .

... قید ایتمک لازمدر که ، سو- وت - ایران‌دانیشیقلارینین بو جور مثبت نتیجه‌لری هر ایکی اولکه آراسنداکه خیرخواه قونشولق و دوستلق مناسبتلرینین انکشافی نین بیسر دور آچماغا خدمت ایده- جکدر . اوزون مدت عرضنده سووت اتفاقین ایران ایله خیر- خواه قونشولق مناسبتلری ومحکم آچیقدیر و ایلیه‌بیلرلر ...

لاکداهلق دوزه‌لتمک ایچون‌ایدی بگی سعیلر اوز اولکه‌لرینین‌داعی ایله اصلا حساب‌لاشمایان ایرانین مرتجع‌حاکم دائره‌لری، طرفندن منتظم‌صورتده‌مقاومت‌ودراست گلمشدی . سووت اتفاقی تزار روسیه سین اولکی ایمپریالست سیاستینی قطعی صورتده رد ایده‌رک اوز بوجرده- یتنین لاپ اولیندن دیگر قونشو کیچیک اولکه‌لره اولدیغی کیمی، ایرانا دا متقابل احترام و اولکه‌لر آراسندا مستقل برابرلیگی تایداعا اساسلانان سیاست یوریتدی . سو- وت حکومتی گونوللی‌وعوضسیز اولاراق اولده موجود اولان‌موله وسازشلرین‌امتناع ایتدی که ، بو مقاوله وسازشلر اولکه میزه ایرانا بیر سیرا حقوقلار ، اوستونلیکلر ، مداخل و ملکلر وریردی . ۱۹۲۱ نجی ایل فیورالین ۲۶ - سندا سو- سقوادا امضالانمش و بو وقته قدر سووت‌ایران مناسبتلرینین اساسنده دوران مقاوله‌یه‌گوره سووت اتفاقی گونوللی‌اولاراق بیر چوخ موسسه- لری ، امتیازلاری ، دمیر یوللارینی ، شوسه یوللارینی ، تلغراف‌خطلرینی ، لیمانلاری ، مال آمبارلارینی وسا- ئره‌نی ایرانا ویردی و اوز وقتنده تزار حکومتی طرفدن ایرانلیور- یلمش بورجلارین اوده تیلمه‌سندن ایرانین خیرینه اولاراق امتناع‌ایده- رک کچمشده تزار روسیه‌سی حکومتی طرفدن ایران حقنه زورلا قبول‌ایتدیرمش بوتون آغیر و غیر برابر مناسبتلره سون قویدی اولکه‌لر آراسنداکی مناسبتاره‌بحدن خصوصیله بویوک و کیچیک دولتلر- آراسنداکی مناسبتلر تاریخندن بونا بنزر دیگر بیر مثال گیترمک ممکن دگیل .

بو نکته‌که‌سووت اتفاقی ایرانی مستقل ، چینکه نین واولیی بیر دولت گورمک آرزوسنی آچیق ، آیدین اثبات ایتدی لاکن حاکم دائره‌لری سووت دولتینین حقیقتا ملی‌ومراییه اولمادان ... ایراندا سووت اتفاقینا لاپ سرحد لری یانیندا ، ... کودان لاپ ساحیل بیر مسافه‌ده خارجی شرکت مستاذات اویلا ۴ مدت امتیازی ویرمکده‌جواب ویردیلر . بو ، ایران مرتجعلرینین جوان - سووت جمهوریتنه دوغریدان دوغرییا‌میدان اوخوماسی ... ایدی . سووت حکومتینین طلبی اوزره ۱۹۲۱ نجی‌ایل امتیاز مقاوله‌سی‌لغو ایدیلدیکدن سونرا ایران حاکم دائره‌لری ۱۹۳۷ نجی ایل مقاوله سنی پوزاراق یندن‌سووت اتفاقین سرحدینده آمریقان شرکتینه امتیاز ویردیلر . بو امتیازین لغوندن ایکی ایل سونرا ایسه باکودان جنوبداکی دائره‌ده نفت ساحه‌لرینی انگلیس - هوللاندلار شرکتینه امتیاز ویردیلر . بو سون امتیازینده‌ده سووت اتفاقین طلبی ایله ۱۹۴۴ نجی ایلده لغو ایدیلدی .

فورنالیادی

www.iran-archive.com

ع . م . قوسی

# آذربایجانین ملی داستانلاری

۳۱

سن یاخ گورگیله اوگره‌نگیله .

اوروز دیدی : آی‌بك بابا‌عرفا‌نده ، اوغول قیلیج چالیر بابا‌ایچون من‌ده قربان اولارام سنون ایچون ،

قران دیر : ای اوغول یاغینین باشین کسمه‌یین ، آدم ئولدیریب قان توکمه‌یین . آلاگوزلی قرق یگیتی یانه آل ، قلبی داغلارین باشینه چیق ، ساواشیمه ، ووروشمه ، چکیشمه‌مه ، قیلیج‌شمه‌مه یاخ گور اوگره‌ن ، همی‌ده منه یاسان اول .

اوروز باباسینین‌سوزین‌ایشتدی ، گری دوندی ، یولداشلاریله اوجا داغلارین باشینه چیقدی . او زمانده لوغول ، آتا سوزن‌قبول ایدردی ، قبول ایتمه‌یندی آتا اوغلینی‌بیلمزدی .

قران‌بك گوردی که‌کافر‌چاندی ، آتیندن ینندی آبدست آلدی ، ایکی رکعت نمازقیلدی ، قره‌دینلی کافره قی ویردی ، آت‌سالدی ، کومبور کومبور طبل‌لر چالیندی ، دسته سی قیزیل بورولر چالیندی .

اوگون چتلاسون بکلر دونه دونه ساواش ایله دیلر ، قره پولاد قیلیج چالدیلر ، اوخ‌لر آتدیلر .

اوروزباخاباخا عشقی گلدی‌دیر : بوری گلین قرق یولداشیم ، سیزه قربان اولسین منیم باشیم ، گورور سیز آغام قران نجه قان توکور؟ گلین بیزده کافرین بیر طرفینه‌دوشاق .

بونی دیدی بوزآتین‌اویناتدی ، کافرین ساغینه آت سالدی ، کافر لری‌باختی داغیتدی ، اونلارین‌چوقی قاچ‌دی ، قالانری اوغلانین آتین اوخلادیلر ، اوروز یره دوشدی .

قرق یگیت یره دوشدیلر ، اله قالخان آلدیلر ، قیلیج چالدیلر ، ساواش ایله دیلر ، آخرده شهید اولدیلر .

کافرلر اوروزین اوزه‌رینه‌دوشد یلر ، اونی دوتدیلار ، آغ اللرین دالیندا باغلادیلار ، قول‌بجیم آغ بوینینا سالدیلار .

اوزی اوستینه سالیب‌سوروديلر ، آغ آتیندن قان چیخنجاووردیلار ، بابا دییب آغلادی ، آنا دییب بوزلادی ، اوروز دوستاق اولدی .

قرانین بوندان خبری یوق ، ایله بیلدی که یاغی باسیلدی ، آتین دونده‌ردی ، گری‌دونـدی ، اوغلینی گورمه‌دی ، دیدی : بکلر اوروز وجیب گیدیبدر .

بکلر دیرلر : اوغلان قوش اوره‌کلی اولار ، قاچوب آناسینا گیتمیشدر . قران دیر : بکلرتاری منه بیر کوراوغول ویرمیش ، اونی آناسیندان آلارام قیلیجیله پاره‌لرم ، آلتی پارچا ایده‌رم ، دخی بیر کیمسه دوگوش میدانیندا ولداشین قویوب قاچماسین .

بونی دییب آتین بولا سالدی اوینه گیدی .

قران خاتونی خان قیزی‌قرانین گلدیگین‌ایشیتدی ، یئریندن دوردی سمورجبه‌سین اگنینه گییدی ، قرانه قارشو گلدی ، قرانین اوزینه‌باخدی ، ساغیاسولینا گوز گزدیردی ، اوغلی اوروزی گورمه‌دی ، قره‌ساغری سارسلدی ، اوره‌گی اویناده ، قره قیمه گوزلری قان یاشیلا دولوب دیدی :

بری گل‌باشیم بختی ایوم تختی خان بابامین گویگوسی ، قادین‌آنا مین سه‌وگیسی ، آتام آنام‌ویردیگی ، گوزوم آچوب گوردگیم ، گونل ویروب سه‌ودیگیم ، بگم قران .

سحر یریندن دوردون ، بوشی اوزون آتینا میندین ، شکاره چیقدین ، گری دوندین ، گیده نده ایکیدین ایندی بیر گلیرسن ، اوغلوم باشینه نه گلمیش؟ یوخسا اونی اوجا داغلاردان سالدین ، آغ اللرین‌دالیندا باغلادین؟ دشمن‌یوردینه قالدیردین؟

گوزلریندن آچی یاشین‌توکدیردین؟ قادین آنابك بابا .

سونرا دیر : آغاج چدا اوینا دالـلارگری دوندی ، گووش چدا اوینادانا اریب نه‌اولدی؟ گیدن گلدی ، نوکرگلدی ، نایب‌گلدی ، یالنیزبیر اوغولا یارب نه‌اولدی؟

یالنیز اوغول خبرین دینله‌متی ، دیمز اولـسان یاپایانا قارقیارام قران سنی .

ینه دیر : یوخسا آقران قره دیرق آغ بوزیمه سالارام ، آغیر شیون سنون اوردینا سالارام

اوغول اوغول دییب آغلیارام ، اوره‌گلری‌داغلیارام .

اوغلانین آناسی‌بیله دیجك‌قرانین عقلی باشندن گیتدی ، قره باغری سارسیلدی ، قره گوزلری قان‌یاشیله دولدی دیر : بیدی گون قرانه مهات‌ویر ، اوغلین یرده ایسه چقاریم ، گوگده ایسه ندیریم ، تاپا بیلمسم تاپدیم ، تاپا بیلمسم تاری ویردی تاری آلدی نیه‌سن من قرهشیوه‌ن ایده‌ك .

قران‌گری دوندی ، آیگی‌یولا دوشدی ، او یئره گلدی ، گوردی که اوغلانین قرخ ایگیتی قیرلمیش ، آتی اوخلانمیش ، لش آراسیندا اوغلانین لشین گورمه‌دی ، یقین‌بیلدی کیم اوغلی کافره دوستاق در .

کافرین دالینجا آت چاپدی ، کافره یتدی ، اوغلان باشینی‌قالدیرـ دیب دیدی :

امان ... کافرامان ، تاری نین بیرلیگینه بوحدرگمان ، سونرا‌بابا سنا قارشو گلیب دیدی :

بری گل آبك‌بابا نه‌دن‌بیلدین من دوستاغام ، آغ اللریم دالیندان باغلی ، قول سجیم بوینیاباغلی .

باباسن گیرکن کافرلر دالیشد یلر ، دیدیلر قرانی دوتون ، آغ اللرین دالیندا باغلاین ، غرقجه باشین کسین قرمزی قانین یئراوزینه توکین ، اوغلیله اکگسنی‌بریئرده ئولدوروون ، اوجاغنی سوندورن .

## تقدیر

آقای قوچعلی حمزه اوغلی خانجان اعلی که فدائیلیقدا چوخ زحمتلره متحمل اولوب و بیر راس آت خلق قوشونلار وزارتینه هدیه ویریبدیر ، خلق قوشونلار وزارتی اونون احساساتیندن تقدیر ایدیر .

ش ع ۳۰

خلق قوشونلار وزیری . کاویان

### فدائیلر ایچون هدیه پول و گمی پست‌وزارتین ویردیگی پوللار

| | | |
|---|---|---|
| شاهکار | ۱۰ | » |
| غنی | ۱۰ | » |
| شالچی | ۱۰ | » |
| سیرش | ۱۰ | » |
| عمادی | ۱۰ | » |
| رجب پور | ۱۰ | » |
| امین صادقیه | ۱۰ | » |
| شهبازی | ۱۰ | » |
| حسین صینی | ۱۰ | » |
| ادیب | ۱۰ | » |
| بوری | ۳۰ | » |
| اسحق | ۵ | » |
| پاشا زاده | ۱۰ | » |
| باقر زاده | ۱۰ | » |
| منصور زاده | ۱۰ | » |
| دربانی | ۱۰ | » |
| کشفیا | ۱۰ | » |
| فکرت | ۵ | » |
| فرهونه | ۳۰ | » |
| غلام محمد زاده | ۴۰ | » |

### آذربایجان فلاحت و زارتین کارمندلری طرفیندن فدائیلره ویریلن هدیه‌لر

| | | |
|---|---|---|
| مهندس اسه پور | ۳۰۰ | ریال |
| مهندس حمد زاده | ۳۰۰ | » |
| داودگروگین | ۳۰۰ | » |
| دکتر سلیمی | ۲۰۰ | » |
| تسلیمی | ۲۰۰ | » |
| اجودی | ۱۰۰ | » |
| صدوقی | ۱۰۰ | » |
| مهندس قانی | ۱۰۰ | » |
| اصفریاسمی | ۵۰ | » |
| زاهدی | ۲۰ | » |
| آشوط کورچیان | ۲۵۰ | » |
| نیکلا سرکیان | ۱۵۰ | » |
| خانم توران‌مصطفی‌سیرودی | ۲۰ | » |
| مجتهدی | ۵۰ | » |
| میر قربان | ۵۰ | » |
| فتاحی | ۱۰۰ | » |
| منصور | ۲۰ | » |
| رحیم محرقی | ۳۰ | » |
| سنجری | ۱۰ | » |
| کیوانی | ۳۰ | » |
| امنزاده | ۱۰ | » |
| معین | ۲۰ | » |
| الیاس آذر | ۲۰ | » |
| جعفری | ۳۰ | » |
| فتح‌اله بیان | ۴۰ | » |
| کریم ظهوری | ۳۰ | » |
| خیراله اسد زاده | ۵۰ | » |
| شیری | ۳۰ | » |

## اعلان

بیرداله ( تهریر ) تایلمشدر صاحبی توکل ( غاراژ ) نین مدیری آقای تقی شرقیه رجوع ایتسون .

ش ۳۳ ۱–۳

## اعلان

عمومی داوطلب لرکه آدلاری معین طب لیق کلاسنا صحیه وزارتنده تیه یتزویلر اطلاع ویریلیر که ، دیشتیمه‌گونی فروردین آیینین ۲۷ تاریخنده ساعت ۸ صبحده توز تحصیلی وسایلی‌مدارك لرینن صحیه وزارتنده ، حاضر اولسونلار که مدرسه باشلانسون .

ش و ۳۴ صحیه وزیری . دکتر اورنگی

حکایه

بکلر حائیلی

# حیاتدا منیم نصیبیم ...

۹

نه بیر اداره‌یه‌مراجعت ایدیب و نه ده بیرشخصه شکایت‌ایتدیلر . چونکه اونلار بیلیردیلر که ، حکومته عریضه ویرمه‌گین فایدسی یوخدیر . اگر ویرسه‌لرسه اوندا جناب تیلرین‌یالان وعده‌لرینه امیدوار اولاراق ئوزلرینی بیهوده یئره زحمته سالا جاقلار اوندان سونرا ایل‌اوزونی آواره و سرگردان بیر حالدا اداره‌لره آیاق‌دوگه‌جك‌عین زماندا اوغرولاردان اوتودولوب قالان مالـلاری دا ، دگرده گمز قیمته ساتوب پوللارینی اوآچ گوزدیدجی‌لرین بر کتیز جیبلرینه دولدوراجاقلار . آخر نتیجه‌ده اوغوردان قالانی‌دا رمال آپاردی مثلی کیمی‌دیللره داستان اولاجاقدیر . خلاصه ظلم وستم حددن تجاوز ایتمیش ، ملت آیاقدان دوشمیشدی ، هامونین اوره‌گینده کثیف لشمیش بو حکومت قورولوشونا قارشو سونسوز بیر نفرت و ایگره‌نج حسی دوغولموشدی . ایستر کندلی ایستر شهرلی ، فعله و یاضیالی ( روشن فکر ) مختصر هامونین خیالیندا بویوك بیر عصیان و قیام فکرلری یارانمیشدی . هامو کیچیك سه‌رمزین ، هامی بیلیکلی و باجاریقلی بیر رهبرین منتظری ایدیلر اولار دیجاعت صاحبی اولاز رشید بیر سرگرده نین

معطلی ایدیلر که تریخ بویی ووروشمالاردا‌مظفرت‌قازانمیش بابالاری کیمی ، الـصلاح آلاراق ، ظلمکارلارا ، خیانتکار و جنایتکارلارا قارشو هجوما کیچه‌جکلر . اویله بیر هجوم که ، اونون وسیله‌سیله قطعی اولاراق اسارت زنجیرینی قیرسینلار و دائمی اولان بیر بختیاراق و آزادلیغین اساس تملینی قورسونلار . نهایت اونلار بو آمال و آرزویه چاتماغا موفق اولدولار ۲۴ نجی ایل شهریور آیندا آذربایجان دموکرات فرقه‌سینین مراجعتنامه‌سی نشر اولوندی . بو مراجعتنامه ده فرقه‌نین مرامنامه و نظامنامه‌سی آچیق و آیدین صورتده آذربایجان دیلینده ماده به ماده یازیلیب اعلان ایدیلمیشدی بو بیاننامه اوزون ایللردن بری آزادلیق حسرتیله چیرپینان اوره‌گلره ساکتیك وراحتلیك بخش ایتدی . آزادلیق سه‌ون خلق ارتجاع نوکرلرینین قاباتهدیدیندن قورخمایاراق چکینمه‌یرك اطراف و نواحی‌دن آخین آخین گلیب بو مقدس فرقه‌نین اطرافینا توپلاندیلار . فرقه‌نین مبارز و فداکار رهبرلری بو صادق و صمیمی‌فدائیلره ئوزلرینده توز محل‌لرینده گوروجکلری ایشلر حقینده تعلیمات ویره‌رك یئرلرینه گوندردی . آذربایجانین بوتون شهرلرینده ، قصبه‌لرینده و کندلرینده محکم و منظم فرقه تشکیلاتلاری قورولدی . بو تشکیلاتلارا عموم آذربایجان خلقی یازیلماغا باشلادیلار . بو یازیلانلارین ایچه‌ریسینده تاجردن ، مالکدن دوتموش ، الی قابارلی فعله و کندچلیه قدر ، دکتردن مهندسدن مالك ، تاجردن باشلامیش امضاء

ایتمه‌گی باجاریبان اشخاصه قدر مشاهده اولونوردی .

آرتق ، ئولوم ـ دیریم مبارزه‌سی یاخینلاشماغا باشلامیشدی محکم و ثابت بیر عزم و اراده‌یه مالك اولان آذر خلقی‌نین قارشـنددا یالنیز بیر جه مسئله‌نین حلی دوروردی . خوشبخت و آزاد یاشاماق ایچون یاحکومتی‌اله آلماق و یا اینکه ، آدلاری گیه‌جك نسلین خاطره سینده شرفله یاد ایدیلمك ایچون بیر یوللوق افتخار ایله ئولمك ایدی گوره هر بیر فدائی ئوزی ایچون بیر کفن و بیرده کفاف فرقه‌نین ایله بیرسر تفنگ تهیه ایتمیشدی . نهایت فرقه‌نین رهبرلیگی ایله‌طرفیندن مبارزه باشلاندی .

قهرمانلیق الهامینی‌اجدادینین پاك روحندن آلان‌جسور آذر خلقی ، قیا بیر مدتین ایچه‌ریسینده ، توز آنیوردوندان ، عزیز وطنیندن ، ارتجاع واستبداد حکمرانلیغی‌نین ریشه‌سینی کسه‌رك یئرینده آزادلیق و سعادت تـوخوم‌نی سـپدی . تاریخین پارلاق صحیفه‌لرینده درج اولوناجاق‌بو شانلی مبارزه ، آذربایجانین پایتختی اولان قوجا تبریزده ۲۱ آذرگونی تقدیره لایق‌بیر طرزده‌ظفرینه نتیجه‌لندی . خلقیمیز ئوزی انتخاب ایتدیگی لیاقتلی ، ذکالی و استعدادلی نماینده‌لر همین گون همین شهرده عظمتلی‌بوستان مجلسینی قوروب اورادا ملی حکومتین اساسینی تشکیل ایتدیلر . بو شانلی مبارزه بیر پارا محلده ، والبته ده تبریزده بیر نفرین بیله تو قانادان آسایشلاحاته تابدی اسده‌اگرعضی‌ولایتلرده

www.iran-archive.com

شماره ۱۷۳ ایکنجی دوره

# آذربایجان

۱۵ آوریل ۱۹۴۶

## آذربایجان ملی مجلسینین
## فلاحت بهره‌سینین مالك ایله اکینچی آراسیندا بولونمه‌سی قانونی

اول صفحه‌دن بقیه

۶ نجی ماده ـ غله زراعتین بوتون سامان محصولی زارعه متعلق اولمالیدور.

۷ نجی ماده ـ دیم محصولی آشاغیداکی سهمار اوزره مالك و زارع آراسیندا بولونمه‌لیدر.

ایش ۳. توریاق ۲. شوخوم ۱ ـ سهم حسابیله محصول (۷) قسمته تقسیم اولونور که اونون بیر قسمتی یئر مالکین و ۶ قسمتی ایسه زارعین اولمالیدور.

۱ نجی قید. او یئرلرده کی زارع مالکه سکردن یادوقوردان و یا اوندان بیر بهره ویره‌رمیش بو قانون تصویبی تاریخیندن سونرادا نوز قوتینده باقی‌دور.

۲ نجی قید. کلیه جالتیرلر بهره‌دن معاف‌دور.

۸ نجی ماده. زراعتی جنبه‌سی اولمایب فقط مرتع جنبه‌سی اولان یئرلر ایستر دولتی و یا شخصی اولان اوتلاردان استفاده ایدمن ایل عشایر و مالدارلار نوز قارا مالّلاری ایچون قویوندان ایلده ۲۰ ریال آیری ویئوز لی حیوانلار ایچون (۴) ریال آت و اولاغ و دوه ایچون (۶) ریال حق التعلیف ویرملیدور.

قید ـ کند اهالی‌سینین ایستراحت مالّلاری و یا نوز اغاعه‌لری ایچون ساخلایلان مال حیوانلاری (ناخیلا) او کندین اوتلاناجاق یئرلریندن استفاده ایتمه‌سینه هیچ بیر بهره تعلق دوتمامالیدور.

۹ نجی ماده. سولی اکین یئرلاری ۲ قسمته بولونور:

بیرینجی قسمت. جایلار و طبیعی چشمه‌لر واسطه‌سیله سوواریلان یئرلر.

۲ نجی قسمت. کهریز و چقار یلان سولار واسطه‌سیله سوواریلان یئرلر.

۱۰ نجی ماده. جایلار و طبیعی چشمه‌لر واسطه‌سیله سوواریلان یئرلرین غله و حبوبات و صیفی محصولی (یاسوق، شلتوك و بوغیل زراعتلر) آشاغیداکی سهملر اوزره مالك و زارع آراسیندا بولونمه‌لیدر.

اش ۵. شوخوم ۲. توریاق ۱ ـ سو ۱ ـ تخم ۱. اولماق حسابیله محصول ۱۰ سهمه بولونور که بوندان سو توپراق مالکین اولدیغی ایچون $\frac{2}{10}$ مالکه $\frac{8}{10}$ ده زارعه علاقه دوتمالیدور.

۱۱ نجی ماده. جایلار و طبیعی چشمه‌لر واسطه‌سیله مشروب اولونان باغ و آغاج زراعتیندن هر هکتار ایلده ۱۰ تومن زارع مالکانه بهره‌سی ویرملیدور.

۱۲ نجی قید. بو بهره باغلار محصوله دولاندان سونرا علاقه باغلیاجاقدور.

ایکینجی قید ـ اگر باغلار محصوله دولمادان قاباق باغ یئرینده آغاجلار فاصله‌سی آراسیندا مختلف زراعتلر اولسا او اکینه علاقه باغلانان بهره‌نی ویرملیدور.

۱۲ نجی ماده ـ غیر مثمره آغاجلار که چشمه سار و رودخانه وسیله‌سیله مشروب اولونور آغاجلاری کسن موقعینده $\frac{1}{10}$ زارع مالکه ویره‌جکدر.

۱۳ نجی ماده. چای و طبیعی چشمه‌لر واسطه‌سیله سوواریلان یئرلرده اکیلن علوفه و یونجه، شبدر، شنبله. و باشقا بیتلر محصوللارین بیرینجی و ایکینجی بیچیندن $\frac{1}{10}$ یئر مالکینه $\frac{9}{10}$ حصه‌سی زارعه ویریلمه‌لیدر.

۱۴ نجی ماده. چای و طبیعی چشمه‌لردن آیریلان آرخلارین تنقیه و تعمیری و بندلارین باغلانماسی خرجلرینین بئشدن بیر حصه‌سی مالکلرین عهده‌سینه و قالانی آرخلاردن استفاده ایدن اکینچی‌لر و باغ صاحبلری عهده‌سینه‌دور.

۱۵ نجی ماده. کهریز و چقار یلان سولار واسطه‌سیله سوواریلان یئرلر غله و حبوبات و صیفی محصولی آشاغیداکی قرار اوزره بولونمه‌لیدور.

ایش ۵. شوخوم ۲. توخوم ۱ ـ سو ۳ ـ توپراق ۱. اولماق حسابیله بو یئرلرده سو و توپراق اربابین اولدیغی حالدا محصولون $\frac{4}{12}$ حصه‌سی مالکه و $\frac{8}{12}$ حصه‌سی زارعه ویریلمه‌لیدر.

۱۶ ـ نجی ماده قنات صاحبلری کند کمیسیونی و فلاحت مأمورلارینین تشخیصینه گوره قنات ایچون لازمی تنقیه و تعمیری انجام ویرملیدور.

قید ـ اگر قنات صاحبی نوز کهریز و قناتین تنقیه‌سیندن استنکاف ایتسه کند کمیسیونی فلاحت وزارتینین تصویبی و نظارتی ایله قنات عایداتدان یا مالکین بهره مالکانه‌سیندن قناتی تنقیه و تعمیر ایده‌جکدر.

۱۷ نجی ماده ـ کهریز و چقاریلان سولار واسطه‌سیله سوواریلان یئرلرده علوفه محصوللیندان قاتیله مشروب اولان صیفی اکینی کیمی بهره ویرملیدور.

۱۸ نجی ماده ـ کهریز چقاریلان سولار واسطه‌سیله سوواریلان باغلاردان هر هکتارا ۱۵ تومن ویرملیدور.

۱۹ نجی ماده ـ اگر باغلارا لازم اولان سو اربابی اولمایب زارع اوزی تهیه ایتمیش اولورسا هر هکتارا ۵ تومن بهره ویرملی‌دور.

قید ـ اگر بهره عوضینه سو پولی و ریلرسه سویون قیمتی بو تاریخدن ۱۰ ایل قاباق قیمتی ایله و بوگونکی قیمتی منظور ایدیب اونون حد وسطی بوگونکی و آتیه‌ده سو قیمتی اولاجاقدر اگر بیر اختلافلار اولسا فلاحت وزارتینین مأموری کند کمیسیونی نظریله اطلاع ایده‌جکدر.

۲۰ نجی ماده. قناتیله مشروب اولونان غیر مثمره آغاجلاردان اگر سو مالکین اولسا $\frac{1}{5}$ و اگر تك یئر مالکین اولسا $\frac{1}{20}$ نسبتیله زارع مالکه بهره ویره‌جکدر.

۲۱ نجی ماده ـ اگر اکینچی و مالك آراسیندا بهره بارەسینده اختلاف اولورسا فلاحت وزارتی اختلافی عادلانه صورتده حل ایده‌جکدر اگر فلاحت وزارتی اختلافی رفع ایتمکده موفق اولماسا بیر کمیسیون عدلیه فلاحت و داخله وزارتلرینین نماینده‌لریندن تشکیل اولونوب اختلاف بارەسینده رسیدگی ایده‌جکدر بو کمیسیونین رأیی قطعی‌دور.

۲۲ نجی ماده ـ بو قانونون اجراسینه آذربایجان ملی دولتی موظفدور.

یوخاریدا یازیلان قانون آذربایجان مجلس ملی‌سینین هئیت رئیسه‌سینین ۲۲ فروردین ۱۳۲۵ تاریخلی جلسه‌سینده تصویب اولوندی.

آذربایجان مجلس ملی‌سینین رئیسی **حاجی میرزا علی شبستری**

آذربایجان مجلس ملی‌سینین کاتبی **م. ولائی**

## آذربایجان مجلس ملی‌سی هیئت رئیسه‌سینین
### عفو عمومی قانونون تکمیلی حقنده تصویب اولونموش قانونی

۱ نجی ماده ـ عفو عمومی قانونون دوردنجی ماده‌سی بوتون شخصلره که ۲۱ ـ آذردن قاباق بیر ایل یا بیر ایلدن آز حبسه محکوم اولوبلار شامل اولمالیدور. بو ماده‌نین موردنده اگر محکومیت حکمی قطعی اولماموش اولسا استیناف و تمیز ـ محکمه‌لرینده رسیدگی احتیاج اولماییب تعقیب و رسیدگیلک موقوف و حکم بلااثر اولاجاقدور.

۲ نجی ماده ـ عفو عمومی قانونون بشنجی ماده‌سی بوتون محکوملارا که ۲۱ آذردن قاباق بیر ایلدن آرتیق حبسه محکوم اولوبلار شامل اولمالیدور لکن اگر اونلارین جرائمین نصفی بیر ایلدن آز اولموش اولسا بو کیمی محکوملارین جزالری بیر ایله قدر عفو و بقیه‌سی اجرا اولاجاقدور.

۳ نجی ماده ـ بوتون او شخصلر که عفو عمومی قانونی موجبینجه اونلارین جرائمینین تمامی‌سی عفو اولونوب اونلارین محکومیتلرینه هیچ جور محکومیت آثاری مترتب اولمایاجاقدور.

۴ نجی ماده ـ بوتون شخصلر که ۲۱ آذردن قاباق آشاغیدا قید ایدیلمیش قانونلار.

قانون مجازات عمومی‌نین ۸۱ ـ ۱۱۳ ـ ۱۲۴ ـ ۱۲۵ ـ ۱۲۸ ـ ۱۶۰ ـ ۱۶۱ ـ ۱۶۲ ـ ۱۶۳ ـ ۱۶۴ ـ ۱۶۵ ـ ۱۶۶ ـ ۱۷۳ ـ ۱۷۴ ـ ۱۷۵ ـ ۱۷۵ ـ مکرر (اوموردون باشقا که قتله منتهی اولا) ـ ۱۷۷ ـ ۱۷۸ ـ ۲۰۵ ـ ۲۱۰ ـ ۲۱۹ ـ ۲۲۶ ـ ۲۲۷ ـ ۲۲۹ ـ ۲۳۰ ـ ۲۳۱ ـ ۲۳۴ ـ ۲۳۵ ـ ۲۴۳ ـ ۲۴۴ ـ ۲۵۴ ـ ۲۵۵ ـ ۲۵۶ ـ ۲۵۹ ـ ۲۶۲ ـ ۲۶۴ ـ ۲۶۵ ـ ۲۶۵ مکرر ـ ۲۶۶ ـ ۲۶۸ ـ ۲۷۲ ـ ۲۷۵ ـ ماده‌لری و قانون مجازات تکمیلی قاچاقین ۱ ـ ۳ ـ ۵ ـ ۱۱ ـ ۲۶ ـ ۲۷ ـ ۳۰ ـ ۳۳ ـ ۳۴ ـ ۳۶ ـ ۳۷ ـ ۳۹ ـ ۴۰ ـ ۴۱ ـ ۴۳ ماده‌لری و ۱۳۱۶ نجی ایلین متمم بودجه قانونون ۱ نجی ماده‌سی و ۱۳۱۹ نجی ایلده تصویب اولان ثبت احوال قانونون ۵۰ نجی ماده‌سی و مطبوعات جرائم قانونلاری مطلق و ۱۳۱۱ نجی ایلده تصویب اولان اوزان مقیاس قانونون ۴ نجی ماده‌سی ۱۳۲۲ نجی ایلین شهریور آیینین ۱۷ سنده تصویب اولان گرانفروشی قانونی و اصلاح اولونموش قانون ازدواجین ۱ و ۳ نجی ماده‌لری و ۱۳۲۰ نجی ایلده تصویب اولان منع احتکار قانونون ۴ نجی ماده‌سی و ۱۳۲۱ نجی ایلده تصویب اولان منع احتکار قانونون نظامنامه‌سی‌نین ۱۹ نجی ماده‌سی موجبینجه تعقیب اولونوبلار تعقیب و جزادن معاف اولونوبلار و هابیله ۲۱ آذردن قاباق بوتون خلافی اتهامات سببینه تعقیب و محکوم اولانلار تعقیب و جزادن معاف اولمالیدورلار.

**۵ نجی ماده** ـ بو قانونون زندانیلر که ملی نهضتین اثرینده فدائیلر طرفیندن آزاد اولونوبلار مجدداً تعقیب و جزادن معاف اولونوبلار.

**۶ نجی ماده** ـ بو قانونون مدعیان خصوصی حقوقیندا تاثیری یوخدور و خصوصی دعاوی جاری قانونلار موجبینجه قطع و فصل اولمالیدور و اگر بو کیمی دعاوی جزائی محکمه‌لرده رسیدگی‌ده اولسا همان محکمه خصوصی دعوا بارەسینده حکم ویره‌جکدر.

**۷ نجی ماده** ـ عدلیه وزارتی بو قانونی اجرا ایتمه‌لیدر.

یوخاریدا قید اولونان ۷ ماده‌دن عبارت آذربایجان مجلس ملی‌سی هئیت رئیسه‌سینین ۱۲ فروردین ۱۳۲۵ تاریخلی جلسه‌سینده تصویب اولوندی.

آذربایجان مجلس ملی‌سینین رئیسی . **حاجی میرزا علی ـ شبستری**

آذربایجان مجلس ملی‌سینین کاتبی . **م ـ ولائی**

تبریز ـ ۱۴ فروردین ۱۳۲۵ نجی ایل

## ملی مجلسین ایکنجی عمومی اجلاسینین
### ۳ نجی جلسه‌سینده

اول صفحه‌دن بقیه

دولتخانه‌ادگی اونون وظیفه‌سی خلقین حیاتی تامین ایتمك ایچون یوللار تاپمقدان عبارتدر بحران سئیین قاباغینی آلماق بوظیفه‌نین گندلیك ایجاباتندان‌ان مهمی حساب اولونا بیلیر. بیز چالیشیریق که تجارت ساحه‌سینده نوز محصوللریمزی خارجه تبریز. بیلك و اوشی که تجارت رأیی در اونون وارد اولماسیندان جلوگیرلیك ایده‌ك. بیز بو یولدا چوخ موفقیتلره نائل اولموشوق. لیکن مله بعضی شیلرده حد اکثر استفاده‌نی ایده بیلمیریك. ممکن دیرکه بیرنفر ۳ ـ ۴ اتومبیلی اولسون و بیمرصه اولسون و اونلاردان هیچ گونه استفاده ایده‌بیلمه‌سین. لیکن ۳ ـ ۴ قطری اولان بیر آدام ایله بیلر او قطرلاردان کفات قدر استفاده ایدیب اولکی شخصدن قاباغا دوشسون. آقای رسولی اله میاندآب قند کارخانه‌سینه گیندیك. ایران ارتجاعی حکومتی هیچوقت نوزونون ایلنده اولان امکانلاریندان خلقین آسایشی ایچون لازمی استفاده فکرینده اولمامشدر. گوردوم که ۷ دانه تراکتور ایشسیز و استفاده‌سیز حالدا ساخلانیبدر. بیلدیگیمیزه گوره هر تراکتور ایکی هکتار یرسوره بیلر. من گوردوم که بوتون عوضینده تراکتوری کمپونی جایدان چیخارماق ایچون باغلاییلار حالبوکه بو تراکتورلارین هر بیریسی ۲۰ مین تومن باها گیر و بو بویوك بیر ثروت‌دور.

## اجرا اولونسون باش وزیر پیشه‌وری

قونفرانسینا گوندریلمك ایچون بو اوراسیندا بیرمی نفر نماینده سیچیلمشدر بو قونفرانس گوره‌لیلی آلقیشلارلا باشا چاتدی. اکی گیجه‌ده ...ت اوی ط ایتمن کند نماینده‌لرینن هامسینه قونسرت و تماشالر ویریلدی.

## مملکت خبرلری

اول صفحه‌دن بقیه

### تبریزده

قیزلار دانشسراسیندا بوتون ابتدائی مدرسه‌لرین معلم و معلمه‌لری ایچون ابتدائی کلاسلاردا تعلیم ایده‌جکلری درسلرین اصولی حقیندا اوردس آچیلمیشدر.

### ماکودان

ماکودا ایکی یوز کندین نماینده‌لری طرفیندن بیر بویوك قونفرانس تشکیل تاپیب. بیر چوخ حرارتلی چیخیشلاردان سونرا تبریزده آچیلاجاق بوتون آذربایجان کندلی‌لرین

### شبستره

شنبه گونو ۱۷ یاشندا بیر قیز نوزونو نفت واسطه‌سیله اود ووروب. اوزی و بدنینین یاریسی یاندیغینا گوره بو گون قالاندان سونرا اولمیشدور.

آذربایجان مطبعه‌سی

www.iran-archive.com

۱۷۴

شماره ۱۷۴ ایکنجی دوره

۳شنبه ۲۷ فروردین ۱۳۲۵

مدیر :
فتحی خشگنابی

ادارەنین محلی ستارخان خیابانی

قیمتی ۵۰ دینار

| آبونه | ایللیک | ۱۲۰ | ریال |
| --- | --- | --- | --- |
| ۶ | آیلیق | ۶۵ | « |
| ۳ | « | ۳۵ | « |

# آذربایجان

AZOH

بو روزنامه آذربایجان دموکرات فرقەسینین اورغانیدر

## یالان شایعەلر

بو کونلر، طهران دائرەلری بعضی یالان خبرلری نشر ایتمکله خلقین فکرینی قاریشدیرماق ایستەییرلر. بعضی رادیولارین دیدیکلرینه گوره آذربایجان ملی حکومتی ایله طهران حکومتی آراسیندا مذاکره باشلانمیشدر. بو ایسه دوغری دگلدر.

آذربایجان ملی حکومتی خلق حاکمیتی اساسی اوزرینده قورولدیغی ایچین آذربایجان ملتینین خبری اولمادان هیچ بیر دانیشیغا و عمله اقدام ایتمز. بئله بیر ایش اولسا ایدی قطعاً ملی حکومت رسمی اعلامیه واسطه‌سی ایله خلقه اطلاع ویرەردی.

آذربایجان حکومتی هیچ وقت استار سیاستی تعقیب ایتمەییب و گوردیگی ایشلری خلقدن گیزلتمەمیشدر. بئله بیر دانیشیغین اولماسی امکان بدیردر، چونکه ملی حکومت هیچ وقت ئوز ایستەدیگینی سلاح گوجی ایله آلماق طرفداری اولمامیشدر. فقط طهرانین ارتجاعی قوەلری خلقیمیزی سلاح گوتوروب آزادلیغین حفظ ایتمکه وادار ایتمیشدر. بیز وقتیله ئوز ایستەدیکلەریمیزی رسمی صورتده بوتون دنیایه اعلان ایتمیشیک. طهرانین سلاحجیدار مقاماتینه ده ئوز تقاضالاریمیزی رسماً بیلدیرمیشیک. ولی ایندیه دک طهران بیزیم مراجعتیمیزه جواب ویرمەمیشدر. بو صورتده کرج و یا آیری شهرلرده دانیشیق آپاریلماسی شایعه‌سینه فقط گولمک ایله جواب ویرمک اولار.

کوروتور آذربایجان آزادلیغیندان وحشتەدوشن مرتجعلر یئنه ده بیر بویوک حقیقتی اونوت... بیلیدیر ایتمک ایستەییرلر. آذربایجان آلدیغی آزادلیغیندان یالان شایعه‌لره صرف نظر ایتمیەجکدر. خلقیمیز آلدیغی آزادلیغی هیچ بیر کس ایله تعارف ایتمەدن ساخلاماغا قادردر. بو آزادلیغین ضامنی ایسه ئوز خلقیمیزین سارسیلماز اراده‌سیندن غیری هیچ بیر زاد اولا بیلمز...

بیز دنعەلرله دیمیشیک که آذربایجان ایران حدودی داخلینده ئوز ایشلرینی ئوز الیله اداره ایتمک ایستەییر، بو ایشلرده ئوزونون لیاقت و استعدادینی گوسترمیشدر.

بقیه‌سی ۴نجی صحیفه‌ده

## ملی مجلسین ایکنجی عمومی اجلاسینین ۲نجی جلسه‌سینده
# آقای پیشه‌ورینین

### آذربایجان ملی حکومتینین ایندیه قدر گوردیگی ایشلر

بیز گرک چالیشاق که اقتصادی امکانلاردان باختی استفاده اولونسون مثلا چوخ یره‌چایلار واردر که اگر سد باغلانسا اونلاردان بویوک استفاده‌لر اولونا بیلر. بیز گرک صنعتی فلاحت عمله گتیرک مثلا پامبوق، بارما، کتان وقند چغندری یتیرمک بیزیم اقتصادی وتجارتی ایشیمیز آز در اغلب دولت مامورلاری اقتصادی وسیاسی ایشی درک ایتمیر مرور زمانلا بو ایشلر اقتصادی وتجارتی ایشلره آشنا اولا بیلمزلر. بیزیم اقتصادی

### حقیقته ویردیگی گزارش

تدبیرلریمزدان مهمی بر بولگوسی در، بو واسطه ایله بیرملیون کندلی بر صاحبی اولاجاقلار. البته بو ترلیگه او یرلردن کفایت قدر استفاده ایتمک اولماز لکن بیز ایناتیرق که دولت فلاحت بانگینی ده تقدیرب دورت بش ایل دن سونرا فلاحت محصولاتی ... رمیزین بوزقات آرتماسینا امکان ویرەجکدر. بر بولگوسی بارەسینده ایندی اولا بیلرکه هامیا و فرەآراسیندا اختلاف اولسون لکن برلی ماموللارا دستور ویریلیرکه اونلاری بیری بیرینه باخشلاندیرماغا چالیشسین لار و بیری بیرینه کمک ایتسینلرکه وارا ایلا فالخەسین و هامیا ایله ده اختلاف چیخماسین.

بقیه‌سی ۲نجی صحیفه‌ده

## سرهنك زنگنه‌نین محاکمه‌سی

ارومیه شهرینده سلاحسیز خلقین قتل عامینده مستقیم و غیر مستقیم صورتده اشتراك ایدەن الأمرلرین محاکمه‌سی صباح آچیق صورتده باشلانیر. ارومیه‌دەن چوقلی آروات. اوشاق گلوب قوم و اقربالری نین وحشیانه بیر صورتده ئولدیرەنلرین مجازاتین طلب ایدیرلر.

محکمه سالونیندا تماشاچیلرەده حاضر اولماغا اجازه ویریله‌جکدر.

## سووەت ایران دانیشیقلارینین موفقیتله

### باشا چاتدیریلماسی

کیچن شماره‌دەن بقیه

۱۹۲۱ - نجی ایل سووەت ایران مقاوله‌سنی خارجی نفت شرکتلری نین خیرینه اولاراق قباشکله‌ییوزان وسووەت افقانا امتیاز ویرمکدن عادلا بوبون قاچیران او زمانکی ایران حکومتینین بوجور شرکتلری همین دائرەلرین سووەت اتفاقنا قارشی یرتندیکلری دشمن سیاستی کفایت درجه‌ده آچیق و آیدین شکیلده گوستریکده‌در.

اگرهله بیرنجی دنیا محاربه‌سیندن سونرا ایرانین ضد سووەت

بقیه‌سی ۲نجی صحیفه‌ده

## مملکت خبرلری

### حربی تعلیم

شنبه گونی فروردین آیینین ۲۴نده ساعت ۳دەن ۴ـه قدر ملی میداندا حوزه تعلیماتچیلارینین رسمی حربی کئچیریلدی، خلق قوشونلاری طرفیندن (نایب سرهنك) حاتمی و سلیمی حربی تعلیمی درس ویردیلر.

### ماکودان

ملی حکومتیمزین مرکزی اولان تبریزده رادیو استاسیونینین دائر اولماسی مناسبتیله ماکو اهالیسی حرارتلی احساساتیله فرماندارلیغا گلدیلر، هرگون حکومتیمزین اصلاح وترقیسی یولوندا گوردکلری وظیفه‌لره نائل اولدقلاریندان و او جمله‌دن آذربایجان ملتینین حقلی سسینی بوتون دنیایه اوجا سسیله یتیرمەسی ایچون رادیواستاسیونونون تاسیسیندن ئوتوری ئوز تشکر و تبریکلرینی فرماندارلیق واسطه‌سیله تلگرافلا ملی حکومتیمزه بیلدیریلمه‌سینی خواهش ایتمیشلردر.

### تبریزده دمیریول مدرسه‌سی

دمیریول ایچون متخصص حاضرلاماق دان ئوتری یول وزارتی طرفیندن ۴ قسمتدن عبارت اولان (۱. جریه مخانیک ۲. حرکت ۳. خط ۴. ارتباط) بیر مدرسه آچیلمیشدر. حال حاضردا بو مدرسه‌ده ۱۷۰ نفر محصل واردر. بو محصللرین هەلیکده آیلیقی ۳۵ تومندر. لاکین مدرسه‌نی قورتاراندان سونرا هرکس ئوز اختصاصینا گوره حقوق ویریله‌جکدر.

بقیه‌سی ۲نجی صحیفه‌ده

## آذربایجان کندلیلر کنگره‌سینده

یکشنبه گونی فروردین آیینین ۲۵ ـ نده سحر ساعت ۹ـ دا فردوسی مدرسه‌سینین صحنه‌سینده آذربایجانین هر نقطه‌سیندن گلمیش آلتی یوزدن یوقاری کندلی نماینده‌لرینین اشتراکی ایله کنگره تشکیل تاپدی.

آذربایجان دموکرات فرقه‌سی مرکزی کمیته‌سینین صدر معاونی آقای بادکان جلسه‌نی آچیق اعلان ایدیب سوزه باشلادی:

- اولجه آذربایجان زحمتکش کندلیلرینین عمومی کنگره‌سینی آذربایجان دموکرات فرقه‌سی مرکزی کمیته‌سی طرفیندن صمیمی اولەدن تبریك ایدیرم. الله متعالی‌یه شکر و تشکر ایدیرم که وقتی ایله بیزیم بو کندلیلریمیز او کهنه مرتجع دولت مامورلارینین فجایع لریندن و ژاندارمالارین ظلملریندن بیزه شکایته گلیردیلر. هیچ بادەدان چیخمازکه بیر کندلی امنیه‌لر طرفیندن ئولدورولموش بالاسینی جمدانا قویوب مرکزی کمیته‌یه گتیرمیشدی. بو کیمی حادثه‌لرین سایی حسابا گلمزایدی.

کندلیلر ژاندارمالارین ایتدیکلری فجایع و ظلملرین قورخوسیندان گلیب مرکزی کمیته‌ده متحصن اولوب و اورادان چیخماق ایستەمزدیلر. بو گون من سیزینله گوروشکن اونلارین هاموسینی خاطرلاییردیم ایندی چوق شکر اولسون الله‌ا که کندلیلریمیز فرقه‌میزین رهبرلیگی آلتیندا ایندی بیلدیلر ئوز آزادلیقلارینی تامین ایتسینلر.

آقای بادکان کنگره‌نین برنامه‌سینی اوخودیقدان سونرا خالصه و آذربایجانی ترك ایدیب، آذربایجاندان خارجده ملی حکومتیمیز علیهینه چیخان خاق دشمنلرینین یئرلرینین کندلیلر آراسیندا بولونمه‌سی و هامبالار ایله فره و باخود غربه‌لر آراسیندا اولان رابطه‌بارە‌سینده سوز ویردی فلاحت وزیریمیز آقا دکتر مهتاش.

آقای دکتر مهتاش:

- عزیز و محترم اکینچی قارداشلارمن تمام فلاحت وزارتی ایشچیلری طرفیندن بو کنگره‌نی تبریك ایدیرم.

آذربایجان دموکرات

بقیه‌سی ۴نجی صحیفه‌ده

## شانلی آذربایجان!

بو صون گونلرده آذربایجانین بویوك ملی شاعری اعتماد «شانلی آذربایجان» آدلی بیر اثرینی انتشار ویرمگه اقدام ایتمیشدر.

اعتماد ئوز اثرلرینده حیاتین ان واقعی حاللارینی تجسم ایدیر. او، ئوز یازیلاریندا جامعه میزده اولان نقصانلاری خاطرلادیر.

«گلین لرزەگی» کتابیندا ئولکه میزده اولان ازدواج مسئله‌سینین غلط شرائطینی آیدینجاسینا ساده و خلق دیلینده دیمیش شعرلرینده شرح ویرمکله بو رسملرین مدنیته اویغون اولماماسینی گوسترمیر.

گلین لرزەگی نه نکبه‌موضوع

بقیه‌سی ۳نجی صحیفه‌ده

## دنیا خبرلری

### آمریکاداکی ایران سفیر کبیرینه یئنی دستور ویریلمشدر

تهران ـ ۲۵ فروردین ـ تهران رادیوسنین ویردیگی خبره گوره دولت طرفیندن ایرانین آمریکاداکی سفیر کبیری علاءیه یئنی بیر دستور ویریلیب که، سون گونلرده ایران دولتی ایله شوروی دولتی آراسیندا عمله گلن سازشه گوره قیزیل اوردو حصه‌لری ۱۹۴۶ نجی ایلین مای آیینین ۶ سینا قدر ایران توریاغینی ترك ایده‌جکلر. بونا اساساً ایراز دولتی بو موضوعین امنیت شوراسیندا مذاکره اولونماسینی هیچ وقت ایستەمیر.

### پاریسده اقامت ایدەن اسپانیا جمهوری رسمیتله تانینمشدر

تهران ـ یوگوسلاوی و لهستان دولتلری پاریسده اقامت ایدەن اسپانیا جمهوری حکومتینی رسمیت ایله تانیمشلار.

بقیه‌سی ۴نجی صحیفه‌ده

www.iran-archive.com

# ملی مجلسین ایکنجی عمومی اجلاسینین

## ۲نجی جلسه‌سینده

اول صفحه‌دن بقیه

آذربایجاندا بیر چوخدور و آذر بایجان جماعتی ده زحمتکش وچالیشقان بیر جماعت در. خلاصه بیر لرین بولونمه‌سی و بیر بولگی‌سی چوخ بویوك اقتصادی کمك اولاجاقدر و بوندان بیله مازندران وباشقا یرلرده اولان آذربایجانلیلار وطن لرینه قاییدیب زراعت ایشینه باخاجاقلار البته بوایشین سیاسی نتیجه سی‌ده چوخ بویوکدر سیاست ایله اقتصاد بیر بیرینه مربوط در اگر بیر حکومت اقتصادی جهتجه قوتلنسه سیاسی جهتجه ده قوتلنیر. تهران حکومتی خلقی قوتلندیرمکدن قورخور. من فکر ایدیرم که خلقی آج ساخلاماقدا دا تعمد واریدر. بیزیم حکومتیمز خلق حکومتی اولدیغنا گوره گرك بیز خلقی آیاقلاندیراق مثلا گرك بیله اولاکه بیر نفر خلق قوشونلاری سیراسینا گیتدیکده عائله سیندن نگران قالماسین. لکن آج اولدوقدا او گرك گیجه گوندوز معاش فکرینده اولسون و بیله آدامدان فدائی نظامی چیخماز. باشقا بیر اقتصادی موضوعدا صنایع مسئله‌سی در. ملی حکومت قورولمادان اول بیزیم مهم کارخانه لریمز تعطیل ویا اینکه تعطیل اولماق خطرینده ایدی.

بیز اوچ دورت آیدا اونلارین ایشه سالینماسینی تامین ایتدیك ایندی هامیسی ایشله‌ییر و بو بیر منفعت و مهم بیر ایشدر. بو یاخین زماندا بو کارخانالار ایده بیله‌جکلر که بیله پارچا وبریرسینلر که مهم قسمت لباسیمزی تامین ایتسین. بو کارخانالار خیانت و اوغورلوق نتیجه‌سینده ماتیشدیلار مثلا بونی بش تومنه آلیب و کارخانه‌یه ۱۵ تومنه ساتمیشدیلار خلق سهملرینی بیرتومن قیزیل پولا آلمیشدیلار لکن ملی حکومت قورولمادان قاباق ۲ قران پول اولارا وریردیلر ایندی او خیانت لری گوره‌نلر قاچیردیلار لکن مجازاتدان قاچا بیلمیه‌جکلر حاجی غلام جورابچی و باشقالاری نوزگوردوگی پس ایشلرین پاداشنی گوره‌جکلر ملی حکومت تشکیلیندن سونرا مسئله ساده بیر وجهله حل اولدی ایندی کارخانالاردا ۴۰۰ نفر اینجی ۸۰۰ نفرین گوردیگی ایشی گوره بیلمکده موفق اولور ایندی هم کیفیت وهم مقدار جهتیجه گیچن زماندان چوخ آرتیق محصول گتیریرلر. بو مسئله عین زماندا سیاسی بیر مسئله در سربازلاریمز چوخ یاخشی تعلیمات آلیرلار لکن پالتارلاری یوخیدی ایندی بیز اونلارا پالتار ویرمکه موفق اولمولوق. بیز چالیشیریق که ۱-نجی درجه‌ده صنعتی ماشین ایشینه و سونرا ۲-نجی درجه‌ده ال ایشلرینه باخاق اما آغیر ایشدر. دولت گرك بو چتینلکلره قالب گلسین وبیز قالب گله‌جییك.

بیکارلیق مسئله‌سی بیزیم ایچون آغیر بیوك در بیزگرك بونو آرادان گوتورمك، بیز بونادا تدبیرلر گوره‌میشیك: یوللاریمزکه ایندی چوخ پیس حالدادر اونلاری دوز لتمك ایچون اقدام اولونور مثلا آستارا-اردبیل - صاین قلعه - میاندوآب - زنجان - میانه - تبریز یوللاری دوزه‌لمه‌لیدر. و بو صورتده نچه مین عمله ایشلیه بیلر.

باغباتلیق و زراعت مسئله‌سی گلیب چاتیبدر - کندلیلرنوز زراعت لرینه گیده‌جکلر، بوندان باغبانلیقیه ده، شهرین آباد اولماغی ایچون بیر چوخ عمله ایشلیه ده بیلر. بیزیم آرزوموز بودر که بیکارلیق آرادان گیتسین، بیرده چالیشیریق که بیکار لارین سیاهیسنی دوتاق- ایندی بیکار لیق داد فریادی چوخدور لکن هله بیر احصائیه الده یوخدر بعضی آداملار واردر که آنجاق میزباشندا اوتورماق ایستیرلر و آیری ایشی گورمگه حاضر دگیل. بو نلار پارازیتدرلر. البته حقیقی بیکارلار واردر که کارخانه‌لر باغلی اولماق نتیجه سینده وضعیت لری یاخشی دگیلدر.

باشقا مسئله‌ده عمومیتجه ملی حکومتین دوام و بقاسی ایچوندر. ملی حکومت تاسیس اولدیقدا شعار. بیمز ایالت و ولایت انجمنلری اطرافندا ایدی لکن عملده گوردیك که بو ملی حیاتمزی تامین ایده بیلمیه‌جکدر بیز مجبور اولدیق که ملی مجلس و ملی حکومت یاراداق ایندی گرك بو ملی تشکیلاتی ساخلیق چونکه بو تشکیلات خلقین احتیاجی واسته. دیگی اوزرینه عمله گلیبدر - چاق ملی حکومتی نوزیننکی بیلیر. واونو ساخلاماغی نوزینه بورج بیلیر- اول ده بیر پارا مغرض آداملار دیدیلر که گویا بیز ایران آذربایجانین شورا آذربایجانینا بایشدیرمق ایسته‌ییریك یا اینکه دموکرات فرقه‌سی آذربایجانی سوومت حکومتنه ساتیبدر- لکن بیز گوستردیك که اونلار هامیسی یالاندر عملده ده اونی اثبات ایتدیك. ایندی قیزیل اوردو بورادان گیدیر، هامی بیلیر که قیزیل اوردونون ورودی سبب اولدی که استبداد حکومتی یخیلدی بونا گوره گرك اوندان تشکر ایدك که رضاخانین استبدادی اونون گلمه‌سیله یخیلدی بودا قیزیل اردونین بیزه اولان بویوك خدمتی‌در که ملی اسارتی سیندیردی، هله من دیمیرم که اگر آلمانلار غالب اولوب آذربایجانا گلسیدی‌لر بورادا حتی بیر ایوده قالمازدی - قیزیل اوردو استالینگراد، موسقوا، لنین‌گراد دا استبداد قوشینی سیندیرمسا‌ایدی دنیا خلقلریله برابر خلقمزین آزادلقنی تامین ایلدی و ئولکه‌میز قان دریا سینا دونمکدن خلاص اولدی. و ایندی بواوردو گیدنده گرك آلقیشلارلا اونی یولاسالاق بیز بومدتده گوردیك که قیزیل اوردوچوخ نجابت ومتانت واخلاقلا رفتار ایتدی و اونلارین رفتارو اخلاقی هاموپاسرمشق اولدی. فکرایدین اگر آرتش شاهنشاهی اولسایدی نه ایشلر چیخار داردی وبیر شهره قیزیل اردوکیمی فاتح اولاراق داخل اولسایدی خلقین باشینا نه کیمی فلاکتلر گتیره‌ردی.

قیزیل اوردونون گیتمه‌سی بیزیم ایچون ناگهانی دگیلدر بیز چوخ گوزل بیلیردیك که او اوردو تیز یا گج آلماق وباشهر اشغال ایتکدن اوتری سرحدیمزی کچمه‌مشدر.

اونون مقصدی دنیانی اسارت آلتینا آلماق ایسته‌ین فاشیزمین ایران دا اولان آثارینی ریشه دن کسمك ایدی و بونادا افتخارلاموفق اولوبدر ایران خلقی مخصوصا آذربایجان جماعتی او قهرمان اوردونون بیوك خدمتنی هرگز اونودا بیلمز. خلقمز او اوردونون معنوی کمکینه همیشه منتدار قالاجاقدر. بیز آرزوایدیریك قیزیل اردو همیشه دنیا آزادلقی و دنیا دموقراتلیقینین نگهبانلق وظیفه سنی عهده‌سنده ساخلایاجاقدر.

قیزیل اوردونون گیتمه‌سینی بیز مرتجعلرکیمی استقبال ایتمیریك، بیزاونی احترام وعزتله یولاسالیریق. ارتجاع ایسه اونون گیتمه‌سینده نوزونون ال‌اولونون آچلماسینی آختارمر بیز آچیق دیریك که قیزیل اوردونون گیتمه‌سیله‌مرتجع‌لرچوخدا امیدوار اولماسین، آذربایجان خلقی آلدیقی آزادلقی ساخلاماغا قادر در، قیزیل اوردونون گیتمه‌سیله مرتجع ملتمزین آراده‌سینه الده ایدیلن آزادلقی خلل دار ایتمیه‌جکدر ایندی ملی حکومتمزی گرك ساخلیق آذربایجان خلقی حتی چوخ آزجمعت اولسادا آزادلیقدان دفاع ایده‌جکدر - بونا گوره من سیزدن رای اعتماد ایسته‌ییرم (وکیللر:بیزرای اعتماد یوخ جانمز ومالمزیدا ویره‌جییك) بیز ایندیه قدر ملی آزادلقمزی ساخلامیشیق، بونون سرنجی‌ضامنی فرقه تشکیلاتمزدر- ایندی تبریزده چوخ آزبیر ایو واردرکه اوراهلی ن هیچ اولمازسا بیر نفر دموکرات فرقه‌سیندن اولماسین گرك اوفرقنین رهبرلیگنه اعتراف ایدك بونون ایکنجی ضامنی ده بیزیم فدائیلریمز در اونلار آزبیر مدتده قیام ایتدیلر و ایندی‌ده آزادلقمزین ضامنی درلر. بیزیم فدائیلریمزین تاریخی چوخ یاخین تاریخدر - مصنوعی تشکیلات دگیلدر و اونون تشکیل تاپماسی گیچن حکومتین فشارلاری نتیجه سینده اولوب و ایندیه بونلار ملی حکومتمزین دالیندا دوروماغا حاضر درلر- اونلار زنجاندا ذوالفقاری اردبیل ده، اهرده و باشقا یرلرده اولان مخالف دسته‌لرینی ازدیلر- ایندی بیز فدائیلریمزه امکان ویره‌جییك که کوتان و خیش دالینداایشلیه ایشله عین زماندا تفنگی الریندن یره قویماسینلار تا آذربایجان وار فدائی وار چونکه او آزادلیقی قورویبدر- لکن بو تشکیلاتی ساخلاماق بیرتك فدائی‌لرله اولماز-بیزیم منظم قوشونمزدا گرك اولسون بیز آزبیر زماندا منظم و قدرتلی بیر قوشون تشکیل ایتمیشك اگرایندی بیرکمس اولسادا ترلگه دوزه‌لمه‌جیك قوشون و فدائی‌سی اولمایان بیر ملت هیچوقت آزادلیقی حفظ ایده بیلمز- بیز گرك هر بیرشئی‌دن کسك و فدائیلر و قوشونلا ریمزی قوتلندیرمك.

## سوومت ایران دانیشیقلارینین موفقیتله باشا چاتدیریلماسی

اول صفحه‌دن بقیه

احوال روحیه‌لی سیاستچیلاری سوومت اتفاقی علیهنه تجاوز کار نقشه لر خیالینده ایدیلرسه، ایکنجی دنیا محاربه‌سی زمانی جنوبدان ئولکه مزن حیاتی‌مرکزلرینه ضربه اندیرمك ایچون مرتجع تهران حاکملاری نوز ئولکه‌لرینی هیتلرین‌هجوم میدانینا چویرمگه جهد ایتدیلر. هیتلر چیلرین و اونلارین ایران آگینتلر نین بو حیله گر نقشه‌لری یالنیزسوومت قوشونلارینین ایران تورپاقلارینا داخل ایدیلمه‌سی یولیله پوزولدی.

گیچن بیر ربع عصر عرضنده ایران حاکم دائره لری یوخاریدا گوستریلدیگی کیمی انگلیس وآمریقان شرکتلرینه شمالی ایراندا، بیرچوخ حالاردا ایسه لاپ سوومت-ایران سرحدی یانیندا ئولکه مزین اساس نفت بازاسی اولان باکونین بلاواسطه یاخینلغندا نفت ساحه‌لرینی امتیازه ویرمك یولیله بیر طرفدن سوومت اتفاقی، دیگر طرفدن ایسه انگلتره و آمریقا آراسندا منافع توققوشماسی عمله گتیرمگه جهد ایدمرك دعوالرله خیبث نیتلی و قورخولی اویونلار چیخارمیشلار، عین زماندا ایرانین حاکم دائره‌لری نوز خارجی آقالارنین اراده‌سنی یرینه یتیره‌رك هر ایکی ئولکه آراسندا دوستلق مناسبتلرنین انکشافی و محکملنمه سی ایچون اساسلی الاهمیتی بازا یاراتماق مقصدیله ۱۹۴۴-نجی ایلین پاییزینده، نفت امتیازی حقنده‌کی سوومت تکیفلی رد ایتدیلر.

یاخین کیچمشین بو دلیللرینی نظردن گیچیردیکده حاضرداسوومت اتفاقی ایله ایران آراسندا الده ایدیلمش سازشین مثبت اهمیتی خصوصیله آیدین اولور. شبهه یوخدر که، سوومت اتفاقی ایله ایران آراسنداکی مناسبتلرده ینی بیر دورین باشلامیجنی افاده ایدن بو سازشلر هر ایکی ئولکه‌نین منافعه تماملیه اویوندر.

قورتارمادی

## مملکت خبرلری

اول صفحه‌دن بقیه

### تبریزده پوست وتلغراف وتلفن مدرسه‌سی

پوست وتلغراف وتلفون وزیرلیگی طرفیندن تبریزده آچیلان مدرسه اوچ شعبه‌دن عبارت اولوب الکتر یکی استیده واردر. بومدرسه‌نین تحصیل دوره‌سی بیر ایلدر. هر بیر طلبه‌نین حقوقی آیدا ۳۵تومن اولوب مدرسه‌نی قورتارب ایشه باشلایاندان سونرا اونلارین حقوقی اختصاصینا گوره آرتیریلاجاقدر.

### تبریزده فلاحت مدرسه‌سی آچیلاجاق

زراعت و فلاحت ایچون بیرچه بیکی ومعلوماتلی متخصص مامورلار حاضرلاماق ایچون بوگونلرده فلاحت وزیرلیگی طرفیندن (۲۵۰) قرلیك بیر مدرسه آچیلاجاقدر. بومدرسه‌نین تحصیل دوره‌سی دورت آی اولوب بورادا طلبه‌لره هله‌لیکده آیدا (۳۰) تومن حقوق ویریله جکدر.

قیدایتمك لازمدرکه، مدرسه‌نی قورتاران طلبه‌لر اکینچی، مالدارلیق، باغچیلیق، باراماچیلیق، آریچیلیق صنعتلرینی اوگرندیکدن ادقا هر جور زراعت و فلاحت ماشینلارینی ایشله‌تمك ایچون‌ده علاوه اولاراق نظری و عملی تحصیلات گوره‌جکلردر.

### چگیرتگه ایله مبارزه باشلاندی

موغاندا باش‌ویرمن چگیرتگه آفتی ایله مبارزه آپارماق ایچون فلاحت وزیرلیگی طرفیندن اورایا متخصص مامورلار و لازمی مقداردا دواجات گوندریلمشدر. موغان دوزی بویوك و محترم قوشونموز اولان سوومتلر اتفاقیله بیزیم آراسیزدا مشترك اولدیغیندان، سوومتلر اتفاقیدا بو ایشده‌بزه کمك ایدمرك طیاره و باشقاواسطه‌لر ایله‌چگیرتگه آفتی بوتون. بوتونه یرلیکده دفع ایتمك ایچون عملیاته باشلامیشلاردر

### خامنه ده

۱.. گیچن دوره‌نیزظلمت کیمی قارانلیق اولان اللرینده ارتجاع یانوقی معارف گوشه‌سینده قاعه‌سی نوز منحوس الیرق وسنتی قادی ایله دوتیوش ایدی نیجه که کندلریمیزده دگل شهرلریمیزده بیله مدرسه و یا تیاتر صحنه‌سی تاپلمازایدی، ایندی ایسه حتی کندلریمیزده بیله خلقمیز نوزالی و نوز یولیله صحنه‌لر ومدرسه‌لر تاسیس ایتمگه بویوك بیر هوس و حراوتلی بیر عشق ایله باشلامیشلار در. مثلا (خامنه) محالیندا (داریان) کندینین اهالیسی تمام ذوق و شوقیله جمعه گونی آبین ۲۳ ایندملی حکومتمزه اولان محبتلرندن عشقه گلرك نوز عزیز بالالاری ایچون تهیه ایله دیکلری عرصه‌ده مدرسه‌نین بناسینی آچدیلار.

خامنه محالیندا ۲۴ ساعت تمام باغیش باغیب عموم اکینچی‌لریمیزی سویندیردی.

اعلان

بیر دانه (تهیر) تایلمیشدرصاحبی توکل (اغاراز) نین مدیری آقای تقی شرفیه رجوع ایتسون.

ش۳۳ ۲-۳

آذربایجان مطبعه‌سی

# شانلی آذربایجان

اول صحیفه‌دن بقیه

اعتباری ایله جالب توجه‌دیر. بلکه او شعرلرین ساده و خلق مثللاری ایله اولماسی شاعرین جوشغون قریحه‌سینی داها دا آیدین گوستریر...

اعتمادین «آپاریر» عنوانیندا اولان شعرلرینده بویوک بیر حقیقت گوزه چاریر، بو شعرلرده چوق آیدین بیر مسئله خلقیمیزین سیاسی و اقتصادی حیاتی نقطه نظریندن مجسم اولمیشدیر:

«بیر تماشا ایله بو بوء.ا آجیان
باشمینه:»
«زحمتین من چکیرم‌الدن اغیار
آپاریر!»
«صاریانه دی‌ییرم: گیتمه! یوبول
اوزخولودر!»
سوزیمه باخمیر، اوباندادا چوخ
دار آپاریر»

«بلدان پروانه ایله صحبتی» عنوانیندا اولان شعرلرده اعتمادین ادبی قدرتیندن بیر نمونه اولابیلر، شاعر، بو شعرلرده ادبی بیر موضوعی اوخوجولارین فکرینده بنجوره‌رکن اوخوجولاری وطن پرستلیگین عوالمینه رهبرلیک ایدیر، آخرنجی شعرده تمام وارلیغی وطنده بیلیب دی‌ییر:

«بقاء، حیات، شرف، شان وطن
محبتی‌دیر»
«وطن محبتی عالمده خلقین
عزتی‌دیر!...»

اعتماد اندیبه کیمی چوخ بدیعی اثرلر جامعه‌یه تقدیم ایتمیشدیر.

اعتمادین شعرلرینین هر برینده انسان بیر سرفکری ده‌ه‌تور.

ایندیه کیمی محیطمیزین شرایطی خلقمیزه توز آنا دیللری ایله یازیب اوخوماغا اجازه ویرمدیگی ایچون بیزیم بویوک شاعرلریمیز اوز اثرلرینی انتشار ویرمکدن محروم ایدیلار. بونا گوره بیزیم ادبیاتیمیز دورین بیر انحطاطه دچار اولمیشدیر من گمان ایدیرم که داها بوندان سونرا هیچ بیرسختیتی بیزیم گنیش ادبیاتیمیزی یوز تیزی آلتینداقرار ورمگه امکان تاپا بیلمیجکدیر.

### مبارز شاعریمیز اعتماد ناطقی

§∞§∞§

ورده خلقمیزین ارادمسی سایه‌سینده یارانمیش شرطلر، شاعرلریمیزه یازیجی‌لاریمیزا اوز قریحه و استعدادلاریندان داها آرتیق و لایقنجه استفاده ایتمگه امکان ویره‌جکدیر. اعتمادین اثرلری خلقیمزده اولان اینکاردان بویوک بیر نمونه‌دیر، منجه اعتماد اوز قلمی قدرتیندن لایقنجه استفاده ایتمه‌ییب دیر. من اونو چوخ بدیعی اثرلری یاراتماغا قادیر بیلیرم و بونا گوره ده اعتمادین اندیه کیمی ادبیاتیمیزدا وجوده گلمیش انقلاب و تحولدن لایقنجه استفاده ایتمه‌مگی ایچون اعتراض ایتمک ممکندیر.

بیز سوویت آذربایجانین شاعرلرینین اثرلرینده متنوع شعرلر یئنی سبکلر گوروریک، اونلار ادبیاتدا، شعرده یئنی بیر سبک وجوده گتیرمیشلر حالبوکه بیزیم شاعرلریمیز چوخی فقط قدیم سبکدن استفاده ایدیرلر.

بو، فقط بیزیم محدودیتیمیز سایه‌سینده اولموشدیر بوندان سونرا شاعرلریمیزین و یازیجیلاریمیزین ادبیاتیمیزدا گنیش بیر تحول و انقلاب یاراتاجاقلاری قطعی‌دیر.

خصوصیله بیز اعتماد کیمی قدرتلی شاعرلردن داهادا بویوک بیر اثرلرین خلقیمیزه اتحاف اولوناسینی گوزله‌ییریک...

من اعتمادین شعرلرینین هاموسینی اوخوماغا امکان تاپامادیم، اما اونون شعرلریندن بیر نچه قطعه‌سینی دفعه‌لرله اوخوماغا مجبور اولدوم اونلاری اوخودوقداینده جوشغون دویغولار اویاندی و هر بیرینده‌دن بیر لطافت حس ایتدیم.

خلقیمیز بو کیمی شاعرلرین اثرلرینی گوردیکده دیلیمیزین نه کیمی قدرتلی اولدیغینی دوشونه‌جکلر...

اعتمادین بو آخرنجی مجموعه‌ده‌یازدیغی شعرلرینین چوخی خلقیمیزین مبارزه لریندن اونوداولماز بیر خاطره‌لری تجسم ایتمیشدیر.

اعتماد مبارز بیر شاعردیر که اوز قلمینی و اقتدارینی خلقیمیزین اختیارینا قویوب خلقیمیزین قهرمانلیقلاری‌نین، مبارزه‌لرینین شاهدی اولاراق اوز، موزون شعرلرینده اونلاری آیدینجاسینا گوستریر.

اعتمادین بو آخرنجی اثرلرینده بعضی نکته‌لرده واردیر که منجه شاعرین اونلارا دا بیر نظر سیه احتیاجی واردیر. مثلا «غم ایامه اوغلوم» قطعه‌سینده بو خلق مثلی «توللکی‌ده‌واخلی باغا گیرمز...» تشبیهی مناسب و مورد استعمالی دوز گون دگلدیر...

من امیدوارم که مبارز شاعریمیز اوز آیری اثرلری ایله یاش فارس‌ظم تورده‌دن شوونیستلرین یالانلارین آرادان آپارماق ایچون آیری شاعرلریمیز ایله بوروله‌دان فعالیت ایده‌جکدیر.

### ۲۵ نجی حوزه عضولری طرفیندن فداکارلره ویریلان هدیه‌لر

| | | |
|---|---|---|
| آوادیک هشیان | ۲۵۰ | ریال |
| ماردوس اغاسیاریان | ۲۵۰ | « |
| لئون ماخوداریان | ۲۵۰ | « |
| آرشاویر آواکیان | ۱۵۰ | « |
| سرکیس بوداغیان | ۱۰۰ | « |
| آرداویرو آبوقاوان خاچاطوریان | ۱۰۰ | « |
| هوحانس مارد | ۱۵۰ | « |
| سیمون مقردیچیان | ۵۰ | « |
| لئون گریگوریان | ۵۰ | « |
| ساحاک داوطیان | ۵۰ | « |
| سرکیس ساهاکیان | ۵۰ | « |
| سدراک بطروسیان | ۵۰ | « |
| سورن بابایان | ۵۰ | « |
| آرمناق درهوهانسیان | ۵۰ | « |
| برواند بابایان | ۵۰ | « |
| ساموئون غاریبیان | ۵۰ | « |
| هاگوپ خالاطیان | ۵۰ | « |
| آوادیک آواکیان | ۵۰ | « |
| آندرانیک صباحقلیان | ۵۰ | « |
| میرزا یوغوسیان | ۳۰ | « |
| گورک آواکیان | ۳۰ | « |
| زاوین منتاساکانیان | ۳۰ | « |
| دیگران مالایان | ۳۰ | « |
| ستپان ستپانیدو | ۳۰ | « |

سلیمان امینی

## یاز منی!

یاز منی، اوز یوردومون اوغروندا قربان، یاز منی!
لطف قیل! شوقیمدن آز قالدیم ویرم جان، یاز منی!
من وطن قربانیم منشی! یو با تما، قیل شتاب،
وقت اولوب اوز مطلبیمدن قلبیم اولسون کامیاب
ایله یوب مجنون منی و الله هوای انقلاب
قویمارام دشمن مقدس یوردیمی ایتسین خراب
یاز منی، اوز یوردومون اوغروندا قربان، یاز منی!
لطف قیل! شوقیمدن آز قالدیم ویرم جان، یاز منی!
یاز منی، تاخیره سالما، گیندیلر یولداشلاریم،
غیرت و ناموس، همت کانی، مسلکداشلاریم،
قهرمان، آزادلیغین قدرین بیلن، قارداشلاریم،
با شهامت، با شجاعت، برهنر سرداشلاریم!
یاز منی، اوز یوردومون اوغروندا قربان، یاز منی!
لطف قیل! شوقیمدن آز قالدیم ویرم جان، یاز منی!
آدیمی، تاخیر ایدیب گر یازماسان سن دفتره
لاپ گیدیب آد یازمادان منده، قوشولام لشکره
عاشقم، قربان اولام ناموس پاک آذره
ایلدیریم تک یاغدیرام من گولله‌نی دشمنلره
یازمنی، اوز یوردومون اوغروندا قربان، یاز منی!
لطف قیل! شوقیمدن آز قالدیم ویرم جان، یاز منی!
چوخ زماندیر من وطن عشقینده، بالله یانمیشام
عشقیمین موضوعینی هجرانیله اود لانمیشام
ایده آلی فکرلر له یمدی چوخ آلدانمیشام
سود امرکن یوردومون شان و جلالین قانمیشام
یاز منی، اوز یوردومون اوغروندا قربان، یاز منی!
لطف قیل! شوقیمدن آز قالدیم ویرم جان، یاز منی!
سن منی یاز داوطلب تا ثابت اولسون غیرتیم
آشکار اولسون ایگیتلیک، قهرمانلیق شهرتیم
اوز گوحوصله ظاهر اولسون قوی مقدس نیتیم
من اودام، اوده تسلیم، گیزلینده قالماز عادتیم
یاز منی، اوز یوردومون اوغروندا قربان، یاز منی!
لطف قیل! شوقیمدن آز قالدیم ویرم جان، یاز منی!

حکایه

بکلر حالیلی

## حیاتدا منیم نصیبیم...

۱۰

ارتجاع و دیکتاتور حکومتی‌نین قودوزلامیش نوکرلری، خوشلوقلادیزه چوکوب اوزلرینی تسلیم و اسلحه‌لرینی تحویل ویرمکدن بویون قاچیردیقلاری چتینه قاچی وورو‌شلارایله یاشلاییب و قورتاردی.

دموکرات فرقه‌سینین سینه‌سی، و ایلک چاغیریشینا جواب ویرنلردن بیریسی ده جمال ایدی. او، فرقه‌نین بیاننامه‌سی نشر اولونان گوندن سونرا آیین ۱۵ گونینی بوردا اولاندا ۱۵ گونینی ده مرکزده (تبریزده) اولاردی. تبریزده اولارکن فرقه‌نین بانیلریندن، رهبرلریندن بعضی آذربایجانین دهاستلی اوغوللاریندان تعلیم آلار، بورا گلنده بیزلره تعلیم ویرر و یول گوستره‌ردی. جمالدا عالی بیر همت توکنمز بیر غیرت وار ایدی. او همیشه اوز ملتی‌نین خصوصا زحمتکش طبقه‌نین قیدینه قالار اونلارین دردلرینه چاره آختاراردی. اونون اوره‌گی، همیشه، مظلوملارا قارشو رحم و شفقت، تجاوزکار و خائنلره قارشو نفرت و عداوت، انصاف و مروت صاحبلرینه قارشو ایسه، صداقت و مودت احساساتی ایله دولو اولاردی.

خاطریمدان چیخماز که دی آیینین اوللری، آیدینلیق بیر آخشام ایدی. سحردن آخشامادک نه تاپشیریلمیش یوسنلاری داغیتماق، ده، درملر و تپه‌لرده، فدائی سنگرلرینه گزدیگیم ایچون یورولموش و ازیلمیشدیم. اونا گوره ده استراحت ایتمکده، ایویمیزده، پنجره‌نین قاباغیندا، کیلیم پارچاسیندن اوزه‌ریندن اوزانمیش، باشیمی، تشکین دزی اوسته قویموشدوم. اوجاقدا یاندیریلان اودون ماش اولدوغو جهت‌کابه‌میز توستو ایله دولموش، اونا گوره ده باجیم پنجره‌نی آچمیشدی. آتام ۵۰ یاشندا بیر قاری اولدوغوحالدا اوندا ۲۵ یاشلی گنج بیر قادین روحی و جلدلیگی وار ایدی. او، الدریله منیم باشیمی اوخشایاراق آهسته ـ آهسته میرلدایر، جوانلیق گونلریندن، داها دوغروسو ستارخان دورندن، یادگار اولاراق، یادیندا ساخلادغی، آزادلیق و استقلالیت حقینده قوشولموش ماهنی‌لاردان اوخویور، ظن ایدیرمکه اوخودوقجا قلبینده ظاهر ایدن احساساتین شدتیندن گوزلری ده یاشاریردی. لاکن من اونون نه باطنی احساساتیندن و نه ده منه قارشو ایتدیگی ظاهری نوازشیندن هیچ بیرشی حس ایتمیردم. من فقط، فقط گوزلریمی، گویون گوزللیگی و پارلاقی الان آیین اوزینه تیکمیشدیم. قضاده قوزیده زینه اوشاپان آغ بولود تکه‌ده سیرایله مواظبه‌لیلاری سیر ایدیردم. اونلار هر آیین قاباغندان کچرکن، منیم عالمیمده گویون اوزینه، بیر زینت ویرمیش اولوردی. من آیین حرکتینی آشکار جانینا گوروب، داهادا دقتله باخیر، باخدیقجادا واله و حیران اولوردم. بو زمان خیالیمده، اوشاقلارده ایشتدیگیم سلیمان خالچاسینی خاطرلاییر، او خالچانین‌دا حرکتی، بو آیین حرکتی کیمی اولدوغونو تصوریمه گتیریردیم. نه اولایدی سن بو آی سلیمانین خالچاسی و منده سلیمان اولایدیم، گویون اوزینی ایله گزیب، یئر کره‌سینین هر طرفینه نظر سالایدیم خلقینی آزاد و خوشبخت‌لیک ایله یاشادان اولکه‌لره گلر، چیچکر، سه‌ییب، اسارت و بدبختلیک ایله یاشادان اولکه‌لره اونلار و آلاولار سه‌پیدیم، دییه‌دوشونور و معناسیز اولان بودوشونجه‌دن معنوی بیر ذوق و روحانی بیر لذت آلیردیم.

www.iranarchive.com

شماره ۱۷۴ ایکنجی دوره

آذربایجان

۱۶ آوریل ۱۹۴۶

## یالان شایعه‌لر

اول صفحه‌دن بقیه

ملی حکومت فقط خلقیمیزین احتیاجلاری و ایدآللاری اوزه‌رینده تشکیل تاپمیشدیر.

بیز خلقیمیزین میللرجه ایاق آلتینا دوشوب آرادان گئتمیش حقوقلارینی فراموش ایده بیلمه‌ریک و اونلاردان هیچ وسیله ایله گوز یوماریق.

بیزیم قانونی طلبلاریمیزین مقابلینده طهران حکومتی زبون و آلمان میلیتاریزمینین دموکراسی قوه‌لرینین قارشی سیندا دیز چوکدیگی بیر زماندا، آذربایجان خلقینی توپ و تفنگ و زهرلی سونگولر ایله تعزمک، محو ایتمک، ینی‌دن اسارت زنجیرینده ساخلاییب توزنه قول ایتمک ایسته‌ییردی!

آذربایجان خلقی کئچمیشی اونوتمایاراق اؤز آزادلیغینی حفظ ایتمه‌سینی اؤز ملی قدرتینه باغلی بیلیر: آذربایجان خلقی وقتنده طهران حکومتینه اؤز سوزلرینی دمیشدیر. طهران اینده هله‌ده یالان شایعه‌لر و مرموز سوزلر ایله خلقی اغفال ایتمکدن چکینمه‌میشدیر.

طهران حکومتی بیلمه‌لیدیر که «او گورمن آقاجلاری گوره کیمک گیبلر» یالان خبرلرین انتشاری ونتیجه‌سی آذربایجان خلقینین نظرینجه «جلک اعصاب» دیمکدیر. آذربایجان حکومتی مبارزه‌لریمیزین قوجاغیندا یاراندیغی ایچون اعصاب جنگینه اهمیت ویرمه‌میشدیر و ویرمه‌یه‌جکدیر. خلقه دایاناان بیر حکومتی یالان شایعه‌لر ایله مرعوب ایتمک اولمز، خلق اؤز آزادلیغینی ساخلاماق ایچون بو خبرلری ایشیتدیکجه داها آرتیق فداکارلیق گوستریب اؤز فرقه و حکومتینی داها صیقی، داها محکم بیر صورتده توپلامالیدیر.

ایندی آذربایجان خلقی تمامیله ایاغا قالخمیشدیر، شهرلر و قصبه‌لرده یاشان دموکرات و آزادی خواهلار اؤز شهرلرینی قلعه حالینا سالماغا باشلامیشلار، خلق اینسه دیگینی آلمیش و آلدیغینی ساخلاماق یولوندا هیچ بیر فداکارلیقدان صرف نظر ایتمه‌یه‌جکدیر.

طهران رجالی اگر آذربایجان ایله دانیشماق ایسترسه صداقت و دوغرولیق یولو ایله ایرلی گلملیدیر. یالان شایعه‌لر و حیله گرانه تدبیرلر بشیمانلیقدان باشقا نتیجه ویره بیلمز.

# آذربایجان کندلیلر کنگره‌سینده

اول صفحه‌دن بقیه

فرقه‌سی آغیر مبارزه‌لردن سونرا باشارا بیلدی که، زحمتکشلر دایاناراق ملی حکومتی قورسین. حقیقتاً دیمک اولار که، بو حکومتی آذربایجان زحمتکشلری و کندلیلری وجوده گتیریب‌دیر. بونا گوره‌ده آذربایجان دموکرات فرقه‌سی و آذربایجان ملی حکومتی سعی ایدیب و ایده‌جک که ارتجاع پنجه‌سی آلتینده ازیلمیش آذربایجان زحمتکش کندلیلرینین ضایع اولموش حقوقلارینی تامین ایتسین آلقشلار.

هله فرقه‌میزین بیرنجی مجلسنده بیر‌نجی مسئله یئر بولگوسی قید اولونمیشدی آذربایجان دموکرات فرقه‌سی رهبرلیگی آلتینده ملی حکومتیمیز بو موقع یتیشدی که، اونی عملده‌ده ادا ایتدی. ملی حکومت یئر بولگوسی لایحه‌سینی محاکمه ویردی و مجلس ملی‌ده اونی تصویب ایتدی دولت اولیجه نظرده آلدی که، میاندوآب خالصه‌لرینی کندلیلره بولسون ولی گوردی که، بو آز مقدار او کندلیلر آراسیندا بیر شئی اولا بیلمز. آنجاق دولت بو نتیجه‌یه یئتیشدی که، آقا محمدخان قاجار دورمسینده کی بیر قسمت یئرلر دولتین اله ایدی اونلارین هاموسنی کندلیلر آراسیندا تقسیم ایتسین. آذربایجاندا پهلوی دوره‌سینده بیر چوخ قاجار طایفه‌سی دورنده بیر چوخ یئرلری کندلیلرین اللریندن چیخاریب، خوشلاری گلدیکلری آداملارا باغیشلامیشلار. مثلاً اگر بیر حاجی شاهدن بدنین باخشی گلمه‌دی اونا بیر کند باغیشلاردیلار. بوندان باشقا رضاخان دورنده‌ده بیر عده یئرلر خالصه‌آدینا اعلان اولونور و چوخ اوجوز قیمتلره ساتیلدی. ایندی گوره‌ک بو ملکلر نه وضعیته تیاردی؟ رضاخان، او کهنه مولکلوردن استعفا ویردی. مازاندرانین بیر قسمت یئرلرینی مفته اله گتیریب اؤز گدیکی ایچون بیر خزینه دوزلتسین. بونا گوره‌ده دوره‌سینده اولان قولچوماقلاری راضی سالماقدان اؤتری بو ایشه اقدام ایتدی و دیمک اولارکه، بو خالصه آدینا ساتیلان یئرلری اونلارا «بوغ‌اغی» ویردی.

اینده آذربایجان ملتی بو اجحافا داها آرتیق دوزه بیلمه‌زدی زیرا آذربایجانلی گوروردی بیر قسمت یئرلره خالصه، طبیعی، بازخرید و انتقالی آد قویوب، او یئرلری حقلی یئر صاحبی اولان کندلیلرین اللریندن چیخاردیب بیر عده مفتخوارلار غصب ایدیبلر. آذربایجان ملی حکومتی ۱۳۲۴ نجی ایل بهمن آیینین ۲۷ سینده خالصه‌لرین بولونمه‌سیندن اؤتری مجلس ملی‌یه بیر لایحه تقدیم ایتدی و مجلس ملی‌ده تصویب ایتدی. بو قانون تصویب اولان کیمی فلاحت وزارتی

او یئرلرین بولگوسینه باشلادی.

فلاحت وزارتی اول نظرده دوتدی که، یئر بولگوسینی بیر منظم نقشه اوزی ایله اجرا ایتسین، حتی تمام کندلره مهندسلر گوندرسین. لاکین بیز دوشوندک که بوندان اؤتری چوخ وقت لازمدیر. بونا گوره فلاحت وزارتی قرار آلدی که، هر کنده بیر نماینده گوندرسین و او نماینده‌لرین رهبرلیگی آلتیندا کندلرین آغ‌سققاللاریندان بیر کمیسیون تشکیل تاپیب بولگویه باشلاسینلار. بو اصول ایله او یئرلر که، ایندییه قدر تقسیم اولونوب چوخ بویوک و رضایتبخش نتیجه‌لر الده ایتدیک.

خوصا، میاندوآبدا و ساراب‌دا یئر بولگوسی بو قایدا دیدیگیمیز کیمی بولوندی و هامی راضی قالدی و آیری یئرلرده‌ده بولگو جریاندادیر.

بیز امید ایدیریک که تمام کندلرده بو ایش تئزلیکله اجرا اولوناجاق. نتیجه‌ده که آدی یادلکدا دیدی که املاکلری کندلردن اکینچیلر قوپوب اونا گوره‌ده گرک هر کندلینین یئری اولا و آزاد یاشایا.

البته کندلرده اولان امنیه‌لرین تجاوزلرینی گوروب‌سیز که خوش نتیجه ظلم ایدیردیلر. نتیجه‌ده که ظالملارین مباشری اولان اسماعیل طلوعی گئدیب کندده بیر قیزین ناموسینا تجاوز ایدیب و بواسطه کندخدانین بویونونا سالیب املاکلره پول ویرمکله بیچاره‌نی باشی آشاغا آسدیرمیشدی. ولی ایندی بوجور اسماعیل طلوعی کیمی آداملار منیم یانیما گلیب، عریضه ویریرلر که، بیزیم یئرلری بولمه‌یین و قره‌لاره یئر ویرمه‌یین بیزیم یئرلر خیردا مالکدیر. لاکین بیلمه‌لی‌ک گرک هاموسینین یئری اولسون و هامو آزاد یاشاسین (گورولتولو آلقشلار) بو جور ایشلری گرک سیزه مراجعه ایتمه‌میش اؤزونوز حل ایدیب، قره‌لره یئر قویوز ویره‌سیز که هامو آزاد و خوشبخت یاشاسین.

سیز گرک بولونن یئرلرین آز یا چوخینا باخماییب، آنجاق اونلاردان حد اکثر استفاده آپارماغی ایره‌لی سوره‌سیز. مثلاً: آرپا — بوغدانین عوضینده پامبوق و چای کیمی صنعتی و قیمتلی شئیلر اکه‌سیز. بیر کندلره متخصصلر گوندره‌جه‌ییک سیز گرک اونلاردان نعمات آلاسیز.

بیر عده مرتجع و خلق دشمنلری بیزیم یئر بولگوموزی مالکیتی لغو ایتمک کیمی آدلاندیریرلار. حالبوکی بیز مالکیتی لغو ایتمیریک. بیز او یئرلرکه، بولونوبدور گرک کنده دفتر اوزیله اونلارین حسابینا یازیلاجاق. هر کس خالصه یئرینی آلدقدان‌ن سونرا ویردیگی پولی اونلارین گلیرلریندن قازانمایا، اونون پولی ویریله‌جک.

مالکلره بهره‌و ویریله‌جک. ایندی آدی یادگان اولونوب که، بهره‌وار سینده تصویب اولونوب سیزین ایچون اوخوناجاق و اوخوناندا اولوناجاقلار دان سوای هیچ‌جور بهره ویریلمه‌یه‌جک.

خالصه‌لرین و مصادره اولونموش یئرلرین اجره‌سینده اولان باغلار، ده‌گیرمانلار و تقسیمه گلمه‌یه‌ن شئیلر بولونمه‌یه‌جکلر. بو کیمی‌لری کندلرده مدرسه و مریضخانه‌لار دوزولدیلمه‌سینه اختصاص ویریله‌جکدیر. اولاگرک کندلرده‌ده‌بیش عدد تختخالی مریضخانه‌لر اولسون. بیرده اکین موضوعیدیر. دموکراسی بیر اؤلکه‌ده هر کس اگر اودا بیچر، اونا گوره‌ده یئر بولگوسیندن قاباق اکیلن یئرلرین محصولی اکه‌نه یئتیشه‌جکدیر.

بیرده آغاجلاردان خواهش ایدیرم گئدیب قاجان اربابلارین آغاجلارینین آغاجلارینی کسمه‌سینلر. آغاجی کسمکدن‌سه میوه‌سیندن استفاده ایدین. هر کس بیر میوه‌لی آغاجی کسرسه، بیر آذربایجانلینین باشینی کسمیش حساب اولونور. چونکه اونلار آذربایجانین ثروتی‌دیر هر کس بو ایشی گورموش اولسا او آذربایجاندا خیانت ایدیر. هامی گرک مالک اولا. آذربایجان حکومتی هر کسه هر قدر یئر ویروب اونی هیچ کس، هیچ قدرت، کندلیلردن آلا بیلمز.

آلقشلار. بیز گرک قره‌لره آذربایجان داغلاسیب آذ یوخدان سونرا انشاءالله هامی آغ‌ارب و آغ گونه چیخاجاقدیر. آلقشلار. بیز بیزه کومک ایدین که هامی اکینجی و خوشبخت یاشاسین. هر کس که آذربایجاندا یاشاییر گرک یاخشی و وارلی یاشاسین.

قره‌بیر بیزه خوشبخت یاشاماق یولون اورگه‌دیر. هاموز کندلروزه سلامت گئدیب بهره‌نچیلیقلا یئرلروزی بولون ملی حکومت سیزین سعادتوزی تامین ایده‌جکدیر. آلقشلار.

اورتاره‌دی

### دنیا خبرلری

اول صفحه‌دن بقیه

**شوروی دولتی ایله چه‌خوسلاواکی دولتینین تجارت معاهده‌سی**

تهران. شوروی دولتی ایله چه‌خوسلاواکی دولتی آراسیندا بیر تجارت معاهده‌سی امضالانیب که مدتی بیر ایلدیر. بو معاهده‌نین موجبنجه شوروی دولتی ماشین آلات ویریب عوضینده ایسه معدن محصولی، داش کومور، و یاشیق آلاجاقدیر.

**گیزلین آلمان جوانلار تشکیلاتی کشف اولونوبدور**

تهران. آلمانانین فرانسه طرفیندن اشغال اولونان منطقه‌سینده سون زمانلاردا بیر گیزلین آلمان جوانلار تشکیلاتی کشف اولونوبدور.

**باتاویادا**

تهران. باتاویادان گلن خبره گوره ((ساماراتق)) واقعا ناحیه‌لرده شدتلی توقشمالار گئدیر.

**شوروی دولتی قوچان تلگراف خطینی ایران دولتینه ویرمیشدیر**

تهران. شوروی دولتی قوچان تلگراف خطینی ایران دولتینه تحویل ویریب.

**شوروی قوشونلاری منجیلی بوشالدیبلار**

تهران. فروردینین ۲۰ سینده شوروی قوشونلاری منجیلی بوشالدیب و ایران دولتینه تحویل ویریبلر.

### دقت

آذربایجان ملی رادیو استاسیونوندان تبریز شهرینده خبر آلانلارا اخطار اولینور که تبریز رادیوسیندان خبر آلان موقع رادیو استاسیونین قوه‌لی اولدیغنا گوره آنتین‌لرینی آچسینلار.

### اعلان

بیر دانا ۲۱ آذر مدالی ایتیرمیشم هر کس تاپسا وزارت داخله‌ده منه ویرسین ۵۰ تومن انعام آلسین.

ش ۳۶ عبداله اسنقی

## آقای یدّاله کلانتری

سیزین فداکارلیقلاریزه قدردانه آذربایجان خلق فرمانده‌لیگی طرفیندن یاورلیک درجه‌سیله تلطیف اولوندوغوزی آذربایجان دموقرات فرقه‌سینین مرکزی کمیته‌سی نامیندن تبریک و گله‌جکده موفقیتوزی آرزو ایدیرم.

آذربایجان دموقرات فرقه‌سینین مرکزی کمیته‌سی صدر معاونی. پادگان

آذربایجان قدیم تاریخیندن

یازانی: فریدون ابراهیمی

بو یاخین گونلرده ساتیشا بوراخیلاجاقدیر.

www.iran-archive.com

شماره ۱۷۵ ایکنجی دوره

۴شنبه ۲۸ فروردین ۱۳۲۵

قیمتی ۵۰ دینار

| آبونه | ایلیك | ۱۲۰ | ریال |
|---|---|---|---|
| ۶ | آیده | ۶۵ | « |
| ۳ | « | ۳۵ | « |

AZOH

# آذربایجان

مدیر :
فتحی خشگنابی

اداره‌نین محلی ستارخان خیابانی

بو روزنامه آذربایجان دموکرات فرقه‌سینین اورغانیدر

## ملت محکمه‌سینده

گئچمیش حکومتین استثمارچیلاری ظلم وتعدی‌لری ایللر بویی دوام ایتدی. بیکده‌ن سونرا خلقیمیزین قیامی ایله سون تاپدی.

طهران حکومتی آذربایجان خلقینین قیامیندن وحشته دوشدیکده، وار قوه‌سی ایله بو نهضتی خفه‌لییب و ۵ ملیون بیر ملتین حقوقین ایاق آلتینا سالماق ایسته‌ییردی...

خلقمیز طهران حکومتینین آغیر شرطلرینی آرادان قالدیرماق ایچون آیاغا قالخدیقدان سونرا شدتلی مبارزه‌لرله بیر اوزون تاریخی فاجعه‌یه خاتمه وردی.

بیز ملی حکومتی قوردوغیمیز زمان تهران حکومتی مختلف یوللار ایله حیله گرانه بیر صورتده چوق رحمسیز جمیعه بیزیم آزادلیغیمیزی خفه‌لمك صددینه گلمیشدر.

طهران حکومتینین طرفیندن اونون استعماری نیت‌لرینین اجرا ایدیجی مأمورلاری آذربایجانین آزاد اولماغیندان قورخوردیلار، چونکه آذربایجان خلقی‌نین هر بیر فشارین قارشی‌سیندا صبر وتحملی اولدیغی کیمی بو قدرده آجیقلی‌در، بونا گورمه‌ایدی

که بو مأمورلار، که فقط اسلحه‌سیز ملتی اولدیرمك و اونلارین حقوقلارین محو ایتمك قهرمانی ! ایدیلار آذربایجان خلقینین آیاغا قالخماغیندان تیتره‌ییردیلر. اونلار اوز سلاح‌لارینا قارا حلاییب وحرزادی زور وگوجه باغلی بیلیردیلر.

اجنبی لرین صداقتلی نوکری اولان آقای ارفع آذربایجانی ابدی اولاراق مستعمره شکلینده ساخلاماق ایچون لیاقتلی ! نشینلر ایتمکله امپریالیزم دائره‌لرینه «عرض ارادت» ایتمك ایسته‌ییردی...

اوجمله‌دن ملی حکومتیمیز وجوده گلن موقعده اوز همکارلارینین وجودیندن ارومیه‌ده استفاده ایده‌رك آذربایجانین بو حساس قطعه‌سینده بویوك فاجعه‌لری توره‌تمکه موفق اولدی.

سرهنك زنگنه ۴ نجی استانین قاباقکی استانداری و ارومیه پادگانی‌نین فرماندهی، سرهنك نوربخش ارومیه ژاندارمری‌سینین فرماندهی و اونون اویری همکارلاری‌یرلیکده ارومیه‌ده واونون اطرافیندا سلاحسیز

بقیه‌سی ۴نجی صحیفه‌ده

## آذربایجان مدعی العمومی ارومیه جانیلری بارەسنده جزا طلب ایدیر.

# ادعانامه‌نین متنی

گوی‌تپه ودیزاتاقا کندینده آذر آیینین ۲۵ نده ژاندارملار طرفیندن وحشیانه صورتده تیرباران ایدیلنلر. سولدان ساغا ۱۸ یاشلی کرشون موراج خانواده‌سینین آتاسی ۷۰ یاشلی علی عیوضین ۱۵ یاشلی قیزی جوده اونون ۱۳ یاشندا اوغلی جان ۳۰ یاشلی اوغلی شومول ۷۰ یاشندا آروادی مریم

آذر آیینین ۲۶ سیندا گوی‌تپه کندینده ژاندارملار طرفیندن اولدیریلنلردن ۱۰ یاشلی بابا غورون و اونون ۸۰ یاشلی آناسی کیسا

سرهنك احمد زنگنه سابق ۴ نجی استانین استانداری و ارومیه پادگانینین فرماندهی سرهنك علی اکبر نوربخش، ۴نجی استانین ژاندارمری فرماندهی وسرگرد قاسم بهاروند ارومیه پادگانینین ستاد رئیسی که آذر آیینین ۲۸ ندن توقیف و فعلا صحرائی محکمه‌نین حضوریندە دیرلر متهم دیرلر که اوز رسمی مقام و موقعیت‌لریندن سوء استفاده ایده‌رك آذربایجان خلقی اوز مقدراتینی الده ایتمك ایچون قدم ایدن زمان ارومیه شهرینین داخلینده و هابئه بو شهرین اطرافیندا اولان بیرجمعیت کندلرده بویوك فجایع توره‌دیب و هئچ گورونمه‌میش بیر ترور و دسته‌جمعی قتللره مبادرت ایتمشلر.

گوستریلن متهملرین هدفی بوفجایعی توره‌دیب و توسعه ویرمکدن آذربایجان خلقینین ملی نهضتینی آرادان آپارماق اولموشدر. بونلار اوز شوم هدف لرینه چاتماقدان اوتری نه فقط شهر داخلینده و اطراف کندلرده‌ده مسلح ژاندارملاردان و سربازلاردان استفاده ایتمشدیرلر بلکه تانك و مسلسل وسیله‌سیله سلاح سیز و آزادیخواه خلقی اولدورمکدن چکینمه‌میشلر :

سلاح سیز خلقی تانك وجنگی عراده‌لر آلتیندا ازمك، اوشاقلاری، آروادلاری، جوان قیزلاری و قوجا کیشیلری بیرحمانه نابود ایتمك ۴ نجی استانین سابق قوشون و ژاندارمری باشچیلارینین ان قهرمانی عملیاتی ! حساب اولونور.

خصوصیله بو اشخاص اوزمنفور و شوم هدف‌لرینه چاتماق مقصدی ایله ارومیه‌ده ساکن اولان مختلف ملیت‌لر آراسیندا ترور ایجاد ایدیب و بو وسیله ایله قدیم عداوت‌لری تجدید و ارومیه‌ده ساکن اولان ملت لرین الیله بیر بیرین آرادان آپارماق فکرینده اولموشدرلار.

حرمتلی قاضی‌لرین ذهنی روشن اولماقدان اوتری بیر نیچه فقره توره‌دیلن مسیز جنایت لردن ادعانامه‌ده درج ایدیلیر :

بقیه‌سی ۲نجی صحیفه‌ده

## آذربایجان کندلیلر کنگره‌سینده

آقای بادگان : اکنچی قاردا‌شلار! او قانونلار که بورادا تصویب اولونوب کندلره گوندریلیر، اونلارین حیاته گئچیریلمه سینده بیر پارا اشتباه‌لارین عمله گلمه‌سین دییه بیز بو بویوك کنگره‌نی چاغیردیق که مسئله‌نی یاخیندان سیزینله حل ایدك. نتیجه‌ده دیرلره‌ ایشیتمك‌ها‌را گورمك ها‌را: سیزده گیدیب یئرلریزده بو مسئله‌نی بورادا حل اولونان کیمی یولداشلاریزا یئتیره‌سیز.

فرقه‌میز تولکه‌میزین اقتصادی وضعیتی کند تصرفاتی اوزه‌ر ینده قوروب. چونکه بیزیم اقتصادیاتیمیزی زراعت تشکیل ویریر. بیز اگر ایسته‌یك اقتصادی وضعیتمیزی محکملندیرمك ایچون مجبوریك که کندلیلریمیزی آیاقلاندیراق، تا بو تولکه‌ده‌ ملتیمیزین اقتصادی‌ قوه‌سی محکملنسین.

البته بونی کهنه مرتجعلر دوشونه بیلمیردیلر، مالکلریمزده ایسته‌میردیلر دوشونسینلر. بونا گوره‌ده تولکه‌میز گونی‌ـ گوندن افلاسه اوغرا‌ییردی. هاموتین بیلدیگی کیمی بیز یاشایشمیزدا لازم اولان صنعتی مالالارین چوخینی خارجدن آلیرق، حتی کاغذکه فرآیمیزی اونین اوستینده یازیریق اونودا خارجدن گتیریرلك.

بقیه‌سی ۲نجی صحیفه‌ده

## سرهنك زنگنه نین محاکمه‌سی

بو ۳ گون ساعت ۳ گون اورتادان صونرا فردوسی مدرسه‌سی سالونیندا ارومیه خلقینین قتل عامیندا مستقیم و غیر مستقیم صورتده اشتراك ایدن افسرلرین آچیق محاکمه‌سی اولاجاقدر.

## مملکت خبرلری

### تبریزده. حربی تعلیم

دوشنبه گونی فروردین آیینین ۲۶ سیندا بنی ملی میدانندا آذربایجان دموکرات فرقه‌سینین تبریز شهر کومیته‌سینین ۷ نجی حوزه‌سیندن ۶۵۰ نفر فرقه عضولری ۶ دن ۸ه قدر ۱ نجی حوزه‌دن ۳۰۰ نفر ساعت ۲ دن ۴ ه قدر ۲ نجی ۲۰۰ نفر ساعت ۴ دن ۶ یه قدر حربی تعلیم گچیمشدر

بقیه‌سی ۴نجی صحیفه‌ده

## سوو‌ت ایران دانیشیقلارینین موفقیتله باشا چاتدیریلماسی

سووت. ایران دانیشیقلارینین نتیجه‌لری نه اینکه هرایکی تولکه نین اجتماعیتی طرفیندن، عین‌زماندا بوتون دنیاده بین الخلق اسکداشلیغین محکملنمه‌سی و انکشافی دوستلارینین طرفیندن‌ده‌ممنونیتله قارشیلاناجاقدر. سووت ـ ایران مناسبتلرینین نظامه سالینماسی خصوصیله اوناگوره‌ ویوك اهمیته مالکدرکه، سون زمانلار ایران مسئله‌سی آدلانان بو مسئله‌نی صنعی صورتده شیشیرتمك ایچون آز تشبثلر ایدیلمیردی. بو تشبثلردن مقصد باغلیجا اولاراق، سووت اتفاقی ایله ایران آراسیندا مذاکره ایدیلن مسئله‌لرین مثبت صورتده

بقیه‌سی ۳نجی صحیفه‌ده

www.iran-archive.com

# ادعا نامه‌نین متنی

اول صفحه‌دن بقیه

## ارومیه شهرینین داخلینده

آذر آیینین ۱۵ ندن، آقای کامکار ارومیه آذربایجان دموکرات فرقه‌سینین کمیته عضوینین منزلنده دموکرات فرقه‌سی‌نین نماینده و سرهنگ زنگنه ارتش رئیسی و استاندار، سرهنگ نور بخش ژاندارمری رئیسی و سرهنگ داروغه شهربانی رئیسی آراسیندا آذربایجانین اخیر نهضتنه راجع و قان توکولمه‌دن جلوگیرلیک ایتمک خصوصندا ۳ دفعه مذاکره و مصاحبه اولمیشدر سرهنگلر هر اوچی سوز ویریرلر که‌قان توکولمه‌دن جلوگیرلیق ایدیب و تبریز پادگانی کیمی عمل ایتسونلر بونلا بیله آذر آیینین ۲۴ نده تاسوعا گونی سرهنگ زنگنه‌نین امری ایله آرتش وژاندارم اوملری شهرده موضع دوتوب. سنگر قزیب و شهردن خارجده‌کی فدائیلره توپ و تانگ ایله حمله ایدیب آذرین ۲۴-۲۵ ای تاسوعا و عاشورا گونی او کندلری که فدائیلر اورادا جمع اولموشدولار توپا باغلیوب ۵۰۰ دن آرتیق کیشی آرواد و اوشاق اولدوردیلر و ۵۰ دن آرتیق یارالی اولوبدر آذرین ۲۴ ده صبح ساعت ۸ ده جلیل وهاب زاده و آزادوطن ارومیه کمیته‌سینین عضولری شهربانی رئیسی ایله‌قان توکولمه‌دن جلوگیرلیق اولماق بارەسینده مذاکره ایتدیکدن صونرا هیچ بیرنتیجه حاصل اولمامیشدر. همان گون ساعت ۱۲ ده آقایان کامکار - وهاب زاده - آزاد وطن و تمدن دموکرات فرقه‌سی طرفندن سرهنگ زنگنه ایله ملاقات ایدیب تذکر ویریرلر که تبریز آرتشی تسلیم اولاندان صونرا ارومیه پادگانی‌نین قان توکمه‌سی بی‌ربطدر سرهنگ جواب ویریبدر که او تبریزه مطیع دگل و مرکزین امری ایله گرک فدائیلری قلع وقمع ایتسون و فرقه‌نماینده‌لری عنقریب دیب گرک اسلحه‌نی تسلیم ایده. اونلار بو جلسه‌دن مراجعت ایده‌رکن پادگان افرادی اونلارا بیر اندازلیق ایتمک ایسته‌دیکده شهربانی رئیسی اونلارین یانیندا اولماغا جهت موفق اولمامیشدرلار آذرین ۲۴ دی آخشام و ۲۵ ی - تاسوعا و عاشورا گونی. آرتش ژاندارم مامورلاری ترور ایتمگه باشلاییب ۴۰ دان آرتیق آدل سلاری شهرین ایچینده دموکرات و آزادیخواه آدی ایله ئولدوردیلر او آداملار که تانی‌بیرمیشلار کوچه‌لرده گیدنده و یا ایولریندن چیقاردیب تیرباران ایدیلر. و اونلاردان که ظنین ایمشلر. اونلاری تفتیش ایدیب هرکسدن دموکرات فرقه‌سی‌نین کارتی و یاکاغذی جیبیب ئولدورویلر که بواولدورولمیشلردن اونلار که ایندیه کیمی معلوم اولوب عبارتدرلر:

صمد فند ۳۰ یاشیندا تلگراف خانه عضوی دموکرات فرقه‌سینین فعال عضولریندن - ابراهیم فرهنگ ایکرمی دوورت یاشیندا خواربار اداره‌سنین عضوی - علی اکبر عمی‌ملکدار اوجاکیشی - عبدالمحمد ماشینی خاصی‌ساز - اسماعیل عبدالله اوغلی کارگر ۳۰ یاشیندا - حاجعلی جمال آبادی اکینجی - بایرامعلی خبرگیر قوجاکیشی - رجب ابوجی و اونین نوکری - کربلائی تیمور شاطر - آوانس جانشیان ۷۰ یاشیندا کیشی که اونین تقصیری فقط بوایمیش اوغلی دموکرات دور - معصوم دلال معصوم اوغلی - میرزا آقا عربلوکند. ی‌نین دموکرات حوزه‌سنین ناظمی که شهره گلمشدر و فرقه کارتی اونین جیبیندن چیقمشدر - حسن وردست. سیفعلی اکینجی - فرهاد عرابچی و اونون اوغلی - جارچاوکندی نین ملاسی که شهره گلمشدر و اونون جیبیندن دموکرات کارتی چیخمیشدی - حسین توریق قاماکینجی - سوره‌ن شوفر و اونون شاگردی - هاشم قاسم و عسکر یوسفی اوچ قارداش - عبد الرحیم جهانبخش - الله قلی اکینجی - علی ایرانخواه سرایدار - عبدالله اسدی باغدار - مصطفی هفت آسیابی - صفر بابا زاده اکینجی - سیفعلی غفاری کارگر - بابا داریوش ملکدار ویلسون سرکیس و غلام نوکر.

بو ایشلرین هاموسندان عجیب، محمود عمادی نین ترور ایله ئلیدر. عمادی ارومیه‌نین عمده مالکی باخشیده‌لا معروف بیر آدام ایدی اوندان تمام عمرنین مدتنده بیر آدام اینجیمه‌میشدر نه حزب توده و نه دموکرات فرقه‌سینه داخل اولمامیشدر !! - او بدبختین ایرادی فقط بوایمیش. بیر نچه وقت بوندان قاباق جبهه آزادی‌ده عضویمش و بیرده تاسوعا گونی بیر نچه نفریطرف آداملاردان بهر جبه تعیین ایدیب اورادا قان توکمه‌دن جلوگیرلیق ایتمک بارەسینده سرهنگ زنگنه‌یی نصیحت ایله‌مک خصوصنده صحبت ایتمیشلر - عمادی ده او آداملارین بیریسی ایمیش - علاوه سرهنگ زنگنه نین امری ایله بو ایکی گونده اون نیشدن آرتیق دموکراتلارین ایولرین غارت ایتمشلر که او جمله‌دن غارت دیلر - محمد جهانبخش - یعقوب کارگر - علی اسلامبول - محمد نجی - الله‌وردی لال - حسین مشهدی اوغلی - علی رسولی پیشاپنده - عبدالله مدی باغدار - عبدالله داه کارگر - و علی اکبر اعزازی کمیته دفترداری - ایولره و دموکرات فرقه‌سنین کلوبی اوقدر گلوله آتیلار و مسلسله باغلاییلار که کلوبین تابلوسی تیکه تیکه اولوب. اورتارمادی

۳۶ یاشلی دموکرات فرقه‌سینین عضوی میرزجواد آذر آینی ۲۴ نده چارباش کدینده ژاندارملار طرفندن گولله‌لنمیشدر تیرباران ایدیلدیکدن صولرا‌انی‌ کلب جسدنین اوستوندن کچمیشدر.

ژاندارملار طرفیندن تیرباران ایدیلمیش دموکراتلاریی جسدلاری خسرو طاطوسیان و جوارش رستم اوف

# آذربایجان کندلیلر کنگره‌سینده

اول صفحه‌دن بقیه

بیز اگر آلتی ایل بوندان قاباق باشاشمیزی نظردن کنچیرسک! گوره‌ریک که، ایندی نه قدر ترقی ایتمیشیک. داها دیرو سی او وقت خوراکی الیمیز ایله یئیردیک‌سه ایندی قشق و چنگال ایشله‌دیریک، بیز باشاشمزدا بیر چوخ یئنیلیکلره صاحب اولماغمیزا باخمایاراق طرز استحصالیمزدا ایسه هچ جور دەگیشیکلیک اولمایب، بلکه گون‌به‌گون دالی گیتمیشیک. بیز آذربایجانین هچ بیر کندینی تاپا بیلمه‌ریز که اونون ایندی که نفوسی نئچه ایل بوندان قاباقکیندان آز اولمایا.

تهران مرتجع حکومتی بونادا فکر ویرمیردی. آنجاق بیزیم حکومتیمیز خلقین دوغما اولادلاریندان اولدیغینا گوره خلقمیزین راحت‌لیگینی و سعادتینی ایستەییر. ایندی اگر بیز اقتصادی یئرومیزی اساسلی تدبیرلر ایله یوز ایلدن صونرا بئله دوشه جەییک. اونا گوره‌ده گرک بیز کندلیلریمیزی اوماتلندیریب، چوره کندیرمه‌لییک که بو وسیله ایله ده وطنیمیزین اقتصادی حیاتی نورلا. نسین. بیز یاخین گلمه‌کده ملت لرایله سازشه گیب فلاحت بانگی توسطیله اونلارین یئرلرینی آلیب کندلیلریمیزه ویره‌جه‌ییک ایندی بو بارەده آقای دکتر مهتاش کافی درجه‌ده ایضاحات ویردی.

مالک وزارع آراسیندا بهره خصوصنده مجلس ملی میز طرفیندن قانون تصویب اولونوب که، ایندی اونی سیزین اوچون اوخویوب و تشریح ایده‌جه‌ییک. اولاً تهران مجلسی بو خصوصدا ایندی یه‌قدر هیچ بیر تغییر ویره بیلمه میشدر. هم ۲۵ ایل بوندان قاباق ایراندا گیبو و متر واحد اولچو قبول اولوندیغی حالدا ایندی ایراندا و هابئله آذربایجاندا یوز جور اولچو واردر ایندی‌ده بهره بردارلیقدا ایکی یوز جوره‌دیر. عمومیتله هر شیئی بو جور هرج و مرج‌در توله گلمیش او مرتجع حکومته (هامو بیرسئله محو اولسون) او مرتجع حکومتین ایشینین ایچریسیندن بیرینی دوز تاپماق اولماز.

اونا گوره‌ده بیزیم فلاحت وزیر یمز حکومتمیزین تشکیلینین اولینده مالکلر اتحادیه و فرقه نماینده‌لری ایله بیرلیکده بیرجلسه تشکیل ویریب و مالکلرین راضیلیغی ایله بیر لایحه تنظیم ایدیب ملی مجلسه تقدیم ایتدی که بوتون آذربایجاندا بیرجور بهره بردارلیق اولسون مجلس ملی میزده بو قانونی تصویب ایتدی.

آقای بادگان تصویب اولونموش قانونی اوخویوب و تشریح ایتدیکدن صونرا یئنده نطقینه ادامه ویریب و دیدی:

ایندی نئچه گوندیر که، تهران رادیوسی و روزنامه‌لری های‌کوی سالیبلار که قوام‌السلطنه ده بیر پارا اصلاحاتا باشلییر. لاکین گوره‌جکسینیز که آلتی آی، بیر ایل کندلره مامورگیده‌جک آخیردا دا بیر شئی چیخمایاجاق. مجلس ملی میز خلقین ئوزیندن تشکیل تاپدیغی ایچون خلقین‌ده احتیاجینی بیلیر. مثلا فلاحت وزیریمز آقای دکتر مهتاش ئوزی اسکولی و بیر کندلی عائله‌سیندن‌در. اونا گوره‌ده اونلارین رشته‌سی خلقین ایچریسیندن‌در.

۲۱ آذرده‌که مجلس ملی میز تشکیل تاپیب او وقتدن دوورد آی دوورت گون گچیر. بو مدتده ۴۰ دان متجاوز قانون وضع ایدیبدر. بونلارین هاموسیدا خلقین ان یاخین احتیاجی اولان موضوعلاردر. مسئله بورادادرکه، بیز گرک ئوز قویدیغمیز قانونلارا احترام ایده‌ک. بیزیم مجلس ملی میزده هیچ وقت ائله بیر قانون وضع اولونمایاجاق که، خلقمیزین یوزده هشتادینی تشکیل ایدن کندلیلریمزین منافعنی حفظ ایتمەسین. بونا گوره‌ده گرک کندلیلریمیز اونلارین محافظی اولسونلار. من سیزی امین ایدیرم که، بو نهضتده آذربایجانلیلار اثبات ایتدیلر که، اونلار لایقدرلار ئوز حیاتلارینی ایسته‌دیکلری کیمی قورسونلار: یاشاسین آذربایجانین غیرتلی و شجاع خلقی. (آلقشلار)

ایندیه قدر تهران مرتجع حکومتی آذربایجان ملتی دیمه‌گه دیلری گلمیردی. بیزی آنجاق آذربایجان اهالیسی آدلاندیریردیلار. اما بیز اثبات ایتدیک که، بیز ئوزومز بیر ملتیک، دیلیمز، ادبیاتمز، مدنیتمز و آداب رسوماتیمز واردر. بیزیم دوورت آیدا گوردیگیمیز ایشلری اونلار دوورت مین ایلده گورمیشلر. تهران مرتجعلری فقط ایندیه قدر ئولی لرتین سوموکلرین افتخار ایدیب آلتی مین ایللیک تاریخ ادعاسی ایدیرلر.

باخمایاراق که، کندلرده سعی ایدیلر بوراگلن نماینده‌لری سوادلی آداملاردان انتخاب ایتسینلر. لکن حاضرداکی نماینده‌لرین یوزده دوخسان بئشی سوادسیزدیلار. شبهه یوخدر، خلقمز دوورت ایل بوترتیب ایله یاشایاندان صونرا آذربایجان دنیانین ان گوزل و ان مترقی ئولکه‌لریندن اولاجاقدر. قوی آذربایجان خلقی آز مدتدن صونرا اثبات ایتسین که، آذربایجاندا بیر نفرده اولسون سوادسیز قالمایاجاقدر.

ایندی آذربایجان خلقی گرک گلمه‌جک نسلین گوزونون بببه‌گی اولان آزادلیغنی محکم ساخلاسین (هامو بیر سسله جان و مالیمزلا حاضریق)

آزاد یاشاماق ایسته‌ین بیرملت گرک ئولومه حاضر اولسون.

یاشاسین آذربایجانین ملی مجلسی و ملی دولتی (آلقشلار)

یاشاسین آذربایجان خلقنه و ملی دولتمزه رهبرلیک ایدن آذربایجان دموکرات فرقه‌سی (گورولتولی آلقشلار. هورا ـ هورا...)

www.iran-archive.com

## سووەت ایران دانیشیقلارینین موفقیتله باشا چاتدیریلماسی

اول صفحه‌دن بقیه

تشبث ائتمه‌سی ممکن قدر چتینلشدیرمکدن عبارت ایدی.

معلوم اولدیغی کیمی بیرلشمش ملتلر تشکیلاتینین لوندون توپلانیشیندا «ایران مسئله‌سنی» امنیت شوراسینین مذاکره‌سنه قویماق طلبی غرضسیز صورتده بوشا چیخدی. سووەت نماینده‌لری بوجور تکلیفلرین اساسسیز و معناسیز اولدیغنی میدانا چیخاراراق آیدین و آشکار شکلده اثبات ایتدیلر که، سووەت ـ ایران مسئله‌لری، بو ایشده منافعی اولان ایکی تولکه آراسندا بلاواسطه دانیشیقلار آپاریلماسی یولیله موفقیتله حل ایدیله بیلەر. لاکن لوندون توپلانیشلاریندان سونرا امنیت شوراسینین سووەت‌ـایران ایشنه مداخله ائتمه‌سی ایچون یئنی بیر قوت و عنادلا جهدلر ایدیلمگه باشلاندی.

بهانه اولاراق، سووەت قوشونلارینین ایراندا قالماسندان استفاده ایدیلدی. یری گلمیشکن دیمک لازمدر که، بو قوشونلار اورایا هله ۱۹۴۱ نجی ایل آوغوستون ۲۵ ـ نده ۱۹۲۱ ـ نجی ایل مقاوله‌سنین ۶ ـ نجی ماده‌سی اساسنده داخل ایدیلمشدی که، همین مقاوله، سووەت اتفاقی علیهنه حربی چیخشلار ایچون ایرانین بیر میدانه چئوریلمه‌سی تهلکه‌سی باش وئردیگی حاللاردا اوزینی مدافعه مقصدیله قوشونلارینی ایران توپراقلارینا داخل ائتمگه سووەت اتفاقنا حقوق وئریرکده در. ۱۹۱۹ ـ نجی ایلده سووەت قفقازی، باکو و سووەت قاسپی ساحللرینه دائر تجاوزکار نقشه‌لر حاضرلایان قابینه‌نین ترکیبنده اولان حکیمی تهران حکومتی باشندا دوردیغی بیر زماندا ایرانین مرتجع حاکم دائره‌لرینین حقیقی نیتلرینه قارشی سووەت حکومتینین اعتماد سله‌مه‌سی ایچون محکم اساسلاری اولدیغنی کیم انکار ائده بیلەر؟ بونی خاطرلاتماق کفایتدر که، همین حکیمی سووەت ـ ایران مناسبتلری محیطنی زهرله‌مک ایچون الیندن گلنی ایدەرک ۱۹۴۶ ـ نجی ایلین فیورالینا قدر ایران حکومتینین باشندا دورموردی.

جناب قوامین باشچیلیق ائتدیگی یئنی ایران حکومتینین هر ایکی تولکه آراسندا خیرخواه قونشولوق مناسبتلری قورماق آرزوسی گوستردیگنه سووەت اتفاقی ایناندیقدان سونرا سووەت قوشونلارینین ایراندان چیخاریلمالاری حقنده‌کی مسئله‌نین مثبت حل ایدیلمه‌سی ایچون امکان یاراندی. بونا گوره «ایران مسئله‌سنین» ۲۵ مارتدا نیو‌یورقدا تزه ایشه باشلایان امنیت شوراسندا قویولماسی ایچون داها آز اساس وار ایدی.

هله مارتین ۲۴ ـ نده اعلان ایدیلدی که، ایران حکومتی ایله الده ایدیلن راضیلیغا گوره تولکه‌ده قالان سووەت قوشونلارینین چیخاریلماسی باشلانمشدر و بو ۵ ـ ۶ هفته عرضنده قورتارا بیلەر. امنیت شوراسندا سووەت اتفاقنین نماینده‌سی اولان غروموقو یولداشین ۲۶ مارتدا ایدیلن و بوگون اعلان ایدیلمش بیاناتندان گوروندیگی کیمی سووەت حکومتی ایران مسئله‌سنین امنیت شوراسندا مذاکره‌یه قویولماسینین دوغری اولمادیغنی گوستریر و بو مسئله‌نین مذاکره‌دن چیخاریلماسنی تاکید ایدیردی. امنیت شوراسی بو تکلیفله راضیلاشمادی. سونراکی حادثه‌لر ایسه بیر طرفدن سووەت حکومتی تکلیفنین بوتون دوغرولغنی، دیگر طرفدن ایسه امنیت شوراسنین حرکتینین سهو و غیری قانونی اولدیغنی اثبات ایتدی.

بو مسئله‌نین قویولماسی بیرلشمش ملتلر تشکیلاتینین نظامنامه‌سنه، خصوصیله اونون بین الخلق صلحی و امنیتی حفظ ایتمگی تهدید ایده بیله‌جک مناقشه‌لرین مذاکره‌سی امنیت شوراسنین وظیفه‌سی اولدیغنی بیان ایدن ۳۴ ـ نجی ماده‌سنه داهادا ضد ایدی. لاکن مگر آیدین دگل میدر که، هر ایکی تولکه آراسندا، حلده دانیشیقلار گئدن سووەت اتفاقی ایله ایران آراسنداکی مناسبتلرده بین الخلق صلحی و امنیتی تهدید ایده‌جک هیچ بیر شئی یوخ ایدی و اولادا بیلمه‌زدی.

بونا گوره ایران مسئله‌سنین شورادا مذاکره‌سی ایچون امنیت شوراسنین هیچ بیر اساسی یوخ ایدی و یوخدور.

همچنین مایین ۶ ـ سنده ایران مسئله‌سنین مذاکره‌سنی دوام ایتدیرمک ایچون امنیت شوراسنین ۴ آپریل تاریخلی قراری تمامیله اساسسیزدر و بیرلشمش ملتلر تشکیلاتینین نظامنامه‌سنه داها ضد در.

هر ایکی تولکه آراسندا سازش الده ایدیلمه‌سنی چتینلشدیرمک ایچون خارجی قوه‌لرین ایتدیکلری بوتون جهدلره باخمایاراق سووەت‌ـایران دانیشیقلارینین یکونندا الده ایدیلمش مثبت نتیجه‌لر عبرت آمیز بیر درس در. دیگر تولکه‌لرله متقابل آنلاشما الده ایتمک ایچون دیگر دولتلرله خیرخواه قونشولوق، دوستلق مناسبتلری قورماق ایچون، عمومی صلح و امنیت ایشی خیرینه اولاراق بین الخلق امکداشلیغی محکم‌لندیرمک ایچون سووەت اتفاقنین دونمز اراده‌سی بیر داها آیدین و آشکار اولاراق نمایش ایدیلمشدر.

(۸ آپریل تاریخلی «پراودا» غزته‌سنین باش مقاله‌سی).

### ۳۵ نجی حوزه عضولری طرفیندن فدائیلره وئریلن هدیه‌لر

| | |
|---|---|
| دیگران مقردیچیان | ۳۰ |
| هامبارسوم واردانیان | ۳۰ |
| آرشاق عزاریان | ۳۰ |
| هاروطیون آلازیان | ۳۰ |
| سرکیس هیپیان | ۳۰ |
| عازار مارسقیان | [illegible] |
| هامرایت بطروسیان | ۳۰ |
| واردان هوهانسیان | ۱۰ |
| دردادمنیک جهانیان | ۳۰ |
| هامبارسوم مقردیچیان | ۳۰ |
| آوادیت واردانیان | ۱۰ |
| سرکیس قاریلیان | ۱۰ |
| هاماق خوشانیان | ۱۰ |
| سوقرات هایراپتیان | ۱۰ |
| دکتور کاروتی | ۵۰ |

آذربایجان مطبعه‌سی

ع. م. قوسی

## آذربایجانین ملی داستانلاری

۲۲

آغام باباخان بابا، قورخورام دوگوش وقتی سنی دوتالار، گوزل باشین غالطه گلر، آغ بیرچکلی آنام اوغول دییب آغلایا، باشیم بختی قران دییب بوزلایه. آتانین تولومی اوغول ایچون عیب اولور، بابا قایت ایوبوه گیت، قاری آنام قارشیدا گلسه، منی سندن سوروشسا، بابا دوغری خبرویر، دینه سنون اوغلین دوستاق در، آغ الی دالیندا باغلی در، قره صحم آغ بوینه تاخلی در.

منیم آنام منیم ایچون آغلامسین، بیر آیدا گلممسم ایکی آی باخسین، ایکی آیدا گلممسم اوچ آی باخسین، اوچنجی آیدا گلمه‌سم، ئولدیگیمی او وقت بیلسین، یادلاری حلالیمه دستور ویرسین، آتا منیم ایچون گوگ گییب قره سارینسین، اغوز اتلی یاسیمی دوتسین، منیم باشیمسنین یولیندا قربان اولسین، گری دون بابا.

خان قران دییر: اوغول ای اوغول، گوجلی بلیم قوتلی اوغول قارا گوزلریم ایشقی اوغول، سن گیدملی، سنی سلن یک اوغوللر، آغ چقاردی قره گیدی، قازه سنزدر از گلنمه، آغ چقاردی قره گیدی قاری آنان قان باش توکدی، قدیب اوینه گیتسم، آغ یوزلو آنا قارشو گلیب اوغول دیسه، منیم ناموسیم چیکمز اوغول.

قران ینه دییر: مامان قاری، آتان قاری، سندن سونرا قدر بیزه اوغول ویرمز، ویرسه اسه سنوزیرین دوتابیلمز، گوگده قره بولوط اولوب کافرین اوزه‌رینه گوروولدارم، آغ یلدرم اولوب شاخارام کافره اود سالیب یاندیرارام، دوقوزوبی سر بیرینه سارارام، وورشمدن دوگشمدن عالمی دولد رارام، یاراداندان الله‌دن مدد.

آتنن یره سلدی، آخار سودن آبدست آلدی، آغ لیلی یره قویدی نماز قیلدی، آغلادی، قادر تاریدن حاجت دیله‌دی، محمده صلوات گتوردی، یالینز کافره آت سالدی قیلیج ووردی، بیر زه‌ن باخشی ساواش ایله‌دی، بیرساعتده کافره اوچ کره آت سالدی.

ناگاه گوزی ایدانه قیلیج توخیندی قره قانی شوریلدادی گوزنه یندی یوزی اوسته یره دوشدی. بونی اوزون قران خاتونی قرالی قالمادی، قرق اینجه بیللی قیز یانه آلدی، آتینه مندی قیلیجین سالدی، باشینه تاجی قران گمدی دیه، قرانه یقین گلدی قران حلالینی تانیمادی.

بو محلده اغوز بگلری بیر بیر یتدی، قران اوزرینه یدق اولدلر آخار سودن آبدست آلدلر، ایکی رکعت نماز قیلدلر، آدی گوزگملی محمده صلوات گتوردلر، بیر تکاف کافره آت سالدلر قلیج ووردلر اوگون بیر قامت ساوش اولدی میدان دولی نوش اولدی، قیلمش بیر گونی اولدی، یت توکرن توکر تکمن آیرلمادی، کافر قاچدی، دره‌لرده کافره قرقین دوشدی، اون مین کافرکیمی قیرلدی کیمی دوتولدی.

## اعلان

آقایان ساهاکیان ـ حاجی میرزامحمد حسین مجتهدی ـ حاجی حسن حاجی رضا تاجی لار و حاجی محمدعلی تاجی تولارینی خلق مشتی تاتیدیب و آذربایجاندان گدیلر علهذا اولاردن اموال منقول و غیرمنقول کمسیون مصادره طرفندن توقیف اولوب و هر کس اولارا بورجلی در کمسیون اجرای مصادره‌یه رجوع ائتملی در.

ش ۲۷

اجرا کمسیونی

حکایه

بکلر حاتیلی

## حیاتدا منیم نصیبیم ...

۱۱

بو حالدا کوچه‌دن منی بیر قرین چاغیردیغینی ایشیتجک خیال عالمیندن آییلوب قوری آیاغا دوردوم «غریبین سینه لوختاییر» دیه آتام دیللندی من قاپی یا دوغرو گیدرکن. «غریب!» دیه چاغیردم. «هه، منم، قاپویا گل» دیه جواب ایشیتدیم. قاپونی آچوب «یوبور گوردوک بس نیه تک گلیبسن؟» دیه سوردوم. «یوخ اوتورماغا گلمه‌میشم، سنی چاغیرماغا گلمیشم» دیدی. «خیر اولا؟ نه ایش وار؟» «انشاء الله خیر اولاجاق، جمال آقا سنی چاغیریر». «آغا جمال؟ تبریزدن گلدی؟» «بلی گلدی». «نه وقت؟» «ایله، گون باتان موقع ایدی». «گیدک» دییوب اوزیمی ایویمزه طرف چئویردم و چاغیردیم. «آنا! جانا!» «من گیدیرم آقا جمال گیله». «جمال هچه‌ردن گلیب؟» «بلی». «غریب دییور که گلیبدر». «باخشی دای، بیلیرم، توزین یئل، گیدیرسن گیت».

بیز یولا دوشدیک. گیتدیک، جمال گیله چاتدیق. ایوه داخل اولدوقدا، کندن بیر چوخ کیشیلرینی داها دوغ و سو، آزادلیق یولونون فدائیلرینی اولاردا گوردم. جمال دانیشیر اونلاردا قولاق آسیردیلار. سلام وئریب ایلیری یئتریدیم. گوروشوب و بیر بیریمزین احوالیمیزی سوردوقدان سونرا من ده بیر طرفده اوتوردوم. اوینده سوزنه دوام ایدرک دیدی:

«ایندی‌یه‌دک بیزیم تولکه میزده، فیودال، خالیق و مطلقیت اصول اداره‌سی دوام ایتمیشدر. بیز گندلیلر ۱۶ نجی عصرین قوللاری کیمی، مرتجع اربابلارین و تجاوزکار دولت مامورلارینین ظلم و فشاری آلتیندا آغیر، دوزولمز و جوره‌جی بیر حیات کیچیرمیشیک. اونلار، بیزلردن حقسیزلیکله سایسیز حسابسیز مالیاتلار و مختلف وئرگیلر آلیر، بیزلری، آج، چیلاق و بیرتیکه چوره‌گه محتاج قویوردولار، یایین ایستی گونلرینین قاباغندا، بدنیمیز یانیر، قاپ قارا قارالیردی. قیشین سویوق هوالاریندا شاختالارین قاباغندا دونوردوق. بو زحمتلرین مقابلینده. قازاندیغمیز چوره‌گی یاوان اولاراق قارنمیز دویونجا قدر ییه بیلمیردیک. اکدیکیمیز بوغدا، یئدیگیمیز بوغدا اولدوغو حالدا ییدیگیمیز آرپا و داری چوره‌گیندن باشقا آیری بیرشئی دگیلدی محصولیمیز باغ، قایدق اولدوغو حالدا اولمایمیز آنجاق توردشوموش آیراندان عبارت ایدی: سیماهرداندن بیر مختصر نارضایلق مشاهده ایتدیکلری زمان ناحق اولاراق بیزلری دوور، یارالایر حبس ایدیر وبعضا ئولدوریردیلر و حتی وحشیجه‌سینه ناموسوموزا بئله تجاوز ایدیردیلر. اونلارین ایندییه کیمی کندیمیزده توره‌تدیکلری وحشت و جنایتلر و آزادلیق حرکاتینه قوشوآیاردیقلاری قتلی و تجمع مبارزه‌لر سایماقلا قورتارماسی حادثه‌لردن دگلدر. بیز کندلیلر آرتیق بو قدر انصافسیزلیغا و عدالتسیزلیگه صبر ایدمه بیلمدیک. شهرلریمیزده یاشایان و بیزلردن بدتر فشار و تضییقه معروض قالان کارگر قارداشلاریمیزلا بیرلشدیک. ال اله وئردیک و استبدادین یئنیلمزسی خراب اولموش یاسینی ووروب اوچوردوق. شهرینده، ایللر بویی آرزوسنی چکدیکیمیز، تاریخلر بویی حسرتینده قالدیغیمیز دموکرات بیر دولت و ملی بیر حکومتین یاسینی تیکدیک. بیز، بو دولتی خلقیمیزین قانی باهاسینا اولاراق یاراتدیق. بونی اوداکی نه‌قدر فداکارلیق گوستردیکسه، بوندان سونرا اونی مدافعه ایتمک اوغروندا، اوندان داهادا آرتیق فداکارلیق ایده‌ب.

شماره ۱۷۵ ایکنجی دوره

# آذربایجان

۱۷ آوریل ۱۹۴۶

ح . س

## ملی قوه میزه

### دایانمالی یق

ملی حکومتمیزین قورولوشوندان بش آیدان آرتیق کیچمه‌بیب‌که، او، ئوز دوتدیغی دوزگون یول، آچیق هدف وگوتوردیکی بویوک قدملرله ئوز ملتنین سعادتی بچون آیدین هدفه دوغرو گیتدیگیندن خلقیمیزین درین اعتمادین جلب ایدیبدی.

ملی حکومتمیز سوزله دگل بلکه عمل اوزره ولکه‌میزین تمام ایشلرینده وبویوک دگیشیکلیکلر وجوده گتیرب‌وجداً اعتراف ایتمک اولارکه، بش آیدا، بش ایللیک نتیجه‌یه نائل اولا بیلمیشدر. بوناقلیتلر بن حامیسی خلقمیزین یاردیمیله وجوده گلیب واونون فطری استعداد و لیاقتی سایه‌سینده دوام ایده‌جکدر.

آذربایجان خلقینی ایگرمی‌دورت ایل ترور و وحشت حالینده ساخلا یب اونون‌وارلیغین الیندن‌آلان و اونی مادی‌و معنوی‌یاشایشا محتاج ایده‌ن و دیلینی و ملیتنی‌اهانتله یاد ایده‌نلر بو موفقیتلری گوردیکده کور اولاجاقلاری حتمی‌در.

تاریخ صحیفه‌لری آذربایجان خلقینین لیاقتی، شهامتی و هابئه اونون قهرمان و فداکار اوغول‌لار جامعه‌یه تقدیم ایتمه‌سیله دولیدور.

میدیاللار زمانیندان باشلاییب ستارخان‌انقلابینا قدر تمام‌تاریخلری ورقه‌یین. ایرانده ظهوره گلن‌بوتون اهمیتلی حادثه‌لرده چوخ بویوک شهامت و شرافتله باشدان جاندان گیچه‌رک فداکارلیق گوستره‌ن‌بالینز خلقمیز اولموشدور.

آذربایجان خلقینین ئوز فطری لیاقتی سایه‌سینده در‌که، او، چوروموش ارتجاع حکومتینین‌بورو‌سینی کوکیندن قازیب اونون یئرینده بش‌آی کیمی آز بیر زماندا جوان و محکم دموقراسی اصولی اوزره بیر تشکیلات‌یاراتدی. بونونلا برابر نه تک ایگرمی‌ایللیک‌خرابکارلیقلاری آرادان قالدیریب بلکه بوتون ساحه لرده عملی دگیشیکلیکلر ایله ئوز خلقینین آسایش و رفاهینی وجوده گتیرمیشدیر.

ایندی آذربایجان‌خلقی‌ئوز ملی حکومتین قوروب وآزادلیغینی اله آلمیشدر. اما بونا قناعت‌ایده بیلمز بلکه ئوز حرمتلی باش وزیرینین دیدیگی کیمی « آزادلیغی آلماق آساندور، اما اونی ساخلاماق چتین در » درسینی همیشه ئوزینه شعار قرار ویریب و اونون حفظینده‌ده چالیشاجاقدر.

آذربایجان خلقی ئوز گیچمیش افتخارلی تاریخیندن الهام آلاراق قهرمان و فداکار اوغول‌لارینین بیلکلرینین گوجینه ملی اوخونینی

## مملکت خبرلری

اول صفحه‌دن بقیه

تعلیم زمانی باش وزیریمز و فرقه‌مز صدری آقای پیشه‌وری ملی میدانا شریف گتیریب، فرقه عضولرینین تئوری و تجربه‌وی حربی تعلیم‌لرینی یاخیندان یازدید ایتدیلر.

### فلاحت احصائیه دفترچه‌سی

گیچمیش فاسد و تنبل دولت زمانی کندلریمیزین فلاحت احصائیه‌سی (یعنی استاتیستیق) فلاحت اداره‌لرینده هیچ یوخیدی.

لاکن ایندی فلاحت وزیرلیگی طرفیندن کندلریمیزین دوزگون اولاراق، احصائیه‌سینی الده ایتمک ایچون ۱۵ مین احصائیه دفترچه‌سی حاضرلانیب آذربایجاندا اولان (۷) مین کنده گوندریلمیشدر. بو احصائیه دفترچه‌لری هر کنده مامورلار ویرلی اهالی واسطه‌سیله او کندین اکینه‌جک یرلری، اوتلاقلاری، سولاری، میشه‌لری باغلاری، ایولری باشقا ساحه‌لری و نفوسلاری یازیلیب فلاحت وزارتینه قایتارلاجاقدر. بیله‌لیکله فلاحت وزیرلیگی کندلرین وضعیتیله صحیح بیر وضعیله تانیش اولاجاقدر.

### اوغلان‌لار‌دانشسرا سیندا

دوشنبه گونی فروردین آیینین ۲۶ سیندا آخشام ساعت ۴ر۴۰ دقیقه‌دن ۶ر۴۰ دقیقه‌یه قدر آذربایجان دموکرات فرقه‌سینین‌تبریز‌شهر کمیته‌سی صدرمعاونی و آذربایجان‌مجلس ملی‌سین کاتبی آقای ولائی افسرلر مدرسه‌سینین جوان محصللرینه ملی قوشون‌واونون وظیفه‌لری‌موضوعوندا کنفرانس ویردیلر درس مضمونی روزنامه‌میزین گله‌جک نمره‌لرینده درج و منتشر اولاجاقدر

### اسکو دا

خصوصی مخبریمزدن

۲۳ ر ۱ ر ۲۵ ده سحر ساعت ۵ر ۱۰ دا حرمتلی باش وزیریمز آقای پیشه‌وری سرهنگ میلانیان دا، معیتلرینده اولاراق اوسکویه وارد اولوب محلی‌قومیته‌یه، شهر اداره‌سینه و محلی‌حکومت عمارتینه گیدیب رسیدگیلیک ایتدیلر.

سونرا بلدیه سالونیندا اوسکو قومیته‌سینین صدری طرفیندن‌اهلینین مختلف طبقه‌لری حضوری ایله فدائیلرین سایینا یتیشیب اورادا حاضر اولانلارا‌بعضی اظهارات بویوراندان سونرا، شاپور مدرسه‌سینه گیدیب مدرسه‌نین‌محوطه‌سینده‌حربی تعلیمات آپاران فدائیلرین تعلیماتلارینی یاخیندان گورمک‌ایسته‌دیکده، فدائیلر طرفیندن‌عسکری‌احترام‌ایله‌قارشیلاندیلر. سوگیلی باش وزیریمزی گورمک‌ایچون مدرسه‌نین حیه‌تینده توپلانان (۵۰۰) نفردن یوخاری اولان جمعیت‌طرفیندن اوسکوملیمی

تشکیل ویردی. ایندی بویوکدن کیچیگه کیمی ئوز قوشونوندان و ملی حکومتین دوتدیغی دوزگون یول و آچیق هدفیندن‌ده همیشه نتیجه‌لیق ایده‌جگینه آند ایچمیشدر.

آقای هنرپرور، باش وزیریمزه تبریک و خوش گلدیکلرینی عرض ایتدیکده گوروشلی آلقیشلارو اوراسلری ایله، خلقیمز ئوز دویغو و صحبتلرینی بیلدیردیکدن‌سونرا باش وزیریمز ساعت ۵ر ۱۱ اوسکودن حرکت ایتدیلر.

### اوسگوده

اوسکونون داغ انگیزده واقع اولان شاپور مدرسه‌سنین طبیعی محوطه‌سی ایندی‌یه قدر خراب و پریشان بیر حالدا قالمیشدی، اسکو معارفینین تشویقی و محصللرین همتیله هر طرفینه بوگونلرده آغاج اکیلدیکیندن گله‌جکده چوخ گوزل بیر منظره‌یه مالک اولاجاقدر.

ئوز آتا یوردیمزا صاحب اولدیغیمیزا گوره خلقمیز‌ئوز الیله‌یاراتدیغی ملی دولتینین گوستریشیله هر ساحه ده اولدیغی کیمی ئولکه‌مزین عمرانینا و آباد‌لیغینا‌دا شروع اولونمشدر او جمله‌دن اوسکو‌جماعتی‌نین همتی و بلدیه انجمنی نین تشویقی اثری اولاراق اوسکودمینی . . . بی‌بنالرین تیکیلمه‌سینه باشلانیلمیشدر.

### عدلیه ده

عدلیه اداره‌سینه یتیشن معلوماته گوره، مرندین یاخینلیغیندا اولان (عومار) کندینده بیر منازعه نتیجه سینده ۹ نفر ئولوب و بیر نفرده‌سی یارالیبدر. مرند محکمه‌سینین‌رئیسی محلی‌تحقیقات ایچون همان کنده گیدیبدر بو حادثه نین جدیتنه‌تحقیقاتی دوام ایتمکده‌در.

$$$$

اصفهلان کندینده اولان محلی قومیته‌نین تحویلداری حاجی محمد گیجه وقتی یولدا گیدرکن نیچه نفر اوغری طرفیندن آغیر بیر صورتده یارالانمیشدر. بو آدام ایندی شوروی مریضخانه سینده‌تحت معالجه‌ده در. بو قضیه‌نین محلی تحقیقاتی اچون مدعی عموم‌لیک طرفیندن آقای مستنطق همان کنده گوندریلمیشدر.

### علمدار و گرگرده

خصوصی مخبریمزدن:

علمدارداکی مخبریمز گیچن گون یازدیغیمیز (عومار) کندینین حادثه‌سی خصوصیندا یازیرکه:

قره داغ محالیندا (عومار) کندینده میر التفات آقازاده آلتی نفری گولله ایله ئولدوروب و ۱۱ نفرده یارالیبدر قضیه مرند عدلیه‌سی و جلفا علمدار نظمیه‌سی‌طرفیندن تعقیب اولونماقدادر.

۲۴ ر ۱ ر ۲۵ ده علمداردا تازه تیکیلمیش تیاتر صحنه سینده، جلفا و علمدار آذوراِل هیئتی طرفیندن بیر نیچه پرده تیاتر و قونسرت ویریلمشدر. بو تماشالره یرلی و اطراف اهالیسیندن (۴۰۰) نفردن آرتیق تماشاچی اشتراک ایتمیشدیلر و بو ۵۰۰ نفرلیک [illegible] شیخ محمد خیابانی) آدینا [illegible] اولونموشدور.

## ملت‌محکمه‌سینده

اول صفحه‌دن بقیه

خلقین عمومی قلبنده مستقیم و غیر مستقیم‌صورتده ان‌موثر عامللر اولموشدرلار.

اونلار ئوز اربابلارینین منحوس نقشه‌لرینی‌اورومیه‌ده‌اجرا ایتمک‌ایچون بویوک قان ئوکمکدن حتی آرواد لاری، اوشاقلاری، قوجا کیشیلری بوروماک یاندیریجی بیر شکیلده ئولدیرمکدن چکینمه‌میشدیلر.

اونلارین جانیلری طهران‌حکومتینین‌حکمرانلیغی دوریندن‌اوتردو. لماز بیرخاطره واردر؛

ایندی مقدماتی تحقیقات دقیق صورتده قورتاردیقدان سونرا اونلارین محاکمه‌سی باشلانیر.

آلینان معلوماته گوره بو محاکمه آچیق صورتده دوام ایده‌جکدر. بوتون آذربایجان‌خلقی، سونگولر ایله یارچالانمیش معصوم اوشاقلارین آتالاری، ئوز جوان اوغلانلارینین قاتلی جسدلرینی گورن جوان گلین‌لر بو محکمه‌نین تشکیل تاپماسینی‌طلب ایدیرلر.

اونلار، ملی محکمه‌ده محاکمه اولونوب جزالاناجاقلار. قوی خلقین حقوقینی پایمال ایده‌ن رحمسیز امپریالیزم نوکرلاری ملت محکمه‌لرینده قانونی جزالارین گورسینلر:

قوی اوپرینجی وحشی انسانلار دوشونسینلر که، بیزیم ملتیمز اونلارین مینلرجه جانیلرینین قارشیسیندا اونلارین‌محاکمه‌سینی‌قانونی‌محکمه‌لرده عمله گتیریب و بونلا رحمسیز حکمرانلارین عدالتسیز قانونلارینی لغوایدیر: بو محکمه عدالت‌محکمه‌سی در. آذربایجان خلقی هرایشی عدالت ایله انجام ویریب ئوز تاریخی شرفینی هر بیر زماندا حفظ ایتمیشدر.

### سلماسدان

خصوصی مخبریمزدن: شنبه گونی سوویت اتفاقیله مدنی رابطه ساخلایان جمعیتین‌سلماس شعبه‌سی‌طرفیندن بلدیه سالونوندا‌طنطنه‌لی بیرقونفرانس تشکیل ویریلیب بعضی ناطقلرین حرارتلی نطقلریندن سونرا، شهرین قوماندانی آقای‌مایورخوجایوف ئوز مفصل چیخشلاریندا قزیل‌اوردونون ایرانا گلمه‌سی موضوعوندا مفصل دانشدیلار و علاوه‌ایتدیلر که: هیز ایندی آذربایجاندان گیدیریک اما دوستلوغمیز ابدی اولاراق قالاجاق مدنی و علمی رابطه‌لریمیز همیشه‌لیک محکم اولوب قیریلمایاجاقدر.

ارومیه وخوی گدیکلرینی بوستلاری قزیل‌اوردو طرفیندن تخلیه‌ایدیلیب سلماس فدائی‌لرینین تحویلینه‌ویریلمشدیر.

## دنیاخبرلری

تهران. ۲۶ فروردین. تهران رادیوسینین بیلدیردیگینه گوره فروردینین ۲۵ ده سحر دولت طرفیندن ایرانین آمریکاداکی سفیر کبیری علاء یه تلغرافا دستور ویریلدی که سوویت حکومتی ؛ ز عهدینه وفادار قالدیغیندان قیزیل اوردو قوشونلار ینین ایراندان چیخمالاری مناسبتیله ایران حکومتینین بو ماره‌ده امنیت شوراسینا ویردیگی عریضه‌نی دالا آلسین.

### خارجی خبرلر

برلین ده. سوسیال دموکرات فرقه‌سی ایله قومونیست فرقه‌سی آراسیندا موافقت حاصل اولوب که ایکیسی بیرلشه‌رک « بیرلشمیش سوسیالیست » آدلی بیر فرقه تشکیل ویرسینلر.

### مانچوریادا

مانچوریانین پایتختینین سوویت قوشونلاری طرفیندن تخلیه‌سی فروردین آیینین ۲۵ نده خاتمه تاپدی.

### چین ده

چین‌ده دولت قوشونلاری ایله قومونیست عسگرلری آراسیندا توقفوشوما اوز ویرمیشدر.

### اسپانیادا

مادریددن ویریلن خبره گوره، فرانقو آلمانیانین اسپانیاداکی ۳۳۰ شرکتینی ضبط ایتمیشدر.

فرانقونین بو اقدامی متفقلینین آلمانیاداکی نظارت کمیونینین دستوری ایله اولموشدر.

## آصلانلار حاضر لاشیر

تبریز ده شهامتلی فرقه میزین بوتون عضولاری هر گون سحر ساعت آلتی دا عسکری معلم‌لر طرفیندن چوخ حرارتلی صورتده حربی تعلیم گورمکده‌درلر.

بوندان علاوه فرقه مزین خانم عضولرینده آیریجا اولاراق‌عسکری تعلیملر گوره‌جکلر. آذربایجانین هر طرفینده و هر گوشه بوجاغیندا بو عسکری تعلیملر بویوک بیر روح یوکسکلیگی ایله دوام ایتمکده‌در.

قوی بوتون دنیا بیلسون که آذربایجانلی آزاد یاشاماغا سلاحی الینده اولاراق او یولدا ویردیگی قربانلارا و آخیتدیغی پاک قانلارا آند ایچمشدر. اونون مقدس آزاد لیغینین حریمینه هریاندان وهر کس طرفیندن اولورسا اولسون سوء قصد و یا خود بیر تجاوز فکری سله‌نیلرسه، کیشی لی، قادینلی اوشاقلی، بویوکلی‌ شاقلی، سلاحی ایله اوخاتن تجاوزکارلری قارشیلایاجقدر. ئوز آزادلیغینی، وطن بشگینی، ناموسینی، وملی شرافتینی مدافعه و محافظه ایتمک ایچون آصلانلار کیمی دشمنلرینی پارچالاییب اونلاری داغیدا داغین ایده‌جکدر.

www.iran-archive.com

شماره ۱۷۶ ایکنجی دوره

176

# آذربایجان

مدیر: فتحی خشگنابی

اداره‌نین محلی ستارخان خیابانی

۵شنبه ۲۹ فروردین ۱۳۲۵

قیمتی ۵۰ دینار

| | | | |
|---|---|---|---|
| آبونه | ایللیك | ۱۳۰ | ریال |
| ۶ | آیلیق | ۶۵ | « |
| ۳ | « | ۳۵ | « |

بو روزنامه آذربایجان دموکرات فرقه‌سینین اورغانیدیر

AZOH

# آقای پیشه‌وری‌نین

## بیرینجی کندلی کنفرانسیندا سؤیله‌دیگی نطقین خلاصه‌سی

فرقه‌میز تشکیل اولوناندا آذربایجانین وضعیتی چوخ چتین و آغیرایدی ژاندارملار کندلیلری دیته . دیته کتیریب زندانلارا سالیردیلار. البته بونونلادا مقصودلاری او ایدی که کندلیلری سویوب اؤزلرینه زیاده پول دوزه‌لتسینلر او وقت بیزه کندلیلر هر طرفدن شکایته گلیردیلر بیزده فرقه طرفیندن نیچه نفر آیریب اونلارین ایشلرینه عدلیه‌ده رسیدگی ایتمکدن اوتری گوندریردیك. هامویه معلوم‌در که او وقت عدلیه بیزیم ایشلریمیزه نیجه باخیردی بونا گوره‌ده فرقه‌میز کندلیلری ژاندارم و سایر دولت مامورلارینین فجایعلریندن خلاص ایتمك ایچون یول آختاریردی. بو یول چوق ساده بیر صورتده تعیین ایدیلدی. بیز کندلیلره دیدیك که اگر آزادلیق ایستیرسیز گرك الیزه تفنك گوتوره‌سیز.

کندلی بیزیم گوستریشمیزی قبول ایدیب اونون مال و جان و ناموسینه تجاوز ایدمن ژاندارم‌دسته‌لرینی کندلردن سوپوروب چیخاردی . تجربه‌ده گورولدی که بوکافی دگل‌در، تبریزده و سایر یرلرده اوتوران مرتجع مامورلار بو ساده‌لیك ایله کندلینین جانیندان ال چکمیه‌جکلر، اونا گوره فرقه ایکنجی قدمی گوتورمگه مجبور اولدی. بو ایسه‌ده دولت تشکیلاتی ایله کیچرمکدن عبارت ایدی. بو ایش ایله سلاح گیجمیش کندلیلرین کومکی ایله انجام تاپدی. ایندی ایسه کندلی قاباغیندا بویوك بیر وظیفه دورور اودا آلینان آزادلیقی ساخلاماقدان عبارت‌در. ایندی کندلیلریمیز گرك اؤز اتحادلاری سایه‌سینده داها بویوك بیر قدرت وجوده گتیرسینلر که او قدرتین قورخوسیندان هیچکس اونا زور ایده بیلمه‌سین، بونا گوره‌ده گرك بیزیم تمام کندلیلریمیز سیاسته قاریشسینلار، ملی حکومتمیز فعالیتی سایه‌سینده کندلیلره ثابت اولدی که حقیقی کندلی آزادلیقی اودر که کندلیلر اؤزلرینین دردینه دگن بیر دولت

دوزه‌لدیب و اونون دالیندا دایانسینلار. بیز هله‌ده مبارزه میدانینداییق لکن بیز ایسته‌میریك قان توکولسون چونکه بیر نفری اؤلدورمك آسان‌در یارانماق ایسه چتین، ولی هر گاه بیزی مجبور ایتسه‌لر امینیك که بو مبارزه‌ده کندلیلر بیزیم دالیمیزدا دایاناجاقلار و ایله‌ده واردر، کندلیلریمیز اللرینه کیچمیش یئرلری ساخلاماقدان اؤتری آذربایجان تورپاغیندان قارج. قارج دفاع ایده‌جکلر، نیجه که ایندی زنجاندا، مراغه ایله میانه آراسیندا کندلی فدائیلری ارتجاعی قوه‌لری سیندیروب بویوك قدارادا حربی غنیمت اله کیچیرمکه موفق اولدوقلارینی ده‌اینجیله ایشیدیرسوز. البته کندلی باغشی بیلیر که آلدیغی تورپاغی گوز بیه‌گی کیمی قوروماق لازم‌در.

بیز کندلیلره تورپاغی مفت ویردیك لاکن بو ایل آیری ساحه‌لرده اونلارا کومك ایده بیلمیه‌جیك، چونکه کند مسئله‌سینده تك تورپاغ دگل بیز گرك کندلیلره لازمی کومك ایدیب اونلارا تراکتور و سایر فلاحت ماشینلاری ویرك. تورپاغی پولسیز ویردیك سه‌ده بونلاری مفت ویره بیلمه‌ریك اگر ایسته‌یك که بونلاری دا مفت ویرك گرك خالقدن چوقلی ویرگی‌لر یغماغا چالیشاق بو ایسه اولاسی ایشلردن دگل‌در، لاکن گله‌جکده بو ماشینلاری فلاحت بانکینین واسطه‌سیله آلیب کندلیلره اقساط ایله ویره‌جیك، بوالبته حکومتیمیزین قاباغیندا دوران اساسی مسئله‌لردن‌در، اگر دنیا داغیلسادا بو یئرلری کندلیلردن هیچ بیر قوه گری آلا بیلمیه‌جك . نیجه که ایندی تهران حکومتی ده مجبوراً بوینونی اگیب آذربایجاندا سلاح گوجی ایله حل اولونان کندلی ایله ارباب مسئله‌سینی ایرانین آیری قطعه‌لرینده‌ده عملی ایتمك ایستییر. لاکن اونلار بونی ایده بیلمزلر. البته ملی حکومتیمیزه قالاجاق و یاشایاجاقدر چونکه او ایده بیلیر خالقین سعادتینی ایسته‌دیگی کیمی

تامین ایتسین. کندلیلر آلدیقلاری تورپاقلاریندان کیچمیه‌جکلر.

بیز کندلیلردن اللرینده‌کی سلاحلاری هیچ وقت آلمایاجاغیق قوی کندلیلریمیز آزادلیقینی تامین ایدن تفنگلرینی زمیلرده بر شوخوملاماغا گیدن ده‌ده اؤزلری ایله آپارسینلار، بیز بیلیریك کندلیلریمیز بو سلاحلارینی حتی اؤز قارداشلارینا دا ویرمیه‌جکلر . کندلیلر یاخشی آنلایبلار که حقیقی آزادلیق اولماسا اونلار اؤز یئرلرینده آزاد یاشایا بیلمیه‌جکلر . ایندی آذربایجان خلقی آنلاییر که حکومت اؤز انتخاب ایتدیگی آداملارین الینده اولسا

بقیه‌سی ۴نجی صحیفه‌ده.

## سرهنك زنگنه‌نین محاکمه‌سینده

دونن بوتون شهرین اهالیسی سرهنك زنگنه و اونلارین همکارلارینین محاکمه‌سینی قاباخدان بیلدیکده ساعت ۱۲ دن فردوسی مدرسه‌سینین قاباغیندا ، ستارخان خیابانینین امتدادیندا بویوك ازدحام ایتمیشدیلر. هر طرفدن مینلرجه آرواد ـ کیشی اوشاق ـ بویوك بو خائن جانیلرین محاکمه‌سینده تماشاچی اولماق ایسته‌ییردیلر .

سالون دا بیر اولماده‌یدان خلق خیابانا تؤکولوب و بویوك صبرسیزلیکله محاکمه‌نین نتیجه‌سینی بیلمك ایسته‌ییردیلر .

صاباحکی نمره‌میزده محاکمه‌نین جریانینی درج ایده‌جه‌یك

## مملکت خبرلری

### تبریزده اوغلانلار مدرسه‌لری آراسیندا مسابقه‌لر

بو گونلرده تبریزین شگلان ادمان یعنی ( بدن تربیه‌سی ) میداینندا معارف وزیرلیگینین ادمان اداره‌سی طرفیندن و اوغلانلار اورتا مدرسه‌لرینین اشتراکیله باسکه‌تبول مسابقه‌لری گیچیریلمیشدر . بو یاریشلاردا ۷۰ نفر محصل حرکت ایدیب سعدی مدرسه‌سی طلبه‌لری بیرینجیلیگی قازانمیشدر .

### اوغلانلار اورتا مکتبلرینین مسابقه‌لری

بو یاخینلاردا شگلان ادمان میدانیندا تبریزین ۱۳ اوغلان (متوسطه) اورتا مدرسه‌لرینین آراسیندا والیبال مسابقه‌لری باشلانیلاجاقدر . بیرینجی و ایکینجیلیگی قازانان تیمه ادمان اداره‌سی طرفیندن مدال و جایزه‌لر ویریله‌جکدر .

بقیه‌سی ۴نجی صحیفه‌ده.

# آذربایجان مدعی العمومی ارومیه جانیلری بارەسنده جزا طلب ایدیر.

# ادعانامه‌نین متنی

### چارواش کندینده

بو کندده ۲۸ ایو واردر اکثرینده فلاحت ایشلریله مشغولدرلر . کندلیلرین چوخوسی دموکرات فرقه‌سنین عضولریدر، آذرین ۲۱ نده گوندوز ساعت ۴ ده ژندارملار نظامی لر ایله بیرلیکده تانق و تفنگ ایله سلاحلانمیش حالدا چارواش کندینه سوخولوب بیلدیکلرینی ایتمگه باشلامشلار زور ایله کیشی‌لری ایولردن چیخاردیب ایولرینی و اوغول و اوت قلارینی مدافعه ایدن آرواد‌لاری تؤفنك قونداغی ایله دوگمگه اقدام ایتمیشلر، اونلار بیله‌لیکله کیشی‌لری و جوان اوغلانلاری کندین مرکزکوچه‌سینه ییغوب تفنك و تانك تهدیدی ایله سلاح و فرقه بیلطلرینی تحویل ویرمگی طلب ایدیلر اهالیده سلاح یوخیدی، فرقه بلیط‌لرینی ایسه ویرمکدن امتناع ایتمیشلر . بوندان سونرا تانك لار داکی مسلسل‌لردن آتش آچماغا باشلانمیشدر . نتیجه‌ده ۹ آدام اؤلوب ۹ آدام یارالانمیشدر. بونلاردان ۸ نفری آغیر یارالانمشلر. ژاندارملار گولله‌لنانلاری سونرا نیزه ایله دشیك‌دشیك ایدیبلر، بوندان سونرا بیر نیچه نفر

آذرآیینین ۲۵ نده گوی‌تپه کندینده ژاندارملار طرفیندن تیرباران ایدیلنلردن سولدان ساغا ۱۸ یاشلی آیریم‌غاروون ۱۰ یاشلی باباغاروون ۸۰ یاشلی گسیاغاروون

ایولره سوخولوب تالانچیلیغا باشلامشلار، اسحق عمو تلین ایوینی تمامیله غارت ایدیبلر بوراداندن فرهلری، تومان کوینك و ایکی دست گیشی پالتاری غارت ایدیب آپاریبلار . دموکرات فرقه‌سنین فعال عضولریندن اولان ۲۶ یاشلی خسرو توه سیانی ۲ ساعت اشکنجه ویریب سورو بلار که اونین فدائیلرله نه علاقه‌سی واردر اوندان طلب ایدیرمشلر که دموکراتلارین رهبرلری کیم اولدیغینی دیسین و سلاحنی تحویل ویرسین . جواب آلا بیلمه‌ییندن سونرا اونین سینه‌سینه قارینا دورت گولله وورروب اؤلدورمشلر . میرزا جوانین میتی اوستندن تانق سوروب سول طرفینی ازیبلر .

بقیه‌سی ۲ نجی صحیفه‌ده.

www.iran-archive.com

# ادعا نامه‌نین متنی

اول صفحه‌دن قیه

**گوگ تپه کندینده**

آذر آیینین ۱۹ نده سحر ساعت ۱۰ دا ۲ تاق بیر اوتوموبیل و ۲۵ – ۳۰ نفر سواری ژاندارم شمال غرب طرفیندن گوگ تپه کندینه سوخولو- بلار اونلار کندین اطرافنداکی ایو- لری توپ و مسلسل آتشینه توتماغا باشلادیلار همچنین دموکرات باباخان کوخانین عائله‌سی یاغیان ۲ مرتبه‌لی ایوه آتش آچیبلار سونرا ایولری آختارماغا اهالیدن سلاح طلب ایتمگه پول و شیئلری غارت ایتمگه باشلایب اهالیه آتش آچیبلار بیرینجی نوبه یوخسول کندلی ایلیاعیوضین عائله‌سی ضرردیده اولمیشدر. ژاندارملار بو کندلی دن سلاح طلب ایدیلر جواب آلماغی گوزله‌میب اول قوجانین. توزینی سونرا ۱۳ یاشلی اوغلی جانی‌نی ۱۵ یاشلی قیزی جیدنی ۲۰ یاشلی اوغلی شمونیانی ۶۰ یاشلی قاری مریمی تولدوردیکله علاوه بیره‌ده کندیندن اونین ایونه قوناق گلمش ۱۸ یاشلی گیرشون موراجینی تولدوروبلر عیواضوفون ۶ نفرلیک عائله‌سینی قیربیلار گیوخا- رونین عائله‌سی‌ده ضرردیده اولوبدیر اونین قاپیسی باغلی ایمیش ایوه مسلسله آتش آچیبلار قاپینی سیندیر- یرب ایوه سوخولوبلار سربازلار سلاح و پول طلب ایدیلر یوخ جوابی آلان کیمی ۸۰ یاشلی قوجا گیو حارونی اون یاشلی ییزه منی ۱۸ یاشلی اوغلی آبریحی یاتان تندیره سالیبلار. اونلار ایو مخلفاتنی و لباسلاری غارت ایدیب چیخیب گیدیبلر باباخان اوخانین ایوینی اول توپا توتوبلار سونرا ایوه سوخولوب آروادینین و اوچ اوشاغینین گوزینین قاباغندا کیشینی و اونلارا یاربارلری کندیندن گلمیش قوناغنی گولله‌له شلر. ژاندارملار قوناقلار کاغذلارنی آپاب. دقلاری ایچون کم اولدیغنی معین ایتمک ممکن اولماشدر. ژاندارملار بوقیل قتل و غارتدن دویماییب ایوان گیوورگیزین ایونه گیریب غارت ایتدیکدن سونرا دیواردا شکلی تیزه ایله دیشیلر باباخان کوخانی اولدورمه مشدن قاباق دیلر شوروبلر گلدیلر سهز آزاد نفس آلدینز ایندی بیز

گلدیک سیز ایله حق وحساب چکک اونلار رضائیه‌ده دموکرات حرکاتی رهبرلرینی سوگوب تحقیر ایدیبلر

**چهاربخش کندینده**

**تورمه‌دیلین دهشتلی فجایع دن بیریادداشت؛**

حنیم اوغلو موه رضائیه محالینین چهاربخش کندینده گناهسیز آرواد و کیشی لری ؛ اولدوردیکلری میداندا چوق مدهش اشکنجه و عذاب و یر دیکدن سونرا تولدوروبلر. اونین ۲۵۰ تومان پولین قیزیل ساعتنی و قیزیل حلقه سینی چیخارتدیلار.

اوغلومون آدی یوسف یعقوب ۲۲ سنی وار ایدی و بو اوغلان اوشاغی ایکی یاجی سنین، نه‌نه سنین و عیالنین کفیلی ایدی. ژاندارملار فخر آزاد آدلی رئیس لرینین امریله اونی ایودن چکوب بو مدهش بلانی باشینا گتیردیلر

بیز بم تقاضاسیز بودورکی اونین باشینا قالان یتیملرینه بیر چاره ایدیلسین. امضالار: سونیا یوسف یعقوب ننه‌سی. امل. آلیسا. باجیلاری شورا. عیالی هنری اوغلو چیبرائیل الکسه‌ی (۳۵ یاشیندا)

دن ژاندارملار قره‌نین عضویت ورقه سینی طلب ایتدیکده ورقه‌نی چیقاروب اود وورور. ژاندارملار تفنگین قونداغیله ووروب جنسینی داغیددیر سونرا ایکی گولله ایله اوزیندن و سینه‌سیندن یارالایب اولدوریرلر.

**تربه خلفه کندینده**

آذر آیینین ۲۴ نده سحر ساعت ۹ یاریمدا ۵۰ نفر ژاندارم گلوب کندی گولله‌یه توتوبلار و همین آیین ۲۶ سیندا بیرده گلوب کندی گولله باران ایلمیبلر کندین اهالیسی قورقو لاریندان قویوب شهره و اطرافه قاچیشدر.

**یوخاریدا قید اولونان تورمه‌دیلین فجایعه علاوه ایتمک ایسته‌یرم:**

ژاندارملار و نظامی قسمتلر تفنگ و مسلسل وحتی تانک ایله سلاحلا- نیب اطراف کندلره هجوم ایدیب السیز آیاقسیز قوجا کیشلری، آروات و اوشاقلاری قیریب ایولری غارت ایتمیشلر اونلار سنگر کندینه هجوم ایدیب کندی تانک آتشینه دوتمیشلار کند اهالیسیندن شوماسه‌رونی، گوردو

شی – آروادلاردان ایلیوانی تولدیریب بیر چوخ اوشاقلاری یارالامیشلار. بو وحشی لیکدن ژاندارملار کندی غارت ایتمگه باشلامشلار. اونلار ایولره سوخولوب اهالینین ایو مخلفاتینی آروادلارین پالتارلارینی و آزمازیمتی اولان شیئلری تالایب آپارمشلار.

بو وحشی لیک فقط سنگر کند. ینده اجرا اولنمایب دیگر کندلرده ده باش ویرمشدر مثلا یاداکی کندینه سوخولان ژاندارملار غفلتا کندی احاطه ایدیب اهالیه آتش آچیشلار اونلار کندلرین قاپیلارینی سندیریب ایولره داخل اولان زمان دیاخلارینا چیخان تقصیرسیز آداملاری گولله ایله ووروب تولدیرمشلر. عین وحشی لیک وظلم آلیل کندلرین باشنا گتیریلمشدر بو کندده هجوم ایدن ژاندارم وخصوصی نظامی دسته‌لری بورادا امیرمیا یوحین ایونه گیریب بورانی واوغلی داریاتیوری تولدیریب آروادی داریاقانی آغیر یارالامشلار در. ژاندارملار داریاقانی اوقدر تفنگ قونداغی ایله دوگمشلر که اونهایت اوشاق سالمشدر. بوندان علاوه بورا نین تمام عائله‌سینی او جمله‌دن بالاجا اوشاقلاری‌یله شدتلی صورتده دوگوب،

ادگنجه ویرمشلر، ژاندارم لار بالاجا اوشاقلاری چکمه‌لرین آلتینا سالیب آیاقلایبلار همین بو کندده پارامیسی قوجو آدلی کندلینی تول ایونده آروات و اوشاقلارین گوزی قاباغندا ۶ گولله ایله ووروب تولدیرمشلر.

ژاندارملار و خصوصی نظامی دسته‌لری بو کندده و دیگر کندلرده بو وحشیلیکلری اجرا ایتدیکدن سونرا تالان و غارته باشلایب اللرینه دوشن نه وارسا هاموسینی تالان آپارمشلار.

حرمتلی قاضیلری بو نکته‌یه متوجه ایتمک ایسته‌یرم که تهران حکومتی طرفیندن ارتکاب ایتدیگی جنایتلره گوره ژنراللیق هامینه ترفیع اولونان جناب سرهنگ زنگنه توز قاتیلین خارجه کنسولخانه‌سینه پناهنده‌ایدیب و دارغالبال ارومیه شهرینین داخلینده دسته‌جمعی قتلره مبادرت ایتمکدایدی.

**بودر آرتش شاهنشاهی نین گورکملی بیر ژنرالی!**

دوسیه‌ده موجود اولان اسناد مدارک و بوتون اوضاع واحوال حاکی درکه سرهنگ زنگنه، و سرهنگ نوربخش وسرگرد بهاروندبو جنایت لرین تورمه‌دیلمه‌سینه سبب و عامل اصلی اولموشلار.

بونلارین عمللری و ارتکاب ایتدیکلری جنایت لره قوشون مجازات

قانونینین ۳۴۱ نجی ماده‌سینه (ماده ۳۴۱ تحریک افرادیا روسای نظامی کسیکه از درجات ابلاغ رسمی حاج ما متارکه جنگ یاواله عملیات جنگی عملیات خصمانه خود را ادامه دهد محکوم باعدام است) وقانون مجازات عمومی‌نین ۷۰ نجی ماده‌سینه (ماده ۷۰ هر کس اهالی را بجنگ و قتال با یکدیگر اغوا و تحریک کند که موجب قتل در بعضی از نواحی گردد محکوم به اعدام است) مطابق و بو ماده لرده تعیین اولون- نموش مجازاتلاری متهملرین باره سینده اعمال اولماسین محکمه‌دن تقاضا ایدیرم.

**من اونلاری بوندا تقصیر کاربیلیرم که اونلار تولکه میزین ان حساس ومهم منطقه سی اولان ارومیه آزادیخواهلارینا خاتنجه‌سینه هجوم حاضرلایب و بو هجومی حیاته کچیرمشلر.**

**من اونلاری بوندا تقصیر کاربیلیرم که آذربایجان آزاد خلقینی، زورلا قول ایتمک خولیا سینده اولان، تهران دسیسه‌کار لرینین فرمانلاری اوزره‌ازملک استه‌ییب و بو یولدا چوخلی جنایتلر توره‌تمیشلر.**

**بیز ارومیه‌ده ویردیگیمز قربانلاری یاددان چیخارا- بیلمه‌ریك وتوره‌دیلی دهشتلی جنایتلرین باعث لرینی جزاسیز بوراخابیلمه‌ریك.**

**ارومیه ترور چیلرینین یوزلرله گناهسیز قربانلارینی مقدس خاطره‌سی نامنه، گله. جکده خلقیمزین امنیتنی تامین ایتمک نامنه مقصرلره بیز حقلی، ولایقلی جزا ویریلمه‌سینی طلب ایدیریك.**

**بو جزا، بوتون آذربا- یجان خلقینین طلب ایتدیگی بیر جزادر. شهید اولان آزاد یخواهلرین ایسته‌دیگی وطلب ایتدیگی بیر جزادر. قوی عدالت قانونی توز حکمنی ویرسین!**

جنایت لرین تاریخ وقوعی ۲۱ آذردن ۲۷ آذر ۱۳۲۴ قدرومحلی ارومیه شهرینین داخلی و اطراف کندلری اولموشدر،

**آذربایجان باش مدعی العمومی**

**فریدون ابراهیمی**

ژاندارملار طرفیندن اولدیریلمیش آیرایونین عائله‌سی

ارومیه‌ده ژاندارملار طرفیندن اولدیریلن دموکرات فرقه‌سی عضوارلریندن بریسینه طی کمک گوسترلیر

زنگنه‌نین دستوریله گولله‌نمیش اوچ جوان قارداشین جنازه‌لری

# ۱۹ و ۲۰ نجی عصرلرده تبریزده ادبیات

۱۹ - نجی عصرده دیبك اولار که ، بوتون دنیاده تازه بیر ادبیات یارانیر . قاپیتالیزمین انکشافی ایله علاقه دار اولاراق ترقی ایدن صنایع مدنیت و ادبیات ساحه سنده ده تازه دنیا گوروشنین یارانماسی ایچون اساس یارادیر و کهنه ادبی نوعلرله یاناشی اولاراق یئنی نوعلرده عمله گلیر . نتیجه آذربایجان ادبیاتنین بو دوورینی نظردن کچیردیکده، یوخاریداکی حکممزین دوستلیگی آیدین اولار .

۱۹ - نجی عصر آذربایجان ادبیاتی تاریخنده عباسقلی آقا باکیخانوف اسماعیل بك قوتقاشینلی ، میرزه فتحعلی آخوندوف کیمی عالم و متفکر یازیچیلار تازه نثر و دراما نوعلرینین یارانماسنا چالیشدیقلاری کیمی ، بو دوورین شاعرلری ده واقف ایله باشلانان تازه شعر یولونی دوام ایتدیریرلر .

۱۹ - نجی عصر ادبیاتی باخشی باشا دوشمك ایچون او زمانکی آذربایجانین سیاسی - اجتماعی وضعیتنه نظر سالماق لازمدر . بللیدر که ، ۱۹ - نجی عصرده قدر آذربایجانین ترقی و انکشاف یوللاری ایستر شمالی ، ایسترسه ده جنوبی آذربایجاندا عین عامللره استناد ایدیردی . فقط ۱۹ - نجی عصرین اوللرینده باش ویرمش سیاسی - اجتماعی بیر حادثه آذربایجانین ادبیاتی و مدنیتین انکشاف یوللارینی دگیشدیردی . یعنی شمالی آذربایجان روس - آوروپا یولونا دوشدیسه ، جنوبی آذربایجان اولکی کیمی شرقین تاثیرینده قالدی .

معلوم اولدیغی اوزره ۱۸۱۳ - نجی میلادی ایلی اوکتیابرین ۱۲ - سنده روسیه و ایران دولتلری آراسندا باغلانان « گلستان صلح معاهده نامه سی » ایله آذربایجانین شمال حصه سی روسیه یه الحاق ایدیلدی . فقط بو معاهده نامه دن سونرالار ناراضی قالان ایران شاهی روسیه یه محاربه اعلان ایتدی و بو محاربه ایرانین مغلوبیتی ایله نتیجه لندی . نهایت ۱۸۲۸ - نجی ایلده « تورکمنچای معاهده نامه سی » باغلاندی که ، بونلیکده شمالی و جنوبی آذربایجان سرحدلری معین ایدیلدی .

تزار روسیه سینین مستملکه سی اولان شمالی آذربایجان مختلف تضییقلره باخمایاراق جنوبی آذربایجانا نسبتاً داها مترقی بیر انکشاف یولونا دوشمش اولدی . دوغریدر، تزار روسیه سی ده ملی مدنیتی بوغور، تام مستملکه سیاستی ایشله دیردی. آنجاق ملکدار گیجلرینین روس - آوروپا شهرلرینده اوخومالاری ، دمیر یوللارین چکیلمه سی ، ابتدائی صنایع مؤسسه لرینین آچیلماسی ، بعضی یرلرده ملاخانه لرین اصول جدید مکتبلراه عوض ایدلمه سی نتیجه سنده شمالی آذربایجان جنوبی آذربایجانا نسبتاً مدنی جهتدن انکشاف ایدیردی . هیچ تصادفی دگل که ، فریدریخ انگلس ۱۸۵۱ - نجی ایلده قارل مارکسه یازدیغی بیر مکتوبیندا دییر که: « روسیه شرقه مناسبت مسئله سنده حقیقتاً مترقی رول اوینایر. روسیه حاکمیتی تیز مداراچیلیغا و سالاویان چیرکینلیگه باخمایاراق ، قارا دنیز ، خزر دنیزی ، اورتا آسیا ، باشقیرد و تاتارلار ایچون مدنی بیر رول اوینایردی» .

اودر که . ۱۹ - نجی عصر آذربایجان ادبیاتدان دانیشارکن نه ایچون میرزه فتحعلی آخوندوفلارین، باکیخانوفلارین جنوبی آذربایجاندا یارانمالارینا تعجب ایتمك لازم دگلدر . فقط بونا باخمایاراق ۱۹ - نجی عصرده جنوبی آذربایجاندا ، خصوصاً تبریز و اونون اطرافیندا گورکملی شاعرلر عمله گلیر که ، اونلار آذربایجان ادبیاتی تاریخنده اولدقجا مهم رول اوینیرلار . گورکملی شاعرلرین یارانماسی ایله بیرسیرادا تبریزین ادبی مدنی محیطنده ده دقته شایانده گینیشلیکلر نظره چارپیر که ، بونلارین - راسندا مطبعه نین یارانماسی ، داش باسمالاریندا دیوان لارین نثری ، درس کتابلارینین باسیلماسی نتیجه سنده تازه اصولده مکتبلرین آچیلماسی او عصرده ادبیاتین و سائره نی گوسترمك اولار .

بیز بو مقاله مزده ۱۹ و ۲۰ - نجی عصر تبریز شاعرلرینین هامو سی حقنده منتظم ، آرددیجیل و گنیش معلومات ویرمگی نظرده دوتموروق . مقصدمز ، اولکی مقاله مزده اولدیغی کیمی ، عمومی معلومات ویرمکدر . اودر که ، دوورن ان ایرلیده گیدن و تیز آنلاری ایله داها مهم موقع دوتان شاعرلری حقنده دانیشماقلا کفایتله نه جگیك .

(اوردتارمادی) .

## میانه فدائیلرینه ویریلن هدیه لر

| | |
|---|---|
| مسعود شقاقی | ۳۰ ریال |
| جلال میانجی | ۳۰ » |
| قدرت جمشیدی | ۳۰ » |
| بلال خلجی | ۱۰ » |
| میر رشید میرعلی خانی | ۵ » |
| حسن باغا شقاقی | ۱۰ » |
| حیدر علی باهر | ۱۰ » |
| حنفه ترانجانی | ۱۰ » |
| کریم باباززاده | ۱۰ » |
| عبدالاحمد عظم پور | ۱۰ » |
| خلیلی قاسم درمانی | ۱۰ » |
| قنبر محمدی | ۳۰ » |

## همکارلار اتفاقی طرفیندن ویریلن هدیه لر

| | |
|---|---|
| سلمانی صفر زاده | ۵۰ ریال |
| خلیل بام یار | ۳۰ » |
| نصیر قصابی | ۳۰ » |
| محمد احمد نیا | ۳۰ » |
| محرم رنجبرانی | ۱۰ » |
| حیدر گنجه ای | ۱۰ » |
| محبوب مسلمی | ۱۰ » |
| دنیا مالی نادری | ۵ » |

## اعلان

بوتون سیاسی کورسا آدلارینی یازدیران آقالارا اخطار اولونور جمعه گونی فروردین آیی نین ۳۰ دا صبح ساعت ۷ تمامدا شهر کمیته سی بناسیندا ( داش مدرسه ) حاضر اولسونلار .

**مرکزی تبلیغات شعبه سی**

ع . م . قوسی

# آذربایجانین ملی داستانلاری

۲۳

قوچ یوز یگیت اوغوزدن شهید اولدی . قزان اوغلی اوزرنه گدی قوجا آتا اله اوغول گوروهدی قزان اوغلنه ورتاردی گری دوندی دوووش مبارك اولدی ، قزان گلیب قرق اوتاق تیکدیردی یدی گون یدی گیجه ییدیلر ایچدیلر . قرق قول قرق جاریه اوغلی باشنه آزاد ایلهدی :

دمدم قورقود گلیب شادلق چالدی بیله دیدی : اونلاری ایمدی اجل آلدی یر گیزلندی ، فانی دنیا ینه قالدی ، گلملی گیدملی دو دنیا آخرت سون اوجی اولمالی در . یرلی قره داغین بخلماسین ، کولگه لی اوجا آغاجین کسیلمه سین آخار سوین قوریماسین ، قادرین اوجی قیرلما سین قادر سنی نامرده محتاج ایتمه سن ، چاپشنده قره پولاد قلجین کوتلمه سین ، الله ویرن امیدین اوزیلمه سین ، گنا هنزی آدی گورکملی محمده باغشلاسین .

### ۵ - قوجا اوغلی دلی دمرول حکایه سی

اغوز ایچینده بیر قوجا اوغلی دلی دمرول آدلی کیشی واریدی ، بیر قوری چایین اوستینه بیر کوروپی یاپدیرمشدی ، کوپیدن گچندن اوتوز آقچه آلیردی گچمیندن دوگه دوگه قرق آقچه آلیردی .

نه چون بونی بیله ایدیری ؟ بونا گوره کیم دییردی منمدن دلی منمدن گوجلی کیشی واردرمی که چیقا منله ساواشه ، منیم کیشیلیگیم ، بهادرلیگیم ، چلاسونلیگیم ، یگیتلیگیم ، روم شاما کیمی شهرتلنمشدر .

## اخطار

آذربایجان ( ملی رادیو ) پروغرامی ، بو یاخین زماندا ( ملی رادیو هیئتی طرفیندن ان گورکملی و گوزل بیر طرزده تکمل اولونوب آذربایجان رادیو اورکستری طرفیندن موسیقی ، ادبی پارچالار و خارجی دیللرده خبرلر ویریله جکدر . هابیله دولت تیاتروسی آرتیستلری ده بو پروغراملاردا اشتراك ایده جکلر ، بونا گوره آذربایجان فارس فرانسه انگلیس و روس دیللرینده دانیشماق ایچون آدلارینی قید ایتدیرمك ایستیینلر و هابیله رادیو ایشلرینده فنی ایشچیلردن سحر ساعت ۱۰ دان ۱۲ ه قدر آزادملت روزنامه سی اداره سینه مراجعه ایتملری تمنی اولونور ش ۳۹

**آذربایجان رادیو هیئتی طرفیندن**

۱ - ۳

## تشکر اعلانی

محترم آقالاریکه واقعه مولم سیاط بوداغیانین وفاتنده تسلیت بویوروب وهم دردلیك ایدیلر بو وسیله ایله تشکر ایدیب بشرفایدان عذرا ایسته ییریم ش ۴۱

**برادران بوداغیان**

## اعلان

۷۵۴ - ۳۰ - ۲۴ - ۱۲ - ۲۴ نمره لی بوتون آذربایجان عالیسنه اخطار اولونور هر کسده نظمیه واتر طپانچه سی وار ۵ گونه قدر تبریزده و ۱۵ گونه قدر ولایتلرده نظمیه اداره سینه تحویل ویرسونلر تخلف ایدنلر جداتعقیب اولاجقلار .

ش ۴۰

**وزارت داخله معاونی ونظمیه لر رئیسی کلی ه بلانیان**

حکایه

بکلر حالیلی

# حیاتدا منیم نصیبیم ...

۱۲

جاندان گیجه ملی بك و اونی گوزلر یمیزین بیه گی کیمی محافظه ایدیب الیمیزده ساخلامالی و گلجك جوان نسلیمیزین النه ، تمیز و ساغلام بیر صورتده تاپشیرمالی یق . آتالاریمیزین ، باجیلاریمیزین و گلجك نسلیمیزین ، ایدسیز عسز و گدرسز یاشامالاری ایچون وار قوه لریمیز ایله ایندی دن چالیشمالی یق ، بو دوران ایندی بیر آیدان آرتیقدر که ، بیزدن بیر نیچه آغاج مسافده فرمان فدائیلریمیز ، احرار دسته لری ایله ووروشورلار . نه ایچون ؟ . اونلارین هر و خطاسنی بیزیم باشمیزدان رفع ایتمك ایچون . داها نه ایچون ؟ اونلارین وحشیانه حرکتلرینه که خلقین مالینا ، جانینا ، عرض و ناموسینا تجاوز ایتمگیندن باشلامیشلار ، سون قویماق ایچون . جسور و یگیت فدائیلر ، اونلاری ، او وطن خائنلرینی کندبه کند قوووب تعقیب ایدیرلر . بشر صورتینده اولان او خطرناك ، دیولر ، آرتق ، مقاومته تاب گتیرمه ییب زومبالان میتلرینه یله آپاروب ، تولکی و چاققاللار یووالا ریندا گیزلنمیشلر . ایندی بیزیم اساس وظیفه مزدر که اونلاری دوتماق ایچون ، مبارز و فداکار قارداشلاریمیزین کومکینه گیدك ، سعی و جدت ایدیب بو شرفلی اشه تیز خاتمه ویرك قرهمیزین اتندا یاشمیز اجرا اولماق ایچون ، بو خصوصدا اجازه نی حکومتیمیزدن لزوم آلمشام ، هامومز جمالین آتشین نطقیندن متاثر اولوب چقشالیقدا حاضر اولماغیمیزی بیلدیردیك جمال رضا مندلیك اظهار ایده رك دیدی که «عزیز قارداشلاریم امین اولوزیم معتقدم و سیزیده اینانیدیرام که سیزین بو فداکارلیغینیز فرقه و حکومتیمیز طرفیندن اونودولمیاجاقدر . ایندی گیدین بیر ئو ، ویرده صباح گیجه نی اوینیزده راحت یاتین ، چونکه بیر نیچه گون آراسی کیسلمه دن استراحت ایتمگه وقتینیز اولمیادا بیلر . صباح تدارکیمیزی گوره رك صونکی گون ، اتشاءالله تیزدن ، گونش ؛ زرین شعاعلاری اچه ریسینده کائناتی چالاندیرماق ایچون مشرق داغلارینین آرخاسیندان چیخان موقعده ، بیزده آتشین گولله لریمیز ایچه ری سینده خلقیمیزین غدار دشمنلرینی سرنگون ایتمك ایچون سلاح صورتده کندبه کندن چیخاجاغیق هامومز قالخدیق ، هر کس تیز اوینه گیتدی صباحکی گیجه ینده جمال گیله دوشمشدیق . بالاجا ریحان ، ننه ایله ، ... گیجه آتاسیندان آیریلماق ایسته میردی . او ، آتاسینا قارشو اولان محبتی نین چوخلوغونو ، سانکی بو گیجه مزه اثبات ایتمک ایسته یردی . آتاسی نیچه دفعه لو یری اوتاقدان گلیب اونی چیخاردیکده آغلایب باغیرتیسی ، لکن او گیتمدی . آتاسی نیچه دفعه اونی دیله دوتوب آتاسینین یانینا گوندرمیش ایسته دیسه ده اما ، او ینه ده گیتمدی و مرك . رك آتاسینین بوینونا ساریلاراق گاه اوزندن ، گاه آلنندان ، گاه دا گوزلریندن اوپمکه باشلادی و هر دفعه ده اوپدیکجه ده !

- دده آغا جانیم ، قربان اولوم آی الله ! منه شهردن ... آلیب گتیریب ، اتلك دون آلوب ، باشماق آلوب گتیریرسن ، دییردی . فداکار اونون شیرین دلنی سوموك ، هرسمی نه ایله بیر سوال وریب اونی دانیشدیرماق ایسته ردی . او ایسه ، اونلارین هر بیرینه ، آیری ، آیری مطابق جوابلار ویرمکه ، ایشیده نلری اختیارسیز اولاراق گولدیریردی . منی آلتمیشی دوتمیش بیر هانی :

- ه الله ، بونی نه چوق گورمه سین، جمال آقا ریحان بو اوین یاراشیغی در ، ه دیدی . آنجاق بیلمیرم دیلی بی نه دوتولدی و یا خاطرینده می اوتوتدی ؟ سنی ده بونا چوق گورمه سین » جمله سینی سوزینین مابعدینه علاوه ایتمدی .

# آقای پیشه‌ورینین

## بیرینجی کندلی کنفرانسینده سویله‌دیگی نطقین خلاصه‌سی

اول صفحه‌دن بقیه

اولاردان اوزری سعادتلی یاشایش اولابیلر. ظن ایدیرم که بو بارده آقای پادگان لازمی توضیحات‌ویریب‌دیر. قوی کندلیلر بیلسونلر که بو اولارین اوزلرینین‌دیر. بیر آلاهین‌دیر. آلاه دا اونی بنده‌لری ایچون خلق ایدیب‌دیر. تهران حکومتی ایسته‌ییردی که خالصه یرلرین مساله‌سین جنجلکه سالسون ویله الیمین اولار دا ارباب‌لار اختیارینه کچسین. ولی بز اونی قوری. ساده صورتده حل ایلدیک. بز کندلره دیدیک ایی گونوروب برلری بولون کندلیلر دولتی تشکیل ایدن بر قوه اولدیغی ایچون توپراقدا اونوندور. ولی آذربایجاندا بعضی مالکلر وار که اولارین باشلاری ایکی اوچ داغ خالصه یردن عبارت‌در که اودا نتیجه ال دیولانیب کچه‌بیلمدن سونرا صوزمالاردا اولارین الینه کچمشدر و اونلارین ویردیگی بولاریدا وصول اولنمامشدر. بزحق مالکیتی بو زمادغه‌ز ایچون بیر ایشی دفتر اوزی ایله تحقق ایدیب یرلرینی بولوتی ویره‌جییک. هیچ کیمه ظلم ایتمک ایسته‌میریک لاکن ظالم‌ونجابیه ده یول ویرمیه‌جییک!.

کندلی مساله‌سی فقط توپراقلا گئتلنمه‌ییر. بیز کندلیلریمیز گرک باشارد قجا توتون، یاشوق، قند، چوغندر، چای و بو کیمی ایمتلی صنایع بتگیلری زراعت ایتسنلر. آذربایجانین اوزاق نقطه‌لرینده اکیلان آرپا بوغدانی تربیت ساتماق کندلیلریمیزه صرف ایتمز، گرک داها فایده‌لی زراعت و فلاحت ایشلرینه مشغول‌اولاق. بیز گرک نوح ایامندن قالان خشی یوزاخب تراکتور وساییر فلاحتی ماشینلارلا زراعت ایتمک الته دولت ایسته‌یردی بونی بوال‌عملی ائتسین، لاکن محاربه تازه قورتاردی ایچون بوکیمی ماشینلار چوق باها آتا گیردی‌اونا گوره بوالیده صبر ایدوب گوزلمک لازم گلدی. ایندی آرتیق کندلی ایچون گیش بیر آزادلیق وجوده گلمشدیر. هر کیس ایسته‌دیگی کیمی یاشاسین و ایسته‌دیگی محصولی اکیب بیچه‌بیلیر داها هیچ کیس اونون حقینه تجاوز ایده بیلمز. بیز اعتراف ایدیریک که ایندیکی آزادلیقیمیزین سببی کندلی‌دیر. اگر کندلی اولماسایدی بیزه‌نی الده ایده بیلمزدیک، کندلیلر بوحکومتی یاراتدیقلاری ایچون اونون داللنداد دوروبلار. اگر بر وضعیت قاباقکی کیمی اولسایدی قیشداقاردان باغلانان یوللار آچیلمازدی.

لاکن کندلیلریمیز فداکار چاره‌تا قویمادیلار. بیر گونده اولسا رابطه کسیلسین. کندلی قومسی بویوک بیر قوه‌دور، ائله بیر قوه‌دور که سیل کیمی هیچ بیر کیس اونون قاباغیندا دورا بیلمز. نه قدر که ملی حکومت دوام ایدیر آذربایجاندا کندلی بیرینجی یردوتاجاقدیر. آذربایجانین بیر نجی وحقیقی آقاسی کندلی‌دیر. چونکه ایشیمیز بر که دوشنده اونا مراجعت ایدیریک. اولار آزادلیقین قدرینی بیلن لردیلر. ایندی بیزسیزی اوناگوره چه‌غیرمشیق که بیربولگه‌سونی تورگره‌دک. گرک کندلرده بولگو زمانینده‌ها یا ایله‌قره آراسینده نارضایق عمله گلمه‌سین، بوندان‌سونرا گرک آذربایجان کندلرینده قره اولماسین‌هاموسینین زراعتی‌تصرفاتی و خوش اتاشی اولسون. هامومیز قارداشیق گرک هاموموز ال‌اله ویریب بو آزادلیقیمیزی ساخلایاق. قوی آذربایجان کندلیسینین یاشادیغی بره زاندارملارین و مرتجعلرین مردار ایاقلاری ده‌گمه‌سین.

قوی تهران حکومتی بیلسین که هامو بوحکومته‌یل‌اعلا بدر، چونکه بونی‌اداره ایدن خلقین حقیقی آداملاری‌در بیزیم دستگاهیمیزدا اوغرو اگریارم یوخدور.

**بز دیریک که حکومت باشینده گرک آذربایجانلی اولسون فقط خلقین اوز ایچریسیندن چخمیش آدام خلقین ایسته‌گینی بیلر.**

ایندیه قدر ایران و آذربایجان تاریخینده گورونمه‌ییب که خلق‌اوز ایسته‌دیگی کیمی حکومتین قورسون. دوزدر که دامه‌لرله آذربایجان‌خلقی عام گوتوروب آزادلیغینی آلیب، لاکن ملی حکومت قورولناغه قدر اوندان استفاده ایده بیلمه‌میشدر. **ملی حکومت ایسه عملده بو ایشی گورمگه موفق اولدیغنی اثبات ایتدی.** ایندی بو دورت آیین عرضینده هیچ کیس گیب بیر کند لینیزقاپوسینی دوگمه‌ییب که تویوق، یومورتا، کره و باشقا شی طلب ایده. دورت آی دور که خلق‌ز آزادلیق و راحتلک گورور بو آزادلیقی بیز سیزین کومگیز ایله ساخلایاجاغیق.

**یاشاسین آزادلیغیمیز، یاشاسین اونین حقیقی پشتیبانی اولان غیرتلی کندلیلریمیز!**

## اعلان

بیر رشته قیزیل دست بندتاپلوب بو دایره‌ده ضبط در هر کسن‌اولور سا مراجعه ایدوب نشانه‌لرینی ویرمکله آلابیلر.

ش ۳۸

**تامینات رئیسی صادق‌دادار**

# مملکت خبرلری

اول صفحه‌دن بقیه

### قیزلار مدرسه‌لرینین یاریشی

معارف وزارتینین ادمان اداره‌سی طرفیندن تبریزده سعادت مدرسه‌سی بناسیندا قیزلار اورتا مدرسه‌لرینین آراسیندا باسکتبول مسابقه‌لری اولموش و بو مسابقه‌لره ۲۰ نفر خانم قیزلاردان شرکت ایده‌رک بیرینجیلیگی سعادت مدرسه‌سی قازانمیشدر.

بو یاخینلاردا تبریزین قیزلار دانشسراسی بناسیندا پروین و سعادت اورتا مدرسه‌لرینین‌وقیزلار دارالمعلماتینین اشتراکیله والیبال مسابقه‌لری اولموشدور. بو یاریشلاردا مکتبلی قیزلاردان ۵۰ نفر شرکت ایدیب بویوک و کیچیک دسته‌لرده قیزلار دارالمعلماتینین طلبه‌لری‌بیرینجیلیگی قازانمیشلار.

### میانه‌دن تبریک

میانه محلی قومیته‌سیندن:

ایللر بویی طهران مرتجع حکومتینین اسارت زنجیری آلتیندا ترقی دن گری قالوب خسته‌تنی چکدیگیمیز رادیو استاسیونی آذربایجانیمیزین مرکزی اولان تبریز شهرینده ملی حکومتیمیزین فعالیتی سایه‌سینده انسانی حرمته سالاجاق بیر آز مدت‌ ظرفینده‌دایر اولماسی مناسبتیله ملی حکومتیمیزه تبریک عرض ایدیر و رادیو اشچیلرینه ده بویوک موفقیت‌لر آرزو لاسیرق.

### سرابدان تبریک

سراب آزادلیق قومیته‌سی طرفیندن عصرلردن بری غدار ظالملرین آیاغی آلتیندا تاپدالانان و بیز کندلیلری انسان یرینه حساب ایتمه‌ین ایران مرتجع و مستبدلرینین الیندن خلاص ایدیب آزادلیق ویرن فرقه‌میزه و ملی دولتیمیزه کندلیلر قورخوسوندن آجیلیشی مناسبتیله صمیمانه تشکر و تبریکلریمیزی عرض ایدیریک.

### ماکودان تبریک

ماکو کندلیلرینین کنفرانسیندان

بیز ماکو کندلیلری نماینده‌لری عصرلر بویی ظلم آلتیندا یاتان آذربایجانین زواللی کندلیلرینی همیشه قایغیسیندا اولان ملی حکومتیمیزه چوخ تشکر ایدیریک. بو آغیر گونلرده حکومتیمیزین قارشیسیندا دوران آغیر وضعیتی تمامیله نظره آلیب سوز ویریریک که وطن آزادلیق و خلقیمیز اوغروندا بیز ماکو کندلیلری سون نفسیمیزه آخرینجی قطره قانیمیزا قدر دشمنلره قارشی اوز آتامیز اولان ملی دولتیمیزی مدافعه ایتمگه حاضریک.

### میانه‌ده حربی تعلیمات

میانه محلی قومیته‌سیندن اداره‌میزه گوندریلن خبرده دیلیر که: ۱۹ و ۲۵ ده صدور جلسه‌سینده آذربایجان روزنامه‌سینین یازدیغی «فرقه تشکیلاتلاری حربی بیر شکل آلاجاقدیر» عنوانلی مقاله‌سی اوخوندوقدان سونرا تصمیم دوتولدی که، بوتون میانه شهرینین حوزه‌لری صبح ساعت آلتی دا شهرین کناریندا حربی تعلیمات آلماغا باشلاسینلار.

بوتون ایچون ۲۰ و ۲۵ ده سحر تیزدن ۵۰۰۰ نفرلیک قادین و کیشیدن تشکیل تاپان بیر میتینگده چوخ حرارتلی چیخیشلار ایلدیکده هامی حاضر اولانلار اوجاق‌سیله فریاد ایدیردیلر که، اوز رشادت و فداکارلیغیمیزی سوزله دگل عملیله سوگیلی ملی حکومتیمیزه و شانلی فرقه‌میزه گوسترجییک و نتیجه که بیز میانه و گرمرود اهلیسی و تشکیلاتی بوگونه قدر، آزادلیق اوغروندا هر دقیقه فداکارلیغا حاضر اولدیغیمیزین امتحانینی ویرمشیک.

قوی دشمنلریمیز بیلسینلر که، بو آذربایجان خلقینین آزادلیغی اونون ایامی و رشید اوغوللارینین رشادتی و قانی باهاسینه الده گلمشدر بیر داها آذربایجان خلقی آلدیغی آزادلیغی الیندن ویرمیه‌جکدر، و بوتون دنیاده بیلسین که آذربایجانلی اوز آتاسیندا محکم‌دور.

( اولمک وار دونمک یوخدور! )

### باسمنج دا

خصوصی مخبریمیزدن: باسمنج دا بعضی سرایتلی مرضلر اوجمله‌دن ( تیفوس ) ظهوره گلیب‌در او یوخدر که اورادا بیر ناخوش اولماسین و بالاجا اوشاقلاردان دا گونده بر ایکی نفر تلف اولانی واردر.

آستارا مبتهسیندن اودون گتیرمن قیبوللاردان بیری باسمنج دا بیر نفر ۱۰ یاشینداکی قیزی آلتینا آلوب اولدورمشدر.

### سوفیان کندینین آبادلانماسینا باشلانیلمشدر

تبریزین گون باتان طرفینین اوچ آغاجلیغینده‌اولان سوفیان کندینی بیر طرزده اعمار ایتمک ایچون فلاحت وزیرلیگی طرفیندن اورایا مهندس و بیر چشمه چیقارتماق ایچون گوندریلمشدر. دولت بو ایشلر ایچون ۳۰ مین تومن خرج ایده‌جکدر. ایندیلیکده بوکندین سویا چوخ احتیاجی واردر. لاکن بیر اصول اوزره دوزه‌لدن سونرا بو احتیاج تمامیله رفع اولاجقدر.

### توخومسیز کندلیره اکن ایچون توخوم‌ملیق ویریلیر

بو ایلین آزلیق اکینلری ایچون توخومی اولمایان کندلیلره آذربایجانین هر طرفینده‌کی دولت انبارلاریندان محلی قومیسیونلار گوستریشله توخوم ویریلمه‌سینه فلاحت وزیرلیگی طرفیندن دستور صادر اولموشدور.

### بوخول کندلیلریمیزه دولت طرفیندن بورج ویریلمه‌سی

بوخول کندلیری آباد لانمیر ماق و کند تصرفاتی انکشاف ایدیرمک ایچون بو ایلین بودجه‌سیندن علاوه اولاراق ملی دولتیمیز ۳ ملیون تومن تخصیصات بوراخمیشدر ایندی فلاحت بانگی طرفیندن بوخول کندلیلره، اوخصوصدا بورج ویریلمگه باشلانمشدر.

### آغاج خسته‌لیکلری ایله مبارزه باشلاندی

مراغه باغلاریداکی آغاجلاردا تورمین لسه‌نی و هابیله تبریز و خروشا باغلاریداکی بادام آغاجلاریندا تولید اولان خسته‌لیکلری اورتادان آپارماق ایچون فلاحت وزیرلیگی طرفیندن لازمی مقداردا دوا و متخصصلر معین اولوب محلیه گوندریلمشدر.

# دنیا خبرلری

### «ماین» جایی دهره سنده آلمان حربی سندلری تاپیلمیشدر

نیویورک ـ آسوشتاید پرس مطبوعات نماینده‌لیگینین خبر ویردیگینه گوره آمریکا حربی دایره‌لری «ماین» چایی ساحلینده‌کی بیر دهره ده گیزله دیلمیش ۸ تون آلمان حربی سندلرینین تاپیلماسینی اعلان ایتمیشدر.

### انگلتره‌ده ۱۶ نفر علمی ایشچی استعفا ویرمیشدر

لوندون ـ آپریلین ۱۴ ـ نده بوتون روزنامه‌لر ۱۶ نفر علمی ایشچی نین استعفا ویردیگینی بیلدیرمیشلر. «ساندی ته‌لیرس» روزنامه‌سینین خبر ویردیگینه گوره مهندسلردن بیرسی بیلدیرمیشدر که: «آیدین در که، صنایعده بیر نجیه بویوک وظیفه‌لی آدملار بیزدن ایسته‌دیکلرینی آلماق و سونرا بیزی قووماغی قرار آلمیشلار.

من بیله حساب ایدیرم که، محاربه زمانی بیز بویوک سرمایه‌نین ساغ قولی اولموشوق. محاربه زمانی ایشله‌دیگیمیز شرکتلرله بیز ساواشمیردیق: بو بیزیم هامومیزا خیرلی ایدی.

لاکین نتیجه‌ده باشقا شرکتلر بیزیم اخترالاریمیزا صاحب اولا بیلدیلر و بوندان بایشدیلار. ایندی ایسه بیز آرتیق اولارا لازم‌دگیلیک».

### ژنودا

قرار اولوب که، ژنوداسائق جامعه ملله راجع اولان ساختمانلار بیرلشمش مللر تشکیلاتینا تحویل ولسون.

## اعلان

### هوپ هوپ نامه ولاهوتی نین دیوانی

چاپدان خارج اولوب و اعلا جلدلر ایله «هلال ناصری» کتابخانه‌سینده ساتیلیر.

## اعلان

بیر دانه (تیر) تاپیلمیشدر صاحبی توکل (غاراژ) نین مدیری آقای تقی شرقی‌یه رجوع ایتسون.

ش ۳۳ ۳ـ۳

www.iran-archive.com

شماره ۱۷۷ ایکنجی دوره

۱۷۷

# آذربایجان

جمعه ۳۰ فروردین ۱۳۲۵

مدیر :
فتحی خشگنابی

اداره‌نین محلی ستارخان خیابانی

قیمتی ۵۰ دینار

| آبونه | آیلیک | ۱۲۰ | ریال |
|---|---|---|---|
| ۶ | آیده | ۶۵ | « |
| ۳ | « | ۳۵ | « |

بو روزنامه آذربایجان دموکرات فرقه‌سینین اورغانیدر

AZOH

## خلقمیزین ئوزی، امنیتمیزین ضامنی در !

خلق امنیت دشمنلری . ملی حکومت تـازه تشکیل تاپان کونلار ارتجاعی دسیسه‌لرله ئولکه‌میزده بویوک نا امنلیک یاراتماق ایسته‌ییب و ئوز عامللرینی خلقین امنیتین تهدیـد ایتمک ایچون تحریک ایدیردیلر .

آذربایجان دموکرات فرقه‌سی امنیتی حفظ ایتمکی اولینده‌ن ئوز عهده‌سینه آلدیغی ایچون اونون دوزگون تدبیر لری سایه سینده بز خلق دشمنلر ینین یاراندیغی نا امن لیکلری تزلیکله آرادان قالدیردیق . خلقمیز ئـوزی ایـه امنیتی حفظ ایتمکده بویوک جدیت و لیاقت کوسـتردی . آذربایجان دا قورولموش ملی حکومت تك بیر مخصـوص طبقه‌نین اولمادیغی ایچون بوتون طبقه‌لر بو حکومتی ئوزلرینین یاپب اونـون دایاغی اولدیلار ، اونلار ئوز ئولکه لرینین امنیتینی حفظ ایدیب و آزادلیغمیزین اساسینی محکم لشمه‌سی ایچون هـر جور فداکارلیغا و خدمته حاضر اولدیلار و بونا گوره‌ده سابقه سیز بیر امنیت ئولکه‌میزده برقرار اولدی .

ملی حکومت قورولمامیشدان قاباق چوق یئرلرده بویوك نا امنلیك و نگران چلیق وارایدی . اهالی نین چوخی اردیلده‌، قره داغدا و او بری منطقه‌لرده ئـوز مالارینین و جانـلارینین مالکی دگیلدیلر . ملی حکومت بـو ایشلرین هاموسینا سون قویوب و ملتمیزین تام معنا ایله آزادیخواه و امنیت سه‌ون بیر ملت اولدیغینی ثبوته یئتیردی . ایندی بعضی شایعه‌لر بوراخیشلار که سووه‌ت اتفاقی قوشونلاری آذربایجانی تخلیه ایتدیکده‌ن سونرا بعضی ناامن لیکلر تورە‌نه‌جکدر .

خلقمیز هیچ بیر قریبه وعائله منکی اولمادان ئوزالی ایله ملی حکومتمیزی چوق چتین شرائطده تشکیل ویرمکه موفق اولوب و امنیتی ایـه تمام ئولکه‌مزده برقرار ایتدی .

بوندان سـونرا ایـه خلقمیز ئوزی ، امنیتمیزین ضامنی‌در . ایندیکی وضعیت خلقمیزده اولان اجتماعی شعور و تربیه‌دن گور کملی بیر نمونه اولدیغینا گوره خلقمیزین دشمنلرینی تمامیله مایوس ایتمیشدر . ایندی آذربایجاندا ناامن‌لیگین وجوده گتیرمه‌سینین فکری فقط مالخولیا آدلانا بیلر .

خلقمیزین ئوز ملی حکومتینه درین اعتمادی واردر ، ملی حکومتمیز خلق امنیتینین پوزولماسی فکرینده اولانلارا هیچ وجهیله امان ویرمه‌ییب و اونلاری رحمسیزجه‌سینه جزالاندیراجاقدر .

## محاکمه نین جریانی

چهارشنبه گونی تبریز خیابانلا رینداشهرین اهالیسی هر طرفدن سرهنك زنگنه و اونون یولداشلا رینین محاکمه‌سینده اشتراك ایتمك ایچون فردوسی مدرسه‌سی سالونینا طرف گیتمکده ایدیلر . ساعت ۱۲ دن باشلاییب ساعت ۷ گون اورتادان سونرایا کیمی سالوندا توپلانمیش ۵۰۰ ! جمعیت‌دن علاوه خیاباندا ایـه خلق بلندگولاری بوتون قلبیه وساقطینن حرکتلرینی اشکاله دچار ایتمیشدر .

بو ازدحام ، ارومیه اجتماعی توده‌نن لرین ملت محکمه‌سینن مقدس بیشگاهیندا محاکمه‌لرینی گورمکدن ئوتوری‌در ، بو ازدحام اوندان ئوتوری‌در که خلقمیز اوزون ایللردن بری ملت محکمه‌سینی تشکیل ایتمگین تشنه‌سی اولمالا . قانونی بیر محکمه گورمه‌میشدیلر .

بو ازدحام اوندان ئوتوری‌در که بیرنجی دفعه اولاراق ایران تاریخینده خیانتکارلارا ، جانیلره ، خلقین مال و ناموسینه تجاوز ایده‌نلره اوراداجزا ویریلیردی...

خلق بلندگولاری سالوندا یئتر اولمادیغینا و متهم لری گورمکدن محروم اولمالارینا باخماراق محاکمه نین سون دقیقه‌سینه کیمی فردوسی مدرسه‌سینین قالین دیوارلارینین بو

آذر آیینین ۲۴ نده ژاندارملار طرفندن ئولدریلمیش ۳۵ یاشلی برکندلی جبرائل آلکس بو شخص تازك ئولداغی ایله اوزیده‌ن وجه‌سندن ووروروب ئولدیریلمشدر

آذر آیینین ۲۶ سندا گوی‌تپه کندینده ئوز آروادینن و اوچ بالاجا اوشاقلارینن گوزلری قاباغیندا ژاندارملار طرفندن وحشیانه طرزده ئولدیریلمیش بابا خان واونون قوناغی

طرفندەن گوزلرین سالونا طرف تیکمیشدیلر .

بو محکمه اونلارین ارادەسی ، آرزوسی ایدی بو محکمه‌نین تشکیل اولماسی بوتون خلقمیزین مشترك ایده‌آلی اولوزی‌سینی تشکیل ویریردی .

اشیگین منظره‌سی‌سه‌ون درجه‌ده اهمیتلی اولدیغی کیمی محکمه سالونیندا جالب توجه بیر گورنشی وار ایدی ، زنگنه ، نوربخش واوبیری یولداشلاری متهم‌لر صندلینده اوتوروب خلقین هیجانلی‌سی یئتیجاغینا باخیردیلار ، هامو بو جانی‌لری گوروب تانیماق ایسته‌ییردی ، هامو محکمه‌نین آچیلیشینین منتظری ایدی محصللر ، کارگرلر ، طالبلار ، تاجرلر و مالکاردەن بیر چوخی صبرسیزلیکله محاکمه‌نین باشلانماسینی گوزه‌تله‌ییردیلر .

من آقای سرهنك زنگنه‌نین عکسینی گوتورمك ایسته‌دیگیم موقع او ، ئوزینی گیزله دیـردی ، سونرا دو اشـن امکان یئتیر اولمادیغینی دوشونوب من عکس سالان موقعده اوزین حرکت ویریردی که عکسی دوشمه‌سین . اونون حقی وار ایدی ، او ، هیچ وقتینده خیال ایتمیردی که بیر گون مسلح نظامی‌لرین ، ژاندارملارین فرمانجی اولوب اسلحه‌سیز کندلینی ، خلقی ئولدیرەن بیر آدم بیر گونده ملت محکمه‌سینده احضار اولونوب و خلقه جواب ویره‌جکدر او ، ئوزین گیزله دیردی که اونون عکسینی آیری خلقلر گوروب اونون کیمی رحمسیز جانیلره نفرت یاغدیرسینلار ، او ، ئوزینی گیزله دیردی که آذربایجانین آزادلیغینه آچیلمش قاچملی سرحدده اونو گله‌جك نسلیمیز گورمه‌سین !..

آخـرده محکمه‌نین عضولری گلدیلر ، تماشاچیلار نفسلرین اوغورلاییب دقتله محکمه نین عضولرینه باخیردیلار .

بقیه‌سی ۳ جی صحیفه‌ده

آذر آیینین ۲۶ سندا ارومیه شهرینده ژاندارمه‌لار طرفیندن گلوله باران ایدیلمیش عبدل راغی

## مملکت خبرلری

### فروردین آیینین ۲۷ سنده باش وزیریمیز آقای پیشه وری‌نین و خلق قوشونلار وزیری معاونی‌نین خبرسیز اولاراق میانه‌یه گیتمه‌لری

میانه‌دن ویریلن خبره گوره فروردین آیینین ۲۷ سینده باش وزیریمیز آقای پیشه‌وری و خلق قوشونلار وزیرینین معاونی اورایه واردا اولمیشلار . آقای پیشه وری‌نین و خلق قوشونلار وزیر معاونی اورایا خبرسیز گیتمه‌لرینه باخمایاراق اهالی طرفیندن بویوك روح یوکسکلیگیله استقبال ایدیلمیشلر . آقای پیشه‌وری واقیلرین یئرلرینه ، ایشلرینه و وضعیتلرینه یاخین دان نظر یئتیریب رسیدگیلك ایتمیشلر . میانه و زنجان آراسیندا اولان استحکاماتی دا نظردن گچیروب چوق راضی قالمیشلار .

بقیه‌سی ۳ جی صحیفه‌ده

www.iranarchive.com

قاسم فیروزان

# آزادلیق کتابی

چنین و آغیر مبارزه‌لر ، ملی شعور و قیام‌لار نتیجه‌سینده فرقه‌میزین محکم و ایدی شعارلاری ، خلقیمیزین ... و صداقتیله وجوده گلمیش ... حکومتیمیزین ، گوندن گونه ... ، گیجن اسد و باطل حکومتلرین امانسیز ظلم و اشکنجه‌لری آلتیندا اسیر اولموش خلقیمیزین وجداناً ، سونمز محبتلر و درین سوگیلر اویاندیرمالادادر .

آذربایجانین غیور و شرافتلی خلقی ، فرقه‌میزین توپ داغیتماغی بیر ... اولدیغی بویوك بیر وجد ... ایله‌مالا برابر ، اونین ویردیگی دستور و دوتدیغی تصمیملرده حقیقت گوری ایله باخیب ، اوره‌گله ایناء میشدر .

بو پاك و صاف اوره‌کلرین ایلك ... و ... ون ایناتی ، حقیقتین مهربان دوداقلاری طرفندن ، سکته‌دن قو- رتاریلمیش قلبلرده ، سونمز بیر خاطره وان‌تادیده بیر ارمغان اولاراق یاشایاجاقدر . خلقیمز ، یاتمیش بیر دوری ایدی اولاراق اویاندیران فرقه- میزین بویوك و مقدس سینه‌سینه سس ویره‌رك ، میللرجه مظلوملارین قانلا- ری ایله سینه آلیدان آزادلیغیمزین عباتلی و قهرمان بیر گوزه‌تچیسی اولاجاقدر !..

قورخولی قیرطالار ، بورالار ، کولکلرو قان دریالرینده بوغولمیش مظلوم انسانلارین قلبلر پارچالایان آجینا جاجیلی حاللاری ، مستبد و وحشی روحلی ناموس و عفت اوغرو- لارینین تورنمیش اولد قلاری وحشتناك جنایتلرین قاراکیاتی ، شانلی فرقه‌میزین پولاد الیله یاندیریلمیش و کوللریندن ایسه ... قالمامشدر .

بو یاندیریلان کتاب ، شانلی « اودلار یولکه‌سی » اولان وطنیمزده یاشایان او متحس ... یاقوشلارین ، مشئوم کتابی ایدی . بو ، یاندیریلماغا لایق اولان مرتجعلر کتابیندا ، قان صورانزه‌لیاره ... استعمارچیلارلا مستبد جلاد دیکتاتورلارین شخصی و غیر قانونی فرمانلاری وارایدی .

ایلارجه ، آزادلیغن آیریلمیه ... هجران چکن ، آزادلیق ایستیه‌رك دیه فریاد ایده‌ن ، حریت جارچی- لاری مدنی و اجتماعی قهرمانلار ، نوز حقلینی آسوده و رفاه حال ایله یاشاماسی قدینه قالان وجود- لار ، استبداد منگه‌سیله سخیلمیش آذربایجان خلقنی ، آزادلیق سعا- دتینین نورلی گوینه چاتدیرماق ایجون ، گیجه‌لی — گوندوزلی چا- لیشماقلا ورا ارتجاع ایله مبارزه ایدیردیلر .

آذربایجان خلقنین ایندی و گله‌جکده‌کی خوشبخت حیاتی ایجون آدیملار ، بو حقیقی مبارزه- لر ، ۵ میلیونلیق رشادتلی بیر خلقین تهران مرتجعلری طرفندن قارالنیفا آتیلمیش مقدراتینی اشیقلاندیران و تازا اصول مدنی حیات ، اجتما- عی یاشایش شرطلرینین حقلی بیر صورتده آشکار بیر میزان داخلینده دموقراسی بیر اصول و قاعده‌لر ایله ئولکه‌میزده قرار تاپماسیندان عبارت ایدی .

خلقیمیز ، گیجن دوره‌لرده‌کی آجی حقیقتلری گوردیکجه ، نوزشخصی منفعتلری ایجون ، وطنیمیزه ، خا- ئین گوزلرله باخان غدار دشمنلره قارشی ، قلبلرینده بویوك بیر انتقام و ملی بیر عصیان سلیردیلر .

بو عصیان ، کیمه قارشی ایدی ؟ نه دن ئوتری ایدی ؟ .. بو عصیان ، بشر قاتیللرینه ظالم حکمدارلره ، جنایتکار انسانلارا قارشی ایدی !

ملتین ، گونلر و ایللر اوزونی درین بیر اوچوروما گیتدیگنی گوره‌رك یانق قلبلره علاج ، قانلی ومعصوم گوز یاشلارینا تسلی و ترجمان اولان عزیز وطن اولادلری ، قاجار اصر- ینین اسرارلی اوطاقلاریندا ، دیکنلی و زهرلی الار طرفیندن ایگنه و مورفین واسطه‌سیله‌شالاقلار آلتیندا ئولدیریلیردی . نهایت آیلار وایللر گیجدی . رشادتلی وقهرمان آذر بایجان خلقی ، آرتیق نوزینی تماما تانییاراق ، فرقه‌مزین محکم الی ایله ، ینی وملی بیر حکومت وجوده گتیر- دی و آذربایجان تاریخنین قیزیل صحیفه‌لرینده ، مقدس و شانلی بیر گونین آدی و اونودولماز خاطره‌سی یازیلدی ، اودا « ۲۱ آذر » ایدی

ئولکه‌میزده ، آزادلیق گونشی دوغدی و بو گونشین نورلری ، آنا وطنیمزی باشدان باشا ایشیقلا- ندیراراق خلقیمزه لایموت بیر کتاب تحفه ویردی ، « آزادلیق کتابی » بو کتابی اوخویان و اوخویاجاق اولان بوگونین و گله‌جگین قهرمان نسل لری ، بوتون بیر تاریخ بویی ، بو « کتابدان » الهام آلاجاقلار در !...

# حوزه‌یه مکتوب

اول هفته که حوزه‌میز وارایدی
گلمکه من تاپا نمادیم امکان
بندنی سیز تانیر سوز اولده‌ن
گئجه گوندوز ایشیم سیاستدر
فرقه عضوی گره‌ك بیله قانون
عادتاً من یاد انیشام فعال
ایمانیم باور ایت که محکم در
..
او بیری هفته‌ده ایشیم وار ایدی
دعوت ایتدی بیری رفیقلاردن
مختصون اوردا کاملا خوش ایدی
باشلادیم ارتجاعه اوردا یامان
سویله‌دیم اوردا : فرقه‌میز یاشاسین !
گئجه . گوندوز ایشیم بوجوردی منیم
فرقه عضوی گره‌ك اولا
من فاشیزمه بکلی بدیم
..
صاباح آخشام که حوزه‌میز واردر
اولمو شام چون اداره‌ده‌ن مأمور
مختصر بنده هرزادی بیلیم
کارتیمی ساخلایون خلاصه کلام
ازلنما ، ایوده روضه‌میز وار ایدی !
فرقه‌یه منده گرچه وار ایمان
نفرتیم واردی شخص تبلده‌ن
چاره یوخدر — بومنده عادتدر !
یاخشی یام بنده ؟ سن بیل ایمانون ؟!
ایشله‌ره‌م فرقه میزده بومنوال
گر یالانسا — یئریم جهنم‌در .
..
دیمه‌یون که فلانی بیکار ایدی
اتفاقاً گلمه دیم بیر ده‌ن
دوغرودان آغ‌سنوز بثرون بوش ایدی
بنده‌یه ایله یون سیز اطمینان !
اودلادیم مرتجعلرین آناسین
فرقه‌دریا ور ایله باغ دیئیم !
لعنت اولسون اوپوروتو نیستاره
گر یالانسا — الهی : بیدیئم !
..
منه گلمك اینان که دشواردر .
لطف ایدیب ، سیز دونارسنز معذور
حوزه‌ده عمریم اولسا گر ، گلم
کاتبه ، صدره‌ده واریمدی سلام !

ف . خ

# اوشاقلاریمیزدا

## وطن دویغوسی

آذربایجان روزنامه سنین ۱۶۸ . نجی شماره‌سینده بیزن — ادیبین فداییلره ویردیگی هدیه و اونون آذربایجان ملی حکومتینه گوستر- دیگی علاقه و محبت محترم اهالی‌نین نظر دقتین جلب ایتمکله برابر اونلارین احساساتینین تحریکینه سبب اولموشدر .

بو سویملی یاخیشلی اوشاغین آذربایجان ملی حکومتینه بسلدیگی محبت و علاقه‌سینی یالنیز اونون بو هدیه ویرمه‌سیندن آنلاماق اولار . بو اوشاغین گوستردیگی علاقه گرگ نوزگه‌لر ایجون نمونه اولسون بوندان معلوم اولور که آذر- بایجان خلقنین حتی کیچیك یاشلی اوشاقلاریدا نور محترم ملی حکو- متلرینه نه قدر محبتلری وار .

قوی بوتون دنیا بیلسین که ، آذربایجان خلقنین کورپه اوشاق- لاریدا حقیقی اولاراق نوز وطنلر- ینه پولوندان و آناسیندان آرتیق علاقه‌لری واردر .

بالاجا بالالاریمیزدا وطنلرینی اوره‌کدن سه‌ومکلی نوزلرینه مقدس وظیفه بیلیرلر .

یاشاسین آذربایجان خلقنین غیور فداییلار دسته‌سی و یاشاسین اونی یارادان خلقیمیز .

نجف فخرالدینی


# آبونه چیلریه‌زه !

اگر روزنامه‌لریز وقتینده چاتماسا اداره‌میزین دفترینه خبر ویرین .


# ۱۹ و ۲۰ نجی

## عصرلرده تبریزده ادبیات

۲

بو دوره‌ده جنوبی آذربایجان شاعرلری ایچرسنده نظر دقتی جلب ایده‌ن ابوالقاسم نباتی (۱۸۱۲ ۱۸۷۴ میلادی) عموماً آذربایجان ادبیاتی تاریخنده بویوك یر دوتور . او ، قاراجاداغ محالینین اوشدبین کندینده آنادان اولمش و آذربا- یجانین ایکی یره پارچالاندیغی گو نلرده یازیب یاراتمشدر . اولر حیواندارلقلا مشغول اولان نباتی نوز سورولرینی آراس ساحلرینده ، قیش زمانی ایسه موغان چوللرینده ساخلادارمش . لاکن آذربایجانین سرحدلری آیریلدقدان سونرانباتی موغان دوزینه گچه بیلمه‌ییر . او درگه ، ائل آراسندا (نباتی «خان چوبان » ، «مجنون» ، «مجنون‌شاه» تخلصلری ایله‌ده شعرلر دیمشدر) . خان چوبان نباتی حقنده بئله سوز لر ایندی‌ده یاشاماقدادر :

گیدین دیین خان چوبانا ،
گلمه‌سین بو ایل موغانا ،
موغان باتیب قیزیل قانا .

نباتی سونرالار مالدارلیغی ترك ایده‌رك بوستانچیلقلا مشغول اولمش ، داها سونرالار ایسه اهره کوچه‌رك اورادا شیخ شهاب‌الدینه مجاور اولمشدر . نباتی بیر طرفدن اصولی ایله یاشلانان شعر یولونی دوام ایتدیریرسه‌ده ، دیگر طرفدن ایسه واقعله یاشلانان تازه ادبیاتمزین گوزل نمونه‌لرینی یارادر . بعضی کلمه‌لری غلط اولسادا عموما اونین یارادی- جیلیغی ساده و خلق ادبیاتی تاثیری آلتنده‌دیر . مثلا :

اوزی شیرین ، سوزی شهدوشکریز ،
عشوه‌سی دلربا ، غمزه‌سی خونریز ،
یاناغی برك گل ، زلفی دلاویز ،
دهانی میرواری خزانه‌سیدر .

بو مصراعلاردا ریال تصویر ، ریالیزمین حاکملیگی نظره چار- پیر . نباتی شعرلرینین چوخونی هجاوزنینده یازمشدر . بوگون‌مضی شاعرلرین هجا وزنینده یازماغا وانمه‌مه‌سی « کیمی گولونج نیتی گوردیکده یوز ایل قاباق یازب یارادان و هجاوزنینه حاکم اولان نباتینین بوبویوکلیگی نه‌قدریازشکده تصدق اولونور .

نباتی هجا وزنین مختلف نوعلریندن ، خصوصا ۱۱ هجادان داها چوخ استفاده ایدیر . عاشق ادبیاتندا چوخ یاییلمش « تجنسلر » اونین شعرلرینده‌ده واردر . او ، تجنسدن چوخ مهارتله استفاده ایتمشدر :

نباتی تك دریالاری اوزمسن ،
سیاه زلفین افشان ائله اوزمسن ،
قمرتك بولوتدان چیس بیراوزمسن ،
چوخ دا ویرمه گلین آیازا منی .

معاصر تبریز شاعرلریندن بعضیلری ایندی « حاضره » سوزی ایله « یازیره » سوزینی قویه‌حساب ایتمیه‌رك شعرین شکلی جهتلرینی فارس ، عرب شعری قاعده‌لرینه تابع ایتمگه چالیشدیقلاری حالدا ، نباتی بوزایل

اول آذربایجان دیلینین دایشق طرزینی اساس گوتورمشدر . قافیه جهتینده‌ده او ، خلق یاراد یجیلغنا اساسلانیر و بعضا قلبی ساعتلرله اینجه‌لری قیه‌لندیریر . مثلا :

من قربانی اولوم عنبر تشرین ،
غنچه دودقلارین ، پسته دیللرین ،
اولالرخسارین ، مشکین خاللارین
اودینا پروانه گلسین ، گلمه‌سن .

ح . س

# ئولکه‌میزده

## عدالت حکم سوره‌جکدر

بودر ، دورت آیدان بری‌هامونین صبرسیزلیکله گوزله‌دیگی یعنی خلقمیزی ، آزادلیغینی طلب ایتدیگی ایجون خائنجه سینه توپ ، تانك مسلسله یاغلامالا اورمیه شهرینی قان دریاسینا دوندرن ، آنا و آتا لاری اوغول سیز و معصوم اوشا- قلاری یئتیم قویانلارین ، جراگونلری گلیب چاتمیشدر .

سرهنگ زنگه واونوزقولدور دسته‌لرینین رحمسیزجه‌سینه الی‌بالین خلقمیزین اوزه‌رینده توره‌تدیکلری سایسیز حسابسیز وحشیانه جنایتلره آذربایجانلیلارین اوره‌گلرینده اونودو لماز بیر تف وجرده گتیریبدر .

سرهنگ زنگه کیمدر ؟ بو لیاقتسیز عنصر ایللردن بری استعمار سیاستینی تعقیب ایده‌ن کهنه دلال لارین اللرنده چوماخ اولموشدر . بو آخرینجی ماموریتینی‌ده ، آذربایجان خلقینین آزادلیغی اوغروندا باشلا دیغی بویوك نهضتده بروزه ویردی .

سرهنگ زنگه بوجرکین عملی ایله آذربایجان خلقینین آزادلیغینین ان مهم غدار دشمنی اولدیغیندان عدالت محکمه‌سی حضوریندا نوز قانلی جنایتلرینه گوره جزاسینا چاتماسی خلقمیز طرفیندن صبرسیز لیکله گوزله‌نیلیر .

سرهنگ زنگه و اونون امکدا شلاری ، تانك ، توپ و مسلسل ایله سلاحسیز خلقی شهید ایدنده خیال ایتمیردیلرکه ، بیرگون گلیب چیخا جاق که بویتیم اوشاقلارین ، اوغو لسیز آنا و آتالارین آه و ناله‌لری اونلاری دوتاجاقدر .

قوی بیر ئولکه‌نین خلقینین مقدراتینی توپ ، تانك ، مسلسل ایله تعیین ایده‌ن سرهنگ زنگه‌لر جزاسینی آلسینلار .

۲۴ ائل خلقمیز مرتجع حکو متین الینده اسیر بیر حالدا یاشادیقدان صونرا ، ایندی نوز قوردیغی ملی حکومتین عدالت دستگاهیندان جدی صورتده طلب ایدیرکه ، بوجانیلر بن ایتدیکلری جنایتلرینه گوره تام جزالارینا چاتدیریلمقلا تنبیه اولسون که ، بوندان صونرا ئولکه‌میزده فقط عدالت حکم سوره‌جکدر و بیر داها سرهنگ زنگه کیمی قولدورلارا میدان ویریلمیه‌جکدر .

www.iran-archive.com

ع . م . قوسی

# آذربایجانین ملی داستانلاری

۲۳

گونلرین بیر گونینده کوردیوسینن کاریندهبیر بویوك اوبادوشمشدی ، او اوباده بیر باخشی یگیت یاتالاغه دوشمشدی ، او یگیت ئولدی کیمی اوغول ، کیمی قارداش دیوب آغلادی ، اوبا ایچینده اونین اوزمرینه محکم قره شیون اولدی .

ناگهاندن دلی دمرول چاپار گلدی دییر : مره قوات لر نه آغلیرسیز ؟ منیم کوردیوم یانینده بو غوغا نه دیر ؟ نیه شیون ادیرسیز ؟

دیدیلر : آی بك بیر باخشی یگیتمز ئولمش اونا آغلاراق .

دلی دومرول دییر : . . یگیتزی کیم ئولدیرمش ؟

دیدیلر : والله بك یگیت الله‌تعالی دن بویورق اولدی ، آل قانادلی عزرائل او یگیتین جانین آلدی .

دلی دومرول دییر : . . عزرائل دیدیگیز کیمدر که آدامین جانین آلیر ؟ ای قدر الله بیرلیگین حقنه او عزرائیل منیم گوزیمه گوسترا اوتین ایله ساواشیم ، چکیشیم ووروشیم ، سو یخشی یگیتین جانین قورتارایم ، داخی یگیت جانی آلماسین . سونرا قایتدی ، ایونه گلدی .

حق تعالی یه دمرولین سوزی خوش گلمدی ، مره دلی قواتمنیم بیرلیگیمی بیلمز ، بیرلیگیمه شکر قیلمز عزرائیله بویوردی یا عزرائیل گت دلی قواتین گوزینه گورسن جانینی آلگیله .

دلی دمرول اوق یگیتلن بیوب ایچوب اوتوردیرکن ، ناگهاندن عزرائیل گلدی ، اونی نه چاوش ، نه قاپوچی گوردی .

دلی دمرولین گورمز گوزی گورمز اولدی ، دوتار اللری دوتماز اولدی ، دنیا عالم دلی دمرولین گوزنه قارانلیق اولدی ، دیدی :

هی سن نه هیبتلی قوجاسن ، قاپوچیلر سنی گورمه‌دی ، چاوشلر سنی گورمه دی منیم دوارالریم دوتماز اولدی ، جانیم تیترمه‌دی جوشه گلدی آی سقاللی آغجه قوجا ، نه هیبتلی قوجاسن دینه منه ، یوخسا قدام بلام توخونار بو گون سنه .

بیله دیجك عزرائیلین آجیغی دوتدی دییر : مره دلی قوات گوزلری گوکچك قیزلارین گلینلری ، جانلرینی چوق آلمشام ، آغ سقاللی قره سقاللی یگیتلرین ، جانلرینی چوق آلمشام ، سقالیمین آغلیقنین معناسی بودر . ایندی مره دلی گلدیم که سنون جانین آلام ، وریرسن یوخسا منیمله جنك ادیرسن ؟

## اخطار

آذربایجان ( ملی رادیو ) پروغرامی ، بو یاخین زماندا ( ملی رادیو هیئتی طرفیندن ان گورکملی و گوزل بیر طرزده تکمیل اولونوب آذربایجان رادیو اورکستری طرفیندن موسیقی ، ادبی پارچالار و خارجی دیللرده خبرلر وریله‌جکدر . هابیله دولت تیاتروسی آرتیستلری ده بو پروغرامدا اشتراك ایده‌جکلر ، بوناگوره آذربایجان فارس فرانسا انگیس و روس دیللرنده دانشماق ایچون آدلارینی قید اتدیرمك ایسته‌ینلر و هابیله رادیو ایشلرینده فنی ایشچی لردن سحر ساعت ۱۰ دان ۱۲ یه قدر آزادملت روزنامه‌سی ادارمسینه مراجعه ایتمه‌لری‌تمنی اولونور ش ۳۹

۲ ـ ۳ آذربایجان رادیو هیئتی طرفیندن

### میانه حوزه‌لرینین فدائیلره وردیکلری هدیه‌لر

| | |
|---|---|
| جلیل متولی | ۳۰ ریال |
| سامع دوانگری | ۳۰ « |
| حسن جباریان | ۳۰ « |
| رسول نورهاشمی | ۳۰ « |
| بابافرج زاده | ۱۰ « |
| عزت‌اله روحانی | ۱۰ « |
| حاجی‌علی یاهو | ۵۰ « |
| محمدحسن یاعجبی | ۱۰ « |
| رسول متولی | ۱۰ « |
| صادق فراهانی | ۱۰ « |
| حیدر متولی | ۱۰ « |
| رحمان روحی | ۵ « |
| جعفر بك‌طاش | ۵ « |
| محمدعلی زحمت کش | ۵ « |
| عبدالله تیموری | ۵ « |
| عباس جباریان | ۵ « |
| کریم محمودی | ۱۰ « |
| میرجلیل کاظمی | ۱۰ « |
| قربان کاظمی | ۱۰ « |
| خیراله شکرلی | ۱۰ « |
| قوجعلی موراتی | ۱۰ « |
| علی حسینیان | ۱۵ « |
| حجت میانجی | ۱۰ « |
| غلامعلی الیجه | ۱۰ « |
| محرم گورجه | ۲۰ « |
| ابراهیم خاوری | ۲۰ « |
| سلیمان عطائی | ۱۰ « |
| زنداله ملکی | ۵ « |
| اصغر کاظمی | ۵ « |
| احمد مقدمی | ۵ « |
| محمدعلی ابوالقاسم زاده | ۵ « |
| تیمور گروسی | ۵ « |
| موسی ناوکی | ۵ « |
| اسماعیل تیموری | ۵ « |
| اصحاب یاهو | ۵ « |
| عبداله کاظمی | ۲٫۵۰ « |
| عزت کاظمی | ۵ « |
| علی کاظمی | ۵ « |
| ربعلی سیرانی | ۵ « |
| عبداله گروسی | ۲۰ « |
| علی مسلمی | ۳۰ « |
| رجبعلی سیرانی | ۳۰ « |
| محمدعلی غدیری | ۳۰ « |
| حسن غدیری | ۳۰ « |

آذربایجان ملی حکومتی معارف و اوقاف وزارتی

## آذربایجان دولت تیاتروسی

۱۳۲۵ نجی ایل موسمی

## جمعه گونی ۳۰ فروردین

سووت رژیسوری اسماعیل افندیوفین بدیعی رهبرلیگی ایله یئی قورولوشدا

شیروانزاده

# ناموس

( ۴ پرده‌لی فاجعه )

رستم رولینی باکو فیلم کارخانه‌سینین آرتیستی اسماعیل افندیوف ایفا ایده‌جکدر

تماشادا تیاترونین قوه‌تلی آکتیورلاری اشتراك ایدیرلر

بلیطلر هرگون تیاترین کاسه‌سینده ساتیلیر

بلیطلرین قیمتی ۵۰ ریالدان ۱۰ ریاله قدر

تماشا آخشام ساعت ۵ تمامدا باشلاناجاق

تیاترین مدیری : م رشدی رژسوری : صمد صباحی

نمره ۵۸۳ ۱۳۲۵.۱.۲۸

## اعلان

حرمتلی اهالی وتجارین اطلاعی ایچون اعلان اولونور که آشاغیدا قید اولونان اجناس‌دا معین اولموش عوارض وریلمه قلا مال کثیرملك‌نمه‌ی مقابلنده آذربایجاندان صادراید، بیلرلر .

۱ ـ کرپك دانه‌سی ۵۰ ر .

۲ ـ بیر آلماسی ۵۰ ر .

۳ ـ مشن تیماج ۵۰ ر .

۴ ـ باغ کرمنین‌عوارضی ۳۰ ر .دان ۲۰ ر . تخفیف‌تاپیر

۵ ـ باغیرساقین عوارضی ۵ ر . عوضینه باطرف و زنددن هر کیلو ۵ ر . الی دینار آلیناجاقدر .

بون ویوتدان اولان ایلرن وآیری حیوانلارین خروجی آذربایجاندان قدغن در . ش ۴۲

تبریز صادرات کمیسونی

حکایه بکلر حائیلی

# حیاتدا منیم نصیبیم ...

۱۳

دان یئری آغاراندا کندیمیز غم یوخوسوندان اویاندی . او گیجه ، حیاتین آجی حادثه‌لرینی دادیبان و کدرلی و قاصنی حس ایتمیه‌ن معنی‌شخصلردن وسرده دوشه‌نمه‌سی کامل‌ایتمیه‌ن اوشاقلاردان باشقا ، یوخی آدلامان قضه ، هامی‌نس ، اسیر اسوجا اولسون یا جوان ، گوزلرندن اجق دوشمشدی . گونش ، گوزه‌لیك نورله ، آغ چادرا‌ یاره‌نمش داغلارین مغرور باشینی برمن زمان ، کندین عمومی اهلیسی ، استرقادن اولسون یاکیشی ، اجتماعی و مختاق لری اولان مسجدین قاباغیندا‌کی مسداجه یا طویلانه شدیلار گیجه‌دن تدارکلرینی گورمش فدائیلر و کندین مرد و ناموسلی کیشیلری مسلح صورتده ، آتلارینین جلووی الینده ، بیر بیر گلیب سلاملاشیردیلار . بو زمان بو فدائی دسته‌سینین سرکرده‌سی حساب اولونان جمال‌دا بلند باخشلی ، آصلان پیرشانی بوز آتی‌نین اوستونده . گلیب چیقدی هر قدائی ، یاشیا طوپلانمش قدنی و آتا ـ باجی‌لاری ایله فرغین بیـ صورتده دانیشیا مشغول ایدی اوره‌کری بوموشاق و رفیق اولان قادینلارین دانیشدیقجا احساساتدان دوداقلاری تیترمییر ، گوزلری ایسه ، اینجی دانه‌لرینه بنزه‌ر یاش داملالاری ایله دولوردی . بو حالدا سموبلی ریحان دا آناسینین یانینجا گلیب ازدحامین ایچه‌رسینه قاریشدی . او ، آناسینین یانینا یه‌تردی و :

ـ « آغاجان ! ینه‌ده شهره گیدیرسن ؟ » دیه‌سوروشماغا باشلادی . رعنانین رنگی بهار بولوطی کیمی دوتولموشدی ئوزینه باخان اونون قلبی‌نین حدسیز درجه‌ده هیجان واضطرابدا اولدوغونو آنلاردی . مدت کدردن گوزل‌ی شیشمیش ئورگی ایسه پارتلاماق ایسته‌ییردی . همیشه فرخ وسعوینجلر مگی اولان اینی ، ایندی‌استیلا ایدن محتلردن یوشالتماق ایچون ، او ، آغلاییر ، لکن گوزیاشلارینی مهزبان ارینه گوسترممك ایچون ، چول ئوره دگل اچه‌ری آخیدیردی او ، ارینه یول اوستونده مزاحم اولماماق ایچون ریحانی قوجاغینا آلماق ایستدی . اوشاق ایسه :

ـ « بوراق ، آغامدان سوز سوروشورام » دیه اوزون الینی گیری اتدی . جمال :

ـ « بلی‌ایزیم . شهره گیدیرم ، نه سفارش ادیرسن ؟ » دیه ریحانه هم جواب و هم سوال وردی .

ـ « منه گلنده نه آلوب گتیره‌جکسن ؟ » .

ـ « نه گوزنین ایسته‌سه اونی آلاجغام » .

ـ « بیر چادرا ، بیرده شیرنی بالق آل گتیر » .

ـ « منیم گوزلریم اوسته ریحان جان ! آلارام ، ایاسن‌ده نه‌وی ایسته‌ینه ، سوزلریندن چیقما ، هرنه دیسه باش اوسته دیگیلن ، یاخشی ؟ » .

ریحان « باش اوسته » دیه‌رك جمال آتین اوستندن اگیلیب ، اونی یئردن قالدیردی و دوداقلارندان ئوپوب ، آناسینین قوجاغینا وبردی . سونرا ئوزینی دسته‌یه چئویریب برفرمانده کیمی «حاضر اول !» فرمانینی وردی .

فدائیلر هاموسی آتلارینین بلیه سچرایب حاضر داباندیلار . جمال ئوزینی کندا‌اهالیسینه چئویریب اوجاسس اله دیدی :

ـ «عزیز قارداشلار ! حرمتلی باجیلار ! عموم آزادلیق سئون خلقلر ، شرافت و افتخار ایله یاشاماق ایچون فداکارلیق ایدیب ، قربانلار وریمیشلر . همچنین بزیم بالالاریمزدا بو تقدیره لایق صرادان گیری قالماشلار . اجدادیمیزین آدلاری ، تاریخین ، قانلی صحیفه‌لری گوسترمل صحیفه‌لرینده ، آری و موزولمیان خط ایله بر مانلیق‌شهرمتیله قید ایدیلمیشدیر . اوناگوره بیزده قوز آتالاریمیز گیتدیگی یول ایله گیدیب ، اوزیمیزی اونلارا اوخشاتملی ، و ایگیت لیکده اونلاردان گیری قالمالی‌ییق . بیز چالشماق ووروشمالی‌ییق ، قوزاد بیمیز عالیتی یاشا چاتدیرمالی‌ییق . بیز قولوموزون گوجینی اجلاف و سوش بوغاز ارتجاع گوسترمکله اونلارین ! زه‌کرته قورخو ، جانلاریناتیترمه سالمالی‌ییق ، قوی اونلار حیدن کئچسون اولسون ، بیزلری گورمگه گوزلری اولماسین . بیزایسته‌ییریك که‌باه‌یوندان صونرا ، داغلاریمیزدا ، باغلاریمیزدا ، یاتیان یاغه‌لارین پتریندن بلبللر اوخه سون باغلاریمیز و باغچالاریمیزدا بیتن قارانقوشلارین عوضینده آل ـ الوان چیچکلر بیتسین . »

www.iran-archive.com

... ایکینجی دوره
# آذربایجان
۱۹ آوریل ۱۹۴۶

## مملکت خبرلری

اول صفحه‌دن بقیه

### خالقین روح یوکسکلیگی

آبان ۲۷ سینده باش وزیرمیزین، میانه شهرینده، دعوت‌سیز اولاراق توپلانان اون مینلرله اهالیه ملی حکومتین مقصدی و گونده‌لیک سیاستی و خالقین آزادلیغین مدافعه‌سی حقینده معلومات ویرمه‌سی و قوشون و فدائی حصه‌لرینین وظیفه‌لری حقینده دانیشماسی اهالی آراسیندا بویوک بیر روح و اونودولماز بیر خاطره وجوده گتیرمیشدیر.

باش وزیرمیز میانه‌ده اولدوغو وقت هر بیر ساحه‌ده یاخیندان نظر یتیردیگی کیمی میانه کوروپوسونون سل خطرلریندن خلاص اتمک ایچون دورت مین تومن پول و مین داغارجیق حواله ویرمیشدیر. سونرا دولت اداره‌لرینه و فرقه کمیته‌سینه گئدیب اولارین ایشلرینه یاخیندان آشنا اولدوقدان سونرا ساعت دورت تماما اهالینین شوق و شعفی آراسیندا میانه‌دن تبریزه مراجعت ایتمیشدیرلر.

بو مسافرتده آقای پیشه‌وری اهلی طرفیندن یوزدن علاوه عرض حال قبول ایدیب سرانجام ویرمک ایچون نوزیله برابر گتیرمیشدیر.

آقای پیشه‌وری‌نین میانه‌یه گئتمه‌سی و اورادا میانه خالقینین بوتون آرزولارینی و وظیفه‌لرینی یاخیندان گورمه‌سی میانه اهالیسی ایچریسینده بویوک امید و شادلیق سبب اولموشدور.

### فرقه عضولارینه حربی تعلیمات گوستریشی

سه‌شنبه گونو فروردین آیینین ۲۷ سینده صبح ساعت ۶ دان ۸ ـ قدر ۸ نجی حوزه و ساعت ۲ دن ۴ دن ۶ قدر ٤ نجی حوزه پشمینه کارخانه‌سینین کارگرلری حربی تعلیمات آلماق ایچون ملی میدان دا حاضر اولموشدولار. هر حصه ۲ ساعت تمام حربی تعلیمات آلیب مرتب صورتده صف حالینده اوز حوزه‌لرینه قاییتدیلار. حربی تعلیمات دا شرکت ایدنلرین سایی اوچ مین نفردن متجاوز ایدی.

ساعت ۴ گون اورتادان سونرا آذربایجان دموکرات فرقه‌سی مرکزی کومیته‌سینین حرمتلی صدر معاونی آقای پادگان ملی میدانا حاضر اولوب حصه‌لرین تعلیماتینین جریانین مشاهده ایتدی. بوردا حربی تعلیماته حاضر اولانلارین سایی گون علاوه اولدوقدا عضولری یوسته‌ده مخصوص رغبت و علاقه نشان ویررلر. فرقه‌میزین حربی تعلیماتی قاباقا گئتدیکجه خلق قوشونلارینین آرخاسیندا بویوک حربی حصه‌لر حاضرلانیر و خلق بیزین دفاع قوه‌سی گون بگون قوت تاپیر.

چهارشنبه گونو فروردین آیینین ۲۸ ـ ینده ساعت ۳ گون اورتادان سونرا ۴۳۷ نفر ۵ نجی حوزه‌نین عضولریندن ساعت ۳ دن ۶ یه قدر

۶۱۰ نفر ٦ نجی حوزه‌نین عضولری ملی میداندا حاضر اولوب هر حوزه ۲ ساعت حربی تعلیمات گئچیردیلر.

### خلخال ولایتی اهالیسی‌نین تبریکی

محترم دموکرات فرقه‌سینین مرکزی کومیته‌سینه:

۲۴ و ۲۵ آذرده خلخالدا ۲۰۰۰ نفرلیک بویوک بیر متینق تشکیل تاپیب حرارتلی و هیجانلی چیخیشلاردان سونرا، تبریزده برنجی دفعه اولاراق کندلیلر قورولتاینین آچیلماسی مناسبتیله، بو تبریک تلگرافینین عرض اولونماسی قراره آلیندیغیندان، بو متینقده حاضر اولان بوتون اهالی صمیم قلبدن و فدائی‌لر تشکیل تاپان کندلیلر قورولتایینی تبریک ایدیب و موفقیت آرزو ایدیرلر.

### اهردن تبریک

۵ نجی ارزغان کندی حوزه‌سیندن:

تبریزده‌کی برنجی دفعه اولاراق آذربایجان کندلیلرینین قورولتایی مناسبتیله محترم مرکزی کومیته‌یه صمیمی قلبدن تبریکلریمیزی تقدیم ایدیرلر.

### خلخال دان قادینلار تشکیلاتی طرفیندن تبریک

احتراملی مرکزی کومیته‌یه:

تبریزده برنجی دفعه اولاراق کندلیلر قورولتاینین تشکیل تاپماسینی خلخال ولایتینین بوتون قادین‌لاری طرفیندن تبریک عرض ایدیب و موفقیتلر آرزو ایدیریک.

### تبریزده‌کی سووت مدنیت ائوینده ادبی گئجه

پنجشنبه گونو تبریزده‌کی سووت مدنیت ائوینده آذربایجان رساملارینین اثرلریندن تشکیل تاپمیش سرگی مناسبتیله ادبی گئجه کئچیریلدی.

گئجه‌نین رسمی حصه‌سینده اینجه صنعتین بیر ساحه‌سی اولان رساملیغین جامعه‌ده اهمیت و قیمتی حقینده سووت آذربایجان اینجه صنعت خادملری چیخیش ایتدیلر.

سونرا سووت اتفاقیله مدنی رابطه ساخلایان جمعیتین تبریز شعبه‌سی صدری آقای صفوت و مدنیت ائوی رسامی آقای حاجی‌یف قاباقجا دان مدنیت ائوی طرفیندن وعده اولوندوغو اوزره سرگیده اثرلرله اشتراک ایدن رساملارا مدال و گورکملی یئددی نفره مکافات ویردیلر.

گئجه‌نین ادبی حصه‌سیندن سونرا بدیعی کنسرت ویریلدی.

### آذربایجانین هر نقطه‌سینده دولت مغازه‌لری

تبریزده آچیلان اقتصاد مغازه‌لریندن علاوه تجارت و اقتصاد وزیرلیگی طرفیندن آذربایجانین هر نقطه‌سینده مثلا خوی، ارومیه، مراغه، زنجان، اهر، میانه، ماکو، سلماس، آذرشهر، میاندوآب، اردبیل آستارا، خلخال، مشگین، سولدوز مرند، علمدار و سراب دا یئنی مغازه‌لر آچیلمیشدیر.

بو مغازه‌لرده بوتون دولت انحصاریندا اولان ماللار ساتیلماقدادیر.

### زه‌ی (زاج) معدنی ایشه سالیندی

زنجاندا اولان زه‌ی معدنی بو گونه قدر استفاده‌سیز قالمیشدی لاکین ایندی ملی دولتیمیز طرفیندن بو معدن ده ایشه سالینمیشدیر.

### یئنی مریضخانه‌لر

صحیه وزارتی طرفیندن بو گونلرده آذرشهرده ۱٤ ـ مراغه‌ده ٤۰ ـ میاندوآبدا ۳۰ ـ صائین‌قلعه‌ده ۱۰ ـ باتاخلی (یعنی تخت سلیمان حوالی) مریضخانه‌لر آچیلمیشدیر.

بو مریضخانه‌لرین حکیملری حکیم کومکچی‌لری، خسته باخیجیلاری تعیین اولونوب و هر نوع دوالارلا تامین ایدیلمیشدیر.

### ژنراللیق درجه‌سینه ترفیع

آقای سرهنگ پناهیان خلق قوشونلاری ایچلرینده یوروالماداان فعالیت گوستردیگینه گوره باش وزیرلیک طرفیندن ژنراللیق درجه‌سینه ترفیع اولوندی.

### آذربایجان دموکرات فرقه‌سی

تبریز شهر کومیته‌سینین حوزه‌لرینین هفته‌لیک حربی تعلیمات گون و ساعتلری

| گونلر / حوزه‌لر | ۱ | ۲ | ۳ | ۴ | ۵ | ۶ | ۷ | ۸ | ۹ | ۱۰ |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| شنبه | ۸_۶ | | | ۴_۲ | | ۶_۴ | | | | |
| یکشنبه | | | | | ۸_۶ | | | | | |
| دوشنبه | ۴_۲ | ۶_۴ | | | | | ۸_۶ | | ۳_۱ | ۶_۴ |
| سه‌شنبه | | | ۴_۲ | ۶_۴ | | | | ۸_۶ | | |
| چهارشنبه | | | | | ۴_۲ | ۶_٤ | | | | |
| پنجشنبه | | | ۸_۶ | | | | ٤_۲ | ۶_۴ | | |
| جمعه | | ۶_۴ | | | | | | | ۳_۱ | ۶_۴ |

## محاکمه‌نین جریانی

اول صفحه‌دن بقیه

ژنرال پناهیان محکمه‌نی آچیق اعلان ایدیب نظم و آراملیغی گوزله‌مک ایچون تماشاچیلارا تذکر ویردی.

اوندان سونرا متهملره چوق آزاد بیر شرائطده اوزلریندن دفاع ایتمک اجازه‌سی ویرلدی.

سرهنگ زنگنه سرهنگ ملاپیانین قاضیلرین جرگه‌سینده اولدیغینا اعتراض ایتدیگی ایچون سرهنگ ملاپیان محکمه‌نین عضویتیندن استعفا ویردی.

باش مدعی‌العموم اوز ادعانامه‌سینی قرائت ایتدی.

ادعانامه اوخونان زمان خلقده درین بیر هیجان اویانمیش ایدی. مدعی‌العموم آذربایجانین جامعه‌سی و خلقی آدیندا گناهکار ارومیه اهالیسینی قتله یتیرن نفرین جزاسینی طلب ایدیردی. بو ادعانامه حاکمین اراده‌سی، آرزوسی ایدی.

شاهدلردن آزاد وطن، سرهنگ داروغه، سابق ارومیه رئیس نظمیه‌سی، بیر نفر تماشاچیلاردان که اوزی ارومیه واقعه‌سینده وار ایمیش، وان دادور ارومیه پادگانیندا بیر گردان فرمانده‌سی قلی اینه که شخصا تورات ... متهملر و اوز محاکمه‌سینده اعدام جزاسینا محکوم اولمیشدیر، دانیشدیلار.

محکمه و مدعی‌العموم طرفیندن متهملردن لازمی سواللار اولوندی متهملر اوزلریندن دفاع ایتدیلر.

بو محکمه‌ده دموکراسی تام معناسیله ظاهر ایدیردی، شهر اهالیسینین چوخی برنجی دفعه اولاراق بو ملی محکمه‌نین شاهدی اولدولار.

بو محکمه‌ده خلق طرفیندن نظم تماما رعایت اولدی و بو گوستردی که خلقمیز بویوک بیر انضباط روحیه، عالی بیر تربیه مالکدرلر.

محکمه دورتادیغیندان سونرا محکمه‌نین ایکینجی جلسه‌سی پنجشنبه گونو ساعت ۳ گون اورتادان سونرا باغلاندی.

گوی تپه ... فرآیینین ۲۵ ینده اولدیریلنلر ایچون آوهولاریندان غلاین لاریندان یرده ...

ساورایف داوود هجر گولله‌ایله یارالانمیشدیر

باغاسین خلقمیزین قدرتینی تمثیل ایدن ملت محکمه‌سی!..

ح. علی اوغلی

شماره ۱۷۸ ایکنجی دوره

178

اشنبه ۱ اردیبهشت ۱۳۲۵

قیمتی ۵۰ دینار

| آبونه | ایلیک | ۱۲۰ | ریال |
|---|---|---|---|
| ۶ | آیلیق | ۶۵ | « |
| ۳ | « | ۳۵ | « |

AZOH

# آذربایجان

مدیر: فتحی خشگنابی

اداره‌سینین محلی ستارخان خیابانی

بو روزنامه آذربایجان دموکرات فرقه‌سینین اورغانیدر

بو مقاله کیچن گیجه (۳۱ فروردین) تبریز رادیوسی واسطه‌سیله منتشر اولونموشدور.

# آذربایجاندا تریاك یوخدور

## اورایا نه ایچون گلیرلر ؟ !

تهران روزنامه‌لرینین آب‌تاب‌ایله گوکلره یوکسلتدیکلری صلح و سازش نغمه‌لرینه باخمیاراق آخر وقتلرده آذربایجان حدودینده قارا بولوتلار گورونمگه باشلامیشدیر. سیاه‌دهن طالش و آذربایجانه یاخین منطقه‌لرده ژاندارم دسته‌لری یئنی‌دن تظاهره باشلاییب اونودولموش ماجرالری تازه‌دن تکرار ایتمك ایچون تهران ارتجاعی قوه‌لریندن یئنی‌قوت کسب ایدوب آزاد توپراغیمیزه سوخولماق ماخولیاسینی اجراء ایتمگه چالیشیرلار.

کیچمیش مرتجع کابینه‌لرین اشتباهلریندن استفاده ایدیب ایش باشینه گلن قوام‌السلطنه کابینه‌سی گورونور او اشتباهلردن عبرت آلماق عوضینده اونلاری داها قابا بیر شکلده تکرار ایتمك نیتینده‌دیر. بو ایسه آذربایجان خلقینی متأسف ایدیر، لیکن اونی قورخودا بیلمز. بیز تصور ایدیردیك گونده‌ن گونه آرتماقدا اولان سازش شایعه‌سی بالاخره بر گون حقیقت شکلی آلاجاق آذربایجان خلقی قان توکمگه مجبور اولمادان آلدیغی آزادلیغی تأمین ایده‌جك. ایران داخلینده یاشایان ایران خلقلری ایله قارداشلاری یاشاییب بوتجربه‌ده لایق اولدیغی مقامی کسب ایده‌جکدیر. متأسفانه آقای قوام‌السلطنه... محیطین زهرلی تاثیریندن خلاص اولا بیلمه‌ییب سازش عوضینده آذربایجانلیلار ایله توپ، تفنگ، خمپاره و سرنیزه دیلی ایله دانیشماغه باشلامیشدیر.

بیزیم گیزلی ایدیه‌جگیمیز اولا بیلمز. بیز هر بیر حادثه‌ده هر یرایشی خلقه آچیق گوسترمکله قوت کسب ایدوب بو گونکی موفقیتلره نائل اولموشیق. قوی خلق حقیقتی بیلسین. حقیقت ایسه بودور که قوام‌السلطنه حکومتی ایش باشینه گلندن سونرا سازش طرفداری اولدوغوموز ایچون سرحدلردن فدائیلرین ایرلی گیتمه‌لرینین قارشوسینی آلوب، حتی انزلی (پهلوی) بندرینین دورت آغاجلیقینده اولان فدائیلر بیزیم محاربه سیز آستارایه‌دك دالی چکیلمگه مجبور ایتدیك. انزلی، قزوین و سایر شهرلرین ساکنلرینین آذربایجان دموکرات حرباتینه قوشولماق آرزولارینی عملی ایتمك ایسته‌مه‌دیك. ماین بولاغ، تیکاب و سایر قطعه‌لری آسان بیر صورتده اشغال ایتمك امکانیمیز اولدیغی حالدا اورا قدم اینمه‌دیك. ذوالفقاری و بداله اسلحه‌دار باشی دسته‌سینی اداره ایدن آرتش شاهنشاهی افسرلرینین خائنانه حرکتلرینی ده اهمیتسیز سایدیق. بونلارین هاموسینین مقابلینده آقای قوام‌السلطنه حکومتینین حربی قوه‌سی ناگهانی اولاراق هولاسو اطرافیندا فدائی دسته‌لریمیزه خمپاره توپ و مسلسل ایله هجوم ایدوب آذربایجان جوانلارینین قانلارینی توکمگه جسارت ایتدی. اینه بو ناگهانی حمله چوق آز بیر مدتده دفع ایدیلوب غافلگیر اولان فدائی دسته‌لری اوز موقعلرینی محکملتمگه موفق اولموشلار. بیز ایسته‌میریك بو حیله‌گرانه حمله‌نین تهران ارتجاعی عنصرلری ایچون نه قیمته تمام اولاجاغنی ایندیدن اظهار ایدك. بونی گله‌جك داها یاخشی گوستره‌بیلر. بیز ایستیریك آذربایجان خلقی و بوتون دنیا آزادیخواهلری بیلسینلر که آذربایجان ملی حکومتی صلح و آرامش ساخلاماق یولوندا الیندن گلن فداکارلیقدان مضایقه ایتمه‌میشدیر. قوام حکومتی ایسه صلح و سازشدن دم وورددیغی حالدا آذربایجان دموکراتیك نهضتی نامردلره یاراشان شکلده دالیدان خنجر وورماق واسطه‌سیله آیاقدان سالماغا چالیشیر.

اولسین، بیز مجبورت ملی آزادلیغیمیزی حفظ ایتمك ایچون بو گیبی اتفاقلاری نظردن اوزاق دوتمامیشدیق. آذربایجانلی آزادلیق ایچون قیام ایدن زمان هر بیر احتمالی حسابه آلمیشدیر.

اگر تهران ارتجاعی سلاح گوجیله آذربایجانلیلاری بوغماق ایسترسه بویورسون بو کوی بو میدان! لاکن دنیا بیلسین که حمله اونلارین طرفیندن باشلانمیشدیر.

بیز بوتونله بوتون ایران آزادیخواهلرینه اعلام ایدیریك که بیزیم ایران خلقلری ایله دشمنلیگیمیز یوخدور. فقط ایران داخلینده اوز ایوی‌میزی اوزوموز اداره ایتمك ایستیریك. تهران ارتجاعی حکومتی ایسه بیزیم آزادلیغیمیزی سلاح گوجیله الیمیزدن آلماق ایستیر. اوناگوره ملتیمیزیر واحد انسان کیمی آیاغه قالخوب سلاحه سلاح یومروغه یومروغ ایله جواب ویره‌جکدیر.

بیز تهران ارتجاعی دولتینین داخلی وضعیتیندن خبرسیز دگیلیك. ژاندارم و آرتش تشکیلاتینی چوق گوزل تانیریق. توپلار، خمپاره‌لرده بیزی قورخوتماز. ژاندارم نفراتی ده آذربایجانا یول تاپا بیلمز.

بورا ده آرتیق تریاك یوخدور. ژاندارملارین دغلارینی کسوب دریلرینی سویدیغی کندلیلرین سلاحی چوق دوزگون نشانه وورمغه باشلامیشدیر.

ژاندارم آذربایجانا آیاغ باسا بیلمز. آذربایجان فدائیلری اونلاره اوزقوللارینین گوجینی گوسترمیشلردر. بونی قوی مرتجعلر چوق گوزل دوشونسونلر و قوام‌السلطنه حکومتی ده آنلاسین که ساحه‌دن دم وورانلار بیر دولت، خمپاره ایله قاباغا گلمز.

اصلا آقای قوام‌السلطنه گرك تاکورلیق ایتمه‌سین اونین ایش باشینه گلمه‌سینین اساسی ده آذربایجان خلقینین مردانه قیامی اولموشدور و بو قیام اونین سلطنه‌ده سبب اولا بیلر.

عیبی یوخدر ایندیکه سلاح دیلی ایله دانیشماق ایستیرلر بیزده حاضریق گورك کیم تیز پشیمان اولماغا مجبور قالار.

هر حالدا ژاندارملار ناحق زحمت چکیرلر... اونلارین گوردیکلری آقاجلار کوره کلمگه گیلمیشدر.

آذربایجاندا اونلارین ننه‌لرینی تامین ایتمك ایچون تریاك اله کچمز. یاخشی‌درکه اوز تکلیفلرینی آنلاییب توز برلرینده راحت اوتورسینلار. و آقای قوام‌السلطنه‌ده امتحان ایدیلن برایشی دوباره امتحان ایتمه‌گین تیجه‌سینی بر دفعه‌ده دوشونسون.

### مملکت خبرلری

#### اسلحه‌لی حربی تعلیم

پنجشنبه گونی فروردین آیینیق ۲۹ نده گون اورتادان سونرا ساعت ۳ دن ۴ قدر ۷۵۰ نفر ۷ نجی حوبه عضولریندن و ساعت ۴ دن ۶ یه قدر ۳۰۰ نفر ۸ نجی حوبه عضولریندن بیرینجی دفعه اولاراق اسلحه‌لی حربی تعلیمات گیچیردیلر.

#### اقتصاد وزیرلیگینین اقداماتی

آذربایجاندا ملی حکومت قورولان وقت دولتی انبارلاردا بیر مقدار تاخیل موجود ایدی که بعضی کندلرده (فرعی آنبار) لارین رطوبتلی اولدیغیندان تاخیل لارا بیت دوشمك نتیجه‌سینده محو اولوردیلار. گیچن دولت طرفیندن بو خصوصاتین قباغینی آلماغا اقدام اولونمازدی، اینده تجارت وزارتی بو حتمی اولان خسارتی اورتادان قالدیرماق ایچون بعضی تدبیرلره ال اوزاتمشدر. او جمله‌دن: تبریز ـ زنجان ـ اردبیل ـ مراغه ـ خوی ـ ارومیه ـ سلماس ـ ماکو ـ میانه ـ اهر ـ شبستر و آذرشهر غله (تاخیل) اداره‌لرینه دستور ویریلیبدر که، اورا انبارلاریندا اولان تاخیل لاری کاملا آرتدیریب، چورك چیلرین گونده‌لیك مصرفلرینی دولتی انبارلاردان یوزده بش اکسیگینه ویرسونلر.

تبریزده ۳۰ بهمن ۳۲۴ دن ۲۴ فروردین ۳۲۵ قدر تقریبا بیر آی‌دا، چورك چیلره ساتیلان بوغدا ۳۳۶۷ تون. اون ۲۳۶ تون. حیوانات ایچون ساتیلان آرپا ۴۰۰ تون اولوبدور.

آذربایجانین سایر شهرلریندن گونده ویلن احصائیه‌لره گوره بو گونه قدر (۲۲۱۴) تون بوغدا

شمسی ۴ نجی صحیفه‌ده

### دنیا خبرلری

#### آمریکالیلار سوئیده نفت تمیز لیه‌ن زاوود تیکیرلر

لوندون. «ساندی تایمس» غزیته‌سی خصوصی مخبرین قاهره دن خبر ویردیگینه گوره آمریکالیلارا مخصوص اولان «ترانس‌ارابیان» پایپ‌لاین» شرکتی مصر ین سعودیه عربستانیندان گیدن نفت کمرینین آخرنجی منطقه‌سینین مصر اراضیسی اولماسی حقده خواهشنی تامین ایتمشدر. بولسان سوئیده آمریکان حاکم دائره‌لری ژزلکه اورادا نفت تمیزلیه‌ن بیوك بیر زاوودین تیکلمه‌سینه باشلایاجاقلار. نفت کمرینین اوبیری سون منطقه‌سی فلسطین ساحلنده اولمالیدر.

#### هاییه ده مینده آلمان حربی سندلری تاپیلمشدر

نیویورك. آسوشیتد پرس مطبوعات نماینده‌لیگینین خبر ویردیگینه گوره، آمریکان حربی دئرلری ماین جایی ساحلنده‌کی بیر دره‌ده گیزلدیلمش ۸ تون آغیرلغندا آلمان حربی سندلرینین تاپیلماسنی اعلان ایتمشدر.

#### فرانسه موسسان مجلسینین قراری

پاریس. فرانس پرس مطبوعات نماینده‌لیگینین خبر ویردیگینه گوره، ژاق دیوقلوین تکلیفی ایله موسسان مجلسی، بیمه شرکتلری و تجارت بانکلارینین ملیلشدیریلمسی حقنده قانون لایحه‌سنی مذاکره ایتمك ایچون ۱۹۸ سس علیهنه ۲۳۶ سس ایله آپریلین ۲۳ ندن آپریلین ۲۶ سنه‌دك اجلاس ایتمگی قراره آلمشدر. قانون اساسی لایحه‌سی مولودگونلرینده‌ك سسه قویولمالیدر.

#### فلسطینده دولت ایشچیلرینین تعطیلی

لوندون. رویتر مطبوعات نماینده‌لیگی بیت‌المقدس مخبرینین بیلدیردیگینه گوره، فلسطین موسسه‌لرنده خدمت ایدن ۳۰ میندن آرتیق یهودی و عرب، آغاعی فلسطین خدمتچیلری جمعیتی باش‌شوراسنین گوستریشیله آپریلین ۱۶ سندان باشلایاراق بوتون اولکه‌نی احاطه ایتمش تعطیللرده اشتراك ایدیر.

#### ساتقوف حبس ایدیلمشدر

لوندون. لوندون رادیوسی طرفیندن اولان آمریکا اشغال اولونموشلاری باش‌ارکان حربینین معلوماتنی خبر ویریر. بو معلوماتدا دیلیرکه، زالسبورغدا حبس ایدیلمش حربی جانیلر ایچریسنده بولغارستانین سابق باش وزیری آلکساندر ساتقوف دا واردر. بقیه‌سی ۴ نجی صحیفه‌ده

# اوغلانلار دانشسراسینن ورزش میداننده

## (اوچ ایکی یه تبریز تیمی‌نین غلبه‌سه)

دوشنبه گونی (۲۶ فروردین ۲۵) گون اورتادان سونرا تبریز جوانلاری و ورزش کارلاری ایچون اونودولماز گونلردن بیری ایدی ملی حکومت قورولاندان سونرا بو گون اول دفعه اولاراق آذربایجانین ایکی مهم شهرلرینن فوتبالیست‌لری آراسندا فوتبال مسابقه‌سی عمله گلیردی. وقتین آز اولدوغوندان لازمی اعلانلار اولماییب قاباقجادان هیچ بیر یر و یا کاغذ عمله گلمه‌مشدی، بو تاباخبیاراق تبریز جوانلاری مسابقه‌ده اشتراك ایتمك و ورزشکارلاری تشویق ایتمكدن ئوتری ۳ ساعت گون اورتادان کچمیشدن اشتیاق و رغبتله دانشسرا طرفینه سیل کیمی آخیردیلار. بونلار تبریز. اورومیه فوتبالیست‌لرینن اویونلارینی گورمگه گلیردیلر.

بو مسابقه‌نین مقدماتنی ملی بدن تربیه‌سی‌نین جمعیتی تهیه و ترتیب ورمشدی. و اورومیه‌دن گلن فوتبالچیلارین ایسه یدیرالیق و سایلی لازمنجه آماده اولموشدور.

معارف وزیری. بدن تربیه‌سی اعضاسی. مدعوین. تماشاچیلارمیداینن صندل لرین دولدوروب و خلق دا دام و دیوارلادی اشغال ایتمیشدیلر هامی انتظارده‌در. بیری بیریندن سوروشیرلارسی نیه باشلامیر؟ بس نیه گلمیرلر؟ دولتی موزیك مترنم در و ملی سرود و آوازلار اوخوتور هامی صبرسیزلیك‌له فوتبالیست لرین میدانا وارد اولمالارین گوزله‌یرلر. ساعت ۵ ر ۵ داورین سوت سسی ایشیدیلیر. میدانین ایکی طرفیندن ایکی دسته فوتبالیست‌لر. فوتبال لباسی اگینلرینده. قوللاریندا مخصوصی ورزشکارلار بایراغی اهتزازه‌ده‌در، بوگورمك حالینده مقبله سرپرست ایله برلیکده. میدانا گیریرلر.

بیردن میدان حرکته گلیر، بتون تماشاچیلار آیاغا قالخیب و اختیارسیز هر ایکی دسته حریفلاری آلقیشلاییرلار آق. باشیل‌لار قزل‌قولار، یعنی اورومی دسته‌سی، قرمزی. قاراگینار تبریز تیمی اولادی‌دیرلر. ایکی دسته تبریز. اورومیه فوتبالیست‌لری آدیندان دوستانه مسابقه ویره‌جکلر. معارف وزیری و بدن تربیه‌سی اعضاسی میدانین وسطینه گلیرلر جوان وزیر بوتون ورزشکارلار ایله ال ویریر و اونلاری تشویق ایدیر.

ایکینجی سوت چکیلیر. مسابقه آقای علی مجتهدی‌نین رفریلیقیله شروع اولونور. توپ هر لحظه بیر طرفه آتیلیر. هر ایکی طرف‌سجاهت ایدیر. فداکارلیق گوستیریر. فوتبال اویونی زندگانلق درسی‌دیر. یاخشی نتیجه چالیشماق و یولداشلارین همکارلیق و صادقانه ایشله‌مك و هر قدمی دوز گون و یرینده گوتورمك اثرینده حاصل اولار.

اویون ایکی هفتیم (هر نوبت ۳ ر ۴ ساعت) دوام ایدیر. تماشاچیلار درین احساسات گوستیریرلر توپ دروازه‌یه یاخینلاشان زمان اوره‌کلر چیرپینیر و موقتا سس‌لر کسیلیر ولی توپ دروازه‌دن کنچن زمان گول دیه‌رك سس و هورا اوجالیر. براوا و آلقیش‌لار اوجالاجاغین ورزشکارلار تشویق و تهییج اولورلار (ایکی هفتیم آراسندا یادگارلیق ایچون معارف وزیری و تربیت بدنی اعضاسی و ورزشکارلاردان بیرلیکده عکس‌لر گوتورولیر.)

مسابقه اوچ. ایکی یه تبریز تیمی غلبه‌سی خاتمه تاپیر اودان، اودوزان شاد اوره‌کله و صمیمیت ایلن ال لرین سیخیرلار. و هر ایکی دسته متحدا بیر بیرینن و معارف وزیری‌نین افتخارینه هورا چکیرلر.

سونرا تربیت بدنی طرفیندن حاضرلانمش مدال لار معارف وزیری واسطه‌سیله هر ایکی تیمین افرادینه تسلیم اولور. مدال‌لار ورزشکارلاریز اللی سینه‌لرینه سانجیلان زمان هورا و آلقیشلار اوجالیر. بورادا تماشاچیلار داها خود دارلیق ایده بیلمه‌ییب و میدانین وسطینه آخیرلار و معارف وزیری و مدال آلانلاری احاطه ایدیرلر.

بالاخره بو مراسم قورتاراندن سونرا ورزشکارلار پذیرالیق ایچون دعوت اولورلار. اطاقدا حرمتلی معارف وزیری هر ایکی دسته‌نی تبریك و اونلاری بویولدا چالیشماغا تشویق و ورزش و بدن تربیه‌سی ساحه‌سنده لازمی تذکر ویریب و دولتین ورزش عالمنه و جوان‌نسله دایر علاقه‌سین بیان ایدیرلر.

ساعت ۷ ده شاد اوره‌که فوتبالچیلاری تبریزلی ورزشکار یولداشلارینا تاپشیریب و دانشسرانی ترك ایتدیك

ع. پ

# ۱۹ و ۲۰ نجی عصرلرده تبریزده ادبیات

-۳-

۱۹ نجی عصرده‌کی وضعیتله علاقه‌دار اولاراق شاعرلرین بیر قسمی یدیتلشمشدی. نتایجده ایسه تکنیك حاکم ایدی. او، پیس گونین چوخ قالا بیلمیه‌جگنه ایتام بیله‌ییر و امیدینی گلمجگه باغلایاراق یازیردی:

شیدا بلبل فغان ایتمه، غم‌یمه،
بو گون، صباح گل آچیلار، یاز اولار.

عزیز ساخلا، غنیمت بیل وجودین،
وفاسی یوخ، گلین عمری آز اولار.

نباتی حیات و یاشایش حقنده فلسفی شعرلرده یازمشدیر. اونین «هله لنك، لنك، لنگم‌ه‌ده‌ری بوتا» بیر مثالدیر. شاعر ئوز اثرلرینده خلقین آرزو و ایسته‌کلرینی ترنم ایتدیگیندن سوزلری دیللر ازبری اولمش، عاشقلارین سازینادوشمشدیر. ادبی عالمده چوخ ایشیدیلن «گیب دولانگیلن‌خامس هنوز» «ایله‌مستم بیلمه‌دیم کیم می نه‌در، مینا نه‌دیر» کیمی مصراعلار نباتی‌نیندر.

ربالیست شعرله یاناشی اولاراق بو دوره‌ده دینی مضموندا، دین حادثه‌لرینه حصر اونموش شعرلرده یارانیردی. بو ادبیات مرثیه ادبیاتی آدی آلتندا تاریخمزده مشهور در. گورکملی مرثیه شاعری قمریدن باشقا ادبیاته بیل ایده‌مزدین خادم‌لرندن زنوزی، آقای حسین تبریزی، نظام العلما، حاجی محمود تبریزی کیمی تبریزلیرده وار ایدی. ملاعلی آخوند حسین دخیل کربلا فاجعه‌سنی تصویر ایدمن بویوك بیر دینی داستان یازمشدی. بو داستان بدعی جهتدن قوتلی اولدیغی کیمی، دیل جهتندن ده ساده ایدی. دینی موضوعلاردا شعر یازان شاعرلر ایچریسنده حاجی عبدالحسن راجی ده (۱۸۳۱ - ۱۸۷۴) ئوز نوحه و سینه‌زنلری ایله مشهور ایدی.

فقط دینی ادبیات ئوز ادبی قیمتی اعتباریله عاشقانه ادبیاتدان گیریده قالیردی. ۱۹ نجی عصرین اوللرینده عندلیب قاراجا داغی، اردبیللی قارلوش بابا ذکری (۱۷۹۵ - ۱۸۶۹) ئوز عاشقانه شعرلری ایله داها مهم موقع دوتوردیلار. اهرده آنادان اولان عندلیب جوانلغنی تبریزده و ایراندا گچیرمشدیر. ذکری ایسه اردبیلده خلق ادبیاتی تاثیرینده گوزل اثرلر یاراتمشدیر. اونین عاشقانه شعرلری واقعین بولونی دوام ایتدیردیگنی گوستریر. او، حتی واقعین «من جهان ملکنده مطلق دوغری حالت گورمه‌دیم» مصراعی ایله باشلایان مخمسنه بیر نظیره یازمشدی.

وطنپرورلیك حسی بو زمانکی شاعرلرین اساس غایه‌سنی تشکیل ایدیردی. خصوصا تبریزی و یا جنوبی آذربایجانین باشقا شهرلرنی ترك ایدیب غربتده یاشایان شاعرلرده بو حس داها یاوز شکلده نظره چاریردی. «ریاض العاشقین» آدلی ادبیات کتابندا بئیه شاعرلر حقنده اساسلی قیدلر واردر.

بو کیمی شاعرلر سیراسندا آقا حسین عارفی خصوصیله قید ایتمك اولار. او، تبریز شهرینده آنادان اولمشدا داغیلدیگنده وطنی ترك ایدیب قاراباغا گیتمش، اورادا یاشامشدیر. گوزل غزللر یازان، آذربایجان دیلنده حاکم اولان بو قدرتلی صنعتکار ۱۲۲۰ نجی ایل هجریده شوشه شهرینده وفات ایتمشدیر. اونین:

گوش نوری دگل پرتو سالیب
گون بکا اوزره.
اوزین تورپدو اول ایمه‌دوشوب
عکس آسمان اوزره.

مصراعی ایله باشلایان غزلی شاعرین المنده‌کی اقدرتی گوستریر. آقا عبدالکی مصراعلار ایسه عارفین یارادیجیلغنداکی عمگ‌ اینشدوغو لارینی بروزه ویرمکده‌در:

صبا شه‌خوارم اول عمخوارمه
[illegible]
[illegible]
[illegible]

شاعر عشق عالمنده مقصدینه چاتمادیغنی بو سوزلرله ادا ایتمشدر:

قبریمین داشینا یازین اهل
دل بو مصرعی:
ویردی عارف جانی مین
حسرت ایله یارسز.

عارفین یارادیجیلغی ۱۹ نجی عصرده دوام ایدمن فضولی جریانینا داخلدر. [illegible] جریانا منسوب اول[illegible] لری ئوزلرینی فضولیه اوخشادیب اونین کیمی بویوك غزللر یازماق ایسته‌ییرلر.

ئوزینی عربتده حس ایدمن جنوبی آذربایجان شاعرلریندن بیری ده میرزا محمد علی حکیم‌دیر.

# گیت ئوزین الاش بوگون مملکتی

## حفظ ایله

بوشلا قدیم ایشلری دوره تجدید در
قورخی گیجو بدور داها دوره امیددر
دور تازا اساوبله ایشلر یوی حل ایله
کهنه جهان دمبدم روی بتجدید در
کهنه پرست شیخه لاب تازا دنیا همان
قصه حقاشیله قصه خورشید در
هر کیم ایاق باسیبه بیر یارا موهوم لارا
هر تقسی حقیدن مین کره تا ئید در
غم یمه ایدل که غم شاد قیلار دشمنی
آغلا قویون ماتمی قورتلار ایچون عید در
سن که‌ده گاسن جوجوق قوخما داها هیچ نه‌دن
بیل که جوجوقدان ئوتور بیر یله تهدید در
گیت ئوزون الش بوگون مملکتی حفظ ایله
فخری ندور گر آتان نادر و جمشیددر
هر آدام ئوز عقلیجه ئولکه سبن آباد ایدر
عالمی ویران قویان بیر یارا تقلید در
سنده که یوخ اختیار عمر ایده‌سن دئمی
مالك خدا ملکیدی حق ئوزی جاوید در
غفلت و جهل آزیرور بیزلر ایچون احتیاج
نه جرم اولموزدی بو نه جرم تاهید در
خلقن اویانماقیقی ئوز ایوین آلماقیقی
لرزه سالوب دشمنه لاب دیبه‌سن ید در

تقی زاده

# وطنی حفظ ایتملی‌یك

بیز. آذربایجان خلقی ۲۱ آذرده آذربایجان دموقرات فرقه‌سینین رهبرلیگی آلتیندا چوق ایللردن بری حسرتنه گوزله دیگیمز مقدس گونه و بویوك آرزوموزا چاتدیق. ایندی بیز دنیانین آزاد و لیاقتلی ملتلری کیمی فرقه‌مزین رهبرلیگی ایله ترقی کاروانیله هم قدم اولوب انکشاف جاده‌سینده ایلری‌یه دوغرو گیتمکده‌ییك.

فرخ ایلدن بری ستارخان، باقرخان و شیخ محمد خیابانی کیمی آدملاری آزادلق یولوندا قربان ویردیکدن سونرا اوچنجی دفعه اولاراق دنیایه ثابت ایله‌دیکی آذربایجانین آزادلق تشنه‌سی اولان قهرمان ملتی هیچ وقت ظالم دیکتاتور حکومتلره بویون اگمه‌ییب و بوندان سونرادا هیچ اگمیه‌جك در.

بیز یاخشی بیلیریك گیجراخ ایللر عرضینده آذربایجانین مبارز و شهامتلی اولادین حیله و تزویر ایله آرادان آپاریب ئولدیردیلر و قارانلق زندانلاردا چوروتدوکلری حالدا اونلاری ئوز دوغما یوردلارینا خدمت ایتمك سعادتیندن محروم ایدیبلر اما ایندیکی آذربایجان‌نسلی آییلمش گوزلریمز آچیلمشدر.

مرتجعلر بونی بیلسینلر که داها بوندان سونرا اونلارین حیله‌لرینه آلدانماییب و اونلارین شوم عقیده‌لرینی ابدی اولاراق ئولکه‌میزدن چیقاریب ابدی اولاراق کاره آتمشیق ایندی گرك خنثلر کار قوللارین آچیب بو سوزلری ایشیتسینلر، داها بوندان سونرا استعمارچیلار دنیانین هیچ بیر یرینده ریشه‌سالوب و اورانین اهالیسینی همیشه‌لیك آزادلیقین شیرین میوه‌سیندن محروم ایده بیلمه‌یه‌جکدر.

بودور بیزیم الك و سون سوزومیز، «مرتجعلر یاخشی دوشونسونلر که بیز آذربایجان قهرمان ملتی آخر قطره قانمیز قالانجه آزادلیغمزین مدافعه‌سی ایچون چالیشاجاییق! و آزادلیق گونشی دوغموش اولان مقدس ئولکه‌میزده همیشه‌لیك اولاراق یارلاییب و ابدی اولاراق دوام ایده‌جکدر.

محو اولسون آذربایجانا خیانت گوزیله باخانلار!

مسعود تقی‌زاده

# اوغلانلار

## دانشسرانین ایندیکی وضعیتی

بونی هیچ‌ده انکار ایتمک اولماز که، کچمیش فاسد و مرتجع دولت زمانی و تبریزین اوغلانلار دانشسراسی دوزولمز بیر وضعیتده ایدی. اومرتجع حکومتین بوتون دستگاهلاری باشیندا اوتورانلار یالنیز اوز جیبلری ایچون چالیشیردیلار.

لاکن ایندی دموکراسی اساسلار اوزه‌رینده قورولموش جوان ملی دولتیمز خلقیمزین بیر ساحه‌ده اکثاً فینا بویوک اهمیت ویره‌رک، باشقا یرلرده اولدوغو کیمی اوغلانلار دانش سراسیندا دا بویوک دگیشیکلر عمله گتیرمیشدیر.

ملی دولتیمز قورولمادان قاباق گونلرده قدر (پشتک) یعنی (ارجی) یاتاقلاری آنبارلار دا قالاراق چوروه‌مکده ایدی. لاکین ملی دولتین تشکیلیندن سونرا بو یاتاقلار دانش سرا دا اولان یوخسول طلبه‌لره ویریلمیشدیر. معارف وزیرلیگی طرفیندن دانشسرایه بیر دستگاه رادیو ویریلمیشدیر که، بونون واسطه‌سیله طلبه‌لر موسیقی و بین‌الخلق خبرلردن استفاده ایدیرلر.

سابقده دانشسرا دا صحیه ایشلرینه‌ده فکر ویریلمه‌دیگیندن بورانین آشپزخانه‌سینین میس قابلارینی تمام پاخیر باسمیشدی. ایندی ایسه قابلار تمامیله آغاردیلمیش و صحیه ایشلرینه‌ده اولدوقجا بویوک اهمیت ویریلیر. قابقلار دا طلبه‌لرین جیره‌لریندن کیلدیگی حالدا ایندی اونلار دان آشپزخانه‌یه کشیک قویولموش اونلارین جیره‌لری مرتب ویریلیر.

طلبه‌لره ایچ یاتاقلاری ویریلمه‌زدی. لاکین ایندی ایسه اونلارین تمامیله یئنی تمیز ایچ یاتاقلاری تامین اولونوبدور. ایندی طلبه‌لر هفته ده بیر دفعه اولاراق دولت حسابینا سینمایا گئدیرلر. بوتون ژیمناستیک و ادمان آلتلاری حاضرلانمیشدر که، طلبه‌لر استراحت وقتلرینده بو آلتلردن لازمی قدر استفاده ایدیرلر.

طلبه‌لر بازی لوازماتی ایله تجهیز اولونموش و لازم اولان لوازماتدا

## میانه حوزه‌سینین فدائیلره و یردیکلری هدیه‌لر

| | |
|---|---|
| تقی حیدری | ۳۰ ریال |
| عزت‌اله | ۳۰ « |
| صالح میانجی | ۱۵ « |
| بخشعلی میانجی | ۱۵ « |
| هاشم اسماعیل زاده | ۲۰ « |
| تقی تبریزی | ۲۰ « |
| مناف رزاقی | ۳۰ « |
| میزاعلی محمودی | ۲۰ « |
| ابی قربان | ۲،۵۰ « |
| رجب محمودی | ۱۰ « |
| رحیم رزاقی | ۲۰ « |
| حسن صدیق | ۵ « |
| عباس قزوینی | ۵ « |
| غلامحسین شریانی | ۱۰ « |
| نصرت رحیم پور | ۲۰ « |
| غلامحسین جهره | ۵ ریال |
| غلامحسن صابری | ۵ « |
| سید موسی شهیدی | ۵ « |
| ابراهیم نقط فروش | ۵ « |
| قربان رضاقلی زاده | ۵ « |
| اژدر گوک تپه | ۵ « |
| مشهدی محمد جمشیدی | ۱۰ « |
| رحمت طارمی | ۵ « |
| وصف خداننده | ۵ « |
| ابی گوک تپه | ۱۰ « |
| حسین « « | ۵ « |
| علیقلی | ۲ « |
| سیف اله شیخ الاسلامی | ۲ « |
| حیدر مشایخی | ۱۰ « |
| قربان قره‌بخشی | ۵ « |
| سوره مرادی | ۲ جفت جوراب |
| نونیا قره‌بطیان | ۸ « « |
| سوسانامی تاسیان | ۴ « « |
| زری کاظمی | ۲ « « |
| سید بگیم | ۱ « « |

دولت طرفیندن آلینیر.

خصوصیله قید ایتمک لازیمدر که آذربایجان دموکرات فرقه‌سی مرکزی قومیته‌سی و ملی حکومتیمزین یادچیلاری معارفه علاقه دار اولدوقلاریندان دایما اورا باش چکه‌رک دانشسرانین ایشلریله یاخیندان تانیش اولمالاگچمش دوره‌ده کی نقصانلارین بیر داها تکرار اولونماماسی ایچون لازمی گوستریشلر ویرمکده دیرلر.

غلام موسی زاده

## ع. م. قوسی

# آذربایجانین ملی داستانلاری

۳۵

دلی دمرول دیر: مره آل قنادلی عزرائیل سن سن می؟ یاخشی یگیتلرین جانینی سن آلیرسنمی؟

عزرائیل دیدی: بلی من آلیرام

دمرول دیر: مره عزرائیل من سنی گوگده ایستیردیم یرده الیمه دوشمیسن. قاپوچیلار قاپونی باغلایین من بونی تولدوریم یاخشی یگیتلرین جانینی قورتارم.

بونی دیدی، قلیجین چکدی، عزرائیلی وورماقه حمله ایله‌دی عزرائیل بیر گوگرچین اولدی، پنجره دن اوچدی گیتدی.

دلی دمرول الین الینه چالدی قاه‌قاه گولدی دیر: یگیتلریم عزرائیلین گوزینی ایله قورخوتدیم کیم قاپونی قویوب باجادان قاچدی، گوگرچین کیمی قوش اولدی اوچدی، من اونی تولدرینجه ال چکمرم.

دوردی آتنه‌مینه‌دی جوله چیقدی بیر ایکی گوگرچین تولادیدی، دوندی اوینه گلیرکن عزرائیل آتینین گوزینه گوروندی آت اورکدی، دلی‌نی گوتوردی یره ووردی، قره باشی گیجه‌لدی، یره دوشوب بوغازی خیرلامه باشلادی، دیر:

مره عزرائیل امان. تاری‌نین بیرلیگینه یوخدور گمان. مرسنی یله بیلمزدیم گیزلینجه جان آلماقین بیلمزدیم. بیزیم داغلریمز اولور. او داغلرده باغریمز اولور. او باغرده قره سالقوملی اوزوملریمز اولور. او اوزومی سقیرلر آل شرابی اولور. او شرابی آیچن مست اولور. شراب ایچه‌ردن دویمادیم. نه سویله‌دیم بیلمه‌دیم. یگیتلیکدن دویمادیم. جانیم آلمه عزرائیل.

عزرائیل دیر: مره دلی قوات منه نه یالوارسن، الله تعالی‌یه یالوار، منیم الیمده نه وار؟

دلی دمرول دیدی: مره پس جان ویرن جان آلان تعالی درمی؟

عزرائیل دیر: بلی اودر.

دلی دمرول دوندی عزرائیله دیر: پس سن بورادن گیت، من الله تعالی ایله خبرلشیم.

سونرا یوزین گوگه دوتوت سویله‌ییر:

اوجالردن اوجاسن،
کیم بیلمز نجه سن،
گورکملی تاری،
جاهللر سنی گوگده یرلر،
من مومنلر گوگلینده‌سن،
دایم اولان جبار تاری،
باقی قالان ستار تاری،
منیم جانیمی آلیرسن ازون آل،
عزرائیل آلدا قویما.

دلی‌نین بو سوزی الله تعالی‌یه خوش گلدی، عزرائیله ندا ایله‌دی کم چون دلی قوات منیم بیرلگیم بیلدی، بیرلیگیمه شکر قیلدی، یا عزرائیل اونین جانی آزاد اولسن، جان عوضینه جان ویرسین.

عزرائیل دیر: مره دلی دمرول الله تعالی‌نین امریله بیله اولدی کیم دلی دمرول جان عوضینه جان ویرسین، اونین جانی آزاد اولسین.

دلی دمرول دیدی: بیر قوجا بابام بیر قاری آنام وار، گل گیده‌ک ایکیسیندن بیری اولا کیم جانین ویره منیم جانیم آزاد اولا.

دلی دمرول سوردی باباسی یانینا گلدی، باباسینین الین اوپوب سویلمش: آغ سقاللی عزیز عزتلو بابا بیلیرسن می نلر اولدی، گه‌یر نامزا سوز سویله‌دیم، حق تعالی یاخوش گلمدی، گوگ یوزینده کی آل قنادلی عزرائیله امر ایله‌دی، اوچوب گلدی، روحمی چکدی، بوغازیم خیرلامه باشلادی.

بابا سندن جان دیلیرم، ویرسنمی؟ یوخسا اوغول دلی دمرول دیوب آغلیرسنمی؟

باباسی دیر: اوغول اوغول‌ای اوغول، جانیم پاره‌سی اوغول، قازه تر مرایه نمسن گلنمز چیچکی اوغول، قارشو یاتان قره داغیم سویله گلسن عزرائیله یلاق اولسن، آخار آخار بولاقلریم اونا اجت اولسن، ایلخی ایلخی شوبیز آتلاریم ویرییک اولسین،

# اخطار

آذربایجان (ملی رادیو) پروغرامی، بو یاخین زماندا (ملی رادیو هیئتی طرفیندن ان گورکملی و گوزل بیر طرزده تکمیل اولونوب آذربایجان رادیو اورکستری طرفیندن موسیقی، ادبی پارچالار و خارجی دیللرده خبرلر ویریله‌جکدیر. هابیله دولت تیاتروسی آرتیستلری ده بو پروغرامدا اشتراک ایده‌جکلر، بوناگوره آذربایجان فارس فرانسه انگیس و روس دیللرینده دانیشماق ایچون آدلارینی قید ایتدیرمک ایستینلر و هابیله رادیو ایشلرینده فنی ایشچیلردن سحر ساعت ۱۰ دان ۱۲ یه قدر آزادلیق روزنامه‌سی اداره‌سینه مراجعه ایتمه‌لری تمنی اولونور ش ۳۹

آذربایجان رادیو هیئتی طرفیندن ۳ — ۳

# اعلان

نمره ۶۹۰ — ۲۵ . ۱ . ۲۹

میرزا هاشم چشمه سنین مالک لری نچه دفعه ۱۶ و ۱۷ و ۲۲ دیماه ده ۱۳۲۴ ده و ۱۱ و ۲۰ فروردین ۱۳۲۵ ده چشمه‌نین تقیه اولنماسی بارمسنده بلدیه ده میاه دایره سینه احضار هر دفعه و مختلف عذرلار ایله چشمه نین تنقیه سین و اجاره بندیلیگی تعویق سالوب و بو مهم حیاتی سر موضوعه اهمیت ور میوب دفع الوقت ان گچه‌یلر بوناباعه آخرنجی دفعه اومحترم روزنامه وسیله‌سیله اخطار ایدیلیر که گ روز ده تنقیه واجاره بندلیک قسمتنه حاضر ایله‌الار. آدلاری سه‌ابت اولونجالار سیلدی ورکه لدیه طرفیندن بو باره ده مقتضی اقدام عمله گلجه‌ق

ش ۴۴ — بلدیه رئیسی نیات ماکو

## حکایه

بکلر حالیلی

# حیاتدا منیم نصیبیم ...

۱۴

دیدیکدن سونرا جمال حرکت امری ویردی. قدا. ئیلر یولا دوشه‌رکن، کندین اهلی قوجالار و قادینلار اولارین مظفرانه قایتمالاری ایچون، اوجا سسلر ایله خیر دعا اوخویوب الله یالواریردیلار.

جمال مهربان قادینی و سه‌ویملی قرندان آیریلماق ایسته‌رکن، قادینینا: — «ریحانی اول الله اکنجی ایسمنه تاپشیرارم، اوندان متوجه اولارسان، آغلاماغا قوبازیبان هم شیه هم —، غصه سینی رفع ایتمگه چالیشارسان» دیدی. بو سوزین تاثیرینده زعنادن دیلی دانیشماق اقتدارینی ایتیردی. او، اوره گی‌نین صیقینتی و نیگرانلیغینی آتیاق و آتیاق بالالاری ترزمدیله آخیوب، یره دامجی — دامجی دوشه‌ن گوز یاشلاری واسطه‌سیله بیلدیردی. ریحان ایسه، آناسیندان اوگره‌ندیگی و همیشه، آتاسی بیر یئره ویا بیر مسافرته گیدرکن دیدیگی سوزلری تکرار ایتدی:

— «آقاجان! گیت. الله تاپشیردم سنی» دیدی. لاکن منیم ایچون مهم اولان سر بو اولدی که دخی بیلدیم او معصوم اوشاغین صمیمانه دیدیکی او سوزلری، الله نه ایچون ایشیتمه‌دی خلاصه جمال، خانیمی و اوی ایله و داغلاغیدیقدان سونرا آغیر وروشمالار گورمیش بیر فرمانده کیمی قارشو موزادورشدی او، قابلیه، بیزده اونون دالینجا، مقصده دوغرو آتلاریمیزی سورمگه باشلادیق. کندین یاریم آغاجلیغیندا، و، بولون اوستنده اولان مشهور یاشیل تپه‌نی، که یای یازدا گوی اوتلار و رنگارنگ گللر و چیچکلرله اورتولمکه برابر، قمریلر، بلبللر و قاره‌لرین عیش و عشرت مجلسی اولاردی، داغی آشاندر، کندیمیزین سه‌کیلری، اوشاق بویوک هاموسی آرخامیزجا یه. باقا قالمیشدیلار.

بیز ایسه آتلاریمیزی مهمیزلیه‌رک. گیربیه یاقمادان گیدیر و جانیمیزین اختیارینی قضا و قدره تاپشیرمیشدیق. هوا خوش و گونشلی ایدی سه‌ده اکن شینین اوستینده بیر گون آراسی کسیلمه‌دن دوام ایدن یاغینلیغین نتیجه‌سینده، یوکسه‌کلیکی بیر چاره‌کدن آرتق اولان قار وار ایدی. بوجهته هم اوزیمیز و هم ده آتلاریمیز، یه یمکده، یولون ازینی تعیین ایتمکده چتینلیک چکیردیک. گیتدیگیمیز یوللار هر یرده داغ ته‌کلری ایدی. اونلارین بیر قسمتی اوله خطرناک ایدی که اگر تصادف بیر تعریمیزین ایاغی سوروشسه ایدی، دالغاوتون سلامت قورتاراجاغی ممکن اولمایاجاق ایدی. ده‌ره‌لرده بیز آتدان انیب، یایه‌یریمه گه مجبور اولوردوق. بوره‌قلارده هردم ممکن اولسا بیر عبارتی اولاراق نظیمیزی چه‌ویریب دیبی گورونمه‌ین دره‌لرین درینلیگینه باخدقدا گوزلاریمیز قارالیر، زرومسی گورونمیه داغلارین بوکه‌کیه‌ده قدا باشیمیز گیجه‌لیردی. خلاصه بو طریقله آتلاریمیزی سوروردیک، آرتق، ایکیندی زمانی ایدیگه، آراسیر اوزاقدا آتیلان تفنگ گورولتولاریندن، داغلار و داشلارا سالیمش عکس صدالاری، بیزیم قولاغیمیزا گلب یتیشیردی. مقصده یاخینلاشدیغیمیزی خبر ویرمه‌ن بو سسلردن بیز وجده گه‌لرک آتلاریمیزی مهمیزله‌دیک، نهایت، گون باتماغه آزقالان مقعارده زوپیلان آدینا صاحب اولان هیبتلی داغین دیبنه گلیب احتیلاشدیق. مغرور باشینی بولوطلارا قدر قالدیرمیش بو عظمتلی داغین اوزه‌ری، قول — بوداقلاری بیر بیرینین آراسینا سوخولموش صیق آغاجلی میشه‌لیکدن عبارت ایدی.

داغ ساکت، میشه ساکت، فضاده ساکت ایدی. بو سکوتی هردم بیر، میشه ایچه‌ریسیندن آتیلان تفنگ ناقلیسی

www.iran-archive.com

# محاکمه‌نین گیدیشی

باشدا سرهنگ زنگنه اولماقلا اورومیه شهیدلرینین قاتل‌لری اولان افسرلرین محاکمه‌سینین ادامه‌سی پنجشنبه گونی فروردین آیینین ۲۹-ندا جریان تاپدی محکمه‌نین رئیسی آقای ژنرال پناهیان عادت اوزره تماشاچیلارا انتظاماتین حفظ اولونماسینی تذکر ایدیب جلسه‌نی رسمی اعلان ایتدی .

آقای ژنرال پناهیان متهملرین رای ایله آقای سرهنگ میلانیاندان مترجملیک ایتمه‌سینی خواهش ایتدی اولجه سوال اولوندی متهم سرکرد بهاروندن . سرکرد بهاروند ئوزونین مریض اولماسینی بیلدیریب جواب ویرمکدن امتناع ایتدی . بونا گوره ده محکمه طرفیندن باش مدعی العموم آقای ابراهیمی یه تاپشیریلدی که، فورا بیر نفر دوقتور حاضر ایدیب اونی معاینه ایتدیرسین اگر حقیقتا مریض اولسا محاکمه‌سنی تاخیره سالیشسیز سونرا متهملری مدعی العموم‌ین ادعانامه‌سی مقابلینده مدافعه ایتمک‌دن ئوتری وکیل آقای هدایه سوز ویرلدی آقای هدا ئوزونین مدافعه لایحه‌سینین حاضر اولمادیغنا گوره گلن جلسه‌ده تقدیم ایتمه‌سینی محکمه‌دن خواهش ایدیب مدافعه‌سینه باشلادی ، بو موقعده اورومیه فجایع سینده زانسارملار طرفیندن رحم‌سیزجه‌سینه قیجی سیندیریلمیش و هله بو گونه قدر ساغالمامیش بیر نفر محکمه‌دن اجزه آلیب ئوز شهادتینی بیان ایتدی . سونرا ایکنجی وکیل آقای پشوایه سوز ویرلدی اودا ئوز نوبه‌سینده مدافعه‌سینی ایتدی .

بوندان سونرا اون دقیقه تنفس اعلان ایلوندی . تنفس‌دن سونرا باش مدعی العموم آقای ابراهیمی‌نین دستوری اوزره نظمیه‌نین دوقتوری حاضر اولوب متهم سرکرد بهاروندی معاینه ایتدی .

دقتور تصدیق ایتدی که، حقیقتا او مریض ایدی لاکین متهم معالجه‌سی ایله سینده ساغالمیشدر ایندی ایسه فقط اونا قورخو وارد اولدیغیندان جواب ویرمکدن امتناع ایدیر . آیاق اوسته‌ده اونا سالونوروب ئوزده توضیحات ویره بیلر .

متهم سرکرد بهاروندن سئوال عمله گلدی او ئوزونی مدافعه ایتدی . سونرا ئوز مشاهداتینی بیان ایتمکدن ئوتری شاهد صفتیله آقا سرهنگ میلانیانه سوز ویریلدی اوندان سونرا ینه‌ده مدافعه ایتمکدن ئوتری وکیل آقای پشوایه سوز ویریلدی اونون مدافعه‌سیندن سونرا ینه‌ده اون دقیقه تنفس اعلان اولوندی .

تنفس‌دن سونرا وکیل آقای هدایه سوز ویریلدی ، اودا ئوز مدافعه‌سینه باشلادی و ساعت یاریم مدافعه‌سیندن سونرا مدافعه‌سینین بقیه‌سینی گلن جلسه‌یه قالماسینی خواهش ایتدی . بونونلاردا محکمه‌نین بو گونکی جلسه‌سی خاتمه تاپیب نوبتی جلسه شنبه گونی اردیبهشت آیینین ۱-نده ساعت اوچه تعیین اولوندی .

مدینه گلگون

## آذربایجان خلقینین

### اراده‌سی

ایللر بویی ظلم آلتیندا اینلدیلین انسان یاشاییش‌دان محروم قالان ، حقیقی یاشاییش بیله نه اولدیغنی بیلمین و اورکلرینده اولان آرزولارینی آچیق دئمگه قادر اولمایان خلقیمیز ایندی آزاد و بختیاردر .

وطنیمیزده اولان ینی دگیشیکلیکلر بوتون دنیایه وطنیمیزین انکشاف ایتدیگینی آیدین‌جاسینا بیلدیریر ، مخصوصا تبریز ( دوغروداندا انسانا الهام ویریجی بیر شکله دوشموش ایندی ئولکه میزین هر طرفینه نظر یتیریرایسه‌ک آیدین گوروریک که ، خلقیمیز وطنیمیزین ترقیسی و انکشافی یولوندا وار قوه‌لری ایله چالیشیرلار . ملی حکومتیمیزین جدیتی و فعالیتی نتیجه‌سینده آز بیر زماندا ینی تکنیکلر عمله گلیب و باشقا تکنیکلره اقدام اولونماقدادر . آذربایجان خلقی هر بیر ساحه‌ده فعالیت گوسترمگی کیمی بو ساحه‌ده‌ده بویوک فعالیت گوسترمکده‌در .

ایندی خلقیمیز بیلیر که اونلارین قیدینه قالان ، آزادلیغی و راحتلیغی ایچون چالیشان بویوک رهبرلری واردر اونا گوره‌ده خلقیمیز وطنیمیزین مدافعه‌سی اوغروندا ئوز جانلاریندان کیچمگه حاضر اولوبلار . حتی آذربایجانین خانملاری و قیزلاری دا وطنیمیزین انکشافی و مدافعه‌سی اوغروندا ئوز آتالاری و قارداشلاری ایله برابر شرکت ایتمگه حاضردرلار ایندی تبریز شهرنده ملی حکومتیمیز طرفیندن آچیلان ینی توخوجاق کارخانه‌سینده بیر عده خانملار اشتغال ایتمکده‌درلر آتالاریمیز اوقدر خوشبخت او قدر بختیاردرلار که بیر سسله دییرلر که بیزیم اوغوللار بویوتمیشیک که، بیزیم آزادلیغیمیزی و خوشبختلیگیمیزدان مدافعه ایدیب بیرداها الدن ویرمیسینلر . بیز آنالار بونا امینیک که اوز اوغوللاریمیزی سلاحه ساریلیب وطنی و آنا باجی لارینی حفظ ایتمگه چاغیردیغیمیزدا ایمان اوغوللاریمیزدا سوز ویریب و سوز ویریرلرکه بیز نتیجه ملی حکومتی یارادیب و آزادلیغیمیزی آلمیشیق بیر داملا قانیمیز قالانا قدر ده مدافعه ایده‌جیک .

قوی بونی بوتون دنیا ایشیتسین که آذربایجانیز وتون خلقی حتی قوجا جوان . خانملار . قیزلار بیله آتاغا قالخیب سوز ویریرلر که ، بیز آزادلیغیمیزی الدن ویرمیه‌جیک و بونونلا برابر وطنیمیزی گوزونی گوزوندن چیچکلندیره‌جیک .

## مملکت خبرلری

اول صفحه‌دن بقیه

(۱۴۸۹) تون آرپا (۱۰۵) تون اون بوتون آذربایجان کندلرینین اکینچیلرینه قایترمیز اولاراق گلن خرمن اوستینه‌قدر بورج ویریلمیشدر. سایر آدالاراداد (۹۲) تون بوغدا و (۱۳۷۶) تون آرپا سایلمیشدر.

### صحیه مدرسه‌سی

صحیه وزرلیگی حکیم کومکچیلری یعنی معین طبیب‌لر یتشدیرمک ایچون ینی بیر مدرسه آچمیشدر . مکتبده اوخویان محصللره آیدا ۳۰ تومن حقوق ویریلیر .

مدرسه‌نی قورتاراندان سونرا مامورلارینه گوره حقوق ویریله‌جکدر

### آلتی مهم آرخین آرتیب استفاده‌یه بوراخیلماسی

معلوم اولدیغی اوزره تبریزین شمال طرفینده آجی چاییندان آیریلان آلتی بویوک آرخ واردر.

بو آرخلاردان سگز یئرین اهالیسی استفاده ایدردی .

بو آرخلار بیرمی ایلدن بو طرفه آرتماقدان باشقا ، ۱۵ ایل بوندان قاباق (ایوان قمه) آدلی داغ اوچاراق بونلاردان اوچینی بوتون کورلامیشدر .

فلاحت وزرلیگینین گوسترمه‌لری ایله بو آرخلاردان استفاده ایدن یرلرین اهالیسی و مالکلرینین کومکی ایله ایندی همان آرخلارین آلتی‌سیندا دا بول سو جریان ایتمکده‌در .

بونونلادا تبریزین غرب طرفینده‌کی کندلرده چوخ بویوک آبادلیق عمله گلمه‌سی محققدر.

### مراغه‌ده

فروردین آیینین ۱۹ ندا مراغه فلاحت اداره‌سینده فرقه ، دولت ، مالک و رنجبرلرین نماینده‌لرینین اشتراکی ایله بیر کمیسیون تشکیل تاپدی.

کمیسیوندا بو ال میاندوآب قند کارخانه‌سینین کئچن ایلردن نتیجه‌ات آرتیق چغندور ایله تامین اولونماسی مذاکره ایدیلیب‌ولازمی قرارلار آلیندی.

### مرندده

فروردین آیینین ۲۳ نده مرند فرقه کمیته‌سی طرفیندن بوتون مرند و اطراف کندلریندن گلن ۱۰ میندن آرتیق اهالینین اشتراکی ایله بویوک بیر متینگ چاغیریلدی . متینگده یئر بولگوسی ، وطن مدافعه‌سی و ملی حکومتیمیزین موفقیتلری حقینده مفصل چیخشلار اولدی . متینگ خلق طرفیندن بویوک احساساتلا قارشیلاندی .

### ماکودا

ماکودا چاغیریلمیش کندلی کنفرانسینا اطرافدان گلن اکینچی نماینده‌لر ایچون ماکو مدنیت ایوی طرفیندن شیرخورشید سالونیندا ایکی گون تماشا ویریلمیشدر.

## آقای ژنرال پناهیان

سیزین فداکارلیقلاریز مقابلینده آذربایجان باش فرمانده‌لیگی طرفیندن ژنراللق درجه‌سینه ترفیع اولدوغونوزی آذربایجان دموقرات فرقه‌سینین مرکزی کمیته‌سی آدیندن تبریک و گله‌جکده موفقیتنیزی آرزو ایدیرم

آذربایجان دموکرات فرقه‌سینین مرکزی کمیته‌سی
صدر معاونی - بادگان

مهدی هاشمی

## آذربایجان

### خلق قوشونلاری توپچی

### سیرالرینین سسی

عزیز آذربایجانیمیزا و حرمتلی فرقه‌میز ایله جوان ملی حکومتیمیزه آتشین سلام ! بیز ، آذربایجان خلق قوشونلاری‌نین توپچی بولیک‌لری ، وطن چاغیرشینا اوجاقدان ملتی بیر سسله سس ویریب وطن اوغروندا مقدس وظیفه‌میزی یترینه یتیرمک جان ویرمگه قیرمانجا سینا حاضریق !...

شانلی ئولکه‌میزین ایدی گوزه‌چیسی اولان بیز عسگرلر ، هر دقیقه و هر آن وار قوه‌میزله بویوک بیر روح بویوکلیگی ایله ئولکه‌میزین آزادلیغینی مدافعه و حفظایده جگیک . اسمان و حقیقتله آند ایچیریک !... بوتون ایشون سرا ایرینده اولان ، بیز جوان عسگرلر ، یالنیز بیر عقیده ایله آلمیش اولدیغمیز آزادلیق و یاراتدیغمیز ملی حکومتیمیزین دالیسیندا داغ کیمی دوروب ، خائن دشمنلره قارشی ایدی اولاراق مبارزه آپاراجاغیق !... بو ، بیزیم ئولمز سوگیمز و ملی بیرلیگیمیزدر . بیزلر ، فرقه‌میزین و ملی حکومتیمیزین لاهوت و مقدس قوه‌تی قارشیسیندا دیز چوکوریک ، آزادلیق یولوندا ویردیگیمیز قوربانلارین روحلارینا ، بویوک بیر وجد ایله آند ایچیریک که ، هر نه‌قدر جانیمیزدا جان بدنیمیزده قان وار ، وطنیمیزه اگری باخان آزغین دشمنه قارشی مبارزه آپاراجاغیق ! وطن و خلقیمیز بیزدن بالنیز بونی گوزله‌ییر !

## دنیا خبرلری

اول صفحه‌دن بقیه

### ئه‌ئتلینین بیاناتی

لوندون . رویتر مطبوعات نماینده‌لیگینین خبر ویردیگینه گوره باش وزیر ئه‌ئتلی نماینده‌لر پالاتاسندا ۲۶ مین ۵۰۰ نفرین ده نیسی دوناماسی و دنیز یاداشنا ، ۱۰۰ مین نفرین اوردویا و ۶۰ مین نفرین هوا قوه‌لرینه چاب ایدلمه‌سنی نظرده دوتان تازه نقشه حقنده معلومات ویرمشدر . بونقشه هم حاضردا سلاحلی قوه‌لر سیراسندا اولانلارا وهم ده آرتیق آزاد ایدلمه‌لره عائددر . کونوللیلرین سلاحلی قوه‌لر سیراسندا قالماسی مدتی ۴ ایل اولاجقدر .

## آذربایجان دموقرات فرقه‌سی

### تبریز شهر قومیته‌سنین حوزه‌لرینین هفته‌لیک حربی تعلیمات گون و ساعتلری

| گون / حوزه‌لر | ۱ | ۲ | ۳ | ۴ | ۵ | ۶ | ۷ | ۸ | ۹ | ۱۰ |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| شنبه | ۸-۶ | | | ۴-۲ | | ۶-۴ | | | | |
| یکشنبه | | | | | ۸-۶ | | | | | |
| دوشنبه | ۴-۲ | ۶-۴ | | | | | ۸-۶ | | ۳-۱ | ۶-۴ |
| سه‌شنبه | | | ۴-۲ | ۶-۴ | | | | ۸-۶ | | |
| چهارشنبه | | | | | ۴-۲ | ۶-۴ | | | | |
| پنجشنبه | | | ۸-۶ | | | | ۴-۲ | ۶-۴ | ۳-۱ | ۶-۴ |
| جمعه | | ۶-۴ | | | | | | | | |

دقت !

آنامین دیدیکلری

۲۰۰ صحیفه ده

یازانی : فتحی خشگنابی

چاپ آلتیندا در وتیزلیکله نشر اولیناجاقدر

آذربایجان مطبعه‌سی

شماره ۱۷۹ ایکنجی دوره

۲شنبه ۲ اردیبهشت ۱۳۲۵

# آذربایجان

AZOH

قیمتی ۵۰ دینار

| | | | |
|---|---|---|---|
| آبونه | ایلیك | ۱۲۰ | ریال |
| ۶ | آیده | ۶۵ | « |
| ۳ | « | ۳۵ | « |

مدیر :
فتحی خشگنابی

اداره‌نین محلی ستارخان خیابانی

بو روزنامه آذربایجان دموکرات فرقه‌سینین اورغانیدر

## او، ئه‌یره‌نلری بیز توخویوروق!

طهران حکومتی صلح وسازشدن دم وورار کن خروسین قوبیروغی گورسنمکده‌دیر. بو تجربه‌لی مرتجع حکومت، شاهنشاهی قوه‌لرینی اتکاء سی ایله بوتون ایران ساحه‌سینده‌موجوده گلمیش دموکراتیك جریانلارینی خفه‌ء‌ملك ماخولیاسینی کله‌سینه سا. لیب آذربایجان ملی حکومتینین علیهنه حربی تشبث‌لر ایتمك ایسته‌ییر.

تهرانین چرکین سیاستلری واونون طرفیندن خلقمیزه تحمیل اولموش آغیر شرطلرین عکس‌العمللری ایدی که آذربایجان خلقینی تمامیله قیام ایتمکه وادار ایتمیشدیر.

تهران حکومتی بیلمه‌لیدر که بو آزادلیق آذربایجان ایچون چوخ‌دا اوجوز باشا گلمه‌ییب که اونون قدرین بیلمه‌سین. آرتش واحدلری و ژاندارملارین سرحدلردن غافلجا سینا فدائیلره حمله ایتمکلری طهران حکومتینین حقیقی قیافه‌سینی صلح و سازش‌نامه‌سی‌نین ماسکاسی آلتیندان آیدینجاسینا گوستردی :

فدائیلریمیز اونلارین ناگهانی اولا راق اشغال ایتدیکلری یئرلری گئری آلمیشلار، باغ میشه وساجوو کندلرینی فدائیلر الده ایتدیکدن سونرا اوزلرینه دفاعی بیر وضعیه دوتموشلار.

بیز اولدن بیلیریك که طهران حکومتینین لایق: ژنراللاری و سر. بازلاری نه کیمی شجاعت مالکدرلر بیز اولدن بیلیریك که طهران حکومتی سست و نامحکم پایه‌لرین اوستینده قرار دوتوب وتوز سقوطینی قطعی صورتده دوشونمیشدیر.

آذربایجان طهرانا تعرض ایلمك فکرینده اولسایدی طهران حکومتی چالوس کارخانه‌لرینده اسلحه‌سیز آذربا یجان کار گرلرینی توپ، تفنك و زهرلی سونکولرایله اولدیرمیلمزدی.

آذربایجانین طهرانا حمله ایتمك خیالی اولسایدی طهران حکومتی نه تنکه آذربایجان خلقینین قارشی سیندا دیز چوکمکه مجبور ایدی، باکه طهراندا اولان آرا بخواه قوه لرینین آیاغی آلتیندا ظلاردی.

ایران ملتینین «مصالح عالیه!» سیندن دم ووران طهران حکومتی هله‌ده خلقن آراسیندا اغتشاش تولید ایتمك فکرینده‌دیر. هله‌ده ارومیه قاچه سرینین باش توره‌دیجیسی ارفعی ومیلرجه ایش باشیندا اولان خائنلری محکمه ومجازات ایتمه‌ییبدیر.

طهران حکومتی آذربایجانلیلارین سوزلرینی و عئله‌لرینی طهراندان آذربایجانا گلمك ایسته‌ین موقعده توقیف ایدیر....

آذربایجان سرحدیندن ترپاکی انبارلر گوجی ایله تجاوز ایتمك ایسته‌ییر.

بو اودیمكدیر که طهران حکومتی سوزونی ایتیریب، دست پاچا اولمیشدیر. او، قابانجادان بیلملی دیر که بورایا تجاوز ایده‌نلرین قبرلری سوزلریندن قاباق قازیلیب دیر. آذربایجانا تجاوز ایده‌نلر آذربایجانین بوتون خلقینین بیل، کلنك، قازما، تورپین، شمو توپ وتفنکی ایله قارشی لاناجاقلار.

آذربایجان خلقی چوق دوزوملی دیر، اما اونلاری آجیقلاندیرماقدا فوق‌العاده خطرلیدیر.

بو کیمی حرکتلری بز چوخدان‌دیر که تولجیب‌انداز دوتموشوق، طهران

بقیه‌سی ۴جی صحیفه‌ده

## آرتش شاهنشاهی گئری چکیلیر

۳۱ فروردین. میاندوآب دن رسمی صورتده خبر ویریرلر که آرتش شاهنشاهی نین غدارانه حمله‌سی نتیجه‌سینده مختصر دالی چکیلمکه مجبور اولان فدائی دسته‌لری سریع بیر صورتده توز موقعلرینی محکملتدیکدن سونرا حمله‌یه کچوب سابق‌کی سنگرلری اولان ساتجو و باغ میشه کند. لرینی اشغال ایدیب ارتش شاهنشاهی واحدلرینی گئری قایتارمیشلر. سرهنگ ارامین رهبرلیگی آلتنده فعالیت ایدن بو فدائیلر دشمنین توپ، خمپاره انداز و مسلسلرینه اعتنا ایتمه‌ییب اونلاره کلی تلفات وارد ایتدیکدن سونرا بیر نئچه آت و مسلسل و نئچه جعبه فشنگ و دعوا لوازماتی غنیمت آلمیشلار.

فدائیلرین روحیه‌سی چوخ عالی‌دیر.

بو ووروشماندا آرتش شاهنشاهی‌بیرافسر، بیر گروهبان، ٤ سرباز جنازه‌سی میداندا قویوب گئری چکیلمیشدیر.

اونلارین یارالیلارینین صایی هنوز بللی دگلدیر بیزیم طرفدن ایسه شهید اولان یوخدیر. اوچ نفر یارالیدان ایسه بیری یونگول ایکیسی آغیر وضعیتده دیر.

دشمنین ناگهانی حمله‌سینده ایسه بزیمکیلره ایله ۲۰م تلفات وارد اولمامیشدیر.

بو وقعه‌لده خلق قوشونلارینه محاربه‌ده شرکت ایتمك فرمانی ویریلمه‌میشدیر. فقط فدائیلر سرحدلر یعنی مدافعه ایدیرلر

## تهران آذربایجان ایله رابطه‌سنی کسمیشدر

زنجاندان خبر ویریرلر که آذربایجان سرحد. یندە تمرکز تاپمیش ژاندارم عده‌سی آذربایجانه گلن تجارت مالـلاری و تجارت کامیونلارینین قاباغنی آلوب اونلاری سرحددن قایتمگه مجبور ایتمیشدر.

بزیم سرحد فدائیلریمیز ایسه وظیفه‌لری مو. جبینجه ژاندارملارین بو حرکتلرینه جواب اولمق ایچون زنجاندا اولان ماشینلاره آذربایجان حدود. یندن چیخایلمیه‌جکلرینی بیلدیرمیشلر.

بیز تهران حکومتینین سیاستنی دوغرودادا باشا دوشه بیلمه‌ییریك.

فقط بونی بیلیریك آذربایجانلیلارین تهرانه ایله شدید احتیاجلاری یوخدور. بو کیمی اقتصادی سیعیتی بزیم ایشلریمزده ایله بویوك انگل توره‌ته بیلمز. فقط بیزیم تهران جماعته یازیغیمیز گلیر.

اونلار گرك اوزلرینین خیانتکار باشچیلارینین حایلری نتیجه‌سینده گودن گونه ارتمقده اولان هرج ومرج وبدبختیلرینین قاباغینی الماق فکرینده اولسینلار.

بیز ایچون تفاوت ایتمز، اوز یولیمیزی سوددان چیخارا بیلریك. حکومت بیزیم اوز الیمیزده‌در. باشچیلاریمیز اوز ومیزینکی‌لردر. واریمیزه قناعت ایدوب دولانریق تهران جماعتی و ایرانین شهرلری گرك بو کیمی حایتکارلیقلره اعتراض ایتسینلر.

بزیم تکلیفیمیز ساده‌در.

بیز همیشه یاروب دیدیکلریمیزی تکرار ایده‌ییریك هرکه کنی بخود کنی، گر همه‌ایك ویدکی . . .

### مملکت خبرلری

#### حربی تعلیمات

بیك‌به گونی اردیبهشت آیینین بیرنده سحر ساعت ۵ دن ۷ یه قدر ۵۵ نفر فتجی حوزه عضولریندن ملی میداندا سلاحلی حربی تعلیمات گچیرمشلر.

#### شهریمیزین سو احتیاجی ایچون گورولان تدبیرلر

چوخداندر که شاه گولونون سو ویرن یوللاری بلدیه اداره‌سی طرفیندن تعمیر ایدلیردی. نهایت بو جای فروردین آیینین ۲۹ دالماسلی تعمیر دن سونرا اشه بوراخیلمشدر ایندی بو جوبلر سوی اساکی ایللره گوره اوچ دفعه چوخ‌دلمیشدر سونونلا یاناشی اولاراق شاه گولوده ته‌میه احتیاجی نه زاده تعمیر اولونموشدر. سونرا گوروده گنجن ایللره سینا شهریمیزه تعمیر سو گلمکدر، عین زماندا میدان جاییندان گرارزولی بد ده تعمیر دن اوزتارمیش در که بویوللارا شهریمیز قاباقکی ایللردن آرتیق سو ایله تامین اولوناجاقدر.

#### تازه یول چکیلیر

گنجن مرتجع دولتین زمانیندا ساین‌قلعه ومیاندوآب آراسیندا اولان ۴۵ کیلو متر اوزونلوقیندا چرو لار یوللاریدان بیر حصه سی قالمیشدر. لاکین ملی دولتیمیزین تشکیلیندان سونرا گنجن ایل اسفند آیین بیریندن اعتبارا بو یول شوسه حالینه چکیلمه‌گه باشلامیشدر.

#### شاه گولونون باشیللاشماسی و عمارتین تعمیر ایدیلمه‌سی

بو گولرده شهربلدیه اداره‌سی طرفیندن خلقمیزین استراحت یئری اولان شاه گولونون یاشیللاشماسی و عمارتینی تعمیر ایدیلمه‌سی ایشینه باشلانیلمیشدر.

بقیه‌سی ۴جی صحیفه‌ده

www.iran-archive.com

فریدون بازرگان

# ئولکه میزده نتیجه ثروت تولید

## ایتمه‌لییک ؟

خلقیمزین سعادتی، حفظ‌الصحه سی ، معارف و بوتون خوشبخت یاشایشی نین تامین ایدیلمه‌سی هابله تمام ئولکه میزین حقینده نظرده توتولان اصلاحاتین حیاته گئچیریلمه سی ایچون سرمایه و ثروت تولیدینین وسیله‌لرینه احتیاجیمیز واردر .

هر حالدا وطنیمیزده ترقی و تمدن یاراتماق یالنیز عمومی ثروت تولید ایتمک و اوندان خلقین نفعینه استفاده آپارماق واسطه سیله اولابیلر.

قطعی بیر صورتده عمومی ثروتی و سرمایه‌لری بیز گرک ئوز تورپاغیمیزدان خلقیمیزین فداکارلیق و زحمت و جدیتی سایه سینده اله گتیرک، بونون ایچون یالنیز ایکی طبیعی و زنگین منبع‌لردن استفاده آپارمالییق که اونلاردا معدن‌لر و فلاحتی محصول لاردان عبارتدرلر.

عزیز ئولکه میز آذربایجان چوق مختلف معدنلره و بول محصول ویرن مثبت توپراغا صاحب اولدوغونا گوره ان مهم صنعتی و فلاحتی بیر یئر حساب اولونور.

آذربایجانین فلاحتی محصول‌لارینین بول اولماغینه گوره بعضی استعماری سیاستلرین عامل‌لری همیشه چالیشیرلار بوفکری تبلیغ ایتسینلر که ئولکه میز فلاحتی بیر مملکتدر و گرک اونون فلاحتینه چوخلی توجه ایدیلسین .

لازم گلیر بو قسمتی ایضاح ایدک که، بوفکرین صاحبلاری دیدیکیمیز کیمی استعماری سیاستلرین و استعمار چیلارین نماینده لری درلر . بونلار ایسته‌ییرلر بو جور فکرلرین نشری و تبلیغیله بیزیم ئولکه میزین صنعتی اولماغینین قباغینه چیخسینلر .

آذربایجان فلاحتی بیر ئولکه اولدوغی حالده ، اونون اکین و حاصللری و خام ماده‌لری گرک خارجه گئتسین چونکه ارتجاعی حکومتلر ایسته‌میردیلر که ئولکه میز صنعتی اولسون .

اونلار ایسته‌میردیلر که ئولکه میز ترقی ایله‌سین ، اونلار ایسته‌میردیلر که کارگر راحت یاشاسین و خلق ایشسیز قالماسین اونا گوره ده بو گونه‌دک ئولکه میزده فابریکه‌لر و کارخانه‌لر قورولماییبدر .

حالبو که اگر ئولکه میزده فابریک اولورسا او محصول‌لاری خلقین احتیاجی اولان حیاتی موادده تبدیل ایدیب و نتیجه ده چوخ اوجوز باشا گلمکله برابر بیزی خارجه محتاج اولماقدان قورتارار . بیر داها پامبوق، کتف ، چغندر کیمی محصول‌لریمیز کاپیتالیستی سندیکا و شرکت‌لر الیله بیزیم ایچون چیت، پارچه و قند اولماییب و خلقیمیز ئوزگه‌لرین استثمارچی الیندن خلاص اولار .

محتاجدر تا ئوز محصول‌لارینین هاموسینی او فابریکلرده خلق ایسته‌دیکی صنایع مالینا تبدیل ایتسین .

آذربایجانین بویوک صنعتی مؤسسه‌لره احتیاجی وار ، تا معدنلر که ایللر بویی یئر آلتیندا خزانه‌لر کیمی گیزله‌نیب استخراج ایدیب و اونلاردان صنعتده استفاده آپارماقلا برابر باشقا بویوک منفعتلرده الده ایتسین .

فلاحتیمیز و اکین یئرلریمیز چوخلی تراکتور و ماشین‌لارا محتاجدر . اکین ماشینلا اولدوغی حالده ، کندلی و اکینچیلریمیز آز زحمتله چوخ فاراغ الده ایدر و نتیجه برابر قدیم اصولیله اله گلن محصول‌لرین مقدارینی برابر آرتیرار .

بیز بونی بیلملی‌ییک که داها فلاحت اورتا عصرلر سیستمیله اولماملیدر .

بیز ئولکه میزین ترقی‌سی و خلقیمیزین راحتلیگی ایچون اکینچیلیک و فلاحت سیستمینده بویوک بیر تغییرات ویرمه‌لییک .

آذربایجانین قیزیل تورپاغی ، گونیش اراضی‌سی ، داغلاری و معدنلری چوخ بول‌لی و زنگین محصول‌لارا مالکدیر .

سراب – هشترود – خوی – دهخوارقان – ارم داغ – خلخال – ماکو – گرمرود – افشار – مراغه – باشقا شهرلرین تاخیل محصولی چوخ مهم در .

داها ارومیه – سراب – خوی – دهخوارقانین توتون محصولی یا مراغه و خلخال – خوی – ارومیه‌نین جیوبانی یا ماکو – خوی – گرمرود و باشقالارینین پامبوغی – هاپشه کشمش و بادام مختلف نقطه‌لرده اهمیتلی بیر یئر دوتورلار .

معدنلر قسمتینده ایسه آذربایجانین مختلف نقطه‌لرینده اولان داش کومور – دمیر – مس – قورقوشوم نفت – قیزیل – دوز – چینی تورپاغی – گوگرد – نیل – دگرمان داشی و باشقالاری تورپاقلار آلتیندا ذخیره اولونموش ثروتلردر .

حالبو که بو فلاحتی و معدنی محصول لاریندان بو گونه‌دک استفاده اولماییبدیر . بیز بو ایشی گورمه‌لییک و بو ایشلره اقدام ایتمکله ثروت و ایشسیزلر ایچون ایش تهیه اولار .

بیز داها تورپمیری اقتصادی فشار و فقردن قورتارمالییق .

یالنیز فلاحتی محصول‌لارا توجه و معدنلردن بهره آپارماق بیزه ثروت ویرر و ثروت ایسه بیزه هر شیئی حضر ایدر .

فرقه میزین مرامنامه‌سی ، ملی حکومتین پروگرامی اونون پروژه‌لری و عملیاتی گوستریر که بوایکی بویوک ثروت وسیله‌لرینده نه قدر استفاده آپاریلاجاقدر .

# ۱۹ و ۲۰ نجی عصرلرده تبریزده ادبیات

-۴-

مقاله‌میزین حجمی بوشاعرلر حقده اطرافلی دانیشماغا امکان ویرمه‌دیکندن اونین خورشید بانو ناتوانه یازدیغی غزلیندن ایکی مصراع گوسترمکله شاعرین ادبی قدرتنی نشان ویره‌جگیک :

پریشان زلفی ماه اوزره جانان سایبان ایلر ،
جهان اهلی اودر که آی دوتولمه‌ق من فغان ایلور .

یاره‌سینده دانیشدیغمز شاعرلر سیراسیندا شمس تخلصلی بیر تبریزلی شاعرده یارادیجیلیق دالغه‌سی‌یاندر . او ، بیر مدت عمرینده یاشایدان سونرا تبریزه قایتمش و بورادا روضه خوانلق ایدرک ۱۳۲۰ – نجی ال هجریده وفات ایتمشدر. آهاعبداکی پارچا شاعرین قدرتلی بیر قلمه مالک اولدیغنا شاهددر :

حسرت لعل‌لبین گوئلوم ایدیب قان سنسیز ،
غم اندوهیله کچه‌دی منه دوران سنسیز .
ای گوزیم نوری، ایراق اولما گوزیمدن بیر دم ،
اهلک چشمیله دوتار عالمی طوفان سنسیز .

وطن حسرتی ایله غربت‌مشعرلر یازان شاعرلردن بیری‌ده ناصردر که، ۱۳۲۴ – نجی هجریده عوشته شهرینده وفات ایتمشدر. او نین آشاغیداکی سوزلری ئوزوطنینده‌کی وضعیتی آیدین گوستریر :

غربت ائلده گوئول همدم دلدار اولمش ،
وطن ایچره نه بس درده گرفتار اولمش .

تبریزی ترک ایدیب باشقا شهرلرده ، خصوصاً مراغه‌ده یاشایان استعدادلی شاعرلردن بیری‌ده حاجی مهدی آقا شکوهیدر . او، ۱۸۲۵ نجی میلادی ایلینده تبریزده آنادان اولمش و ٦۵ ال عمر سورمشدر . آذربایجان دیلینده یازیلمش دیوانینداکی پارچالاری نظردن گچیردیکده بللی اولور که، شاعر عمرینین چوخونی مراغه‌شهرینده یاشایش و بوشهر حقده گوزل شعرلر یازمشدر . جیردا تجارتله مشغول اولان شکوهی آستانبول ، تهران ، عراق و سائره یرلرده سفر ایتمشدر . هر هانسی بیر شهرده اولورسا – اولسون شاعری دوغما شهری تبریز همیشه ئوزینه جلب ایتمشدر . حتی دائمی یاشادیغی مراغه شهرینی‌ده غربت حساب ایده‌رک دیمشدر که: همتیم هر بیر گوزیم غربتده بیر شام غریباندوره ، تهراندا اولارگرینه‌اوغلالاریناعین روحده بیر شعر یازمشدر :

نور چشمانیم ای حسین و حسن ،
اوزوزی بیر اولور گوریم گوره‌من .

گوئلوم آجماز نه گلشنم ، نه گلیم ،
سیزدن آیری نه دایشیم ، نه گولوم .

شکوهی یارادیجیلیقی ایله یاخیندان تانیش اولدقدا بو قدرتلی صنعتکاردان آذربایجان ادبیاتی تاریخنده بحث ایدیلمه‌دیگنه تاسف ایتمه‌مک اولماز. شکوهی ۱۹ نجی عصر آذربایجان ادبیاتین اساس خصوصیتلرینی ئوز اثرلرینده عکس ایتدیرن بیر شاعردر . او ، بیر طرفدن فضولی اله باشلاان غزل، قصیده جریانینی، دیگر طرفدن‌ایسه واقفله باشلانان ریالیست شعرجریانینی دوام ایتدیریر و هرایکی‌ساحه‌ده ده موفق اولور . اونین‌آشاغیداکی غزلینی نظردن کچیرک ،

سالمامنی بو محنت هجرانه همیشه ،
یاندیرما منی آتش سوزانه همیشه ،
کوئلوم سرزلفنده‌چکه‌ر ناله دمادم ،
شوره گلی زنجیرده دیوانه همیشه ،
گورسم اولوراوزلف پریشانی‌پریشان ،
چك زلف پریشانه پری‌شانه همیشه...

بو غزل نه قدر ساده و سلیسدر ، شکوهینین عروض وزنده‌یازیلمش بوکیمی شعرلری اونین بووزنه نه قدر حاکم‌اولدیغنی اثبات ایدر. اونین شعرلرنده دیل طبیعی اولدیغی کیمی، شکلی جهتلرده ( وزن، قافیه ، آهنك و سائره ) اولدیغجا طبیعیدر . مثلا آشاغیداکی مصراعلاردا دقیله دقت ایدین. بورادا «دوبون» ، «یوبون» سوزلرینین قافیه خاطرسنه ایشلندیگی کیمی ادعا ایده بیلمرز : عید قرباندا گبیر خلق قویون قربانی ، گلگلین عاشقنی من ده‌یوبون قربانی .

شکوهینین آذربایجان ادبیاتی تاریخنده دوتدیغی مهم‌موقع- اونین هجا وزینده یازدیغی شعرلرله ده محکمله‌نیر .او ، عرضدا اولدیغی کیمی هجادا دا استاددر .واقفدن الهام آلان بو استعدادلی شاعر هجاوزنینین ۸ ، ۱۰، ۱۱ هجالی نوعلرینده اولدیغجا بدیعی پارچالار یازمیشدر. واقفین «کوئولدن کوئوله یوللار گورونور» مصراعندان ملهم اولان شاعر یازیر :

آز منیم باغریمی قان ایله دولدور،
دردین بوجانمدا هامودان بولدور،
دیرلر کوئولدن کوئوله یولدور ،
شکوهی کوئلوندن نیه آز گچیر!

شکوهی خلق ادبیاتینین تاثیری آلتندا گوزل تجنیسلرده یازمیشدر، جناس آذربایجان ادبیاتی‌تاریخنده شاعرین قدرتنی گوسترن شکلی جهتلردن بیریدر. بو ساحه‌ده ده شکوهینین فعالیتی تقدیره لایقدر. مثلا :

سنه خوش گلیر عاشقین شیوه‌نی!
دگل یاخشی ترك ایله بو شیوه‌نی!

یاخود :

اول اولدیم که بلکه یارالا منی ،
چك اول خنجرین گل یارالا منی،

ویاخود :

لبین لعل‌و مرجان ،دیشین اینجیدیر،
تدن بس دیلین عاشقین اینجیدیر،

شکوهین قوشمالاری دا اونین خلق ادبیاتیندان الهام آلدیغنا بیر دلیلدر . شعرلریندن باشقا شکوهینین حکایه و منظوم حکایه‌لری ده‌وارددر.

۱۹ – نجی عصر آذربایجان ادبیاتی تاریخنده آدی اونودولان شاعرلردن بیری ده‌حیران خانمدر. کیچن ایل سووت اتفاقی ایله‌مدنی رابطه جمعیتینین تبریز شعبه سی طرفیندن نشر ایدیلن بیرکتاب بو قدرتلی‌شاعره‌نین حیات و ارادیجیلیقی حقده بیزه اطرافلی معلومات‌ویریر.

۱۹.نجی عصرین اولرینده یاشامش اولان حیران‌خانم ئوزیارادیجیلیقندا اساسا فضولی ادبی مکتبینی دوام ایتدیریر . اونین بیر سیرا غزللری واردر که، فضولییه نظیره اولاراق یازیلمشدر . فضولینین «دوتولدی غم اودینا شادگوردگین کوئلوم» مصراعیله باشلانان غزلینه بنزه‌ده‌رك حیران‌خانم یازمشدر :

اولوبدی غم یاغی شادگوردیگین کوئلوم ،
داغیلدی غصه‌دن آباد گوردیگین کوئلوم .

یه فضولینین «عشقدن جانمده بیر پنهان مرض وار ای حکیم» مصراعی ایله باشلانان غزلینه نظیره اولاراق حیران خانم یازمشدر :

بیر نظر لعل لب جانانه ایله‌ای حکیم،
چاره بو درد درمانه ایله ای حکیم،

بوکیمی نظیره‌لردن داهاچوخ مثال گتیرمك ممکندر .حیران‌خانمین اثرلری ایچرسنده هجا وزنینده یازیلمش پارچالار داها دقتی‌جلب ایدیر . بوشعرلر واقف‌قوشمالارینی خاطرلادیر :

گوزیم یاشی فراقدن اوزممده،
سراسر لؤلؤ غلطانه بنزر .
اگرچه عاشقین چوخدرولیکن
ایناما هیچ بیری حیرانه بنزر.

حیران خانمین یارادیجیلیقی ملیت ادبیات عالمنده اطرافلی بیر صورتده تحلیل‌ایدیلمه‌لیشدر . آذربایجان دیلینی مکمل بیلن بوشاعره ئوز آنا دیلینده و فارس دیلینده گوزل غزللر ، ترجیع بندلر ، مخمسلر، ملمعلر ،مثنویلر ،قوشمالار یاراتمشدر. اونین شعرلرینده بیر سیرا تاریخی حادثه‌لر ئوزعکسنی تاپمشدرکه ، بونلار هم‌ادبی، هم‌ده تاریخی جهتدن مراقلیدرلار .حیران خانمین :

دوستان! سالدی آیاقدان منی هجران سنسی،
فلکین محنتی ، هم آیریلغین دردو غمی-

سوزلریندن بللی اولور که او، گنجلیگنده غربتده‌قالمش و بوسببدن بیر سیرا هجرانی شعرلر یازمشدر، اونین «ایندی ـبندی‌خاکیده‌یکان گوزیاشیم » دیمسی تبریزده ده اولدیغنا شهادت ایدیر . مقاله‌مزین حجمی حیران خانم حقده اطرافلی دانیشماغا امکان‌ویریر. بواستاد شاعره‌نین‌بوتون اثرلرینی توپلاماق، اونین حقده علمی . تدقیقات‌ایشلری آپارماق آذربایجان ادبیاتی‌تاریخی زنگینلشدیرمکه کومك ایده‌جکدر.

(اورتاز مادی) .

آذربایجان بویوک کارخانه لیه توخوجولیق کارخانه‌سی-پاپروز فابریکاسی – زنجان معدنلرین ایشله سالینماسی و یئر بولگوسی و باشقالاری بو سوزه آیدین مثال و شاهد اولا بیلر!

ع . م . قوسی

# آذربایجانین ملی داستانلاری

۳۶

قاتار قاتار دوه‌لریم اوتا یوکنیك اولسین ، قیزیل گوموش پول کرکسه اونا خرجلق اولسین ، دنیا شیرین جان عزیز ، جانیمی قیابیلمرم ، بونی بیلگیله ،

دەلی دمرول باباسیندن امید یوزوب سوردی آتا بیلیرسنمی نه‌لر اولدی ؟ گرك یوزیندن آل‌قانادلی عزرائیل اوچوب گلدی ، جانیمی آلماق ایسته‌دی ، بابامدن جان دیله‌دیم ویرمه‌دی ، سندن جان دیلیرم ، آناجانین منه ویریرسنمی ؟ یوخسا اوغول دەلی دمرول دیوب آغلیر سنمی ؟ آجی دیرناق آغ یوزینه چالیرسنمی ؟

آناسی دیدی : اوغول اوغول ای اوغول ، دوقوز آی قارنیمده گوتوردیگیم اوغول ، اون آی دینده دنیایه گتیردیگیم اوغول دولا . دولاب آغ سودیمی امدیردیگیم اوغول ساسی دیبلی کافر الینده دوستاق اولدین اوغول ، قیزیل آلچه گوجنه سنی قورتاردیم اوغول ، دنیا شیرین جان عزیز ، جانیمی قیا بیلمرم ، بونی بیلگیله ، آناسی دا جانین ویرمدی ، بیله دیدی .

سوردی حلاللی یانه گلدی دیر : بیلیرسنمی نه‌لر اولدی ؟ گرگ یوزیندن آل قانادلی عزرائیل اوچوب گلدی ، جانیمی آلماق ایسته دی ، بابامه دیدیم جان ویرمدی ، دنیا شیرین جان عزیز دیدیلر .

ایمدی : یوکسك قره داغلاریم ، سنه ییلاق اولسین ، آخاآخا سولاریم ، سنه ایچیت اولسین ، تاوله‌تاوله‌شهباز آتلاریم ، سنه منیك اولسین ، قاتار قاتار دوه‌لریم سنه یوکنیك اولسین ، گوزین کیمی دوتسه ، گوگلین کیمی سوسه سن اونا گیت گیله .

عورت بوراده سولدی : نه‌دییرسن ؟ گوزیم آچوب گوردیگیم ، گوگلل ویروب سودیگیم ، قوچ یگنیم ، شاه یگیم یوکسك قره داغلری ، سندن سونرا من نیلیرم ، آخار آخار سولرین ، ایچه‌راولسام منیم قانیم اولسین ، تاوله تاوله‌شهباز آتین ، مینه‌ر اولسام منیم تابوتم اولسین ، سندن سونرا بیر‌یگیتی سوور اولسام بیله یاتسام ، ایلان اولوب منی اوخلاسین ، سنون او موحنث آتان بابان ، بیر جاننده نه وار که سنه قیماشلر ، عرش شاهد اولسین ، کرسی شاهد اولسین ، یر شاهد اولسین ، گوگ شاهد اولسین قادر تاری شاهد اولسین ، منیم جانیم سنون جانینه قربان اولسین .

عزرائیل خاتونین جانن آلماقه گلدی ، دەلی یئنه ده بورادا الله تعالی یه یالوراری :

اوجا لردن اوجاسن ، کمسه بیلمز نیجه‌سن ، گورکملی تاری ، جاهللر منی گوگده بیلیر ، سن مومنلر گوگینده سن ، دایم اولان جبار تاری ، بالی ستارتاری ، آج گوردیم دویوردیم سنون ایچون ، چیاوق گوردیم دون ویردیم سنون ایچون ، آلیرسن ایکمیزین جانمزی بیله آلگه ، قویورسن ایکمیزی جانمزی بیله قویگه ، کرمی چوق قادرتاری .

حق تعالی یه دلی دمرولین سوزی خوش گلدی ، عزرئیله امر ایله دی ، دەلی دمرولین آتاسنین آناسنین جانن آل ، اویکی حلاله یوزقرق ایل عمر ویردیم .

عزرائیل دەلی‌نین باباسنین آناسنین جانن آلدی .

دەلی دمرول یوزقرق ایل یولداشیله داخی بش یاشادی .

ددەم قورقو دگلدی بوی بویلادی ، سوی سویلادی ، عابلدی .

عزرائیل گلدی دەلی دمرولین جانین آلماقه ، دەلی دییر : مره عزرائیل امان ، تاری‌نین بیرلیگینه یوخدر گمان . عزرائیل دییر : مره دلی قوات داخی نه‌امان ایستییرسن ، آغ سقاللی بابانه گیدین جان ویرمدی ، آغ برچکلی آنانه گیدین جان ویرمدی .

دەلی دییر : حسرتیم وار .

عزرائیل دییر : مره دلی حسرتین کیمدر ؟

ـ یاد قیزی حلالیم وار ، اوندن منیم ایکی اوغلیم وار ، امانتیم وار اونلاره اصمرلیوم ، اوندان سونرا منیم جانیم آلاسن .

## میانه حوزه لرینین فدائیلره ویردیکلری هدیه‌لر

| | | |
|---|---|---|
| طرلان داد گری | ۵ | جوراب |
| کرستینه هایراپطیان | ۴ | « |
| انجی بگم خونیك جان | ۱ | « |
| روزاله سیاروو | ۶ | « |
| اولیا گریگوریان | ۲ | « |
| عباس سلیمانی | ۵۰ | ریال |
| ابراهیم میدانی | ۴۵ | « |
| حبیب دادگستری | ۴۰ | « |
| علی نجفی | ۴۰ | « |
| میرعلی اصغر خلخالی | ۴۰ | « |
| سیف‌الله عبدالعلی‌زاده | ۲۰ | « |
| میرعلی اصغر سیدی | ۱۰ | « |
| عباس قره‌داغی | ۵ | « |
| مسیب قره‌داغی | ۱۵ | « |
| ابراهیم ملکی | ۸۰ | « |
| جواد ملکی | ۵۰ | « |
| علی ملکی | ۵۰ | « |
| حسن اکبری | ۲۰ | « |
| ستار اکبری | ۳۰ | « |
| ابوالقاسم عطاری | ۱۰ | « |
| احمد عطاری | ۱۰ | « |
| رشید کندوانی | ۵ | « |
| حسن سرابی | ۵ | « |
| ابراهیم ممانی | ۵ | « |
| عبدالحسین شاه‌محمدی | ۵ | « |
| موسی ایلداری | ۱۰ | « |

محمدعلی دوزدوزانی

## (گتدی ذلت دوره‌سی)

گتدی ذلت دوره‌سی گلدی عجب خوش روزگار
قید غمدن قورتاریب خلقیم اولوبدر بختیار
آذرستان یوردی بر باغ ارم اولموش بو گون
قرمزی گللر آچوب گلشنلری چون لاله زار
ای وطن ایمن یاشا شاد اول سنی حفظ ایتمکه
شیر تك ملی قوشونلار دورینه چکمیش حصار
جانیمیزدا وار تقدری جان سنی حفظ ایله‌ریك
دشمنی محو ایتمکه بیزلرده واردر اقتدار
نوزگه‌نین یوخ اختیاری بیزلره حکم ایله‌سین
اولموشوق نوز یوردوموزدا بیزده صاحب اختیار
ملتین قدرت الی ظلمین بناسین محو ایدوب
ایله‌میش عدلین اساسین نولکه میزده استوار
صفحه تاریخده یازمیش قیزیل بیر خطیله
قویدی آذربایجانلی باشه تاج افتخار
بو آیق ملت تانیر چوخ یاخشی دوستین ، دشمنین
بللیدر بوندان سونرا اولماز داخی اغیاره یار
قهرمان خلقیم دوزیب ایللر بیوسی زحمتلره
ایلدی همت ایدوب ملی حکومت بیر قرار

## اعلان

چونکه باغ میشه طرفینده بیر مقدار پول و نچه عدد آمریکا لباسی بیر مقدار تجار اثنیه‌سی بیر کملن بیر آدامدان کشف اولنوبدور هر بیر کیمین اولسا نشانلرین ویرمکله تظمیه‌دن آلایلر ش ۴۵

وزارت داخله معاونی و تظمیه‌لر رئیسی سرهنگ میلانیان طرفیندن دادار

## آذربایجان مطبعه‌سی

حکایه

بکلر حالیلی

# حیاتدا منیم نصیبیم ...

۱۵

لاری یوزوردی . جماله آچیلانینی چیگنندن آلاراق ۳ گولله آتدی . بو حالدا میشه‌نین کناریندن ـ « آدام کیمسن ؟ » دیه‌ن بیر سس ایشیتدیك جمال اوجادان ، بیز یاغی دوشمه‌دیگیمیز بیر نچه سوز دیدی . قاراوول داعینی سوزلری تکرار ایتدی . بو رمزدن قاراوول آنلادیکی ، بیز اونلارا کومك گلمیشیك ، جمال‌دا آنلادیکی ، او کمکچی ، اورادا فدائیلر طرفیندن پست ماموری تعیین ایدیلمیشدر . اونلار هر ایکیسی ، بیر بیرینه یاخینلاشدیلار ، ال ویریب گوروشدیلر و بیر آزدا دانیشدیلار . سونرا جمال اوزینی بیزه چویریب ـ « سیز اورادا دایانین ، من ، فدائیلر باشچیسی ایله گوروشیم » دیوب ، میشه‌نین آغاجلاری آراسیندا نظریمیزدن غایب اولدی . بیر ساعتدن سونرا قاییدوب بیزی چاغیردی بیز میشه‌یه وارد اولدوق . صیق آغاجلارین آراسیله بیز خیلی مسافه گیتدیکدن سونرا فدائیلر سنگرینه چاتدق و مشاهده لریمیزدن حیرتده قالدیق . حقیقتا احتیاج انسانی چالیشماغا مجبور ایتدیگی کیمی دوشوسنگده مجبور ایده‌رمش . قوجاق فدائیلر ، قیش هواسی‌نین ، بوران شاختا و سو وقره‌ندان اوزلرینی و آتلارینی محافظه ایتمك ایچون محکم و یاراقلی سنگرلر دوزلتمیشدیلر . بیزی نهایت عزت واحترا ملا قبول ایدیب اوزیمیزی و آتلاریمیزی راحتلندیردیلر . بیر ایکی ساعت ایتدیکیمیز صحبتلر نتیجه سینده آنلادیق که ، اونلار دشمنی آرتق آیاقدان سالمیش و دورت طرفدن محاصره‌یه آلمیشلار . همیشه خلقین عرض و ناموسینا دوقونماق فکرینده اولان او غیرتسیز وجودلار ایسه ، قدیمدن وحشی حیوانلار طرفیندن قازیلمیش بیر مغاره‌ده نوزسنگرلرینی محکم لندیرمیشدر . ـ « آرتق ، نجات یوللارینی نوزلرینه باغلامیشیق ، مغاره‌دن کناره چیقا بیلمیه‌جکلر . نه‌قدر که فشنگلری وارسا آتاجاق ، چوره‌کلری وارسا ییه‌جك ، سولاری وارسا ایچه‌جکلر ، قورتاردیقدان سونرا ایسه مطلق تسلیم اولاجاقلارا » دیه دسته باشی بیزه خبر ویردی . گنجه‌نی توندن باشیندا صحبتلرله کیچیردیك . ایله که هوا ایشیقلاندی . وورشماغا حاضرلاندیق . ایلك گوله‌لر دشمن طرفیندن آچیلماغا باشلادی . بیزده هر طرفدن اونلاری آتشه دوتدوق . مسئله آرتق جدی بیر شکل آلیندی . اونلارین مقصدی بیزیم صفیمیزی یاروب جانلارین بو قرطادان سلامت قورتارماق ایدی بیزیم ایسه مقصد یمیز ، اینه‌یه قدر قانسیجین بوخرسوزبیغلارین . چکه‌بیلمیز زحمت وادیتمریی هسره کینه‌مه‌سی ایچون اونلاری دیری دوتماق ایدی . اونا گوره هر ایکی طرف نوز طلب و آرزولارینا نائل اولماقدان نوتری سعی ایدیب و فعالیت گوستریردیلر . همیشه یرتیجی حیوانلار و یاغلی قوشلار مسکنی اولان بو دهشتلی میشه‌لرده ایمدی ، نوز ساکنلریندن نمرنه ایچون ، بیر تکیه بیله گوزه گورونمیردی .

همیشه ساکت و صامتلیگین حکمرانلق ایتدیگی بودائره ده ایندی ، اراسی کسیلمه‌دن ایشیدیلن ماوزه‌ر ، برنو و بشی آچیلان نمره‌لریندن قولاقلار دوتور ، توره‌گرایه واهمه‌دن جابالیوردی .

وورشمامیزین ایکنجی گونی محاصره‌نین دائره‌سینی کافی قدر کیچیتدیك ، وورشمانی ایسه اول گونه نسبتا آرتق درجه‌ده قزیشدیردیق . سونکی گونده بو طریقله داها سونکی گون نه بو منوال ایله . مختصر ۷ نجی گون دشمنین جانینی دالاب بوغازینا ییغدیق . اونلارین آذوقه‌لرینین قورتاردیقینا هیچ شك و شبهه‌میز یوخ ایدی . بیلیردیك که اجلیق و ذلاکت چکیرلر . صباح یا او بیری گون تسلیم اولا جاقلاری گوزیمیزین قاباغیندا ایدی .

۸ نجی گون آخشامدان ، فضانی دومان آلدیغی ایچون صبح زمانیندان قارباغماغا باشلادی .

دیقه‌لر کیچدیکجه یاغما پروسسی شدتلندی . آخر بیره اولدیکه ۱۰ ـ ۱۵ قدملیك بیر سه‌ده‌دن اوزاغی گورمك ممکن اوله‌دی . طوفانی بو آچیقلی وشیدن استفاده ایتمه‌مك ره‌یسیمیز هجوما کیچمك ایچون بیزه امر ویردی بیزده دوردا چکیب آتلریمیزه ، معرایه ، دوغرو ، سرعتی آددیم لار ایله یریمکه باشلادیق . سنگرلرینی ، مغاره‌نین آغزینجا محکم ت‌بیش دشمنلر ، بیزیم آوروا سنگرلریمیزدن دیسکینیب ایلده‌قالدیلار و دوغرو سلقدن ، جانلارینی قولوم جب ایتمدن قورتارماق ایچون هر بیری بیر طرفه دوغرو قاچماغا باشلادیلار .

www.iran-archive.com

شماره ۱۷۹ ایکینجی دوره

# آذربایجان

۲۲ آوریل ۱۹۴۶

## مملکت خبرلری

اول صفحه‌دن بقیه

### ستارخان و باقرخان آدینا گمیلر ایشه سالیندی

گئچن فاسد دولت زمانی ارومیه دریاسیندا اولان ایکی گمی تعمیره احتیاجلاری اولدیغیندان استفاده سیز قالمیشدیلار. لاکن ملی دولتیمزین تشکیلیندن سونرا ورادا اولان گمی تعمیر ایدن ایشچی لرین ۵۰ نفری فداکارلیق ایدیب افتخارلی اولاراق ایش ساعتلر ـ ـیندن سونرا اوچ مین ساعت ایشله یه‌رک بو گمیلری ایشه سالمیشلار، بو ایشچیلرین عملی تقدیر ایدیلمیشدیر.

### جمعه گونونون حربی تعلیمی

جمعه گونی فروردین آیینین ۳۰ ـ ندا آخشام ساعت ۴ ـ دن ۶ ـ یا قدر مدنه ایکینجی حوزه‌نین عضو لریندن ۲۷۵ نفری ملی میداندا حربی تعلیم گیچمیشلر.

### فرقه‌نین سیاسی قورسونون درسلری باشلاندی

جمعه گونی فروردین آیینین ۳۰ ـ ندا تبریز شهر قومیته‌سی سالو نوندا فرقه‌نین سیاسی درس قورسلا رینین بیرینجی درسی کئچیریلمیشدیر، بو درسده ۷۰ نفر فرقه عضوی اشتراک ایتمیشدیر. سیاسی درس قورسلاری هفته‌ده ایکی دفعه دوشنبه گونی آخشام ساعت ۶ ـ دان ۸ ـ ه قدر و جمعه گونلری ایسه سحر ساعت ۷ ـ دن ۹ ـ ه قدر اولور. بو قورس سیاسی جهتدن باجاریقلی فرقه لادر ـ لاری یتیشدیره جکدیر.

### یئنی کورپولرین سالینماسی و تعمیری

یول، پست تلغراف و تلفن وزیرلیگی طرفیندن آستارا و اردبیل آراسیندا اولان شوسه دار یولونون دونگه ـ لری ۳ ـ ۴ متر ائنلندیریله جکدیر. همچنین آستارا و اردبیل شوسه یولونون آراسیندا واقع اولان بهار ـ ستان واغ چای کورپولرینین اوستی اعجدان دوزلدیگی ایچون خطرلی اولدوقلاریندان یئنی ایله عوض اولو نا جاقدیر. اردبیل ایله نیر آراسیندا اولان حاجی صادق کورپوسی ایسه تمامیله آرادان گئتدیگینه گوره اونون موضعینده یئنی داش کورپو دوزه‌لدیله جکدیر.

§§§

### کهنه یوللار و کورپولر تعمیر اولوناجاقدیر

آستارا، اردبیل، نیر، سراب و بوستان آباد شوسه یوللارینین اوچولموش و تعمیره یوللاردا کی احتیاجی اولان کورپولرین برپا ایتمه‌سی ایچون لازمی حاضرلیق گورولموش و یاخین گونلرده ایشه باشلانیلا ـ جاقدیر.

هین زماندا ه سولاه گندیندن باشلاییب دوبریده‌لهوره‌خانه‌سی یانیندا آستارا یولونا قارشان یهنه گران

## محاکمه‌نین گیدیشی

گئچن گون یازدیغیمیز کیمی شنبه گونی فروردین آیینین ۳۱ ـ نده ساعت ۳ گون اورتادان سونرا باشدا سرهنگ زنگنه اولماقلا اورومیه افسرلرینین محاکمه‌سی فردوسی مدرسه‌سینین سالونیندا ادامه تاپدی. بو گون جمعیت اولکی گونلره نسبت داها آرتیق ایدی.

سالوندا بوتون یئرلر اشغال اولوندیغیندان سوای بالقون و قور. یدورلاردا جمعیت ایله دولو ایدی و داها بیر چوق جمعیت سالوندا آیاق اوسته دوروب محاکمه‌نین جریانینی ایشیتمگه منتظر ایدی.

سالوندا یئر اولمادیغی ایچون هوانین یاغیشلیق و نامساعد اولماغینا برابر خارجده حیاطدا دا بیرچوق جمعیت محاکمه‌نین نتیجه‌سینی آنلاماق ایچون توپلانمیشدیلار.

بوندان آنلاشیلیردی که خلق محاکمه‌نین نتیجه‌سیله آرتیق درجه‌ده علاقه‌دار دیر.

خلق هیجانلی اولماقلا برابر محکمه‌نین انتظامینی پوزماماغا بو یولک سعی ایدیردی.

ساعت اوچده باخیلیب ایدی که هیئت اعضات و مدعی العموم یا ییق هیئتی محکمه‌ده حاضر اولدیلار. بو محکمه‌نین اجلاسی ژنرال پناهیانین ریاستی ایله تشکیل تاپدی.

ابتدا متهملرین بیرینجی وکیلی آقای هدا ارز تهیه ایتدیگی لایحه نی اوخودی. بو لایحه چوق مفصل اولدیغیندان محکمه رئیسی لایحه‌نین قرائتی قورتاردیقدان سونرا اون دقیقه تنفس اعلان ایتدی.

تنفسدن سونرا ایکینجی وکیل مدافع آقای پیشوا اوز موکل لری سرهنگ نوربخش و سرگرد بهاروند دن مدافعه ایتدی.

سونرا متهم سرهنگ زنگنه‌یه سوز ویریلدی و اودا اوزیندن دفاع ایدیب سابق بیاناتینین تکمیلینه اضافه ایتدی.

سرهنگ نوربخش ده اوز نوبه سینده اولکی گون دیدیکلری مطالبین تکمیلینده بعض اظهارات ایتدی اون دقیقه داها تنفس ویریلدی. بیکدن سونرا آقای هدا صون دفعه اولاراق موکللرینین دفاع ایتدی.

بونونلادا محکمه‌نین بو گونکی اجلاسی خاتمه تاپدی. محکمه‌نین گله‌جک جلسه‌سی یکشنبه گونی اردی بهشت آیینین بیرینده ساعت ۳ گون اورتادان سونرایا موکول اولوندی.

محکمه‌نین اوچ ساعت بیرربع دوام ایتدیگی مدتده گیسه‌دن بیر انتظامسیزلیق گورونمه‌دی، و محکمه قورتاردیقدان سونراده تماشاچیلار چوق منظم بیر صورتده نظم و ترتیبی اخلال ایتمه‌دن سالونی ترک ایتدیلر.

## آذربایجان مجلس ملی‌سینین خلصه‌لرین بولونمه‌سی حقینده شکایت مرجعی

۱ نجی ماده ـ فلاحت وزارتی طرفیندن رسمی روزنامه‌ده اعلام اولونان خلصه‌لره نسبت علاقه‌دار اولان هر شخص ۴۵ گونه قدر عالی محکمه‌یه کتبی صورتده تظلم ایتمه‌گه حقلی دیر.

۲ نجی ماده ـ عالی محکمه بو کیمی شکایتلره ماهیت جهتینجه یئتیشدیکدن سونرا حکم صادر ایده‌جک و بو حکم حضوری و یا غیابی اولورسا هر صورتده قطعی دیر.

۳ نجی ماده ـ عالی محکمه لازمی تحقیقات ایچون محلی محکمه لردن استفاده ایده‌بیلر.

۴ نجی ماده ـ شکایت ایدنلر اوز مدرک لرینین اصلینی یا تصدیق اولونموش سوادینی ایکی نسخه عرضحال ایله برابر محکمه‌یه ویرملیدیر.

قید ـ شکایت ایدنلر اوز سندلری و مدرکلرینی عرضحال ایله برابر ویرمگه امکانلاری اولمازسا محکمه‌نین بیرینجی جلسه سینه قدر اونلاری تمام ایتمه‌لیدیلر.

۵ نجی ماده ـ ابلاغ و احضار رسیده لیگ جاری قانونلار موجبینجه انجام اولاجاقدر.

۶ نجی ماده ـ بو کیمی شکایتلرده عرضحال فلاحت وزارتی طرفیندن ویریله‌لیدیر.

۷ نجی ماده ـ شکایت عالی محکمه‌یه ویریلدیگینده محکمه نین بیرینجی جلسه‌سینه قدر فلاحت وزارتی شکایته مربوط اولان بوتون سابقه‌لری عالی محکمه‌یه گوندرملیدیر.

قید ـ محاکمه جلسه سینده فلاحت وزارتی طرفیندن رسمی وکیل یا نماینده حاضر اولوب لازمی توضیحات ویرملیدیر.

۸ نجی ماده ـ بو کیمی شکایتلره گوره ویریلن عرضحال لار تمبر و باشقا خرجلردن معافدر.

یوخاریدا قید اولونان قانون ۷ ماده‌دن عبارت آذربایجان مجلس ملی سی هیئت رئیسه سینین ۲۷ فروردین ۱۳۲۵ تاریخلی جلسه‌سینده تصویب اولوندی.

آذربایجان مجلس ملی‌سینین رئیسی. حاجی میرزاعلی شبستری

آذربایجان مجلس ملی‌سینین کاتبی. م ولائی

### اجراء ایدیلسین. باش وزیر پیشه‌وری

## او، ته‌یره‌نلری بیز توخویوروق!

اول صفحه‌دن بقیه

حکومتی بیلمه‌لیدیر که: «او، ته‌یره ـ نلری بیز توخویوروق».

بیز آزادلیغیمیزی حفظ ایتمگه قادریک، بونونلا یئنه‌ده تکرار ایدیر یک که بیز تعرض ایتمک خیالینده دگیلیک و بونا گوره‌ده ملی حکو مت طهرانین تجاوزلرینین قارشی‌سیندا اوز دفاعی رویه‌سینی تغییر ویرمه‌میشدیر.

طهران حکومتی تجارت علاقه ـ سینی قطع ایتمکله یئتیشک اولدیغیب گوزلودرخود بیلمز، او دیه‌رلره تام ایله چوخ بیلمیشدیر که گونده‌لری گئچیبک سالار. ده دوم اله چوخ بیلمیشدیر که دویماینجا چکیلمز....

بیز تهران حکومتینی عقلسیزلیگه علاقه‌دار اولاراق اونا، چوخ حرصلنیب سه‌ـ سو ایچمکلیگی توصیه ایدیریک.

اعتبارا اوماش مالین لیغی تومنه بیر ریال سیندیریلمیش و همچنین «باغ ملی دلاور» و «خجستان» جابلاری، گرگان، الفتوسیگارلاری و نری شکر اولکی قیمتلریندن آشاغی سالینمیشدیر.

دوسه یولونون ناقص اولان ۱۰ کیلو متری داها چکیله‌جکدر که سونرا بویول خطرلی اولان حاجی ایبر گدیگینی گوریله جکدر.

### فرقه عضولری سوادسیزلیقلارینی لغو ایدیرلر

فرقه عضولرینین سوادسیزلیق لارینی لغو ایتمک ایچون شهر فرقه قومیته‌سینین قرارینه گوره بیر آیدان آرتیق در که بوتون حوزه لرده سوادسیزلیق لغو قورسلاری آچیلمیشدیر.

شهر قومیته‌سینین قرارینه گوره فرقه عضولری ۳ آیا قدر اوز سوادسیزلیقلارینی لغو ایتمه‌لیدیرلر.

### بوتون کارخانه‌لرده حربی تعلیم

حال ـ حاضردا تبریزین بوتون کارخانه لرینده حربی تعلیم کئچیریلمکده‌دیر. بوندان علاوه شهر قومیته‌سینین قرارینه گوره بوتون کار ـ خانه لر محوطه تعلیم لریندن باشقا عمومی تعلیمات ایچون هفته‌ده بیر گونده ملی میدانا گله‌جکلر.

### تبریز یاشیللاشیر

تبریز بلدیه اداره‌سی طرفیندن بو گونه قدر شهرین مرکزی خیا بانلاریندا ۵۰۰۰ عدد گیمی آغاج اکیلمیش و سرداری ملی باغیندا باغچیلیق ایشلرینه باشلانیلمیشدیر.

### جنسلرین قیمتلری اوجوزلانیر

تجارت و اقتصاد وزیرلیگی طرفیندن فروردین آیینین ۲۸ ـ ندن

## آذربایجان دموقرات فرقه‌سی

### تبریز شهر قومیته‌سینین حوزه‌لرینین هفته‌لیک حربی تعلیمات گون و ساعتلری

| گونلر / حوزه‌لر | ۱ | ۲ | ۳ | ۴ | ۵ | ۶ | ۷ | ۸ | ۹ | ۱۰ |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| شنبه | ٦ـ٨ | | | ٢ـ٤ | | ٤ـ٦ | | | | |
| یکشنبه | | | | | ٦ـ٨ | | | | | |
| دوشنبه | ٢ـ٤ | ٤ـ٦ | | | | | ٦ـ٨ | | ١ـ٣ | ٤ـ٦ |
| سه‌شنبه | | | ٢ـ٤ | ٤ـ٦ | | | | ٦ـ٨ | | |
| چهارشنبه | | | | | ٢ـ٤ | ٤ـ٦ | | | | |
| پنجشنبه | | | ٦ـ٨ | | | | ٢ـ٤ | ٤ـ٦ | ١ـ٣ | ٤ـ٦ |
| جمعه | | ٤ـ٦ | | | | | | | | |

دقت!

آنامین دیدیکلری

۲۰۰ صحیفه‌ده

یازانی: فتحی خشگنابی

چاپ آلتیندا در و تبریزلیکله نشر اولوناجاقدر

180

شماره ۱۸۰ ایکنجی دوره

۳شنبه ۳ اردیبهشت ۱۳۲۵

# آذربایجان

مدیر: فتحی خشگنابی

اداره‌نین محلی ستارخان خیابانی

قیمتی ۵۰ دینار

| ریال | | | آبونه |
|---|---|---|---|
| ریال | ۱۲۰ | ایللیک | آبونه |
| • | ۶۵ | آیلیق | ۶ |
| • | ۳۵ | • | ۳ |

بو روزنامه آذربایجان دموکرات فرقه‌سینین اورقانیدیر

AZOH

## بوتون ایران آزادی خواهلاری

### آذربایجانا گوز تیکمیشلر.

بو سون ایللرده دموکراتیک حرکاتلارین وجوده گلمه‌سی، ملت آدینا ملتین قانینی سوران عنصرلرین حقیقی قیافه‌سینی ظاهره چیخاریب و آزادلیق دشمنلرینی اؤز «آزادلیق»لارین حفظ ایتمک ایچون قاباغا چکدی.

بونلار که دولت تشکیلاتینی همیشه اؤز انحصارلاریندا ساخلاییب و بیر خالق اقلیتی تشکیل ویررلر. جن‌دمیردن قورخان کیمی آزادلیقدان و دموکراسی‌دان قورخورلار. چونکه حقیقی دموکراسی رژیمی ایله اداره اولونان بیر اؤلکه‌ده خلق اؤزلی حاکمیتی اوزرینده دولتین تشکیل ویریب و هر فرد اؤز اجتماعی و سیاسی مقدراتینده قضاوت ایتمک امکانی تاپار. بو ایسه ارتجاعین منافعی نقطه نظردن اونلار ایچون فوق‌العاده خطرلیدیر.

بونا گوره ایدی که آزادیخواه حزبلر ایران اوزرینده وجوده گلدیکدن سونرا ارتجاع عامللرینین شدید فعالیتلری ایله اوز‌ اوزه گلدیلر. بونا گوره ایدی که طهرانین مرتجع حکومتی وار قوه‌سی ایله اصفهاندا، شیرازدا، شاهی‌دا، کرمانشاهدا و بوتون ایران نقطه‌لرینده آزادلیق قوه‌لرینی آرادان آپارماق ایچون قانلی فاجعه‌لر توره‌تدی.

ایندی ایسه مرتجعلر عصرلرین سون لحظه‌لرینه کیمی اؤز مقدس! اتحادلارین حفظ ایتمکله مترقی فکرلر و اصوللار ایله مبارزه‌لرینه دوام ویرمکده‌دیرلر.

اونلار هر زاماندان اول آذربایجاندان قورخوردیلار. تاریخین بوتون مرحله‌لرینده ازیلمیش ملتلرین آزادلیق مشعلداری اولان اولدلار اؤلکه‌سی همیشه تاختلیک قارشی عصیان ایدیب و اؤز آزادلیغینی و شرفینی ثبت ایتمیشدیر.

آذربایجان آزادلیغی الده ایتمکه باشلایان گوندن بو ایشین آخره یتیرمه‌سی ایسه قطعی ایدی. بونا گوره مرتجعلر حامی، کوی سالیب وال ایلقا دوشمیشدورلر.

ایندی بوتون ایران خلقی آذربایجانین عهده‌سینه وئریلمیش تاریخی وظیفه‌نین دوشونورلر. آذربایجان اؤز ملی قیامی ایله آزادلیغی آذربایجان اؤلکه‌سینده تمامیله حیاته کچیریب و بو گون بختیار بیر خلق اولمیشدیر.

آذربایجانین بو موفقیتی ایران آزادیخواهلارینین موفقیتی منزله‌سینده اولدیغیندا بوتون آزادیخواهلاری آذربایجان ملتی ایله برابر ارتجاع علیهینه مبارزه‌یه دعوت ایدیر.

آزادیخواهلیق جبهه‌سی هر یئرده اولورسا اولسون دارمادالقین اولمایان بیر جبهه‌دیر. ایران آزادیخواهلاری چوق یاخشی تشخیص ویررلر که آذربایجانین نهضتی ایران ملتلرینین آزادلیغیندا بویوک بیر رول اوینامیشدیر.

ایندی مرتجعلر اؤز اغفال ایدیجی دویه و سیاستلرینی تغییر ویرمکله برابرینده آذربایجان ملتینین نهضتی نتیجه‌سینده قاباقکی کیمی فعالیت ایتمکدن محروم اولموشلار.

آذربایجان بوتون ایران ملتلرینین آزادلیق مشعلداریدیر. ایران ملتی تمامیله تشخیص ویررلر که اونلارین آزادلیقلارینین اساسی آذربایجانین آزادلیغی اوستینده قرار دوتموشدور.

بونا گوره‌در که ایرانین اوزاق نقطه‌لریندن، ازیلمیش و محروم خلقلر آذربایجانا، آذربایجان خلقینه و آذربایجانین مقدس مبارزه‌سینه احترام‌لا باخیب اونا امید گوزی تیکمیشلر.

بونا گوره‌در که بوگونکی ایران آزادیخواهلاری ارتجاع قوه‌لرینین قارشیسیندا متحد بیر جبهه تشکیل ویرمکی ان حیاتی بیر مسئله بیلیرلر. بو جبهه محکوم اولموش ارتجاع شبهه‌سیز دموکراسی قوه‌لرینین قارشیسیندا دیز چوکوب و اؤز تکین حیاتینا سون قویاجاقدیر...

## چالوس ماجراسی

گوروندور ارقمین اکدیگی تخملر هنده کوکروب اؤز آجی و زهرلی میوه‌لرین ویرمکده دوام ایدیر.

چالوس کارخانه‌لرینده چالیشان آذربایجانلیلارین وضعیتی بو گونلرده فوق‌العاده وخیم‌دیر. ارقمین مسلح ایتدیگی اشرار دسته‌لری ژاندارملارین کمکی ایله کارخانه‌یه حمله ایدوب ایشچیلری وحشیانه بیر صورتده دوکوب بعضی‌لرین قتله یتیریبلار. سلاحسیز کارگرلرین چوخی یومروق و چوماق واسطه‌سیله اؤزلریندن دفع ایدرک بیر جور ایله قاچوب اطرافه داغیلمیشلار. بو کارگرلردن بیر عده‌سی اؤز عائله‌لری ایله برابر میشه و بیراهه یوللاری آج سوسوز طی ایدوب آستارا طریقی ایله اؤز آتا یوردلارینه پناه گتیرمکه موفق اولموشلار.

ایندی بوتون مازندران و گیلان داخلینده ژاندارم دسته‌لری آت اویناتمقه باشلاییب دموکراسی عضولری ازوب محو ایتمکه و دموکراتیک فرقه و جمعیتلری داغیتماغه چالیشیرلار.

مازندراندن گلنلرین ویردیکلری خبر قورخولو و تاسف آوردیر. بیز تهران دولتینین سیاستینی باشا دوشه بیلمیریک، اونلاری بیر طرفدن دموکراتلیق ادعاسی آدینا اوبیری طرفدن دموکراتیک دسته‌لری فشار آلتینده قویماق عجبا خوردوزین اوبروحی دگیمیدر؟

## جبهه خبرلری

جبهه ده تازه خبر یوخدر. آرتش شاهنشاهی فدائیلرین جدی جوابلاری نتیجه‌سینده دوتدیغی یرلری تخلیه ایدیب اؤز سنگرلرینه قایتمیشدر. اونلارین توپ و خمپاره‌لرینه بیزیم فدائی دسته‌لریمیز ریشخند ایله جواب ویریرلر.

فدائیلرین تلفاتی دوغرو دگلدر حتی آلتی نفرین تهدید اولونماسی‌ده گلن رسمی خبرلری تکذیب ایدیر، فقط اونلارین سنگرلرینین قارشوسینه بیر خمپاره گولله‌سی دوشوب پارتلامیشدر.

آرخاده سنگرلرده اولانلاردا اونلاری تلف اولموش حساب ایتمیشلر. بیزده فقط اوچ نفر یارالانان اولموش‌در. اونلارین تلفاتی ایسه تحقیق ایدیلدیکدن سونرا معلوم اولموشدر که حقیقتدر.

## قاچان افسرلرین ورودی

بو گونلر تهران دژبانی‌سینین زندانیندان قاچان افسرلر چوق زحمتدن سونرا بیراهه یول ایله تبریزه وارد اولوب آذربایجان دموکراسی نهضتینده اشتراک ایتمک ایچون اؤزلرین خلق قوشونلاری وزارتینه معرفی ایتمیشلر. افسرلرین آدلاری اشاغیداکی تفصیل اوزره‌دیر:

سروان دانش، ستوان فاضلی، ستوان ثنائی، بونلاردان علاوه آقای سروان حمیدی و آقای رحمانی ده اونلار ایله برابر تبریزه گلوب ملی نهضته شرکت ایتمکه کونوللی صورتده حاضر اولموشلار.

## اصفهانده

خصوصی مخبریمیزین ویردیگی خبره گوره اصفهانده ملی دولتلر علیهینه باشلاییب ارتجاعی دسته‌لری تقریبا فعالیت میداندان کنار ایتمیشلر.

کارگرلر اتحادیه‌سی ینه فعالیت ایدیرلر. توده فرقه‌سی ده رسمی صورتده اوز ایشلرینه ادامه ویرمکه شروع ایتمیشدیر.

اصفهان کارگرلرینین رهبری فداکار، کارگرلرین و عموم شهر اهالی‌سینین توجهینی جلب ایتدیگی ایچون تهران حکومتی اونی تهرانه چاغیرمیش لاکن اهالی بو دعوتین اجراسینه مانع اولوب اونی اصفهانده قالماغا مجبور ایتمیشلر.

ایندی اصفهان، دیملک اولار ملی و دموکراتیک نهضتین ان محکم سنگرلریندن حساب اولونا بیلر.

## مملکت خبرلری

### حربی تعلیم و طنطنه‌لی متینغ

۲ ر ۲ ر ۲۵ ده دوشنبه گونی سحر ساعت ۶ دان سکره قدر ۶۰۰ نفر بدنچی حوزه‌نین عضولرینین ملی میداندا حاضر اولوب سلاحلی تعلیملر گچیرمیشلر.

حربی تعلیم قورتاراندان سونرا طنطنه‌لی بیر متینغ تشکیل ویریلرک مرکزی کومیته‌نین صدر معاونی آقای بادکان و شهر کومیته‌سی صدر معاونی آقای ولائی اؤز مفصل و مهم چیخیشلاریندا، تهرانین آذربایجان حقینده آپاردیغی ایکی اوزلی سیاستیندن اساسلی بیر صورتده بحث ایتدیکده، قره‌چی جوانلار دا بویوک احساسات بروزه گتیردیکلریندن، اورادا حاضر اولان بدنچی حوزه عضولری طرفیندن هرجور فداکارلیغا و قربانه آماده [illegible]

## دنیا خبرلری

لاتین آمریکاسی بندرلرینین یوک داشیانلاری فرانکو اسپانیاسینا گیدن گمی‌لره یوک وورماقدان اوبونتو قاچیرمیشلار.

نیویورک - آسوشیتدپرس مطبوعات نماینده‌لیگینین مخبرینین «سنت» بندرینده (برازیل) بندرچیلیگه گوره یوک داشیانلار دن عمریکی تعطیلی نتیجه‌سینده «سانتاکاریه» آدلی اسپان گمی‌سینه یوک وورماقدان بوتون دوچیران ویرشچه تعطیل‌جی حبس ایدیلمیشدیر.

www.iranarchive.com

حسن نصیرزاده

# وطن محبتی

بو درین معنالی سوزلر سه‌ویملی خلقمیزین اوره‌گینین ان نازک تللرینه قدر تاثیر باغشلامیشدر. قهرمان بابالاریمیزدان بیزه یادگار قالان تاریخی و ملی عنعنه و عادتلرین ان مهمی وطنی سه‌ومک، وطنه قارشی اولان عشق و محبت دیر.

بو عشق، محبت خلقمیزین، اوشاق و بویوک، هاموسینین اوره‌گینده‌سیلینمز بیر اثر بوراخمیشدر خلقمیزین قبی وطن عشقیله چرپنا قدادر.

بو سوزلر خلقین دیلیندن‌ازبری، اوره‌گینین دایاغی اولموشدر.

وطنه اولان ایسته‌ک خلقمیزین دائماً الهامی اولموشدر. بو الهاملا قهرمان خلقمیز تاریخ بویی وطن بولیندا اونودولماز قهرمانلیقلار گوسترب بیر قاشیق قانینی اونون حفظیندن توتری اسیرگه‌میشدر.

آذربایجانین قهرمان خلقی وطن سوزونی هیچ وقت یادیندان چیقار مامیشدر، خلقمیز طرفیندن یازیلان داستانلاردا، اوخونان ماهنیلاردا و آتالار سوزلرینده همیشه «وطن» خلقمیزین اثرلرینین قهرمانی اولموشدر.

عزیزیم وطن یاخشی در
کوینک کتان یاخشی در
گزمگه غریب تولکه
تولمگه، وطن یاخشی در

یا خود خلق آراسیندا مشهور مثللر دیه‌رلر:

«وطنسیز انسان یوواسیز قوشا بنزه‌ر»

بونلار توز توروته دینه‌ن سوزلر دگل، تاریخ بویی خلقمیزین گوردیگی تجربه‌لر و وطنه اولان محبت سایه‌سینده میدانا چیقمیشدر.

ملی حکومت قورولانا قدر آذربایجانین غیرتلی خلقی توز آتا وطنینده قول کیمی یاشایردی. ارتجاع و استبداد ایله بیر شرایط یاراتمیشدی که، خلقمیز توز سه‌ویملی وطنینی ترک ایدیب توزگه یئرلره داغیلماغا مجبور ایدیلمیشدی. عمومیتله ارتجاع و استبداد آذربایجان خلقینه عذاب و اذیت ویره‌کدن چکینمه‌یردی.

ارتجاعین ساتقین نوکرلری اولان امنیه‌لر کندلیلریمیزین باشینا بربریت (وحشیلیک) دورینده بئله اولمایان اشکنجه‌لر گتیریردیلر.

آنجاق بو قدر ظلم، بو قدر اشکنجه آذربایجان خلقین اوره‌گینده اولان وطن محبتینی چیخاردیب آتا بیلمه‌دی.

عکسینه اولاراق خلقمیزین اوره‌گینده وطنه قارشی محبت دقیقه به دقیقه آرتماغا و جانلانماغا باشلادی.

نهایت وطن عشقی خلقمیزه الهام ویره‌رک بویوک و سارسیلماز بیرلیک سایه‌سینده ارتجاع واستبدادین طلبینه قارشی خلقمیز قیام ایدیب اونی همیشه‌لیک اولاراق آذربایجان تورپاغیندان قوووب آتدی. آذربایجان آزاد بیر تولکه، آذربایجانلی ایسه آزاد بیر ملت کیمی یاشاماغا باشلادی.

دیسک آذربایجان، مستملکه‌ایکن آذربایجانلی قولوق‌دان ایدی‌اولاراق خلاص اولدی.

ایندی مغلوب اولموش ارتجاع باشی ازلمیش ایلان کیمی اوزونی هر یئره وورور، هر جور حیله و فریبلر ایشلتمگه جور به جور هایجملر یایماغا جان آتیر.

قوی ارتجاع نه یایرسه ایتسین اما آذربایجانین غیور و رشادتلی خلقی هر نه قیمته اولورسا اولسون توز دوغما یوردونی توز آزادلیغینی مدافعه ایتمگه همیشه بیر عسگر کیمی حاضردر.

بیر داها آذربایجان خلقی ظالم آلتینا گیتمه‌یه‌جکدر.

(زحمتسیز بال یمک اولماز) بو مناسب بیر مثلدر بیزده آزادلیغیمیزی دائمی ساخلاماق اوچون هر جور زحمته دوزمگه حاضریق هیچ بیر قوه بیزیم اوره‌گیمیزدن وطن و خلق محبتینی سیلمه‌ییب و سیلمه‌گه‌ده قادر دگلدر.

وطنه اولان عشق، قهرمان بابالاریمیزدان بیزه یادگار قالان بیر شعار در وطن محبتی بیزی دائما غلبیه آپاراجاقدر.

# کورد قارداشیما

کوردستان ایلینین قهرمان اوغلو
گل توبوم آتیندان اسلان قارداشیم
ستویرم سیزلری توزگوزوم کیمی
واردر جسمیزده بیر جان قارداشیم

§§§

اوزاقدان یانیردیم سنین حالینا
وورغون اولموش ایدیم گل جمالینا
یتیشمک ایسته‌ییردیم تیز وصالینا
خائنلر ویرمیردی امان قارداشیم

§§§

نه قدر ظلم ایتدی سنه ظالملر
قان توکن جلادلار کیچن حاکملر
گله سنه شر آتدی هرجور خائنلر
ایندیلر یاغرینی آلقان قارداشیم

§§§

یکلنه آیریب سیزلری بیزدن
اودور که دوشموشدوک آرالی سیزدن
داها آیریلمارق بیر بیریمیزدن
چون بیله گوستریر زمان قارداشیم

§§§

دوگوشده قورخمایان جسور ائلین وار
ایندی باغی دگل آزاد دیلین وار
باغچاندا آچیلمیش تازه گولون وار
بلبلم گولونه ایشان قارداشیم

§§§

اوره‌گین اولمیشدی قلبیم تک یارا
چورخدادی آزادلیق دردینه چارا
الین چاتدی لقمان کیمی بر یارا
تاپیلدی دردینه درمان قارداشیم

§§§

آزادلیق جامیندان ایچیبسن باده
یتیشدیبسن کامینه، یتیشدین مراده
فخریله عمر ایله، ایندی دنیاده
قورارلیدر علی دوران قارداشیم

§§§

باغ خزان توتوشوب تازه بهاردر
هر یاندا بر سه‌وینج بر شادلیق واردر
وطن زندان دگل دوغما دیار در
ایندی اولوب یوردون جانان قارداشیم

(محزون)

# ۱۹ و ۲۰ نجی عصرلرده تبریزده ادبیات

-۵-

۱۹ - نجی عصرین بیرنجی یاریسندا یاشامش شاعرلردن بیری ده قدوسیدر. اونون حقنده بعضی تذکره‌لرده معلومات واردر. بو معلوماتدان آیدین اولور که او، آذربایجان، عرب و فارس دیللرینده شعرلر یازارمش. اونین:

یوخ که عشقی بابلین، عشق
بودر که منده وار،
گلده نه حسن ای پری حسن
اودر که سنده وار -

مطلعی ایله باشلانان شعری و یا خود آشاغیداکی مصراعلاری شاعرین قدرتلی قلمه مالک اولدیغنا دلیلدر:

بلبلا، فصل گلین قدرینی بیل،
که همیشه مه خرداد اولماز،
غنچه‌نین باغرینا یاخجاق بیلدم،
دهر باغنده اولان شاد اولماز،
ای گونول خوبلره صید اولدین،
صید اولان قوش دخی آزاد اولماز...

۱۹ - نجی عصرین آخرلارینداآذربایجان ادبیاتی تاریخنده سراین یاخینلقنداکی میین کندینده آنادان اولمش بیر شاعرین آدی‌دا نظر دقتمزی جلب ایدیر. بو شاعر سید حسین اعزازالملکدر. اونین الیمزده اولان بیر غزلی‌قدرتلی‌شاعر اولدیغنی اثبات ایدیر:

ای لعبت سارنگی و ای شوخ تتاری،
ای دلبر ستوری و ای دوش تاری.
تاری سنی شاد ایله‌سین عالمده همیشه،
تا شوق ایله شق ایلیه سن شوق ایله تاری.
بیر تار او زلف سیهندن منه گوندر،
سن سینه‌وه توز تارووی‌باس،
من ده او تاری.

اعزازالملک کیمی قدرتلی شاعرین، هم ده یاخین کچمشده یاشامش بیر شاعرین اثرلرینی توپلاماق هیچ ده چتین دگلدر. بو ایشده تبریز ادبیاتشناسلاری توزفعالیتلرینی گوسترمه‌لیدرلر.

۱۹ - نجی عصرشاعرلری‌سیراسندا محمد امین دلسوز خصوصی بیر یر دوتور. تبریزده آنادان‌اولان بو شاعر ادبیاتدا رئالیزم اسلوبنی دوام ایتدیرن صنعتکارلار سیراسندادر. بعضی تاریخچیلر اونی تبریز ملک‌الشعراسی آدلاندیریرلار. اونین دیوانی، او بیر دفعه چاپ اولونمامیشنا باخمایاراق به تاپیلمایر. فقط بونا باخمایاراق دلسوز تواضعکارلق ایدرک یازمشدی:

عمرده چون اولوبدی‌بیر هر چند،
ذره یوخ ادعاسی دلسوزین.
او کیمین یوخ واسی عالمده،
که دیسین یوخ واسی دلسوزین.

حیاتدا اقتصادی جهتدن چتینلیکلر چکن شاعر بیر سیرا شعرلرینده‌بو موضوعدن بحث ایتمشدر. واقعین «گورمه‌دیم» مخمسه بنزه‌ر بیر شعرده دلسوز یازمشدر:

گورمه‌دیم من بو جهاندا بیر حقیقی آشنا،
هر نه گوردیم قلب گوردیم، اگری گوردم بی‌حیا.

دلسوز دا، یاریسینده دایندیغمز شاعرلر کیمی ادبیات تاریخمیزده آزتحلیل ایدیلمیش صنعتکارلاردندر. تبریزده اونین حیاتی یاخیندن بیلن، اثرلرینی ازبردن دییه‌ن آداملار چوخدور. بوتون بونلار شاعرین حقنده گلجکده بویوک اثرلر یازماغا کومک ایده بیلر.

۱۹ - نجی عصر ادیبلریندان بحث ایدرکن محمد عاجز سرابی ده نظرمزی جلب ایدیر. اونین شعرلری اولدیغجا حسی ولیریک شعرلردر. اونین تبریزده چاپ‌اولمش دیوانی‌الدن الدگزن و نادر تاپیلان اثرلردندر. «نگارستان دارا» تذکره‌سنین مؤلفی عاجز حقنده: «او پریشان سنبللره اوینار وخیالی پریلر الینده پریشان اولار» دیمکله شاعرین یارادیجیلق خصوصیتنی قسما آیدینلاشدیرمشدی. فارس، عرب دیللرینی ده یاخشی بیلن بولدرتلی شاعر آنا دیلینده ایکی مین بیتلیک بیر دیوان باغلامشدر. دورنین باشقا شاعرلری کیمی فضولینی توزینه استاد حساب ایدن عاجز ده غزلده توز معلمنین یولونی دوام ایتدیرمشدر. آشاغیدا مثل اولاراق گتیر دیگمز غزل شاعرین قلمنده کی قدرته بیر دلیلدر:

ایدن احوالیمی رحم او زلف عنبر افشاندر،
گوریم اولسون پریشان خاطریم اوندان پریشاندر.
گل رخسار بیر گلشن، سواد زلف بیر عالم،
بیاض سینه بیر مشرق، مه رومهر تاباندر.

بیز مقاله‌مزین اولرینده قید ایتمشدیک که، ۱۹ - نجی عصر بوتون دنیا ادبیاتندا بویوک بیر انتباهین باشلانماسی ایله سجیه‌له‌نیر. بو جهتی بیز تبریزده ده گورورک. بو زمان تبریز ضیالیلاریندان بیر قسمنین خارجه گیتمه‌سی و اورادا تحصیل آلاراق وطنه قاییتماسی آوروپا مدنیتنین ده بورادا یاییلماسنا سبب اولور. او زمانه قدر ابتدائی شکلده اولان چاپ ایشلری ده ۱۹ - نجی عصرده ترقی ایدیر. معلومدر که، فتحعلی شاه دورینده تحصیل ایچون آوروپایا گیدن میرزا صالح تبریزی قاییدارکن توزیله تازه اسولدا قورولمش بیر مطبعه گتیریر که، بودا تبریزده نشریات ایشلرین جانلانماسنا کومک ایدیر.

۱۹ - نجی عصرده تبریزده ملا اسدالله اوغلی حاجی صادق طرفندن درس کتابلاری یازماق تشبثی ده دقته شایاندر. «خمسه ادبیه» آدلی کتاب دورینه نسبتا مراقلی یازیلمش درس کتابلاریندان سایلا بیلر.

www.iran-archive.com

**محمد عزمی**

## آزادلیغیمزی مدافعه ایتمک، ملی حیاتیمیزی مدافعه ایتمکدر

بو گون بیزیم بو مقدس وطنیمیزده آزادلیق بایراغی اسیر. بو گون شانلی ئولکه میزده استعمار قابه محکوم اولدیغیندان ارتجاع آرادان گیدیب اونلارین ییخیتیلاری و خرابه لری اوزه رینده ملی حاکیمیتیمیزین ساغلام باسی قویولوبدر، آذربایجانین آزادلیق عاشقی اولان خلقی، کیچمن دوره نین خصوصیتلریندن اولان اخلاق پوزقونلیغی ظلم ایتمک، قان ایچمک، اوغورلیق و هر جور انسانلیغی تحقیر ایدمن عالمر کیمی آجی خاطره لری نظردن کیچه رنده بو گونون قدرینی بیلیر و ئوز وطنداشلاری نین قانی بهاسینه آلینان آزادلیغی عزیز دوتور.

او بو گون افتخار، شان و شرفله یاشاماغی سه ویر؛ چونکه او ایندی حیاتین حقیقی معناسینی درک ایدیب و سعادته نایل اولوبدور. او، اسارت زنجیرلری و بنده لیک قیدلری آلتیندا کیچیرلن یاشایشی حیات حساب ایتمک اولماز.

اسارتده کیچیریلن دیریلیک بیر حیات دیمک دگلدر. هیچ کیمسه اسیر ایچون بو گونه دک حق حیات قائل اولمایبدیر. بونا گوره ده داها اسیر دوشوب تحقیر اولونماماغی و بوندان سونرا ذلت و حقارت گورمه مکی آذربایجان خلقی قرار آلمیشدیر. بو ملتیمیزین سون قراری، خلقیمیزین آخرینجی تصمیمی و سارسیلماز اراده سی دیر.

## خلقیمیز

### ملی دولتینی سون داملاقانی قالانا قدر حفظ ایده جکدر

تاریخلر بویی ظلم زنجیری آلتیندا اینله ین خلقیمیز، بو گونکی آزادلیغی و ئولکه میزین گوننی. گوندن چیچکلنمه سینی ویرمن یالنیز آذربایجان دموکرات فرقه سی دیر.

قره میز آغیر و دهشتلی گونلرده بئله خلقیمیزین دشمنلری ایله مبارزه ایتمکدن چکینه میشدیر.

ایندیکی شرائطده تک فرقه عضولری دگیل بلکه کارگرلر و کندلیلر و عمومیتله خلقیمیز اوشاقدان بویوگه قدر حربی تعلیمی ئوز گئیمه لیدرلر. چونکه بیزیم آزادلیق تهلکه لریمیزه قارشی بایقوش کیمی سسله نن مرتجع لر هله سسله رینی کسمه میشلر. اونلار بئله خیال ایدیرلر که بیزیم خلقیمیز ئوز مقدراتینی اداره ایتمگه استعدادی یوخدر. آرتیق تاریخ بونی بوتون دنیایه گوستردی که خلقیمیز ئوز ایوینی اداره ایتمکه و قوردوغی جوان ملی دولتینی ساخلاماغا قادردر.

لاکین بیز بو و یادیگر موفقیتلر ایله کفایتلنمه ملییک. چونکه بیز ایندی آغیر بیر گون گنجه ریرک خلقیمیزین قانی بهاسینا آلدیغیمیز آزادلیغیمیزی گوز بیبه گی کیمی قوروملیق. بیز محاربه ایتمک ایسته میریک لاکن هر کیم اولورسا اولسون بیزیم توریاغیمیزا تعل اوزادارسا ئوز تویراقلاریندا محوایدیله جکلر.

بونودا قید ایتمک لازمدر که فدائیلریمیز طرفیندن زنجان و میانه ایله مراغه آراسیندا اولان مرتجع قوه لرینین داغیدیلماسی خلقیمیزین قوردوغی ملی دولتینه اولان دیگی علاقه سینی بوتون دنیایه بیر داها ثبوت ایتدی که او ئوز اوردوغی دولتی ساخلاماغا قادردر.

خصوصیله بیز بیلملی ییک که: «... بیز هله ده مبارزه میداندایق. لاکن بیز ایسته میریک قان توکولسون چونکه بیرلری ئولدورمک آسانلر یالنیز اتفاق چتین...» آذربایجان خلقینین سه ویملی رهبری آقای پیشه وری نین کندلیلر قورولتاییندا سویله دیگی نطقیندن.

**غلام موسی زاده**

بیر داها او تاریخی شوم حادثه لرین تکرارینه امکان ویرمه مک ایچون ئوز ملی وظیفه میزی لایقیله یئرینه یئتیریب مالیمیز، جانیمیز و سون قطره قانیمیزلا آزادلیغیمیزی مدافعه ایتملی ییک.

آزادلیغیمیزی مدافعه ایتمک؛ دوتیمیزی، بو گونیمیزی و گله جکیمیزی مدافعه ایتمک دیمکدر.

آزادلیق اولمایان یئرده اسارت، ظلم، اشکنجه، قانونسیزلیق، حقسیزلیک و عدالتسیزلیک حکم فرمادر.

آذربایجانلی بو گون آزادلیغیا بوتون حیاتیدا که، اونون ایچون حقیقتده «بئیت بودالموت» در و اونون شانلی گله جکنده اولان فردی و ملی سعادتی بو عالی حیاتدان آسیلی دیر. بوتون وارلیغی و ایمانیله علاقه داردر. بونا گوره او، بو گون بوتون وارلیغی ایله ئوز ملی حاکمیتین تحکیمینه چالیشیر و ایندی یه قدر الده ایتدیکی موفقیتلاری حفظ ایتمک اوغروندا هر نوع مبارزه نی بیر مقدس وظیفه بیلیب ئوزینی آماده و مجهز ایتمیشدیر.

آذربایجانین ایگیت و قهرمان خلقینه عشق اولسون!

### میانه حوزه لرینین فدائیلره وبردیکلری هدیه لر

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| عباسعلی یوسفی | ۵ | ریال | محمد فرشعلی‌پور | ۲۰ | » |
| حسین امانی | ۵ | » | علی » | ۳۰ | » |
| میرفتاح صدقی | ۵۰ | » | تقی حشمتی | ۱۰ | » |
| غلام خدابنده | ۱۰ | » | صمد لطیفی | ۵ | » |
| اسماعیل قدیمی | ۱۰ | » | اسماعیل یخدانی | ۵ | » |
| قدرت مکاری | ۵ | » | سیف‌اله آذری | ۲۰ | » |
| قلی ماهو | ۵ | » | قنبر چاچی | ۲۰ | » |
| حاجی رحمت خدابنده | ۱۰ | » | حاجی محمدقندچی | ۳۰ | » |
| ابی خدابنده | ۵ | » | میرکاظم مرتضوی | ۲۵ | » |
| مجید نیلچیان | ۵۰ | » | رضا قندچی | ۱۰ | » |
| محسن تقی‌زاده | ۳۰ | » | صفر یاری | ۱۰ | » |
| احباب شکوری | ۴۰ | » | محمود خان‌احمدی | ۱۵ | » |
| جلیل مختاری | ۵۰ | » | علی طالب‌پور | ۱۰ | » |
| اکبر مختاری | ۱۰ | » | آقابالا مسعودی | ۵ | » |
| اصغر مختاری | ۲۰ | » | صالح آچیقاری | ۵ | » |
| رضاقلی خمار | ۱۰ | » | صادق امیراصلانی | ۲۰ | » |
| مشهدی تقی | ۵ | » | میرطاهر سیدی | ۱۰ | » |
| بیوک فرشی | ۵۰ | » | یحیی زنجانی | ۵ | » |
| علی‌حسین سرایی | ۲۰ | » | محمد خورده‌فروش | ۱۰ | » |
| حسین فرسادی | ۱۰ | » | جعفر قره‌داغی | ۱۰ | » |
| عبدالعظیم هاشمی | ۱۰ | » | حیدر داوری | ۵۰ | » |
| شریف هاشمی | ۱۰ | » | نوروز قره‌داغی | ۱۰ | » |
| حسین قنبرزاده | ۱۵ | » | فتح‌اله صالحی | ۵ | » |
| محمد تجاری | ۳۰ | » | احمد شیخ‌الاسلامی | ۱۰ | |
| هاشم وفای | ۲۰ | » | صادق » | ۱۰ | » |
| علی‌اصغر تجاری | ۱۰ | » | عباس اخگری | ۲۰ | » |
| یوسف وکیلی | ۵۰ | » | میرقاسم کوزه‌گری | ۱۰ | » |
| صالح قوطاسلو | ۱۰ | » | قربانعلی قره‌داغی | ۵ | » |
| ابراهیم » | ۲۰ | » | سیدرضا کاشانی | ۲۰ | » |
| قاسم رحیمیان | ۱۰ | » | غلامحسین جعفری | ۱۰۰ | » |
| | | | محسن پرتوی | ۱۰۰ | » |
| | | | رحمت‌اله روحانی | ۷۰ | » |
| | | | علی الچی | ۵۰ | » |


آذربایجان قدیم تاریخیندن

یازانی: فریدون ابراهیمی

ساتیشا بوراخیلدی.


**حکایه** — **بکلر حائلی**

## حیاتدا منیم نصیبیم ...

۱۶

«اوشاقلار! قویماین» دیه جمال بیزه قارشی چیغیردی و عینی زماندا: — «دایان بی شرف! هارایا قاچیرسان؟ مگر ظن ایدیرسن که یاخاوی منیم الیمدن قورتارا بیله جکسن؟» دیه، اونلاردان، دیوانه کیمی قاچان بیرینلری عجله ایله تعقیب ایتدی. آزغین جاناوار دوتولاجاغینی یقین ایدیب ئوزینی ایتیردی و قورخو ایله یاتندان اوتدیگی بوتون گوجیله بیر آغاجین دالیسینا پناهلاندی. ۳ثانیه کیچمدی که آغاجین دالیندان جمالا دوغرو قال ادل ۳دفعه آتش آچوب ینده قاچماغا باشلادی.

— «آخ! نامرد قره وزلوعه روی اثبات ایتدین ...» منیم نظریمه اگر منی وورماق اولسایدی، قاچماغا باشلادیغین ایلک آندیمدا، به نیبوی بوبیا کیمی پارتلادادیم» دیه جمال، اونی قوواشانیه آلوب، ماوزه ریین ایاغینی چکدی ماوزه ر ایلدیریم کیمی گورولدایان موقعده او مردار بشر، عمدتله نمسن کولکه گین قارغوسیندا دوران بیلوره سیز بیر دیوار کیمی بیردن بیره یخیلدی. سونرا دوروب بیه ده اجه ق ایستدی لکن باجارمادی، چوق ایچمیش شراب دوشگونلری کیمی گیجه له نب بیر نیچه آددیم آتاندان سونرا ینده ده یخیلدی. جمال ماوزه ری الیندن قره سالیب، اونون آرقاسینجا یوگورمگه باشلادی، لکن بیر نیچه آددیمدان سونرا سرعتینی آزالدیب قربه گه باشلادی بیرنیچه آددیم بریه ندن سونرا، اوزینی چه ویریب بیزه طرف باخدی و بیرالی سینه سی نین اوستونده اولدوغو حالدا یاواش یاواش چوکوب یئره اوتوردی.

من اونون بو حالینی مشاهده ایدن کیمی شاشدیم و ئوزیمی بیر نیچه نفر یاخینیمدا اولان کندلیلره چه ویریب:

— «اوشاقلار! دیه سن جمال یارالانوبدر، گلین گورمک» دیه چیغیردیم. ۵ – ۶ نفر فورا ئوزیمیزی اونون یانینا یئتیردیک. گوردیگیمیز دهشتناک منظره دن قلبیمیز پارچالاندی. جمال قان دریاسی ایچینده – ایاق چالیر و اورمک یاندیریجی سسلر چیخاردیردی.

— «جمال آقا! جمال آقا!» دیه اونی سسله دیم او، گوزلرینی یاریمچیق بیر طرزده آچوب، فقط زورگوج ایله کسیک کسیک بو سوزلری دیه بیلدی.

— «قارداشلار ... من ... ئولورم ... منیم ... ملاپیمی ... فرقه ... وحکومتیمیزین ... رهبرلرینه یئتیرین ... بیرده که ... ریحانالا ... آنامیندان ...» جمال سوزلرینی دیوب قورتارا بیلمدی. او، غفلتله قورا رمش بیر چراغ کیمی بیردن بیره خاموش اولدی. من، الرم تا ... نارمیه اونون یاخاسینی آچدیم سول دوشی نین اوستینده اینکی یئرده گولله یاراسی وار ایدی.

— «حیف اولسون سنه جمال! حیف اولسون» دیدیم.

— «من بو تیزلیکده ئولمه سی اوغلان دگلدین، سلین

هله ئولمک وقتیوه چوق ده ییردی. سن جوان ایکن، ئوز جانیوی، ئوز حیاتیوی، ملتیوین آزاد ودینیج یاشاماسی اوغروندا قربان ویردین. اونا گوره سنین ده آدین، تاریخین قیزیل صحیفه لرینده «آزادلیق یولوندا شهید اولموش ناموسلی ایرمانلار» سراسیندا ثبت و ضبط اولوناجاقدر» خلاصه، قهرمانلیق نامی آلماغا لیاقتی اولان فدائیلریمیز اجلاف قولدورلاری دستیگر ایدیب قوللارینی محکم باغلادیلار. بو حادثه میلان یاخینلیغیندا اولان کندلرین اهلیندن که اکثریتی ارمنی خلقیندن عبارتدر، ۱۰ – ۱۲ نفر عورت و کیشی جیگیلریندن دولو خورجون گلیب چیقدیلار. اونلار فدائیلر ایچون پیشمیش ات، یوغورت و سود کیمی هدیه لر گتیرمیشدیلر. بونودا قید ایتملی یم که، بو ووروشما باشلانان گوندن سو قورتاران گونه قدر اولان مدتده، اونلار، فدائیلره یمک وایچمک جهتیندن چوق کومکلیک ایتمیشدیلر. اونا گوره که اونلار همین قولدورلارین الیندن چوق ستملر چکمیش چوق جفالار گورمیشدیلر، اونا گوره که اونلار گیجه فدائیلریمیزه ئوزلرینین الله طرفیندن گونده ریلمیش خلاصکاری نظریله باخیردیلار.

خلاصه هدیه لارین قبول ادیلیکدن سونرا تعجیلی صورتده بیر تابوت گلیره لرتی خاطفی ایدیب اونلاری یولا سالدق. ارشد فدائی ده اکلی اسمه آپاریلدیلار. سیر قسمتی اسیر ایدیلمیش اشرارلی آرابا آلوب شهره طرف یولاندیلار. ایکنجی قسمت ایسه شهید بولداشیمیزین جنازه سینی تشییع ایتمک ایچون بیزیم یانیمیزدا قالدیلار.

www.iran-archive.com

ح. علی اوغلی

# زیارتون قبول اولسون!

کنده، ایش فصلینده کولك و یئل بازبالیز قوجه‌آمان قلمه و سووید آغاجلارینی تربه‌درکن اونون وی ییلتی‌سی کندین محیطینده اور خولو بیر سس‌ایله انعکاس تاپاراق من آنامین قوللارینا ساریلیب - آنا منه ناغیل دی ! دیه‌ردیم ...

آنام ایسه توز مهربان قوجاغیندا منی سیخیب بیر گون وار ایدی - بیر گون یوخ ایدی ... دیه‌رکن ناغیل دیمگه باشلاردی ...

او گونلردن ایندی اوزون بیر مدت گئچمشدر . زمانین مرورینه باخمیاراق یوگنجه من او ناغیل لارین بیرینی خاطرلاییردیم . او تولکونین مکه‌یه گیتمك ناغیلی‌در :

- بیر گون وار ایدی، بیر گون یوخ ایدی ، الله‌دان سوای هیچکس یوخ ایدی ، بیر تولکی وارایدی بو تولکی جولده هیچ زاد تاپا بیلمه‌ییب کنده ایسه داها تویوق بینلرینه گیره بیلمیردی که حقین جوجه تویوغون دوتسون بوفکیرلشدی بیله‌ییم - نیله‌مه‌ییم آخر دا باشینا بیر عمامه ساری‌ییب یولا دوشدی .

او، کنده‌ن کئچرکن بیرخروس کرملیکده اوقلرلو او ایدیردی . دیدی آغا تولکی قارداش ایشاءالله بئله هارایا گئدیرسن ؟ تولکی - مکه‌یه گئدیرم دیه جواب ویردی خروس دیدی آی سنی الله منی‌ده آپار !

تولکی دیدی گل گیدك ، ایکیسی یولا دوشدیلر ، یولدا قاباخلارینا بیر قجله گلدی ، دیدی آغا تولکی ! ایشاءالله بئله هارایا ؟ دیدی که مکه‌یه گئدیریك. قجله دیدی آی سنی الله منی‌ده آپارون ! تولکی دیدی گل گئدك . قجله، تولکی و خروس هر اوچی یولا دوشدیلر . قاباقلارینا بیر قارقا گلدی ، دیدی تولکی قارداش هارا بئله ایشاءالله دیدی نه بئله بو ایاق ایلن الله قویسا ایشاءالله مکه‌یه گئدیریك ،دیدی منی ده آپارارسوز ؟ تولکی دیدی نه آپارمیریق گوروم اوسته یئترون وار ، یولا دوشدیلر ، قاباقلارینا بیر بوبی گلدی ، ای آغ تولکی‌هارا بئله ایشاءالله؟ دیه سئوال ایتدی -

تولکی دیدی حاجی خروس ایل ایله مکه‌یه گئدیریك، بوبی‌دا اونلارا قوشولدی . بو بش نفر آز گئتدیلر ، چوخ گئتدیلر - بیرقدر یول گئتدیلر ، یولون اورتاسیندا بیر کاروانسرایه یئتیشدیلر . حاجی تولکی دیدی که دده بابا سوزی‌در گنجه استراحتدن توتری در . گلون بو گنجه بورادا دالدالاناق ، ایله‌کی ایچه‌ری گیردیلر تولکی قاپونی باغلا دی. اول خروسا دیدی که دی گوروم سنه نه اولوب در باغ ائله اوباشدان ازانلاییشدان قاباق بالالاماقا باشلاییب یازیق کاروانچی لاری یوخودان

ده‌بردیب یولا سالیرسان ؟ اونلار دا ، هاگئدیرلر سحر آچیلمیر ؟ خروس دیدی آخی حاجی تولکی من ائله بوجور خلق اولموشام دی ، منیم دیلیم قوققولوقو ایله آچیلیب و عادتیم بانلاماقدر . حاجی تولکی دیدی ایندی‌کی ایله‌دی بوس ! و باشینی اوزوب آتدی بیر طرفه ، سونرا اوزینی دوتوب قجله‌یه دیدی: سن نه ایچون برازلارین یارم آرشینن‌اوغورلاییب توزنه قویوروق ایدیپسن ؟

قجله سوز دالیجا دولانارکن اونون دا باشین اوزوب آتدی بیر طرفه !

اوندان سونرا قارقانی قاباغا چکیب دیدی که بیرچه سنه نه اولوب در که هر یئرده دامدا زاد دا بیر قورود گورجگین گوتـو روب قاچیدیپا - قچیلدیبا آغ پیرچك آروادلارین قورودلارین اوغورلاییرسان ؟

اونوندا باشین اوزوب آتدی بیر طرفه .

سونرا بوبی‌یا دیدی : آهان ایندی گلدیك سنه‌طرف سن نه حـ ن بو بازیق قیرگیفی دارایبی کرتو-

روب باشوا سانجیبسان ؟ اونلار باشلارینی بویاندا معطل قالیرلار . بوبی‌نی آغرینا آلدی ، بوبی دیدی حاجی تولکی قارداش ! سنده‌ن بیر سوز سوروشوم جوابنی‌دیدیکده‌ن سونرا منی یی !

تولکی دیدی نه دی‌یرسن ؟ بوبی دیدی اصفهان اوزاقدی یاقروین ؟

تولکی دیدی : اصفهان !

تولکی اصفهان دیدیکده آغزی آچیلدی و بوبی اوچوب چیخدی ایشیکه ..

من بو ناغلی خاطرلایارکن طهران حکومتینن حاجی تولکی رولینی اوینادیغین دوشونوردیم . او، دفعه‌لرله باشینا عمامه ساری‌ییب مکه‌یه گیتمیشدر، او شیخ محمدلری ستار خانلاری توز غدار تدبیرلری ایله خفه‌لمیشدر .

من بو ساده ناغلی خاطرلادیقدا طهران حکومتینن حاجی تولکی رولینی اوینادیغینی توزینه بیروظیفه بیلدیگینی آنلاییردیم .

اما آقای حاجی تولکی یئنی یئرده گیره دوشوبدر، داها اونون عمامه ساری‌ییب مکه‌یه گیتمگینه آذربایجان دا هیچ وجهله تذکره

ویریلمیه‌جکدر، او نه قدر ایسته‌ییر چالیشسین، تریاکی زاندارملاری و قوشون واحدلری‌نی آذربایجان فدائیلرینه حمله ایتمگه دستور ویرسین. آذربایجان اونی تانییردی و ایندی داها لاپ آیدین تانیدی فقط ایندی اگر اودا مکه‌یه ‌گیدیرسه الله زیارتین قبول ایتسین ...

# آذربایجان خلقینه

**دونن گون اورتادان قاباق تبریزین آزاد و لاجوردی گویینده ایکی طیاره اوچارکن شهره اعلان سه‌پیردیلر . بیز بو اعلانین عینینی آشاغی دا درج ایدیریك .**

§§§

بیز آزادیخواه افسرلر که ایندیه کیمی ایران مرتجعارین اسارت زنجیرین آلتیندا یاشیاردیق . اوبالاخره اونون قرماقیندان اوب موفق بو گون آذربایجانین آزاد هواسینده اوچوروخ اوز الحاقیمزی دموکرات فرقه سینه اعلام و بو آزادلیقی حفظ اتماق ایچون هر گونه فدکارلیقا حاضریق .

قوی ایران مرتجعاری بیلسین‌لر که داها قشون و ملتی آیریلماخ اولماز .

قوی بو مرتجعار بیلسین لر کی اگر اوز قوشونلاری‌نی آذربایجان طرفینه گوندرسین لر اوز قبرلرینی اوز اللری ایله قازوبلار -

بیزیم یولداشلاریمیز چوخدانددور بو اوچماغی آرزو ایدیللر ولی اوچماقین نوعی بیزی واونلاوی محروم ایدیردی .

بو گون بیز ، صباحلاری یولداشلاریمیز اوز آرزولارینا یئتشه‌جاقلار .

یاشاسین آذربایجان خلقی‌نی رهبرلیق ایدن دموکرات فرقه‌سی

یاشاسین آزادیخواه و فداکاراولان آذربایجان خلقی

یاشاسین آذربایجان ملی حکومتی

ستوان یکم زربخت - ستوان یکم جودی

# آذربایجان مجلس ملی سنین طبیعی منبع‌لر حقینده تصویب اولونموش

قانونی

۱ نجی ماده - بوتون آذربایجاندا اولان معدنلر قیمتلی داشلار معدنی سولار و طبیعی جنگلر بو قانونون تصویبی تاریخیندن اعتبارا دولته تخصص ویریلیر و دولت اونلارین مالکی تانیلیر .

۲ نجی ماده - بیرنجی ماده ده قید ایدیلن منبع‌لر و معدنلرین یئرینین خصوصی مالکی اولورسا اونون مالکی دولت طرفیندن عادله قیمته آلیناجاقدر . یرین قیمتی اونون نظاریرینین قیمتی اوزره تعیین اولوناجاقدر .

۳ نجی ماده - یوخاریداکی منبع‌لرین استخراج یا انتفعی دولته منحصر اولدیغیندان بو قانون تصویبی تاریخیندن عادی شخص‌لرین استخراج یا انتفاع حقی یوخدر .

قید - استخراجی ممنوع اولونان معدنلرین صورتین دولت اعلان ایده‌جکدر .

۴ نجی ماده - یوخاریداکی ماده دن تخلف ایده‌نلر ۶ آیدان اوچ ایله قدر تادیبی حبس و استخراجدان عایداولان یا انتفاع ایدیلن گلیرلرین استردادینه محکوم اولاجاقلار .

۵ نجی ماده - بیر نجی ماده ده قید ایدیلن‌معدنلرین استخراج امتیازینی دولت ملی مجلسین تصویبیله شرکتلره یاعادی شخصلره ویره‌بیلر ..

بیر نجی قید - امتیاز ایستیه‌نلرین‌شرایطی وفنی مقدماتین تهیه ایدیلمه‌سی و امتیاز تقاضالرینین مرجعی و قرار دادلارین تنظیمی‌نین طرزی و امتیازلارین مدتی و کیفیتی خصوصی نظامنامه موجبنجه که هیئت دولتین تصویبیله یئتیشه‌جکدر تعیین اولونمالیدر .

۲ نجی قید - معدنی سولار و طبیعی جنگلردن استفاده‌نین طرزی‌مخصوص نظامنامه موجبنجه که‌هیئت دولتین‌تصویبینه یئتیشه‌جك‌تعیین اولاجاقدر .

۶ نجی اقتصاد و تجارت وزارتی بو قانونی اجراء ایتملی در

بو قانون ۶ ماده‌دن عبارت آذربایجان مجلس ملی‌سنین هیئت رئیسه‌سنین ۲۹ فروردین ۱۳۲۵ تاریخلی‌جلسه‌سینده تصویب‌اولوندی

**آذربایجان مجلس ملی‌سنین رئیسی. حاجی‌میرزاعلی‌شبستری**

**آذربایجان مجلس ملی‌سنین کاتبی . م ولائی**

## اجراء ایدیلسین . باش وزیر پیشه‌وری

# محاکمه‌نین گیدیشی

دوننکی یازدیغمیزین تعقیبینده سحرانی محکمه‌نین دوردنجی جلسه سی اردیبهشت آیینین ۱-نده ساعت ۳ ده آقای زنرال پناهیانین ریاستی آلتیندا تشکیل و رسمیت تاپدی . قاباقجان باش مدعی‌العمومه سوز ویریلدی که متهم‌لرین و وکیل مدافع لرین دفاعیه‌لری حقنده توز عقیده‌لرینی بیان ایتسینلر .

مدعی العموم بیر ساعت یاریم حدودیندا ادعانامه‌نین تکمیلی و علیه گلمیش دفاعیه‌لرین ردینده بحث ایتدی .

سونرا مدافع وکیللره سوز ویریلدی که هر بیریسی نوبه‌سینده بیان عقیده اطرافنده دانیشدیلار. بو موقعده اون دقیقه تنفس ویریلدی . تنفسدن سونرا مدعی‌العموم توز بیاناتی و وکلای مدافعین اظهاراتی اطرافیندا اجمالی بیر توضیحات ویردی .

سونرا رئیس محکمه متهملره خطاباً آخرین دفاع تکلیفینی‌ایتدی .

متهم سرهنك زنگه و سرهنك نوربخش سون سوزلرینی مفصل بیر لایحه شکلینده قرائت و محکمه به تقدیم ایتدیلر .

محکمه ساعت آلتی یاریمدا تعطیل ایتدی گه‌جك جلسه دوشنبه گونی گون اورتادان بیر ساعت گیچمیشه موکول ایدیلدی .

## مملکت خبرلری

اول صفحه‌دن بقیه

اولدیقلارینا دائر یازیلان قطعنامه‌نی آقای صمد زاده مطلق ، اوخودیقدان سونرا بو متینغ بویوك بیر هیجان و شدتلی آلقیشلارلا خاتمه تاپدی .